

Digitaliseret af | Digitised by

**DET KGL.
BIBLIOTEK**

Royal Danish Library

Forfatter(e) | Author(s):

Kingo, Thomas.; [udg. af Thomas Kingo] ;
Nøiagtig aftrykt efter Udgaven af 1778.

Titel | Title:

Den forordnede Kirke-Psalme-Bog : med
hosføyede Collecter, Epistler og Evangelier, og
Jesu Christi Lidelses Historie ...

Alternativ titel | Alternative title:

Kingos Psalmebog.

Udgivet år og sted | Publication time and place: Kjøbenhavn : N. C. Ditlevsen, 1833

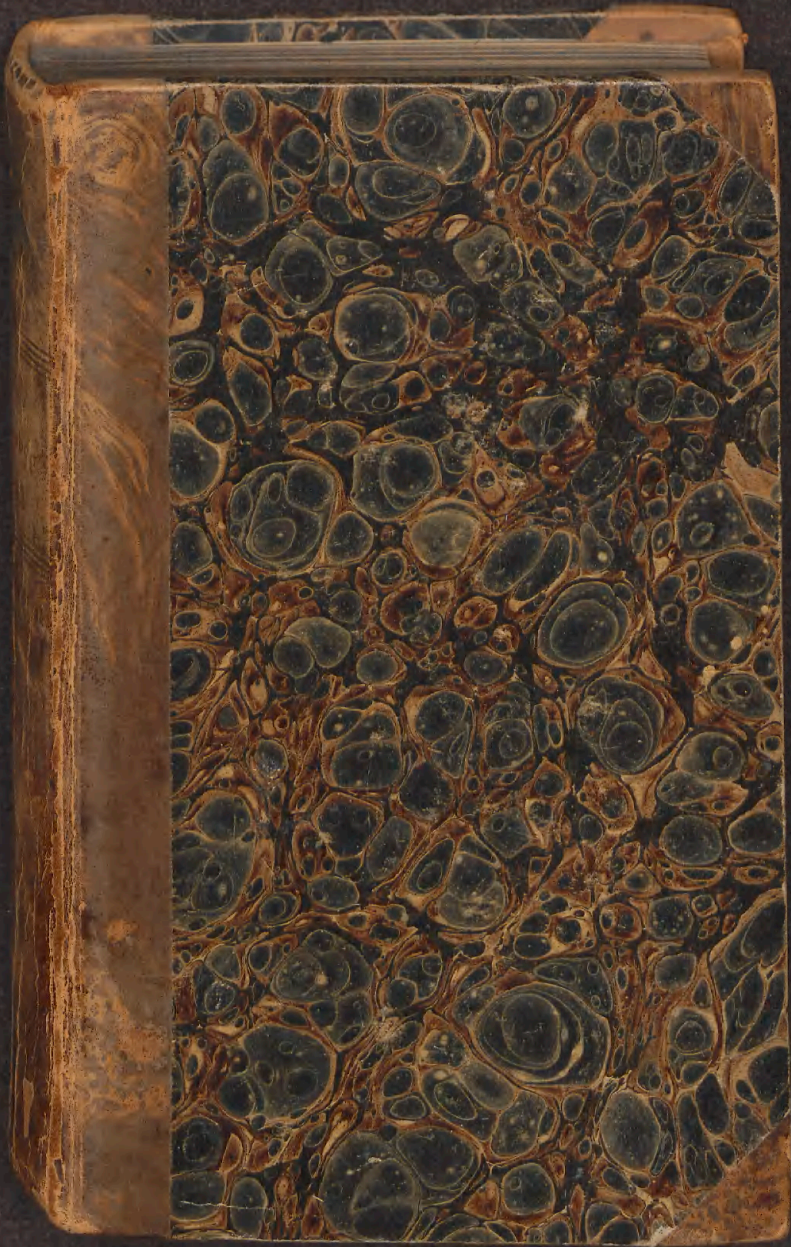
DK

Materialet er fri af ophavsret. Du kan kopiere, ændre, distribuere eller fremføre værket, også til kommercielle formål, uden at bede om tilladelse. Husk altid at kreditere ophavsmanden.

UK

The work is free of copyright. You can copy, change, distribute or present the work, even for commercial purposes, without asking for permission. Always remember to credit the author.

4. - 190. - 8°

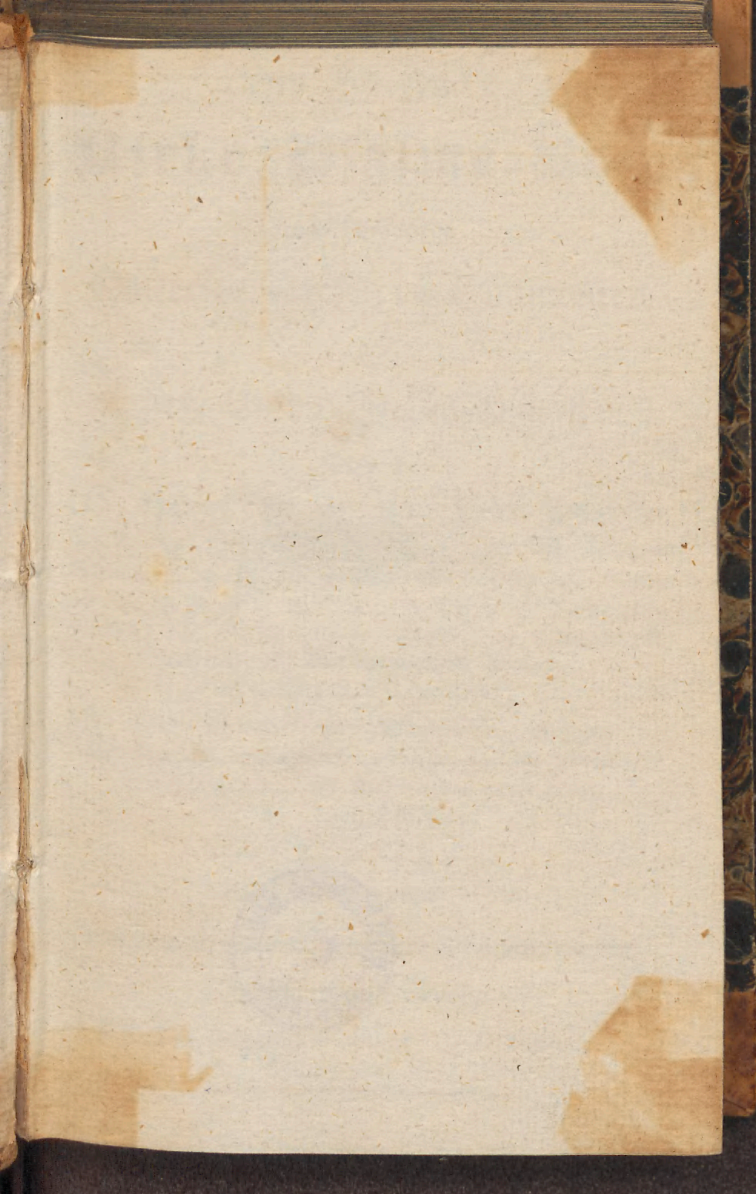
DET KONGELIGE BIBLIOTEK
DA 1.-2.S 4 8°

1 1 04 0 8 02089 7

+REX

Den Forordnede

Kirke = Psalme = Bog,

med hosføyede

Collecter, Epistler og Evangelier,

og

Jesu Christi Lidelses Historie;

Dernæst

- (1) Bønner for og efter Guds = Tienesten;
- (2) Karlige Kirke = Bønner; (3) Bønner ved Alterens Sacramentes Brug; (4) Daglige Morgen- og Aften = Bønner; it. for Reysende og Syge; (5) Davids syv Poenitentse = Psalmer; (6) Det Apostoliske, Niceniske og Athanasianiske Symbolum; (7) Den Augsburgiske Confession; (8) Lutheri liden Catechismus;

Til Guds = Tienesten paa Søndagene, Festerne og Bededagene, udi Danmark og Norge, saaledes indrettet, som den hidindtil udi Kirkerne har været brugt, og fremdeles bruges.

(Noiagtig aftrykt efter Udgaven af 1778.)

Kjöbenhavn, 1833.

Udgivet og forlagt af Boghandler N. T. Ditlevsen.

Trykt hos H. G. Brill.

Almindelige Psalmer,

som

paa Søndagene og Festerne og de ugentlige
Bede-Dage siunges i Guds Meenighed
efter Ritualen.

Til Søndags Fro: Prædiken:

For Prædiken siunges allerførst:

Glorie Gud! vi love
dig, Vi sige tak
evindeligt.

2. Den ganske vide verden
veed, At du est Gud af evig-
hed.

3. Hos Englene dit navn
er stor, Af Cherubim i himmel-
chor, Dg Seraphim, som for
dig staaer, En daglig ære-sang
du faaer.

4. Hellig est du vor Gud!
Hellig est du vor Gud! Hellig
est du vor Gud! Du stærke
Zebaoth!

5. Din ære over himlen
gaaer, Dg fylder op den gan-
ske jord.

6. Apostlers tal evindeligt,
Saa og Propheter glæde sig,
At de med Martyr skaren dig
Kan love høyt i himmerig.

7. Hver christen siel paa
denne jord Fortæller om dit
Guddoms ord.

8. Bekiender dig en Fader
from, Hvis Son til verdens
frelse kom.

9. Samt Hellig Aand en
Trøster sand, Høyløvet over
alle land.

10. Du Grens Konge, Je-
su sød! Ufævig Fader ævig fød.

11. For jomfru liv dig en
undslogst, Men os at frelse
manddom togst.

12. Du haver dampet dø-
dens magt, Dg os til liv og
himmel bragt.

13. Du over alt ophøyet
est, Guds høyre haand du
sidder næst.

14. Du skommer vist og
domme skal De levendes og
dødes tal.

15. Saa hielp os nu og
vær vor trøst, Som du saa
dyre har forløst.

16. Et sted hos dig du
os

os bereed, Blandt Helgene i salighed.

17. Dit folk til hielp, o Jesu! kom, Velsign' din arv og eyendom.

18. Holdt over dem dit ansigt bliid, Og gjør dem godt til evig tid.

19. Vi dagligen velsigne dig, Dit navn vi love idelig.

20. Bevar os fra, o gode Guld! At løbe an mod dine bud.

21. Vær naadig, Herre, og os fri Af al den nød vi komme i.

22. Beviis din store misfandhed, Vær troe af ingen anden veed.

23. Din hielp, o Guld! vi lide paa, Til skamme lad os aldrig faae!

Guld! vi love dig, vi bekiende dig en Herre.

Dig en evig Fader priser den ganste verden.

Det samme gjør alle Engle, himlene og alle vældige Engle.

Din vriss stunge Cherubim og Seraphim med uafsladelig stemme.

Hellig, hellig, hellig est du, Herre Guld Zebaoth.

Himmelen og jorden er opfyldt med din Majestætes ære.

Den herlige forsamling, dine Apostlers tal, dig love og bekiende en Herre.

Ligesaa gjør og altid det hellige tal dine prophets.

Den ganste skare dine hellige martyrs dit hellige navn love og prise.

Alle gudfrygtige og udvalte love og bekiende dig i al verden.

En ubegribelig Majestætes Fader.

Din sande ærefulde eenbaarne Søn, Jesum Christum, troe vi, at være lig med dig i Guddommen.

Dertil den Hellig Mand sandelig at være alles vores Trostermand.

O! Herre Christe, du est ærens Kønning.

Du est din Faders evige Søn, Somfruens liv var dig ikke vederstyggeligt til at annamme manddom, og forløse alle fortabte mennesker.

Du haver overvundet den bitter pine, dødsens sting, og opladt alle, som troe paa dig, himmeriges rige.

Derfor sidder du nu hos Gulds høyre haand i evig Majestætes ære med din Fader.

Ogsaa troe vi, at du herefter vorder tilkommendes en streng dommere.

Derfor, o! Herre, vi forman dig, hielp dine troe tjenere, som du forløste med dit dyrebare blod.

Dine venner gjør deelagtige i den evige ære med dit hellige og udvalte folk.

O! Herre, frels dit folk, og velsigne dem, som ere din arv og eyedom.

Regier og lær dem, og op høve dem til evig tid.

Vi benedide dig Guld i evighed, og ære dig dag fra dag; Og love dit navn til evig tid,

tid, nu og altid og evindeligt.

D! Herre, værdes at bevare os i dag og altid fra synden.

Miskunde dig over os, o! Herre, og forbarme dig over os.

D! Herre din miskundhed bliver over os, saasom vi os paa dig forlade.

Til dig, Herre, staaer alt vor haab, derfor lad os ikke blive til fiendsel evindeligt.

Derefter:

Nu bede vi den Hellig Aand Alt om den christelige troe og ret forstand, Det os Guld bevare, Dg sin naade sende, Naar vi heden fare Af dette elende, Kyrie eleis.

2. Du værdige lys, Giv os dit skin, Vær os at kiende Jesum Christum alleen, At vi med hannem blive, Vor kære Frelsermand, Som os monne indlede Til det forjættede land, Kyrie eleis.

3 Du søde Aand! Skienk os forvist, At vi maa drikke af dit kiærlighedsens bryst, At vi udaf hiertet Hverandre elske Med et sind udi Christo, Dg have baade fred og roe, Kyrie eleis.

4. Du ypperste Trøster i al vor nød! Hielp at vi forsmaa verdens spot og uselshed, At vi bestandig blive Paa vor sidste ende, Naar vi med døvelen fise I dødens elende, Kyrie eleis.

Efter Prædiken:

En kort Psalme, der siunges til Beslutning i Høymesse,

og findes herefter ved hver Søndag og Helligdag især.

N.B. Paa den første Dag af de tre store Høytider, forholdes til Froe-Prædiken med Sangen ligesom til Høymesse.

Iligemaade ved Communioenen siunges samme Psalmer, som herefter findes anordnede til Communioenen i Høymesse paa andre dage. Dg da siunges strax efter Prædiken, ligesom til Høymesse paa samme Dage de sædvanlige Vers.

Paa den samme Maade forholdes det og med Sangen imidlertid Folket ofrer.

Søndag til Høymesse.

Til Indgang, allerførst:

Kyrie, Guld Fader, alsom højest trost, Du est vor glæde og lyst, Spar os elende, Bevar os fra synd, Forbarme dig over os.

2. Christe, du est vor vey og det sande lys, Sandhedens port, Kiærlighedens speyl, Alle christnes liv og raad, Du os til vor salighed given varst, Forbarme dig over os.

3. Kyrie, Hellig Aand, i evighed, Vær hos os med din miskundelighed, Vor synd ville vi begræde; Lad os ey fortales Vi paa dig nu haabe, Forbarme dig over os.

Men fra Juul og til Kyndelmisse:

Kyrie, Guld Fader af himmelen, Du sendte os din

Søn til jorderig, Fordi du vilde være os miskundelig.

2. Christe, Guds Søn af himmerig, Du lodst dig føde til jorderig, At vi maatte vorde Guds børn med dig.

3. O Hellig Aand, som varst i den gierning mester sand, At jomfru fødte uden mand, Lad os ey døe i syndens haand, Men fød Christum i os, o Hellig Aand.

Fra Paaste til Pintse-Dag.

Kyrrie, Guld Fader, forbarme dig over os.

2. Christe, du est vort liv og opstandelse, Forbarme dig over os.

3. Kyrrie, Hellig Aand, Hielp os vor Trostermand, Forbarme dig over os.

Strax derpaa stunges:

Aleneste Guld i himmerig Være lov og pris for al sin naade, Der han haver gjort i jorderig I disse samme naadelige dage! Paa jorden er kommen stor glæde og fred, Menneskene maae vel glædes ved Guds yndest og gode villie.

2. Vilove, vi prise, vi neye dig, Vi takke dig for din herlighed, O! Herre Guld Fader i himmerig, Du haver os gjort for tierlighed; Alting haver du i din magt og vold, Hvad du vilt have frem, kan ingen forholde, Vel dennem der dig kunne frygte.

3. O Jesu Christ, Guds eneste Søn, Som hos Guld Fader sidder, Du som haver frelst al menneskens kion,

Dg os med Guld forliger, Formedelst dit blod og haarde død Haver du løst os af synd og nød, Siv naade i din troe at blive.

4. Du est allene vor Frelsermand, Der os vil himmerig give, Du est Guld Faders uskyldige Lam, Der for os døden vilde lide, Du est allene vor salighed, For din skyld have vi naade fanget, Almægtigste Jesu Christe.

5. O Hellig Aand, vor Trostermand, Som os al sandhed kan lære, Hielp os at blive ved din lærdom, Guld Fader og Søn og din are; Bestierme os fra dievelens falske list, Hielp os at troe paa Jesum Christ, og blive salige, Amen.

Eller hvor det er brugeligt: Guld Fader bliv du nu p. 159. Efter at Epistelen er læst for Altret:

En Psalme, som herefter findes til hver Sondag og Heligdag, efter Tertens Anledning anordnet.

Derpaa strax:

Nu bede vi den Hellig Aand, p. 5.

Men fra Juul og til Kyndelmisse:

Nu lader os alle takke Guld vor Herre, Hvilkens med sin fødsel Os haver forløst fra dievelens magt: Lovet Herren.

Dg derpaa strax tre gange dette Vers:

Lovet være du Jesu Christ, At du menneske vorden est,

est, Fod af en jomfrue reen og klar, Thi glæder sig alle Engle-skar, Kyrie eleis.

Men Sequenzen engang.

Hannem her altid, At vi siunge Med englens: Vere og priis Bære Guld i det høyeste!

Fra Paaste til Christi Himmelfarts-Dag saavel som næste Sondag derefter, indtil Pinte-Dag.

Christus Iesus for os ofret, Den love vi alle christne.

2. Guds Lam haver igienløst sine faar, Christus uskuldig haver Forligt Guld Fader og alle syndere.

3. Død og liv haver nu strid, Livets høvding, som var død, Christus, nu lever, Altid skal regnere.

Her siunges imellem:

Christ stod op af døde, p. 8.

M. B. Paa sine Tider:

Christ til himmels p. 8.

4. Siig os nu, Maria, hvad du haver paa veyen seet. Seg saae den levende Christi grav, Dg jeg saae hans ære, Som var opstanden.

5. Seg saae Guds engle og jordeklæder til vidnesbyrd, Christus vort haab vist opstanden er, Dg han skal eder møde I Galilæa.

Her iligemaade, som næst tilforn:

Christ stod op af døde, ic.

6. Mariae rette vidnesbyrd Er langt mere troligt, End alle Jødernes falske ord og lovn.

7. Vi det sandelig vide, At Christ stod op af døde.

Dg her tredie gang, ligesom tilforn:

D Christe, Konning, forbarme dig over os, Halleluja.

Efter Evangelium er læst for Alteret:

Vi troe allesammen paa en Guld, Himmels Skabere og jordens, Guds Son sin Faders villie gjorde, Paa det vi hans børn skulle blive: Han vil os forsee vor næring, Liv og siel udi hans bevaring, Altid han os vil bevare, Intet ondt skal os vederfare: Han sørger for os Dag og nat, For han haver alting i sin magt.

2. Vi troe og alle paa Iesum Christ, Som er Guds Son og vor Herre, Som af den Hellig Mand undfangen er, Ved guddommelig kraft og ære: Af Maria den reene jomfrue Et sandt helligt Mennecke er vorden, Pliint under Pontio Pilato, Korsfast, død og jor-det, til helvede foer, Paa tredie dag han af døde opstod, Til himmels foer, Vor dommere er han vorden.

3. Vi troe og paa den Hellig Mand, Lige med Faderen og med Sønnen, Som alle bedrovedes husvaler er, Med dyrebare gaver og naader skjonne, Al ganske christenhed paa jorden, Et samfund gjorde med sine orde: Ved hannem vore synder tilgivne vorde, Vi mennecker skulle alle opstande, Efter dette elende: Et nyt leynet er os beredt I ewighed og til ewighed.

Derpaa, naar Præsten gaaer paa Prædikestolen, eet eller to Vers, som herefter hos hver Søndag og Helligdag staaer antegnet.

Førend Evangelium læses af Prædikestolen fra Juul og til Kyndelmisse eengang, men i Juule Hellige Dage tre gange det første Vers:

Et liket barn saa lysteligt Er født for os paa Jorden, Af en jomfrue reen og hellig, Han vilde vor Frelser vorde, Havde ikke Glds Søn manddom taget, Da havde vi allesammen bleven fortabet, Han er vor salighed allene, Vi takke dig, søde Jesu Christ, at du menneske vorden est, Bogte os fra helvedes pine.

2. Denne Tid er ganske glædelig, Vi maae Gld takke og love, At Christus ned af himmerig Til jorden vilde komme, Det var allerførste ydmynghed, Der Gld af himmelen os beteed, Han vilde vor tiener være, Uden al synd vorde os usle liig, Dermed glorde han os evig riig, Han bar vore synder alle.

3. Vel er dem alle, som dette troe, Af ganske hiertens grunde, De skulle visselig i himmerig boe, Om de stadelig troe kunde, At Christus haver for os hver een Siort fyldest, han var dertil udsendt, Af Gld Fader i himmerige. D alsom største kiertighed, At Christus vilde døe for vor ondhed, Dg stille Gld Faders vrede.

4. Des takker hannem al Christenhed For saadan stor velgierning, Dg beder hans barmhiertighed, At han vilde os bestierme Fra falsk lærdom og ond sædvane, Der vi forlænge i varet have, Han vilde os det tilgive! Gld Fader og Søn og Hellig And, Vi bede dig baade kvinde og mand: Lad os i freden leve.

Fra Paaste til Christi Himmelfarts Dag eengang, men i Paaste Hellige Dage tre gange det første Vers af: Christ stod op af døde, Dg freste os alle af møde; Thi ville vi alle være glad, Dg love vor Herre i allen stad, Kyrie eleison.

2. Var han en opstanden, Al verden var forgangen, Men efter han opstanden er, Saa love vi Gld vor Herre fier, Kyrie eleis.

3. Halleluja, Halleluja, Halleluja; Thi ville vi alle glade være, Dg siunge Christo lov med hæder og ære, Kyrie eleis. Paa Christi Himmelfarts-Dage tre gange, men Søndagen derefter eengang dette

Vers:

Christ til himmels monne fare, Sit arme folk at bevare, Dg give dem gaver mangelund, Hannem ssee lov i allen stund, Kyrie eleis.

I Pintse Hellige Dage tre gange det første Vers af: Nu bede vi den Hellig p. 5. Efter Prædiken siunges allerførst fra Juul til Kyndelmisse eengang

eengang, men udi Juule Hel-
lige Dage tre gange, det
første Vers af:

Lovet være du Jesu p. 6.

Med Sequenzen:

Hannem bør altid, 1c.

Paa Nyt-Aars-Dag siunges
ganske til Enden, og den sidste
Deel af det sidste Vers igien-
tages tre gange, denne

Psalme:

Gulds godhed ville vi prise.
Fra Paaſte til Christi Himmels-
farts-Dag eengang, men i Paa-
ſte hellige dage tre gange
dette Vers:

Christ stod op af døde,

Med Sequenzen:

O Christe Konning, 1c.

Paa Christi Himmelfarts-Dag
tre gange, men Søndagen
derefter engang dette Vers:

Christ til himmels 1c. p. 8.

Med fornævnte Sequenz:

O Christe Konning, 1c.

I Pinse hellige dage tre gange
dette Vers:

Christ den Hellig Mand sende
At vi hans ord kunde kien-
de, Dg troste os i al vor nød,
Besynderlig naar vi kommer i
død, Kyrie eleis.

Paa Mikkelsdag, saa vel som
og paa Takſigelsens Fest:

O store Guld vi love dig, p. 3.

Paa Alle Helgens Dag:

Lover Guld i fromme christne,
Dvæder og værer glad,
Med Konning David Psalmiste
Priser Guld i allen stad, At
Gulds ord monne klinge, Saa
vidt over alle land, Dermed
vi Christum finde, Vor eeneste
Frelsermand.

2. Guld haver af sin naade
Dyvakt en Christen Mand,
Gulds ord monne han frem-
drage, Dermed beviser han,
At vi, som kaldes christne,
Have længe faret vild, Til
alt godt været visne, Det var
vore lære-fædres skyld.

3. Ret vey til himmerige
Er Gulds ord uden tvivl,
Som Christus selver siger,
Hvo hannem følger, faer ey,
vild; Men vi have det forag-
tet, Ingen troe satte vi der-
paa, Guld havde os nær bortka-
ſtet, Dg ladet os i mørke gaae.

4. Alt det, som vi da gjorde,
Var os ey nyttelig, Thi dia-
velen os da forde Ret mod
Gulds ord altid; Med falske
jertegn og dromme Satte han
sin snare for os, At vi skulle
Gulds ord glemme, Dg saa
med hannem forgaae.

5. Han haver os ladet skri-
ve, Mod Gulds ord lærdom
nye, Dermed han monne forgi-
ve Alle dem, som Gulds ord
skye, Dg sette deres haab til
andet, End Christi pine og
død, De ere af Gud forbandet,
Dg komme til helvedes glød.

6. Derpaa skal man dem
merke, Som diavelens lær-
dom følge, At de ville altid
gierne Have deres egen villie,
Dg følge deres egen sinde Dg
menneskens lærdom falsk,
Gulds ord ville de ey nemme,
Det er dem beestt og hvast.

7. De holde meere af de-
res vane, Dg gamle forfædres
digt, End af Gulds ord det san-
de,

de, og Guds Faders hellige skrift Som forudm haver været, Dog sigede, at det er nyt. Guds ord have de forladet, Diævelens lærdom til sig bnt

8. De klæde stoffe og steene, Dg holde besynderlige dage, Dermed ville de Guds tiene, Dg derfor himmerig have. De fattige lade de fryse, Dg lide hunger og nød, Guds bød, vi skulle dem spise, Hans bud de ligevel brød.

9. Er det ikke en stor blindhed? At de ville Guds ey troe, Som er den evige sandhed, Dg vil give evig roe Alle dem, hans lærdom følge, Det haver os Christus fortient, Dphængt paa korsets gallie, Dertil var han udsendt.

10. Guds Fader haver sin Son skicket Til alles vor salighed, Han haver os sin skrift givet, Den er fuldkommelig, Den kan dig al sandhed lære, Alle det dig er nyttelig: Vi behove ey mestere flere, Christus giver himmerig.

11. Thi lade vi dennem nu fare, Som stole paa egen kraft, Vi ville hos Guds ord være, Troe, hvad Christus haver sagt: I hannem al sandhed findes, Al naade og al miskund, De skulle med diævelen tvinges, Som hannem troe ingenlund.

12. Sædvane kan dem ey hielpe, Naar dommen holdes skal, Dg ey deres gamle forfædre, Christus bliver over dem alle: Hans ord da skal

fremgange, Dg alle skal himmerig faae, Som hannem have ganget tilhaande, Dg efter hans lærdom gaac.

13. Priis være Guds evindeligh, Som haver os sine ord sendt, Ved dem vi kunne blive salig, Dg komme fra diævelens tant. De lære, at troe Guds alene, Dg saa foruden galde Vor jevnchristen at tiene, Det unde os Kristus alle.

Paa alle Sondagene det sidste Vers af:

Nu er os Guds miskundelig, Efter Daaben svinges:

Enhver som troer og bliver døbt, Han skal vist salig blive; Thi han ved Jesu blod er kjøbt, Som vil sig ham indlive, Dg blandt Guds børns det hellige tal, Til himmeriges æres val, Med rosens blod indskrive.

2. Vi sukke alle hiertelig, Dg udi troen sig Med hertens bøn enhver for sig: D Jesu, lad os stige Ved daabens kraft i dyder frem, Dg fær os saa ved troen hjem Til ærens evig rige.

Eller det første Vers af: Christus kom selv til 2c. p. 81. Dg somme Tider det sidste Vers af samme Psalme:

Vore øyne see alleneste 2c. Eller det fjerde Vers af:

Mit barn frygt den sande p. 63. Saavel som og tilligemed det sidste Vers af samme Psalme, om Communionen følger strax paa.

Paa Landet, imedens der of-
res med Barnet:

Christus kom selv til ic. v. 81.
Eller: Guld Fader og Søn p. 36.
Bed og under Communio-
nen siunges:

Jesu søde hukommelse Gier
glæde i hiertet sig monne
tee, Men intet sødt kommer
derved, Naar han er selv saa
nær til med.

2. Intet siunges saa lystelig,
Intet høres saa glædeligt,
Intet saa sødt her tænkes
kan, Som Jesu den Gulds
Søn og Mand.

3. Jesu deres haab, som
giøre bod, Hvad est du dem, dig
bede, god! Hvor god dem, som
lede efter dig, Hvad finde de
evindeligt.

4. Jesu, du sødeste hiertets
trost, Livs kilde, sindets lys
og lyst, Som anden glæde ey
nær kan naae, Dg al attraae
mon overgaae.

5. Ingen tunge kan udfige
stet, Ey bogstaver det tegne
et, Den det fornam, han troer
saa vist, Hvad det er at elste
Jesum Christ.

6. Jesum i min seng søger
jeg, Inden tillukte hiertets
væg, Baade eene og saa hos
andre med, Ved stedsvarende
kærlighed.

7. Med Maria morgen tid-
lig Jesum vil jeg søge flittelig
I graven og med hiertens rost,
I sind og ey til øyen-troost.

8. Hans leyersted jeg op-
fulde vil Med graad og dybe
suk dertil, Jesu at falde dig

til fod, Dg komme dig med
savn imod.

9. Jesu, du Konge saa un-
derlig, Du seervinder saa rid-
derlig, Din sødhed u-udfige-
lig, Som begiæres hiertelig
af mig.

10. Bliv hos os altid, Gær-
re fier, Dplys os med dit lys
saa nær, Fordriv af vort sind
mørkhed sin, Dpfyld verden
med sødme din.

11. Naar du hiertet besø-
ger fri, Da skinner sandhed
derudi, Udfor verdslig for-
fæng'lighed, Indgaaer bræn-
dendes kærlighed.

12. Jesu kærlighed er saa
sød Over alting i største nød,
At intet kan ligned derved,
Dg ingen mund udfige det.

12. Det beviser hans pine
og død, Hans blod, som blev
udøst saa rød, Til vor forløs-
ning fuld at see, Dg at vi
skulle faae Guld at see.

14. Saa kiender Jesum
alle mand, Begierer hans kærlig-
heds Mand, Søger Jesum
med fyrighed, Lader see, hier-
tet brænder derved.

15. Elsker ham, som eder
elste saa, Giører ham igien,
hvad I formaae, Løber ved
saadan hiertets lugt, Med
løst' med løst' i ære og tugt.

16. Jesu flydd' os barm-
hiertighed, Gav alt haab til at
glædes ved, Som en kilde til
naaden bold, Dg hiertets vel-
lyst mangesfold.

17. Jesu, min fier' lad
findes her, Vor store kærlig-
hed

hed i dig er, Lad mig fornemme af dig saa nær, Hvorledes du sidder i ær'.

18. Om dig kan jeg ey værdelig Tale, at tie dog vor ey mig, Kiærlighed gjør mig saa dristig, For jeg glæder mig ene ved dig.

19. Jesu, din store kiærlighed Bederqvæger hiertet og findet med, Mætter uden kiedsommelighed, Og gjør hunger med lyst til med.

20. De dig smage, dem hungre endda, Hvo driff' af dig, have trost ogsaa, Og finde dog lyst til intet ret, Uden til deres Jesu slet.

21. Hvo drukken bliver af kierlighed Til dig, veed grandt Jesu sødhed, Den han mætter, ham vorder vel, Hvad vil han mere begiere med skæl.

22. Jesu, du englers herlighed, I øret sang med listighed, I mund honning, at undres ved, I hiertet drif af himmel ned.

23. Mit sind staaer altid efter dig, O! Jesu min, kom vist til mig, Naar vil du dog gjøre mig glad? Mæt mig med dig, det er min mad.

24. Villie til dig hver tid og sted Gjør mig saa syg, jeg finder det: Jesu, som honning-søde lugt, Og altid livets beste frugt

25. Jesu, med megen fromhed din Fryd du mit hierte meer end viln, Din godhed ubegribelig, Med kierlighed omfavne mig.

26. Det gjør mig godt at elske tæt Jesu, ham ene at søge ret, For mig her at døe inderlig, For ham at leve aandelig.

27. O du min sødeste Jesu Christ, Til dig min siel sukker saa vist, Jeg søger dig med gudelig graad, Med mit sinds raab uden aflad.

28. Paa hvilket sted jeg findes her, Den Herre Jesus min længsel er, Hvad er det glæde, at finde dig! Dig at have, gjør mig salig.

29. Da bliver der kys med favne-tag, Fast søder' end nogen honning-smag, Her med Christo at samles saa, Varer ey kort, hvo sligt kan naae.

30. Det jeg søgte, det ser jeg da, Det mig lysted, har jeg ogsaa, Hvad er jeg syg af Jesu lyst, Hvad brænder hiertet i mit bryst.

31. Naar Jesus elstes saa forsand', Den kiærlighed ey slukkes kan, Svales og ey, finder ey død, Men vorer og staaer steds i glød.

32. Den kierlighed brænder altid, Den lue er sød og saare blid, Smager med fryd, formindstes ey, Forlyster med saligheds vey.

33. Slig villie kom af himmelen ned, Ind i mine been og marv tilmed, Dytænd mit sind saa inderlig, Kanden at fryde evindelig.

34. Hvad er den brynde salig og god, Som brænder indtil hierte-rod! Hvad ledsker

sker det saa sødelig, Gulds
Søn at elske tryggelig.

35. Jesu, du jomfrues
blomster vist, Vor sødheds kier-
lighed og lyst, Dig bør al lov
og Guddoms ær', Og riget
med al lykk' og værd.

36. Kom nu, kom nu,
du Konning from, En Fader
med al herredom, Ekin i mit
sind saa klar for mig, Jeg har
saa tidt forventet dig.

37. Jesu klarer' end solens
skin, Som lugter bedre end
balsom fin, Som er søder' end
nogen ting, Og kjær for alt
her trint omkring.

38. Hvis smag giver an-
modighed, Hvis lugt frister og
styrker med, Som mit sind ey
kan fatte slet, Dog gjør du
eene mit hierte mæt.

39. Du est mit findes søde
lyst, Mit hiertes fyld' udi mit
bryst, Jeg roser mig af sliq en
mand, Jesu, som verden
frelse kan.

40. Min fiere, kom igien
til mig, I Faderens ære saa
hæderlig, Hvad slogst du sien-
den lykkelig! Himlen hør dig
evindelig.

41. I hvor du gaaer, jeg
følger med, Og hanger ved,
du veedst vel det; Thi du ha-
ver mig fanget slet, Med
hiert' og alt, Jesu vor æt.

42. I borgere i himlene,
Løber, lader op portene, Og
siger til den Seyrs Hærrer:
Hil dig, Jesu, vor kong'
med ære.

43. Dyders Kong', Wrens

Konning bold, Du Kong' for
alle med sejer og vold, D!
Jesu riig, med naade sliq, Vor
arves ære i Himmerig.

44. Du kilde til al barm-
hiertighed, Du lys til vor fæ-
derne sted, Driv bort al mørk
med sorg og quid, Siv os dit
lys med ære saa blid.

45. At himlens chor be-
rommer dig, Med lov og pris
saa idelig, Jesu gjør glæd'
paa jorderig, Og fred med
Guld evindelig.

46. Jesu herster med
fred og roe, Det man over
al sands skal troe: Derefter
staaer mit hierte og mod,
Dertil er jeg nu steds paa fod.

47. Jesu kom til sin Fader
blid, Indtog himlens ære saa
blid, Mit hierte foer med
gans' underlig Efter Jesum,
det siger jeg dig.

48. Lad os love hannem
glædelig, Med løst' og sang
og bøn tillig', Han vil give os
himmerig, Med sig at blive
evindelig.

Eller: Hielp Guld, at jeg p. 100.

Eller tre gange:

D Gulds Lam uskyldig, Paa
korslet var slagtet, Din
Fader varst du lydig, I hvor
du varst foragtet, Al synd ha-
ver du borttaget, Ellers var'
vi fortabet.

Forbarme dig over os,

D Jesu!

Miskunde dig over os,

D Jesu!

Giv os din fred, D Jesu:

Eller: Jesu Chr. er p. 100.

Efter Communionen, det første Vers af:

Gud være lovet altid og benedidtet, Som os selv haver bespiset Med sit legem og med sit blod, Det give os, **H**erre **G**ud, til gode. Kyrie eleison.

2. **H**erre, ved dit hellige legem, Det som af din moder **M**aria kom, dit hellige blod og din død, Hielp os **H**erre af al vor nød. Kyrie eleison.

3. Dit hellige legem er for os givet **I** døden at vi skulle leve. Ingen større gave kunde han os skienke, Dermed vi hannem og hans død betænke. Kyrie eleison.

4. **K**ierlighed, o **H**erre, dig saa tvunget haver, At dit blod ey over os klager, Som betalede al vor skyld, At os **G**ud er vorden huld. Kyrie eleison.

5. **G**ud i alle gaver os vil velsigne, At vi paa hans vey skulle blive, **I** ret broderlig kierlighed og troe, At den mad kommer os ey til uroe. Kyrie eleison.

6. **H**erre, med din **A**and os aldrig forlad, Men lad os dig paakalde i allen stad, At din arme christenhed **M**aace leve i sandrøgtighed. Kyrie eleison.

Eller disse to Vers, under den Melodie:

Iesu søde hukommelse.

D**I**esu, søde **I**esu, dig **S**tee hiertens tak evindeligt, Som med dit eget kiød og blod **S**aa kiertlig mig bespise lod.

2. **B**ryd ud, min siel, med tak, og siig; **D** hvor er jeg nu bleven riig, **M**in **I**esus i mit hjerterboer; **T**ak, tak, hvad er min glæde stor!

Til Beslutning paa Høymessen:

Efter Betsignelsen er læst for Altaret, siunges en kort Psalme, som herefter til hver Søndag er anordnet.

Søndag Aften-Sang.

Til Indgang:

En Psalme, som herefter findes indført eller nævnet til hver Søndag.

Derpaa:

Nu bede vi den Hellig p. 5.

Men paa de andre Dage:

Det som i den Sted siunges til Høymesse.

Efter Prædiken det sidste Vers af:

Var **G**ud ikke med os ic. p. 59.

Eller og det, som paa visse Steder siunges til Høymesse.

Til Beslutning:

Siunges en kort Psalme, som herefter findes indført eller benævnet til hver Søndag.

Søndag til Tolv-prædiken:

For Prædiken:

Siunges det samme, som siunges strax efter Epistelen er læst for Altaret til Høymesse.

Efter Prædiken:

Siunges en Psalme, som og siunges til Beslutning til Høymesse.

Paa

Paa de ugentlige Bede-
Dage om Fredagen og
Onsdagen.

Fredag Troprædiken allerførst:
Beklage af al min synde
Maade jeg med konning
David, Jeg kan det og be-
finde, Min Guld han var
mig vred, Jeg det vel veed,
Det er min synd ureene, Der
hannem saa alene Fortørnede
mangeleed.

2. O Guld, jeg mig bekien-
der En syndere for dig, Jeg
mærker og befinder Intet
andet udi mig, End ond at-
traae, Med legemets begiæ-
ring Til denne verdens næ-
ring, Der mig besvige maade.

3. O Herre! mig benaade,
Min Guld og Skaber bliid,
Min brøst vil mig forraade,
Det er hendes daglig' lid, O
al min lid, Din naade lad
mig bevare Fra satans falske
snare, I denne naadelige tid.

4. At jeg ey mere bortkaster,
Med synd og ondskab min,
Dit ord, som synden laster
Med al sin kraft og sind, O!
Herre hold, lad mig saa
stadig blive, At ingen meer
kan drive Mig fra din magt
og vold.

5. O Christe, som est allene
Mit haab og al min trost,
Du est Gulds ord det rene Som
borttager syndens brøst, Det
er og vist, Du fandst mig det
forhverve, At jeg maade himerig
arve, Min glæde og al min lyst.

6. Hellig Mand, O Herre,

Udaf din Guddoms magt Kan
du al sandhed lære, Som
Christus haver sagt, Alt med
din kraft; Mens jeg er her
elende, Lær mig hannem ret
at kiende Af al min hu og agt.

Eller denne:

Udi din store vrede, For
mine synder lede Rævs mig
ey, Herre mild, i din grum-
hed tillige Med straf vilt du
ey sige, Men slutte din vres-
des ild.

2. Betee din store naade
Mig, som er stedt i vaade,
Helbrede mig igien: Thi jeg
er svag, o Herre! Og mine
been de ere Forknust' af for-
rig og meen.

3. Min aand i mig sig qvi-
der, Og forførdelse lider,
Mit hierte er aldrig froe, Ach!
ach! Herre, hvor længe Skal
mig saa saare trænge Min
forrig med stor uroe?

4. Igiend dig til mig vende,
Hielp min siel af elænde, Og
ræd hende af nød, O Herre,
for din naade, Som er stor
overmaade, Bevar hende fra
død.

5. Thi naar vi ere døde,
Dg ved døden lagt øde, Hvo
ærer dig da meer? Ingen
mand kan dig prise, Dg dig
din lov bevise, Naar han be-
graven er.

6. Af forrig, jeg saa bemo-
des, At min seng hver nat
blødes Af overflødig graad,
Af angest jeg saa saare Pla-
ges, at jeg med taare Giorer
mit leye vaad.

7. Min

7. Min stik sanker til alder,
Dg af forrig hensalder, Mine
eyne mørknes slet, Det mine
fiender volde, Som i foragt
mig holde, Dg giøre stor uret.

8. Nu bort, i tyranner alle,
Som mig vilde overfalde,
Skynder eder fra mig; Thi
Guld min Herre fromme
Haver nu ladet komme Min
suk og bøn for sig.

9. Han lod sig gaae til hierte
Min forrig og store smerte,
Dg haver hørt min graad;
Det jeg begiaerede saare, Lod
han mig vederfare, Sa meer,
end jeg ombad.

10. Mine fiender derfor
Skulle skamme sig saare, Dg
forferdes for mig; De skulle
alle tillige Med skjendsel snart
bortvoige, Dg overgive sig.

Men paa Langfredag.

D Guld vor Fader i ic. p. 101.

Derpaa stunges:

Nu bede vi den Hellig Mand.

Efter Prædiken:

Du Gulds lam, som har
al Verdens synder, For-
barme dig over os.

D du Gulds Lam, som har
al verdens synder, Miskunde
dig over os!

D du Gulds Lam, som har
al verdens synder. Forleene os
din fred! Kyrie eleison. Guld
forbarme dig over os!

Men paa Langfredag, i
den sted:

Det hellige kors vor ic. p. 105.
Fredag Høymesse, allerførst:

D Herre Guld, benaade
mig, For din store barm-

hertighed, Uffset al min
uretviished, Jeg kiender min
synd, den er mig leed; Du toe
mig vel af ondskab min, Dg
gier mig reen af al min synd;
Thi jeg kiender min ondskab
nu, Min synd er altid i min hu.

2. D! Herre Guld, mod dig
allene Haver jeg syndet, det
kiender jeg gierne, Dndt haver
jeg gjort i dit Nasyen, At det er
vist, som du haver sagt: At
alle dig skulle bede om mi-
skund; Thi vor natur er fuld
af synd, Hvad havde vi ellers
naade behov? Du vinder dem
over, som dig ey troe.

3. See! Herre, i synden
jeg undfangen er, Min moder
mig i synden fødte, Sandhed
den gielder altid for dig,
Din lønlige viisdoms raad du
mig teede, Du haver viist mig,
hvordan jeg er, Fuld af ondt
og syndens begier, Det kunde
jeg ikke førre forstaae, for du
lodst mig din viisdom faae.

4. Restenk mig selv, o
Herre, Med din isop og naa-
de, Da bliver jeg reen og be-
dre, Dvilt fra al syndens
vaade, Din tiere Sons blod
er den isop, Der hvider' end
snee gjør stiel og kroy, Lad mig
faae at høre din glædelig' ord,
Saa frydes de been, som for-
knuste vare for.

5. Dit ansigt, o Herre,
vend fra min synd, Slet ud al
min uretviished, Stab i mig
et reent hierte iglen, Fornye
mit sind, forskyd ey mig,
Tag ey fra mig din Hellig Mand,

Giv

Siv mig glæde i min Frelsermand, Ved en sterkaand gjør mig stadig, Hos dig at blive evindelig.

6. De troløse vil jeg lære din vey, Hvorlunde de skulle hanzem kjende, At de maae undgaae den falske stie, Og sig nu til dig ombvende; Bestiar-me mig, HErrre, min saligheds Guld, Fra blodige synder alle. O HErrre, lad op mit hierte og mund, Din lov og ære at tale

7. Havde du legemlig offer elkt, Da vilde jeg det vel giøre, En ydmyg aand saa tager du helst, Et angerfuld hierte monne du høre: Beteer dit folk din villie god, Og byg din christen kirke, Saa skal du retfærdigheds offer faae, De skulle dig christelig dyrke.

8. Være være dig Guld i evighed For din misfund og naade, Vi takke din barmhertighed, At du vilst os styre og raade, Dertil din Son, vor Frelsermand, Skal giv's den samme ære Af fattig' og riig' i alle land, Den Hellig Mand bør dem liig at være.

Eller:

Ach! levende Guld, jeg be-
kiender for dig, At jeg
haver levet ugudelig: Ach!
hvor uværdig en synder jeg
er, Det klager jeg for dig, min
HErrre kjær.

2. Intet menneske tør jeg
see oppaa, Det gjør din straf
mig trykker saa, Jeg haver
syndet imod himmel og jord,

Og mod din' hellige bud og ord.

3. Hvor skal jeg da henvende mig? Hvem vil over mig forbarne sig? Saa stor da er min synd og daad, Hos intet menneske finder jeg raad.

4. Og naar jeg oplofter mine øyne vaade Til himmelen, at bede om din naade, Saa haver jeg syndet mod dig, o HErrre, Hvor skal jeg mig da best ad bære.

5. Stor forargelse i verden haver jeg drevet, Og fra min ungdom saare ilde levet, Hvad skal jeg giøre? hvad er mig best? Skal jeg fortviøle? HErrre Jesu Christ!

6. Efterdi du est min Frelsermand, Barmhertighed jeg hos dig finde kan, Siv og salighed overmaade Haver du at give af din naade.

7. Derfor jeg for ingen deel vil Fortviøle, i hvad som nogen siger til, Jeg flyer til dig, og vil det vove, Til dig staaer al min liid og love.

8. Hos dig alene søger jeg med stiel Trost, raad og hielp for min arme siel, Dit creatur og billede vist Foragter du en, HErrre Jesu Christ.

9. Saa bange og forrigfuld kommer jeg til dig, O! HErrre, forskyd du ikke mig, For forrig kan jeg neppe tale eller see, O HErrre, du mig din naade betee.

10. Min overtrædelse du udslet, Og alle mine store synder forgiøt, Gjør du mig reen

reen og toe mig hvid Af al min ondskab og udyd.

11. Jeg seer min uretfærdighed, Min synd den er mig slem og leed, Allene haver jeg syndet imod dig, Det maae jeg bektende visselig.

12. Min arme moder mig undfangede vist, Dg fødte i synd, O Herre Christ! Bestænk mig Herre med isop skion, Dg med dit blod, du Davids Søn.

13. Som flød ud af dine saar saa røde, Dermed forløste du os alle af møde, Toe mig, at jeg bliver hvid, som snee, Din Hellig Lands naade mig betee.

14. Giv mig i hertet glæde og roe, At jeg kan stadelig haabe og troe, At du forlader mig synderne mine, For din hellige marter, død og pine.

15. En retviis aand fornye udi mig Forfyld mig ey, o Herre! fra dig, Sag ey fra mig din Hellig Land, Men giv mig naade og ret forstand.

16. At jeg maa andre syndere omvende, At de dig Herre! og din naade kiende, Dplad mine læber og tungen min, At jeg forkynder æren din.

17. Intet offer er dig, Guld, saa kier, Som et angerfuldt hierte din naade begier, Bestænk med Christi rosens blod, O Herre! vær mig naadig og god.

18. Befegle i mit hierte denne trost, At du, Herre Christ, haver mig forløst, Dit

legem og blod skal være mit pant, At jeg skal troe og vide forsandt.

19. At alle mine synder forladne ere, Des stee dig pris min Guld og Herre, Fra evighed og til evig tid, Guld være os alle naadig og bliid!

Eller:

Jeg arme synder træde, ic.

Stunges som:

Naar jeg betænker den tid ic.

Jeg arme synder træde maae Med hoy bedrovet hierte Til naadens-dør at banke paa, Dg klager det med smerte, At jeg med synd Dg ondskabs dynd Fra top til fode-saale Har smittet mig, Dg jeg for dig Har intet med at prale.

2. De synder er foruden tal, Som jeg med forrig finder, Dg mig med bitter hertequal I sind og tanke rinder. Din Søn det alt Har vel betalt, Der ynk hans hierte vorde, Men jeg har ey Sogt ad den vey, Som hen til hanz nem forde.

3. Min utaknemmelighed er stor, Som dolges ingenlunde, Jeg kun med blotte læbers ord, Dg ey af hertens grunde Din trofasthed, Din kiærlighed, Din rige naades gaver, Som jeg hos mig Fandt rundelig Røest og bekiendet haver.

4. Du har jo med langmodighed Min bod og bedring ventet, Du har en Faders hierte teed, Dg tidt med hevnen lentet, Din store slid Fra nød

nød og strid Mig ofte har ud-
revet, Din hielpe-haand har
fiendens baand Saa ofte fra
mig drevet.

5. Naar jeg tillukte hiertets
dør, Du da med ordets ham-
mer Tid banked' paa, og sag-
de: her, Din ven staaer for
dit kammer, Lad din brudgom
faae sted og rum, Du haan-
den tid udrafte, Og rørde
mig Heel haardelig, Sligt
burde jeg vel agte.

6. Men jeg for dig oplukte
ey Hvor stærk du vilde banke,
Dg uden ørets lukte vey Lod
jeg din tale vanke: Hiemsjogel-
sen Til dig, min ven, Mig ey
har kundet vende, Dog har du
mig Saa mildelig Din skab-
ning, vildet fiende.

7. Nu kunde du med hellig-
hed Forkorte mine dage, Dg
stede mig med grumhed ned
Til bitter helveds plage,
Skam burde mig, Som skam-
melig Lod synden hiertet fræn-
ke: Dog giver du Mig tid
endnu, Mit beste at betænke.

8. Naar hiertet dette ponser
paa, Samvittigheden minder,
Jeg snart vil selver fra mig
gaae, Min styrke da forsvin-
der, Hvad helved er, Hvad
helveds høer Af pine, nød og
plage, I evighed At skienke
veed, Jeg billig burde smage.

9. Dit creatur ey sømmer
mig, At jeg mig vilde navne
Saa plat vanslægted' jeg fra
dig, At al naturens øvne
Sig burde vred Mod mig be-
teed, Jeg friligt maae bekien-

de, Om gunst ey maae For-
retten gaae, Vor jeg vist evig
brænde.

10. Men du, al godheds
kilde-væld! Siv naadens læd-
ste-draaber, Her finder du en
tørstig siel, Som trænger, be-
der, raaber: O naade-soel!
Jeg for din stoel, Dg høye
himmel-throne, Medkaster mig
I støv for dig Med jammers
grade-stone.

11. I brystet er der jo paa
dig En naades springe-tilde:
O, milde Jesu den du mig
I døden aabne vilde: Af den
mon fred, Trost, rolighed Til
sielene udsløde, Lad mig det
her, Dg ære der Hos dig om-
sifer nyde.

Derpaa sjunger Choret:

Aryie Gleison,
Christe Gleison,
Aryie Gleison.

Efter at Epistelen er læst
for Alteret:

Fader vor udi himerig, p. 83.

Efter at Evangelium er læst
for Alteret:

Nu bede vi den Hellig re. p. 5.

Eller: I den sted hvad der
sjunges om Søndagene paa
visse tider om Aaret.

Strax efter Prædiken og
Bønnen:

Aryie Gleison,
Guld Fader forbarne dig.
Christe Gleison,
Christe forbarne dig.

Aryie

Kyrie eleison,

Herre Hellig Mand, forbarme dig.

Herre Gud Fader i himmelen,

Herre Jesu, verdens Frelser,

Herre Gud Hellig Mand, sand Trøstermand,

Vær os barmhiertig!

Spar os klare Herre Gud!

Vær os barmhiertig!

Hielp os klare Herre Gud!

Af alle synder,

Fra al vildfarelse,

Fra alt det, som ondt er,

Fra en uforvarendes ond og brad død,

Fra pestilentse, hunger og dyr tid,

Fra frig og blodstyrtning,

Fra oprør og tredragt,

Fra utimelig veyrlig,

Fra den evige død,

For din hellige fødsels skyld,

For din blodige sved,

For din pine og død,

For din hellige jordefærd,

For din hellige opstandelse og himmelfart,

I vor sidste time,

Paa den yderste dommedag,

Vi arme synder giøre vor bøn til dig,

Styr og regier din hellige kristelige kirke,

Hold kirkens tiener: ved dit salige ord og i et helligt levnet,

Forhindre al kietterie og vildfarelse,

Og før dem til den rette vey, som ere forførte,

Og lad diavelen og alle christendoms fiender snartlig
trædes under vore fødder,

Giv alle dem din Mand og kraft, som høre dit ord,

Trøst alle dem, som ere bedrøvede og redde.

Giv Konger og Fyrster fred og eendragtighed.

Giv vor naadige Herre og Konning, Konning CHRZ-

STUM, fred og et lykfsaligt regimente.

(Stedse seyvinding imod sine fiender)

Giv vort Raad og meenighed velsignelse og bestiermelse,

Vær dem alle bistandig, som ere i nød og fare,

Forsørge dem alle, som ere hielpeløse.

Forbarme dig over alle mennesker,

Forlad alle vore fiender, og hielp dem at omvende sig,

Forbarme
dig over
os.

Herre os klare Herre Hielp os klare
Herre Gud.
Herre Gud.

Herre os klare Herre
Herre Gud.

Giv

Giv frugt paa jorden, og bevare hende,
 D! Herre Guld, her os naadelig,
 D! Jesu Christe, Gulds Søn,
 D! du Gulds Lam, som bar verdens synder,
 Forbarme dig over os!
 D! du Gulds Lam, som bar verdens synder,
 Miskunde dig over os!
 D! du Gulds Lam, som bar verdens synder,
 Forleen os din fred!

Hør os
 Hæere
 Herre
 Guld.

Kyrie eleison!

Guld forbarme dig over os!

Vi have syndet med vore forfædre.

Vi have mishandlet og havt os ugudelig!

D Herre, handle ikke med os efter vore synder,
 Dg betal os ikke efter vore misgjerninger.

D Herre, her vor bøn!

Dg lad vor rost komme til dig.

Dg derpaa, naar den dertil hørige Collect er
 udsungen af præsten;

Guld give vor Konning og
 al øvrighed Fred og
 godt regimente, At vi med
 dennem alle, Et godt roligt og
 stille levnet føre kunne, I al
 gudelighed og ærlighed, Amen.

Eller dette Vers:

Vor Herres Jesu Chr. fred.

Eller dette Vers:

Spiis min siel, o Jesu ic.

Men i Fasten dette Vers:

Hvad heller jeg vaage ic.

Eller et andet deslige Vers
 om Christi Lidelse, som:

See til din Søns ic.

Bed Communionen bruges
 samme Psalmer, som om
 Søndagene.

Efter Betsignelsen er læst for
 Alteret, til beslutning hver
 anden Fredag:

Forleen os med fred naa-
 delig, Herre Guld, i vore

tide, Der er dog ingen anden
 meere, Som for os kunde
 stride, End du selv vor Guld
 allene.

2. Lad os ey frygte men-
 nesken, Han er som græs for-
 gængelig, Du est vor Herre
 og Skaber allene, Din magt
 den er uendelig, Lad os dig
 allene frygte.

3. Om os kommer nogen
 modgang til, I hvad som det
 kan være, Det skeer, thi Guld
 det saa have vil, Sin Søn
 han vilde ey spare, Hvi ville vi
 da frie være?

Hver anden Fredag:

Behold os, Herre, ved. p. 72.

Men saa længe Fasten varer:
 D vi arme synder, vore, p. 81.

Eller:

Jesu Christ, dig takke vi ic.
 p. 84. Eller:

Eller:

Jesus dine dybe vunder.

Siunges som:

Som hiorten med tørst ic.

Jesus, dine dybe vunder,
Dg din smertefulde død,
Troster mig i alle stunder Udi
livs og sielens nød: Falder
noget ondt mig ind, Strax
jeg tænker i mit sind Paa
din pine, som forbyder Mig
at drive skiemt med lyder.

2. Om mit kied og blod vil
skienke Sig med syndens lystes-
skaal, Hvad du leedst, jeg
monne tænke, Dg strax finder
roe og taal, Sætter satan an
paa mig; Som min skjold jeg
viser dig, Dine saar og blode-
strømme, Strax maae han
tilbage remme.

3. Om mig verden vil for-
lede Hen paa lysters brede
plan, Hvor der er kun syndig
glæde, Seg da stuer nye an
Dine piners byrde svar, Du
for mig udstandet har, Saa
kan jeg i Andagt blive, Dg
hvor vellyst-vind fordrive.

4. Ja, mod alting, som
mig krænker, Giv dine vun-
der kraft, Naar sig hiertet i
dem sænker, Finder jeg ny le-
vesaft; Din den himmel-søde
død Vender al min nag og
nød, At du salighed mig bragte,
Da du døden for mig smagte.

5. Jeg paa dig min troe
har grundet Du min eene
tilflugt sand, Dg din død har
døden bundet, Saa den mig
ey døde kan, At jeg haver deel
i dig, Troster, stytter, redder

mig; Dg din naade mig har giv-
vet, At staae op til lys og livet.

6. Har jeg dig udi mit hierte,
Du al godheds kildespring,
Jeg da finder ingen smerte,
End i dødens sidste stung, In-
gen fiende stader mig, Naar
jeg stuler mig hos dig; Hvo
med dine saar sig dekker, Sam
til livet du opvækker.

Bed Daaben siunges samme
Psalmer, som om Søndagen.
For aabenbare Skriftemaal
siunges det første Vers af:

Beklage af al min sinde, p. 15.

Eller det andet Vers af:

Allene til dig, Herre ic. p. 59.

Eller det næst sidste Vers af:

Af dybeste nød lader os p. 87.

Efter aabenbare Skriftemaal

det næst sidste Vers af:

Af dybsens nød raaber p. 90.

Eller: De to sidste Vers af:

Ach levende Gud! jeg p. 17.

Dnsdags-Prædiken:

Siunges ligesom om Freda-
gen til Høymesse, nemlig,
hvor der holdes Messe.

Spyfløts-Prædiken:

Paa de andre Dage begyndes
med en Psalme af dem, som
ere forordnede til næst for-
leden Søndags Høymesse,
men saa længe Fasten va-
rer, siunges et Stykke, som
svarer til Passions-Texten
af denne Psalme:

D! menneſte begræd din
synd saa stor For hvilken
Christus nederfoer Fra Fæde-
rens skjold til jorden; Udaſ een
jomfru reen og klar, For os et
menneſte

menneſke fødder var, Vor Frelſer er han vorden. De døde deres liv han gav, De ſyges frankhed lagde han af, Til tiden ſig fremtrængde, At han for vor ſkyld ofret blev, Dg vore ſvare ſynder bortdrev, Paa forſet vilde han hænges.

2. Da jødernes paafte-høytid kom, IESus ſine diſci-ple til ſig nam, Dg ſnarlig til dem ſagde: Menneſkens Søn forraades ſkal, Pines, forſæſtes og ſlaaes ihjel, I diſſe høytids-dage, I Simons huus en kvinde kom, Koſtelig Salve hun med ſig nam, Lod den paa Herren nedſlyde: Somme diſci-ple knurrede ved, IESus priſede kvinden for det, Det monne Judas fortryde.

3. Til præſte-høvdinge han ſig gav, Til forræderie var hans hierte-lag, Tog tredive ſølv-penninge i hænde, IESus til ſine diſci-pler kom, Dg aad med dem deres paafte-lam, Dg gjorde derpaa en ende, Han ſatte os et teſtament, Hans død til yderſte ende at betænke, Deres fødder han og toede; Om kiærlighed under-viſte dem, Han ſagde: I løbe ſtrar fra mig hen, Han troſtede dem med det gode.

4. Dernæſt han til olie-bier-get kom, Stor ſkielven og bæ-ven han der fornam, Han bad at de ſkulle vaage; Et ſteenkæſt monne han fra dem gaae, Dg bad da til ſin fader ſaa Staaer det til i nogen maade, At denne kæſt kan tages fra mig? Thi

Fader, alting er mueligt for dig, Jeg ſætter det i din villie. Saadan en bøn han tre gange bad: Saa tidt han til diſci-plerne traadde, Da ſove de alle ſtille.

5. I ſove, ſagde han, og lide mod, I agte ikke mig at faae et ſtod, Menneſkens Søn ſkal giv- ves I ſienders hænder, ſtaaer nu op, See hiſſet kommer den ſyndige kroy, Thi maae I vaagne blive. Som han da taledes diſſe ord, Da kom Ju- das med en ſkare ſtor, Med ſpidſe, løgter og ſtænger, Et tegn den forræder fra ſig gav, Paa et kys ſkulle I mærke mig af, Hvilkens der I ſkulle fange.

6. Fordi IESus vel vidſte alting, Gik han frem, ſom de ſtode omkring, Han ſagde til dem med gode: Hvem lede I efter med ſlig magt? De ſagde: paa IESum have vi agt: De fulde tilbage paa jor- den. Judas kyſte hannem for- ræderlig, Saa grebe de han- nem med falſk og ſviig, De vredes over al maade. Peder ſit ſverd udrykte da, Wiſpens ſvend hug ham øret fra, IESus da til hannem ſagde:

7. Stik ind dit ſverd i balgen din, Skal jeg dog ikke drikke kalken min? Saa lægte han Malcki øre. De ledde IESum til Annam hen, Dernæſt til Caipham hans uven Monne de hannem bunden fore. Pe- trus fuldte med i ſtuenind, At vide enden, det var hans ſind, Tre gange forſoer han Her- ren,

ren. Bispem frittede Jesum fast, De søgte falsk vidnesbyrd med en hast, At omkomme hannem af verden.

8. Kristus svarede ham intet da; Thi talede bispem til hannem saa: Hvad vilt du hertil svare? Jeg maner dig ved den levende Guld, Et du Christ Gulds Son, siig det ud; Jesus sagde aabenbare: Jeg er, og siger denne tid, At I skulle see menneskens Son frit Fremkomme i skyerne klare, Og sidde der hos Gulds højre side. Bispem begyndte sine klæder at slide, Nu kan jeg selv forfare.

9. At han bespottet Guld nu her, Sagde han: merker, hvad ville vi meer? De sagde, man skal hannem døde: De spyttede ham i hans øyne frit, Sloge ham kindhæste samme tid, Stor spot monne hannem der møde. De bunde for hans ansigt da, Og sloge ham med deres næver saa, Giet til, hvem dette gjorde. Om morgenen kom den ganske skare; Alle havde de Jesus at tage vare; Alle ham fordomme torde.

10. Pilato antvordede de hannem da, Men der Judas og saadant saae, Da gruede han for sine synder; De penninge bar han præsterne igten, Ach! jeg syndige forraadde Gulds Son! Min udyd jeg nu kiender, Saa hængte han sig, og søndersprak, Præsterne begyndte da at snakke: Hvor skulle de

penninge høre? En pottemagers jord da kiøbte de, Til at begrave pillegrimme udi, Som Propheten kundgiorer.

21. Da Jesus for Pilato stod, De vare mange hannem stode imod, Og haanlig paa hannem klagede: Keyseren haver han gjort imod, Og siger sig at være Gulds Son god, Bedrager folk alle dage. Pilatus frittede hannem da saare, Men Jesus vilde ham intet svare, Det tyktes hannem ondt at være. Han sendte ham til Herodem frem, Herodes glædes over hannem, Eventyr af hannem begierde.

12. Da Jesus vilde ham intet svare, Da tog Herodes det til fare, Til Pilatum han hannem sendte. Pilatus sagde til joderne da: Med denne jeg ingen sag kan faae, Herodes ey heller kunde finde. En sædvane have I altid havt, I eders høytid en fange forladt, Jesum vil jeg løs give. - De raabte alle, *som de kunde meest: Tag Jesum, lad ham blive korsfæst, Lad Barrabam levende blive.

13. Pilatus Jesus hudsstrøge lod, Og vilde ikke være den skare imod, Et purpur blev han idragen, En tornekrone vævede de saa, At den igiennem hans hoved skulde gaae, Med et rør blev han slagen, De kaldede hannem en konge paa spee, Bespyttede ansigtet, det gjorde ham vee, De sloge ham paa hans hoved.

Pilatus

Pilatus sagde: see hvilken mand! I hannem jeg ingen uret finde kan, Det siger jeg paa min love.

14. De raabte alle med stemme stor: Korsfæst, korsfæst, tag hannem bort! Eller Keyseren din uven bliver. Der Pilatus hørde disse ord, Da satte han sig ved dommerens bord, Med tugt sig uskyldig giver, Han gav den morder Barrabam løs, Men Iesus skulde korsfæstes vist, Alt efter deres falske villie. Hans klæder monne de hannem iføre, Hans kors singe de hannem selv at bære, De raabte, men han gik stille.

15. Den tid de ginge ud med hannem, Nødde de Simon, som gik der frem, At han hans kors skulle bære. Der stode de kvinder, saa saare de græde, Thi kunde Iesus det ey forgiæde, Men vente sig dem at lære, Og sagde: græder ikke over mig, I Zion's døtre græder hver for sig, Og saa for børnene sine: Den dag skal komme, At I skulle sige: Salige ere de ufrugtsommelige, Saa stor bliver sorg og pine.

16. Til Golgatha-bierget komme de hen, Der mødte dem to misdædere igien, Som og saa bleve korsfæste, Hos Iesu høyre og venstre haand, Som skriften giver til forstand, Der bad Iesus deres beste: Forlad dem, Fader, dette stykke, Thi hvad de giøre, det vide de ikke. Da lod Pilatus skrive Hebraiske, Grædske og saa Latine: Ie-

sus Jode-Konge, en Nazarene; Det monne præsterne fortryde.

17. Der Iesus nu saa korsfæst var, Stridsmændene tog hans klæder snart, Doblede hvem dem skulle have. Der Iesus nu sin moder saae: Og Johannes der hos hende staae, Monne han hende befale: See, kvinde, din søn i steden min, Johannes, see du moder din, Strax monne han hende anamme. Visperne og Præsterne bespottede Guld, Med andre, som der vare komne ud, De gjorde det allesammen.

18. Est du den levende Guld's Søn, da hielp dig ned af forset igien, Røveren sagde deslige. Den eene sig til den anden kærde, Iesus uskyldig han hannem lærde, Han tænkte paa Christi rige: Herre! naar du kommer i riget dit, Jeg beder, du vilde mig ey forgiætte; Han sagde; du skal hos mig blive. Et mørk kom paa den sierte stund, Ved ni raabte han af hærtens grund. Svarlig monne han sig give.

19. Min Guld! min Guld! hvi forlodst du mig? Da bespottede de hannem hver for sig, Edike monne de hannem skiente. Iesus det smagde, og vilde ikke drikke, Han sagde: det er fuldkommet hvert stykke, Sit hoved lod han nedsenke; O Fader; 'udi hænder din' Vil jeg nu befale aanden min, Med høyer røst han raabte, Gav op sin aand; men samme stund Templens forhæng brast

brast mangelund, Dg steenene
sloges tilhobe.

20. Jorden hun skaly og
rystede deraf, Der oplod's
mangen dødes grav, Hoveds-
manden med sine knægte Sag-
de: han var sandelig Guds
mand, Dg Guds Son, som
os tykkes kan, Vi kunne det
ikke nægte. De sønderbrød da
rovernes been, Men JEsus
gjorde de ikke det meen, Gen
straf ham i hans side, Der ud-
stød vand og blod saa klar,
Som sanct Hans vidnesbyrd
om bar, Skriften monne det
udtyde.

21. Der det nu hart mod
aftens kom, Af korsset Joseph
en mand saa from Dg JEsus,
lod hannem begrave; Dertil
og Nicodemus kom, Myrrha
og aloë han med sig nam, JEs-
su krop det skulle have: De
svøbte ham i et lin-klæde
reen, Han blev lagt i en grav af
steen, Der i var ingen begra-
ven, Saa stor en steen lagde de
derpaa, saa monne de bort
fra graven gaæ, Deres sab-
bats hvile at have.

22. Jøderne gjorde sig
meere umag, Bevarede hans
grav til tredie dag, Han stod
op fra dem alle, At han vilde
os retfærdiggjøre, Dg os
med sig til sit rige føre, Bre-
den skal os ey overfalde; Der-
for ville vi glade være, At
JEsus Christ vor broder kær-
re haver nu overvundet For
os vor synd og al vor nød,
Helvede og den evige død,
Dævelen haver han bundet.

Efter Prædiken stunges en
Morgen=Psalme, saasom:

Seg takker dig Ret ic.

Eller: Seg vil din pris ic.

Eller: D Guld see lov til evig.

Eller: D Guld, jeg vil dig ic.

Paa lige Maade forholdes
med Sangen til de andre
Morgen=Prædikener, som
til Synslets Prædiken.

D Guld, jeg vil dig prise, ic.

Stunges som:

Seg vil din pris udsunge.

D Guld, jeg vil dig prise.

At du mit liv og siel
Fra dævelens list med lise I
nat bevared' vel, At han for-
uden sviig Mig tryggelig har
ladet sove, Dg ikke torde vove
At friste eller skade mig.

2. D Herre, mig og beva-
re I dag fra angst og nød,
Fra onde folk og fare, Dg fra
en hastig død, Fra synd, ulyk-
ke og skam, Fra avind, klam-
mer og vrede, Fra utugt og
stemme sæder, Fra vands-nød
og ildebrand.

3. D naadige Guld og
Herre, Seg hiertelig beder
dig, Du vilde mig naadig
være, At jeg mit kald med
flid, Som du har befalet mig,
I sand Gudsfrugt forretter,
Dg aldrig dine bud forgiætter,
Men haaber fast paa dig.

4. Min troe lad mig be-
holde Indtil min sidste end',
Dg faderlig opholde Baade
mit huus og hjem, At jeg i al
min tid For mig og de arme kan
have Din gode velsignelse og
gave, Dg takke dig hiertelig.

5. For

5. For alting jeg dig beder, Regier mit hierte og sind, At jeg paa himmeriges glæde Altid haver tanker min', At jeg ey nogen tid Med gierrighed belades, Eller med omhu plages For dette forføngelig.

6. Uphold mig her i live, Som det behager dig, Men lad mig dog vist blive En arving til himmerig; Saa er jeg vel tilfreds, Dm jeg end her skal lide Fattigdom, sorrig og qvide, Ja forfølgelse allesteds.

7. O Herre, und mig at ende Min beeste levnets tid, Med glæde fra dette elænde, Det beder jeg, Fader blid: Dg naar jeg skal sove hen, Lad mig da salig hensfare, At jeg med Glds borns skare Kan glad opstaae igien.

Forste Søndag i Advent:

Høymesse,

For prædiken, strax efter at Epistelen er læst for Alteret:

Herre Christ, Gld Faders eenbaarne Son, Som er hans evige raad, Er af hans hierte udgangen, Eiger viis, som skrevet staaer; Han er den morgenstjerne, Vort hierte oplyser saa gierne Med sit misfundheds ord.

2. For os et menneske er vorden I sidste verdens tid, Hans moder ey forloren Den des jomfruelig kyndighed, Daa velen haver han belænket Himmerig igien os skienket Med det evige liv.

3. Vilde du os naaden

give, At vi maatte ret forstaae, I christelig troe at blive, I aanden dig tiene saa: Vort hierte maatte smage Din sødhed alle dage, Dg tørste altid efter dig.

4. Du skaber alt paa jorden, Dg est din Faders kraft, Regierer det med dine orde Stærkeltig med guddoms magt; Din naade i os opvænde, Vort hierte om til dig vende, At vi ey tvivle paa dig.

5. Straf os, men til det gode, Dg styrke os med din naade, Fri os fra helvedes vaade, At Guds born vi blive maae: At vi her aldrig meere, Uden Christi ord begiære, Dg menneskens lærdom forstmaaе.

6. Vor gierning og vor tanke Vil du bestyre saa, Den gamle Adam krænte, At den nye nu leve maae, At vi nu ikke meere Vort legems lyst begiære, Men altid tænke paa dig.

Eller:

Rom, hedningernes Frelser sand, En jomfrues Barn uden mand, Det al verden undre maae, Gld den fødsel skikked: saa.

2. Ikke af mands kiød eller blod, Men udaf den Hellig Mand god, Glds ord et menneske vorden er, Livs frugt af en jomfrue stier.

3. Jomfruens liv frugtommeligt var, Dog blev kyndighed reen og klar, Fremstinnede mange Dyder skion, Det Barn er visselig Glds Son.

4. Han af sit skionne fam-

mer

B

mer gaaer, Den kongelig sal,
kydst og klar, Et menneske og
Guld af sin art Løb, som en
kæmpe, med stor fart.

5. Hans udgang fra Fader-
ren var, Til Faderen han igjen
gaaer, Han foer og til helved
ned, Dg opfoer saa til Gulds
sted.

6. Du som est Guld Fader
liig, I kiødet bevis seer slig,
At din evige Guddoms vold
Bort skrobelige kiød kunde
opholdt.

7. Din krybbe skinner aaz-
benbar, Matten er baade lys
og klar, Mørkhed maae ey
komme dertil; Saa skinner
troen uden tvivl.

8. Lovet vare Guld Fader
blid! Lovet vare Gulds Søn
altid! Den Hellig Aand vi alle-
sammen Love evindelig, Amen.
Naar Præsten gaaer paa Præ-
dikstolen.

Det første Vers af:

Gulds Søn er kommen af
himmelen ned, Thi han
os inderlig elskte, Vore gier-
ninger er uduelig, De kunne
os ikke frelse: Thi troe vi alle
paa Jesum Christ, At han er
al vor salighed vist, Dg haver
os himmerig forhvervet.

2. Hvad Guld i loven os
budet havde, Da vi det ikke
kunde giøre, Thi vare vi un-
der Gulds vrede alle, Vor
bøn vilde han ey høre; Vi
skulle vare gode af hiertens
grund, Men vi ere onde i
allenstund, Al vor kraft er
fordervet.

3. Dog meente vi saa i vor
blindhed, At Guld havde lo-
ven udgivet, Ket lige, som vi
selv havde fundet Alt efter
hans vilke levet, Men den
er ikke uden et speyl, Som
os vor vanart vise vil, Der
lønlig boer i hiertet.

4. Den samme vanart vi
ingenlunde kunde Af vor egen
magt forlade, Enddog vi det
tidt forsøge monne, Synden
ville dog over os raade; Vi
siantes udbortes at være hel-
lig, Men i hiertet var syndsens
lyst og svig, Der Gulds lov
slet fordommer.

5. Vi skulle Guld frygte af
hiertens grund, Til hannem
al vor troe satte, Dg elske ham
baade med herte og mund,
Dg aldrig hans bud forgætte:
Vi skulle alle mennesker have
kier, Saa vel vore siender,
som vore venner, Af hiertet
dem alt godt unde.

6. Her maae vi see vor na-
tures magt, Dg syndige art
begribe, Den skulde det giøre,
som nu er sagt, Om den vilde
med Guld blive; Men den er
her altid imod, Sin siende
kan den ey være god, Dg
Guld kan den ey frygte.

7. Nu skulde Gulds bud
opfyldes uden brost, Ellers
maatte vi alle fortabes; Thi
udsendte Guld sin Søn Je-
sum Christ, Lod hannem for
vor skyld plages, Han haver
Gulds bud allene opfyldt,
Dermed Guld Faders vrede
silt, Der overgik os alle.

8. Dg

8. Og som de nu opfyldte ere Af Christo, som dem kunde holde, Saa skulde vi christne mennesker lære Vor christen troes kraft hin holde, Ikke andet troe, min Herre tiar! Din pine og død min salighed er, Du haver for mig betalet.

9. Derpaa jeg tvivler intet med alle, Dine ord kunde ikke bedrage, Du badst intet menneske i mishaab falde, Det drager du ikke tilbage; Hvo paa dig troer, og bliver døbt, Til hannem haver du himmerig tiøbt, At han skal ikke fortæbes.

10. Denne troe hjælper os for Guld alleen', Om vi den i hiertet bevare, Den giver fra sig et saadant stein, Gode gierninger kan den ei spare, Til Guld allene strækker sig en ret troe, Men tierlighed gjør alle mennesker godt, Om du af Guld est baaren.

11. Gulds bud lærer os at flende vor synd, Og slaae vort herte neder; Saa kommer det hellige evangelium, Og trøster os og siger: Kommer alle til Christ, han vil eder glæde; Under loven er forrig og møde at leve, med hendes gierninger alle.

12. Ret gode gierninger komme visselig Af troen, den Guld i os skaber, Gulds Aand haver dem uden tvivl med sig, Alt godt han i os mager; Dog gjør troen os salig allene, Gode gierninger skulle vor jævn-christen tiene, Derpaa vi den rette troe mærke.

13. Vort haab det bier taalmodelig Efter det, Gulds ord os jætter, Saa længe det skeer med glæde og fred, Alting i Gulds haand sætter, Han veed vel, hvad os nyttelig er, Alting lader han os gavnligt være, Derpaa skulle vi ey tvivle.

14. Og om du sik saa stor modgang, Som over Dig var Gulds vrede, Dog see du til, at ingen tvang, Skal dig fra troen lede, Men bliv fast ved Gulds ord altid, Han synes være vred, han er dog blid, Thi lad dig ikke forfærde.

15. Guld Fader og Son og den Hellig Aand, Hannem ville vi prise allesammen For sin godhed i alle land, Og bede, han vil fuldkomme, Det han i os nu haver begyndt, Sig selv til pris evindeligt, Hans navn kunde helliggøres.

16. Hans rige tilkomme, hans vilke skee Her paa jorden, som i himmelens throne, Vort daglige brød os i dag give, Vore synder vilde han skaane, Ret ligesom vi vore modbrydere gjøre, Og vilde os ikke i fristelse føre, Men frels os fra ondt! Amen.

Til Beslutning, efter at Belsignelsen er læst for Alteret. Fryd dig, du Christi brud, Smød din Herre og Guld! For haanden er hans naade, Som dig profeten spaaede, Hosianna! hæder og ære Skal denne vor Konning være.

2. Gaf ud af dit paulun,

Dg see et glædeligt siun, Her rider ærens Konning, Glæd dig, du Zions Dronning, Hosfianna! hæder og ære Skal denne vor Konning være.

3. Et asen hannem bar, Som dog en HErre var, End dog hans pral syntes ringe, Dog kan han døden tvinge. Hosfianna! hæder og ære Skal denne vor Konning være.

4. Sagtmodig er han og god I sind og saa i mood, Naade haver han at føre, Det skal bruden tilhøre, Hosfianna! hæder og ære Skal denne vor Konning være.

5. Lad op dine porte vide, Christus vil ind til dig ride, Han agter dig at gieste, din Salighed til beste, Hosfianna, hæder og ære Skal denne vor Konning være.

6. Stroe greene paa hans væv, Dg svar dine klæder en, Folket skal bære palmer Dg synge aandelige psalmer, Hosfianna! hæder og ære Skal denne vor Konning være.

7. Umyndige børn og smaa, Skulle gjøre ligesaa, Den ganske heele skare Skal synge foruden al fare; Hosfianna! hæder og ære Skal denne vor Konning være.

Aften-Sang, til Indgang:

Af høyheden oprunden er En morgen-stjerne saa klar og skær, Fuld af sandhed og naade; Du Davids Søn af Jakobs stamm', Min Konning god, og min Brudgom,

Fryder mig overmaade: Riffelig, Venlig, Skjøn og herlig, Stor og hæderlig, Mig paa gaver, Lys og liv jeg i dig haver.

2. Du lille Barn deylig og skøn, Guld Faders og Marice Søn, Du du høybaarne Konning, Du est mit hiertes sklum, Dit hellig evangelium, Er sødt, som melk og honning; Kiære HErre, Hosfianna! Himmels manna, Dig til ære, Glad i aanden vil jeg være.

3. Du skinnende jaspis og rubin, Indgyd udi mit hiertes skrin Til dig kærligheds brynde, At jeg maae dig af hiertens grund Elste og ære i allensfund, Dg faae hos dig god ynnde: Dig skær, Christe, Brudgom kiære, Priis og ære, At du vilde Mig fra synd og forrig stille.

4. Min siel i Guld da fryder sig, Naar du til mig seer mildelig Med dit miskundheds eye; D! Jesu Christ, min Kretsler god, Dit ord med aand, legem og blod, Mig salighed tilføye! Tag mig Venlig udi din arm, At jeg bliver varm Udaf din naade; Paa dig vil jeg mig forlade.

5. D! Guld Fader og HErre blid, I din Søn du af evig tid Saa inderlig mig elste: Din Søn haver trolovet mig, Jeg er hans brud saa inderlig, Han mig til livet frelste; Gja! Gja! Han det giver, At jeg bliver I stor glæde Hos dig i herligheds sæde.

6. Trifst op med instrumens
ters

fers lyd, Githet og luth Med
lyst og fryd! Fader edet nu
høre, At jeg med dig, o! Jesu
kier, Min brudgom stion i
tugt og ær', Kan mig ret
lystlig giøre; Sjunger, Sprin-
ger, Jubilerer, Triumpherer,
Serren priser, Som os stlig
are beviser.

7. Seg er nu glad og meget
fro, Min Frelser er Alpha og
D, Begyndelse og ende, Som
mig fører med lov og pris til
himmerig til paradisis, Fra
jammer og elende; Amen,
Amen, Kom, o! milde Jesu
tulle, Lov en længe; Lyst til
din mit hierte monne trænge.

Til Beslutning:

Stierners Skaber i him-
melste huus, Som er
de troendes evige lys, Chri-
ste! som har os alle igientlost,
Hør de ydmyges bedende rost.

2. Du som saare ynkede
det tilforn, At verden blev i
synden forloren, Da hialp du
verden af sin sygdom; Dg gav
de skyldige sielens lægedom.

3. Der verdens aften lak-
kende kom, Da gif du ud,
som en brudgom, Af herberget,
hvor du prydet var, Saa fød-
des du af en jomfrue klar.

4. For din store magt og
guddoms kraft Knæler alting,
som du haver skabt, I himme-
len og paa jord, Befiender din
villie, og lyder dine ord.

5. Solen ganger op og ned
igien, Maanen tændes, og
falmer sit skin, Planeterne lyse
efter aarsens tide, Hver i sin
rette vey vankendes vide.

6. Dig bede vi, o hellige
Christ! Som kommer verdens
dommer vist, Bevar du os i
rette tid, At os ey skader dia-
velens tid.

7. Guld Fader guddomme-
lig ære, Dg dig hans eeneste
Søn monne være! Døstligeste
og den Hellig Aand Være
lov nu og i allenstund!

Eller denne:

Vær glad, du hellige christenh.

Kan sjunges som:

Jesu sede hukommelse.

Vær glad, du hellige chri-
stenhed, Dg prise Glds
barmhiertighed, Godt haver
han nu bevist dig, Han er
dig god evindelig.

2. Et under her paa jor-
derig lod han os stee saa mit-
delig, Den som Glds Faders
viisdom var, Blev her i
manddom aabenbar.

3. Maria, moder skær og
reen, Fødde en Søn foruden
meen, Ingen haver for vidst
eller tænkt, At jomfrue fød-
de uforkrænkt.

4. Et nyt menneske føddes
her, Den som Glds eeneste
Søn er, Han er os given til
stor trøst, Dg haver os alle
igientlost.

5. Af Adams synd kom os
den nød, At os stod for den
evige død, Dg kom dermed i
samme stund, Forbandelse saa
mangelund.

6. Det tog han bort, som
nu født er, Jesus Christus
vor Broder kler, Vor synd
og pligt drog han paa sig,
B 3 Bar

Var piint og plaget jammerlig.

7. Helvede, synd og dødsens kraft, Som os havde før fangen havt, Wandt han over i sin manddom, Hans død var os en lægedom.

8. Thi vare priis i evighed, Guds store barmhertighed, Som det havde bevist saa, Dg vilde døden nederstaa!

Anden Søndag i Advent.

Høymesse, for Prædiksen,
Som sagt er.

Waager op, I christne alle,
Waager op med ganske flid,
I disse jammerdale, Waager op, det er nu tid: Herren vil snart komme, Dg gjøre disse dage saa, Alle synder vil han fordomme, Hvem kan for hannem bestaa?

2. Stor rigdom kan dig ey baade, Dig hjælper ey stor hovmod, Du skalt det efter dig lade, Naar døden den sender dig bud, Alt est du stien og unger, Dertil hovmodig og ritg, Guld kan dig snart fordomme, Naar du lever syndelig.

3. Derfor, i christne alle Som leve i denne tid, Lader eders hovmod falde, Dg vogter eders tid med flid; Vill' I med Herren leve, Da søger det evige gods, Han vil det rundelig give, Dg være der stedse hos.

4. Sit ord haver han os givet Af sin naade og stor miskund, At vi derefter skulle

leve, Foragt det ingenlund; Nu lader os det bevare Afal vort herte og sind: Men ville vi det lade fare, Da ere vi synlig blind.

5. D var han ikke fød der, Som saa Guds ord forsmaaer, Hans herte haver onde røder! Derfor han i mørket gaer, Han laster og bespøtter Guds navn og hellige ord, Guld derfor sin vrede udsender, Hans siel til evig mord.

6. De fattige hos Eder ere, Dem varer miskundelig, Som Kristus selv monne lære, I finde det visselig, Naar Kongen sin rest lader høre; Kommer hid alle til mig, Til miskund lode I eder røre, Det annammer jeg takkelig.

7. Til de andre vil han da sige, Som staae paa den vensstre haand: I helvede skulle I blive: Thi I gjorde ingen miskund, Der jeg var tørstig og nøgen I de syg og hungdrig med, Ikke heller vilde I mig huuse, Men lode mig fare stet.

8. Dertil monne de saa svare: D Herren, naar saae vi dig I saadan nød og fare, Nøgen, fattig at være liig? Dertil vil han da sige: Alt det I ikke vist Giord' een af disse mindste, Det samme haver jeg og mist.

9. Endelig vil han da stille De geder fra sine faar, Efter sin guddommelige villie Siger han til gederne: gaaer Til helvedes ild hin grumme, Mine faar tager jeg til mig, I himmerig

merig skulle de komme Dg
leve evindelig.

Eller:

Herre Jesu Christ, sand
menneske og Guld, Som
banghed, pine og forrigfuldt
mood For mig leed indtil
forsets død, Dg frelste mig
fra den evige død.

2. Jeg beder dig for din
pines skyld, Vær mig arme
synder naadig og huld, Naar
jeg er sted i dødens nød, Dg
strider med den bittere død.

3. Naar øynene briste og
synen forgaar, Naar ørene
ey længer at høre formaaer,
Naar tungen kan ey tale
meer, Dg herttet af angst for-
knuset er.

4. Naar mig forgaar al
min forstand, Dg intet men-
neske mig hielp kan Din
hielp, o Jesu Christ, mig send,
Stat mig bi i min sidste end.

5. Dg før mig af denne
jammerdal, Forstæk mig ogsaa
dødens qual, De onde aander
fra mig driv, Dg med din
Aand stedsse hos mig bliv!

6. Indtil af legemet gaar
min aand, Herre, annam den
da i din haand, Lad legemet
sove uden al plag i jorden
til den yderste dag.

7. En glædelig opstandelse
mig giv, Min Talsmand du
paa domme-dag bliv, Dg paa
min synd ikke mere tænk, Det
evige liv mig naadig skienk.

8. Som du og haver til-
sagt mig i dit ord, dertil troer
jeg dig; Sandelig, sandelig,

eder siger jeg; Hvo mit ord
holder og troer paa mig.

9. Dit dommen ey kommer
sig til nød, Dg skal ey smage
den evige død, Om han end-
skönt deer timelig, Dog er
det hannem ey skadelig.

10. Men jeg vil selv med
stærker haand udføre hannem
af dødsens baand, Dg til mig
indtage i mit rige, Der skal
han da med mig tillige

11. I glæde og fryd leve
evindelig, Dertil hielp os,
Herre, naadelig, O Herre,
forlad os al vor brost, Dg styr-
ke os vel med skriftens trost.

12. At vi med god taalmo-
dighed, Med troe og haab,
med slittighed Dit ord beholde
skadelig, Indtil vi bortsove
saliglig.

Naar Præsten gaar paa
Prædikestolen.

De to første Vers af:

Løst op dit hoved, al Chri-
stendom, Vaag slittig, og
betænk dig om, Dg hør Guds
ord og lære, Skik dig derefter
af al din magt, Vaag op
af sovne, og giv paa agt, Om
du vilt salig være.

2. Tænk paa, at tiden stund-
der til, at Herren snartlig
komme vil, Dg gjøre paa ver-
den en ende, Det kan du mær-
ke og vel forstaae udaf de
tegn, der for skal gaar, Som
skriften giver tilkiende.

3. I soel og maane er teg-
net skeet, Som Christus sag-
de, der alting veed, I stier
sammelunde: Stor banghed

ogsaa kommen er Blandt alle folk baade fiern og nær,
Dg vi ere selv er onde.

4. Havet det stormer og brusor fast, Saa mangt et skib er der omkast, Folk er' og drukned' saa mange, I disse aaringer besynderlig, Som vi maae hore jammerlig, Sligt gjør og folket bange.

5. Drøg og frig, tvist og oprør I mange land man ogsaa her, Som Kristus selv omspaede, I slig blodstyrtning og jammers nød Omkommer mangen i elendig død, Det er stor sorrig og vaade.

6. Et folk nu mod et andet staaer, Et rige mod det andet ogsaa gaaer, Stæder og byer deslige, Som pleve at være i stærk forbund, De agte nu hverandre ondt, Dg monne hverandre følge.

7. Guld straffer og fuld haardelig Med pestilente saa jammerlig I mange land' og stæder, Det er end og fuld skarpt et ruis, Thi er den salig og meget viis Sit levnet retter og bedrer.

8. Folk agter nu ingen poenitente, Thi straffer os Guld med pestilente, Dyr tid og anden plage, Hunger og kummer og skarpen sverd, Som vi ey heller er andet værd, For synden vi sligt alt have.

9. Kristus gav os advarsel slig; Fader os betænke det hiertelig Synden alvorlig at fortryde, At han vil være os

naadelig, Dg ikke med de ugudelig' Evindeligen os forskyde.

10. Forgange skal baade himmel og jord, Aldrig forganger Guds hellige ord, Det vil evindeligen blive; Thi lader os ret af hiertens grund Det hore og giemme i allenstund, At vi maae evig leve.

Til Beslutning:

Jeg beder dig, min Herre og Guld, Lad op dit minstunds ore, Dg her mig nu din syndige brud, Lad satan mig ikke forføre! Send mig, o Guld! din Hellig Mand, Som min forstand oplyser, Som kaldes en sand Trøstermand, Dg synden sønderknuser.

2. Hvad heller jeg vaage eller sove maae, Din hellige død og pine Lad aldrig udaf mig hu gaae, Ey heller vunderne dine! Lad mig ret aldrig tale eller giøre, Dg ey med hiertet tænke, Uden det, som dig kan komme til ære, Dg ey din lov forkrænke.

3. Hertil haver jeg ikke levet, Det kan jeg daglig kiende, At jeg haver megen synd bedrevet, Dg døden er mig i hænde! Thi beder jeg dig for din store miskund, Lad mig dit vensteb fange, Dg saa dertil en salig stund, Naar jeg af verden skal gange.

4. Naar mine lemmer sig ey kunde røre, Da kan mig intet trøste, Uden det du lader mig faae at hore; At din pine mig forløste; Thi unde du mig, At jeg maatte dig
Mig

Mig ganske ofre og give, Min siel og krop, som du gavst mig Ndi min moders live.

5. Hertil hielp mig min Frelsermand, Du derfor Jesu kaldes, Thi uden dig ingen mig frelse kan, Om dig i skriften saa tales: Ved dig skal jeg med sind og been Igien af jorden oppvæktes, Og siden faae min siel igien, Den skal ret aldrig forsmægtes.

6. Da skal jeg see dit ansigt klar, O! Christe, min saligheds throne, Naar du kommer med din Engle-skar Og med din store basune, Da skulle vi alle saa glade fremgaae, Til evig roe og lise, Fuldkommetlig aere og salighed faae, Og dig evindeligt prise.

Aften-Sang, Til Indgang.

Luk øyne op, o! christenhed.

Siunges som:

Af dybsens nød raaber jeg.
Luk øyne op, o! christenhed,
Thi Jesus vil dig lære,
Hvordan du from og vel be-
reed, Kan mod hans tilkomst
være, At lys og lampe bræn-
de maae, Du med din Brud-
gom ind kan gaae, Til evig
fryd og aere.

2. Af skriften har vi trost og haab Saalmodelig at lide, Omstønt blant trængsel, suk og raab Vi tiden end skal lide; Den tid er dog saa ganske kort, Som fuglen flyver hastig bort, Saa skal vor sorg henstride.

3. Saalmodigheds og tro:

stens Guld, Han give at vi kunne Med et sind holde stadigt ud, Og længes alle stunde, At vi vor Jesum kunne see I skyen, da vor verdens vee Skal evig gaae til grunde.

4. Sid vi og kan cendragtelig, De gamle med de unge, Den store Guld i himmerig Med hierte mund og tunge For hedningernes naade-kald Til Jesu faare-stie og stald, Lov, pris og aere siunge.

Til Beslutning:

Med haab og trostⁿ og al tillid Til Gud staaer med stor trygge, Herren er trofast, mild og blid, Paa hans ord vil jeg bygge, At han sin Søn af høyeste thron For mig lod forset bære, Der ved sin død Af alstensk nød Mig fører til evig aere.

2. Til dig, Herre Christ, raaber jeg med hast I disse sidste tide, At du af naade vilde fast Selv for din kirke stride: Hun trænges hardt Af dævelsens art, Hun monne saa saare fortrykkes! O Herre! min skjold, Dit ord saa hold Lad ey fra os undrykkes.

3. Gud allene skee lov, pris og aere, Som lod dig det befalde, Mig ved dit ord og reene lære Til riget dit at kalde! O! Hellig Aand, Gjør mig vistand, Hielp mig i min sidste ende: Tag, Herre, fra mig Min siel til dig Ewig i dine hænder.

Tredie Søndag i Advent.

Høymesse for Prædiken:

Guld Fader og Søn og Hel-
lig And, Hannem bør
os at prise og ære, Han gjør
mistund i alle land, Som vi
maae dagligen lære; Han ha-
ver bevilst stor Kierlighed Mod
menneskens kion saa manges-
leed Som vi ville faae at hø-
re.

2. I diævelens vold jeg
fangen laae, Jeg var for-
dømt til døde, Min synd
mig qualte baade nat og dag,
Jeg havde stor angst og møde,
Dg a' sid sank jeg dybere ned,
Der var ey raad, ey salighed;
Jeg var i synden undfangen.

3. Mine gode gierninger
hiulpe mig ey, De kunde ey
døden overvinde, Den stærke
diævel han sagde ney, Han
vilde ey lade sig binde Af mig
eller noget creatur, Jeg var
i hans vold af min natur,
Fordømt til evig pine.

4. Der var og ingen i ver-
den til, Der mig forløse kunde,
Jeg veed ret aldrig, hvor jeg
vil, Jeg maae til helvedes
grunde, For Guds vrede,
der over mig er, Dg syndens
byrde, den jeg nu bær, Fortæ-
bet maae jeg bliv.

5. Da ynkede Gud i evig-
hed Min elende overmaade,
Han tænkte paa sin barmhjer-
tighed, Han vilde mig hjælpe
lade, Sit faderlig hierte vend-
te han til mig, Han kosted'
derpaa foruden slyg Det klæ-
reste, han havde.

6. Han talede til sin kiære
Søn: Det er nu tid at for-
barme, Det skal nu skee efter
din ben, Far heden, og frels
de arme, Dg løs dem ud af
syndsens nød, Dg slaae ihjel
den haarde død, Dg lad dem
med dig leve.

7. Guds Søn sin Fader
lydagtig var Han kom til mig
paa jorden, Af en jomfrue
baade reen og klar, Han vilde
min broder vorde. Saa lenli-
gen forde han sin magt, Havde
alstens nød og liden pragt,
For han vilde diævelen fange.

8. Guds Søn han sagde:
kom hid til mig, Jeg vil mig
over dig forbarme, Jeg taalte
den bittere død for dig, Der-
med du himmerig skal arve;
Nu er jeg din, og du est min,
Dg hvor jeg er, der skal du
være, Den fiende skal os
ey adskille.

9. Hvem haver hort større
kierlighed, End døden for us-
venner at lide? Det haver
jeg eene gjort for dig, At du
skulde med mig leve; Jeg er
den eene, der hjælpe kan,
Thi kommer til mig baade
qvinde og mand, Os skal ret
ingen adskille.

10. Mit blod det flyder
paa jorden ud, Jeg bær det
fors med møde, Jeg lider for
dig den haarde død, Tag troe,
og lad dig døbe, Mit liv
overvinder den død med magt,
Al verdens synder ere paa
mig lagt, Thi est du salig
vorden.

11. Til

11. Til himmels igien til Fader min Far jeg fra dette elende, Der vil jeg være Mester din, Den Hellig Mand dig at sende, Som dig i angst troste skal, Og dig undervise og lære vel, I sandheds vey at vandre.

12. Hvad jeg haver giort, underviist og lært, Det skal du gøre og lære, Dermed mit rige opfyldt bliver, Mig selv til lov og ære: Forvar dig vel for menneskens sæt, Som os forbender den christelig ret, Det giver jeg dig tilkiende.

13. Du skal prædike den christelig' troe, Som jeg befæler at lære, Elste hverandre baade silde og fro, Det skal mit bud-ord være: For diævelens lærdom vogte dig, Thi han er falsk og skadelig, Guds ord det bliver evindelig.

14. Thi ville vi prise i evighed, Og love foruden al ende Guds Faders store barmhertighed, Som os den naade sendte, Og neder slog i Christi død Helvede, synd og dødsfens nød; Hvo kan os nu fordærve.

Naar Præsten gaaer paa Prædikestolen.

Det første Vers af:

Vor Herre Jesus Christ ic.

Siunges som:

Guds Søn er kommen af ic.

Vor Herre Jesus Christ, Guds Søn, Han kom til verden here, Bevise sin naade mod menneskens kion, Med sine jertegn og lære: Thi løbe til hannem af alle land, Baade

unge og gamle, kvinde og mand, Bilde hielp af hannem have.

2. Saa komme der da forældre frem, Havde deres smaa børn at fore, Begiered', at han vilde værdes dem, For sin barmhertighed røre, Han vilde og lægge dem hænderne paa, Desligest gjøre bon for dem ogsaa, Og dennem dertil velsigne.

3. Disciplerne lode da tilde for det, Monne paa forældrene stående, Dem syntes det ikke at være ret, Deres Mester tog børn i hænde, Han havde vel andet at tænke paa, Som Israels rige skulde forestaae, End skiemte med børn og lege.

4. Der Jesus det saae, da blev han vred, Fortørnedes derfor saare, I maae ingenlunde forhindre det, Sagde han dem aabenbare, Men laader smaa børn komme hid til mig, Fordi at deres er himmerig, Dette skulde I vist befinde.

5. Jeg siger eder og sandelig: Uden I som smaa børn blive, Da komme I ikke i himmerig, Som jeg monne skienke og give; Saa tog han dennem udi sin favn, Lagde hænderne paa dem til deres gavn, Han monne dem og velsigne.

6. Heraf forældre baade kvinde og mand Kunde alle see og lære, At de til Christ vor Frelsermand Deres smaa børn kunne frembare, De ingenlunde det forsomme maae, Dersom de ville Guds vrede

undgaac, Og evig straf qvit blive.

7. Vore børn skulle vi til Jesum Christ Ved daaben først frembære, Som er et naade-tegn forvist, At han dem mild vil være, Tilgive dem al deres synd, I hvilken de fødtes af mand og qvind, Vil dem til lemmer annamme.

8. Dernæst vi ogsaa ved vor bøn Skulle smaa børn til Guld fremføre, Begjære, at han vilde for sin Søn Dem med den Hellig Aand røre, Regiere og leed dem i al forstand, Fri dem fra det, dem skade kan, Saa de maae salige blive.

9. Derefter vi og ved christelig tugt Skulle børn til Guld frembære, I Gudsfrøgt dem opføde smukt, Til hans lov, priis og ære, Til dyd og lærdom holde dem frem, Og ingen forargelse give dem. For utugt dennem og straffe.

10. Herhos vi ogsaa befinde maae, Det Christus monne foregive, At, om vi ville Guds rige indgaae, Da maae vi som smaa børn blive, Med hellighed og uskyldighed, Ydmyghed og sparsommelighed, Venlighed og dyder flere.

11. Fader os derfor alle synder slye, At hovmod og pral forgielte, Overflødighed og utugt slye, At avind af hiertet bortsatte, At vi kunne børn ret blive liig, Med dennem indgaae i himmerig Ved troen til Guld allene.

12. Vi sige dig lov og evig

priis, O! Guld, vor Fader kiære: Som agtestabs-stand den ære beviis De maae frugtsommelig være, Og have af børn stor glæde og gavn, Dermed at prise dit hellige navn For dine velgierninger alle.

13. Dig takke vi, Herre Jesu Christ, Som børn beviiste den ære, At lægge dem op alt til dit bryst, Du os regiere og lære, At vi ret bære vore børn til dig, Optugte dennem vel og christelig, Forargelse dennem ey give.

14. Du vilde dem og for din godhed, Ved dine engle bevare Fra diævelen deres fiende leed, Som sætter for dem sin snare, Lad ham med dennem ey fange magt, Men lad dem tænke paa din pagt, De med dig i daaben gjorde.

15. Bevar os alle fra synd og last. At vi ey fra dig vige, Men bliver hos dig i troen fast, Med børn saae himmeriges rige: Dig skee lov, priis og herlighed Alt med Faders ren i evighed, Dertil den Hellig Aand! Amen.

Til Beslutning:

Et trofast hierte, o! Herre min, Skal dig tilrede være, Du mig forloste at jeg er din, Des bør dig priis og ære; Det lærer sig selv, Du under os vel, Paa korsset, for os slog's du ihjel, Vore synder vilde du bære.

2. Den Kiærlighed, du haver til mig, Haver os tilfammen bundet, Nu kommer den diævel

diævel med sin sviig, Han siger han vil have vundet; Du est dog ey Den falske vey, Jeg veed det vist, du sviger mig ey, Lad mig din hielp besinde.

3. Glendig, Herre! da gjør du mig, Om du vil fra mig stilles, Men jeg forlader mig paa dig, Mit hiertes angst maatte stilles, O! hiertens tvang, Dg stor verdens modgang, Baade nat og dag gøres mig saa lang, De agte min glæde at spille.

4. Du lover mig godt, med herte og mund, Det holder du visselig, At være mig huld i allensind, Du vilt mig aldrig svige, Du agter vel selv Med fuld godt stiel, Hvad helter det gaacer mig ilde eller vel, Fra dig vil jeg ey vige.

5. Nu er der ingen i verden til, Min forrig kan fordrive Foruden Guld, naar han saa vil, Han kan mig trøsten give; O! Herre Jesu sød, Hielp mig af al nød, Du taalte for mig den bittre død; Thi lad mig salig blive.

Aftensang, til Indgang:

O! Guld af himmelen see her til, Dg lad dig det forbarne, Ganske saa da ere dine tienere til, Besvigne ere vi arme: Dine ord vil man ey give magt, Dg troen er skiot ganske foragt Hos alle menneskens sonner.

2. De lære idel falsk og sviig, Hvad deres viisdom paafinder, Deres hierter er ikke

samdrægtelig Til Gulds ord at forkynde, Den eene vil det, den anden vil det, Bedrage os med menneskens søt, Dg synes dog hellig udvortes.

3. Guld vil den skrift med roden oprykke, Som falsk hellighed os lærer, Dertil deres tunge stolt aabenbar Taler stort; vi ville os værge, Vi have ret og magt i haand, Hvad vi beskrive, det skal gaae frem, Hvem er den, der os vil straffe?

4. Derfor taler Guld: jeg vil opsee, De arme legges fast ode, Deres suk og forrig de mig betee, Jeg vil deres kæremaal høre, Mine salige ord de skulle nu frem, Begierlige de annamme dem, Paa dem de arme sig trøste.

5. Man prøver selv med ilden vel, Saa bliver det klart befunden, Paa Gulds ord man vel vogte skal Deselligest i alle stunde, Det vil ved forset prøves meest, Dets kraft da kiendes allerbest, og lysen i alle lande.

6. O! milde Guld, bevar dine ord Fra alle falske lære, At alle vi her sammenboe, Du vilde vor bestiermer være, De Gulds-forgangne monne du her finde, Dit folk agte de nu over at vinde, O! Guld forbyd dem det, Amen.

7. Herre, være dig, Fader; evindeligt, Dg Christ din Søn vor Herre, Dertil vor Trøster den Hellig Mand! Af hiertet vi det begiære, Giv os naade,

og styrk vor troe, At vi til-
sammen i kierlighed boe, I
et sind efter din villie.

Til Beslutning:

S Herre! frels mig, og
dom min sag Mod den
uhellige skare, Og for det men-
neske, som er beslagnet Med
sviig og ondskab saare: Thi du
est al min styrke og raad, Hvi
lader du mig saa bedrøvet
gaae, Fortrængt af mine
uvenner?

2. Udsend dit lys og din
sandhed, Som mig kan lyse
og lede, Og foer mig til dit
hellige berg, Og til din boelig
og søde: Saa skal jeg indgaae
til Gulds alter, Til Guld, som
fryder min ungdom, og glæ-
der, Og takke hannem med
stor glæde.

3. Hvi estdu saa bedrøvet,
min siel? Hvi gjør du mig
uroe og sorg? Du haabe til
Guld Immanuel, Han kan dig
vel husvare: Thi jeg skal dog
med ære bestaae, Og for hans
ansigtes salighed love; Thi
han er min Guld: og Herre.

4. Være være dig, Guld Fa-
der, i evighed, Som alting
monne styre og raade, Hans
æneste Son være lovet med
Som os haver frelst af vaade!
Den Hellig Aand, vor Trø-
stermand, Skee lov og priis
udi alle land Med tak og
værdighed! Amen.

Fjerde Søndag i Advent.

Høymesse, for Prædiken:

Fra mennesken haver jeg
vendt min hu, Til dig

min siel opløster, D! Herre
Guld, bevar mig nu, At intet
mig mistroster; Al min tillid
haver jeg til dig, Fra skam og
skjendsel vogte mig, At sig
mine uvenner en glæde.

2. Bestiaammet bliver in-
gen kvinde eller mand, Som
sig paa dig forlade, Din væl-
dige haand dem frelse kan
Fra forrig og alskens vaade,
Men skam og skjendsel faae al-
le de, Som dine tienere gjøre
vee Foruden al aarsage.

3. Væls mig, o! Herre, din
vey at gaae, At jeg din siel
maa lære, I sandhed lær
mig ret at staae, Thi du est
Guld min Herre! Min hjælp
og trost og al tillid, Dertil
forlader jeg mig altid, Trøds
dem, som mig forfølge!

4. Min Herre, lad dig
til hiertet gaae, Og værdes
det at betænke, Hvorledes de
alle med dig staae, Hvilke du
din naade skienker; Besluttet
haver du forvist Af evighed
foruden list, Hvormed de salig-
ge vorde.

5. Min ungdoms brost og
ufornuft, D! Herre, vil du
forgiette, Forlad mig al min
store utugt, Og mine synder
aflette Formedelst Christi ro-
sens blod, Som nogen for
os paa korset stod, D! Her-
re, ihukom dette.

6. Herren er sød, retviis
og god Alle dem, som hannem
paakalde, Om de end noget af
vejen gaae, Han vil dem dog
en undfalde, Han lærer dem
sin

sin villie god, Befæster den i deres hjerte-rod, Alt efter sin egen villie.

7. Herrens veye ere sandhed visselig, Godhed, miskund og naade, Sit løfte holder han tryggelig, Snarlig giver det til baade Alle dem, hans ord samtykke nu, Dg elste hannem af hjerte og hu, Som os af skriften kundgiøres.

8. For dit hellige navn, o! Herre Guld Afslæt alle mine synder, Det er saa meget det onde frud, Dg voxer alle stunde. Derfor, o! Herre, underviise mig, Udi din lov vandre rettelig, Aldeles efter din villie.

9. Menneskens siæle, som frygt Guld, De skal hans rige arve, De hannem troe, faae evig roe, Dg skal ret aldrig fordærvæs; Herren er deres rette forsvar, Sit testament dem aabenbar, Desligest den Hellig Aand skienker.

10. O! Herre Guld, til dig altid Mine øyne jeg opløfter, Frels mig af snaren, jeg er udi, Til helved' mig synden forpligter, Forbarm dig mig, o! Herre Christ, Thi jeg er arm og usel vist, Dertil af mange foragtet.

11. Min hiertens vee og nød er stor, Udaf min forrig mig redde, Ansee, at jeg vane mægtig er, Af traeldom fast lagt øde, Afslæt al min uretsheds, Thi mange giøre mig ufred, Dg af fortræd mig hade.

12. Bevar min siel og hielp

nu mig, At jeg nu ikke bestjæmmes, Mit stadige haab haver jeg til dig, Din villie lad hos mig fremmes, Dg hielp nu, Herre, af forrig og vee Israels dine tienere, Som dig allene tilhøre.

13. Guld Fader, Son og hellig Aand Vilde vi til evig tid prise, For hans naade og velgierninger sand, Som, han os daglig beviser, Til legemet her forser os vel Dg rigelig bespiser vor siel, Thi siunge vi halleluja.

Naar Præsten gaaer paa Prædikestolen.

Det sidste Vers af:

Store Guld og Frelsermand.
Siunges som;

Mit barn frygt den ic.

Store Guld og Frelsermand,
Hvo er den, der lignes kan Ved din Guddoms store kraft? Ingen har fra Adam haft Slig en Fader, Slig af skion, Slig en moder skier og skion, Der har født en Jomfrue Son.

2. Døberen, o store Guld!
Som løb for i veyen ud, Til at vise verden dig, Han saa høyt undskylder sig, At han er kun blot en rost, Som mod syndsens saar og brøst, Prædiket' al verden trost.

3. Han ey værdig kiender sig Til din skoe at tiene dig; Hvad er da jeg Adams barn? Skygge, støv og jord og skarn! Jeg er ikke værd at staae Paa den jord, du traadde paa, Elter i din forgaard gaae.

4. Gode Jesu! Davids
rod, Jeg vil dig med bøn og
bød, Rede og berede stod I
min skel og herte med, Tag
det hen, og dan det best,
Kom der ind og vær min gæst,
Giv en salig Tule-Fest!

Til Beslutning!

De fire sidste Vers af!

Jeg vil mig Herren love,
Som alle mine synder bar,
Af troe og al formue Til han-
nem mit herte staaer, Hans
navn vil jeg der skrive, Og
bære det til min død, Han kan
min forrig fordrive, Og stille
mig. fra al nød.

2 Guld give mig det at læ-
re, Som jeg ey selv kan!
Dig haves lov, hæder og ære
Alt baade af kvinde og mand;
Guld give mig det i sinde, At
love min Frelser god, Hvad
jeg er ude eller inde, Han led-
sker mit angersulde mod.

3. Han lignes ved solen
den klare, Som skinner over
verden bold, Hans naade er
aabnbare, Jeg giver mig
hannem i vold, Han kan vel
sorgen udsukke, Det haver jeg
fundet med mig! Min tjeneste
vil jeg dig rekke, D! Jesu
det lover jeg dig.

4. Alle Englers himmelske
skare De tiene dig ganske nær,
Paa dine bud tage de vare,
Og gjøre, hvad dig er kiert;
Guld satte dig af sin naade,
Alt ved sin høire haand, Bad
dig saa styre og raade Dit ri-
ge over alle land.

5. Naar jeg monne mod dig

bryde Med gierning, tanke
eller ord, Din værdskyld lad
mig nyde, For mig du fyldest-
gjorde: Jeg beder dig for dine
vunder, Du vorder mig ikke
vred, Jeg synder allen stunde,
Min synd gjøres mig nu leed.

6. I synden mig undfan-
ged' Min moder, det er vist,
Jeg haver i synden ganget,
Det vred du, Herre Christ,
Min brost vil du forlade, Som
magten haver fuld vel, Jeg
er nu stæder i vaade Alt baad-
de til liv og siel.

7. Nu flyer jeg til din naa-
de, Og giver mig i din haand,
Du maae vel over mig raade,
Alt baade til land og vand,
Den stund jeg er i live, Jeg
troster mig ved din pagt, Hos
dit ord vil jeg blive, Til dig
staaer al min agt.

8. Saa længe som jeg skal
være Paa denne verdens øe,
Af dig vil jeg begiere, Mine
synder de maatte bortdøe,
Det skeer alt for din pine, Og
ved din Hellig Mand, Naar
han med naaderne sine For-
nyer mit herte og aand.

9. D! Jesu, morgenstier-
ne, Som balsom sødeste lugt,
Jeg vil dig tiene saa gierne,
D! du velsignede frugt, Min
siel gjør du saa reene, Naar
jeg for dommen staaer, Som
guld og ædelse skeene, Legemet
som solen klar.

10. D! Jesu, Livsens Her-
re, Du hör nu, hvad jeg bad,
Du vilde stedse hos mig være,
Saa vorder mit herte glad,
Dg

Dg giv mig naaderne dine,
Naar jeg bortsove skal, Frels
mig fra helvedes pine, Føer
mig til himmeriges sal.

Aftenfang, til Indgang:

Dy, glædes alle, glædes nu.

Siunges som:

Kommer til mig sagde, ic.

Dy glædes alle, glædes nu,

Med fryd opfylder sind
og hu, I Herren eders glæ-
de; thi Jesus han er nu saa
nær, Dg vil, fordi han har os
kier, Ildi vort kiød sig klæde.

2. Bort sorg, og trønk ey
meer vort sind! Glds glæde
luffe vi nu ind, At vi kan
Jesus savne, Med bon og
hiertens tak og troe; I han-
nem skal vort haab og roe
Sin glæde aldrig savne.

3. Din fred, o Gld! som
overgaaer, Alt det, som sind
og sands formaaer, Bort sind
og hierte vare I Christo Je-
su, at vi maae Saa stor en
Jule-glæde faae, Som al-
drig kan forfare.

Til Beslutning:

Pris op, min siel, forsage ey,
Gld vil sig nu forbarne,
At hielpe dig, siger han ey ney
Han trefter saavel de arme,
Dm forset er svart, i rosen-
gaard Kan man ei altid dand-
se. Hvo paa Gld troer,

Han tryggelig boer, Dg taber
et sin standse.

2. Det haver Joseph den
fromme mand Vel ofte og tidt
forfaret, Dm David og Job
man læse kan, Hvor ere de

vel bevaret! Dem hjalp ret
Gld af noden ud, Fra fiendens
haand den hadste. Hvo paa
Gld troer, Han tryggelig
boer, Naar fienden mon trodse
og braste.

3. Trods dig, du diavel,
og verden med, Som vil mit
hierte forføre! Paa Gld jeg
haaber til salighed, Min bon
vil han vel høre, Thi han af
naade hielp, trost og raad Ildi
sin Son haver lovet. Hvo paa
Gld troer, Han tryggelig
boer, Det er vel ofte prøvet.

4. Dm onde folk end spotte
mig, Dg ville mig slet foragte,
Saa er dog Gld min hielp
saa riig, den spot vil jeg ei
agte; En Skyts-Herre min,
er Gld saa sin, Hannem
giver jeg mig i volde, Paa han-
nem jeg troer, Dg tryggelig
boer, Hvo mig fordærve skulde?

5. Dm det stont lader sig
anse, Som Gld vilde mig
ey agte, Dg verden vil mig
spotte og belæ, Forraade og
efter mig tragte, Saa veed
jeg dog, Paa saadant tog Vil
Gld mig ey forlade, Hvo paa
Gld troer, Han tryggelig
boer, Dg vorder intet at skade.

6. Derfor glæd dig, min
klære siel, Det skal ei fare ha-
ve, Du synd, død, diavel og
helvede, far vel! Trods dig
med al din plage! Fordi
Glds Son, den naadsens
thron, haver eder overvundet.
Hvo paa Gld troer, Han
tryggelig boer, Han haver os
salighed fundet.

7. Han

7. Han haver dog aldrig nogen forladt, Som stikker sig efter hans villie, Som hannem i Troen haver fat, Sig taalig under forset mon stille. Troe, haab, got taal, Rieerlighed over alt Giver Glds gunst og naade. Hvo paa Gld troer, Han tryggelig boer, Dg frelses af forrig og vaade.

8. Hvo som søger menneffens hielp og kraft, Dg ey hos Gld vor Herre, Den er uduelig og fortabt, Aldrig kommer han til ære: Thi Gld af pine Vil hielp sine, I Jesu navn allesammen. Hvo paa Gld troer, Han tryggelig boer, Han bliver salig, Amen.

Forste Juule-Dag.

Soymesse, for Prædiken:

Den signede dag er os be-
teed; Thi maae vi friligt
qvæde, Christ er født, det er
nu skeed, Thi maae vi os nu
glæde. Han er et barn saa
underligt, Fært og skiont og
lystelig, Alt inden sin mand-
doms ære, Hans magt den er
utænkkelig, Hans kraft den er
ufrænkkelig, Alt inden sin
Guddoms ære.

2. Moder hun er Dotter
her, Sønnen han er Fader,
Hvo har hørt sliq sælsom færde!
Gld sig føde lader, Evenden
haver herre-magt, I hvor han
gaaer, han giver paa agt, Vi
kan det ikke besinde: Han er
baade nær og langt her fra,
Som skriften siger, og undrer

derpaa, Vi kan det ikke besin-
de.

3. Den som alting haver
vold, Dg himmelen haver
raade, Han fødtes i en aser-
skald, For øren og asen baade
Soel og maane haver ha-
giort, Al verden skabte han
med et ord, Planeter og alle
stjerner; han hviltos i de
krybbe saa trang, For menne-
fften vilde han lide den tvang
Vi glædes i hannem saa giern-

4. Christ er født af en jom-
frue reen, Glds Son er men-
neske vorden, Som rosel
springer af olie-green Dv
naturens orden, Han fødtes
af en jomfrue ung, Hende
byrde var let og ikke tung, De
kunde vel Jesus raade. De
bryster der med hun gav
die, Der var en syndig kraf-

udi Paa barne-mødresmaade
5. Som Solen ganger
giennem et glar, Dg det vor-
der intet at skade, Saa er
Maria en jomfrue klar Uda-
den Hellig Kands naade. Sal-
lig er den barne-moder, Som
Herren Gld gav naaden stot,
Ut hun skulde Jesum føde,
Saligt er det liv, hannem bar
Han som selv livsens fyrste
var, Dg frelste os af møde.

6. Reysren lod hyde over
alt sit land Han lod det folk
beskrive, Al verden stod da til
hans haand, De skulde han-
nem skatten give, Opstod Jos-
seph og Maria glad, Saa fød-
te til Bethlehems stad, De
kunde ikke længere komme,
Dg

Dg der det kom til midnats-
tid, Da fødtes den Hære
baade mild og blid, Os alle
til glæde og fromme.

7. Engelen taler til hyr-
derne saa, Han fik saa vel til
orde, Der han fandt dem paa
marken gaae, Dg vogte deres
hiorde: Nu er himmeriges
Konge født, Al verdens forrig
den er forødt, Det maae vi
visselig agte: Han er en Hære
over Engle-chor, En Hovding
over dem, paa jorden boer,
Faur i alle sine fagter.

8. Hæren Guld, som os
haver stabt, Lod sig dertil be-
qemme, Frelste dem, som
være fortabt, Alt ud af dia-
velens glemme: Forlad os
det, som vi have brudt, Und
os at gjøre, som for dig er
godt, Vor hu fra synden ven-
de; Lad os leve i stadig troe,
Med dig at blive i evig roe,
Dg fred foruden al ende.
Naar Præsten gaer paa Præ-
dikestolen.

De to første Vers af

Fra himmelen høyt komme
vi nu her, En nyetidend'
baade god og kær, Et glad
budskab føre vi eder til, Der-
om man sige og sünge vil.

2. Et barn er født af men-
neffens kion, Udaf en jomfrue
reen og skion, En liden Søn
baade saur og sün, Han vil
være lyst og glæden din.

3. Kristus vor Guld og
Hære er fød, Han vil eder
frie udaf al nød, Han vil
selv være eders Frelsermand,

Dg løse eder af syndsens
baand.

4. Salighed han eder give
vil, Som Guld Fader beredde
eder til, At I allesammen i
himmerig Skal leve med os
evindelig.

5. Saa giver nu vel agt
derpaa, At I strax hen til Beth-
lehem gaae, Der finde I bar-
net i krybben lagt, Som ver-
den opholder med sin magt.

6. Saa lader os glædes i
hjerter og sind, At gaae med
hyrderne til barnet ind, Dg
see, hvad Guld os haver be-
vlist, Udi sin Søn allersom-
kærest.

7. Mit hjerte vær glad, og
see der hen, Hvad der monne
ligge i krybben, Hvis barn er
det, hvad hedder han? Det er
Christus, baade Guld og
Mand.

8. O! vær velkommen du
ædle giest! For synderes skyld
du kommen est I dette elænde
her ned til mig, Aldrig kan
jeg fuldtakke dig.

9. O Herre! al verdens
Skaber god, Hvad est du kom-
men med stor armød, Paa
græs og hør ligger du der
ned For ore og asen i uselhed.

10. Vær verden end dob-
belt saa viid og lang, Da var
den dig en Seng vel trang,
Dg dig ikke værd, var den
end fuld Med ædele-skeene,
perler og guld.

11. Din fødsels dyne og
silke-pude, Det var græs, hør
og arme klude, Der i du est
skion

flon og mægtig, Elgesom du
varst i himmerig.

12. Det er er dig saa beha-
geligt, Din sandhed at forkyn-
de mig; Al verdens gods
med vold og magt, Duer in-
tet for dig, men er foragt.

13. O! min kiære HErre
Jesu Christ, Gior dig en reen
seng udi mit bryst, Dg hvil
dig i mit hiertes skrin, At jeg
ey glemmer velgierning din.

14. Derfor kan jeg mig
altid glæde, Af hiertens fryd
baade synge og qvæde; Jeg
prise vil din gave god, Med
lystig sang af hiertens rod.

15. Lovet være Guld i høye-
ste thron, Som os haver
stentk sin eeneste Son! Der
glædes ved alle Engle-skar,
Dg synge os et saligt nyt-aar.
Til Bestlutning;

Et barn er født i Bethle-
hem, I Bethlehem, Thi
glæder sig Jerusalem, Halle-
luja, halleluja.

2. Han lagdes i et krybbe-
rom, Et krybbe-rom, Uden
ende er hans herredom,
Halleluja ;:;

3. En ore og asen derhos
stod, Derhos stod, Dg saae
der denne HErre og Guld,
Halleluja ;:;

4. De konger af Saba
komme der, Komme der
Ofrede guld, røgelse og myr-
tha, Halleluja ;:;

5. Han fødtes af en jomfrue
stier, Jomfrue stier, Foruden
mand hans fødsel er, Halle-
luja ;:;

6. Vort kiød og blod har
paa sig tog, Han paa sig tog
Ustædt af diavelen blev han
dog, Halleluja ;:;

7. I kiød og blod er han
os llig, Er han os llig, Han
synden er han os ullig, Halle-
luja ;:;

8. Dermed gior han os llig
alle sig llig, Os alle sig llig,
Dg fører os saa til himmerig,
Halleluja ;:;

9. For denne samme naas
delig tid, Naadelig tid, Stee
HErren lov i evighed, Halle-
luja ;:;

10. Lov, pris og ære i evig-
hed, I evighed, Stee den hel-
lig Tre = Enighed, Halleluja ;:;
Paa Landet, naar der ofres,
kan singes Resten af:
Fra himmelen høyt komme.

Item:

Al den ganske Christenhed
Priser Guds barmhiertig-
hed, For hans store kiærlighed,
Det er nu skeet, som spaaet
havde Esaias.

2. Konningen af himmerig
Kom herved til jorderig, At
han vilde giøre os alle salig:
Det er nu skeet, som spaaet
havde Esaias.

3. Alt det ganske menneske-
flon Bar fortabt, Guds eenes-
te Son Nu haver os alle
forlost igien: Det er nu skeet,
som spaaet havde Esaias.

4. Diavelen havde os alle
grebet, Med sin lovn os alle
sveget! Christus haver hans
magt knuset; Det er nu
skeet,

steet, som spaaet havde Esaias.

5. Nu er kommen den sa-
oglige tid, Der Propheterne
havde omstrevet, At Guld
skulde give sin Søn her ned;
Det er nu steet, som spaaet
havde Esaias.

6. Hvo som Guds Søn vil
forsmaa, Dg ey efter hans
Lærdom gaae, Han kan al-
drig naade faae, Det er nu
steet, som spaaet havde Esaias.

7. Hvo som synden vil over-
give, Dg Guld om sin naade
bede, Han faaer naade og
himmerig: Det er nu steet,
som spaaet havde Esaias.

8 Det haver os Kristus
fortient, Dertil haver hannem
Guld udsendt, Thi vor magt
den er intet bevendt: Det er nu
steet, som spaaet havde Esaias.

9. Derfor bør os at takke
Guld, Frygte hannem og hol-
de hans bud, Thi han er den
os hielper af nød: Det er nu
steet, som spaaet havde Esaias.

Afstensang, til Indgang:

Af høyheden oprunden p. 30.

Eller:

Fra himmelen høyt p. 45.

Til Beslutning:

Nu er født os Jesus Christ
Af en jomfrue, det er vist,
Foruden mands beblandelse,
Et han os kommen af høye-
ste, Vor salighed.

2. Guld med os, Imma-
nuel, Den bebudede Gabriel,
Det haver spaaet prophet-
ne, Han kom til os vor Frel-
sere, Guld Faders Søn.

3. Fuldkommen er nu
Davids sødgt, Dertil ogsaa
propheternes skrift, Kristus
er det himmelske lys, Som
hyrderne saae i krybben laae
Et menneske.

4. Den som kom af him-
melen, Han opsegte menne-
sten, Ey kvinde eller nogen
mand Fordarve nogen tid
vilde han, D misfandhed!

5. I christne born, forsams-
les nu, Med Christ eders Bro-
der værer glade og fro, Giver
hannem lov, vor Konning
viis, Som os forhvervede den
evige pris, Evindelg.

Eller:

D! Jesu Christ, som mands-
dom tog I reene jomfrue
live, Stor kjerlighed dig der-
til drog, Vort haab saa vilde
du blive: Du saapest vor synd
og store nød, At os stod for
den evige død, Helvede stod
os aabet.

2. Det lodst du da forbars-
me dig, Kunde det ey længer
lde, At diavelen tog os saa
med sig, Derfor saa vilde du
stride, Gavst dig saa her til jor-
den ned, Dg gjorde os en evig
fred, Alt med din død og pine.

3. Dg saa sagde du os det
til, At vi skulle have troen,
Thi du est baade god og mild,
Dg vil os alle skaane, Dm vi
sætte vor troe derpaa, At det
skal med være saa, Som du
os siger fore.

4. Du est vorden vor bro-
der kjer, Os til stor pris
are, Dg altid vil os være nær,
Hvad

hvad kan man da meer begære? Er det os en glædefskion, Vor broder er Guds eeneste Søn? Hvo kan os nu fordærve?

5. Priis være dig evindelig, Som os den naade beviiste, At vi ere Guds børn med dig, O! kiære broder Christe! Saa maae nu hver mand være glad, Dg takke Guld i allen stad, Han er vor kiære Fader.

Anden Juule-Dag.

Højmesse, for Prædiken:
Alle ting er underlige,
Siunges som:

Som en hjort med tørst.

Alle ting er underlige Ingen kan det grandste ud, At Guld vil til jorden stige, For at fæste sig en brud; Han har brudt sin himmel-sal, Ligger ned i jordens dal, Til sit eget folk han tragter, Dog de ham kun lidet agter.

2. Himlens ære, liv og naade Forer dette himmel-noer, Salighed og evig baade I hans barm og hierte boer: O! lykkelig er det sted, Hvor han sætter sine fied: Men det herte salig bliver, Som sig til hans boelig giver.

3. Fædrene var snart for-gremmed, Førend du min Jesu kom, Der du kom, da blev du fremmed, Saadan vendtes bladet om: Dig det eget folk forskiod, Dg slet ingen ære bød; Neppe fik du lov at ligge, Som et barn der gaaer at ligge.

4. Naade-solen af dit ene Snarer' en paa jorden stak, For at misgunst, had og moye Blev din allerstørste tak; Satan, som om jorden løb, Beed udi dit barne-svøb, Dg ophidsed' sine hunde, At de dig fordærve kunde.

5. Blandt din' egne var det ikke Een af ti som kiendte dig, Men de fleeste vilde stikke Gf-ter dig forraderlig; Dine tier-ner de slog, Myrdte, hudstrog' og forjog', Stødte, steened' og bespotted', Dg mod dig sig sammenvotted'.

6. Du i deres barm dig lagde, Dg det veene jomfrue-skiød, Derudi de dig mishagde, Haan og spot dig derfor bød, Satan, sygdom, sorg og synd Drev og lagte du mid synd, Men din løn blev steen og avind, Svøber, torne, fors og glavind.

7. Raven i sin lure-hule Haver mere sikkerhed, Sa paa qvisten vilde fugle, End som du paa jorden veed: Blandt din egen folke-fær Er' saa faa, der har dig kiær, Hedninger de dig annamme, Dg giør jøderne til skamme.

8. Hierte Jesu er din lyk-ke Blandt dit eget folk saa slet, Kom du da, min sieles smykke, Jeg vil afstaae al min ret Til mig selv, og give mig, Lille søde Jesu dig, Mig vil jeg dig ganske give, At du min igjen skal blive.

9. Sielen den er dog din egen Kroppen dannede din haand,

haand, Derfor er din ret saa megen, Baade til min krop og aand; Tag mig da, besid mig heel, Du min sieles ganske deel, I dit kors og i din aere Lad mig din liv-egen være!

Til Beslutning:

O Jesu Christ, som p. 47.

Eller:

Fra himmelen kom den Engle-staar' For hyrderne syntes aabenbar, De sagde til dem: et barn velktion I krybben ligger, Det er Glds Søn.

2. I Bethlehem, i Davids stad, Som Michoas haver derom spaaed, Han er den Herre Jesus Christ, Han er eders Frelsermand forvist.

3. Thi skulle i alle glade være, At Gld med eder eet vorden er, Han er nu født eders klob og blod, Eders Broder er vorden det evige god'.

4. Hvad kan eder stadesynd eller død? Gld er med eder i al eders nød, Lad storme diavelen og helvedes magt, Glds Søn med eder vil giøre pagt.

5. Han vil og kan eder ey forlade, Paa hannem troer det skal eder baade, Der vil eder friste mangen mand, Trods den, der det ikke lade kan.

6. I blive dog uskadt med aere, I ere nu Glds Sønns slægtninge kiære: Thi takker Gld afhertens grund, Taalmodig, troestig i allenstund.

Aftensang til Indgang:

Gode Jesu, Festens Fyrste
Siunges som:

Som en hiort med tørst, ic.

Gode Jesu, festens Fyrste,
Spire ud af Jesse-rod,
Vil man dog saa hastig tørste
Efter dit og dines blod? Vi
i gaar blandt Engle-lyd Sang
din fødsel ind med fryd, Skal
vi hyle nu, og græde, Dg i
dag en liigsang græde?

2. Efter du stod op af døde,
Stephan forste martyr blev,
Han frivillig vilde bløde, Med
sit blod sin troe bestrev, Han
var frisk og uforfærd, Til at
føre Aandens sværd, Hvo det
torde vedersige, Maatte ham
med blufel vige.

3. Falske tungers slange-
braadde Gemmelse paa han-
nem stak, Dg ved lovn ham
undertraadde, Det blev al
hans giernings tak: De bes-
loy ham meer og meer, Som
saa tit i verden skeer, Her-
rens lov og tempels aere
Skalkes stul maae ofte være.

4. Om end Engle-lyd og
aere Skinner af hans øyesteen,
Ville de dog tænder skære,
Til at knuse ham hans been,
Han har Gld i syn og sind,
Hver af dem er synlig blind,
Deres øre-hul de stoppe, Dg
Glds naade-vey tilproppe.

2. De paa hannem hart
anfalde, Dg af staden stode
ham, Han paa Jesum fast
mon kalde, Midlertid er hver
ham gram, Steener, slaaer
ham med stor meen Hiernen
af hans pande-been, Saulus
midlertid sig glæder, Træder
paa Glds martyrs klæder.

6. Der

6. Der han vil til døden
blegne Dg har munden fuld
af blod, Bedder han Guld ey
vil regne Dennem deres syn-
de-slod, Dermed han i Jesu
troe Sov hen til Gulds evig
roe, Jesus os den naade
kende, I sig troe vort liv
at ende!

Til Beslutning:

S! trofaste Guld, o! Jesu
min Herre, Mit hierte
ret fuldt af glæde mon være,
Thi du min broder vorden
est, Om verden endskiont bru-
ger sin list.

2. Hvad kan mig skade synd
eller død, Naar du mig hiel-
per af al min nød? Lad diæve-
len og helvede snyse med spot,
Du est min tillid og faste slot.

3. Du vilt og kan mig ey
forlade, Jeg haaber paa dig i
al min vaade, Om mig end
mange ansøgte hart, Dg trods
mod mig, saa hielper du snart.

4. Jeg haver jo dig, Herre
Jesu Christ, Du est min Guld
og Frelser forvist, Trods ver-
den, diævelen og falske lære,
Men jeg dig haver, hvad vil
jeg meere?

5. Jeg vil ey have brudt
min ret, Thi jeg er bleven din
byrd- og æt, Des takker jeg
dig i evighed Ret hertelig for
din godhed, Amen.

Tredie Juule-Dag.

Gøymesse, for Prædiken:
Enten igentages een af forbe-
mældte Juule-sange, eller og
bruges denne, som kommer
overeens med Evangelio:

Hvad min Guld vil, det skal
altid, Hans villie er den
beste, At hielpe dem alle er
han bereed, Som deres troe
paa hannem fæste: Han frier
af nød, den gode Guld, Troster
verden overmaade: Hvo paa
Guld troer, Glad ved hans ord,
Den vil han ikke forlade.

2. Guld er min trost og al
tillid, Mit ophold, liv og glæde,
Hvad min Guld vil, skeer mig
altid, Derimod jeg ey maae stris-
de, Hans ord er klart; Alle eders
haar Forvist monne han tælle
han er vor borg, Vær for os
sorg, Paa det os intet kan feile.

3. Thi vil jeg fra denne ver-
den bort Fare efter Gulds villie,
Naar min Guld vil, alt efter
hans ord Vil jeg hannem vens-
te stille. Min arme siel jeg
Guld befael, ldi min sidste stund
de, Du gode Guld, Synd, helved
og død Haver du overvundet.

4. End eet, Herre, vil jeg
bede dig, Lad mig det ikke mi-
ste, Naar den arrige satan fri-
ster mig, Lad mig da ikke mis-
troste, Min hielper vær, D!
Christ, min Herre, Vil diæ-
velen fra mig drive, At jeg kan
faae Med hiertens attraae,
Din trost. og høs dig blive.

5. Lov, ære og tak være dig
sagt her, D! al barmhertigs-
heds Fader, Som gavst for os
din Son saa kjær, Al verdens
synd hannem paalagde. D!
menneffens skion! Denne gav-
ve skion, Vær dig ret at betæn-
ke, Tak Guld med tale Dg
gierninger alle, For hvis han
dig monne skienke. Naar

Naar Præsten gaaer paa Præ-
dikestolen.

Hvor tryk en vey Gf du.

Siunges som :

I Jesu navn Skal, ic.

Hvor tryk en vey Gf du, o
Jesu sod, Stig ikke ney,
Min siel, unddrag dig ey, Om
det end galt liv og død! Gaf
du kun fort, hvor han vil, Dg
see til, Du bliver taus og tøs,
Dg giver forset kys: Naar
kun Jesus formand er, Dg
din byrde med dig bær, Vil
er er da din reysfærd.

2. O! Jesu bliv, Min van-
drings rette-snor, Din naade
giv, At jeg i dette liv Myster ey
dit fodespor? Tag, Jesu, mig
ved din haand, Lad din Naad
Oplyse mine trin Med naa-
dens sole-skin, jeg i dine siel
kan gaae, At jeg under forset
maae Ewig liv og ære faae.

Til Beslutning:

Lov og tak og evig ære, ic.

Siunges som :

Som en hiort med tørst.

Lov og tak og evig ære Skæe
dig, o! Guds hierte Son,
Som en tiener vilde være,
Kommen udaf Davids kion?
Sode Jesu, lær du mig At
jeg vandrer rettelig, Dg i di-
ne fodspor træder, Ja udi din
vey mig glæder.

2. Lad mig aldrig dig forsæ-
ge, Om end fors og kummer
mig Skal i denne verden pla-
ge, Men at jeg dog hiertelig
Glfker dig indtil min død, Dg
forlindrer al min nød Med
din fødset død og smerte, Tag
dem aldrig fra mit hierte.

Aftensang, til Indgang:

De syv sidste Vers af:

Jeg vil mig Herren, p. 42.

Til Beslutning:

De tre sidste Vers af samme
Psalm: Eller:

De sex sidste Vers af:

Lovet være du Jesu Christ,
At du menneske vorden est,
Født af en jomfrue reen og
klar, Thi glæder sig alle
Engleskar', Kyrie eleis.

2. Guds evige Faders æne-
ste Son, Er født for os til stor
trældom, Vor frænkellig natur
han paa sig tog, Deri sig klæd-
de det evige god'. Kyrie eleis.

3. Den som al verden frel-
ste af nød, Ligger idet jomfrue-
lige skød, Han er et Barn fra
synden reen, Som himmel og
jord opholder alleen' Kyr. eleis

4. Det evige lys gaaer nu
her ind Som giver al verden et
nyt skin, Som lyser for os om
midnats tid, At vi kunde kiende
vor Fader saa bliid. Kyr. eleis.

5. Guld Faders Son, en
Guld af art. Et dødeligt men-
neske er vorden snart, Dg før-
de os af denne jammerdal, Dg
gjorde os arvinger i himme-
riges sal. Kyrie eleis.

6. Han er paa jorden kom-
men arm, At han vilde sig
over os forbarm' Dg os i him-
melen gjøre rige, Hans hellige
Engle at være lige. Kyr. eleis.

7. Saadant monne hansine
børn tilvende, Derpaa vi nu
hans kiærlighed kiende; Thi
takker hannem al christenhed,

G

og

Dg priser dig Guld i evighed.
Kyrie eleis.

Søndag imellem Juul og
Nyt-Aars Dag.

Høymesse, for Prædiken:
Guds Søn er kommen p. 28.
Naar Præsten gaar i Præ-
dikestolen.

Hør under stor Udi vor, ic.
Siunges som:

I Jesu navn Skal al vor.

Her under stor Udi vor sæ-
stes Søn, Hans rygte
groer, Dg Simeon han troer,
Moder med sin hiertens bon:
Fald og fordærvelse skal Uden
tal De onde ved ham faae;
Men fromme skulle naae Al
eyrensning ved hans arm,
Everdet gjør dog saar og harm
I hans hierte moders barm.

2. Ach! at jeg saa I faste,
bon og bod Med Anna maae I
Herrrens tempel gaae, See
ham i mit kiød og blod! Giv
mig at kysse din mund Denne
skund, I tanke trøe og find,
Kom i mit hierte ind! At jeg
fremmes alt i dig, Naade,
viisdom idelig Bore ved din
Aand i mig!

Til Beslutning:

Min siel nu lover Herren,
Hvad i mig er, hans helli-
ge navn, Sin godhed rundelig
giver, Thi skal du altid takke
hannem, Din synd haver han
udsløttet, Dg lægt dine store
saar, Dit arme legem husvæ-
ler, Tager dig saa vel i forsvar,
Med vældig trøst besliermes,
Dig ung som ørnen gjør, Her-

ren alle christne vel trøster,
Som trænges i verden her.

2. Sin lov haver han os
givet, Sit hellige ord og sam-
melund, Sin godhed de christ-
ne indlivet, Hans barmhjer-
tighed see vi allenskund, Sin
vrede lader han vel fare, Løn-
ner ikke, som vi have tient,
Sin misfund hos ingen vil spa-
re, Til de ydmyge haver han
sig vendt. Hans godhed er
over dem alle Som gierne
vil frygte hannem, Vor synd
lader han bortfalde, Dg al-
drig vil tanke paa dem.

3. Som sig en fader serbar-
mer Over sine unge born og
smaa, Saa gjør og Herren os
arme, Naar vi hannem ret
frygte saa. Han veed, vor skab-
ning er ringe, Slet stov og
muld forvist, Ret som noget
græs udi enge, Dg en urt,
som blomstret haver mist,
Naar veyret der hart paafal-
der, Da findes det ikke meer;
Saa gaaer det med vor alder,
Bort endeligt er os nær.

4. Herrrens misfundhed al-
lene Bliwer nu, ogsaa evindes-
lig, Alt hos sin brud den reene,
Som hannem frygter hierte-
lig, Dg holder hans bud og
villie; Han boer i himmelen
vist, Hans engle hannem der
tiene, Dg prise med høyer rost,
Den store Herre til ære, Dg
siunge hans hellige ord. Min
siel hans lov skal lære Nu og
over den ganske jord.

Aftensang, til Indgang:

Hvo

Hvo som vil leve christelig, Dg hos Guld blive evindel-
lig, Han bør at holde de Ti
Gulds Bud, Som os haver
budet vor HErrre og Guld.
Guld mistunde os!

2. Jeg er din Guld og HErr-
re alleen, Til ingen anden
hav tilflugt din, Men troe paa
mig udaf hiertens grund, Dg
hav mig kjær i allenskund.
Guld mistunde os!

3. Mit navn du en vanære
skal, Men prise og paakalde det
i nøden al, Dg helliggjør din
sabbaths-dag, At jeg i dig haver
roe og mag. Guld mistunde os!

4. Dernæst hadre fader og
moder med stiid, saa gaær
det dig vel i allen tid, Slaae
ingen ihjel, flye hevn og had,
Dg hold vel reen din ægte-
skabs stat. Guld mistunde os!

5. En andens gods skal du
ey stiale, Dg ey mod hannem
falsk vidne bære, Du skalt og
ikke hans hustrue begiære, Dg
ey noget af det, hans monue
være. Guld mistunde os!

6. Disse bud os alle givne
ere, At de skulle os vor ond-
skab lære, Dg sige os, hvad vi
skulle giøre, Im vi ville Guld i
himmerig tilhøre. Guld mi-
skunde os!

7. Han vil os ikke himme-
rig give, Uden vi ville efter
hans bud=ord leve, Dg gaæ-
der ikke fra et straa=bredd,
Hvilket os alle er umueligt.
Guld mistunde os!

8. Fordi kom til os Iesus
Christ, Dg haver dem opfyldt

for os vist, Hannem bede vi
alle om naade og hielp, Thi
vor egen magt den er intet
værd. Guld mistunde os!

Til Beslutning:

Maria hun er en jomfrue
reen, Som skriften mon-
ne bevise, Hun fødte en Søn
foruden meen, Hannem skulle
vi love og prise, Han haver os
alle af synden løst, Han give os
trost Dg himmeriges evige lise!

2. Være verdens mestere
paa en sted, Det var saa fauer
en skare, De kunne ey alle med
deres kloghed, Hans godhed
aabenbare; Saa er Iesus af
naaden fuld, Han være os huld
Naar vi af verden skal fare!

3. Propheeterne af den Hel-
lig Aands naade Deres ord
med stiel beviste, At Iesus
Christ fra syndsens vaade, Fra
død og diavelsens liste: Dem
frelste alle, som paa hans navn
Eig til stor gavn, Vil troe
og ikke tviste.

4. D! Jesse=riis og Davids
qvist, Dg Jacobs lyse stierne,
Det est du, HErrre Iesu, for-
vist, Dit navn lover jeg saa
gjerne: Du løste naadelig ver-
den af Adams fald, Dg
vil os styre og værne.

5. D! kunde jeg alskens tun-
gemaal Dg skriftens dyb bez-
finde, D! var min tunge giort
af staal, Dg engle=maal derin-
de, Da vilde jeg paa mine
knæe falde Iesum paakalde,
Vel hundrede tusinde finde.

6. Mine synder de ere, som
sand i strand, Mangfoldig' som
E 2 solen

solen i strimer: Guld løse mig nu af syndsens baand, Og helst i dødens time, Guld lade mig aldrig blive fortabt, Som mig haver skabt, Giv mig af naaderne dine.

Nyt-Aars Dag.

Høymesse, for Prædiken:

Uf høyheden oprunden, p. 30.
Naar Præsten gaaer paa Prædikestolen.

JESU navn Skal al vor gierning skee, Om det skal komme os til noget gavn, Og ey endes med spot og vee; Al den idrat, Som begyndes i det, God lykke og fremgang faaer, Indtil den maalet naaer, At det Guld til ære skeer, Og dernæst til os henseer, Hvorudi al vor velsærd staaer.

2. **J**ESU Navn Vi prise ville Guld, Han vil og dertil give lykk' og gavn, Hvad som skeer efter hans bud, Han haver gjort store ting ved sit ord, Og med hans arm saa stærk, Høynpriselige verk; Thi bør os allen tid Hannem takke med stor flid, Hvo som frygter HERren, det mærk.

3. **J**ESU navn Vi leve vil og døe, Om vi end leve, maae det være vort gavn, Om vi end døe, maae vort gavn og skee. **J**ESU navn, Ham til ære og os til gavn Skulle vi igien opstaae, Og i Gulds rige gaae, Hvor vi da med lyst og fryd Skulle see Gulds Ansigt blid, Og den evige ære faae.

Strax efter Prædiken:

Gulds godhed ville vi prise, Vi christne store og smaa, Med sang og aandelig' viser, Hannem altid takke saa For sine velgierninger Han dette aar forgangen Beviset haver mangen, Som vel befunden er.

2. Forst lader os betragte Den HERres store miskund, Og ikke saa ringe agte Hans velgierninger mangelund, Men altid tænke derpaa, Hvad han i aar haver givet, Til føde og at klæde livet, Rige, fattige, store og smaa.

3. Embeder, skoler og kirker Beviser Guld roelighed og fred, Baade gamle og unge bespiser i dette land og sted, Udaaf sin milde haand, Sin godhed haver han os givet, Fordærvelsen haver han bortdrevet Fra disse steder og land.

4. Han haver os bevaret Af faderlig gunst og naade, Men havde han os betalet Efter vor synd og daad, Med lige straf og pine, Vi havde længe siden været øde, Ufforrig og skade døde, Over for misgierninger sine.

5. Efter en faders hierte Er han os naadig vist, Naar vi vor synd begræde, Og troe paa JESUM Christ uden al fromteric Forlader hans os brøden, Formindsker dertil moden, Staaer os saa trolig bi.

6. For saadan din mildheds gaver, O! Fader i himmerig, Som du os givet haver, Prise vi dig inderlig: **J**ESU Christi navn, Vi bede dig saa saare, Giv

Giv os et fredeligt aare, Dig
til ære og os til gavn.

Til Beslutning:

Befignet være Jesu navn,
Dg pris foruden al ende;
Thi det er den udkaarne havn,
Som os kan hielp tilvende;
Han os det selver kjendte, Dg
giorde os børn med sig, Som
paa hans navn troe stadelig,
Sin Aand han os tilsendte.

2. Alle kne de ere boielig
I himmelen og paa jorden,
Helvedes kraft og giver sig,
Hvor Jesus nævnet vorder,
Ey er det navn paa jorden, Af
hyllket vi faae noget gavn Til
sielen, uden Jesu navn, Dg
af hans hellige orde.

3. Os lærer skriften manges-
fold, At vi det skulle skulle ære,
Thi vi ved Jesu kraft og vold
At diavelens konst kunde af-
værge. Dg de, som døde ere,
I Jesu navn da faae de liv,
De syge ved Jesum karste bli-
ve, I hvad sygdom de bære.

4. Guld haver lovet salighed
Dem, som hans navn paa kalde
Med trofast hiertens stadig-
hed, Han dem bønhorer alle.
Naar han vil dommen holde,
Dg menneskene skulle for
dommen gaae, Hver løn for
sine gjerninger faae, Stor glæ-
de dem monne tilfalde.

5. Her have vi til sielens
gavn I denne chriselige vise,
Alt hvor os alle bør Jesu
navn, Altid love og prise,
Det kan vor siel vel lise,
Hans navn det kaldes Frelse-
re, Dg alle synders hielpere,
Naar vi vor troe bevise.

Eller:

D! Guld, efter dig mig for-
længer, Naar sorgen mit
hierte trænger, Til dig staaer
al min lid: Paa dit ord og hel-
lige naade Til jeg mig altid
forlade, D! Herre, vær mig
mild og blid.

2. Mit hierte giores mig ret
bange, Det volder mine synder
saa mange, Jesus er dog min
trøst: Jeg troer hannem vel
for alle, Han vil mig ret aldrig
undfalde, Han haver mig med
sit blod forløst.

3. Stor fristelse monne jeg
finde, Mine synder de mig hart
binde, D! Guld hielp mig der-
fra; Lad mig fortabet ei blive,
Hverken i død eller i live, Ewig
jeg dig vil prise da.

4. D! Jesu, min livsens
Herre, Vilde du min Jesus
være! Jesus er et godt navn;
Min Frelser er Jesus lille, D!
Jesu, dig en fra mig stille, Je-
sus han er min trugge havn.

5. Guld Fader, som mig ha-
ver skabet, Lad mig aldrig blive
fortabet, Mit haab sætter jeg
til dig, Gulds Son, som mig
haver forløst, Du være altid
min hielp og trøst, Styrke det,
du haver begyndt i mig.

6. Den Hellig Aand ilige-
maade Forlene mig wiisdom
og naade, Giv lykke og gode
raad, I mit kald saa flittig at
være, Dg mit kors taalmo-
dig at bære, Eiden fange i
himmerig deel og lod.

Aftensang, til Indgang:

G 3

Fra

Fra himmelen høyt, p. 45.

Til Beslutning:

Wi takke dig, o! Guld, vor
Fader kiere, Som alting
haver skabt i verden here,
Dg os altsammen sticket til
gode Udaf din naade.

2. Vi takke dig ogsaa, o!
Jesu milde, At du os fra syn-
den og døden skilde, At med
dit blod, død og haarde pine,
Dg saarene dine.

3. D! du Hellig Aand, vi
dig ey forgiettede, Taksigelse
være dig ogsaa for dette, At
du os herudi vil undervise, At
vi Guld prise.

4. D! du hellig Trefol-
dighed med ære Liv og siel
med dit ord vil du os nære,
At vi ey forgaae af syndsens
qvide, I hvad vi lide.

5. Spiis og vor siel med
dine ord reene, Dertil os
aandelig hunger forlene, At
den mad kan os nydelig sma-
ge Alle vore dage.

6. Spise og vort legem
med daglig føde, Frie os fra
dyrstid, hunger, tørst og møde,
Giv os din naade, at vi dig
love For saadan gave.

7. Være være dig, Guld,
for alt det gode, Din mi-
skund og usigelige naade,
Som du os beviser allesam-
men! Lov skee dig! Amen.

Eller:

Lover nu Herren, Lover nu
Herren, Thi han er venlig,
Det er stort altid Gud at tak-
ken gjøre, Guld at takken glo-
re, Hans lov er skion og liv-

salig at høre. Lover nu Her-
ren, Lover nu Herren. :;

2. Synger med hverandre,
Synger med hverandre Her-
rens taksigelse, Lover vor Guld
altid med eders harper, Altid
med eders harper, Thi han er
mægtig udi sine krafter. Lo-
ver nu Herren :;

3. Han kan sin Himmel,
Han kan sin Himmel Med
stær bedække, Han giver regn,
naar han seer godt at være,
Han lader vore græs paa tørre
bjerge. Lover nu Herren. :;

4. Som giver alt kiød, Som
giver alt kiød Sin daglig føde,
At fæe sit foer af faderlige
naade, Af faderlige naade,
Ja unge ravne, som paa han-
nem raabe. Lover nu Herren,
Lover nu Herren.

5. Han haver ey lyst, Han
haver ei lyst Til nogen mands
been, Dg ey behag til nogen
hestes styrke, Til nogen hestes
styrke Men han behager dem,
som hannem dyrke. Lover nu
Herren :;

6. Takker den Herre, Tak-
ker den Herre, Som skaber
alting, Han er livs-kilde af sin
Faders herte, Af sin Faders
herte, Kommen at løge alle
vores smerte. Lover nu Her-
ren :;

7. D! Jesu Christe, D!
Jesu Christe, Din Fader evig-
ge Son, Giv, at vi prise dig
altid allesammen, Altid alle-
sammen, Med uafsladelig stem-
me, amen. Lover nu Herren,
Lover nu Herren.

Son-

Søndag imellem Nytt Nars
og Hellig Tre Kongers
Dag.

Gøymesse, for Prædiken:

Hvi trodsrer du, og berøm-
mer dig, At du i mange
maade Med- din forræderie
og svigt Kan gjøre stor vold
og skade? Betænk, at Guds
barmhertighed Er daglig
mod hans Born betæet, Dg vil
dem ikke forlade.

2. Din tunge tragter idelig,
Stor falskhed at bedrive, Der
mangen mand er skadelig,
Dg stier, som skarpe knive, Du
elsker mere ont end got, Dg
taler løgn med svigt og spot,
Men sandhed af dig fordrives.

3. Din tale, som er fordær-
velig, Dg vil Guds born opslu-
ge, Din tunge, som er opfyldt
med svigt, Konne du meest el-
ske og bruge; Men Guld, som
elsker sandheds ord, Skal hev-
ne paa dig din løgn og mord,
Dg dem vist paa dig straffe.

4. Fordærve skal dig HEr-
rens haand, Af Guds huus dig
oprykke, Afslutte dig af de le-
vendes land, Dg sende dig al
ulykke. De fromme skulle
det faae at see, Dg ad din
store usærd lee, Dg frygte
Guld og sige:

5. See, denne holdt Guld
ikke for sin kraft, Sin trost paa
Guld ey havde, Men dristede
paa sin egen magt, Sin trost
han derpaa lagde, Han driste-
de paa sin riigdom bold, Des-

mere gjorde han uret og vold,
Desmere lod han sig tykke.

6. Men som et olie-træ er
grønt, Dg frugt udaf sig giver;
Saa skal Guld gjøre mig herlig
og stion, At jeg stedse hos
hannem bliver. I Guds huus
skal jeg prydes vel Med man-
ge gaver til liv og siel, Trods
alle, mig ville fordærve!

7. Thi forlader jeg mig paa
dig, O! Guld, den stund jeg le-
ver, Dg takker dig evindeligt,
At du den naade mig giver, Jeg
stier, HErre, efter dit navn,
Som er dem alle til evigt gavn,
der sig paa dig forlade.

Eller:

Hvo sig fortroster Paa den
Høyestes Magt, Han sig
forlyster Under hans stygges
vagt, Dg siger selv til HErren
blid: Naar mig feil' og bro-
ster, Est du al min tilid :;

2. Jeg hannem tilbeder,
Jeg er hans kiære barn, Han
mig udleder Fra jagerens fal-
ske garn Forgiftig pestilents
og stank Vil han ey tilstede
Min krop at gjøre frant :;

3. Frygt dig ey mere, Han
dig bevarer vel Under sine sie-
re, den allerhøyeste selv, Giv
dig kun flur udi hans vold,
Thi han monne være Din
klippe og faste skjold :;

4. Du tørst ey grue For nat-
tens phantasse, Dg skud, som
slue Om dagen est du frie;
For pestilents, som sniger sig,
Dg farlige søger Tørst du ey
frygte dig :;

5. Om hos din side Falder et
tufind

tusind mand, og flere tillige
Faldet hos din høire haand,
Da skal det ikke ramme dig,
Lodden skal vist vige Til den
ugudelig ;:

6. Herren dig styrker, Han
er dit fæste slot, Naar du han-
nem dyrker, Beteer han dig
alt godt, Dig intet ondt kan
komme til, Det, som dig kan
skade, Han ey tilstøede vil ;:

7. Han haver budet Sine
engle hos dig at gaar Paa dine
veje, At du dig ey skal slaar.
De skal bære dig paa hændere-
ne, At du ei skal støde Din
fod paa nogen steen ;:

8. Du skal paa ogler Dg paa
hugorme gaar, Trøede skal du
løve Dg drager ligesaa ; Thi
Gud han skal bevare dig, Thi
du hans navn monne kiende,
Troer hannem stadelig ;:

9. I bedrøvelse hannem paa-
falde, Han dig behøve vil,
Han vil dig ey undfalde Slaar
du din liid dertil, Dine dage
vil han forlænge saa, Dg dig
din salighed vise, At du kandst
himmerig faar ;:

Eller:

Wil Gud vor Herre ey med
os staae, Naar vore sien-
der komme ; Wil Gud vor sag
ey tage sig paa, Dg stride os til
fromme : Uden han Israels hiel-
per vist, Dg selv forstyrer sien-
dens list, Da have vi forloret.

2. Hvad menneskens kraft
begynde kan, Skulde vi ey ta-
ge til fare, Han sidder hos
Guds høire haand, Som deres
raad aabenbarer. Naar de stor

viisdom bruge vil, Saa bru-
ger Gud et andet spil, Det
staaer alt i hans hænder.

3. De storme fast baade stjern
og nær, Ligesom de vilde os
æde, Til morden staaer al de-
res begier, Gud monne de plat
forgiæde ; Ligesom hans bols-
ger paa os staaer, Dg efter
vort liv og levnet staaer, Gud
lade sig det forbarne ?

4. De straffe os for kiætters
lære, Dg efter vort Blod tragte,
Dog sig de sig gode christne at
være, Som Gud allene stort
agte, O ! Herre Gud, dit dyre-
bare navn Skal være deres
skalkheds skul og gavn, O !
naar vil du opvaagne ?

5. De oplade deres munde
vid, Dg os opsluge vilde, Lov
og tak fæe Gud allen tid, De-
res grumhed kan han stille, De-
res snarer vil han sonderrive,
Deres falske lære skal øde bli-
ve, Det kunne de ei forhindre.

6. O ! Gud, du virkelig trøs-
te vil, De sig paa dig forlade
Din naades dør ey lukkes til,
Fornuft seer ei den baade ;
Den sig ey trøste kan i nød,
Dog forset haver nyligen født
Alle dem, din hielp forvente.

7. Vore siender ere alle i
din haand, Dertil hvad de
monne tænke, Deres anslag
du vel vide kan, Lad vantroe
os ey frænke : Fornuft mod
troen fører krig, Wil ey troe
det tilkommelig, Naar du
vilt selver trøste.

8. Du haver skabt baade
himmel og jord, Det troe vi og
bekiende,

bekjende, Lad skinne klart dit
hellige ord, Du villt vore hjer-
ter optænde I troens rette
kierlighed, Og i en fast bestan-
dighed, Lad verden murre og
knurre.

Naar Præsten gaaer paa Præ-
dikstolen.

Det andet Vers af:

Kom, Jesu, nu, Herodes 2c.

Siunges som:

Jesu navn Skal al vor 2c.

Kom, Jesu, nu, Herodes
han er død, Som laae
paa tru, Blodgierrig og ublu,
Kom nu hiem han er forød,
Stat, Joseph op, lav dig til,
Guld han vil, Du skal med
hannem gaae, Hans moder li-
gesaa, Hen til Israel dit at,
Est du der ey vel nok sæt,
Sak da hen til Nazareth.

2. O! Jesu, som ldi land-
flygtighed Paa jorden kom,
Foragt og fattigdom, Her i
verden for mig leed: Sodesse
Guld! kom ihu, At jeg nu I
verden fremmed er, Og har
ey hiemme her, Tænk paa
mig, og hielp mig frem, Med
din naade mig ey glem, Før
mig til mit rette hiem

Til Beslutaing:

War Guld ikke med os denne
tid, Saa skal Israel fige,
War Guld ikke med os denne
tid, Vi havde lidt angst og
quide: Guld saae de christne
store og smaa Af mange van-
trøe foragtet saa, Som den-
nem monne saare forfølge.

2. De menneſker ere i hu saa

vred, Deres sig mod os alle,
Saa levende havde de stunket
os ned, Med grumhed os over-
faldet, Vor siel den gif igien-
nem det vand, Vi havde for-
stunket alle mand, Havde Guld
ikke med os været.

3. Benedid et være Herren,
der os ei gav Under deres
tænder fangen! Alt som en
fugl, der snaren kommer af,
Saa er vor siel undgangen,
Den snare er brusten, og vi
ere frie, Vor Herren navn det
staaer os bi, som haver skabt
himmel og jorden.

4. Erv være dig Guld i evig-
hed, Vor Fader lodst du dig
falde, Begave os med din mi-
skundhed, Vi bede, du os
ey undfalde. Den ære din
Søn skal være ligt, Fra nu
og indtil evig tid, Den Hel-
lig Mand ey frastilles.

Aftensang, til Indgang:

Alene til dig, Herre Jesu
Christ, Staaer alt mit
haab paa jorden, Jeg veed, du
est min Trostermand, Du est
min Frelser vorden, Fra ver-
dens forste tid ey kom Et men-
neske paa jorden saa from,
Der i min nød kunde hielp
mig, Jeg raaber til dig, Til
dig mit herte fortroster sig.

2. Min synd er stor og gan-
ske svar, Deraf er sorgen mine:
O! Herre, gior mig fra den
klar, Alt for din død og pine,
Og sig det til din Fader god,
At du mig frelste med dit blod,
Saa bliver jeg af synden løst:

Herre,

Herre vær min trøst, Giv det, du lovede med din røst.

3. Giv mig af din barmhertighed En christen troe til ende, At jeg saa maatte din sødhed Ret inderligen kjende, Dg over alting elste dig, Min næste ligerviis som mig; Stat mig bi i min sidste end', Din hielp mig send, Dg diavlelens list saa fra mig vend.

4. Guld Fader skee lov, priis og ære, Som alt godt monne give! Dg Jesu Christ vor broder kjær, At han hos os vilde blive! Delligest og den hellig Mand, Som er vor trøster og hielper sand, At vi Guld tie ne med hiertens fryd Her i denne tid, Dg efter døden i ewighed.

Til Beslutning:

Jeg raaber fast, o! Herre, Af dybeste nød til dig, Du vil mig naadig være, Dg gierne høre mig; Dine øren du nedboye, Naar jeg min bøn frembar, Mærk vel udaf det høye, Hvad min begjæring er.

2. Ach! vil du agt paa give Den synd, som vi begaae, Mens vi er her i live, Hvo kan for dig bestaae? Men hvem som det begjærer, Dem haver du gunst beteed, Des frygter man og ærer Din høye Majestæt.

3. Mig længes inderlige Efter dig, o! Herre sød, Dit ord, som ey kan sviige, Det er min trøst i nød, Mit hierte aflængsel tranges Til dig med stor attraa, Fast meer end vægteren længes, At dagen komme maae.

4. Israel sig forlade Paa

Gulds barmhertighed, Dg paa hans store naade, Som han saa mangelæed Over sit Folk udoser, Den fromme Herre og Guld, I det han dennem løser Af synd og forrig ud.

Hellig Tre Kongers Dag.

Hoymesse, for Prædiken:
Af hoyheden oprunden p. 30:
Naar Præsten gaaer paa Prædikestolen.

De to første Vers af:
Herodes, hvi frygter du ic Stunges som:

Fra himmelen høyt ic.

Herodes, hvi frygter du saa saare, At Christ den Herre foder var? Han søger ey dødeligt kongerig, Som giv ver os sit himmerig.

2. Den stierne, som de vise mænd saae, Lærde dem til det rette lys at gaae, Med gaver tre bewiste de dere, Det barn Guld, Menneste og Kong' at være.

3. Den himmelste Guld, vor Frelser god, Lod sig og døbe i Jordans flod, At han som synded ingenlunde, Vor synd i Daaben astoe kunde.

4. En underlig gjerning ogsaa skeede, I bryllup stode ser steentar reede, Af vandet fulde, det Christ til viin Omvendte ved ord og guddom sin.

5. Lov, ære og tak skee dig, Gulds Son, Som fødtes af en jomfru skion! Guld Fader og den hellig Mand Skee lov og priis i alle land.

Til Beslutning:

Et

Et barn er født i Bethl. p. 46.

Aftenfang, til Indgang:

Vær trostlig, Zion, Jesu br.

Siunges som;

Vil Guld vor Herre ey ic.

Eller som:

Der Jesus havde sin ic.

Vær trostlig, Zion, Jesu
brud, Nok har du grædt
og grundet, O! gjør dig rede,
see her ud, Dit lys er nu op-
rundet, Og Herrens store
herlighed, Din Jesus er nu
kommen ned, Nu har du naa-
de fundet.

2. Vanvittighedens mulm
og mort Er stort paa jorderi-
ge, Folk gaar, som i en taa-
get ark, Væd lidt af Guld
at sige; Men Jesus verdens
lys er set, Som i dit kiød
har sig betect, Thi skal al
mørkhed vige.

3. Han skal for dem, der
nu i slum Og siel-blindhed
vanke, Med glædens evange-
lium Dplyse sind og tanke,
Som hedninger skal efter-
traae, udi dit store lys at
gaar, Og salig trost at sanke.

4. Luk øyne op, giv nøye
agt, Hvor hedninge de komme
Til Herrens store naade-pagt,
Blandt mange andre fromme,
Som sønner og som døtre de,
Skal adgang faae til Guld at
see; O dybe Herrens domme!

5. Da skalt dit hierte flyde
ud I store glæde-strømme,
Naar du skal see en Christi
brud Af hedenst herredomme,
Der skal med guld og røgelse

For Jesu Christo sig betee,
Hans manddom at berømme.

6. O Jesu! du som mand-
dom tog, Hielp os at see og
kiende, At du os skrev i livsens
bog, Sid vi og kunne vende
Bort guld og gods, vort sind
og siel Til alt, dig behager
vel, Indtil vor sidste ende.

Til Beslutning:

Nu er os Guld misfundelig,
Og han vil os velsigne,
Sit ansigt over jorderig Det
lader han over os skinne, At
vi paa jorden maae forstaae
Hans vey og hellige naade, Og
Jesus Kristus kiendes saa
Blandt folk i mange maade,
Guld styre for os og raade.

2. Vi takke, Guld, og love
dig, Dit omvendte folk over
alle, Og alle land de glæde
sig, Dit navn de nu paakalde,
At du retfærdig dommer est,
Lad os ikke meere vildfare,
Dine ord kunde os bestierme
best, I hvo dem vil bevare,
han lever foruden al fare.

3. Vi takke, Guld, og love
dig, Dit folk i mange maade,
Din Jord bær frugt og bedrer
sig, Det kan dine Ord vel
raade. Signe os Guld Fader
og Glds Son! Og signe os
den Hellig Mand! For hannem
skulle frygte alle land; Thi al-
ting stander i hans haand, Vi
synge af hiertet, Amen.

4. Være være Guld Fader i
himmerig, Som alting haver
at raade: Desligest hans Son
evindeligen, Som frelst haver os
af vaade! Og lovet være den

Hellig Vand, Som giver os af sin naade, Den ære haver været af evig tid, Dg bliver foruden al ende, Guld os sin naade de sende!

Forste Sondag efter Hellig Tre Kongers Dag.

Høymesse; for Prædiken:

Som hjorten med tørst befangen, Skriger efter kilde vand, Saa gjør min siel med forlangen Efter dig, min Guld, forsand, Min siel efter Guld med hast, Den levende tørstet fast, Naar skal jeg eensgang fremtræde, Gulds Ansigt at see med glæde!

2. Min modige graad var flaglig, Nat og dag min spise med, Naar man mig adspurde daglig: Hvor er nu din Gulds forjet? Min siel jeg udose maae, Naar jeg tænker i stok at gaae Til Gulds huus, at syngte og quæde, Med stor almue mig der at glæde.

3. Min siel, hví vil du dig frænke? Hví stormer du saa mod mig? Haab paa Guld, jeg vil end tænke. Hannem at takke for dig; Hans ansigt foruden list Idel salighed er vist; Min Guld jeg er dog asmeægtig, Dg min siel i mig vansmeægtig.

4. Dog hænger Du mig i tanke, Mens jeg er i Jordans land, Dg hos Hermons born mon vanke, Paa Nisars bierg ubekandt. Et svelg til det andet grum Raaber at bringe mig om, Naar din lyd af dine vandfluser Hastelig over mig brusser.

5. Alle dine stærke strømme, Dg dine vandfloders magt Dver mig tillige svømme, Dog har Herren mig tilfagt Om dagen sin naade bliid, At jeg hannem natter-tid Siunger lov, og med bøn ærer Guld, som mig liv gav og nærer.

6. Gud, min klippe, maae jeg siige Hví haver du mig forglemt? Hví gaar jeg saa mangen stige, Sort med sorg, af fienden klemt? Som af morder-sværdet ond Jeg foel i mine been hver stund, Mine fiender til min spot raaber: Hvo er nu din Guld, som du paa haaber?

7. Min siel, hví vilt du dig quæle? Hví stormer du saa mod mig? Haab paa Guld, og ikke dvæle, Jeg vil endnu alvorlig, Takke hannem med stor siid, Han er min salighed bliid, Som mit Ansigt skal forklare, Dg min Guld skal mig bevare.

Eller af:

Vor Herre Jesus Christ ic. De ni sidste Vers, som er ham bórnetugt, og begynde af det Vers:

Vore born skulle ic. p. 38.

Eller:

Hvor stor er dog den ic.

Siunges som:

Jeg raaber fast o Herre.

Eller som:

Jeg vil mig Herren love.

Hvor stor er dog den glæde, At man med Jesu maae Herrens tempel træde, Dg i hans forgaard staae! Den lyst, den roe, den ære Kan aldrig siunges ud, Naar sielen den maae

maae være Sin Frelser's kirke-brud.

2. Dy, siel, og agt vel noye,
Din Jesu kirke-fær, Guld
gaaer for hver mand's øye
Dg lær sig lede her ildaf forældres
hænder, I lydighedens haand,
Som selv al jordens ender
Dg himlen har i haand.

3. D! tempel, hvad din lykke
Paa denne dag er stor, At Jesu
selv vil smykke Din hellig-
dom og chor, Sid hierterne
kun vilde Annamme hannem
saa, Som han, al naadens
kilde, I dem vil gierne gaae!

4. Men, ach! Guld's tempels
ære Er lagt i støven ned, En
hver sig selv kan lære, Af
Jesu saa kun veed: Hans ord,
hans himmel-tale, Hans præ-
diken, hans siid, Mod dem
ter hver mand gale, Dg gior-
re munden viid.

5. I blandt de lærdes flare
Sig Jesu sætter ned, At ho-
re og forfare, Hvad de om
hann. m veed, De søge kris-
ten noye, Men Jesu kiendes
ey, Som staaer for deres øye,
I hi stolthed siger ney.

6. D! Jesu, gid du vilde
Mit hierte danne saa, Det baa-
de aarl' og silde Din tempel
være maae. Du selv min hier-
ne vende Fra verdens kloge
stok, Dg lær mig dig at kien-
de, Saa har jeg wiisdom nok.

Naar Præsten gaaer paa
Prædikestolen.

Det første Vers af:

Mit barn, frygt den sande
Guld, Misbrug ey hans

navn og bud, Helliggior din
hvile-dag, Ver' forældre uden
nag, Drøb ey nogen, driv ey
hoer, Stiel ey, vær ey falsk i
ord, Sky begierlighed paa
jord.

2. Jeg paa Guld den Fa-
der troer, Som alt skabte ved
sit ord; Dg paa Sonnen,
Guld og Mand, Præst, Pros-
phet, Kong, Frelser sand, Dg
paa Hellig Aand vor trost,
Som mig helliggior fra brøst,
Reiser op til livets lyst.

3. Fader vor i himmerig,
Dit navn helligt vorde dig!
Lad dit rige komme frit, Skee
din villie i verden viit, Giv os
brød, forlad vor synd, Leed os
ey i fristelse ind, Fri os fra
ondt med din synd.

4. D! tre-eeenig Guld med
navn, Fader, Son og Hel-
lig Aand, Som mig dobre
med ord og vand, Hielp, jeg
bør mit navn med gavn,
Holder din pagt christelig:
Troer paa dig ret hiertelig,
Vorder salig eviglig.

5. Splis min siel, o! Jesu
sød, Med dit kiød og sande
brød, Vederqvæg mig Frelser
min, Med dit blod i klare
viin Til min synds forladelse,
Dg din døds ihukommelse,
Dig lov, priis og ære skee!

Til Beslutning:

D Guld! efter dig p. 55.

Aftenfang, til Indgang:

Hørre Jesu Christ, Min
Frelser du est, Til dig haa-
ber jeg allene, Jeg troer paa
dig,

dig, Forlad ikke mig Saa elændelig, Mig trøster dit ord det reene.

2. Alt efter din villie, D! Hørre, mig stille, At jeg dig troelig kan dyrke: Du est min Guld, Lær mig dine bud Al min tid ud, Du mig i troen styrke.

3. Nu vil jeg være, D! Jesu kiære, Hvor du mig helst vil have; Jeg lukker dig ind I mit hierte og sind, D! Hørre min, Med al din naade og gave.

4. Saa inderlig Forlader jeg mig Alt paa din gunst og naade: D! Jesu fød, Hielp mig af al nød, For din haarde dod Frels mig af alskens vaade.

5. Al min tillid Nu og altid Haver jeg til dig, o! Hørre, Du est min trost, Dit ord og rost I al min brost Min hiertens glade monne være.

6. Naar sorgen mig trænger, Efter dig mig forlænger, Du kandsi mig best husvale, Den du vil bevare, Han er uden fare, Du mig forsvare, Dig monne jeg mig befale.

7. Nu veed jeg vist, Hørre Jesu Christ, Du vilst mig aldrig forlade, Du siger jo saa: Kald du mig paa, Hielp skal du faae I al din forrig og vaade.

8. D! give det Guld, Wiefter dine bud Kunde os saa stikke tilssammen, At vi med dig Gvindelig, I himmerig Kunde love i salighed, Amen.

Til Beslutning:

Et trofast hierte, p. 38.

Anden Søndag efter Hellig Tre Kongers Dag.

Højmesse, for Prædiken:

Uden Hørren opholder vort Huus og gaard, Dg skaffer, hvad der er inde, Dg sender sin benedidelse hvert aar, At vi maa altid finde Hans Guldoms gaver, givt og laan, Som han giver med sin milde haand, Ellers er vort arbeyd forlaaret.

2. Uden Hørren selv den stad bevarer, Dg vogter baade land og rige, Dg med sin Guldoms magt forsvare, Dg holder dem saa ved lige; Uden Guld giver selver naade og fred, Forgivees da vaage de vegerere ved Al konst og raad monne falde.

3. Thi seer I til, som aarle opstaae, Dg sidde om aftenen silde, Med forrig, arbeide og stor vantroe, Saa ville I giøre eder rige: Med kummer I æde det harmelige brod: Thi Guld sender sine baade klæde og fød' Naar de monne sødelig sove

4. Seer eders frugt og born saa smaa, Dem haver Hørren skabet Alt efter sin egen viisdoms raad, Dg eder med dem begavet: Han vil og dem saa vel forsee, At deres føde skal være til rede, Det skulle I selver besinde.

5. Ligerviis som mange pile og skud En stridsmand haver i hænde, Dg efter sin villie og efter sit bud Monne dem udskyde og sende, Saa giør og Guld ved kvinde og mand

mand, Af adskillige stæder og fremmede land' Kommer han dem underlig sammen.

6. Vel er den mand, der Guld vil give Slig' unge folk og mange, At han færdig og rustet kan blive, Mod sine fiender at stande, Naar han taler med dem i porte og taarn, Da skal han altid gaar dem tilforn, Han skal ikke blive forhaanet

7. Guld Fader, Son og den Hellig Mand, Hannem bør os alle at prise, At han bevarer vort haus og land, Dg os velsignelse beviser, Han styrke vor troe og kiærlighed. At vi ey med utaknemmelighed Hans godhed skulle bortkastre!

Naar Præsten gaar paa Prædikestolen.

Det første eller sidste Vers af:

D! ægtestand, Du hoy-lykf.

Siunges som:

I Jesu navn, skal al vor ic.

D! ægtestand, Du hoy-lyk-salig est, Naar Guld og Mand Din Jesus bydes kan Til din kiærlig bryllups-fest; Thi dersom midt i din fryd En ulyd Af korsset falder ind, Som trykker siel og sind, Fattes viin og glæde-stand, Dg dit far er fuldt af vand, Jesus dig dog hielpo kan.

2. D! Jesu, som Gior viin af sorgens aae, Vær dog saa from, Dg til hvert bryllup kom, Hvor du bønlig kaldes paa! Lad dog din hielp og din troest Vær udest For alle ægte-var I deres tomme far. Lad din naades rige flod Give deres

forrig bod, Signe dem, og vær dem god!

Til Besslutning:

Den som mig føder, Det er Gud min Hæree, Mig fattes ey, hvad min nødterst mon være, Paa grønne eng gjør han mig roe og lise, Dg qvæger mig med vand, som han mon vise, for sit navns skyld han og min siel omvender, Dg naadelig den rette vey mig kjender.

2. Om jeg end gaar i dødens dal hin mørke, Vil jeg ey frygte, thi du est min styrke, Du est med mig, min Guld i allenstunde, Din kiæp og stav mig troester mangelunde, Du vil Dit bord for mig saa vel berede, Dg det imod mine fienders vold og vrede.

3. Med balsom du mit hoved overgyder, Min staal er fuld af det, mit hierte fryder: Din naade og godhed altid hos mig blive, Den ganske stund, mens jeg er her i live, Saa skal jeg da til Hærens bolig vende, Naar som mine dage have nu ende.

Aftensång, til Indgang:

Kom Guld Skaber, o! Hellig Mand, Besøg vort hierte med din miskund, Med din naade fornye vort sind, At vi kunne kiende skabningen din.

2. Du som kaldes vor Troesthermand, Den høieste nogen tid være kan, Med aandelig salve salve os med, At vi med dine gaver blive besæet.

3. Dp=

3. Optænd i os din Guddoms ild, Dg edelarg vor egen vild, Giv os et herte reent og puur Dg styrk i os det du haver gjort.

4. Du est spofold i gaver skion, Du est Glds finger paa den rette haand, Gld Faders ord giver du vel fart, Dver alle land' at prædiktes snart.

5. Driv fra os nu diævelens list, Lær os at kiende ret Jesum Christ, Dg tage forset af hans milde haand, Hvilket han adskillig giver alle mand.

6. Lær os Faderen at kiende vel, Som os forserger baade liv og siel; Sin Sen for os i døden gav, At vi skulle ikke faae evig straf.

7. Gld Fader være lov, og hans klare Sen, Som os forshvervede den evige løn! Dertil vor Trøster, den Hellig Mand, Lov, pris og ære i alle land!

Til Beslutning:

Jeg raaber til dig, o! Herre Christ, Jeg beder, du høre min klage, Giv mig den rette troe forvist, At jeg dig ikke forsager, At jeg forseer mig ganske til dig, Dg til din store naade I al vaade, Styrk mig i din sandhed, Dg altid vel dig bevare.

2. Jeg beder nu meer, D! Herre Gld, Du kandsi mig det vel give, At jeg skulde ikke blive til spot, Som mine fiender drive, Thi gav du mig et stadigt haab, at jeg kan taalig være I verden here, I alskens forrig og nød, Som mig kan vederfare.

3. Und mig og det, afhjertens grund Jeg kunde min fiendes tilgive, Dg elste hannem i allensfund, Dg i din frygt saa blive, At jeg maatte vorde dig saa liig, Dg elste mine vvenner, Dg betjende Dig, Fader i himmerig, Nu og foruden sal ende.

4. Lad ingen modgang, lyst eller nød Saa stærk mig komme til hænde, Hvad heller jeg skal leve eller døe, At de mig fra dig vende, Lad ingen ting være mig saa kjær, Der mig skal fra dig drage, Alle mine dage, Af alt det, i verden er, Du skal mig eene behage.

5. Jeg ligger her i aandelig strid, Den diævel gjør mig stor vaande, Dg gjør dertil sin største flid, At komme mig sig til haande: Thi hielp og styrk min skrobelijkheid, Ellers saa maae jeg falde Nu og med alle, Skriften siger: du est troe, Thi monne du mig husvale.

Tre Sondag efter Hellig Tre Kongers Dag.

Honmesse, for Prædiken:

Jeg læster høyt op om mine, Naar jeg er stedt i forrig og pine, Naar al min trøst forsvunden er, Til Gud om hielp er min begier, Jeg troer paa hannem visselig, Han vil og kan forsvare mig.

2. Paa megen styrke, magt og ære, Paa rigdom, viisdom, vvenner fleere, Vil verdens børn forlade sig, Paa min Gld jeg fortroster mig, Han haver skabt himmel

himmel og jord, Han hjælper mig efter sit ord.

3. Frygt Guld, saa skal du stadig staae, Din fod skal dig ei glide fra, Dit kors skal dig en syndig giøre, Dig ey fra Guld til diævelen føre, Gud holder dig paa sandheds fite, Der skal du vandre frist og frie.

4. Den Guld, som dig bevarer vel, Den som bevaree Israet, Han sover ikke nogen tid, Han slummer ey, men med stor stid, Hans øyne altid aabne staaer, See til, at du ey skade faaer.

5. Herren er selv din Frelser sand, Hvad du gjør med din høyre haand, I æmbed' dit udi Guds navn Bestikker han til nytte og gavn; Hans skygge, trost, hjælp og bistand Gjør, at dig intet skade kan.

6. Solen skal dig ey brænde om dag, Dg maanen ey om natten plag', Hvad ondt, som dig tilkomme maae, Vil Herren selv bevare dig fra, Skal du end her baade sukke og græde, Din graad omvender dog Guld til glæde.

7. Skal du end lide sorrig og nød, Dm det end varer til din død, Da tænk, det faaer en falig ende, Din død vil Guld til baade omvende, Din fiel vil han saa vel bevare, At du skal leve foruden al fare.

8. Naar du gaaer ind, naar du gaaer ud, Hvad som du gjør efter Guds bud, Hvad tid det er, og paa hvad sted, Sin leyde Guld dig giver med, At han

er din Bestirmer blid, Dg hjælper dig til evig tid.

Naar Præsten gaaer paa Prædikestolen.

Det første Vers af:

Naar vi i største nøden staae, Dg vide ey, hvor vi skulle gaae, Dg finde hverken hjælp eller raad, Det vi end græde hiertens graad.

2. Saa er vort haab og trost alleen', at vi tilsammen komme hver een, Dig at paa-falde, o Herre Guld! Dm hjælp efter dit ord og bud.

3. Vore øyne og hjerter sorrigfuld' Løfte vi til dig, O Herre huld: Dg sege suns forladelse, Dg alle straffers mildelse.

4. Som du forjætter naadelig Alle dem, som derom bede dig I din Sons navn Herre Jesu Christ, Vor Frelser og vor Talsmand vst.

5. Thi komme vi, o Herre sed! Dg klage for dig vor store nød, Mens vi nu ere ganske forladt', Med sorrig og fare omkring besat.

6. Skue ikke vor sind med øye dit, Siig os fra dem af naaden quit, Stat os i vores elendighed bi, Gjør os fra alle plager fri:

7. Paa det at vi kunne af hiertens grund Dig takke med glæde i allenskund, Lydagtig at være med største flid, Dig love og prise til evig tid.

Til Beslutning:

Min fiel nu lover Herre, p. 52. Aften

Aftensang, til Indgang:
 I christne, hvo I ere, ic.

Siunges som:

ldi din store vrede, ic.

I christne, hvo I ere, Ach!
 I lader dette være Til eders
 siele sagt: At i ey eder prise,
 Dg holde alt for vise, Saer
 ydmynghed i agt.

2. Ey ont med ont betaler,
 Men eders vrede spaler I med-
 ynks milde vand, Med from-
 hed hver beegner, Som det
 vel staaer og egner Hver chris-
 sten qvind' og mand.

3. Med alle skal i søge Freds
 forbund at forøge, Saavidt,
 som mueligt; I selv ey eder
 hevne, Guld haver magt og ev-
 ne, Han selv vil gjøre sligt.

4. Men om i skulle møde
 En uven, som for føde Dg
 brød ansøgning gior, Eders
 brød for ham sætter, At han
 sig derpaa mætter, Saa gior
 i, som i bør.

5. Vil han om drikke bede,
 Da skal i hannem lode Til
 eders lædste-far, Da ful og
 ild i sanker ldi hans hiern'
 og tanker, Som til hans hjer-
 te far.

6. Ach! lader ont ey finde
 Den magt, at overvinde Dg
 eder kaste om, Men ont med
 godt belønner, Dg paa Glds
 naade stionner, Saa styer i
 vredens dom.

Til Beslutning:

Paa dig haaber jeg, min
 HErre from, Lad mig ret
 aldrig blive til skam, Al spot

fra mig afværge, Jeg beder
 dig, Dpholde mig ldi din
 troe med ære.

2. Dit naadige øre boy,
 HErre, til mig, Du hør min
 bøn, det beder jeg dig Skynd
 dig mig at oprette, I angest
 ret stor Jeg ligger eller gaer
 Hielp mig af nød og trette.

3. Min Guld og bestiermer,
 stat mig bi, Vær du min borg,
 saa er jeg fri, Dg kan ret in-
 derlig stride Imod min fiende,
 Som med behænde Mig
 støde vil til side.

4. Du est min styrke, min
 Klippe og stot, Min skjold, min
 kraft, som giver alt godt, Min
 hielp, min trost og livet, Min
 HErre sod I al min nød, Alt
 got haver du mig givet.

5. Mig haver verden ilde
 tilreed Med logn og squalder
 gjort stor fortred, Sætter for
 mig garn og strikker, HErre,
 mig bevar I saadan far', At
 den mig ey bortrykker.

6. Min siel, o HErre! befæl-
 ler jeg dig Min Guld, min
 Guld, viig ey fra mig, Annam
 den i dine hænder: D! HEr-
 re sod, Af al min nød Hielp
 mig i min sidste ende.

7. Glori, lov, ære og herlig-
 hed Skre dig, Guld Fader, i ewig-
 hed! Guld Søn og Hellig
 Aandstee det samme. Glds styr-
 ke og magt Giv seyer og kraft
 Ved Jesum Christum, Amen.

Fjerde Søndag efter Hellig
 Tre Kongers Dag.

Høymesse, for Prædiken:

D!

D! Jesu, hør mig for din død.

Siunges som:

Naar tegn er skeet, 2c.

Eller som:

Kommer til mig, sagde, 2c.

D! Jesu, hør mig for din død, D! Jesu, hielp mig af min nød, Du vilst mig styre og raade; Du vedst min agt, hør nu min røst, Giv mig af himlens høghed trøst. Jeg er nu stedt i vaade.

2. D! Jesu, frels mig for din død, Løse mig af forrig og nød, Fra livs og sielens fare, Regier mit sind, mit hiertes grund, Det beder jeg om i samme stund, Med alle Guds helgens skare.

3. Som dig ville tiene til evig tid, Jeg beder dig, Herre Christ, vend du dig hid, Und mig din gunst og gave: Frels alle dine tienere med din bøn, Forhverve dem evindelig løn, Som hielp af dig vil have.

4. Fuldkommelig er jeg een af de, Jeg klager for dig mit hiertes vee, Din naade lad over mig sinne, At jeg maatte synge og tale derom, Hvad hielp af dig til verden kom Nød svand og helvedes pine.

5. Alle de ting os ere imod, Og os kunne skade, dem raader du bod, Det mere med det mindre, Hvad vi begiere til liv og siel, Vil du os give og unde vel Du siger til mand og kvinde:

6. Jeg er den soel, som altid skin, Det vand vender jeg om til viin, Og paradises

vindende kilde; Hvad jeg vil giøre paa himmel og jord Den magt staaer altid til mit ord, Min Fader gav mig stor valde.

7. Om du varst dømt til helvedes grund, Og skulde derned i samme stund Vilde du dig til mig vende: Jeg kan dig redde fra pine og nød, Du skalt ey friste den evige død, Min naade vil jeg dig sende.

8. Alle de ting, som Guld haver skabt, Skulle forre forgaae, og blive fortabt, End nogen af tienerne mine, Som troer paa mig med gudelig agt, Skal blive fordømt, som jeg haver sagt, For brøde eller synder fine.

9. Haver nogen sig saa i synden vendt, At han for Guld er ikke kjendt, Hans synd vil hannem anklage, Vilde han i troen mig følge med stiel, Fra forrig vil jeg hannem hielp vel, Guds venskab skal han have.

10. Men hvo, som mig vil sige imod, Han kan ikke faae til sielen bod, Guds vrede skal over ham gange, Som laster det om mig skrevet stoaer, Maledelse af Guld over ham gaaer, Dummerig skal han ey fange.

11. Thi raader jeg alle baade store og smaa, Mit ord I laader eder ikke undgaae, Haver det i eders glemme: Udi hiertens skrin med troe og ære, I som mine tienere vilde være, Dette raad skulle I ey glemme.

Eller:

Hvo sig fortrøster p. 57.

Naar

Maar Præsten gaær paa
Prædikstolen.

Det første Vers af:

Er skibet nu, Og folk, ic.

Siunges som:

I Jesu navn Skal, ic.

Er skibet nu, Og folk i fare
sted, Hvi sover du, D! Jesu!
kom ihu, Du est inden borde
med; Vaag dog og hielp, vi
forjaae, Om du saa, Vil slum-
me hielpen hen, D! vaag dog
op igjen! Agt, min siel, hvor
han opstod, Truede den storme-
flod, Og paa sorgen gjorde bod.

2. Jeg seer vel, at Guds
kirke flyde skal, Og, som for-
ladt, Tidt frygte, at den plat
Drukne maae af volgers tal,
Dog frydes jeg og er froc Ved
den troe, At Jesus selv er
traad I sin kirke-baad, Lad
kun vand og vinde faae Magt,
at bryde hart derpaa, Den
skal aldrig dog forjaae.

Til Beslutning:

Maar vi i største ic., p. 67.

Eller:

Udi min angest og nød Soger
jeg dig Herre sød, Du
kandst mig best undsatte I al
min sorg og trætte, Min ulyk-
ke kandst du vende, Det staaer
alt i dine hænder.

2. Om mig bedrober min
synd, Som er saa fuul som
dynd, Jeg vil dog ey forsfage I
alle mine dage, Paa Christum
vil jeg haabe, og altid han-
nem anvaabe.

3. Om mig borttager den
død, En vinding er det i nød,
Christus mit liv monne være,

Jeg vil mig hannem forære,
Jeg døer i dag eller i morgen,
Mig frelser dog Guld af sorgen.

4. D! min Herre Jesu
Christ, Saa taalig du alting
leedst Paa korset, der du døde
For mig med største mode, Du
mig al salighed hente, Jeg
maae vist himmerig vente.

5. Amen i allenstund Siger
jeg af hiertens grund; Den
hellig Mand os føre, Og vore
hjerter røre! At vi nu allejam-
men Maae prise dig altid,
Amen.

Aften-Sang, til Indgang:

Guld Fader udi himmerig
Sin villie han os kiende-
te Der han os ned til jorde-
rig de ti bud-ord udsendte.

2. Det første bud-ord det er
nu saa, Det bør du nu at mær-
ke: Afguder skal du dig ey faae,
Men een Guld skal du dyrke.

3. Du skalt og ey forføn-
gelig Guds hellige navn paa-
kalde, Om du vilt ey evinde-
lig I pinen det undgielde.

4. Du skalt og komme ihu
dernæst Sabbaths-dag hellig
at giøre, Og tiene Guld, som
du kan best, Guds ord da
skal du høre.

5. Du skalt og hædre og
ære Din fader og din moder,
De som dig opfødde med ære,
Med Guld du salig vorder.

6. Du skalt og ingen slaae
ihiel, Og ey manddrab bedri-
ve, Din broder skal du unde
vel, Saa maae du salig blive.

7. Du skalt og ey bedrive
hoer,

hoer, Det monne saa mangan daare, Ukyndigheds synd den snart forgaaer, Men piinen længe varer.

8. Du skalt og ingen stiale fra, Hans gods, hans hæder og ære, I verden skal du leve saa, At du retviis kan være.

9. Du skalt og ey falsk vidnesbyrd Mod din jevnchristen bære, Eller det bliver dig fuld ganske dyrt, I evig pine at være.

10. Dernæst du skal og ey attraae Din broders hustrue venne, Men al den stund du leve maae, Din broder skal du tiene.

11. Det sidste bud-ord, det er nu saa, Det bør dig nu at mærke; Din broders gods du ey attraae, Hans huus og ey hans spenne.

12. Guld Fader, Søn og Hellig Mand, Han give os af sin naade, At vi maatte udi alle land Hans bud-ord vel bevare.

Til Beslutning:

Segraaber fast, o HErr. p. 60.

Femte Sondag efter Hellig Tre Kongers Dag.

Høymesse, for Prædiken:

Af Adams fald er plat fordærv't Al vor natur og sinde, Den synds forgift er paa os arv't, At vi maae plat forsvindellen Christi trost, Der os forløst Haver fra den store slæde, Der i Adam Os alle kom, Glds vrede paa os lagde.

2. Men ormen haver Evam forraadt, At hun er slet affal-

den Fra Glds ord, og haver det forsmaaet, Dermed hun paa os alle Kom evig død, Som var i stor nød, At Gld os vilde give Sin tiere Søn, Den naadens thron, I den vi maatte leve.

3. Som os nu haver den gamle Adam Med sin synd alle fordærvet, Saa haver Christus vor Frelsermand Os Glds vensteb forhvervet; Dg som vi alle af Adams fald Den evige død have arvet, Rigesaa haver Gld Med Christi død Det alt fornyet og færdet,

4. Thi os nu Gld sin Søn haver stienkt, Da vi hans stender vare, Han blev for os paa korsset hængt, Dg saa til himmels faren, Dermed han friede Fra dødsens quide Os alle, om vor troe stædes Paa hannem allene, Glds ord det reene, Hvo vil for døden ræddes?

5. Han er den rette vey, lys og port, Han er sandhed og livet, Gld Faders raad og evige ord, Som han os haver givet, Derpaa vi os Altid med trods Maae visselig forlade, At ingen kan Os af hans haand, Med vold eller magt udtage.

6. Fra Gud vel langt det menneske er, Fra salighed og glæde, Der trost hos noget menneske søger, Dg ey hos Gld vor HErr; Hvo anden trost end Jesum Christ I sit herte vil sætte, Han er paa stand I dicvelens haand, Dg lader sig snart forstrække.

7. Men hvo som haaber og troer

troer paa Guld, Han bliver tryg i sande, Thi han paa en fast klippe haver byggt, Enddog paa hannem monne komme Modgang og nød, Er dog ey seet, Et menneſte ſaa falde, Der har ſin troſt til Ieſum Chriſt, Han hielper jo dem alle.

8. Saa beder jeg nu af hietens grund Du ey fra mig borttager Dit hellige ord udaf min mund, At mig min ſynd ey ſkader, Der i mig beer, Seg dig vel troer, Du haver ſaa got et rygte, At hvo til dig kan give ſig, Han tør ey døden frygte.

9. it hellige ord det viſer os ret, At vi kunne ey vildfare, Hvo det kan ſaae i hiertet ſit, Det ſin ſtrar aabenbare, Med al godhed berifer ſig, Den ædele Guldsgeve, Den Hellig Mand regierer dem, Der haab til Guld allene have!

Naar Præſten gaaer paa Prædikeſtolen.

See, hvor han gaaer, 2c.
Siunges ſom:

I Ieſu navn ſtal al, 2c.
See, hvor han gaaer, Den himmel=Kølings=mand, Dg ſæden ſaaer I alle ſiele=vræaer, Dg i alle hierte=land: Men ſee, hvor ſatan han ſaa Paffer paa, At han ſit ukrud maae Deri beblandet ſaae, Trygheds ſovn paa verdens øe Siv ham leilighed at ſtrøe Sit forbandet klinte=frøe.

2. Siv, Ieſu, mig Din Land og naade til, At ſatan ſig Ey ſniger liſtelig I mit hierte, ſom han vil! Lad mig

blandt ukrud og ſtarn, Som dit barn, Dyvore dag fra dag Dig til al velbehag, Sid jeg, ſom Gulds hvede maae, Frugt og ſalig fremgang ſaae, Til Gulds heſt ret an ſtal gaae.

Til Beſlutning:

Behold os, HErre ved dit Ord, Dg ſiv pavens og tyrfens mord, Som Ieſum Chriſt, vor Frelſermand, Vilſte ſtyrte fra din høyre haand.

2. Bevils din magt, o! Ieſu Chriſt, Du ſom en HErre over alle herrer eſt, Beſkierm din arme Chriſtenhed, At den dig lever i evighed.

3. Du Hellig Mand, ſand Troſtermand, Siv al dit folk en ret forſtand, Stat med os i vor ſidſte nød, Leed os til livet fra denne død.

4. Til intet gjør du deres anflog, Lad komme over dem deres onde ſag og ſtyrt dem udi graven ned, Som de grave de til din chriſtenhed.

5. Saa ſaae de dog at komme ihu, At du vores Guld lever endnu, Dg hielper dine vøldelig, Som ſig forlade vilſte paa dig.

Aftenſang, til Indgang:

Hvo ſom Chriſti kors vil.

Siunges ſom:

Fader vor udi himmerig.

Hvo ſom Chriſti kors vil pryde, Dg deraf evig ſalighed nyde, Fem ædele ſteene han deri ſætte, Dg deres kræfter han aldrig forgiette, Troe, ydmng=hed,

hed, lydagtighed, Taalmodig-
hed og kiærlighed.

2. Troen den er den ædele
steen, Som Christum ganske
fatter alleen', Af Christi ord er
troens kraft, Den agter intet
al diavolens magt, Christi ret-
færdighed fører den sig i, Hvor-
med den gjør fra synden fri.

3. Ydmyghed følger troen
nær, Den slaer sig ned for
Herren tier, Den frægter Guld
i allenkund, Al hofmodighed
slaer den til grund, Den kien-
der sin egen synd og last, Der-
for bliver den i troen fast.

4. Den ædele steen, lydagt-
tighed, Som følger med troens
retfærdighed, Al kiødsens raad
monne den forsmæde, I hvor
det hende i verden gaar, Hvad
Herren byder, det vil den gi-
ve, Af verden lader den sig ik-
ke forføre.

5. Der vover af troen taal-
modighed, Som agter ikke
modgangs bitterhed, Den
ved at Herren er huld og
troe, Som den skal hos i ewig-
hed boe, Den timelig plæge
faar vel en ende, Som Chri-
sti kors giver os tilkiende.

6. Ved kiærlighed lader tro-
en sig see, Og vil sine deylige
kræfter betæe, Den kiender
Christum i sine lemmer, Og al-
drig barmhertighed mod den-
nem glemmer, Glds billede
monne den altid ære, Som
alle christne visselig lære.

7. Skriv dette kors udi hier-
te-rod, Saa kandsi du kiende,
Herren er god, Naar denne

verden den vil dig glippe, Og
du skal rigdom og venner slip-
pe, Da haver du trost i al din
nød Af Christi dyre og hellige
død.

Til Beslutning:

Lover nu Herren, ic. p. 82.

Siette Søndag efter Hellig
Tre Kongers Dag.

Høymesse, for Prædiken:

Som himmeriges rige saa
ville vi tale, Hvad fryd
og glæde, priis og husvale
Gld vil sine venner der give;
Sygdom, krankhed bliver ikke
der, Armod, fattigdom maae
der ey være, Alt ondt maae
der bortvige, Hvor alle Glds
børn blive rige.

2. Al tyrannie gaar der
omkring, Uretviisshed kommer
ikke der ind, Vor hiertens fryds
begiering Skulle vi der have
i alle maade, Vor villie lader
sig af Gld da raade, Som
Glds børn lydige at være I
ewig fryd og ære.

3. Ingen kan der en heller
blive vred, Der er og ikke kied-
sommelighed, Sovn, lede,
frøgt eller fare: Alting der no-
gen bedrøve kan, Kommer
aldrig heller i dette land, Og
døden kan der ey skade, Der-
for varer ewig glæde.

4. De skulle og altid have
fred, Og deres samvittigheds
roelighed; Alt got de kunne be-
giere, Det skulle de have i alle
maade, Som Glds børn skulle
de styre og raade I ewig fryd
og ære, Hvor got er der at være.

5. Syn

5. Syv gange klarer end so-
len er, Skal hver da blive i sa-
lighed der, Den klarhed er fuld
af glæde, Som Iesus paa bier-
get monne betee, Den klarhed
og herlighed lod dem see, Alle,
som hos hannem monne vie,
Den klarhed kunne de ikke lide.

6. De faldt næsgrus paa
jorden ned, Alt af hans klarhed
og herlighed, Peder begyndte
at tale: D! Herre, her ville vi
bygge og boe, Dg blive i den-
ne glæde, fryd og roe, Dg i
denne store husvale, Dm du
vil saa befale.

7. Paulus han taler og der-
om, Den glæde den er saa stor
og from, Intet hierte kan det
begribe, Ey noget øye oversee,
Ey mennessens øre kan fuld
vel høre, Den glæde Gld vil
os give, Dm vi vil hos han-
nem blive.

8. De mure og gader af pu-
reste guld, De grundvold' af
dyrebare steene er' fuld', De
porte af perler hin klare: Vi
skulle og allesammen da, Paa
gader og stræder synge halle-
luja, Da kiende Gld aaben-
bare Til evig tid uden fare.

9. Vi skulle og alle staffers
ud, Som Iesus vor broder,
Frelser og Gld, Naar han sig
monne aabenbare; Hans Ma-
jestætes herlighed, Hellig, hel-
lig til evig tid, Synge vi
blandt engle-skare; Den glæ-
de skal evindeligt vare.

10. Dem som døden adskil-
ler her, De skulle og kiende
hverandre der, Som i fordum

tid monne hænde, Da Peder
paa bierget kunde kiende og
forstaae Elias, Moses, han
aldrig sig faae: Der Iesus
monne sig forklare For den-
nem saa aabenbare.

11. Dem længes ey meere
ved tusind aar, End os den
dag, der var i gaar, Saavel
det dem behager: Iesus kiends-
te og den glæde vel, Dog le-
vede han her som en træel, In-
tet got af verden vilde have
I alle sine lives dage.

12. Seg raader eder alle, I
tænker eder om, Bedder Gld
om naade, mens I have rum,
Den glæde den koster ey mee-
re, End angre vore synder al-
tid og nu, Dg os forlade af
hierte og hu Paa Iesum,
ved hannem Gld bede, Saa
er eder himmerig rede.

13. Gld unde os her at
leve saa, Naar vi af denne
verden skulle gaae, Vi maatte
af hiertet være glade, For al-
le Glds gaver takke da, Saa
frydefuld ind i himmerig gaae
Bed Iesum Christum alle-
sammen, Det unde os Gld
Fader, Amen.

Naar Præsten gaaer paa Præ-
dikstolen.

Det andet Vers af:
Op, siel, følg med, Paa ic.
Siunges som:

I Iesu navn Skal al vor ic.
Op, siel, følg med, Paa bier-
get Iesus er! D! far af-
sted I hans disciplers siel, Hold
nu hu og hierte nær, See,
hvor hans skikkelse sig Him-
merig

merig Sfører, og hvordan hans siun taer solen an? Hvor hans klæder lyst faaer, Moses og Elias gaar, Dg i tale hos ham staaer.

2. D! hør nu paa den himmel-rost saa skøn, som Guld lod gaar, Dg kaldte Jesum saa sin den elskelige Søn: D! Jesu, naar skal det skee, Jeg maae see Dig paa din arestoel, Du himlens glæde-soel? Du Glds store velbehag, Und mig snart at see den dag, Dg mig til din glæde tag.

Eller: De to forste vers af:

Gja! mit hierte ret inderlig Jubelerer, Med lyst og fryd saa glædelig Triumpherer, Naar jeg betænker, At dødens lænker Sonderbrudt er, Dg livet mig stienkes Af naade.

2. Ristig mit hierte med stor andagt Sig glæder, At Jesus min salighed haver i agt, Bereder I himmelens throne Mig ærens krone, Hvor jeg fra elænde bliver forstaaet Med glæde.

3. Ligesom fuglen ved klæren dag Sig fryder, Saa gjør min siel uden aflad, Dg lyder Lov, pris og ære, D! Jesu kiære, Som kronen for alle konger mon bære Med ære.

4. Gja! mit hierte med glæden stor Forlyster Den fryd, som er udi engle-chor, Dg trøster, Ja gjør det saa, Jeg pass' ey paa Den elænde, jeg skal i verden udstaae Med mode.

5. Alt haab derfor til Jesum Christ Hensætte, Forhaa-

bendes vist uden argelyst Med rette, At dette elænde Skal faae en god ende, Guld skal min graad til glæde omvende Ret snarlig.

6. Naade og barmhiertighed Dem stienker, Som angreer synden med bitterhed, Dg tænker Paa Glds godhed, Ja naade og fred, Som været haver af ewighed Til syndere.

7. Dersom dit hierte med forrig bespændt Mon være, Dig snarlig til Jesum Christ omvend, Begiære, Med tolderren sig: Guld vær mig naadig, Omvend mit hierte, udelede mig Af snaren.

8. Enhver Christen med frydefuld mod Begrunde, At den allermindste draabe blod, Udrunden Af Jesu side, Med smerte og quide, Alle synder afvaster gjør os snee-hvide Dg reene.

9. Retfærdigheds krone saa yndelig Med ære Haver Jesus Christus forhævet dig, At bæere I himmeriges rige Med Glds born tillige, For hvilken al forrig maae ganste undvige Tillige.

10. Stor ære fører med sig den dag, Dg glæde, Paa hvilken vi skal uden klag' Indledes Med ære og pris I paradis, Der stue Glds ansigt, som er alviis Dg naadig.

11. Der skal vi herlig stræfes ud, Dg frydes, Af Jesu Christo skal hans brud Da prydes Med ziret smykke Dg gyldenstykke, Ingen skal den glæde fra os rykke Ewindelg.

12. Alle

12. Alle muure og gader af
lutter guld Mon være, Grund-
vold af ædelsteene fuld Med
ære, En liflig klang Af engle-
sang Skal høres, At tiden
den ey bliver lang For glæde.

13. Trøst og roe uden arge-
list Med prydelst Erlanger du
vist, naar JEsus Christ Dig
indbyder I himmelens throne,
Hvor ærens krone Skal gi-
ves dig for Lammets throne
Af naade.

14. Gja! lad skinne den fry-
defuld dag Med fromme, Paa
hvilken alting saa vel i lag
Mon komme; Omvend vor
elænd' D! JEsu, fraspænd
Bort bangheds aag til glæde
omvend Saa frydelig.

15. Redebon er jeg, o! JEsu
Christ, Allerede, Din yder-
ste tilkomst forløser mig vist
I glæde; Kom magtig, kom
vragtig, Lad ikke vansmagtes
Min siel i døden, men hende
bedække I glæde.

Til Beslutning:

Paa Guld allene Haver jeg
sat min liid, Hans ord det
reene Hjælper i rette tid, Mit
liv og ære, Mit sind og ganske
siel, Dg andet meere, Som du
mig undte vel, Vil jeg le-
vere Dig, Guld Immanuel.

2. Hvad satans liste Haver
fra mig bortkast, Det haver
du, Christe, Igien opreyst med
hast, Thi vil jeg give Mig
plad udi din vold, Du vilt jo
blive Min klippe og faste skold,
Mens jeg maae leve, D! JEsu
Christe bold.

3. Und mig at tiene Dig,
flære Hæere Guld, I troen rene
Efter dit ord og bud; Naar
mig forsager Al verden og er
vred, Dg sygdom plager, Da
giv taalmodighed, Dg mig led-
sage Fra verdens uselhed.

4. Du kandsi mig trøste ldi
min store nød, Du mig forløs-
te Alt med din haarde død, At
jeg skal fornemme I himmerig
stor trøst, Dg da forglemme
Denne vee og store brøst, Naar
som min stemme Klinger, som
engle-røst.

5. D! JEsu fromme, Min
alsomstørste roe, Lad mig ey
komme Hos mine uvenner at
boe, Løs du min vaade, Dg
før mig med dig hjem, Hielp
mig med din naade, At jeg
kan komme frem Til dit det
gode Skionne Jerusalem!

6. Der da at blive Hos dig
til evig tid I fryd og ære Hos
alle engle blid: Lad mig saa
føre Mit liv i denne dal, At
jeg kan høre, Du venlig til
mig tal: Kom du, min flære,
Med mig ind i min sal.

Aftensang, til Indgang:

Jeg beder dig, ic. p. 34.

Til Beslutning:

Gulds naade jeg altid, ic.

Siunges som:

Naar jeg betænker den ic.

Gulds naade jeg altid prise
vil, Thi han mit hierte
monne glæde, Han siger mig
sit venkskab til, Alt godt er mig
ttrede, Dm jeg hans salige ord
vil troe, Som skriften monne
fige

fige, Hos hannem i himmerig vil jeg boe, Og aldrig fra hannem vige.

2. Jeg vil og altid være ham nær, Og altid om ham tale, Hans salige ord ere mig saa kjær, De kan mig best husvæle, Naar Guld det bestikker, Og det skeer, At jeg til hannem skal fare, Mit sind sig glæder, mit hierte leer, Min siel vil han bevare.

3. O! Guld, hvad jeg besinde kan, At det er angst og qvinde hos fattig og riig, hos qvinde og mand, Sit kors taalmodig at lide! Thi kied og blod er skrobeltig, Det kunne vi alle besinde, Guld unde os at stride mandelig, Vore siender over at vinde!

4. Naar fristeren til min samvittighed gaaer, Mig til fortvivlelse at føre, Ved Guld's magt jeg uforfærdet staaer, Jeg vil hannem slet intet høre; Saa maae han vige, den fule aand, Med sine gloende plæte, Min siel befaler jeg i Guld's haand, Ewig hos hannem at hvile.

Marix Renselses Dag.

Sonmesse, for Prædiken: Af hørheden oprunden, p. 30. Naar Præsten gaaer paa Prædikestolen.

Det første Vers af:

Hvor gaaer det dog, D ic.

Siunges som:

I Jesu navn Skal al ic.

Hvor gaaer det dog, D re-
ne jomfrue til! Du van-

drer, og Just efter lovens bog Og befalning renses vil: Din Søn's undfangelse er Keen og skær, Hans fødsel ligesaa, Har guddoms reenhed paa: Ja din Jesus vilde saa Lovens regler undergaae, At vi frihed skulde faae.

2. Jeg er ureen fra top og indtil taa, Ja syndens meen Mig boer i marv og been, Og min skulte hierte-vraa! Dindskab har skult mig med dynd, Og i synd Min moder mig undsik, Selv var jeg ond i skik: Men, o Jesu! tag vor skam Og ureene synde-ham, Toe dem i din blode-dam

Eller: De to første Vers af:
Med glæde og fred faer jeg nu hen, Alt efter Guld's villie Med et frit mod fra dens ne verden Vil jeg nu stilles, Efter de ord, som Guld haver lovet mig! Døden skal min søvn vorde.

2. Det gior alt Jesus Christ, Guld's Søn, Den trofaste Frelsermand, Den hæver jeg seet med mine øyen, Jeg troer jo forvist, at han Er vort liv og al vor salighed I nød og dødens vaade.

3. Den haver du! Herre, nu sat frem For alle folk med stor naade, Og til hans rige alle land Lader bede og vaade Med dit dyre og hellige ord, Som sonder og nor fast klinger.

4. Han er det klare og salige lys For alle hedninger, At lyse dem, som er uviis, Og Guld ikke kiende, Han er og dit folkets

Israels Priis, ære, fryd og glæde.

Til Beslutning:

Maria hun er en ic. p. 53.

Aftensang, til Indgang:

Min siel nu lover G. Err. p. 52.

Til Beslutning:

Vær glad du hellige ic. p. 31.

Eller:

I Jesu Christ, ic. p. 47.

Søndag Septuagesima.

Høymesse, for Prædiken:

Nu er os Guld misfunder. p. 61.

Naar Præsten gaar paa Prædikestolen.

De to første Vers af:

D! viingårdsmand, ic.

Siunges som:

I Jesu navn Skal ic.

D! viingårdsmand! Du fromme hierte Guld, Som alle land, Dg hver udi sin stand Kalder til dit ord og bud, Giv mig at lode dit kald, At bifald Du kandsi udi mig faae, Naar jeg vil gierne gaae Til din viingårds menksomhed, Si gne du min slid og sveed, I din frygt mig stedse leed.

2. Naar da engang Du bytter lønnen ud, Tænk paa min trang (Min gierning er for svang) Med din naade, søde Guld! Thi naar jeg seer, hvad jeg gjør, Dg jeg spør Om, hvad jeg har fortient? Det intet er bevendt; Jesu! tænk derfor paa, Jeg selv intet kan formaa, Lad mig løn af naade faae.

Til Beslutning:

D! Fader vær barmhiertig, ic.

Siunges som:

Nu er os Guld misfunder ic.

D! Fader vær barmhiertig og god, Som os vilde til dig kalde, Dg skienke os med Christi blod, Som borttager synder alle, Lad komme til os dit hellige ord, Din villie kan det forklare, Som skabet haver himmel og jord, Det maae vor lære være, At vi ey skal vildfare.

2. Saa raabe vi nu alle til dig, Ds er ey andet til raade, Thi ingen tager dine ord til sig, Uden han faaer din naade. D! hellige Fader, tænk derpaa, At diævelen gjør os vaande, Dg vil os tage dine ord bort fra Dg komme os sig tilhaande, Thi hielp os fast at stande.

3. D! Guld og Menneſke, Jesu Christ, Som synden paa dig lagde, Du vidste vel selv vor store brost Da du os hielp tillsagde. D! Jesu Christ, vor Broder kier, Værdes dit løfte at holde, Husvaleren lad komme her, Som os lærer sandhed alle, At vi ikke fra dig falde.

4. D! du gode hellig Mand, kom, Guld sender diævelens snare, Lad Gulds ord faae i vort hierte rum, At det maatte hos os være, Saa blive vi reengjorte, Dg prise vor Guld i aanden, Af Jesu Christi evige ord, Den vi takke allesammen, Nu syngendes alle: Amen.

Aftensang, til Indgang:

Jeg raaber til dig, o! p. 66.

Til Beslutning:

Den lyse dag forgangen er, Dg natten den hænger os paa

paa, D! Jesu Christ, vor Herre
 tier, Du altid hos os blive maae,
 Glæde os Guld i himmerig.

2. Du est det evige Guddoms
 lys, Det troe og bekiende,
 Kom til os ivort hertes huus,
 Med din naade os optænde.
 Glæde os Guld i himmerig!

3. Du est vor vægter tryg og
 troe, Du villt os aldrig undfal-
 de, Paa dig saa ville vi bygge
 og boe, I al vor nød dig paatal-
 de. Glæde os Guld i himmerig!

4. Dagen er skabt til arbeid'
 og umag Det kan hver hos sig
 mærke, Men natten er skabt
 til roe og mag, De trætte lem-
 mer at stærke. Glæde os
 Guld i himmerig!

5. Bevar os, Guld, i denne
 nat Fra dævelens listige pile,
 I alkens fare du med os stat,
 Siv rolighed og en god hvile.
 Glæde os Guld i himmerig!

6. Vi befale os i Jesu vold,
 Naar vi vore øyne tillukke,
 Guld være vor værn, vor klip-
 pe og skjold Mod alt ont, som
 os kan trykke. Glæde os Guld
 i himmerig!

7. Siv os en rolig nat og
 god, Lad os i synden ey sove,
 Lad os ey giore det dig er imod,
 Ey heller i sorgen opvaagne.
 Glæde os Guld i himmerig!

8. Saa ville vi i morgen lo-
 ve dig, Din godhed gierne be-
 kiende; Dg siden altid i him-
 merig Dig prise foruden al en-
 de. Glæde os Guld i himmerig!

Takfigelsens Fest.

Sønmesse, for Prædiken:
 Var Guld ikke med os, p. 59.

Naar Præsten gaaer paa Præ-
 dikestolen.

Det første Vers af den 124.

Davids Psalme:

Vil Guld vor Herre p. 58.

Strar efter Prædiken:

D store Guld, vi love, p. 3.

Til Beslutning:

Min siel nu lover Her. p. 52.

Aftensang, til Ingang:

Hvo sig fortroster, ic. p. 57.

Til Beslutning:

Christe, lad din ædle fred.

Siunges som:

Siunge vi af hertens ic.

Christe, lad din ædle fred
 Være hos os i evighed,
 Trøst hver den, som forrigfuld
 er, Være sig fiern eller nær:
 Vaer din christen meenighed,
 Dg vort herskab hver i sit sted
 Siv til fred lykfsalighed.

2. Vrens Kong', o Herre
 blid! See til os i nedens tid,
 Værd fra os din vredes riis.
 Dg os naaden din beviis, Siv
 vor Konge et gudeligt mod,
 Send os troens seyer god,
 Satan at slaae under fod.

3. At dit naade-rige saa kan
 paa fod lykfsalig staae, Dg for
 freden timelig Her paa jorden
 takke dig: Siden der saae him-
 mels=fred, Evig ved dig selv
 bereed I dit riges herlighed.

Søndag Sexagesima.

Sønmesse, for Prædiken.

Fra mennesken ic. p. 40.

Naar Præsten gaaer paa Præ-
 dikestolen.

Det andet Vers af:

D 3

Nu

Nu kommer vaar Dg salig,
Siunges som :

I Jesu navn Skal ic.

Nu kommer vaar Dg salig
velstand snart, Vor Jesu
sus gaaer, Dg ordets sæd ud-
saer Med en hellig himmel-
art! Dog visner noget, og døer,
Som han stroer I folkets hjer-
te-jord, Det alt en lige groer!
Syndens vey og ondskab
steen, Lysters torne giøre meen,
Saa Glds vort er flap og scen.

2. Gld dyrke saa Mit hjer-
tes skarpe jord, Seg med attraa
Dg andagt fatte maa Himlens
sæd og livsens ord! Hold, Jesu,
hold satans kloc Fra min
troe, Ryk vellyst, gierigt mod
Dy fra mit hjer-te-rod; Plant
du dig saa, Jesu, ind I mit
hjer-te, siel og sind, Dg min
frugt til forset bind.

Til Beslutning:

Mit haab og trost, p. 36.

Aftenfang, til Indgang:

D! Herre Gld, hvor, ic.

Siunges som :

Kader vor udi himmerig.

D! Herre Gld, hvor gaaer
det til, Hvad er nu ver-
dens iud og spil? Hvi er hin
smale vey saa trang, Med suk
og forrig, nød og tvang? Hvor
vriker sig vort kiod og blod; At
komme til det evige god!

2. Hvor skal jeg heden at
fare vel? Til dig, D! Jesu,
traaer min siel, Hos dig jeg ha-
ver fundet altid Trost, raad og
hielp med al tillid, Thi aldrig
nogen bliver forladt, Som sin
troe haver til dig sat.

3. D! Jesu kiær, min ære og
roes, Min hjertens skat og rig-
doms gods, Paa dig forlader
jeg mig plat, Dig elsker jeg over
guldens-skat, Naar jeg kan in-
derlig tanke paa dig, Mit hjer-
te og sind fast glæder sig.

4. Naar jeg sætter mit haab
til dig, Da saer jeg trost og
fred i mig, Naar jeg læs, syn-
ger og beder steds, Da er mit
hjer-te vel tilfreds, Din Mand
er vidne, at det er mig En
forsmag god paa himmerig.

5. Du est den, man maae
undre paa I din person og em-
bede saa, At du var baade Gld
og Mand, Fornuften en be-
gribe kan, At fore os med
din pine og død Saa mægte-
lig fra synd og nød.

6. Jesu, min Herre og
Gld for alle, Hvad er dit navn
sødt at paakalde, Gy findes no-
gen sorg saa stor, Dit navns
trost den jo overgaaer, Ja ti-
melig elændighed Gy kommer
ved den salighed.

7. Om liv og siel vilde smel-
te slet, Ugter jeg en, det veedst
du ret, Har jeg kun dig, saa
har jeg vel, Hvad mig er got til
liv og siel; Seg er jo din og
du est min, Trods synd, død
og helvedes pin!

8. Det er det beste der fin-
des kan, Naar, Jesu, du est
midt i land, Seg veed, du hol-
der altid troe, Thi dit ord er
sandhed og love, Du est min
hyrde visselig, Som mig skal
føde evindelig.

9. Thi vil jeg, mens jeg leve
skal

skal, Mit fors her drage med
got taal, O! Guld, bered mig
selv dertil, Det er mit gavn,
som drives vil, Hielp mig at
gribe det vel an, Dg vandre
paa den rette ban'.

10. Hielp mig at omsfiære
kød og blod, For last og skam
vær du mig god, Mit hierte lad
troe dig stadelig, Saa lever og
dør jeg gierne for dig; Jesu,
min trost, kom du til mig, Min
Frelser, ach! var jeg hos dig!

Til Beslutning:

Seg raaber til dig, o! p. 68.

Fastelavns Søndag.

Høymesse, for Prædiken:

Christus kom selv til Jor-
dans flod Efter sin Faders
villie, Dg af St. Hans sig dø-
belod, Sit ombede at opfylde;
Et bad han stifted der og bød,
At aftoe alle vore synder, Dg
senke ned den bittere dod, Udi
hans blod og vunder, Det
galt om et nyt levnet.

2. Saa horer til, og mærker
her, Hvad Guld monne daaben
falde, Dg hvad en christen troe
skal være, At undflye kiættet
alle; Guld vil at der skal være
vand, Dog ikke vand allene,
Hans salige ord med Hellig
Aand Er der hos, og os tiene,
Han selv er den, os dober.

3. Det vilde Guld for ver-
den klar Med ord og tegn giøre,
Guld Faders rost man aaben-
bar Da kunde hos Jordan ho-
re; Det er min elskelige Son,
sagde Guld, Han monne mig
vel befalde, Thi er til eder min

villie og bud, At I hannem høre
alle, Dg følge saa hans lære.

4. Gulds Søn han synlig og
saa staaer I manddom sin med
are, Den Hellig Aand og neder-
foer, I due-skif vilde han være,
At vi skulle ikke tvivle derpaa,
Naar vi til daaben komme,
Alle tre Personer os døbe saa,
Dg dermed os til fromme
vil hos os boe og bygge.

5. Christ siger: I disciple
mine, Saaer hen, at verden
lærer, Den er fortabt i synder-
ne sine, Det er tid, den sig be-
drer; Hvo troer og lader døbe
sig, Skal derved salig blive,
Et nyfødt menneske er uden
sviig, Som ey skal døe, men
leve, Dg himmerig vist arve.

6. Hvo ikke troer, hvad Guld
her bød, Han bliver i synderne
sine, Dg er fordømt til evig
død Dybt ned til helvedes pi-
ne. Hans fromhed ingen hielp
tilføer, Forgives hans gliernin-
ger ere, Den arve-synd dem til
intet giør, Som han ifødt
monne være, Han kan sig
selv ey hielp.

7. Vore øyne see alleneft
vand, Naar mennesket vandet
rører, Men kraften lærer vor
troe i aand, Som Christi blod
tilføyer, Det er for troen en
røder flod, Af Christi blod vel
farvet, Til alle synder en læge-
dom god, Som vi af Adam
arvet, Dg selver have bedrevet.
Naar Præsten gaaer paa Præ-
dikestolen.

Enhver, som troer og p. 10.

Til Beslutning:

Wre,

Erre, lov, pris og herlighed.

Siunges som:

Behold os, hErre, ved ic.

WErre, lov, pris og herlighed
Glee Guld Fader i evig-
hed, Som alting skabte vise-
lig, Dg os opholder rigelig.

2. WErre stee dig, o! Jesu
Christ, Som os alt got haver
bevist, For os paa forset lidde
død, Dg frelste os af al vor nød.

3. WErre stee Guld den Hellig
Aand, Som aabner vor mørke
forstand, Dg gior os sandhed
vel bekendt, Den at holde til
sidste end'!

4. D! hellige Tre = Genig-
hed, D! sande Guld ievighed,
Hør os ved din barmhertig-
hed, For os til evig salighed.

Aftensang, til Indgang:

Dp, hierte, hu, op siel og sind.

Siunges som:

Jeg beder dig, min hErre.

Dp, hierte, hu, op siel og
sind, Til faste, graad og
klage! Nu fører tiden atter ind
Vor Jesu piinsels dage, Da
den retfærdige han leed, Dg
endeligen døde For vores uret-
færdighed Dg store synde-
brode.

2. For os han villig vilde sig
Hen til et offer give, At vi med
Guld evindeligt Forligte kunne
blive, At siel og legeme de
maae Gulds hellig offer være,
Naar vi i Jesu troe vil staae,
Dg dem for Guld frembære.

3. Paa forset fandt hans
blod og kiød Med en utroelig
smerte Den meer end galde bit-

tre død, Der persede hans hier-
te; Dog ved sin magt og Gud-
doms haand Han denne skade
bødte, Dg sendervristed' død-
sens baand, Der han paa for-
set blodte.

4. Til helvede han neder-
foer I samme kraft og styrke,
Hvor de fordomte aander boer
I fængsel, ild og tørke; Ja
dem, som udi Noe tid Gulds ord
ey lyde vilde, Men lystede i syn-
dig iid Sin salighed at spille.

5. En torden-prædiken han
dem udf sin mund lod høre,
Dg hvordan hver en trolos
lem, Tilstoppede sit øre, Der
de ved Noe mindes om Gulds
taal, og kunde blevet Ved
vand forløst fra vredens dom,
Som evig nu er skrevet.

6. Nu daabens klare flod og
vand, Som os syndsfloden teg-
ner, Til salighed os renske kan,
Gulds naade paa os regner,
Saa at den gamle Adams sæd
Maae drukn' og undergange,
Naar i Gulds ark og meenig-
hed Vi salighed erlange.

7. Vort kløds udvortes fule
plet En daabens vand afbader,
Men det er sielens himmel-
svet, Dg pagt med Guld vor
Fader Ved Jesum som stod
op, og foer Hen op til himlens
ære, Hvor han i høye Engle-
chor Almægtig mon regiere.

8. D! Guld, som forbund,
fred og pagt Med os i daaben
gjorde, Styrk os mod satans
vold og magt, At vi Gulds lem-
mer vorde, Der Adams lyst
udi vand Reddrukne og forscæn-
ke,

te, Vi paa din pagt i døden
kan Med troe og tillid tænke.

Til Beslutning:

Vreden din afvend, HErre
Gud! af naade, Riset dit
blodigt, som os overmaade
Plager saa vædelig af en vres-
dens brynde, Fordi vi synde.

2. Thi om du efter vore
synder onde Straffed', som du
med al rette kunde, Da maat-
te alting gaae i grund, og fal-
de Ja een og alle.

3. Forlad os vor Skyld, go-
de Gud og HErre, Lad din
naade igien over os regiere:
Thi af gunst pleyer du idelig
at skaane, Det er din vaane.

4. Arme orme, Stav, muld og
afte alle Ere vi ja svage, og dag-
lig falde, Nød, død og gienvor-
dighed os nu plage I alle dage.

5. See til din Søns blodig-
ge død og pine, Paa korslet
han leed for synderne mine,
Jernet i sin side indstinge lode,
Verden til gode.

6. Derfor, o! Fader, ikke
os fordærve Bed Christum
din naade lad os forhverve,
Steds' at vi udi himmelen den
gieve, Med dig maae leve.

Første Søndag i Faste.

Hoymesse, for Prædiken.

Wil Gud vor HErre ic. p. 58.
Naar Præsten gaaer paa Præ-
dikestolen.

Det 1. Vers af den 46 Da-
vide Psalme.

Vor Gud han er saa fast en
borg, Han er vor stold
og varie, Han hjælper os af nød

og sorg, Der os vil her besnære;
Diævelen vor gamle fiende Wil
os overvinde, Stor magt og
argeligt Bruger han imod os
vift, Paa jorden er ei hans lige.

2. Vor egen magt er intet
værd, Vi ere snart overvund-
ne, Der strider for os en væl-
dig HErre, Altingest maae for
hannem bugne. Spør du, hvo
han er? Christos han hedder
En HErre over alle herrer,
Dg ey er Frelser fleere, Mar-
ken vil han beholde.

3. Det al verden fuld af
diævole var Dg vilde os slet op-
sluge, Dem frugte vi ikke ved
et haar, Thi Gud kan dem det
forbyde. Er verdens første
vred, Wil os senke ned, Han
kan dog intet, Christos haver
hannem fanget, Et Guds
ord kan hannem binde.

4. Det samme ord de lade
vel staae, Dg dertil utak have,
Thi Gud vil selver hos os gaae,
Alt med sin Aand og naade.
Tage de bort vort liv, Gods,
ere, born og viv; Vi passe der
intet paa, De kunne ey meere
faae, Guds rige vi dog beholde.

Eller det syvende Vers af:
Fader vor udi himmerig, Som
I bedst os leve broderlig, Dg
dig med sliid at falde paa, Vor
bøn du gierne høre maae, Giv,
at ey allene beder vor mund,
Hielp, at det gaaer af hiertens
grund.

2. Helligt vorde, HErre, dit
navn! Dit ord lad komme os
til gavn, At vi maae leve chris-
telig, Dit navn kan æres slitte-
lig,

D 5.

lig, Fra falsk lærdom du vær
vor folk, Vænd om dit arme
forførte folk.

3. Tilkomme os dit rige,
Ewig hos os at blive! Den
Hellig Aand trøste os sandelig
Med sine gaver mangfoldelig!
Staae ned al dævelens vold
og magt, Bevar din kirke med
din kraft.

4. Din villie skee i jorderig,
Eigesom den skee i himmerig!
Giv os en god taalmødighed,
Naar vi skulle lide forrig og
nød, Fordriv al legemlig begier
Som altid mod din villie er.

5. Giv os nu vort daglige
brød, Med hvis vi behøve til
livsens fød', Frie os, Herre
Guld, fra tvist og strid, Fra
frankhed og den dyre tid, At
vi maae nyde freden god, Og
skye gierrighed, den onde rod.

6. Og al vor skyld forlad os
her At den os ey bedrover
meer, Som vi og vore skyld-
ner Gierne forlade ville her,
Gior os at tiene dig alle be-
reed I kærlighed og eenighed.

7. Naar vi og fristes, lad os
staae, At satan os ey fange
maa, Til hvilken side han
komme kan, Hielp os, at vi
faae ovenhaand Med en fast
troe imod hans list, Dertil
hielp os, o! Herre Christ.

8. Fra ondt bevar os samme-
lund, Thi ondt er baade dag og
stund, Frie os og fra den evige
død, Og trøst os i vor sidste nød.
Forsec os med en salig afgang,
Vor siel annamme i din haand.

9. Amen, dit ord er sandt og

vist, Dertil bestyrke vor troe vel
fast, At vi og ikke tvivle derpaa,
Hvis vi hermed nu bede saa,
Alt ved dit ord i navnet dit,
Thi synge vi nu Amen frit.

Til Beslutning:

Iesu Christ, dig takke vi, Du
lodst os ikke fortages, Fra
vore synder gjorde du os frie,
Du vilde selv for os plages,
Thi du havde os inderlig kjær,
Vel dennem det kunde befin-
de, At du for vor Skyld dødet
er Dermed vi himmerig vinde:
Harde du ikke dit blod udgivet,
Og saa for os betalet, Da hav-
de vi alle fortabet blevet, Til
helvedes grund nedfaldet. Jesu
Christ, vi takke dig, Vi love
dig, vi prise dig.

2. Hvo haver hørt sliig kær-
lighed, Som Guld Fader haver
os beteed? Vi som vare af syn-
den leed, Thi alle hans bud
havde vi forgiet, Derfor var
han paa os vred, Vi vare hans
uvenner alle, Ewig pine havde
vi fortient, Ret baade unge
og gamle; Men Guld for sin
miskundhed Monne sig ever os
forbarme, Sin eneste Son
sendte han her ned, At frelse
os usle og arme. Jesu Christ,
vi takke dig, Vi love dig, vi
prise dig.

3. Derfor skulle vi være
glade, Og altid Guld fast love,
han vil intet andet have For
sin velgierning og gave, End at
vi skulle synden overgive, Der-
for leed Gulds Son pine, At vi
skulle nu ret kristelig leve,
Hverandre elske og lide, Gior
dem

dem godt, som os gjør ont,
Som Gud imod os monne gior
re, Derpaa kiendes vi at være
Guds folk, Om vi os i kiærlig-
hed øve. Jesu Christ, vi takke
dig, Vi love dig, vi prise dig.

Aftenfang, til Indgang:

Jeg løfter høyt op p. 66.

Til Beslutning:

Herre Gud, du som min ic.

Siunges som:

Behold os, Herre, ved dit.

Herre Gud, du som min Fader
est, Jeg beder dig ved
Jesum Christ, Paa hans ord,
eed og haarde død, Hør os,
og hielt vi angst og nød.

2. Giv dit ord, gior os
aandelig, Hielp os villig at
tiene dig, Giv fred, venner
og daglig brød, Bevar lan-
det, o! trofaste Gud.

3. Frie os fra synd, diævel
og død, Fra legemets og sielens
nød, En salig time mig og giv,
Din er kraft, ære og evig liv.

4. Derpaa siger jeg amen,
Herre, Af naade troen min for-
meer, Du est allene Fader min,
Gior mig til ham og arving din.

Anden Søndag i Faste.

Høymesse, for Prædiken:

Ah! Gud, min Herre, ic.

Siunges som:

Af Adams fald er plat ic.

Ah! Gud, min Herre, gior
mig bistand i denne min
store elænde, Kom mig til trøst
med ord og Hand, Din naade i
mig optænde, At jeg maae dra-
ge taalmodig Korset i mine

dage, Hvilket er mig vel bestes
lig, Dog monne det dig behage.

2. Naar nogen synder om-
vender sig, Dg til dig monne
raabe, For sin synd græder bes-
kkelig, Dg indflyer til din naade
Da est du en barmhiertig Gud,
Der ikke vil paatænke, Hver
tidt man overtræder dine bud,
Dg ligger i syndsens lænke.

3. Nu veed jeg vel, Herre
Jesu Christ, Du ingen kan
forlade, Som dig af hiertet
paakalder vist, Enten i nød el-
ler fare; Thi du siger selv: kom-
mer alle hid, Som af hiertet
ere bange, Jeg vil eder lædse
med ganske sind, Være end
eders synder saa mange.

4. Eftersom hjorten til fer-
ste vand Monne løbe og skrige,
Saa gior baade min siel og
aand, Som til dig monne sige,
At du vil frelse den af nød,
Dg ud af dødsens vaade, Thi
den er næsten plat forødt Ret
ganske vee og bange.

5. Ret hjertens trøst, Her-
re Jesu Christ! Hos dig man
monne finde, Hvilket er os af-
malet vist, I den Cananæiske
qvinde, Der hun dig søgte i sin
nød, Monne de hende ev for-
skyde, Men hende meddeelte
trosten fød, Der du hendes
dotter helbredde.

6. Af saadant og andre exem-
pler fleer, Som vi i skriften fin-
de, Glædes mit hierte og stedse
leer, Enten jeg er ude eller in-
de, Naar jeg betænker din
store miskund Dg overflødige
naade, At du mod syndere

er saa rund, Der sætte til dig
liid og love.

7. Sancte Peder vi og for
eyne have, Der han dig monne
forsvarre, Beteede du hannem
ikke din naade? Jo! dog han en
synder monne være: Saa est
du og endnu saa rund, Som
du af ewighed haver været; I
naadens tilde findes ingen
bund, Som vi i skriften lære.

8. Men kan det nu ey an-
det være, Jeg endelig maae
drage Korset, da stee det dig til
ære, Efterdi det monne dig be-
hage, Saa veed du dog at gi-
ve trost, Naar man der mindst
paatanker, Thi du est den, os
haver forløst Fra døden og
syndens lænker.

9. Vilde Guld, at det saa
maatte stee, Jeg engang kunde
komme Af denne sorrig og
elændighed, Som mig nu
monne paahænge. Da vil
jeg være saa glad, Som fuglen
ved dagen hin klare, Og han-
nem takke nat og dag, Hemme-
lig og aabenbare.

10. Saa beder jeg dig, Her-
re Jesu Christ, Du mig herudi
bønherer, Og mig tilsender
hielpen vist, Der mig naadelig
udfører Af denne jammer og stø-
re nød, Som mig nu er paafal-
den, Og det for din uskyldige
død, Du lide paa korsens gallie.

11. Du velsignede Tre-enig-
hed Hielp nu mig arme fange
Af denne sorrig og store fortred
Som hiertet mit gjør bange,
Og mig paafører svaghed stor
Med jammer og megen smerte,

Saa jeg tiedes at leve paa jord
Saa elændig er mit hierte.

12. Af hiertens grund jeg
ogsaa beder, At du vil være
tilstede Med din Hellig Mand,
der mig kan lede Paa alle mine
veye, At jeg maae vandre ret-
sindelig For dig i mine dage,
Og prise dig evindeligt, Som
afpender al min plage.

13. Tænk ikke paa min ond-
skab stor, Som jeg haver bedre-
vet, Siden jeg kom til denne
jord, Og haver ilde levet, Men
meere paa din miskundhed,
Som du stedse beviser Menne-
skens kion saa mangelred,
Hvorfor man dig billig priser.

14. Endelig jeg dig paafal-
der, At du mig vil bevare, Paa
det jeg ikke skal falde I mine
fienders garn og snare, Svilke
de stedse sætte for mig Hemme-
lig og aabenbare, Dog troer
jeg dig saa stadelig, At du mig
naadeligt bevarer.

15. Retvise og trofaste Guld,
Jeg beder, at du vil give Mig
naade, at leve efter dine bud,
Den stund jeg er i live, Paa det
at, naar mit glas er udrun-
den, Jeg da maatte have striz-
det, Saa jeg kunde have over-
vundet, Og glæde siden hos
dig nyde.

16. Priis og ære stee dig als-
tid, O! Guld, vor kiære Fader,
Med din Son Christ, vor Frel-
ser blid, Den Hellig Mand ilige-
maade! Lov, ære og tak, i allens-
stund Sønge vi dig allesammen,
Ret inderlig med tunge og
mund Af hiertet altid, Amen.

Naar

Naar Præsten gaaer paa Prædikestolen.

Det første Vers af:

Allene til dig, Herre p. 59.

Til Beslutning:

S! vi arme synder, Bore misgerninger, I hvilke vi undfanget, Og saa føde er, Haver ført os alle I saadan store nød, At vi ere henfaldne Til den ewige død, Kyrie eleis. Christe eleison, Kyrie eleison.

2. Fra døden vi ey kunne Ved gerninger vor' Frelses nogentunde, Synden var saa stor; Skulde vi frelste blive, Det kunde ey anderledes skee, End Guds Søn maatte lide Dødens bitter veer. Kyrie eleis. Christe eleison, Kyrie eleison.

3. Havde Christus ey kommet Hid til verden snart, Og paa sig annamet Vor ret trældoms art, Og for vore synder Belovlig døden taalt, Vi havde til helvedes grunde Blevet fordømt og solt. Kyrie eleison, Christe eleison, Kyrie eleison.

4. Saadan gunst og naade Guld bevise vil Mod os overmaade, Uforstyldt dertil, Ved Christum vor Herre, Som med stor lydighed Korsens død vilde bare Os til salighed. Kyrie eleison, Christe eleison, Kyrie eleison.

5. Hermed skulle vi trøste Os mod sond og død, Og ikke mistrøste For helvedes glød, Thi vi ere frelste Fra al farlighed Ved Christum, som os elste, Belignet i ewighed. Kyrie eleison, Christe eleison, Kyrie eleison.

6. Thi ville vi glade være Over alle land, Guld Fader og Søn ere, Og den Hellig And, Og bede, han bortdrive Det onde, os diævelen gjorde, At vi stedse maatte blive Hos hans hellige ord. Kyrie eleison, Christe eleison, Kyrie eleison.

Aftensang, til Indgang:

Af dybeste nød lader os til Guld Af ganske hierte raabe, At vi, som have overtraad hans bud, Til hannem os det forhaabe, At han vor synd med gerning og ord, Og hvad vi alle mod hannem have giort, Vil som en Fader forlade.

2. O! Guld Fader, alt efter dit ord See ned til os elænde, Vi som have saare meget ilde giort Med hierte, mund og hærnde, Hielp os i Jesu Christi navn Altid at gjøre hver mand gagn, og faae en salig ende.

3. Vor skyld saa stor og megen er, Hvo kan det nok begrunde? Dog er din barmhertighed fast meer Mod os saa mangelundej, Der søge vi alle af hiertet til, Og haabes, det haver intet feyl, Du vilt os alt got unde.

4. Du vilt jo ikke en synders død, Eller at han skal omkomme, Men at han heller omvender sig, Og kommer saa blandt de fromme, Saa hielp os nu, o! Herre Guld, At den skyld vi have mod dine bud, Skal os ikke overkomme.

5. Forlad, forlad og hav got taal Mod os arme og svage,

Had din Søn alle vore synders
søld Med sin død fra os tage;
D! Fader, du vor siel bevar,
At hende ingen skade vedersfar'
udaf den helvedes drage.

6. Om du med os jo vilde
regne, Dg gaae med os i rette,
Ach! hvor skulle vi da blegne;
Hvo kunde os da undsfætte? D!
Hærrer, vær os barmhiertig,
Hielp os at gaae den rette stie
Med alle fromme slægte.

7. Wort offer er af en syndig
rod, Det kan dig ikke behage
Uden ved troen, thi du est god,
Vi kunne os ey aarsage, D!
hielp, at vi villig og frie, Uden
argelift og hykleri Dit aag
til enden drage.

8. Du befaler dine sende-
bud Vør samvittighed at tros-
ste, Wort hierte vend om, D!
Hærrer Gud, Til hannem, som
os igienløste, Det er Kristus,
din eenbaarne Søn, Som
taalde død for menneskens
kion, Der han sit blod udofte.

9. Bevar udi vor hiertes
grund Din Guddoms ord alle-
sammen, Dg hielp, at vi dem
allenskund Betænke ret med
gammen, Dg leve saa ret san-
delig, Foruden falsk ret christe-
lig, Dg love dig altid, Amen.

Til Beslutning:

D! Hærrer Guld i himmerig, 10.

Den 15. Davids Psalme.

Stunges som:

Christus kom selv til 10.

D! Hærrer Guld i himmerig,
Hvo skal boe i dine leyre?
Hvile sig paa dit hellige berg,
Dg sig dagligen forbedre? Det

skal den gjøre, der du indfør,
Foruden vantroens lyde, Der
retviished haver tilseet, Mod
ingen mand at bryde, At
hver sit eget maae nyde.

2. Den der taler af hiertet
sands, Dg ingen med tungen
bedrager, Gjør ey sin næste
skade og tant, Ey spot mod
dem oplægger, De Guld for-
smaaer, passer han ey paa,
Gudfrygtige folk han ærer,
Han svær en eed, og holder det,
Med aager han sig ey nærer,
Uret løn han ei opbærer.

3. Hvo disse ting vel haver
tilseet At holde ubrodelige,
Med Guldts hjælp bliver han vel
ved At boe i himmerige, For
Christi skyld er Guld hannem
huld, Han giver os det alle-
sammen; Derfor skal være
baade priis og ære Den evige
Gud altsammen, Nu og evin-
delig, Amen.

Eller: Denne Aften-Psalme:
Christe, du est baade lys og
dag, Nattens mørkthed du
monne forklare, Du siges at
være lysens lys, Vær os veyen
til din Faders huus.

2. Vi bede dig, o! hellige
Hærrer Christ! Bogte os den-
ne nat fra diævelens list, Und
os i dig den evige roe, Siv os
en roelig nat og god:

3. At syndsens søvn os ey
besnære kan, Ey diævelen den
onnde fristermand, At legemet
ey samtykker hans raad, Dg
ey kommer i din vrede og
had.

4. Først vore øyne tage søvn
til

til sig, Da lad vore Hjerter
vaage til dig, Din høyre
haand bestierme her Dine tie-
nere, som dig have tier.

5. See til os Guld, vor
bestiermermand, Vogte os
fra diævelen den skadelig'
aand, Regier dem vel, dig
tiene med troe, Som du løste
med dit dyrebare blod.

6. D! Herre, vilde du der
tænke paa, I dette svage le-
gem' vi nu gaae! Du est alle-
ne sielens trost, Vær du med
os i al vor brost.

7. Guld Fader hannem hø-
rer ære og priis, Hans eeneste
Søn desligerviis, Den hellig
Aand og lige dermed, Fra den-
ne stund og til evig tid.

Tredie Søndag i Faste.

Hørmesse, for Prædiken:
Vor Guld han er saa p. 83.

Eller:

Saa skal dog satans rige, ic.

Siunges som:

Jeg vil din priis udsjunge.

Saa skal dog satans rige
Aldeles kastes om, Guld
vil det selv befrige Ved Jesu
magt og dom: Han skal evin-
delig Med al sin magt bestæm-
mes, I ved Gulds finger tæm-
mes, og haanlig patte sig.

2. Om han end mund og
mæle Med sine helved=baand
Bestrikke kan og qvæle, Dog
kan vor Jesu haand Hans
knuder løse snart, At og den
dummes tunge Skal tale og
udsjunge Gulds lov med him-
mel=art.

3. Sin fæstning maae han
rømme, Dg stamfuld vige
bort, Guld holder ham i tem-
me, Dg gjør ham stien kort,
Hans helved = vaaben maae
Ey sielen skade gjøre, Guld
kan ham dem afføre, Han ag-
ter dem, som straae.

4. D! Jesu, o! du kiender,
Hvor ofte satan dog Min fæst-
ning hart berender, At bringe
mig i aag, Hvert lem og lede=
mod Han trædsfelig bestriker,
Sig ind ved synden glider I
mine been og blod.

5. Nu vil han tungen binde,
Den Guld ei prise skal, Nu vil
han øyet blinde, At jeg i
mørkheds dat Ey naadens lys
skal see, Nu døver han mit
øre, Jeg ey Gulds ord skal hø-
re, At lindre sielens vee.

6. Jeg daglig dags vil gjøre
Et hiertens fode=fald, Dg lig-
ge Guld i øre Med bonne=suk
og kald, At han med Jesu
blod Mig daglig vil bestenke,
Dg satans magt forkranke,
Dg ruske den fra rod.

7. Guld, lad ey vellyst feye
Gudsfrugt udaf mit sind, At
satan ey skal eye Dg tage hier-
tet ind! Guld, lad dit fode
riis Mig heller daglig snerte,
Dig plante i mit hjerter Lil
evig lov og priis!

8. Du vær og eene have Mit
hiertes heele boe, Kom, Jesu,
tag den gave, Dg styrk mig i
min troe; D! Guld, mig selv
berced, Dg aabne saa mit øre,
At jeg dit ord kan høre, Min
siel til salighed.

Naar

Naar Præsten gaaer paa Prædikestolen.

Det andet Vers af:

Den dumme aand og ic.

Siunges som:

JESu navn Skal al vor, ic.

Den dumme aand Dg dicke vel maae dog bort, Ja alle haand Ved JESu ord og Aand Briste over snart og kort! Han aldrig er i hans verk End saa sterck, Han for Glds finger maae Jo sticke og forgaae; Thi den stærck bevæbnet gaff Skal ved JESum i en hast Blive af sin fæstning kast.

2. O! JESu, som Til verden kommen er, At kaste om Al satans herredom, Med din hielp vær altid nær, At satan ey med sin magt Dg sin agt Skal nogen bolig faae Udi mit hiertets vraa, Lad mit herte lukkes saa, At hans pile overgaae, Lad mig i Glds harnisk staae.

Til Beslutning:

JESu Christi, dig takke vi, p. 84.

Aftensang, til Indgang:

Den 130 Davids Psalme.

Af dybsens nød raaber jeg til dig, Herre Gud, vil du mig høre! Dit naadsens øre vend du til mig, Min røst jeg nu fremfører! Giver du paa vore gierninger agt, At hevne synden med din magt, O! Herre, hvo kan det taale?

2. Hos dig allene gielder naade og gunst, Til synden at forlade, Naar vi dig nogen tid have mist, Vi vide os ey at raa-

de, For dig ingen sig berømme kan, Thi maae dig frygte alle mand, Dg troste sig paa din naade.

3. Til Gud staaer alt mit haab og trost, Min gierning kan mig ey baade, I det du eene haver mig forløst Af din ussigelige naade: Dine ord de ere den dyrebare skat, Som du os haver efterladt, Dem ville vi gierne høre.

4. Skulle det end vare fra morgenstund, Dg indtil aftens ende, Da skulde mit herte dog ingenlind Fortviolve, eller fra dig vende; Saa bør at være ret Israels art, At haabe og troe af hiertet snart, Dg naade af hannem begiere.

5. Dog synden hos os er mangefold, Hos Gud er meget meere naade, At hielpe os, er han vel huld, Af nød og alskens vaade, Han er forvist den rette tolt, Som haver forløst al Israels folk Af sorg og synder alle.

6. Gud Fader, Søn og Hellig Aand, Hannem ville vi prise og ære, Thi os haver ingen frelst, uden han, Som vi af striften lære; Thi bør hannem lov og tak alleen' Til evig tid foruden meen, Dertil sige vi nu: Amen.

Til Beslutning:

Bevar mig Herre, og, ic.

Siunges som:

Af Adams fald er plat ic.
Bevær mig Herre, og hos mig vær, Udi min nød og vaade, Hielp, at jeg kan Med
din

din bistand Den gamle Adam raade, Som hos mig vil Flux skynde til Mangfoldelig at synde, Giv naadelig Nu vældelig Bed dit ord diævelen binde.

2. Ret trodselig han meener mig Med grumhed at kuld kaste, Dg jager mig saa grummelig, Naar jeg til dig vil haste, HErr Jesu Christ! Du min vey est, Lad mig ey fra dig vige I nogen stund, Saa skal den hund Min siel ikke bortsnige.

3. Venhor mig HErr, naar jeg raaber, Du vilst mig bistand giøre, Imod den gast, som mig stor last Hvert øyeblik tilfører; Hans smiger sød tilbage stød, Om jeg skal noget due, Driv ham fra mig, Riv mig til dig, At jeg kan dig bestue.

Midfaste Søndag.

Seymesse, for Prædiken:

Min hierte, hvi græmmer du dig, Bedrøver dig saa sorgelig. For verdens timelig gods? Din trost sæt til din HErr og Gld, Der alting skable med sit bud.

2. Han vil eller kan dig ey forlade, Han veed din trang, din nød og skade, Hans er himmel og jord, Min Fader og min HErr sød, Som staaer mig bi i al min nød!

3. Du est min Gld og Fader sand, Dit barn du ey forlade kan, Dit hierte er faderligt, Jeg er en jordklimp med stor brost, Paa jorden veed jeg ingen trost.

4. Den rige paa sit gods

fortroster sig, Men jeg fortroster mig paa dig, Er jeg end her foragt, Saa veed jeg vel, og visselig troer, At dine tiener din hielp faaer.

5. Elia sig, hvo fødte dig, Der regnen forholdtes underlig I den svare dyre tid? I Sidons land en enke rund, Til den Gld sendte dig samme stund.

6. Dg at du ey skulde lide nød, Der du drogst hid, som Gld dig bød, Dg hans besfalning gjorde, Dig førde ravnekød og brød, Karle og silde til din fød'.

7. Du sovst under et ene-bær-træ, Der Englen kom og lod sig see, Han førde dig vand og brød, Du gikst derefter en vey saa lang Til Horebs bierg uden hungers trang.

8. Joseph blev til Egypten sold, Dg der i fængsel kast med vold For sin gudfrygtighed, Men Gld hialp ham til herre-navn, Hans venner til stor ære og gavn.

9. Gld havde Daniel ey forgiet, Der han blant loverne var nedset, Sin Engel sendte han hid, Han hannem mad da føre lod Bed Habakuk sin tiener god.

10. Den trosfaste Gld ey glemme vild', De tre mænd, som var kast i ild, Sin engel sendte han hid, Lod dem bevaere fra ildens glød, Dg hialp dem saa af al deres nød.

11. Jonas kunde ogsaa Glds hielp faae, Der han i hvalfskens bug laae Tre dage og nætter tre, Gld med sit

fit ord det visselig gjør, At fisen hannem til landet før.

12. D! Guld, du est endnu saa rilig, Som du haver været evindelig, Til dig staaer alt mit haab, min siel bevar, og gjør hende rilig, Saa haver jeg nok evindelig.

13. Den timelig ære vil jeg undvære, Den evige lad mig visse være, Den du forhvervede mig Alt med din bitter haarde død, Det beder jeg dig, o! Herre fød.

14. Alt det denne verden er af fuld, Det være sig penninge, sølv eller guld, Rigdom og timelig gods, En liden stund det bliver ved, og hjælper ey til salighed.

15. Jeg takker dig, Christe, o! Glds Søn, At du gavst mig den kundskab skion Ved dit guddommelig ord, Forleen mig og bestandighed, Min arme siel til salighed.

16. Lov, ære og pris skee dig allenstund For din velgierning mangelund! Jeg beder dig inderlig, Lad mig ey fra dit ansigt blid forskydes bort til evig tid. Naar Præsten gaar paa Prædikestolen.

Det første Vers af:

Synge vi af hiertens grund, Love Guld med rost og mund For alt fit gode han os beviis, Daglig dags han os bespiis, Dyr og fugle, store og smaa, Nærer han, vi ligesaa Af hannem vor fede faae.

2. Takke og prise hans godhed Vor os at gjøre i evighed,

At betænke os ogsaa vor Alt del gode han os gjør, Af kiød og been haver han os skabt, Ved sin evige Guddoms kraft, Han lader os ikke blive fortabt.

3. Naar et menneske livet faaer, Hans kiøkken strax for hannem staaer, I sin moders liv og sted haver Guld hannem det tilreedt; Dog det er et lidet noer, Fattes intet til fit foer, Saa længe det kommer til verdens jord.

4. Saa haver Guld redt jorden til, At os skal fattes, han ikke vild, Bierg og dale vædsker han, At græs for kvæget vore kan, Jorden bær os viin og brød, At vi ey skulle lide nød, Des skee hannem tak den Herre fød!

5. Vandet maae og give fisk, Dem bær Guld os paa vor dist, Og af fugle ligesaa, der til med de unger smaa, Wilde dyr paa marken gaaer, Hiorste og øren, svin og saar, Skaffer Guld os til hvert aar.

6. Thi ville vi hannem prise med siel, For han gjør imod os vel, Han give os sin Hellig Mand, At vi det besinde kan, Og hans gaver bruge saa, At vi salig blive maae, Naar vi skulle af verden gaae.

7. Vor Herres Jesu Christi fred Være hos os i evighed! Guld troste dem alle, som sorrigfuld er, Hvad heller de er siern eller nar! Guld bevare sin christenhed, Og vor kiære øvrighed! Guld give os fred og salighed!

Eller:

Eller :

Gya ! hvor vel Du veedst ic.

Siunges som :

I Jesu navn Skal al vor.

Gya ! hvor vel Du veedst min
 tarv og trang Til liv og
 flet, Du min Immanuel!
 Hold min foed udi din gang ;
 Thi naar jeg søger til dig hjer-
 telig, Da faaer jeg roe og mag,
 Om jeg er syg og svag, Fat-
 tes mig og daglig brod, Det
 har dog flet ingen nød, Der
 er nok i Jesu skiod.

2. Vær frisk og glad, Min
 trangbekymret Aand, Af liden
 mad Fem tusind mænd i rad
 Spises ved min Jesu haand.
 Tænk, at din deel er en glemt,
 Dg forgiemt, Du faaer til
 nøffomhed, Hvad Guld dig
 gavnlig veed ; Kands du her-
 re-bord ey naae, Tak, at du
 i græs og straae Kan Glds
 kury og levning faae.

Til Beslutning :

D vi arme synder p. 87.

Aftensang, til Indgang :

Hvad kan os komme til for
 nød, Mens Herren selv
 os foder, Dg spiser os med
 himmel-brod, Dg til god føde
 leder ? Vær siel ogsaa veder-
 gvæger han, Dg lædsker med
 det søde vand, Som er den
 Hellig Aands naade.

2. For dit navns skyld den
 Hellig Aand Paa sandheds vey
 os leder, Dg altid er vor Tros-
 stermand Midt i vor sorrig og
 glæde ; Thi have vi nu saa frit
 et mod, Om døden end for øyne

stod, Thi du est med os, Herren.

3. Vær Hyrdes kiep og stav
 forvist, Den trøster os og straf-
 fer, Naar korset dæmper kiod-
 sens lyst, At det ey skade skaffer
 Mod sielen ved syndsens bes-
 gier, Som kroppen stedse i sig
 bær, Dg lader sig altid kiende.

4. Naar sorrig og modgang
 er forhaand, Naar diævelen
 vil os rive, Dit hellige ord os
 trøste kan, At vi bestandig
 blive, I sorrig vi have hjer-
 tens glæde, Bestiermes fast
 mod diævelens vrede, Trods
 dem, det ville forhindre !

5. Du haver os bereedt et
 bord, Som vi maae vel beha-
 ge, Det er dit hellige sande
 ord, Som vi udi hiertet smaa-
 ge, Naar os paagriber diæve-
 lens list, Da er dit ord vor
 sieles trost, Alt med din Aand
 og naade.

6. Du salver os med olie
 sand Vort hoved mangelunde,
 Den glædsens olie er din Aand,
 Som læger vore synder, Du
 stienker fast udi vort bryst Guld
 hiertens trost og aandsens lyst,
 Dermed vi døden tvinge.

7. Din godhed og barmhjer-
 tighed Os følger her i live, Fra
 nu og indtil evig tid I Her-
 rens huus vi blive, Her i den
 christen meenighed, Dg efter
 dødens uselhed I himmerig
 med ære.

8. Dertil hielp os, Herren
 Jesu Christ, Du vilt vore hjer-
 ter optænde Med troe og kær-
 lighed allermeest, At vi din Fa-
 der kiende, Med dig, ogsaa den
 Hellig

Hellig Mand, Det ønske vi, baade kvinde og mand; Dg sig af hiertet: Amen.

Eller:

Lad andre hen i trældom gaae.

Siunges som:

Maria hun er en jomfrue.

Lad andre hen i trældom gaae, Med loven sig bemøde, Som ey har fanget smag oppaa Den friheds himmel-grøde, Som vi ved Jesu dyre død Dg pine nød, Hvorfor han maatte bløde.

2. Lad Hagar med sin børnesflok Tvilling trældom være, Vi aldrig kan fuldtakke nok, Dg give Herren ære, Som ved sin Søn bort fra os tog Det lovens aag, Som vi ey kunne bære.

3. Din kirke og Jerusalem, Din sande flok paa jorden, Som har i himmelen sit hjem, Hvor den er tegnet vorden, Den følger Jesum i sit ord, Dg der ved groer, Befriet fra lovens torden.

4. Imidlertid Gulds kirke maage Taalmodeligen lide, At hine stolte fiender staae, Dg hendes lemmer slide Med hug og slag, med sværd og dolk, Ved onde folk, som mod Gulds ære stride.

5. Den tid skal komme, naar hun skal Med friheds krone gange, Dg udi himlens glæde-sal En evig fryd erlange, Naar at vantroens Ismael Dg lovens træl Skal blive dødsens fange.

Til Beslutning:

Gladelig ville vi halleluja

siunge, Med fiarlighedens begiering, Vort haab og herte til Guld skal springe For hans hellige naade og misfund, Som haver forløst os af al vor synd, Til salighed og evig trost Er han os alle oprunden.

2. Alting, som lever paa jorden, skal Guld ære, Kundelig hans naade kundgøre, Naade, liv og styrke, og dertil kraft, I Christo have vi magt, Helvede død og dævelens vold Haver han fordærvet for vor skyld, Vi takke dig, D! Herre.

3. Guld tilfjer alle dem sin naade, Som sig paa hannem forlade, At give trost mod synden, af sit gode Er han dem bistandig i alle maade Foruden al sviig og argelyst, Som hans ord forkynde vist, Din fred over os, D Herre.

4. Gud være lov og evig ære, Dertil Guld hans Søn vor Herre, Saa og den værdige Hellig Mand, Som christne gjør altid bistand, Fra evighed og til evighed Haver været og blive skal, Altid foruden ende.

Marice Bebudelses Dag.

Høymesse, for Prædiken:

Vi Christum love hver og een.

Siunges som:

Kom Guld Skaber, D Hell.

Vi Christum love hver og een, Gulds Søn udaf en jomfrue reen, Saa vidt som himlens bue gaaer, Fra soel gaaer ned, til den opstaaer.

2. Den som i verden alt har skabt, Paatog vort kiød, som var

var fortabt, Han kiødet kunde
 frie ved kiød, Dg skabning sin
 fra evig død.

3. Det jomfrue-liv det op-
 fyldt blev Ved Herrens Mand,
 som verket drev: Den jom-
 frue, som det Foster bar, For-
 skød en selv hvordan det var.

4. Det kydske jomfrue-liv og
 blod Det blev med hast Guds
 tempel god, Enddog hun vid-
 ste en af mand, Blev svanger
 ved Guds ord og Mand.

5. Den jomfrue ham til ver-
 den bar, Som Gabriel forkyn-
 det har: Johannes sprang
 mod ham med lyst, Der han
 laae under moders bryst.

6. Hans feng den var de
 bare straa, Hvorpaa han ned
 i krybben laae, Med ringe
 melk han fodes der, Som spi-
 ser alle een og hver.

7. Den engle-stare glædes
 brat, Dg sang Guds lov om
 Juule-nat, De hyrderne den
 tidend' bød, At sielens hyrde
 nu var fød.

8. Guld Fader være ær' og
 priis! Hans tiere Son desliger-
 viis! Den HelligMand dertil og-
 saa Skal nu og evig ære faae.
 Naar Præsten gaaer paa Præ-
 dikestolen.

De to første Vers af:
 D Jesu Christ, ic. p. 47.

Til Beslutning:
 Vær glad du hellige p. 31.

Aftensang, til Indgang:

Nu kom her bud fra ic.

Siunges som:

Maria hun er en jomfrue.

Nu kom her bud fra engles-
 chor, At Guld vil neders-
 stige, Hans Son, som i det
 høye boer, Dg eyer ærens ris-
 ge, Vil tage sig vort kiød op-
 paa, Dg manddom faae, Det
 nyt er uden lige.

2. Maria nu et budskab faaer
 Fra Guld, som engle byder, Dg i
 sit ærende formaaer At de hans
 bud adlyder! Den Guld vel
 yndte jomfrue-siel Ved Gabri-
 el Guds huld og hilsen nyder.

3. Livsaligste blandt qvinde-
 tion, Guld vil dig høyt benaaede;
 Thi Guds eenbaarne evig Son
 Som alting har at raade, Ildi
 dit lives jomfrue-sal Undfan-
 ges skal Til alle slægters baade.

4. Guds kraft dig overstyg-
 ge skal, Dit liv en Son skal
 bære, Med guddoms fylde
 uden tal Han og dit kiød skal
 ære! Ja Jesus er hans søde
 navn, Som i din favn Skal
 født og fostret være.

5. Han er Guds Son saa
 stor og stærk, Som satan skal
 bekrige, Guds engle i det un-
 derved Begtære ind at fige!
 Ved ham skal Jacobs huus be-
 staae; Thi han skal faae Et ev-
 vigt kongerige.

6. Saa har da Guld sit folk
 besøgt, Dg jomfrue-livet glo-
 stet, Hvorved vor glæde er
 forøgt, Dg alt vort haab be-
 fæstet, At han for os betaler
 af Den skyld og krav, Hvor-
 med vi alle rested'.

7. Det jomfrue-liv velsignet
 er Med livsens reene drue,
 Guds Son hun under hiertet
 bær,

bær, Som hendes Bryst skal sue, Der ligger han, det lille noer, Dg sagte groer, Det under er at stue.

8. D! søde Jesu, lad din Aand Mig kraftig overskygge, Berced mit hierte ved din haand, At du deri kan bygge, At jeg kan ogsaa aandelig undfange dig, Dg aldrig fra dig rygge.

9. Saa skal din himmel i mig her Ved din Aands kraft begynde, Mit hierte, siel og al begier Sig op til Guld skal fynde, Indtil jeg bliver engle-liig I himmerig, Dg aldrig meer skal synde.

Til Beslutning:

Lov Guld, du christenhed.

Sluges som:

In dulci Jubilo, sungen vi.
 Lov Guld, du christenhed, Tak hannem med glæde og fred, Den vort hierte trøster, Kom hid til jorden ned, Dg klar som solen skinner, I denne mørke sted, Ved sit hellige ord Han os trøstlig gjorde.

2. Denne underlige ting seer, Jomfruen frugt-sommelig er, Dg føder os Immanuel, Al verdens Frelsermand. Det sagdes os af Gabriel, Alt ved den Hellig Aand; Hun stedse uden meen Blev en jomfrue reen.

3. Guld vilde sanddru vær', Sin salved, som var kær, Efter sit ord at give, Hans magt og herlighed Til evig tid skal blive, Han med barmhertighed Os bestiermer vel, Frelser liv og siel.

4. D! hvilken naade stor, D! hvilken arv det var, Som du, hErre, beredde Os alle, ved din Son! At Engle siunge med glæde: Væ i den høieste thron Skee paa Jorden fred, Dg menneskene glæd'!

5. Allerkjæreste hErre, Os længes efter dig saare, Vi maatte plat fordærvet Med al vor gierning blive, Du haver os forhvervet Ewig hos dig at leve, Af barmhertighed Dg stor Kjærlighed.

6. Eya! hErre Jesu Christ, Som menneske vorden est, Dg fattig vilde fødes, At ved din ydmyghed Diævelens magt kunde ødes, Lad denne din godhed For dit hellige navn Komme os til gavn.

7. D! sand menneske og Guld, Trøste os i al vor nød, Hielp os ved din naade At leve christelig, Fornye os til det gode, For os til himmerig, At vi kunne saa Vrens krone faae.

Eller:

hErre Christ, Gud p. 27.

Femte Søndag i Faste.

Hørmesse, for Prædiken:
 Vil Guld vor hErre ic. p. 58.

Eller:

Den 14. Davids Psalme:
 Saa taler den uwise mund:
 Den rette Guld vi mene,
 Det siger han ey af hiertens grund, Hans gjerninger giver det tilkiende, Hans Hellighed er for Guld stor spot, I al hans gierning er intet got, Ingen af dem Guld ret dyrker.

2. Guld

2. Guld selv af himmelen
saae her ned Paa alle menne-
skens sonner, Da han deres
gierning havde seet, Om han
nogen kunde finde, Der hans
ord og vey for øyne havde, Dg
noget efter hans villie gjorde,
Det kunde han vel paa agte.

3. Der var ingen paa rette
vey, De vare alle aftraadne,
Alle gjorde ont, de straffedes
ey, Over havde ond sædvane,
Ingen af dem gjorde af hier-
tet got, I hvor meget de af
Gud havde faaet: Thi maats-
te han til at tale.

4. Hvor længe ville I vanvit-
tige være Eders ondskab ei forla-
de? Dg spare mit folk efter min
villie Dg giøre dem ingen skade?
Nu vel I troe ey ret paa Guld, I
falde paa hannem ey efter hans
bud, I ville eder selv forserge.

5. Derfor havde de aldrig
roe, Men altid monne de frug-
te; Guld hos de fromme vil
altid boe, De sig paa hannem
forlade; Den arme dog paa
denne jord Foragtes, og for-
smaars hans ord, At Guld
hans trost er vorden,

6. Hvo skal Israel den ar-
me Sattigheden give? Guld vil
sig over sit folk forbarne, De
fangnes Frelser blive, Det vil
han giøre ved sin Son, Deraf
bliver Jacob ganste kion, Dg
Israel sig glæder.

Naar Præsten gaaer paa Præ-
dikestolen.

Det første Vers af:

D Herre, frels mig, p. 40.

Til Beslutning:

Jesus Christ, dig takke p. 84.

Aftensang, til Indgang:

Hvo kan ey glædes hiertelig.

Siunges som:

Jeg beder dig, min G. og Guld.

Hvo kan ei glædes hierte-
lig, At Jesus vilde tage
Saa høyt et præstedom paa sig
I hans fornedrings dage, At
alt det gode, som vi veed, Der
var fra Guld i vente, Han det
ved sin retfærdighed Dg død
os vilde hente.

2. Han tog et tabernakel
paa, Dg i vort kiød sig klædte,
I hvilket han og vilde gaae
Ind i Gulds riges glæde, Na-
turen roser ey sin haand, At
den har dette bygget, Men
Herrens gode Hellig Aand,
Hvis kraft det overstygget.

3. Gulds helligdom han ey
oplod Ved blod af kalv' og buk-
ke, Men med sit hiertes røde
flod Han himlen vild' oplukke,
Hvor han en evig værdiskuld
fandt Mod alle verdens synder,
Saa vi nu er forsikkret grandt,
Guld os i hannem ynder.

4. Dg dersom sæ-blod rens-
kan De kieds udvortes plette,
Dg qvie-astens sprænge-vand
lreenhed kan afvætte; Hvor
meget meer skal Jesus blod Af-
toe al ondskabs smitte, Som
ved vor siel og nyre-rod Gulds
Aand best veed at hitte?

5. Vor Jesus sig i døden
gav, Guld med sit offer stille
Dg i sin døds det dybe hav Fra
syndens straf os skilte, Vor
Meglere hos Guld han blev, Vi
skal Gulds rige arve, Vor haand-
skrift

skrift han ti forset drev, Dg
lod den blodig farve.

Til Beslutning:

Paa Guld allene haver, p. 76.

Palme-Søndag.

Høymesse, for Prædiken:

See, hvor nu Iesus træder.

Siunges som:

D Iesu, for din pine, ic.
See, hvor nu Iesus træ-
der Hen til den morder-
stad, Enddog man ham beree-
der Saa stort et blode-bad.

2. Enddog hans guddoms
øye Sit fængsel, fors og nød
Forud kan agte nøye, Ja see
sin visse død;

3. Dog vil han fri i finde
Mod sine fiender gaac, Han
veed, han skal dem binde, Dg
evig seer saae.

4. Hans adfær er kun rin-
ge, Et asen er hans hest, Dog
kan han undertvinge Al sa-
tans gift og pest.

5. Her er han, som vil løse
Hver synde-bunden træ, Her
er han, som vil øse Trost i hver
bange siel.

6. Her er han, som udrotter
Den onde slangens sæd, Sak
ud, o Zions daatter, Dg dig
i hannem gløed.

7. Her er han som vil favne
Dig med sin kiærlighed, Her
er han, som vil gavne Dig
med sin blodig sveed.

8. Her er han, som vil bære
En torne-krands for dig, Her
er han, som vil være Din
Køng' evindeligt.

9. Her er han som vil gyde

For dig sit hierte-blod, Her
er han, som vil yde Til dig
en salig flod.

10. D! Iesu, gid jeg kun-
de, Som jeg saa gierne vil,
Dig are nogenlunde! D!
hielp mig selv dertil.

11. Jeg gierne mine klæ-
der Til for dig lægge ned,
Jeg med i flokken træder, Som
er med tak bereed.

12. Jeg bær og mine pal-
mer Til ærens Konge frem,
Jeg siunger mine psalmer, D
Iesu, her dog dem.

13. Mit Hofianna klinger
Bed din den gode Hand, Mit
hierte sig opsvinger, Dpletet
ved din haand.

14. Til lykke, o! til lykke,
Du ærens Konge; gaf, Min
død at undertrykke, Dg hav
saa evig tak.

Naar Præsten gaer paa Præ-
dikestolen.

Trods fors og død! ic.

Siunges som:

I Iesu navn Skal al, ic.
Trods fors og død! Trods sa-
tans helved-hær, Trods
alstensk nød, Dg alle diæbles
stod! Iesus vil dog komme
nær, Dg ride til Salem ind,
Hvor hans siel Til Zions Frel-
se staaer, Dg eene kun attraa-
er, Ut han ved sit korsens blod,
Dg hans sibes røde flod Al vor
sag kan giøre god.

2. Sak, Zion, med, Sak med
i siel og siel Til korsens sted,
Dg lys hans fode-sied, Palme-
Greene til ham bind. Syng ho-
fianna, og sig Hertelig: Dig
lykke,

lytte, lytte sker, O! søde Frel-
sere! Lov stee dig vor Kong' og
Guld, Som saa vældig hjælper
ud Din saa dyre hierte-brud!

Til Beslutning:

Fryd dig, du Christi, p. 29.

Aftensang, til Indgang:

Seg vil mig Herren love p. 42.

Til Beslutning:

Befignet være Jesu, p. 55.

Eller:

Et trofast hierte, o H. p. 38.

Skærtorsdag.

Høymesse, for Prædiken:

Der Jesus Kristus vor ic.

Siunges som:

O menneffe begræd din ic.

Der Jesus Kristus vor
Herre Vidste sin tid
kommen at være, At han skulle
tages af dage, Til bords med
sine discipler sad. Det paaste-
lam han med dem aad, Der
han nu doden vilde smage,
Sagde: jeg begierede hiertelig,
Førend jeg dør nu endelig,
Med eder at æde paaste-
lamet, Jeg siger eder, at herefter
Af dette æder jeg ikke meer,
Førend Gulds rige kommer.

2. Da vilde han dem til hjer-
tens trost, (At de skulle ikke af
syndens brøst I mishaaabs
banghed falde,) Indsætte sit
hellige sacrament', Tog brødet
med taksigelse i hånd', Brød
det, gav dem, og talde, Tager
hen, æder, mit legem det er,
Paa forsets træ alt for eder
Skal det bortgivet vorde. Det
gjører til hukommelse min, At

jeg eder frelser med min pin'
Alle, som boe her paa jorden.

3. Der nadveren da var
fuldenbt, Fuldkomme de han sit
sacrament, Styrkte sine disci-
pler svage; Tog kalken lige-
maade i sin haand, Takked', og
gav dem saa paa stand, Dg ven-
lig til dem sagde: Tager hen,
drikker alle, denne kalk god Er
det nye testaments blod, Det,
naar jeg paa forset hænger, Jeg
give vil for eders synd, Saa ofte
I drikke den sammelund, Da
gjøre, at I paa mig tænker.

4. Hvem nu vil æde af dette
brød, Dg drikke af Herrens
kalk, som han bød, Den stal
hans død forkynde, At Jesus
Christus, Gulds Søn, god, Paa
forset gjorde fuld pligt og bød
For alle vore synder; Dg at
Guld nu er os naadig, Dm
vi af herteus grund troe sligt,
Dg det til enden fast holde,
Saa skulle vi Gulds børn bli-
ve da, Dg himmeriges arve-
deel visseligen faae, Det kan
Gulds naade volde.

5 Saa skal hvert menneffe
prøve sig vel, For han til Gulds
bord gaaer med skiel, At han sit
hierte ret kiender, Dm han ret-
telig i troen staaer, Dg i sand
kierlighed fremgaaer, Dg hjer-
telig staaer af synden; At han
en æder den evige dom, Dm han
en 'paa Christi legem Ret for-
skiel monne gjøre: Saa skal
man og syndens suurdey Bed
den Hellig Wand ret udfeye,
Christo Gulds søn til ære.

6. Derfor lader os alle tilli-

ge Guld Fader udi himmerige
 Af ganske hierte bede, Ved
 Jesum Christ, hans eenbaarne
 Son, Som frelste os med sin
 villie og bøn, Og døden for os
 lidde, At han os med den hellig
 Aand styrker til en fast troe
 og sand, Efter hans ord at leve
 I kiærlighed og eenighed, At
 han os efter denne tid Den evige
 glæde vil give.

Naar Præsten gaaer paa Præ-
 dikestolen.

Det første Vers af:

Jesum Christus er vor salig-
 hed, Som fra os tog Guld
 Faders vrede, Med sin pine og
 hellige død Frelste han os fra
 helvedes nød.

2. At vi aldrig det forgiæde,
 Gav han os sit legem at æde,
 Det vi faae med brød saa sin,
 Og at drikke sit blod i viin.

3. Hvem af denne kost vil
 æde, Sit hierte og sin sag han
 en forgiæde, Hvem uværdig
 hertil gaaer, For livet den
 evige død han faaer.

4. Thi skal du Guld Fader pris-
 se, At han dig saa vel vilde spise,
 Og han for dine synders lyst I
 deden sin Son haver givet vist.

5. Saadan naade og barm-
 hiertighed Søger et hierte i
 stor arbejd; Est du kærst saa
 bliv herfra, At du skalt ikke
 fordommelsen faae.

6. Du skalt nu blive i stadig
 troe, Da faaer du naade, mis-
 skund og roe, Af denne kost
 han haver givet Os arme til
 det evige liv.

7. Han siger selv: kommer,

Farme, Jeg vil mig over eder
 forbarne, Ingen læge have de
 kærste behov, Hans konst er dem
 en spot og uroe.

8. Vilde du med dine gier-
 ninger fange Himmelen, og
 for dem did gange, Da var
 min pine og død ey fyldest, For
 du dig selv din salighed est.

9. Troer du fast af hiertens
 grund, Og bekiender det med
 din mund, Saa er du ret gan-
 ske vel sticket, Og denne kost
 din siel vederqvæger.

10. Denne frugt maae ey
 borte være, Brødre og søstre
 skal du ære, Med din penning,
 Guds og jord, Dermed dem
 hielp, som Guld haver budet.

Til Beslutning:

Jesu Christ, dig takke p. 84.

Aftensang, til Indgang:

Hielp Guld, at jeg nu kunde,
 Du ædle Staber min,
 Prise dig af hiertens grunde,
 Guddommelig ære din; Saa
 gladelig jeg begynde vil Om
 dine Ord at synge, Herre Gud,
 hielp mig dertil.

2. Evindeligt dine Ord blive,
 Som Esajas Prophet I sin
 bog monne skrive, For skulde
 forgaae al slægt, Himmel og
 alt det Guld haver giort,
 Skulde det end slet fordærves,
 Aldrig rygger Guld sine ord.

3. Jesus kom hid til ver-
 den, Han var Guds ord det
 bold, Giorde hver mand stor
 velgierning, Dog blev han
 ynkelig sold Af Juda, som
 var hans egen mand, Blev
 han

han forraadt til døde, I Jesus det meenløse Lam.

4. Da Jesus havde ædet Med sine det paaste-lam, De skulde hannem ei forgiøde, Dog brodet i sin haand: Uder, sagde han, mit legem det er, Som skal for eders gives, Be-tale for eders synder:

5. Han monne dennem og-saa skienke I viin sit rosens blod, Hans død dermed at be-tænke, At han var os saa god; Hvo værdelig æder af dette brød, Dg drikker af denne skaa-le, Aldrig bliver han død.

6. Jesus toede deres fædder, Dog han var deres Herre, Saa skulle I hinanden giøre, Sagde han, det er min lære, At I skulle have hinanden kjær, Derpaa skal man det kien-de, At I mit folk er'.

7. Kristus i Urtegaarden, Der han sin bøn havde giort, De komme med hellebaarder, Dg ledde hannem bunden bort For dommeren, som var den tid, Hudstrøgen og torne-kro-net, Blev saa fordømt til døde.

8. Høyt op paa korsset han hængtes Denne høybaarne Forste, Efter os hannem saare forlængtes, Thi, sagde han: mig tørster, det var alt efter vor salighed, Af Maria var fødet Guds Søn af ewighed.

9. Han bøvede ned sit hoved, Dg saa sin aand opgav, Som Johannes haver vidnet, Der-næst blev taget af Korsset, og ned i graven lagt, Paa tredie dag opstanden, Som han til-sorn havde sagt.

2. Sine disciple da lærde Jesus at forkynde Hans ord omkring al verden: Hvo som vil omvende Fra synd, og troe og blive døbt, Han skal ewin-delig leve, Det haver han-nem Kristus kjøbt.

11. Lucas han monne skri-ve, Om Christi himmelfart, Dog vil han hos os blive Al-tid, som han haver sagt, Per-sonlig og med kraftig ord, Der kan ingen modstride, En gan-ske helvedes port.

12. En Troster han os send-te, Som er den Hellig Aand, Sandhed skal han os kiende, Dg styrke os i modgang, Den samme ville vi kalde paa, Han vil os ey forlade, Men troelig med os staae.

Til Beslutning:

D vi arme synder ic. p. 87.

Langfredag.

Høymesse, før Prædiken:

D! Guld vor Fader i ewig-hed, Uden al begyndelse og ende, Jeg troer paa dig, og visselig veed, Som skriften gi-uer tilkiende, At du haver med din guddoms kraft Him-mel og jord og alting skabt, Den første mand og kvinde.

2. Jeg troer ogsaa paa Je-sum Christ Guld Faders Søn allene, Undfangen af den Hel-lig Aand vist, Født af jomfrue hin reene: Maria hedder den jomfrue skion, Hvoraf han tog sin manddoms kion, Vor Frelsermand allene.

3. I Bethlehem fødte Ma-
ria

ria sin Søn, Hans hellig vel-
figuede moder, Til hjælp og
trøst af menneskens kion, Vilde
handa være vor broder: Nu er
Christus baade Guld og Mand,
Det bør os alle at troe forsand,
Om vi ville salige vorde.

4. I Jodeland gif han om-
kring, Glds ord at prædike og
lære, Med sine mirakler og
underlige ting Beviste sig Gld
at være, Og Lazarum bad
han opstaae, Der han vilde
til sin pine gaae. Judas mon-
ne hannem fertraade.

5. Der nu Christus Glds
eeneste Søn Gav sig i dødens
fare, Langfredags nat gjorde
han sin bon, Med sved og
blodige taare: Da blev han
fangen i urtegaard, Af Juda
og den Jodiske star', Apostler-
ne monne fra hannem vige.

6. For menneskens skyld,
troe vi nu fast, Lod han sig fan-
ge og binde, At han dermed af
synd og last, Vilde frie os fra
være fiender, Fra helvedes pi-
ne og evig død, Som Adam
udi paradisis brød Glds bud
under evig pine.

7. De sendte hannem først
ind til Annas, Der mødte han-
nem forrig og møde, Og strax
dernæst til Caiphas, De haste-
de med hannem til døde, Med
logu og falsk, og stor uret, Som
de hannem gjorde den ganste
nat; Fæder monne hannem
forsvære.

8. Om morgenen vel be-
timelig tid, Det første de vilde
da gjøre, Jesum monne de

samdrægtelig, Hen til Pilatum
føre, De loye paa hannem for
ret og dom, De sagde: han
agtede ey kejseren af Rom,
Det maatte Pilatus høre.

9. Der han forstod den sag
i grund, Som de for hannem
berette, Bidste han vel, at den
Jodiske fund For had og avind
vilde trække Mod Jesum den
uskuldige mand, Hos hvem
han ingen døds-sag fandt, Dog
lod han hannem hudstryge.

10. Hans tienere toge han-
nem ind med hast, Kaldte
sammen den ganste rode, En
krone af torne gjorde de vel
fast, Den satte de paa hans
hoved, De spytted' og sloge, og
giorde hannem vee, Gave rør
i haand, og fulde paa knæ,
En konge de monne tilbede.

11. Saa kasted' de over
hans blodige krop Et gammelt
purpur-klæde, Med spee og
spot reyste de hannem op, Pila-
tus lod hannem udlede, Da
skod tilsammen den Jodiske
hob, De faldt hannem over
med strig og raab: Lad han-
nem korsfæstes til døde.

12. Pilatus svarede af sin
forstand; Jeg kan ikke andet
fornemme, End Jesus er en
uskuldig mand, Hvorfor skal
jeg hannem domme? Da raabte
de Joder hver og een, Og sagde:
du est ikke kejserens ven, Om
du lader hannem undkomme.

13. Her maatte Pilatus give
sig tabt, Der han fik kejseren
at høre, At hans retfærdighed
miste sin kraft, Og han lod sig
forfø=

forføre, Dg frngtede mere for
Kæyserens had, End for Christi
retfærdige sag, Som mange
(desværre!) endnu gjøre.

14. Pilatus torde sine hæn-
der i vand, Ukyldig vilde han
da være, Dg dømte saa den u-
skyldige mand, Som Jøderne
monne begiere: Jeg er uskyldig
i denne mands blod; De raabte
igien med et frit mod; Hans
blod skal over os komme.

15. De ledde hannem ud
til hoved-pande-sted, Sit kors
maatte han selv bære, En
stor almue da fulgte hannem
med, Som grædte og gavede
sig saare: Du Zions dotter,
græd ikke for mig, Men du
maatt' nu vel græde for mig,
Thi din ulykke vil komme.

16. Dg der de komne til
Golgatha, Jesum monne de
forsæfste, Mellem to røvere
hængte han da, Det skede alt
for vort beste: Han raabte paa
forset med høyer rost; O! Fa-
der, forlad dem deres brost!
De vide ikke hvad de gjøre.

17. Der stod omkring den
meenige mand, De spottede
hannem mangelunde, Den sva-
re pine taalde han ldi tre
ganste stunde, Saa gav han
strax der op sin aand, Dg den
befalede sin Fader i haand, Dg
døde for synderne vore.

18. Der han var død, strax
een af dem Han lod sig ikke
fortryde, Men tog et spyd og
traadde der frem, Stak op i
Christi side, At spydet i hans
hierte stod, Der ubrandt baade

vand og blod, Sanct Hans det
klarlig beskriver.

19. Joseph af Arimathia.
kom, En dristig gierning han
gjorde, Han bad Pilatum strax
derom, At han maatte Chri-
stum jorde, Saa tog han Chri-
sti legem deraf, Dg lagde det
i sin egen grav, Dertil hialp
Nicodemus.

20. Kristus og ned til hel-
vede foer, At tage til fange og
binde Den ganske diævelens
magt saa stor, Derover han
sejer monne vinde, Han knus-
sed' hans hoved, og helvede
brød, Forhvervede med sin pi-
ne og død, At vi skulle aldrig
fordømmes.

21. Paa tredie dag i mor-
gen-stund Kristus stod op af
døde, Paa legem og siel baade
karst og sund, Frelste os alle
af møde, I fyrgetive dage lod
han sig see, Dg for sine A-
postler sig betee, I verden han
dem udsendte.

22. Saa foer han op til
himmelen, Der fyrgetive dage
havde ende, Dg strax herved
tilbage igien Han os den Hel-
lig Aand sendte. Nu sidder
Jesús baade Gud og Mand Alt
hos sin Faders høyre hånd,
Der monne han for os bede.

23. Derfra er han og ven-
tendes, At dømme baade le-
vende og døde, De gode bliver
tilskientendes Det evige liv
og glæde, De onde faae ham
og der at see, Saa stodes de
ned til evig vee, ldi helvedes
ild at brænde.

24. Jeg troer og paa den Hellig Aand, Som mig skal styre og raade, Forøge min troe og ret forstand, Dg give mig af sin naade, At jeg skal rettelig frygte Gud, Samtykke hans villie og holde hans bud, Min fattige næste til gode.

25. Dertil er og den Hellig Aand Os arme mennesker tilgode, En hjælper og husvalermand, At give dem trost og glæde, Som kalde paa hannem i sorrig og nød Med stadig troe i liv og død, Dem vil han aldrig undfalde.

26. En hellig kirke og kristen samsfund Troer jeg i verden at være, Det folk, som bliver i allensind Ved Christi ord og lære, De have tilsammen een troe, een daab, Til Kristusum sætte de alt deres haab, Han er deres salighed allene.

27. Jeg troer og veed det visselig, At Gud vor himmelske Fader, Han er os mild og miskundelig, Dg os vor synd forlader, For eeneste Christi pine og død Gior han os frie fra al vor nød, Thi kan os intet skade.

28. Jeg veed, jeg skal igjen opstaae, Enddog de mig begrave, Dg uforfrænkkelig her fremgaae, Ingen tvivl derpaa kan have, Det er af Guds besynberkelig kraft, At alle de mennesker, som han haver skabt, Skulle vist opstaae af døde.

29. Det er min trost og stadig troe, At Kristus. min kiere broder, Skal give mig det evige liv og roe Hos Gud min

himmelske Fader, Til evig tid med glæde og fryd, Efter dens ne sorgængelig død, Han laader mig aldrig forfare.

Efter Prædiken:

Jesus op paa korsset stod, Dg af hannem løb hans hellige blod, Hans saar gjorde hannem stor pine: Syv ord han talede i samme stund, Dem behold i Tankerne dine.

2. Det første ord var saa barmhjerteligt Alt til sin fader i himmerig, Det er saa trøsteligt at høre: Forlad dem, Fader, de vide ikke bebre, End hvad som de mig gjøre.

3. Det andet sagde han til moder sin: See, kvinde, din søn i steden min, Det skal Johannes være; Johannes, see du moder din, Jeg vil dig hende befale.

4. Dernæst betænk, hvor mild han er Mod alle dem, hans naade begier, Til roveren sagde han naadelig: Forvist skal du i denne dag Med mig i paradisis være.

5. Det tierde raabte han saa græffelig: Min Gud! min Gud! hvi forlodst du mig I disse grumme lovers hænder? Jeg pines og plages saa bitterlig, Saa plat er jeg elænde.

6. I merke vel, hvad det femte ord var; Mig tørster, sagde han aabenbar; De stienkte hannem ædike og galde. Han tørsted' alt efter vor salighed, Den drif han drak for os alle.

7. Der han havde drukket den beste drif, Nu er fuldkommet den hellige skrift, Jeg haver

haver det alt fremgaaet, Svad propheterne have spaaet om mig, Det er nu altsammen fuldkommet.

8. Saa raabte han saa høyt over alle mand: O! Fader, ret nu befaler jeg min aand I dine guddommelige hænder, Saa bøiede han sit hoved ned, Og saa sin Aand udsendte.

9. Den høvidsmand det under saae, Hannem syntes, at verden den vilde forgaae, Der mørknedes soel og maane, For den den skalv og rystedes ved, Thi Skaberen var i vaande.

10. Forvist er det og sandelig Guld Faders Son af himmerig, Som nu lidde død og vaande: Forvist er det vor Frelser kjær, Der nu opgav sin aande.

11. De frygtede Guld saa inderlig, Og lovede Guld Fader af himmerig: Det ville vi ogsaa giøre, Han haver sin Son en for os spart, Vi ville hannem troe og høre.

12. Nu lader os stride alsommeest Mod synden, den haver Gulds Son korsfæst, Thi ville vi hende hade, Og takke den, som haver os løst Fra forrig og alskens vaade.

Lil Beslutning:

Det hellige kors vor Herre selv har Med blodige vunder og dødelige saar, For os han pligt og bod fuldgiorde, At vi skulle os dertil forlade, Vi vorde en salig i andre maade.

2. Jomfrue Maria, moder til Christ, Og alle helgen, hos Guld ere de nu vist, For Christi skyld

det skeede alleenest, Og ikke for nogen deres egen fortienest.

3. Alle gode christne mennesker, Vider i skriften findes det, At ville I nogen salighed vinde, For Christi skyld allene monne I det finde.

4. Du værdige Hellig Aand, vær vor tolt, Og lær os arme christne folk, Og leed os alle ad den rette bane, Fra mennekens lære og vor egen vane.

5. Al ære og priis være eneste Guld, som sendte sin Son til jorderig ud! Han styre og regiere os allesammen, At vi hannem frygte og elste! Amen.

Aftensang, til Indgang:

O hierte kiære Jesu Christ, Siunges som:

Fader vor udi himmerig,
O hierte kiære Jesu Christ,
Som frelste os fra satans list,
Du som et fromt uskyldigt Lam leed hiertens angst og verdens skam, Og endelig ved korsets død Forlostte mig fra evig nød.

2. Du fængslet blev for retten fort, Jeg dermed slap, og blev urørt, Du uden brode klages an, Og hilses med et rør i haand, Mod dig en knegt har nærer knyt, Du saaer kindheste, hug og spyt.

3. Jeg takker dig af hertesrod For dine ribler, saar og blod, Og beder saa ydmugelig, Du vilt min synd forlade mig, For hvilken du, o! Jesu, leed Saa megen pine og fortred.

4. Lad sødeste Immanuel,
G 4 Din

Din død ey spildes paa min siel, Din dødsens kamp og blodig sved Lad komme mig til salighed: Dit fængsel og de haarde baand Frie mig af mine fienders haand.

5. Din blodig ryg og tornes nag, Din spyt og spot, din' hug og slag, Dit tunge kors og haarde død Lad trøste mig i dødsens nød, At sielen udaf dine saar En lægedom mod synden faaer.

6. Lad mig betænke al min tid Din død, og takke dig med flid; Din værdstyld lad husvæle mig, At du mig frelste naadelig Fra synd, nød, død og satan med, Til himeriges herlighed.

7. Og naar den time kommer da, At sielen her skal stilles fra Da staae mig bi, o! Jesu Christ, Og vogt mig vel fra fiendens list, At han med al sin vold og svig Ey noget skal formaae mod mig.

8. Jeg er din eyendom og arv, Du kiender best min trang og tarv, Du haver kjøbt mig med dit blod, Som du paa korsset flyde lod: Thi kan du ey forlade mig, Al min fortrøstning staaer til dig.

9. Jeg da befaler dig min siel, D! Jesu, glem du hende vel, Tag hende i din stul og agt Mod helvedes og satans magt, Den er jo renset ved din død, Tag derfor hende i dit stød.

10. Hvor den fra denne jammerdal Forslyttet til din frydesal, Foruden tvang og kiedsomhed, I glæde, fred og hertig-

hed, Blandt de udvaldes store tal Til evig tid dig love skal.

Til Beslutning:

JEsus op paa korsset, p. 104.

Eller, de to sidste Vers af: D! menneske, begrav, p. 22.

Første Paaske-Dag.

Høymesse, for Prædiken:

I døden Jesu blundet, ic.

Siunges som:

Gulds godhed ville vi prise.

I døden Jesu blundet, I graven lagdes ned, Var nu dog overvundet Al dødsens bitterhed. Nu vinder op saa klar Den soel med lys og glæde, Som i sit jorde-klæde Saa slet formørket var.

2. Af gravens sted hin mørke Opstod vor siel-ven, Dernæst ved englers styrke Blev steenen veltet hen. Seer, I blodtørstige, Som Jesum for ombragte, Som han paa korsset strakte, Seer Jesum levende.

3. Med lov vor mund udbryder Om Jesu hertighed, Det hele land sig fryder, Fordi hans ord er skeet, Sit løfte holdt han vist, Thi siunger alle munde Af dybe hiertens grunde: Tak skee dig Herre Christ!

4. Alt det du vilde lide, Din død, dit blod, din sved, Din siel-angst og qvide, Var for vor salighed; Vi seer sik ved dig, Thi ville vi nu møde For dig, og sammenstøde Med hellig seer-skrig.

5. D! mægtig seer-herre, Som fiendens heele magt, Dit store navn til ære Har under fødder

fødder lagt, Lær os at kiempe
 saa, At, naar vor strid har
 ende, Vi palmer kan i hænde,
 Og seyer-trone faae.
 Naar Præsten gaaer paa Præ-
 dikestolen.

Det 2. og 3. Vers af:

Dy siel, bryd sønnen af.

Siunges som:

Fryd dig, du Christi brud.

Dy siel, bryd sønnen af, Og
 see til Jesu grav, hvor
 han i dødens quale Udraf
 Guds vredes skaale, Og stod
 dog op med ære, Hans navn
 velsignet være.

2. D! prægtig morgen-
 glands, Som overgaaer al
 sands, Guds Søn, vor soel er
 oppe, Og giennem dødsens
 troppe har sigtet sig med ære,
 Hans navn velsignet være.

3. D! salig paaske-dag, Nu
 har vi vunden sag: Langfres-
 dags bitter minde Maae nu
 saa sødt henwinde; Thi Je-
 sus vandt med ære, Hans navn
 velsignet være!

4. Med qvinderne vil
 Vor salve lave til, Al kiærlighed
 ham yde, Som skal af hiertet
 flyde, Med troe og tak og ære,
 Hans navn velsignet være.

5. Bort, du beseglet steen,
 Som gienste Jesu been, Du
 kandsi ham ey indlukke, Guds
 Søn ey saa vil bukke, Du og
 hans kraft maae lære: Hans
 navn velsignet være.

6. Hver herte-steen og stød
 Skal saa ved Jesu død Og
 troens seyer vige, Thi død og
 satans rige Er ødelagt med

ære, Hans navn velsignet væ-
 re!

7. Her er et engle-bud Som
 siger os vor Guld Og Broder
 Jesus ikke Er meer i dødsens
 strikke Men han stod op med æ-
 re, Hans navn velsignet være!

8. O kiære siel, stig op Mod
 himlens stjerne-top, Triumph
 og lov at siunge, Med herte,
 mund og tunge: Dig, Jesu,
 dig see ære, Dit navn velsig-
 net være!

9. Trods dig, o! dødsens
 brod! Nu har du mist din od,
 Trods! helvede, din grube!
 Trods satans gab og strube!
 I tabte med vanære, Guds
 navn velsignet være!

10. Thi frygter jeg ey død,
 Ey jordens grav og stød Mit
 støv vil Jesus vække, Og her-
 ligen bedække Med himmel-
 stik og ære, Hans navn vel-
 signet være!

11. O Jesu lad mig saa
 Af synden daglig staae, Jeg op
 kan staae til glæde, Og for dit
 ære-sæde Dig evig lov frem-
 bære Med Engle-tak og ære.

Naar der ofres:

Christ laae i dødsens baande,
 For vore synder given,
 Han er igien opstanden, Var
 os det evige leonet, At vi skulle
 altid være glad, Hannem tak-
 ke og prise i allen stad, Og syn-
 ge Halleluja, halleluja.

2. Døden kunde ingen twin-
 ge Blandt alle menneskens søn-
 ner, Det gjorde alt vore syn-
 der, Ingen uskyldig var at fin-
 de: Deraf da kom den død saa
 snart,

snart, Fik magt over os med en fart, Holdt os i sit rige fangne. Halleluja.

3. Jesus Christus, Guds Faders Son, Ildi vor sted er kommen, Ved hannem faae vi den evige løn, Dg døden er overvunden, Al dens ret og al dens magt, Som vi vare alle underlagt, Borttog Christi død allene. Halleluja.

4. Det var en ganske uendertlig krig, Der døden og livet stridde, Livet fik magt og overhaand, Dg monne døden aflive. Skriften haver os det kundgjort, At Christi død bedrev det mord, En spot af døden er vorden. Halleluja.

5. Her er det rette Paaske-Lam, Om hvilket Guld haver budet, Det er det, som paa korsset kom, For vor skyld stægt og dødet Dets blod stæntes paa vores døre, Dg holder døden uden fore, Den mordere kan os ei røre. Halleluja.

6. Saa holde vi den høye fest Med hiertens frød og glæde, At Jesus Christus er os næst, Sin naades skin os be-teede, Han er selv retviis-hedens lys, Som oplyser vort hiertes huus, Syndsens nat er bortgangen. Halleluja.

7. Af dette sande Paaske-Lam Vede vi og saa leve, Den gamle suurdrey, mennekens lærdom, Guds ord skal den nu vige. Kristus han er den sande mad, som bespiser den christne stad, Troen kan uden den ey leve. Halleluja.

8. Han frelste os fra død og synd Alt med sin bittre pine, Han er bleven opstandelsen, Retfærdighed monne han give; Stat, op af søvne, al christenhed, Lad mørkheds gierninger være dig leed, Retfærdig lev i Christo Jesus. Halleluja.

9. Lov, pris og ære være dig, David, o! Christe, vor Konning, Som stridde for os mandelig! Goliath er overvunden, Som lagde vind paa med al sin vold, At forderve Israels skiold; Dit aandelig Israels folk sig glæder. Halleluja.

Til Beslutning:

D! Fader udi himmelen, Ved din Son her vor bøn, Han er os født og given vist Til al vor hielp og trøst, Var os mild, D! Fader. Halleluja.

2. D! Christe Konning i evighed, Vi bede dig, vær os blid, Du som døden haver fordrevet, Dg os salighed forhvervet, Bonhør os, o! Herre. Hallel.

3. Hellig Aand, vor bøn til dig, D! Guld vor trøstermand, Samvittighedens trøst, hiertens lyst, Afslæt alle christnes brost, Fred og glæde giv os. Lovet Herren.

4. Konningens daatter af evighed, Christi brud, glæder sig, For den hun haver i aanden undfangen, Han er, som han sagde opstanden.

Men paa Christi Himmelfarts-Dag i steden for disse sidste ord, siunges:

Han er, som han sagde, op-faren,

faren. Hun sig paa Guld for-
lader. Hallel.

Aftensang, til Indgang:

Christ laae i dødens p. 107.

Eller:

D! Kierreste siel, op at vaage
Siunges som:

Med sorgen og klagen ic.

D! Kierreste siel, op at vaage,
Thi dødsens og helvedes
taage Ved Jesu død er alt for-
svunden, Dg seeren evig er
vunden.

2. Bort, synder og laster
og lyder! Fremstinner, i hel-
lige dyder; Thi Jesus vil hel-
lighed have, At vi vore syn-
der begrave.

3. Hver rens sin suurdey
af herte. Med graad og for-
trydelses smerte, Al ondskab
fra sielen udfeye, Dg gamle
vanartige deye.

4. Paaske-Lam for os er
blevet Til slagterbæuk ynkelig
drevet, Vor Christus, vor glæ-
de og ære, Som vilde vort
offer-lam være.

5. Den som haver alting i
volde, Hans fryde-fest hellig
vi holde, Med psalmer og
aandelige sange, Sa pukke
mod døden og prange.

6. Sid reenhed hvert herte
besmykke, Dg sandhed i findet
sig trykke! Saa skal vi fra ond-
skab udtræde, Dg paaske-fest
holde med glæde.

Til Bestutning:

Fra døde opstod den ic.

Siunges som:

Et barn er født i Bethlehem.

Fra døde opstod den Herre
Christ, Herre Christ, Men-
neste til trost forvist. Halle-
luja, halleluja.

2. Som fordags lidde den
bittre død, Bittre død, At
frie os mennesker af nød. Hal-
leluja, halleluja.

3. I kvinder som her ban-
ge staae, Bange staae, Til
Salixam skulle I gaae. Hal-
leluja, halleluja.

4. Disciplene de sig der,
Sige der, at ærens Konge op-
standen er. Halleluja, hallel.

5. I denne paaskes glæde-
lig tid, Glædelig tid, Lader os
love den Herre bliid. Halle-
luja, halleluja.

6. Lov Fader, Søn og Hellig
Aand, Hellig Aand! Guld være
tak i alle land! Halleluja, hall.

Anden Paaske-Dag.

Høymesse, for Prædiken:

Som den gyldne soel frembr.
Siunges som:

Nu vel an, vær frisk til mode.

Som den gyldne soel frem-
bryder Giennem den
kulsorte sky, Dg sin straale-
glands udskyder, Saa at mørk
og mulm maae flye: Saa
min Jesus af sin grav, Dg
det dybe dødsens hav Opstod
ærefuld af døde, Imod paaske
morgenrøde.

2. Tak, o! store Seer-
herre, Tak, o! livsens Him-
mel-Helt, Som ey døden kund'
indspærre I det helved-mørke
telt! Tak, fordi at du opstod,
Dg fik døden under fod; In-
gen

gen tunge kan den glæde Med
tilførlig lov udqvæde.

3. Seg kan finde i mit hjer-
te, At min siel har trøst deraf,
Som kan lindre al min smer-
te, Naar jeg mindes kun din
grav, Og betænker, hvor du
laae Udi dødsens mørke vraae,
Og stod op med kraft og ære,
Hvad kan større glæde være?

4. Ligger jeg i syndsens veye,
Ligger jeg i armød ned, Ligger
jeg i sygdoms leye, Ligger jeg
i uselshed; Ligger jeg fortrængt,
forhadet, Og af verden slet for-
ladt, Skal jeg huus i graven ta-
ge, O! her er dog haab tilbage.

5. Du for synden eengang
døde, Dermed er min synd be-
talt, Armød, uselshed og møde,
Ja min sygdom bar du alt:
Seg ved dig opreises skal, Og
af dødens dybe dal Skal jeg
hovedet oprette, Al min nød
kan det forlette.

6. Synd og død og alle pi-
le, Som at satan skyde kan,
Ligge brudte ved din hvile Udi
gravens mørke land! Der be-
grovst du dem, og gav Mig en
sikker trøste-slav, At ved din
opreisnings ære Jeg skal seyer-
palmer bære.

7. Som Guds Søn jeg dig
nu kiender, Og seer din almæg-
tighed, Din opstandelse ind-
spender Hvad jeg troer, og
hvad jeg veed mig til salighed
og haab, Ja min christendommens
daab I din død er som et bil-
led' Og opstandelse fremstilled.

8. Du til livet skal mig væk-
te Ved din stor' opreisnings

kraft, Lad kun jorden mig be-
dække, Orme tære al min saft,
Jld og vand opsluge mig, Seg
døer i den troe til dig, At jeg
skal til liv opstande Udaf død-
sens grumme lande.

9. Gode Jesu, giv mig naa-
de Ved din gode Hellig Nand,
At jeg saa min gang kan raade,
Og veyledes ved din haand, At
jeg ey skal falde hen Udi død-
sens svelg igien, Hvoraf du
mig engang rykte, Der du
døden undertrykte.

10. Tak for al din fødsels
glæde, Tak for dit det Gud-
doms ord, Tak for daabens hel-
lig væde, Tak for naaden paa
dit bord; Tak for dødsens bitter-
vee, Tak for din opstandelse,
Tak for himlen du har inde,
Der skal jeg dig see og finde.
Naar Præsten gaaer paa Præ-
dikestolen.

Det første Vers af:

Følg, Jesu, med, Seg er din re.
Stunges som:

I Jesu navn Skal al vor.
Følg, Jesu, med, Jeg er din
Vandringemand, Til gra-
vens sted Gaaer hvert mit fode-
sted Udi syndens slibrig land!
Ach! holt dig nær til min vey,
Slip dog en Mig arme pille-
grim I dødsens leer og lim,
Barm mit hierte med din
glød, Stør min tale for dig
sød Af din bitter piin' og død.

2. Lær mig ogsaa, Hvordan
at du opstod Af gravens vraae,
Og kunde træde paa Glan-
gens hals og dødens brod!
Tænd i mit hierte din glød, Og
gier

gjør død Al syndens giftig frøe,
Dg lær mig daglig døe! Bliv
mig ogsaa mild og bliid; Thi
min affrøeds aften-tid Lakker
meer og meere hid.

Til Beslutning:

Naar min tid og stund er
forhaand, At jeg min vey
skal fare, Herre Jesu Christ
min Frelsermand, Du vilt mig
da bevare; Udi din haand be-
faler jeg Min siel, undfald du
ikke mig, Frels mig fra død-
sens snare.

2. Min synd mig drøvelse
stor paafor, Samvittigheds
gloende pile, Som havsens
sand mangsoldig er, Dog vil
jeg ikke fortvile, Men tænke
troelig paa din død, Herre
Christ, og dine saar saa rød',
Paa dem saa vil jeg hvile.

3. Dit legems lem jeg er
uden tvivl, Det er min hier-
tens glæde, Fra dig jeg ingen-
lunde stilles vil, Var end min
død tilstede: Om jeg end døer,
aa døer jeg dig, Det evige liv
saa vilde du mig, Herre, ved
din død bereede.

4. Thi du af døde opstan-
den est, I graven skal jeg ey
blive, Din himmelfart mig
trøster mest, Dg kan døds-frygt
fordrive, Dg hvor du est, der
kommer jeg did, At leve hos
dig til evig tid; Thi døer jeg
glædelig, Amen.

Aftensang, til Indgang:

Saa har al verden da den trøst.

Siunges som:

Kader vor udi himmerig.

Saa har al verden da den
trøst, Som himlen over
den har øst, At Gld anseer ey
nogen mand, Af vilkor, byrd
og ære-stand, Men hvo Gld
frygter, og gjør ret, Paa han-
uem er Glds ynde sæt.

2. Seer kun til Jesu liv og
død, Hvad fordeel alle der i
nød, Hvor fredens evangelium
I jøde-land sig gjorde rum
Mirakel-viis, fra den tid han
lod døbe sig i Jordans vand.

3. Gld salved' ham med
kraft og Mand, At ved hans sto-
re Guddoms haand De man-
ge syge sunde blev, Han satans
strikker sonderrev, Saa hans
disciplers øyne saae, Hvad Gud-
doms kraft der i ham laae.

4. Dog slog de jøder ham
ihiel, Dg hængde ham, som u-
dyds træl, Paa korsets træe
hvor han blev død, Dg lagdes
saa i jordens stød, Gld tredie
dag opvakte ham, Til dødsens
store spot og skam.

5. Af mange blev han kiendt
og seet, Ja om alt dette, som
er skeet, Hans troe disciple vid-
ne bær, Som saa af Gld be-
stikket er, Han drak og aad
med dem, og lod Dem tage
paa, at han opstod.

6. O! Jesu, du som quind'
og mand, Af levendes og dø-
des stand Skal for din dom-
stoel kalde frem, Gjør hver dag
saa min siel beqvem, At jeg af
synden op kan staae, Dg evig
salighed opnaae.

Til Beslutning:

Jesus Christus vor Frelsermand, Den som døden overvandt, Han er opstanden, Synden haver han fangen. Kyrie eleison.

2. Den uden al synd fødet var, Guds vrede han for os bar, Dg flydde os vensteb, At Guld vil os nu kjær have. Kyrie eleison.

3. Død, synd, liv og al naade Monne han allene over raade, Han vil redde alle, Som hannem troelig paakalder. Kyrie eleison.

Tredie Paaske-Dag.

Høymesse, for Prædiken:
Jeg beder dig min ic. p. 34.
Maar Præsten gaaer paa Prædikestolen.

Hil, Jesu, dig, Est du her.
Siunges som:

J Jesu navn Skal al.

Hil, Jesu dig, Est du her midt iblandt? Hvad skader mig Da, om mit hierte sig Indtil døden saart befandt? Ach! Jesu, lys kun din fred, Dg bliv ved At skinne paa os ned Med fred og kærlighed! Giv at dine hænders saar, Dine fødders nagle-skaar Aldrig af mit hierte gaaer.

Til Beslutning:

D Fader udi himelen, p. 108.

Aftensang, til Indgang:

Opstanden er Christus vor Herre, Halleluja, Halleluja, Til verdens frelse med store. Halleluja, Halleluja.

2. Men havde han ey opstandet, Halleluja, Halleluja, Da

hadde verden forganget. Halleluja, Halleluja.

3. Men efter han opstanden er, Halleluja, Halleluja, Lov ve vi Christ vor Herre kjær, Halleluja, Halleluja.

4. En sabbaths morgen ginge, Halleluja, Halleluja, Til graven tre hellige kvinder, Halleluja, Halleluja.

5. De ledte efter Jesum Christ, Halleluja, Halleluja, Meente hans krop at ville salve vist, Halleluja, Halleluja.

6. Da funde de to Engle klar, Halleluja, Hall. Som trosted' dem, der sorgfuld var. Halleluja, Halleluja.

Engelen siger:

7. Forfærdes ey, men værre fro, Halleluja, Halleluja, Den J søge, han lever nu, Halleluja, Halleluja.

Maria siger:

8. Engel, o! kiære Engel siin, Halleluja, Halleluja, Hvor finder jeg nu Herren min? Halleluja, Halleluja.

Engelen:

9. Han er opstanden af sin grav, Halleluja, Halleluja, Nu paa den hellige paaske-dag. Halleluja, Halleluja.

Maria:

10. Viis os Jesum vor Herre kjær, Halleluja, Halleluja, Som du siger opstanden at være. Halleluja, Halleluja.

Engelen:

11. Saa træder frem, og steden seer, Halleluja, Halleluja, Som Herren laae, er nu ey her. Halleluja, Halleluja.

Maria:

Maria:

12. Herren var her, er nu ey her, Halleluja, Hallel. Vidste jeg hans plads, glad vilde jeg vær', Halleluja, Halleluja.

Engelen:

13. Seer her den dug, hvori han laae Halleluja, Halleluja, Indsvøbt indtil paa tredje dag. Halleluja, Halleluja.

Maria:

14. Vi see det jo, at det er vist, Halleluja, Hallel. Men viis os Herren Jesum Christ, Halleluja, Halleluja.

Engelen:

15. Gaaer i det Galilæiske land, Halleluja, Hallel. Der finde I ham, saa sagde han. Halleluja, Halleluja.

Maria:

16. Eja! Eja! I engle fiere, Halleluja, Halleluja, Nu maae vi igien glade være, Halleluja, Halleluja.

Engelen:

17. Gaaer hen, og siger Peter det, Halleluja, Halleluja, Samt andre hans disciple med, Halleluja, Halleluja.

Maria til Folket:

18. Nu synger alle med glædelig rost, Halleluja, Halleluja, Opstanden er den Herre Christ. Halleluja, Halleluja.

Meenigheden:

19. Eja, vi maae vist glade vær', Halleluja, Halleluja, Vi skal med ham opstaae enhver, Halleluja, Halleluja.

Til Beslutning:

Jesus Christus vor, p. 112.

Første Søndag efter Paaske.

Høymesse, for Prædiken: Af dybeste nød lader ic. p. 87.

Naar Præsten gaaer paa Prædikestolen.

De to første Vers af:

Herre Jesu Christ, min p. 63.

Til Beslutning:

O! Jesu, præst i evighed.

Siunges som:

Jeg beder dig min Herre.
O! Jesu, præst i evighed,
Her lader du det kiende,
Hvorfor Gild dig af himlen ned
Til jorden vilde sende, At syn-
dere du kunde med Din Fader
vel forlige, Dg give dennem
deel og sted Færens ewige rige.

2. Dg at disciplene, som skal
Det sone-embed føre, Saa
de paa jorden himlens sal Med
fiere riig kan giøre, Dem styr-
ker du med raad og fred, Dg
deres synd forsoner, Sa dem
med himlens myndighed Dg
store naade kroner.

3. Som Faderen har dig ud-
sendt, Dg salvet uden maade
Med aand og kraft, som er be-
kiendt, Saa vil du og i naade
Bed Aand og kraft med den-
nem staae, Som dine bud skal
være, Dg om i hele verden
gaae, Dit saltige ord at lære.

4. O Jesu giv mig naade
til Det embede at øre, Som
du saa høyt selv hadre vil, At
jeg dit ord og lære Ey blæser
hen i veyr og vind, Saa jeg for-
stokket bliver, Dg i mit flinte-
haarde

haarde sind, Til døden bunden bliver.

5. Lad mig en her den ringeste Foragte af dem alle, Som du til dine tienere Behaget har at kalde: Lad mig min synds afløsning faae, Løs her min synde-kiæde, Saa er jeg frie, at jeg kan staae For domstoel din med glæde.

Aftensang, til Ingang:

Det er Guds villie, det er.

Siunges som:

Gud Fader udi himmerig.

Det er Guds villie, det er hans bud, At vi med sang og vise Tre Personer og en sand Gud Skulle altid love og prise.

2. Gud Fader føder af sin Guddom, Guds Søn fødes hans lige, Den Hellig Mand, en Trøster from, Udgaer af dem tillige.

3. Et Guddoms væsen og een natur De tre Personer have Som er en Mand almægtig, og puur, Viis, evig og god i gave.

4. Gud Fader skabte mennesken først, At vi hannem lov skal føre, Guds Søn haver os igienløst, Os Anden mon helliggjøre.

5. Gud skabte mennesken hellig og reen uden synd og alskens vaande, Men satan gjorde os stor meen, Førde os i dødsens vaande.

6. Han os bortdrev i synden leed Og ved Guds naade skilte, Gud blev os baade gram og vred, Vi fore til helvede vilde.

7. Dog vil Gud ingen synders død, men at han sig omvender, Og troer paa Gud, at han af nød Ham frier, og salighed sender.

8. Thi ynkede Guds barmhertighed Vor jammer og store elænde, Sin eneste Søn af himlen ned Paa jorden til os sende.

9. Han blev et menneske puur og reen, Lidde døden og megen pine, Der med løste os af synd og meen, Giorde os retfærdig' og sine.

10. Saa er Jesus baade Gud og Mand I to naturer sande, Dog een Person, som frelse kan Af synd og dødsens vaande.

11. De af hiertet paa hannem troe, Og sig til Gud omvende, De faae ret evig glæde og roe I himmerig uden ende.

12. Den Hellig Mand boer hos dem vist, Og dem paa nye igienføder, Og helliggjør, men syndens lyst Han stedse dæmper og deder.

13. Saa er Gud Fader vor Skaber kiær, Guds Søn vor Frelser blide, Den Hellig Mand vor Helliggjører, Frier os fra helvedes gride.

14. Derfor bør Faderen ære og priis, Og Sønnen foruden ende, Den Hellig Mand og liger-viis, Som os sliig naade sende.

Til Beslutning:

Vi takke dig, O Gud, p. 56.

Anden Sønd. efter Paaske.

Høymesse, for Prædiken:

Hyvad kan os komme ic. p. 93.

Maar

Naar Præsten gaaer paa Prædikestolen.

Saa from og god min ic.

Siunges som:

I Jesu navn Skal al vor ic.

Saa from og god Min Hyrde
Jesús er, Ut han sit
blod For mig paa korsét lod,
Til at frelse mig og hver,
Han kiender mig blandt sin flok,
Det er nok, Jeg kiender ham
igen, Som sielens bedste ven,
Der mig vel forsørge skal,
Dg igiennem dødsens dal For-
re mig til himlens sal.

2. Hvor du gaaer frem, Jeg
følger ind og ud, Din røst har
klem, O Jesu, gjør mig nem,
Du min Konge og min Guld!
Sank, Jesu, sank dine faar,
Som der gaaer Udsprede her
og der, O! sank dem een og
hver Til din rette faare-stie,
Giv dem dine bryst at dic,
Gjør dem og fra ulven frie.

Til Bestutning:

Herren han er min hyrde
god, Min vægter og min
nærer, Thi falder alting mig
til fod, Ut godt han mig be-
stierer, Mig skal en fattes sie-
lens fod, Dg en mangle det
daglige brod, Vel mig for
saadan en Herre!

2. Som hyrden driver ud
sine faar Paa deilig græsgang
grønne, Dg fører dem til rin-
dende aarer, Dg til vandstrøm-
me skionne; Saa gjør min
hyrde Jesus Christ, Han fører
siel og legem vist, Hver
faar sin mad og drikke.

3. Om jeg faaer lyst til verd-

slig ting, Min siel han skal om-
vende, Dg føre mig derfra om-
kring, Selv tage mig ved hæn-
de, Dg lede mig saa tryk og fri
Paa retfærdigheds trange stie,
For sit navns skuld og ære.

4. Hvad skulde jeg derfor
frygte mig, Mens du har mig
ved haande, Dg leder mig saa
tryggelig Ut med dit ord og
aande? Trods modgang og
al verdens nød! Trods hel-
ved og den evig død! Din
kiep og stav mig troster.

5. Du est min vert, jeg er
din giest, Din dug du for mig
breder, Dg spiser mig med fe-
den best, Min uven derved græ-
der, Du sparer ingen salve god,
Den flyder fra min top til fod,
Mit bægger og gaaer over.

6. Jeg skal saa nyde mange-
leed, Din godhed her i live Dg
din store barmhertighed Hos
mig skal stedse blive, Derefter
skal jeg evindeligt Boe i dit
huus og himmerig, Sy ender
faae de dage.

Aftensang, til Indgang:

Fra Guld vil jeg en vige, Han
viger en fra mig, Ledfager
mig saa lige Paa rette vej til
sig, Han rækker mig sin haand,
Baade aften ogsaa morgen
Monne han mig vel forsørge
I hvor jeg vendes i land.

2. Naar menneffen sig for-
andrer Med gunst og velgier-
ning sin, Strax Guld hen til
os vandrer, Sin naade lader
over os skinne, Dg hjælper af
al nød, Fra synd og skam be-
varet

varer, I syndens straf os sparer, Dg midt udi vor død.

3. Jeg vil hannem og adlyde
Baade i liv og død, Det skal
mig ey fortryde, Han vender
al min nød, Jeg vil hannem
nu hjemstille Mit legem, siel
og levnet Skal vorde Guld
offret og givet, Han gjør det
alt efter sin villie.

4. Han lader sig ey befalde,
Uden det mig nytteligt er, Han
mener det got med alle, Skien-
ker mig det hannem var kjær,
Sin allerkiæreste Son, Ved
hannem han os bestierer,
Med hvis vi her os nærer,
Dg siden den evige løn.

5. Lad os det vel betænke,
Lov' hannem med hierte og
mund, At han vil naadelig
stienke I døden en salig stund,
Ellers forsvinder alting, Som
vi paa jorden sanke, Naar vi
saa vide vanke, Dg vendes
flux omkring.

6. Naar denne verden for-
ganger Med sin stolthed og
pragt, Hverken ære eller gods
bestander, Som her var høyt
i agt, Derefter saa lægges vi
ned Dybt hen i jordens gra-
ver, Naar vi udsovet haver,
Wil Guld opvække den sæd.

7. Sielen bliver vel befriet,
Dg føres i Abrahams stied, Le-
gemet bliver og fornyet, Ey
meere med synden bemødt,
Men bliver forklaret og reen,
At det maae himmerig arve;
Du monne os det forhverve,
At fries fra forrig og meen.

8. Om jeg endskönt skal lide

Udskillig gienvordighed,
Verden mig rive og slide, Si-
re mig og stedse fortred, Be-
glæden jeg trøster mig, De
Gulds born stedse skal nyde
Naar Herren dennem vil prø-
ve Udi sit himmerig.

9. Det er Guld Faders villie
Som os haver gjort og stabt
Wil os ey fra sig stille, Wil os
ey have fortabt; Hans Søns
forhvervede os det, Hannem
skee lov, pris og ære, Det
Hellig Land os regiere, De
give os salighed! Amen.

Til Beslutning:

Den som mig føder, p. 65.

Tredie Sønd. efter Paaske.

Høymesse, for Prædiken:

Kommer til mig, sagde Guds
Son, Som ere besværede
de hver og een, Med syndens
hart beladen, Unge og gamle
vinde og mand, Jeg vil eders
vederqvæge forsaad, Dg hel-
eders skade.

2. Mit aag er sødt, mit
byrde er let, Hvo den bær,
og mig følger ret, Helvede skal
han undvige! Jeg vil selv med
hannem bære saa, At han
med min hielp vist skal faae
Det evige himmerige.

3. Min gierning, og det fors
jeg bar, Den stund jeg her i
live var, Det følger aarle og
silde; Alt hvad i tænke, tale
eller giøre, Det bliver godt,
som det sig bør, Naar det
skee efter Guds villie.

4. Hvo sit fors ey tager
paa sig, Dg i mine fødspor
følger

følger mig, Til livet skal han
 en gange! Thi den jeg revser,
 haver jeg tier, Jeg ihjelslaer
 og jeg levendegior, Bed for-
 set i æren fauge.

5. Enddog i monne her
 hyle og græde, Dg verden sig
 kan fryde og glæde, Til glæ-
 de skal det eder vorde; Har du
 ellers anger for din synd, Der-
 med du mig saa mangelund
 Svarlig fortørne torde.

6. Rald paa mig i din mod-
 gangs tid, I gudelig bøn og
 fast tillid, Dg stadig paa mig
 haabes; Jeg vil dig trøste udi
 din nød, Frie dig fra diæve-
 lens svære anstød, Saa jeg
 kan af dig loves.

7. Naar jeg dig forset mon-
 ne paasor', For din skade jeg
 det ikke gjør, Fra det onde vil
 jeg dig drage, Fra kiødelig
 tryghed og syndens meen Til
 christelig levnet i troen reen,
 At du undgaaer evig plage.

8. Gierne vilde verden saltg
 være, Skulde den en den svære
 pine bære, Den alle christne her
 lide; Men det ikke andet være
 vil, Derfor giv dig der villig
 til, Vil du undgaae evig qvide.

9. Alle creatur vidnesbyrd
 bær, Som i havet og paa jor-
 den er, Sin plage kan det en
 undgange: Hvem det i Glds
 navn ikke vil, Skal endelig
 høre diævelen til Med sam-
 vittighed hin bange.

10. Siennem time-glasset
 saa løber det sand, Dg boblen
 falder paa klaren vand, Dp-
 blæst i samme stunde; Menne-

sten falder saa i dødens tvang,
 Hans værelse er her ikke lang,
 Han falder bort sammelunde.

11. I dag er mennesken karst
 og sund, I morgen syg og svag
 mangelund, Snart døden han-
 nem monne kryste! Som
 blomstret visner i grønningen,
 Saa snart og verdens
 pral bliver endt, Som haste-
 lig falder og brister.

12. Verden frygter for den
 timelig' død, Men naar mand
 ligger i sidste nød, Da vil hver
 først from vorde: Den ene
 gjorde det, den andet det, De-
 res arme siel monne de forgiot',
 Den stund de lev'de paa jorden.

13. Naar man ikke længer
 leve kan, Da beklager sig først
 mangan mand, Vil sig da til
 Guld give; Jeg frygter sande-
 lig, at Glds naad', Som han
 stedse spottelig haver forsmaaet
 Vil neppe over ham blive.

14. Den rige hielper ingen
 stat, Den unge mands mod
 falder her saa brat, Han maae
 dog fra alle sine; Havde en end
 al verden i vold, Hver pen-
 nings værd af sølv og guld, I
 dandsen maae han dog trine.

15. Her hielper en lærdom
 eller kunst, En verdslig pragt,
 en herre-gunst, Døden bliver
 alles ende: Den her en Chri-
 stum haver til ven, Den her
 en gøres af synden reen, Til
 evig pine bortsendes.

16. Thi er eder modgang
 mærkelig god, Den gjør, at I
 med forrigfuldt mod Eders
 synd og ondfkab bekiende, Dg

bede

bede Guld om forladelse bliid.
At I kunne i en salig tid
Stilles fra dette elende.

17. I Gulds born, hører og
mærker ret, Som eder i Gulds
vold giver slet, Fortryder ikke
den mode; Men Gulds ord
stedse beholder vel, Som trøs-
ter eder til liv og siel, Guld
vil eder trøste og glæde.

18. I skulle ey ondt for det
onde give, Seer til, I her uskyl-
dige leve, Lader verden eder
kun klatte: Giver Guld baade
hevn og al ære, Den snevre
stie i vandre here, Guld skal vel
verden straffe.

19. Maatte kiedet faae, hvad
det begier, Glæde, sundhed,
verdens lyst og ære, Til død ble-
ve I snart kolde: Thi kommer
der ofte modgang paa, Som
kiodsens onde lyst tugte maae,
Dg eder i Guldsfrygt holde.

20. Er forset for eder bitter
og leed Da tænker, hvad hel-
vede er heed, Did som verden
monne rende; Med liv og siel
der lide maae Den pine, som
aldrig ende kan faae, Dg kan
dog ikke opbrænde.

21. I christne skulle efter
denne tid Med Christo have
den evige fryd, Derhen saa
skulle I tænke; Den ære og
glæde ey nogen mand Betæn-
ke eller fortælle kan, Som
G Herren vil eder stienke.

22. Alt hvad den evige gode
Guld Tilfiger os i sit løfte og
bud, Det faae vi allesammen,
Han føre os fra al nød og
fare! Han føre os til sin En-

gle = skare Ved Jesum
stum! Amen.

Naar Præsten gaar paa Prodig
dikestolen.

De to første Vers af:
Jeg løfter høyt op, p. 66.

Eller:

En liden stund Vil Jesu.
Siunges som:

I Jesu navn Skal al vor
En liden stund Vil Jesu
bortgaae, Et øneblund
Saa siger sandheds mund
Skal vi sorgen overstaae. Som
kvinden i fødsels nød Fast
død, Dg dog til live faaer
Blandt dødens bitter saft
Naar hun kan sit foster se
Paa sit omme bryst at lee, Hal
hun glemt al verk og vee.

2. Om jeg da skal Blandt
graad og suk og strid, I hobeta
I denne grædedal, Hyle het
en liden tid; Jesu, han kom
mer og seer, hvad mig skeer
Hans øye er mig nok Blant tur
sind' smerters stof: Lad kun ver
den glæde sig, Jeg i sorgen trøs-
ter mig, Guld at see evindeligt.

Til Beslutning:

Jeg raaber fast, o! p. 60.

Eller:

Min Jesu, du min sieles.

Siunges som:

Jeg raaber til dig, o!

Min Jesu, du min sieles
trøst! Mit liv, min soel,
min glæde, Vil du dog i mit
sorg og brest Bort fra mit aas-
syn træde? Vil du mig een-
lade gaae I verdens sorg og
møye, At dit øye Jeg ikke stue
maac?

maae? Hvor kan jeg dette
døve?

2. Skal al mit levnet use-
lig Gaae hen i sorg og klage?
Stal ingen soel indfinde sig,
At klare mine dage? Skal jeg
af avinds ptil og skaar Dog
altid være strungen Dg betvun-
gen? Ret som jeg use var Af
stot og steene sprungen.

3. Skal for min modgangs
vinter-vev Maymaaned aldrig
dages? Skal og ved himlens
straaler ey Min græde-stre-
vorttages? Skal ingen hon-
ning-draabe mig ldi mit beg-
ger falde For den galde, Som
stienkes idelig For mig og
Guds udvalde?

4. O! klare siel, dit forses
pund Saa tungt du ey bor teg-
ne, Du har din Frelsers ord og
mund, Derefter kan du regne:
En liden stund det vare skal,
Saa haver din elænde En
god ende, Dg skal i himlens
sal Til evig fryd sig vende.

5. Lad da kun verden glæde
sig, Dg sine børn opamme I
deres forte himmerig, Lad dem
af are bramme, Af horhed,
magt, og hvad som meer Lyksa-
lighed kan stienke, Jeg vil tæn-
ke: Naar Iesus til mig seer
Kan resten mig ey frænke.

6. Lad verdens børn i hier-
tet lee, Naar mine øyne flyde,
Dg for min sielles sorg og vee,
Mit bryst og barm begyde; Lad
verden trykke mig idag Med
al sin magt og evne, Guld skal
herne, Thi han vil selv min
sag For sig i retten stævne.

7. Kom, fors og kummer,
kom da, hvad Den onde verden
giver, Vi glædelig skal stilles
ad, Thi Iesus han indliver ldi
min siel saa kraftig trost, At
med hver øye-draabe Kan jeg
raabe: Guld høre skal min rost,
De kan jeg troe og haabe.

Aftensang, til Indgang:

Give Guld i himmerige.

Siunges som:

Som hiorten med tørst ic.

Give Guld i himmerige, At
vi alle, hvo vi er, Aldrig
lade os besvige lldaf kiødelig
begier, Som mod sielen oprør
gjør, Paa det hebninger ey tør
Dm vore levnet ilde snakke,
Men selv lære Guld at takke.

2. For den himmelske Re-
genter Dg hans høye himmel-
bud, Bør vi konger og betien-
ter, Som af dennem sendes ud,
Lydig' være; thi de bær For de
onde hevrens sværd, Dg der-
hos kan dyd belønne Hos en-
hver, som det kan stionne.

3. Dermed kan vi verdens
gietke, Munden rigtig stoppe til
Naar vi ey med friheds dække,
Vores ondskab skiule vil, Men
af hiertet elste dem, Som i
Herrens vey gaac frem, Fryg-
ter Guld og Kongen arer, Som
Gulds rene bud os lærer.

4. Ticnere skal lydig være
Under deres herrers haand, Ey
allene dem, som ere Af en from
og mildriig aand, Men og de,
som barste er', Bitterhed i
Munden bær', Dennem skal de
ogsaa

ogsaa føye, Thi deri har Guld og øye.

5. Om for syndens skyld vi lide, Deraf roses ingen mand, Men naar folk uskyldig bide Ds med deres klastertand, Det stor naade er hos Guld; O! min siel, hold da kun ud, Lid og bie med alle fromme, Slid din tid, Guld skal vel komme.

Lil Besslutning:

Seg raaber til dig, o! p. 66.

Paa den extraordinaire almindelige Bede-Dag.

Imellem den tredje og fjerde Søndag efter Paaske.

Froe=Prædiken:

D store Guld, vi love dig, p. 3.

Efter Litaniæt:

Seg løfter høyt op, p. 66.

Forleen os med fred, p. 21.

Høymesse:

Uch levende Guld ic. p. 17.

Fader vor udi himmerig p. 84.

Nu bede vi den H. Mand, p. 5.

Efter Litaniæt:

Mit haab og trost, p. 35.

Lil Beslutning:

Uch! HErre from, Hvor stor og grim Er' mine begangne synder, Gy nogen mand Mig hielpo kan, I denne verden jeg finder.

2. Jeg siger frit, Løb jeg end vidt Hen indtil verdens ende, Vilde løses af Den syndsens straf, Jeg kunde den ei afvende.

3. Jeg raaber til dig, Forskyd ey mig, Som mine synder

forshylde, Træt ey med mig, O! Guld vredelig, Din Son han os vel forligte.

4. Skal det være saa, Straf skal følge paa, Synderne bedrevne ere: Saa straf du her, Og skaane der, Lad mig her vel poenitere.

5. Got taal mig und, Fors lad min synd, Lydigt hierte giv, Guld milde, Lad mig ey, her, Som ofte skeer, Med us taal din naade spille.

6. Handle med mig, Som synes dig, I din naade lad mig blive, Lad dog ey mig Hisset evig Fra dig stødes til side.

7. Som sig en fugl Smuk udi skul I hule træer forstikker, Naar storm og slus I lusten suus, Mennecker og qvæg forstrækker:

8. Saa er HErre Christ, Min tilflugt vist Dine hellige vunders huler, Naar synd og død Mig fører i nød, Best jeg mig da deri skjuler.

9. Deri jeg vel Bliver, dog min siel Fra legemet maac hensefare, Jeg bliver vist Hos dig, HErre Christ, I evig fryd mig bevare.

10. HErre Jesu sød, Du est jo død For mine synder paa korsset, Lil spot du giord' dics vel og død, Og har mig himmerig forhvervet.

11. Vere evig vær' Guld Fader fier, Hans Son, Hellig Mand tilsammen! Jeg tvivle ey maac, Glds ord fast staae Hvo troer bliver salig, Amen.

Behold os HErre p. 72.

Tolv-

Seg

Ja

Uf

B

Mu

y

J

den

strid

at

2

fast

mun

deri

Lov

mig

er t

3

lun

IC

mu

De

del

fac

ret

dr

dr

di

sto

fo

di

vo

st

a

Tolv = Prædiken :

Jeg raaber til dig, o! p. 66.

Efter Litaniet :

Jeg beder dig, min p. 34.

Aftensang, til Indgang :

Breden din aften p. 83.

Nu bede vi den Hellig p. 5.

Efter Litaniet :

Paa dig haaber jeg p. 68.

Til Beslutning :

Jeg beder dig, Fader i himel, I troen mig bevare I denne farlige kamp og strid, At stride mandelig, Og ey fra dig at vige I fristelse og fare.

2. D! Herre min Guld tro: fast og sand, Leg mig dit ord i minde; Jeg er nu stedt i fiendernes haand Under grumme Lovers tand, Dine ord gjør mig bistand, Naar alting gaar til grunde.

3. Paa egen magt jeg ingenlund' Tor sætte fod med trygge, I Jesus Kristus i mit hierte og mund Han er den rette grund, Der jeg i allenstund Maae stadelig paabygge.

4. Mig svarede Herren med saadan tale: Du skal stet intet reddes, Om du endstiondt vander i mørkheds dal, Blandt drager uden tal, Min Land jeg dig give skal, Som dig skal troste og glæde.

5. Hvorfor vil du da være forfard' For mennesken, som dig hade? Paa ørnevinger haver jeg dig ført, Som en øyesteen bevart, Du est min øt og art, Dig skal stet intet skade.

6. Vend dig til mig, jeg der: paa svær, Jeg vil det ikke lye, Og forferdes herefter ret aldrig meer, Jeg er din Guld og Herre, Hold dig fast ved min lære, Saa skal du salig blive.

7. Kom baade du, og andre med, Som trænges af arbeid' og møde, Til mig, thi jeg haver eder bereed Den evige salighed Af blotte barmhiertighed, Thi maae I eder vel glæde.

8. I ere mine venner, om det, jeg bed, I stræbe at efterkomme, I veed, jeg villig er for eder død, Der I vare i stormød, Og med mit blod saa rød Har stillet vredens domme.

9. D! Zion, hvad haver jeg lidt for dig, For din skyld i mange maade! Der du i forstum tid laae langt bort I last og synden myrdt, Da haver jeg dig udført Til evig liv og naade

10. D! Zion, min kiæreste, Jeg vil dig vel Derfor frygt dig ikke meere For dem, som dit legem' kan slaae thiel, Foruden ret og stiel, Men din ædelige siel Skal leve i fryd og glæde.

11. D! Zion, min hiertens kiæreste brud, Jeg haver mig dig trolovet, Hold mig for din rette Herre og Guld, Stikke dig efter mit bud, Saa som en lydlig brud Mod sin huusbond' og hoved.

12. Om du endstiont lider en stakket tid I dene verdens elænde, Dog vil jeg være dig naadig og bliid, Dertil slaae du din lid, Jeg vil udslutke din quid', Din graad til glæde omvende.

14. Den:

13. Denne forte pine du liden her, Er intet værd at agte
Mod den glæde dig vederfares
der, Som intet øre haver
hort, Og intet øie seet, Det
skal du vel betragte.

14. Saa klar og saa blank,
som solen er, Saa skion vil jeg
dig pryde, Herligheds klæder
skal du bære, Mig din brud-
gom til ære Med mine udval-
de klare I evig glæde nyde.

15. Siig derfor syndens
trældom god nat, At du r-raf
ey overvindes, Med verdslig
lyst dig ey meere besat, Dig
overgiv mig plad, Saa skulle
vi snart og brat I himmeriges
glæde findes.

16. Lov, ære og tak i evighed
Stee dig Christe, vor Herre!
Og den Hellig' Tre-Eenighed,
Lad mig i roe og fred Faa en
christelig afsted Til evig ære!
amen.

Fjerde Sønd. efter Paaske.

Hørmesse, for Prædiken.

D! Jesu, gaaer du da din vey.

Siunges som:

Jesu søde hukkommelse.

D! Jesu, gaaer du da din
vey? Mit kiød og blod
forstaaer det ey, Du gaaer dog
kun til Faderen, D! drag mig
jeg vil og derhen.

2. Igiennem dødsens mørke
dal, Igiennem pine, spot og
qval, Du Jesu gif frimode-
lig, D gid jeg kunde følge dig!

3. Hvor jeg og i dit fodspor
gaaer, Der seer jeg kummer,
blod og saar, Den hele vey

den banet er Med kors og tor-
ne her og der.

4. Al verdens synd i veyen
stod, For dem du skulde giøre
bod, Sa satans og Glds vrez-
des baal, Og syndsens galde-
giftig skaal.

5. Dog torde du, o! Jesu,
gaae, Hvorfor vil jeg da stille
staae, Og grue, naar jeg døden
seer, Ret som mig noget frem-
med skeer?

6. Ney, ney, o! Jesu jeg
har gottildaf din bortgang, død
og spot, Du sendte mig, der
du gif hen, En Talsmand i
din sted igien.

7. Naar vantroes synd mig
tager ind, Og min retviished
gior mig blind, Da viser han
mig, at jeg faaer Retfærdig-
hed i Jesu saar.

8. Han troster mig at satans
magt Ved Jesu død er øde-
lagt! Vel maae han bide i
min hæl, Men trods han ska-
de kan min siel!

9. D! siel vær derfor froe
og glad, Naar fra din krop
du skilles ad, Lad synd og sa-
tan med sin sviig Ey for et
haar forstrække dig.

10. Din Jesus dig har dyre
kiøbt, Og tæet i sine vunder
svøbt, Der skal ei satan faae dig
ud, Thi du est Jesu kiære brud.

11. Sak derfor med frimo-
dighed, Naar skunden er, og
vær bereed, At siige verden gode
nat, Og tage livsens krone fat.

Naar Præsten gaaer paa
Prædikestolen.

Det første Vers af:

D!

D! Hellig Aand, kom til os,
Siunges som:

Af høvheden oprunden er.

D! Hellig Aand, kom til os
ned, Din bolig du i os
bered Ved ordets lys og stier-
ne, Du himmel-lys, som mørk-
nes en, Giv, at vi sandheds
himmel vey Ved dig maae føl-
ge gierne. Dit stin Hver trin
D's ledsage, Dg forjage Mørk-
heds-tanker, Som i vores hier-
ter vanker!

2. Giv kraft og virkning ved
dit ord, Som Guld os sendte
ned paa jord, Lad det, som lyset,
brønde, At vi Guld Fader og
Gulds Son, Dg Aanden, vores
deel saa skion, Een eenig Guld
maae kiende, Giv troe, Giv
roe, Lær at haabe, Hielp at
raabe, Dg paafalde Guld, som
hannem kan befalde.

3. Du viisdoms rige kilde-
væld, Som fylde hver oprig-
tig siel? Lær os det her i live,
At vi i troens eenighed, Med
sand indvortes kiærlighed Maa
got exempel give. Vey du Vor
hu Til din lære, Dig til ære,
Hielp at prise Guld og hver
mand got bevise.

4. Stat du os i vor vandring
vi, For os selv paa den rette
stie, Lad foden ikke glide, Giv
i vort løb bestandighed, Lær os
dit kors med taalighed Efter
dit ord at lide; Trost selv
Vor siel I al forrig, Vær en
borrig Som vi trygge Kan
i nodens tid paa bygge.

5. D! dyre halsom, ædle
fast! Du os al overflødig kraft

Dg hierte = stærkning give;
Naar vore sienders pile-skud
Vil os til striden fordre ud, At
vi maae stærke blive, Vor siel
Fyld vel, At de plager, Som
den nager, Kan forsvinde,
Dg vi lægedom maae finde.

6. Du yndig dug, fald til os
ned, Velsigne os med frugtbar-
hed, Lad kiærlighed tiltage, At
hver en siel forbunden maae I
pagten med sin næste staae I al
sin lives dage; Men strid Dg
splid, Som bedrover Dg be-
rover Dig din ære, Vilde du
fra os afværge.

7. Lad os i troens hellighed
Dynaee vort lives maal og
meed, Dg giv os denne naade,
At vi herefter kiende maae,
Hvor vi umuelig kan bestaae,
Om tiødet selv maae raade;
Vey du Vor hu, Sind og fag-
ter, At vi tragter Til det høye,
Dg vort hierte til dig søye.

Eller: Det første Vers af:
Gaaer du igien, O Jesu.

Siunges som:

I Jesu navn Skal al vor.
Gaaer du igien, O Jesu,
Gaaer du nu Til Faderen,
Dg ingen spør, hvorhen? Ach!
Hvor dum er sind og hu! Jeg
seer kun hen ved min troe, Til
den roe, Som jeg saa høyt at-
traaer Dg visseligen faaer,
Naar for al min bræk og brøst
Jeg ved Jesu løfters rost I
den Hellig Aand faaer trost.

2. Drag mig da med, D!
Jesu, ved din Aand, Sak ey af
sted, Jeg finder jo dit siel, Dg
ledsagnung ved din haand! Lad
mig

mig i Dalsmandens roe Bære
 fro, Frie mig fra vantroes
 synd, Dg hendes henge dynd,
 Giv mig din rettfærdighed, For
 din død og blodig speed, Tryk
 i helved satan ned.

Til Beslutning:

I Christne, som bekiende.

Siunges som:

Gulds godhed ville vi prise.

I Christne, som bekiende Den
 Gulds eenbaarne Søn,
 Seer, han os monne sende En
 gave, som er skøn, Den værdig
 Hellig Mand, Som os al sand-
 hed lærer, Som troens gnist
 formeerer, Som Jesum vise
 kan.

2. Guld gav sit ord det rene,
 Som viser vores synd, Ved det
 og Manden eene Faac vi Gulds
 kundskabs synd: O store mi-
 skundhed! Nu kan vi Jesum
 kiende, Nu kan vort hierte
 brænde Til Guld i kiærlighed.

3. Den samme du, o! Her-
 re, I hiertet prente saa, At vi
 ey fra din lære Dg Guds ords
 veyegaae. Lad dine læbers lyd
 Ds saa i øren klinge, At stæ-
 len sig maae svinge Til dig i
 aandens fryd.

4. D! hiertens rette glæde,
 Du værdig himmel-giest! Naar
 forset vil tiltræde, Vær du da
 hiertet næst; Ja og i dødens
 frig, Naar kraften vil forsvin-
 de, D! lad da troen vinde, Dg
 blive seyer-riig.

Aftensang, til Indgang:

Fra himmelen hid til os ned.

Siunges som:

Af Adams fald er plat ford.

Fra himmelen hid til os ned
 Skal alt vort gode komme,
 Vi selv slet intet kan og veed,
 At giøre os til fromme: Paa
 Herren maae Vi haabet staae,
 Dg fast paa hannem bygge,
 Hos ham ey er Omstiftelser,
 Dg ey forandrings skygge.

2. Han ved sit ord og Hellig
 Mand Til livet os giensøde, At
 vi, som planter af hans haand,
 Skal som en første-grode Med
 troens frugt Bepryde smukt
 Bort løvnet allevegne, Saa
 skal hans kraft Ds give saft,
 Dg naade paa os tegne.

3. Sid derfor vi med fryg-
 hed Dg hiertens Andagt høre,
 Gulds ord, som vi tilfulde veed
 Ds salige kan giøre! Sid og-
 saa med betenksomhed Om
 Herrens ord vi tale, Dg ikke
 om Gulds helligdom Med løse
 læber prale.

4. Dg om Gulds ord vor synd
 og skyld Med straffen heftig
 rorer, Dg trykker paa den giftig
 byld, Som os vor død tilfører,
 En strax udlad, Med hev og
 had Dg ufornuftig vrede Vi
 giøre maae; Men kysse paa
 Guds mund, og ham tilbede.

5. Guld, ved din Mand os saa
 bereed, At daglig vi aftvetter
 Bor ondskabs overflodighed
 Dg syndens fule pletter, At
 hver kan see, Vi os betee Nye
 creatur at være, Der for din
 stoel Dg ansigts soel Vil sees
 i himlens ære.

Til Beslutning:

De fem sidste Vers af:

Mit hierte hvi græmmer p. 91.

Femte

Semte Søndag efter Paaske.

Høymesse, for Prædiken:

Af dybsens nød p. 90.

Naar Præsten gaacr paa Prædiketolen.

Det første Vers af:

Fader vor udi himmerig p. 83.

Eller: Det første Vers af:

I Jesu navn Skal al p. 54.

Til Beslutning:

Herre Jesu Christ, min p. 53.

Eller:

Gak sorg og klag, Fryd dig
Siunges som:

I Jesu navn, Skal al ic.

Gak sorg og klag, Fryd dig,
hver Christi lem: Vor
nød og sag Til Faderens behag
Vil selv Jesus føre frem, Og
hvad vi os til vort gavn I hans
navn Guld Fader bede vil, Det
vil han staae os til, Har vi
glemmt at bede før, Sid vi nu
paa naadens dør Ved Gulds
Aand et anfald gior.

2. D! Fader sed, Jeg bær
mit hierte frem, Alt fuld af
nød, For din Søns haarde
død Løs det ud af forrigs klem!
Nabne, o! Jesu, min mund
Hver den stund Jeg Guld paa-
falde vil, Og legg' din forbon
til! Tak, at du ved vennen
faa Bilt mig hoved-nøgel faae
Til Gulds hierte ind at gaae.

Eller:

D Fader udi himmelen, p. 108.

Aftenfang, til Indgang:

Min siel, om du vilt nogen.

Siunges som:

Jeg veed et evigt himmerig.

Min siel, om du vilt nogen
tid Din Guld i sandhed
prise, Da bør du af al magt
og slid Nye lydigheid bevise.

2. Forgieves du til kirke
gaacr, Paa Herrens ord at høre,
Om hiem igien du glemsom
gaacr, Bilt en derefter gior.

3. Det hjælper en, du kien-
der Guld, Og veedst af ham at
sige, Naar fra hans ord og rene
bud Du vilt med ondskab vige.

4. Om i hans ord du speyler
dig, Og skuer syndens plette,
D! Kam dig, om du løselig
Din siendsel vil forgiette.

5. Om du til evangelium,
Gulds friheds lov indfiger, Da
est du meget blind og dum,
Om du derfra bortviger.

6. Bliu ved Gulds bud, og lad
din troe I kierlig gierning kien-
de, Saa skal du i Gulds fred og
roe Opnaae din troes ende.

7. Bær sorg for synden, frygt
din Guld, Din tunge hold i tom-
me, At du dit hele levnet ud
Hans navn maae ret beromme.

8. Hold dig til alles nød og
trang Med hielp og troest at lin-
dre, Lad verden aldrig nogen
gang Fra kierlighed dig hindre.

9. D! søde Jesu, lad din
Aand Min gierning helliggior
Og ved din egen almagts
haand Min asmagt hielp til-
føre.

10. Saa skal min gierning
priselig Ved dig allene blive,
Og du af naade himmerig
Mig skienke vil og gior.

Til Beslutning:

Ah! Guld, du kiæreste Fader.

I 2

Siun-

Siunges som:

Grist op, min siel, ic.

Ah! Gud, du kiæreste Fader
min, Den jeg skal billig
ære, Lad mig nu stedse være
din, Dg lad mig atlid lære,
At kiende dig udi dit ord, El-
lers ingen anden foruden, At
naar jeg vandrer af denne
jord, Jeg bliver ey forskuden.

2. Skaf, det gaaer efter din
villie fort Din christen kirke op.
bygge Alt ved din Sønns det
evige ord, det dievelen skal
ey rygge, At han din arme
christenhed Ey maae saa haar-
delig tvinge, At den med glæ-
de og frimodighed Din priis
og lov maae siunge.

3. Din villie at lære, udi mig
plant. Dg styrk min troe! o!
Hørre, Til hielp send mig din
Hellig Mand, Saalmodelig at
bære Dit aag og byrde, hvoc
let den er, I troen det betrag-
ter, Afvend den siendes list, o!
Hørre, Som dit ord saare for-
agter.

Christi Himmelfarts-Dag.

Soimesse, for Prædiken:

Iesus Christus er opfaren
Over alle Engle-stare,
himlen indgangen, Dg tog saa
fængslet fangen. Kyrie eleison.

2. Stor seyer og gaver han
bereed' Da til sin christenhed.
Lær os at kiende At han over-
vandt vor siende. Kyrie eleis.

3. Han hos sin Faders høyre
haand Sidder vor konning
sand, Vil af sin naade Sin kir-
le styre og raade. Kyrie eleison.

4. Fra sin Fader udsendte
han Til os den Hellig Mand,
Som os oplyser, Dg stadig
trost beviser. Kyrie eleison.

5. Sit ords tienere han os
giver, Som her hos os bliver,
Dg os oplærer, Guld ret at
kiende og ære. Kyrie eleison.

6. Han vil hos sin Fader al-
tid Være vor Talsmand blid,
Dg for os bede, Thi maae vi
os vel glæde. Kyrie eleison.

7. Hos Gud bereder han os
sted, At være i evighed, I him-
meriges ære, Alt hos sine En-
gle kiære. Kyrie eleison.

8. O! Hørre Jesu, vi takke
dig For velgierninger sfig'
Som du betede Os til stor
trost og glæde. Kyrie eleison.

9. Vi prise nu din himmel-
gang Med Engle-lyrd og sang,
Din lov vi siunge Med hierte,
mund og tunge. Kyrie eleison.
Naar Præsten gaaer paa Præ-
dikestolen.

Det sidste Vers af:

Af høyheden oprunden, p. 30.

Eller: Det sidste Vers af:

O! Fader udi himmel. p. 108.

Hvorudi siunges:

Han er, som han sagde, opf.

Til Beslutning:

Til himmels soer den Hørre
sand, Halleluja, halleluja,
Jesús Kristus baade Guld og
Mand. Halleluja, Hallel.

2. Sidder hos Faderens
høyre haand, Halleluja, halle-
luja, Himmel og jord som styre
kan, Halleluja, Halleluja.

3. Fuldkommen findes al
spaadom, Halleluja, halleluja,
Som

Som Konning David talede om, Halleluja, Halleluja.

4. Herren sidder hos Herren min, Halleluja, halleluja, I Guds throne saa høi og siin, Halleluja, Halleluja.

5. Med himmel=farts glædelig klang, Halleluja, hallel. Fader os siunge den Herre en sang, Halleluja, Halleluja.

6. Lov, Fader, Søn og Hellig And! Halleluja, hallel. Guld være tak i alle Land! Halleluja, halleluja.

Eller:

Dy siel, som troer, At Iesus.

Siunges som:

I Iesu navn skal al vor ic. Dy siel, som troer, At Iesus han opstod, D! tænk dog, hvor han op til himmels foer, Dg sit minde efterlod, Dg hans disciple befalt, Dveralt Guds ord at prædike, Dgh sacramenterne At betiene rundt omkring ldi heele verdens ring Bed paafulgte tegn og ting.

2. Flyv nu min siel, Til himlens høye top, Kast øynes stiel, Dg see, du sandser vel, Hvor din Iesus nu foer op! Flyt med din And fradit leer, At du seer, Hvordan han satte sig Saa høyt i himmerig Hos Guld Faders høyre haand, Did attraaer min siel og aand, Løs mig op fra dødsens baand.

Aftenfang, til Indgang: Min siel og aand opmuntre.

Siunges som:

Om himmeriges rige saa. Min siel og aand opmuntre

dig, At see hen ind i himmerig, Hvor Iesus han opstiger, Viis hannem, hvad du meest attraaer, Dg see, du troens vinger faaer, Hvormed du efter siger, Dg i den glæde figer.

2. Den skye der ham fra øjne tog, Den følger jeg, og tænker dog, Den skal ham ey bedække, Jeg jo maae trænge til ham ind I troe, i haab, i siel og sind, Han skal mig haanden vekske, Min andagt at opvække.

3. I hvide klædte vidner, som Stod hos, der til sin herredom Min Iesus vildt opfare, I minde mig, jeg op skal staae, Dg frem i hvide klæder gaar, Naar han mig vil forklare Blandt himlens Engle=skare.

4. Til himlen foer mit hoved op, Jeg som en lem i Iesu froy, Vil glad i aanden være, At jeg og engang komme kan, Til det forjættede himlens land, Min krone og kranes at bære I evig fryd og ære.

5. Jeg veed, og i mit hierte troer, At som han op til himlen foer, Han saa igjen skal komme; D! kom da, søde Iesu, kom, Dg aabne himlens helligdom For alle dine fromme; D! gid den tid var omme!

6. D! verden, hav du gode nat, I himlen er min siele=skat, Jeg vil fra jorden sige! Din lyst, dit guld, din høihed ey skal hindre mig op paa min vej, Far vel, vil jeg dig sige, Kom, søde himmerige.

Til Beslutning:

Dig takke vi, o! Herre Christ. I 3

Siung

Siunges som :

Nu er født os Jesus Christ.

Dig takke vi, o! Herre Christ, Som nu til himmels faren est, O! stærke Guld Immanuel, Styrk du os til liv og siel. Halleluja.

2. Nu fryder sig al christenhed, Synger, springer af lyst og glød', Vi takke dig, Guld, i høgheds thron', Bort kied og blod, Gulds kiære Son. Halleluja.

3. Han nu til himmels faren er, Dg vil dog altid hos os vær' Med naade og kraft uendelig, Sand Guld og mennefte tillig'. Halleluja.

4. Dver alle himle han opfoer, En Herre over Engles chor; Dver alle mennefter han regier: Dver alle creatur en herster er. Halleluja.

5. Hos Guld sin Faders høyre haand Sidder han nu vor Frelser sand, Alting er hannem underlagt, Gulds og Marice Son med magt. Halleluja.

6. Synd, verden, diavle, helved og død han overvandt med alskens nød, Trods stender all', vi skal bestaae, Den seyer skal til alle naae. Hallel.

7. Dertil vi os forlade steds', Dg er i modgang vel tilfreds; Verden, hvo vil da skiotte dig? Til Christum steds' forlanges mig. Halleluja.

8. Han er den Herre, al vor trost, Der ved sit blod har os forløst, Fængslet har han bort fangen ført, Døden har han til intet gjort. Halleluja.

9. Vi fryde os af hiertens

grund, Dg synge lystig med vor mund, At Christ paatog vort kied og blod, Dg er nu bleven vor Frelser god. Halleluja.

10. Ved ham hör nu os himlen til, Hielp Jesu Christe broder mild, Vi stadelig kan troe paa dig, Dg leve hos dig evindelig. Halleluja.

11. Amen, Amen, o Jesu Christ, Du som til himmels faren est, Behold os ved din reene lære, Dg med din naade steds' hos os være. Halleluja.

12. Kom, Herre, kiær, kom, det er tid, Kom snart til dom med herlighed, Før os fra denne jammerdal, Dg tag os til dig i din sal. Halleluja.

13. Amen, det siunge vi endnu, Til himmelen staaer al vor hu, Hvor vi med alle Gulds udvald' Skal amen siunge mangefold. Halleluja.

Eller de sex sidste Vers af: Jesu søde hukommelse, p. 11.

Siette Sønd. efter Paaske.

Høymesse, for Prædiken:

Siunges som :

O høyeste Guld og Fader.

Af dybsens nød raaber jeg til.

O! høyeste Guld og Fader god, Vil du mig saa forlade, Thi mig omgiver angst og nød, Dg verden mig vil stæde, Vær naadig ved din kiære Son, Dg min Dvertrædelse staaen, Som stor er overmaade.

2. Din Hellig Aand behold i mig, Som mig kan glæden give, Fornye dertil min siel i dig Ved Christum her i live,

Lad

Lad mig i dig have trost og fryd,
D! Guld, saa mangen storm og
fryd Vil ellers mig aflive.

3. Hielp mig i denne sidste
nød, Dit hellige ord ret lære, I
Christo vise salighed, Dem, som
sig ville bedre, Siv mig dertil
frit mod og sind, At straffe al
ondskabs stemme synd, Som
sig saare formorer.

4. Din vredes skaal Guld ey
udøs For vore synder mange,
Lad satan ikke komme løs, At
snøre mig, og fange, Trofaste
Guld, jeg beder dig, Fra hans
grumhed du frelse mig, Som
gjør mig meget bange.

5. D! verden, du ret grum-
me giest, Som agter mig at
daare, Bed dine falske christne
meest, At føre mig i fare, D!
Christe, deres ondskab vend,
Dg selv paa deres falskhed
kiend Bed din naade mig spare.

6. Mit kiød og blod er gan-
ske kiendt, Til alt got slet for-
dærvet, Saasom enhver af A-
dams lend, Synden haver jeg
arvet, Hellig Aand, mig med
dit ord regier, I dette lys til
livet seer, Som Christus ha-
ver forhvervet.

7. Hvo som vil, HErre, med
dig gaar, Dg ret gudfrygtig le-
ve, Stor nød og modgang vente
maa, Dg sig dig ganske give.
Styrk mig HErre Guld med din
haand, At jeg dig lydlig være
kan, Dg altid taalig blive.

8. Det daglige brød, o HEr-
re god, Vil du mig og medde-
le, Afvend armod og overflod,
Dg at stedse tillige Lazarus af

mig hielp kan faae, Dg om
min troe ret vidne saa, For
Guld, hvor jeg skal blive.

9. Efter saadant er min be-
gier, Som dig er usorborgen,
Du vilt jo holde dig til mig
nær, Dg mig af angst og sorgen
Frigiøre ved en sagte død,
Som ender dette legems nød,
Mig nu, andre i morgen.

10. Den siel, som du haver
forløst, HErre Christe, med
din pine, Gjør frie fra denne
legems last, Fra synd og skam
at trine, Siv sielen evig salig-
hed, Legemet efter denne tid
Glad at staae op med dine.

11. Guld Fader, Søn og
Hellig Aand, Een Guld i tre
Personer, Dig stee lov, pris
af alle mand, Hen op i himme-
lens throne! Jeg beder ved dit
ord saa riig, Hielp her, saa og
evindeligt, Os for vore synder
skaane, amen!

Eller:

Nu nærmer sig vor Pintse-fest.

Siunges som:

Jesus søde hukommelse.

Nu nærmer sig vor Pintse-
fest, Guld Hellig Aand, vær
du vor giest, Som fuld af evig-
hedens aar Fra Guld Fader og
Søn udgaar.

2. D! helligste Tre-enighed,
Mit arme hierte du bereed, At
det dit tempel være maae, Der
for dig kunde aabnet staae.

3. Kom Hellig Aand og vidne
giv I mig, at Jesus er mit liv,
Dg at jeg intet andet veed, End
hannem mig til salighed.

4. Kom sandheds Aand, og
F 4 lede

leede mig Paa sandheds veje
rettelig, At aldrig jeg fra troens
grund Et haandbred viger
nogen stund.

5. Om jeg i tryghed slumrer
hen, D! væk mig suarlig
op igien, Din kraftig naade
staae mig bi, Og leede mig
paa sandheds stie!

6. Jeg uden dig ey kiende
kan Min Guld og søde Frelsermand,
Lad derfor dine straaler
mig I hietet falde idelig.

7. I kors og kummer, trang
og nød, I fare, fængsel og i
død Du mig en Trøster given
est, Min tarv du kiender og
saa best.

8. Om jeg derfor med kors
set paa Skal giennem verdens
torne gaae Til himmelen og
livsens land, Dog est du med,
min Trøstermand.

9. Du viser og, hvor kronen
mig Dypier udi himmerig,
Hvor evig glæde jeg skal faae,
Dg stedse for Gulds ansigt staae.

10. D! Hellig Aand, o! søde
Guld, Styrk mig, at jeg
kan holde ud, Dpvarm mig
med din naades glød, Dg
gior mig trostig i min død.
Naar Præsten gaaer paa Præ-
dikestolen.

Det første Vers af:

Jeg raaber til dig, o p. 66.

Eller det første Vers af:

Kom, Talsmand, kom ic.

Siunges som:

I Jesu navn Skal al vor.

Kom, Talsmand, kom, D!

søde Hellig Aand, Min stiel
er tom Dg kan ey trøstes, om

Du ey løser sorgens baand;
Thi du selv veed, hvad for nød
Dd hvad stød, Den onde ver-
den vil Mig stedse føye til, Bed
da for mig, at jeg maae ldi
troens rustning staae, Dg din
kraftig bistand faae.

2. Om jeg da skal I verden
tumles om, Dg uden tal I den
ne jammerdal Friste verdens
onde dom, Dog skal mig glæde
hvert saar, Som jeg faaer; Thi
Aanden trøster mig Med Jesu
himmerig, Dg at jeg ved Jesu
blod For min; forrig skal faae
bød ldi glædens rige flød.

Til Beslutning:

Behold os, H. Erre, p. 72.

Aftenfang, til Indgang:

Den naade, som Guld haver ic.

Siunges som:

Gulds Son er kommen af.

Den naade, som Guld haver
giort, Ds at retfærdiggjøre,
Den bør vi agte høyt og
stort, Dg saa tgierning føre, At
troens frugter kiendes maae,
Dg vi kan frem i dyder gaae,
Hvortil Gulds Aand os røre!

2. Sid ædrue vi være kan,
Naar vore knæe vi bukke, Dg til
vor Guld og Frelsermand I
vore bønnen sukke; Saa han
os da beqvemme gior, Dg him-
lens rige naades bør Vil selv
for op oplukke.

3. Bør næstes feyl vi skiule
maa Med kjerlighedens taabe,
Dg trøstelos ei lade gaae Dem,
som vor hielp anraabe, Om
huus og om nødtørftig brød,
Som

Som Frelseren os selver bød,
hvis naadelen vi haabe.

4. Sid ubi gierninger og ord
Vi stedse lade kjende, At os
Gulds Vand i hjertet boer, At
vi, som lys, maa brænde, Dg
at i dyd vi skinne maae! Saa
skal Guld ære af os faae Nu
og foruden ende.

Til Beslutning:

D! Guld Fader i evighed.

Siunges som:

Wil Gud vor HErre eyre.

D! Guld Fader i evighed,
Du som din Son hid-
sendte, Siv os din Vand og ro-
lighed, Din hielp giv os elen-
de Mod diavelsens trusel og
helvedes vold, Den døden til-
fører, som sundsens sold, Din
christendom at omstøde.

2. D! Jesu Christ Imma-
nuel blid, Lad ey din kirke for-
fare, Stat du den bi i nødens
tid, Thi den nu plages saare
Af tyrannie og falsk lærdom,
Der nu adspredes saa vidt her-
om Din ære til at formørke.

3. D! Hellig Vand vor Tro-
ster vist, Vil os al sandhed
lære Ret at kiende mod ver-
dens list, Os alle til evig ære,
Lær os ret at gjøre vor bøn,
Optænd din kiærligheds ild vel
støn, Saa vi kunne christelig
leve.

4. D! Fader, o! Christ, o!
Hellig Vand, Lad skolerne vel
forfremmes, Siv lærde mænd i
disse land! At ungdommen enfor-
sømmes, Lad dit rige formeres
vel Bed gode disciple, som vore
til, Lad Døegs slægt omkomme.

5. D! du hellig Tre-enighed,
Lad dine forjættelser en rygges,
Stød diavelen verdens første
ned, Dg dem, hans rige opbyg-
ge, At de maae see med bluz-
fel og skam Dine christnes ære
med glæde og bram Hos dig
foruden al ende.

Første Pintse-Dag.

Høymesse, for Prædiken:

D Hellig Vand, kom p. 123.

Maar Præsten gaaer paa Præ-
dikestolen.

Det første Vers af:

Aom Hellig Vand, D! HErre
Guld, Dpfyld med din
naade og miskund Dine christ-
nes hjerte, hu og sind, Din
brændendes kiærlighed i den-
nem optænd, D! HErre, med
din naades lys Dermed bepryd
vort hjertes huus, Gent dem
tilsammen, i verden boe, Af
alle tungemaal, til en troe.
Halleluja. Lovet HErren.

2. Du hellige lys og viis-
doms port, Lad os oplyses med
livsens ord, Dg lær os Guld ret
at kiende alle Af hjertens
grund hannem Fader at kalde,
D! HErre, bestierme os fra
fremmede lære, At vi ingen
mestere adspørge meere, End
Jesum Christ vor Frelser
kiære, At vor troe kunde til
hannem allene være, Halle-
luja. Lovet HErren.

2. Du hellige ild og søde
trost, Hielp os nu udi al vor
bryst, Din villie altid efter at
følge, Dg lad ingen modgang
os fra dig skille, D! HErre,
F 5 med

med din guddoms kraft Styrke os usle, og giv os magt, Igiennem forrig og bedrøvelse At komme til dig vor Frelser. Halleluja. Lovet HErren.

4. D! sandheds kilde, D! hiertens fryd, Med aandelig smykke vort herte bepryd, At vi i haab og christelig troe Med Guld og vor næste i kiærlighed boe. D! hiertens HErre og aandelige liv, Bestrid i os al syndens kvi, Etient os din gunst og stat os bie, At vey falde i aandelig krig. Halleluja. Lovet HErren.

5. D! Gud allene vor hiertens trost, Ustoe i os al syndens brost, Din ild, dit vand, dit sandheds lys Lad brænde og toe vort aandelig huus, D! HErre Guld i ewighed, Vi takke din barmhertighed Bevar i os, det du haver gjort Med aandelig kraft og hellige ord. Halleluja. Lovet HErren.

I medens der offres paa Landet kan denne Psalme siunges ganske igiennem.

Til Beslutning:

Guld Hellig Mand! i troe os.

Siunges som;

Hvad kan os komme til.

Guld Hellig Mand! i troe os lær, Vor Frelsermand alene Af hiertet ret at have kær, Dg hannem saa at tiene, At vi mod dødsens grumhed maee udi hans dybe vunder faae, Den frelse han fortiente.

2. Hielp, at din sundede kærdoms kraft I hiertet troelig giemmes, Af ordets brød og

søde saft Vor salighed lad fremmes, Sa gjør os slet fra synden død, Dg nye igien til himlen fød, I troen frugt at bære.

3. Naar liv og aande vil forgaae I dødsens bittre stunde! D! At vi da din virkning saa I hiertet føle kunde, At vi vor siel med god forstand Besfale maee i I Jesu haand, I ewig roe at giemmes.

Aftensang, til Indgang:

Klar op mit herte, siel og sind.

Siunges som:

Jeg løfter høit op øyne.

Klar op, mit herte, siel og sind, Nu blæser Gulds Mands kraftig vind, Vor Pintesfest vi holde nu, Kom I Jesum Christum her ihu, At HErrens løfter een og hver I hannem ja og amen er.

2. D! Hellig Mand, o! sande Guld, Som ud af ewighed gaaer ud Fra Faderen og fra Gulds Søn, Du gjorde denne fest saa stion, At hele verden fik derved Dplysning til al salighed.

3. I tungers brændende gestalt Dp paa Apostlerne du faldt, Strax I Jesu dem paa tungen laae, De kunde tale og forskaae Hvert tungemaal, hvorhen de kom, At brede ud hans herredom.

4. Ualmæglig lue, fald og ned, Dg tænd mig an i kiærlighed! I Jesu troe jeg til dig gaaer, Dg dig i bon mit herte faaer, D! leg mig til din Guddoms barm Dg gjør mig med din naade varm.

5. D

5. D! Guddoms tue, alt mit sind, Det sukker efter dig, kom ind! Du seer, hvor jeg i haabet staaer Dg ofer mangan mod dig taar, D! kom da ind, at fielen maae Din Guddoms kraftig vægning faae.

6. Du veedst og best, hvor kold jeg er, Hvor synde-krænket min begjer, D! Guddoms soel, opklar dog snart, At dine straalere faae sin fart Ind i mit dybe hjerterod, At helige min Aand og blod.

7. D! himmel-lys, lad dog dit skin Mig følge i hvert fodetrin, Naar mørkheds første og hans art Forfølger mig i verden hart, De mig, til deres hjerter-vee, Af dig maa ombe-straaleet see.

8. D! Guddoms glands du toend mig an, At paa min vej og vandrings plan Iblandt Guds børn jeg kiendes kan, At du har klaret min forstand, Dg at i hvert mit fode-sied Dit naade lys gaaer stedse med.

9. Om fristelse mig kommer paa, Naar jeg af verden bort skal gaae, Dg satan den urene aand Staaer trodsig hos min høyre haand, D! Hellig Aand med trost da kom, Dg hielp mig af din helligdom.

10. Om jeg og mod min sidste stund, Fortaler mig, D! lad min mund og tunge da bestyrkes af Den troe og naade, du mig gav, Dentid jeg døbtes i Guds navn, Tænk paa det forbund mig til gavt.

11. Naar det er da mod døds-

sens nat, D! hielp min siel, den faaer dig fat, Imedens den fra verdens land Til himmelen opfare kan, Hvor i Guds haand den hvile faaer, Indtil det evig samlings aar.

12. Da skal høytiden ret angaae, Naar siel og krop skal samling faae, Dg de skal udi glæde see Din Guddom i personer tre, Dg evighed skal klinge da Med et saa sødt Hallel.

Til Beslutning:

Kom Hellig Aand p. 132.

Anden Pintse-Dag.

Højmesse, for Prædiken:

Hvo kan betale syndsens sold.

Slunges som:

Fra mennesken haver jeg re.

Hvo kan betale syndsens sold, Dg vredens grumhed bære? Hvor findes den saa magtig og hold, Som døden kan afværge? Uden Guld selv vil det gjøre, Ds arme mennesker af noden føre, Dg sig over dem forbarne.

2 Synd-skylden ingen kunde bære, Uden eet menneske for alle, Thi alle i Adam skyldige ere, Siden de i synden falde: Hvoraf i sandhed sluttes kan, At ingen os hielp uden Guld og Mand, Christus vor Broder kiære.

3. Derfor sendte Guld ud sin Søn Til manddom at annamme, Som hielper af nod al menneskens kion, At vi til himmerig komme: Hermed gif under satans magt, Guds vrede

er alt nederlagt; Thi Christus han haver vundet.

4. Her til, du menneske, hvo du est, Hvad Christus dig befaler, Hannem at høre var dig best, Som dig aldrig undfalder: Kom hid, siger han, og troe paa mig, Af forrig og nød jeg hjælper dig, Og tager bort al din skade.

5. Saa byder Christ os naade til, De fattige med de rige, Som evangelio lyde vil, Udi alle land og riger; Men den, som Christum selv forsmæder, Han siden evig pine faaer, Med satan skal han blive.

6. Hvo som paa Christum troer ret, Han er Glds barn det klare, At frygte Gld er hannem klart, Sine brødre monne han ære, I kald og embede er han ret viis, Mod hannem faaer satan ingen priis, Hans haab er Christus allene.

7. Derfor synger nu den himmelske hær, Gld stee lov, priis og ære, At han saa verden elsker her, At han gav sin Søn kiære! Med dem siunge vi af hjertens grund, Og takke vor Frelser i allenstund, Dertil syng alle: ja, amen.

Eller:

D! søde Gld, din kiærlighed.

Siunges som:

Jeg beder dig min Herre.

D! søde Gld, din kiærlighed Den haver ingen lige, Min siel, min mund, min tunge veed Den intet ud at sige, Jeg i en bundløs afgrund er, Maar jeg vil det beskue, Hvor-

dan du kunde faae mig klar, Som intet kunde due.

2. Men du har elstet al verdens saa, At for den skulde blive Fordømt, og ganske undgaae, Din Søn du vilde give, Som døden leed i alles sted, For alles synd at bære, Jeg derfor er i tallet med, Des stee dig evig ære.

3. Din kiærlighed almindelig Til alle ville strække, Og Jesu vardskyld vilde sig Til alles frelse række, Din Nads opløsning er for hver, Som selv ey lystet slukker, Dit ord og ingen mennesker Ud fra din kundskab lukker.

4. Men hvad har dog bevoaget dig, D! hierte Gld og Fader; Saa inderlig at elske mig Og verden, som aflader Dog ey at synde, men hver dag har brøst i mange maade, Der kan forverre al vor sag, Og spille os din naade?

5. Det ikke var vor beylighed, Og ey vor byrd og stæmme, Den var eløndig, som du veed, Vi kunne intet bramme Af rigdom, thi vi arme var Ved synd og satan bleven, Og af naturen vredens far, Til død og skam opskreven.

6. Vor dyd og gode gierninger (Om noget slygt vi aatte) Det galt aldeles intet her, Og intet de formaatte. Vor villie, vor kraft var død, Og i det gode svækket, At frelse os af evig nød, Det kun, som intet flekket.

7. Men hierte Gld, din miskundhed, Dit bundløs gode hierte

herte Saae til os, Der vi ilde leed I vor fortvivlet smerte: Din blotte naade forekom Vor død og evig fængsel, Du haver fyldestgiort vor dom, Det var din lyst og længsel.

8. O! glæde over glæde stor, Jeg kan mig selv ey finde Udi den fryd, som i mig boer, Og sielen haver inde Udaaf min Jesu, som der gif I borgen for min brøde, Og holdt det ud til sidste nik, Der han paa korsset døde.

9. Det er ey nogen drøm og tant At jeg mig derved glæder, Thi det er baade vist og sandt, At mig hans uskyld klæder, Min dom, min død, min synd saa leed, Den lod han sig tilægne, Men mig igien retfærdighed lod han ved sig tilregne.

10. Jeg græder mig den samme til Med mange salte taare, Og finder hvor Guld kiærlig vil See til mig usle daare, Og i sit aasyn agte mig For Jesu skyld retfærdig, Som af mig selv evindeligt Til dødsens dom var værdig.

11. Paa hannem har jeg troen fast, Og ved den troe alene Jeg paa min salighed er fast, En satan skal formeene, Paa Guld og paa hans Søn at troe, Og der mit anker fæste, Hvor Nanden til min sieles roe Og sukker til mit beste.

12. Og om end min samvittighed Mig overlydt beviste, At Guld mig for min synd var vreb, Saa troen jeg forliste, En liden tid, jeg rinder op I-gien ved Jesu pine, Og ved

hans saar og blodig krop Kan vantroe undertrine.

13. Slet intet, uden vantroe, kan Fordomme mig og fælde, Thi Jesus alles Frelsermand Sig lader meest angielde Dem, som i troen bliver ved, Og ud til enden holde, Jeg figter og for salighed Med disse stærke stielde.

14. O! fromme Jesu, lad din Aand Mig herudi bekræfte I dødsens stund, at troens haand Saa fast kan ved dig hefte, At sielens sidste sukke maae Optrønge til Gulds throne, En naadig Guld jeg da skal faae Og livsens herlig krone.

Naar Præsten gaacr paa Prædikestolen.

Det første Vers af:

Gulds Søn er kommen p. 28.

Til Beslutning:

Kom Guld Skaber p. 65.

Aftensang, til Indgang:

Den idræt Guld er takkelig.

Siunges som:

Vor Guld han er saa fast.

Den idræt Guld er takkelig, Som grund i ordet haver; Har du da Jesu, lovet mig Din Aand med rige gaver, Da kommer jeg til dig, Giv det, du loved' mig, Med sandheds vise mund, Som tael af hertens grund, Og ey i løgu er funden.

2. Her er jeg, foreholder dig Dit ord med suk og raaben, Og i dit løfte glæder mig, Gjør hertets døre aaben, Og send den Drossermand, Som billig

kaldes kan En ild, en dug, et
baand, Et pant, en brønd, en
Aand, En salve og Gulds finger.

3. Kom Trøster, trøst min
banghed vel, Kom ild med sa-
lig varme, Kom dug og ledst
min tørre siel, Kom baand, for-
bind mig arme, Kom Aand, og
yttre dig, Kom pant, forviffe
mig, Kom brønd, og sielen
qvæg, Kom salve, hiertet læg,
Gulds finger, kom med styrke.

4. Kom store Guld, o! Hel-
lig Aand, Fra høye himmel-
bolig, Sid jeg i død og live kan
Ved Jesum hange troelig!
Nyt herte mig bereed, Dg gib
bodsferdighed; Vær du min
fiel:roe, Gjør mig bedrovet
froe, Gjør mine veye reene.

5. I mig min Jesu miskund-
hed Med gylden bogstav skrive,
Fast troe, ret haab, sand kier-
lighed, Got taal, glad herte
give, Naar tungen priser dig,
Mit herte rør i mig, Sa lad
min siel og aand Til livsens
føde land Med stadig længsel
tragte.

6. Dplys du herlighedens
lys, Mit hertes mørke hytte,
Boe selv i dette ringe huus,
Dg ikke deraf flytte. O! Guld,
jeg beder dig, Styrk du mig
kraftelig, Min glæde, roe og
raft, Min trøst, om hiertet
brast, Vær du i død og live-

7. Udbriv mit egenfindigt
find, Lær mig mit kiød at dræ-
be, Tag min modtvillig villie
ind, Dg lad mig altid stræbe
At holde stadig ved I Jesu
kiærlighed, Dg altid færdig

staae Fra verdens ørt at gaae,
Dg himlen eftertragte.

Til Beslutning:

De fire sidste Vers af:
Christus vor Herre og Skab.

Siunges som:

Fader vor udi himmerig,
Christus vor Herre og Skab
Her kær, Han sagde til sine
discipler: Al kraft og magt er
givet mig I himlen og paa
jorderig, Jeg kan straffe dem,
som mig modstaae, Dg lønne
dem, efter min villie gaae.

2. Jeg byder: gaaer i ver-
den om, Dg prædiker mit evan-
gelium For alle folk, i verden
er, Forkynder dem, at min Fa-
der kær Vil dem for min skyld
tage til naade, Frie dem fra
helvedes fare og vaade.

3. Til vis tryghed, forva-
ring og pant, Døber dem, baa-
de store og smaa, med vand
I Faders og Sønns og Hellig
Aands navn, Deraf faae de
usigelig gavn: Hvo som troer
og lader døbe sig, Han skal vist
blive derved salig.

4. Men den, som ey vil paa
mig troe; Han skal i helved
evindelig boe, Med diavelen
skal han blive fordømt; Thi
han haver naadens tid for-
sømt, Hvorudi ham tilbydes
naadelig Syndens forladelse
og himmerig.

5. Heraf lære vi baade kvin-
de og mand, At Guld Fader,
Søn og Hellig Aand Er selv
tilstede visselig, Naar børn dø-
bes rettelig Efter hans befal-
ning,

ning, vilſte og bud, Han vil
være dem en naadig Guld.

6. Ligefom Guldſtjenerne
døbe med vand, Saa døber
Guld med ſin Hellig Aand,
Som gjør os viis i ſind og mod,
At Faderen er os naadig og
god, Ved den Aand gaar vi
driſtelig alle Til Guld, og han-
nem vor Fader kalde.

7. Han døber os ogſaa med
ild, Som afbrænder vor begie-
ring og vild, Forvandler os
til menneſker nye, At vi deref-
ter al ondskab flye, Optænder
os til det gode at gjøre, Saa
vi et chriſteligt levnet føre.

8. Han gjør i daaben med os
forbund. At vi forſage af hie-
rens grund Al ſatans gierning,
væſen og liſt, Dg love at troe
paa Jeſum Chriſt, Han lover
at give os himmerig, Dm vi
blive faſt i troen ſtadig.

9. Lader os derfor betænke
den pagt, Dg holde det, ſom vi
have ſagt, Troſte os dermed
mod ſynd og nød, Imod ſatans
friſtels' og evig død, Saa blive
vi ſalige allesammen, Det unde
os Chriſt vor Frelſer! Amen.

Tredie Pinteſe = Dag.

Syrmefſe, for Prædiken:

Rom Hellig Aand, D! Her-
re Guld, Beſøg vore hie-
ter og giv os mod, Du lad os
faae din hellige naade, Du lad
os faae din hellige naade, Dg
vær med os i raad og daad.

2. For en ſand troſt bekiendt
du eſt, Salig er den mand, ſom
du er næſt, De haarde hie-
ter

gør du veeg', De haarde hie-
ter gjør du veeg', Dg giver
dem en ret ſand tiærlighed.

3. Dit lys optænd i vort
mærke ſind, Giv tiærlighed udi
hertet ind, I hvad os feyle
eller brøſte maae, I hvad os
feyle eller brøſte maae, Lad os
udaf din naade faae.

4. I dine gaver eſt du
mangefold, Guldſtjenerne
haands finger ſaa bold, Du
lærer Chriſti diſcipler, Du
lærer Chriſti diſcipler, At pri-
ſe Guld med mange tunger.

5. Vore fiender driv os fra,
At vi freden nyde maae, Ledſa-
ge os i allenſtund, Ledſage os
i allenſtund, At vi maae und-
flye diævelens fund.

6. Du os Guld Fader kiende
lær, Dg Sønnen, ſom vor Frel-
ſer er, Lad os og lære det der-
næſt, Lad os og lære det dernæſt
At du af dem udgangen eſt.

7. Guld Fader og hans eneſte
Søn, Skal være priſet i him-
mels thron, Den Hellig Aand
og ligefaa, Den Hellig Aand
og ligefaa, Han lader os ſin
naade faae.

Eller:

D! ſiele-hyrde, Guld og ic.

Siunges ſom:

Jeg veed et evigt himmerig.
D! ſiele-hyrde, Guld og
Aand, Hvo kan dog nok
udgrunde Din hellighed, ſom
alle land Maa priſe alle ſtunde?
2. Du havde himlens her-
redom I evig arv og eye, Mod
hvilken verden om og om Glet
intet kunde vege.

3. Din

3. Din Faders lyst af evighed Du altid var, og vilde Dog her paa jorden komme ned, Dg satans verk forspilde.

4. Din store lyst du havde dog Til mennesken at føre Fra synd og satans haarde aag, Dg dem at saliggjøre.

5. Du klædde dig udi vort kiød, En tiener at være, Dg undergavst dig nød og død, For mennesket at ære.

6. Du fandt saa vild en hiord udi En slet fortvivlet maade, Strax hegned' du en faare-stie Udaf din store naade.

7. Didhen du kaldte hver og een, Dg vilde dennem lede Fra satan, synd og dødens meen, Dg fra din Faders vrede.

8. Jeg kom og ind, og strax fornåm Udaf dit ord med glæde, Hvor du, o Guds uskyldig Lam, Var døren at indtræde.

9. Den Hellig Mand dervogter der, For fattige og rige, Dplukker villig for enhver, Som ret derind vil stige.

10. Nu veed jeg vey til himmerig Den bør jeg aldrig dølsge, Det er, D! søde Jesu dig, Jeg vil dig ogsaa følge.

11. Du veyen est til salighed, Dg himlens fryde-rige, Dg ingen anden stie jeg veed I verden af at sige.

12. Jeg maae bejamre, det jeg gif Fra paradises glæde, Dg siden i forvirret stik, Ud mørkheds grumme stræde.

13. Paa denne vey selv satan laae Med dødsens giftig pile, Hvor synd og sorg og ond attraa Mig undte ingen hvile.

14. Min Jesus, som mig skuffer ey, Men vil mig troelig lære, Mig viser til sin kirke-vey, Dg selv min dør vil være.

15. Jeg der saa frit gaaer ud og ind, Dg finder siels-føde, Der himmel=voeger siel og sind, Dg lægger synden øde.

16. Dervogteren mig passer paa, Dg kraftelig mig minder, Om jeg udaf min vey tør gaac; Min salighed til hinder.

17. Her kan jeg udi fryd og fred Hans kirkes gode nyde, Dg siden i hans salighed Gvindelig mig fryde.

18. Jeg seer i ham en aaben dør, En dør til himlens throne, Jeg seer det jeg ey vidste før, En usorvniæt krone;

19. En krone, som mig hen er lagt Udi Guds eget glemme; Paa den min siel har nøye agt, Sid jeg den aldrig glemme!

Naar Præsten gaaer paa Prædikestolen.

Herren han er min v. 115.

Til Beslutning:

Jesu Christe, livsens port.

Siunges som:

Jesu Christ, dig takke vi.

Jesu Christe, livsens port, Var os ret vey at fare; Du som est din Faders ord, Frie os fra dievelens snare, Du haver ved din pine og død Os himmeriges rige forhvervet, Du est vey, sandhed og livet, Af Faderen est du os givet, Du est det sande himmels brod, Visdom, lys og retfærdighed, Bevar din arme christenhed, At den ey bliver fra dig bort=leed

leed, Du est vor Megler og Talsmand vist, Thi see dig lov, D! Jesu Christ.

2. Hellig Aand, vor Trøstermand, Som af evig tid haver været, Med Fader og Sønnen een Guld sand, Vor troe udi os formeere. Du giver os her i verden vist Dine gaver i adskillige maade, Dplys os med din naade, Saa stader os ingen vaade, Hielp at vi til Jesum Christ Os alle i troen ombende, Lær os hannem ret at kiende; Dit lys udi os lad brænde, I vore hjerter gjør din bolig, Vi synge amen cendragtelig.

NB. Svilke tvende Vers ere et Auhang ved denne Psalme.

Guld Fader bliv du nu med os, Dg lad os ikke fordærves, Gier os af alle vore synder fite, Den stund vi heden skulle fare, Fra diavelsens svig os vel bevar, Vor troe udi os vel styrke, Paa dig lad os nu bygge, Af hiertens grund os trostie, Dig vi os give af ganske magt, Med alle rette christne menesters agt At vi undfhye al diavelsens list, Med Gulds ord vi os bevare, Amen, Amen, sandelig saa, Saa siunge vi Halleluja.

2. Jesu Christ, bliv du nu med os, Dg lad os ikke fordærves ic.

3. Hellig Aand, bliv du nu med os, Dg lad os ikke fordærves ic.

Aftensang, til Indgang:

D! Hellig Aand, du stat saa.

Siunges som:

Af dybsens nød raaber jeg til.

D! Hellig Aand, du stat saa skion, Som gier os evig rige, Du som med Fader og med Søn I Guddoms magt er lige, Dg gaaer saa fra dem begge ud Fra evighed en mægtig Guld, Som alle christne prise!

2. Med bøn vi falde dig til fod, D! lær du os allene Af ganske hierte, hu og mod Vor Frelsermand at tiene, Dg hannem udi al vor nød For Herre over liv og død At kiende og at prise.

3. Gier vores levnets vandel nye, Dg vore hjerter reene, Hielp os forargelser at fhye, Dg tiene Herren eene, At vi kan Jesu Christi troe For verdens børn som hos os boe, Med christen idræt vise.

4. Din naade-dug lad til enhver Gulds kirkes lem nedsløde, Lad hver en siel, som saaret er, Din søde salve nyde. Giv kraft i korsets haarde tid, Lad kiærlighed i al vor lid I mod vor næste vises.

5. Giv styrke og et freidigt mod, At træde mod vor fiende, At vi mod verden, fiød og blod Dg satan seyer vinde, Naar døden løsner livets baand, Lad sielen giemmes i din haand, Dg kroppen roelig hvile.

Til Bestutning:

Rom Guld Skaber, p. ic. 65.

Trinitatis Søndag.

Høymesse, for Prædiken:
Vor Guld ville vi paakalde.

Siunges som:

Min siel nu lover Herren.

Vor

Vor Guld ville vi paakalde, Dg hannem altid tænke paa, Han kan os hielpe for alle, Hvad fiender os ville modstaae, Han hielper alle, til hannem flye, Dg fast troe til hannem have, At de fra synden blive frie, Den Hellig Aand dem begaver. Den samme Guld det bevise, Hannem bede vi slittelig, Hannem ville vi ære og prise Baade nu og evindeligt.

2. Guld Fader udi evighed, See til os dine børn misfandelig, Du bevise altid din godhed, Du giv os din naade, rundelig. Af evig tid haver du været, Dg alting haver du skabt, Dg alting sig regierer Alt efter din villie og magt, Du est vor kæreste Fader, Dg vi dine børn saa smaa, Du hør os, naar vi raabe, Vi alle din naade kunde faae.

3. Iesus Christus vor Frelser, Af Guld Faders hierte fød, En evig Guld og Herre, Os frelste han af evig død Med sin pine, død og rosens blod, (Stor kærlighed til os havde,) Som han paa korsset for os udlod, Dievelens magt slet nedlagde. Paa tredie dag han af døde Opstod i stor herlighed, Han hielper os alle af møde Til livet i evighed.

4. Den Hellig Aand tredie Person I Guddommen med Fader og Son, Han os husvaler og skaaner, Han giver troe christne god løn, Han helliggjør alle christne, Alle bedrovede trøster ogsaa, Dptænder vore

hiertes frosne, Vi hellighed af hannem faae, Vor siel skal frydes i hannem Med glæde evindeligt, Han trøste os allesammen Fra nu og til evig tid!

5. Guld Fader, Son og Hellig Aand, Trende Personer og een Guld, Han hielpe os alle baade kvinde og mand, At vi kunne leve efter hans bud! Guld Fader han alting skabte, Med eet ord holder ved magt, Iesus os arme fortabte Igenløste fra dievelens kraft, Den Hellig Aand alle husvaler Som trænges af sarrig og nød, Vor Guld ville vi paakalde, Han frie os fra den evige død.

Naar Præsten gaaer paa Prædikestolen.

Guld Fader og Son p. 36.

Eller dette eene Vers:

Jeg glæder mig, O Iesu, ic. Sjunges som:

I Iesu navn Skal ic.

Jeg glæder mig, O! Iesu ved min daab, Dg takker dig Af hiertet inderlig For det store livsens haab Dg for den saligheds grund Dg forbund, Du haver med mig gjort I naadens første port, Den jeg stedsse med mig bær, Som mod satan et gear, At jeg Gulds medarving er.

Til Beslutning:

Allene til dig, Herre p. 59.

Aftensang, til Indgang:

Nu er os Guld misfund, p. 61.

Til Beslutning:

Vi takke dig, o! Guld ic. p. 56.

Første

Første Søndag efter Trinitatis.

Høymesse, for Prædiken:
 Herre Jesu Christ, al ic.

Stunges som:

Hvad kan os komme til for.

Herre Jesu Christ, al verdens trost: Som er min Guld og Herre, Dg haver mig med dit dyre blod løst, At jeg din egen skulde være, Siv mig din naade min korte tid, At betænke og arbejde med flid Paa himmerig og livet det sande.

2. Hjælp mig at døde den gamle Adam, Mit kiød og blod forsvæste, Dg flye al syndens last og skam, Dg skunde til saligheds beste, Indtil jeg kommer til mit maal, Dg skal da endelig drikke den staal, Som du for mig vil skienke.

3. Naar synden paafor mig banghed stor, Dg min samvittighed qvæles Af alt det onde, som jeg haver gjort, Dg her vil intet døvels; Da trøst mig med dit salige ord, Dg ledse mig med dit legeme og blod, Lad din Naads kraft mig styrke.

4. Naar sygdom, pest og anden svaghed Mine sind og lemmer betager, Eller mig tilslaes nogen uselhed, Dg satan for synden mig plager, Vil mig tilskynde, at falde fra dig, O Herre! stat du fast med mig, At jeg dig ikke forsager.

5. Naar deden den grumme vil hiertet klemme, Dg mig fra verden stille Da lad mig ey dit navn forglemme, Men stikke

mig efter din villie og dig antvorde min siel i haand, Som løser alle haarde baand, Dg giver al forrig god ende.

6. Siv stadig troe, et glædeligt mod, En naadig Guld at finde, En faur helsot og stilsmisses god, Lad mig og himmerig vinde, Saa bliver alttingest klart og got, Om jeg end her lider angst og spot Med forrig i al min tide.

7. Lad mig dig, Herre! som haver skabt baade liv og siel, antvorde Alt, hvad jeg haver i din magt, Indtil du igien af jorden Dpreiser her og samler der, Alle dine børn baade fiern og nær Til himmeriges fryd og glæde.

8. Med saligheds span og livsens krone Du mig da ziere og pryde, Alt hos din himmelste stoel og throne, Siv evig fryd at nyde. Dit ansigts stin og klare lys Lad lyse for mig i himmeriges huus, Dg mig til livet henføre!

9. Lad mig og endelig høre den rost: Min Faders velsignede, kommer, Dg nyder den evige glæde og trost Med hannem og alle fromme: Saa vil jeg synge i Engle-chor, Dg altid prise med gierning og ord Dit navn til evig tide.

10. Hvad alstensk modgang forrig og nød Smidlertid kan hænde, Dg mig tilfalde, inden jeg døer, Du naadelig bortvende Eller formild, at det bliver let, At jeg ikke fortabes slet, Dg overvindes med alle.

11. Hvil

11. Hvilket i sandhed visse-
lig skeer, Om du din haand
bortrykker, Fordi vi ere ikkun
muld og leer, Hvor mægtig vi
lade os tykke, Men den tyran,
os gjør modstand, Er veldig
baade til land og vand, Og
magten med grumhed fører.

12. Derfor, o! Herre, stat
os bi, Udræk din haand og
vælde, Giv os din naade og
gør os frie, Saa kan der in-
tet gielde, Om han end frys
og bruser fast, Gjør os baade
frit og overløst, Han maac
dog skamfuld vige.

13. Lad mig og stride den
gode strid, Min troe lad mig
beholde, Og lægge derpaa
min største flid, Samvittigheds
trøst hin bolde, Og dagligen
løbe med got taal Til salig-
heds rette sted og maal, Og
grens krones at vinde.

14. Dette er min hertes suk
og bøn, Som jeg nu vilde frem-
føre Til Guld vor Fader og Da-
vids Søn, Den hellig Aand
mig bønhele! Dette er min
troe og stadigt haab, Min at-
traa og mit hertes raab: Kom
snart, o! Jesu Herre!

Eller:

Waager op I christne p. 32.

Naar Præsten gaaer paa
Prædikstolen.

De to første Vers af:

Mit hierte hvi græmm, p. 91.

Eller de to første Vers af:
Jeg løfter høyt op øyne p. 66.

Til Beslutning:

Hjertelig kjær haver jeg dig.

Siunges som:

D menneske begravd din.

Hjertelig kjær haver jeg dig
Herre, Jeg beder, altid
hos mig vær Alt med din hjælp
og naade, Al verden kan ey
skade mig, Sy himmel, jord,
eller noget sligt, Naar jeg kun
dig kan have. Og omendstiont
hiertet søndergaaer, Saa est
du dog min tillid stor, Min sa-
lighed, min hertens trøst,
Som mig med dit blod haver
forløst, Herre Jesu Christe,
Frelser riig, Fra skam og skand-
sel vogte mig!

2. Det er jo din stenk, Her-
re god, Siel, legem, hierte, sind
og mod, Alt hvad her er i live,
Alt jeg det bruger til din lov,
Og min næstes gavn og behov,
Vil du mig naaden give. Bes-
vogte mig fra falsk lærdom,
Lad satans løgn faae ingen
rum, I alt fors troelig hjælp
du mig, At jeg det bør taalmo-
delig. Herre Jesu Christ,
min Herre og Guld, Annam
min siel, naar den far ud.

3. O! Herre, dine Engle
byd, Min siel strax til Abra-
hams fjod Paa sidste ende sø-
re; Lad legemet til dommedag
I jorden sove uden klag, Og
ingen pine røre, Og af døden
opvække mig, Lad mine øyne
see paa dig I frud og glæde,
o! Gulds Søn, Min Frelser-
mand og naadens thron, Her-
re Jesu Christ, Bønhele nu
mig, Jeg vil dig prise evindelig.

Eller de fem sidste Vers af:

D højest Guld og Fad. p. 128.

Eller

Eller de fire sidste Vers af:
Fra Guld vil jeg ey p. 115.

Aftensang, til Indgang:
Vor Guld er idel Kiærlighed.

Siunges som:

Naar jeg betænker den tid,
Vor Guld er idel Kiærlighed,
I hannem vil jeg blive,
Seg og i hannem bliver ved,
I mig vil han og give Fuld troe
og trost, Basunens rost, Den
gier mig ey forstræffet Paa
domme-dag Fordi min sag Er
alt med naade dækket.

2. Jeg vil Gud elske inderlig,
Dg vil for intet frygte, Dg
ey med forrig pine mig Dm
mig al verden trykte: Dp siel,
og beed, At Kiærlighed Til
Guld i dig kan brænde, Dg
at du saa Din næste maae Al
gunst og got tilvende.

3. Thi hvo som siger, at han
ret Kan elske Guld af hierte,
Dg har sin broder dog forgiot,
Iarmod, nød og smerte, Han
lyver slemt, Dg har forglemt,
At Guld han elsker ikke, Hvor
arme maae Utrosted' gaae,
Sin øynes graad at drifke.

4. O Guld, din Kiærlighed op-
tænd, Dg lad din Mand det glæ-
re, Dg kraftig naade til mig
send, Jeg saa mit liv kan føre,
At for jeg maae Til graven gaae,
Jeg deer da til mit beste I
hiertens fred Dg Kiærlighed
Til dig og til min næste.

Til Beslutning:

Guld Fader udi himm. p. 70.

Anden Søndag efter Trini-
tatis.

Soymesse, for Prædiken:
Fra mennekken haver p. 40.
Naar Præsten gaaer paa
Prædikestolen.

De to første Vers af:
Kommer til mig sagde p. 116.

Til Beslutning:

Al verden fryder sig denne tid.

Jesus søde hukommelse.

Al verden fryder sig denne
tid For Guld vor Herre,
som er saa blid, At tiene han-
nem med lyst og klang For ans-
igt hans med glæde og sang.

2. Jeg kiender Herren Guld
at være, Af ham allene vi jo
ere Hans folk som kaldes til
salighed, Hans faar, som sø-
des i sandhed.

3. Gaaer ind ad porte, som
aabne staae, For ham med tak
skulle i fremgaae, Til hans
forgaarde med ære og priis, At
love hans navn, for han er viis.

4. Thi Herren er god visse-
lig, Med miskundhed evindelig,
Hans sandhed bliver altid ved
Fra slægt og anden til salighed.

Aftensang, til Indgang:

Det intet krænke skal mit sind.

Siunges som:

Gulds Son er kommen ic.

Det intet krænke skal mit
sind, Dm verden mig vil
hade, Jeg lukker Jesus til
mig ind, Saa kan mig intet
skade, Lad min modstandere
kun gaae Saa høyt i vejr, som
han

han kan naae, Det kan ham intet baade.

2. Lad al hans avind samle sig Med megen gift og galde, Men meener han at dræbe mig, Da skal han selv omfalde: Thi evigt liv og salig troe ldi en drabsmand ey kan boe, Han kan ey Guld paafalde.

3. Thi den, som verdens gods og magt har udi vold og hænde Dg vil sin næste kun foragt, Fortred og spot tilvende, Om han gaaer i Glds helligdom, Dg stiller sig udvortes from, Gld vil ham dog ey kiende.

4. Glds kiærlighed i hannem ey Sin rene sted kan finde, Han gaaer den brede helved-vey Med hine syndeblinde, Sit haarde herte lukker han Med hovmod, nid og uforstand, Dg saaar ey got i finde.

5. O! Jesu du al naadens væld Dg kiærlighedens kilde, Som døde for min synde giæld, Dg dig ey skaane vilde, Gid jeg min næste elske saa, Det rettelig maae kiendes paa, Jeg aldrig vil ham ilde!

6. Lad mine ord og læber sig Med honning ey begyde, At falskhed skulde trædskelig Min tale overpryde, Men giv, at jeg i sandhed kan Ret elske baade Gld og mand, Dg evig glæde nyde.

Til Beslutning:

Mit barn frygt den, p. 63.

Tredie Søndag efter Trinitatis.

Høymesse, for Prædiken: Glds Søn han sagde selv ic.

Siunges som:

Glds Søn er kommen ic.

Glds Søn han sagde selv disse ord: Kommer hid, I syndere alle, Som ere belæsed' med byrden stor, Jeg vil eder vel husvæle, Eders synd vil jeg afflette hver een, Dg gøre eder for min Fader reen, Alt med mit offer og pine.

2. Saa komme der da til Jesum Christ Uåbenbare syndere mange, Jesus tog dem til sig med lyst, Dg monne dem ventlig annamme; Pharisæerne knurrede inderlig, Dg sagde: denne annammer til sig Misbødere og syndere alle.

3. Kristus svarede: om nogen mand Blandt eder hundrede faar havde, Dg eet af dem forvildes kan, Mon han ey de andre forlade? Han haver meere forrig, for eet er hen, End glæde af dem, der er' igien, Thi løber han bort at lede.

4. At søge og lede lader han ey af, For han sit faar monne finde, Naar han det finder, er han ret glad, Kalder sammen mand og kvinde: Glæder eder med mig ret hver og een, Thi jeg haver fundet mit faar igien, Som var fortabt og bortte.

5. Saa siger jeg eder, er viselig Større glæde i himmeriges rige Dver en syndere, som bedrer sig, End over alle eders lige, Som synes at skinne af hellighed, Dg ikke give poenitentse sted, Ere dog for Gld de verste.

6. Eller

6. Eller hvilken kvinde is-
blandt eder er Som haver ti pen-
ninge rede, Dg om hun er af
dennem ombær, Mon hun ey
efter den lede? Hun feyer sit
gulv, og tænder op lys, Dg le-
der vel grandt i alt sit huus,
Indtil hun den monne finde

7. Naar hun den faaer, da
glæder hun sig Med sine ven-
ner tillige; Saa siger jeg eder
ret visselig, Er glæde i himme-
riges rige I blandt Guds Engle
udi deres chor, Alt naar en syn-
der af synder staaer, Dg sig til
Guld omvender.

8. Det faar, som er forvil-
det og mist, Bemærker os syn-
dere alle, Hyrden, der leder, er
Jesu Christ, Som os monne
til sig kalde: Vi ere og pennin-
ge som er tabt, Guld havde os
til sin myndt vel stabt, Sit bil-
lede i os indtrykte.

9. Der vi vare tabte, er hyr-
den god I orken hid til os kom-
men, Dg haver sig givet ulven
imod, Som er diavelen den
grumme, Blant torne og tidsel
ledte han saa grandt, Dg kaldte
saa længe til han os fandt,
Monne os hjem med sig bære.

10. Saa vogter han os vel
fittelig At ulven os ey skal ta-
ge, Naar faaret det selv for-
løber sig, Da kalder han det
tilbage. Thi skal det være syn-
deres trost, At vor troe hyrde
haver os forløst, og taget fra
ulven den grumme.

11. D! Jesu Christ, vor
Hyrde god, Som os af diæve-
lens rige Haver løst alt med dit

hierte-blod, Dig skee pris evin-
delige; Hold os i en fast troe til
dig, At vi maae leve til evig tid
Med dig i himmeriges rige.

Naar Præsten gaar paa
Prædikestolen.

Det første Vers af:
Af dybeste nød lader p. 87.

Eller det eene Vers af:

Jeg, Jesu, maae Begræde, ic,
Siunges som:

I Jesu navn Skal al vor.

Jeg, Jesu, maae Begræde,
At jeg tidt har ey past paa
Fra hiorden vild at gaae, Men
mig fra dit følge slidt! Men
Jesu, du har jo hent Dg om-
vendt Mig fra den vilde stie,
Dg gif mig ey forbi, Du har
frelst dit tabte faar: Vær du
med mig, hvor jeg gaar Ind-
til evighedens aar.

Til Beslutning:

ldi din store vrede p. 15.

Eller:

Naar vi i største noden p. 67.

Aftensang, til Indgang:

Jeg raader til dig, p. 66.

Til Beslutning:

Vor Guld han er saa p. 83.

St. Hanses den Døberes
Dag.

Høymesse, for Prædiken:
Lovet være Herren, Israels.

Siunges som:

Guds Son er kommen ic.

Lovet være Herren, Israels
Guld, Thi han sit folk be-
søgte, Dg haver forløst sin kirke
og brud Af jammer og alffens
møde, Han haver og oprenst sa-
lighed

lighed I Israels rige og meenighed, Som er Davids huus det rette.

2. Ligesom han talede forudum tid Ved sine Propheters munde, At han vilde frelse os i sin tid Fra dem, os ondt vilde unde, Dg bevise sin barmhiertighed Mod vore forfædre saa mangleed, Dg sin hellige pagt betænke.

3. Dg komme ihu den eed, han soer Abraham vor hellige fader, At, naar vi saa forloste var Fra vore uvenner, os havde, Da skulle vi tiene hannem vor livs-tid I hellighed og fromhed med sid, Som hannem ret vel behager.

4. Dg du barn lille skal kaldes ret Den Højestes prophet at være, Du skalt gaae frem, gjøre veyen slet For Herren vor Frelser med ære, Dg give hans folk salighedens forstand, At alle, som troe fast paa hans navn, Dem vil han synden forlade.

5. Ved vor Glds hiertens barmhiertighed, Ved hvilken han os besøgte, Af himmelen kom hid til os ned, At være vort lys og lygte, Dg skinne for dem i mørke er. Som dødens skygge omkring sig bær, Dg os paa fredens vey føre.

6. Gld Fader og Søn og Hellig Vand Siunge vi evindeligt ære, Han give os naade og ret forstand, At vi udi verden here Naae vandre i lyset stikkeltg, Dg siden med hannem i himmerig, Naae leve til evig tid! amen.

Naar Præsten gaaer paa Prædikestolen.

Det første Vers af:

Min siel nu lover HER. p. 52.

Til Beslutning:

D Gld af himmelen p. 39.

Aftenfang, til Indgang:

Min siel nu lover HER. p. 52.

Eller: Hører, verdens øer.

Siunges som:

Som hiorten med tørst befang.

Eller som: Nu vel an vær.

Hører, verdens øer, hører, Dp, og hører alle mand, Som fornuft og mæle fører, Hører alle jordens land! Men om ingen høre vil, Waag min siel, da og hør til, Hvad din Iesus her mon tale, For al verden at husvale.

2. Du, min Iesu, du est bleven Min og alles Frelsermand, Dg af blotte naade drev, For vor usle syndestand, Til vort kiød at tage paa, Dødens dom at undergaae For al verdens folk og synder, Hvoraf al vor trost begynder.

3 Gld din Fader, som dig sendte, Dg vor frelse tænkte paa, Han dit store navn og kiendte, For i moders liv du laae, Iesus er dit sode navn, Min og alles trost og gavn, Thi du hver med frelse møder, Hedninger saavel som Jøder.

4. For dit embede at føre, Haver du dit munde-sverd, Skarpt og egget, for at røre, Dg indhugge her og der Gienem marv og ledemod, Stolte herters sind og blod, Sa kan rykke

rukke op med rode Den for-
hæded' og hans pøde.

5. Stolte jøder og tyranner
Dig slet intet skade kan,
Du har reyst din kirkes banner
Under skyggen af Glds haand,
Du est i hans koger sat, Som
en pøil ret spids og glat, At du
nær og fiern kan trefse Dem,
som hunde mod dig bieffe.

6. Men om end din store
naade Dg din trusel ey for-
maacr Alle mand fra synd at
raade, Men saa mange trodsig
gaaer Dg den ad dødsens alfar
vey, Og din naade agte ey, Da
maae de til helved vanke, Mens
dit ord dem ey kan sanke.

7. Gld han seer dog med sit
øye, Dømmer paa din omhu
best Dit arbejnde, stiid og mone,
Dg hvor herlig at du est, At du
ordets lys sik tændt, Dg hos
hedninger blev kiendt, Saa
man hen til jordens ender
Hærens salighed nu kiender.

8. Sode Jesu! kom at røre
Mig ved din den gode Aand,
Aabne mit tung-hørigt øre,
Tag mit hierte i din haand,
Følg mig, for mig, hvor jeg
gaaer, At i lydighed jeg staaer,
Til din villie at giøre, Dg dit
ord med fryd at høre.

9. Under dine vingers skyg-
ge, Dg udi din kirkes boe, Lad
mig altid hos dig bygge, Styrk
mig, hold mig i din troe, Hug
hver syndig tanke ned, Som
til synd og sikkerhed Vil med
ondskab mig forlede, Hug den
af, det vil jeg bede.

10. Du al verdens lyst og

glæde, Du al jordens salighed,
Bliv dog hos mig, bliv tilstede,
Dg min siel for dig bereed, Helst
i dødens sidste stund, Rør mit
hierte, aand og mund, Styrk
min troe, lad mit elænde Slut-
tes med en salig ende.

Til Beslutning:

D! Hære frels mig, p. 40.
Eller:

Nu er os Gld miskund. p. 61.

Fierde Søndag efter Trini-
tatis.

Hemmesse, for Prædiken:
Salig forvist ere alle de ic.
Siunges som:

D menneske begræd din.

Salig' forvist ere alle de, Der
med en stadig troe vandre
I Hærens lov allene; Salig
forvist er hver den mand, Hans
vidnesbyrd bevare kan, Dg
af hiertet hannem tiene. Thi
hvo Glds lydige børn bliye,
De ingen ondskab bedrive, Men
i hans veye vandre. D! Hære
Gld i himmerig, Du bedst,
vi skulle stittelig holde dine ord
over andre.

2. D! Gld give, at levnet
mit Sig stikke maae efter ordet
dit, Din retfærdighed at holde,
Saa skeer mig hverken spot el-
ler spee, Naar jeg vil stedse til
din lov seer, Saadant kan dit
ord volde. Thi takker jeg dig
hiertelig, At du kiendte og lær-
de mig Dine retfærdige dom-
me, Hvilke jeg altid holde vil,
Forlad mig ey, giv naade der-
til, At jeg saavdt kan komme.

3. Hvormed bedrer den unge
sin

sin tid, Saa han vel lever sin ungdoms tid? Naar han holder dine ord alle, Jeg altid af mit hertens grund Dig søgte, lad mig ingenlind Fra dit hellige bud falde. I mit herte i troen til dig Din tale er giemt vel inderlig, At jeg skal ikke synde. Betsignet est du, Herre Guld, Var mig at kiende dine bud, Og retfærdighed at finde.

4. Nu haver jeg med laberne min Alts domme efter munden din Bekiendt og vil fortælle; Nu vil jeg og med hertens lyst Din vidnesbyrdes lærdom og trost Dyer al rigdom udvælle. I dine bud over jeg mig, Det er min lyst ret inderlig, Paa dine veje at vogte; Og om din retfærdighed At tænke og tale tillige med, Og ey dine bud foragte.

5. Dine tienere hjælp nu, o! Herre Guld, At leve efter dit hellige bud, Dine hellige ord at holde: Lad op mine øren, at jeg seer De store under, som nu steer Med dine ord saa boldede, Jeg er kun her en fremmed giæst, Dig beder jeg, Herre, nu allermeest, Skul ey for mig din villie, Min siel den haver ret stor attraa, Din retvished at vide maae, Og dit ord efter at følge.

6. De stolte straffer du, o! Herre stet, Forstyder dem ey med al ret, Som fra dine ord affalde, Den spot og skam tag fra mig bort. Thi jeg adspør dit hellige ord, Vil det bekiende for alle. De vældige gaar i raad

mod dig, Dine tienere tage dit ord til sig, Og sig dertil forlade. Thi det er al min glæde og lyst, Al min tilflugt og al min trost Mod alle de, mig her hade.

7. Min siel den hænger ved muld og jord, Herre, lad mig leve efter dit ord, At jeg maae satig worde, Mine veje haver jeg sagt for dig, O! Herre, du haver og vel hørt mig, Din retvished mig lærde, Din rette vej, Herre, du fører mig til Din villie jeg gierne høre vil, Og om dine under tale. Min siel nu saare bedrevet er, Bestyrk mig med dit ord saa klar, Mig vil jeg dig befale.

8. Den falske vej tag bort fra mig, Giv mig din naade, fuldkommelig ldi dit ord at leve. Din sande vej haver jeg fast klar, Dg vil den ey forgjætte her, Dit ord vil jeg ved blivve; Dertil sætter jeg og al min trost, Og beder dig, Herre! som jeg kan best, Til spot lad mig ey worde, Din sande vej vil jeg nu gaar, O! Herre, du itaver nu trostet saa Mit herte her paa jorden.

Eller:

Jeg raaber til dig, p. 66.
Naar Præsten gaar paa Prædikestolen.

Det første Vers af:

Mit barn frygt den, p. 63.

Til Beslutning:

Min Guld! hvo skal her ic.

Siunges som:

Gulds Son er kommen af ic.

Min Guld! hvo skal her, som
en giæst, ldi dit paulun
være,

være, Dg siden hœ ret tryk be-
fæst Paa Zions berg med ære?
Den som oprigtig her frem-
gaaer Dg ey med nogen uret
far, Men taler sandt af hiertet.

2. Dg den sin tunge holder
reen, Slet ingen mand beslak-
ker, Dg gjør sin næste ingen
meen, Ey noget ondt oppækker,
Dg ey for øyne lide maae Den
onde, men vil staae og gaae
Med den som Herren frygter.

3. Den, som sin næste svær
og saa I lovlig viis og maade,
Dg ikke træder der i fra, Skul-
de det end skee med skade, Dg
ey paa aager sætter ud Sine
penge, og mod Herrens bud
Lager skienk over den uskyldige.

4. Hvo disse ting for øyne
har, Dg gjør dem Guld til ære,
Hans sag i verden bliver klar,
Guds pillegrim skal være, Dg
siden blive i evighed Hans
borger udi glæde og fred E-
vindelig stadfæstes.

Aftensang, til Indgang:

Hiertelig mig nu længes Ef-
ter en salig end', Thi jeg
ynkelig trænges Af drovelse
og elønd', At vandre er jeg re-
de Fra verden med en fart,
Til himmeriges glæde: Kom
Jesu! kom nu snart.

2. Du har jo mig afnaade
Fra synd og død forløst, Fra al
helvedes vaade, Det er min
høieste trost, Hvi skulde jeg
da grue For dødens bitterhed?
Thi dig saa skal jeg stue I evig
salighed.

3. Ganske jeg med stor tryk-

6 2

ge Mod døden nu vil staae, Thi
jeg paa dig mon bygge, I hvor
det mig vil gaae. Om mig er
sødt i live, Dg døden bitter-
suur, Dig jeg mig undergiver,
Staaer derpaa, som en muur.

4. Jeg veed en større glæde,
Hvortil min siel far hen, Thi
vil jeg lystig qvæde, Døden er
min baade igien, Kroppen læg-
ges i jorde, Orme skal den for-
tær', Herlig dog igien vorde,
Naar jeg opstaaer til ær.

5. Da vil Kristus saa gierne
Mig luttre puur og reen, Saa
klar, som morgen = stierne, At
skinne uden meen: Siden lev'
uden ende, Uden al sorg og
nød, Hvo vilde da tilvende
Frygt for den timelig' død?

6. Hvad vilde verden tilhid-
se Mig længer at leve her?
Hvad vilde den mig forviffe
Om penger, gods, huld og ær?
Det jeg slet intet agter, Det
varer en kort tid, Efter him-
merig jeg tragter, Dertil slaa-
er jeg min liid.

7. Om jeg skilles med alle
Fra frænder, slegt og ven, Det
os ey vel befalder, Dog troster
os igien, At vi tilsammen
komme: Med fryd og glæde =
sang, Naar vi Englene froms-
me Høre med listlig klang.

8. Om jeg skal efterlade Hus-
strue med bornene smaa, Hvil-
ket mig overmaade Herte = sor-
rig forer paa: Jeg vil dog gier-
ne flytte, Dg troe min Guld
for all' Han vil dem visselig
skiotte, Han dem forsørge skal.

9. Du arme bedrøvede enke,

Mistrø =

Mistrøste dig ey saa! Stulde
 Guld det ey betænke, Som spi-
 ser ravne smaa? Alle fromme
 enfers Fader, Og faderløses
 forfar, Som sig paa ham for-
 lader, Er han vist, det er klart.

10. Nu vil jeg dig befale,
 O hiertens kæreste min! Den
 evige Guld med alle, han boe
 stedse i dit sind, Slet intet du
 maae grue; Inden en stakket
 stund Begge skulle vi stue, De
 udvaldes samfund.

11. Nu vil jeg mig henven-
 de Til dig, o! Christ allen, Giv
 mig en salig ende, Dine Engle
 mig tilsend, I livet mig ind-
 lede; Du med din blodige sved
 Fortiente mig til glæde, At
 blive i evighed.

12. Nu maae jeg krige og
 kæmpe Mod døden, I Jesu
 from, At jeg hannem kan dæm-
 pe, Min troe til styrke kom,
 Min siel giv nu den glæde,
 Som den eene kan best, At
 den af fryd maae quæde: Min
 salighed du est.

Til Beslutning:
 Paa Guld allene haver p. 76.

Mariae Besøgelses Dag.

Høymesse, for Prædiken:
 Maria hun er en jomfru p. 53.

Naar Præsten gaaer paa
 Prædikestolen.

Det første Vers af;
 Af hønheden oprunden p. 30.

Til Beslutning:
 O trofaste Guld, o! p. 50.

Aftensang, til Indgang:
 O I Jesu Christ, som p. 47.

Til Beslutning:
 Christe, lad din ædle p. 79.

Femte Søndag efter Tri-
 nitatis.

Høymesse, for Prædiken:
 Siunge vi af hiertens ic. p. 92.

Eller:
 uden Herren opholder p. 64.

Naar Præsten gaaer paa
 Prædikestolen.

Det første Vers af:
 I Jesu navn Skal al p. 54.

Til Beslutning:
 Dig bede vi børnene dine.

Siunges som:
 Herre Christ, Guld Faders.

Dig bede vi børnene dine,
 O Herre! Fader sød,
 Formindst vor sorrig og pine,
 Giv os vor daglige brød, Op-
 hold vort liv og levet, (Som
 du os selv haver givet,) Indtil
 vi det evige faaer.

2. Betsigne med din tale,
 Svad du os haver beredt, At
 det kan os huse, Drues og
 formeeres derved, I din tie-
 neste lad os leve, Og kiærlig-
 heds gierninger ove Altid imod
 hver mand.

3. Vild' du kiærlighed bevi-
 se, Dg allene stæffe trøst, Alle
 hungrige bespise, Dg naadelig
 mætte forvist, At vi dig alle lo-
 ve, Dine gode himmelske ga-
 ver Med tak betiende altid.

Eller:
 Lovet nu Herren, : p. 56.

Aftensang, til Indgang:
 Herre, mit haab det er ic.
 Siunges som:

Behold os', HErre, ved dit. **H**Erre, mit haab det er til dig, Lad skiøndsel ey komme over mig, I din retviisshed gjør mig bistand, Vær snart, og kom der hielpe kan.

2. Vær du mit slot og faste borg, Til dig jeg flyer i synd og sorg, Min klippe, min styrke, taarn og første Est du, som bevarer mig stedse.

3. Fra syndernes snare og onde parti, Est du den Guld der mig kan frie, Derfor befaler jeg min Aand, Min HErre og Guld, udi din haand.

4. Du haver mig saa dyre igienløst Med din Sønns blod, som blev udøst: Unyttige lognere jeg er hadst, Fordi min troe er til dig fast.

5. Derfor vil jeg nu fryde mig, Ut du est mig miskundelig, Dg i min sorg saae du mig an, Der jeg fandt hielp hos ingen mand.

6. At mine fiender stødte mig ey om, Giorde du mig paa frie fod rum; Saa hielp nu, HErre, og mig benaade, Thi jeg plages af angst og vaade.

7. Mine kinder af banghed falme vist, Min siel vansmægtes i, barm og bryst, Af hiertens sorg mit liv forgaaer, Jeg finder ey glæde, i hvor jeg staaer.

8. Af synden faaer min styrke et meen, Af synden forsmægtes og mine been, For mine fiender er jeg en spot Mine naboer holde det for got.

9. Alle mine venner de mig nu slye, Den jeg troede bedst,

seer jeg for mig flye, Jeg er og som den døde forladt, Dg som et kar, der bortkastes plat.

10. Thi mange agtede mig last og skam, Det hørde jeg, der jeg gif fram, Dg mange satte sig mig imod, Saa tørstede de alt efter mit blod.

11. Du est dog, HErre, at min trost, Min Guld, siger jeg med hiertens lyst, Min lykke staaer udi din haand, Mod uvenner gjør mig bistand.

12. Dplys dit ansigt over din svend, Din miskundhed til hannem vend, Lad ey skam komme over mig, Thi jeg af hietet paa kalder dig.

13. Med skamme skulle de ugudelige staae, For Guds dom, og til helvede gaae, Vognagtige munde skulle stoppes til Som retfærdige skiønde vil.

14. Ach! HErre, hvad er din godhed stor, Du dem bekeer, som paa dig troer, For mange øyen er aabenbart, Dg giort for liv og siel vel klart!

15. Dit ansigt skinner over dem alle, Uvenner at dem ey overfalde, Bolig din blire de udi. Fra falske tunger! evig fri.

16. Guld vil jeg prise, og være glad, Ut jeg er i din faste stad, Hvor over du en HErre est, Dg folk med ære lønner best.

17. Udi min angst sagde jeg, Ut du havde plat forladet mig, Min rost, o! HErre, du haver hørt, Som jeg til dig haver fremfort.

18. Frygter Guld, hans helgen alle, Han vil eder ret aldrig und=

undfalde, Hoffærdige maae dog frygte sig, At de skulde døe evindelig.

19. Bærer derfor ved et frit mod, Eders sag skal visselig blive god, Hvo til HERren forlader sig, skal blive hos Gld evindelig.

Eller: Hvor deylig skal Glds.

Siunges som:

Fader vor udi himmerig.

Hvor deylig skal Glds kirke staae, Dg i hans aasyn ynde faae! Naar alle hierter knytted' er', Udi eet sind og een begier, At elske ham og blive ved At vandre frem i kiærlighed!

2. Hvad er vort væsen, om vi ey Saaer kiærligheds den reene vey, Dg broderlig hinanden vil At velmeent troeskab byde til Med sligt et herte og attraa, Som Gld stod hos og faae der paa.

3. Bort vrede, skiends-ord, daartig harm! I bor ey hunses i den barm, Hvor Gld til fred og salig roe Vil sin velfi-g-nelse skal hœ, Bort derfor alt hvad skade kan Dg hindre eenigheds forstand.

4. Sid tunge, læber, sind og mund, de kunne ret af hertens grund Forsage trædsfthed, list og sœlig, Dg glove sig et himmerig, Udaf den søde venns-kabs fred Med hver mand i Glds kiærlighed!

5. Glds øye seer dog al vor daad, Vor tanke, paafund, hertens raad, De onde gaae ham ey forbi Paa deres ondskabs skiulte stie, Han ogsaa

paa de fromme seer, At hielp og naade dem beteer.

6. Min siel, agt derfor lidet om Den trusel, had og vrede, som Dig verdens børn kan lægge paa, Den skal saa snart en vending faae, Sak du kan frem paa fredens vey, og agt al verdens tummel ey.

7. O! søde Gld, o! gid jeg maae Mit herte ved dig dan- net faae! At du kan helliges i mig, Til jeg dig seer i himme- rig, Hvor hellig, hellig, hellig da, Jeg siunger med halleluja.

Til Beslutning:

Jeg raaber til dig, p. 66.

Siette Søndag efter Tri- nitatis.

Høymesse, for Prædiken. Glds Son er kommen p. 28.

Naar Præsten gaar paa Prædikestolen.

Det første Vers af:

Allene til dig, HERre p. 59.

Til Beslutning:

Synden gjør mennesket blind.

Siunges som:

Kommer til mig sagde ic.

Synden gjør mennesket blind og lam, Fortiener Glds vrede og verdens skam, Samt beeste helvedes pine, Den smager fuld sød udi din mund, Ved den stunder du til helvedes grund, Saa lærer Gld tienerne sine.

2. Den røver fra dig baade lidet og stort, At hvad Kristus for dig haver gjort, Den helligs Naads naade og gav: Den gjør usel og fattig saa, At du kan

kan ey Guds naade faae, Den giver dig helvedes plage.

3. Dog Guld haver givet dig liv og aand, Naar du dig binder med syndens baand, Dg vil Guld fra dig stode, Da tager dig diavelen i sin vold, Sondskab leder dig mangefold: Saa gjaelder du ret din brode.

4. Glds ord holder du for spee og spot, At synde dig tykkes at være got, Betænk om det er fromme. For syndens sødme, som dig er kjær, Glds dom og vrede er ganske nar, Til dig saare snart at komme.

5. Guld vil det hevne paa liv og siel, For du hans ord ey følger vel, Til plager dig overgive, At verdens glæde skal vige fra dig, Fordi du lever ugunkelig, I helvede skal du blive.

6. I helvede skal du kastes ned, Hvor ynkelig giver sig sielen derved! Det kan den dog intet baade, Den maae alt frem, dog den ey vil, Synden hende ved sit himmerig stil, Dg ved det evige gode.

7. Synden gjør sielen tung, som steen, Skiller den fra Guld, gjør den det meen, Du støtter intet den fare, At du est bunden til helvedes nød, Dm du i synden bliver død, At synde vilt du ey spare.

8. Synden gjør sielen ilde saar, Derfor bør dig at falde taar, Hvor vil du mennekte blive? Tænk paa, at du est skrebelig, Dg leg den jammerlig synd fra dig, Du kan ikke længe leve.

9. Din synd fortryd, som du best kan, Far ey med solig, ey med tant, Som fremtere pleye at gjøre, Bekiend din synd med suk og graad, Af Guld faaer du da trost og raad, Din rost vil han da høre.

10. Iesus for synden gjorde pligt og bod, Troe det, saa bliver Guld blid og god, Gjør du og siden dit beste, Beviiis din troe i allen stund Med kiærligheds gierning mangelund Mod din Herre Guld og næste.

Aftensang, til Indgang:

Herre Iesu Christ, min p. 63.

Eller:

Nu bør ey synden meer.

Siunges som:

Jeg vil din priis udfunge.

Nu bør ey synden meere Med magt og herredom ldi mit kiød regnere, Men daglig kastes om; Thi jeg i daaben ee Af Guld til naade taget, Har i den pagt forsaget Slet satans gierninger.

2. Vil jeg af daaben bramme Dg af min Iesu død, D! hvor maae jeg mig skamme, Dm jeg, som er gienfød Ey kaster bolt og baand Paa synden, naar den fodes, At den maae daglig dødes, Ved Herrens kraftig Mand!

3. Hvad trost kan det mig give, At Iesus han opstod, Dm jeg vil stedse blive Foruden bøn og bod Forhærdet i min synd, Dg altid mig indalte I vellyst, og mig veltte Af et i andet dynd?

4. Men, nej, jeg bør at lade
 I liv og gierning see, At jeg
 vil synden hade, Og mig saaledes
 see, At daglig jeg opstaaer,
 Og med al verdens glæde Vil
 synden undertræde Ved ham,
 som alt formaaer:

5. O! hielp, at jeg forskæf-
 ter Den gamle Adam saa, At
 han ey bliver mæster, O! hielp
 mig, at jeg maae I live være
 død Fra synd, fra skam og laster,
 som mig i døden kaster,
 Hielp, I Jesu! af den ned.

6. Thi naar jeg ret har smaget
 Din døds og pines synd
 Paa dør er satan jaget Med al
 regjerings synd: Jeg lever syn-
 den ey: Men tragter kun at
 trine Ved I Jesu døds og pine
 Paa livsens rette vej.

Til Beslutning:

De otte sidste Vers af:
 Ach levende Guld, ic. p. 17
 Syvende Søndag efter Trini-
 tatis.

Hønmesse, for Prædiken:
 Mit herte, hvi græmmer p. 91.

Naar Præsten gaar paa
 Prædikestolen.

Det første Vers af:
 Hvad kan os komme til p. 93.

Til Beslutning:
 O! Guld Fader din soel saa

Siunges som:
 Kom Guld Skaber. O! Hellig.
 Eller som;

Behold os, HErrre, ved dit.
 O! Guld Fader, din soel saa
 sion, Stikker over al
 menneskens sion Og lyser ver-

den allevegn', Du væder jor-
 den med dug og regn.

2. Du regner ned paa bierg
 og dal, Der groer søv og græs
 uden tal, Du giver os baade
 korn og kjerne, Som vi med
 glæde bekiende gierne.

3. Thi bede vi dig, O! Fa-
 der kiær', Dit ord og fred lad
 hos os være; Du jordens grø-
 de og frugt bevar, Lad dette
 være et frugtbar aar.

4. Timelig værlig lad os da
 faae Hagel og uvar bevar os
 fra, Sneer regn, dug, blæst
 og solens stin Kommer alt ef-
 ter befal mig din.

5. Tænk, at vi ere din arve-
 deel, Dine børn, du skabte og
 frelste vel, Vi vogte paa din
 milde haand, Den os dit ord
 bevise kan.

N. B. Skal der bedes for soel-
 sin, siunges dette Vers:

6. Lad solen skinne nær og
 stjern, Lad urter, græs med
 korn og kiær' Vore til folkes
 og qvæges spise, At vi dine ga-
 ver kunne faae, og prise.

N. B. Skal der bedes for regn.
 siunges dette Vers:

7. Ved I Jesum Christ hør
 vor bøn, Siv os en regn vel
 god og sion, Og krone aaret
 med din haand, Med din dug
 vande dette land.

8. Den HErrre af sion er dit
 navn, Af din godhed gaar vi
 de sagn, O! HErrre, hielp! og
 hør os nu, Saa vi dig takke
 af herte og hu.

Eller:
 Vi takke dig, o! Guld vor p. 56.

Aften-

Aftensang, til Indgang:

See mig at jeg saa mangelund.

Siunges som:

Af dybsens nød raaber jeg.

See mig! at jeg saa mangelund
I vellyst haver svømmet,
Dg naadens dyrebare stund
Saa stodesløs forsmættet,
Naar Guld sin naade-soel
paa nne pver morgen over mig
lod gnye, Da lukte jeg mit øye.

2. See mig! min vantroe
hiertet saa, Som med en laas
og lænke, Tillukte, naar Guld
bankte paa, Jeg vilde ey betænke,
At Jesu naades mindste
flig Meer end al verden gjorde
riig, Som jeg før havde prøvet.

3. Samvittigheden vidne bær
Thi maae jeg friligt sige, At in-
gen større sonder er I noget
verdens rige: Dog naar jeg dig
besøuer ret, O! Guld, mit hierte
ikke slet Forvisle vil med alle.

4. Føldt har jeg al min ond-
skabs skaal, Dg stor er denne
maade: Men hvo har dog vel
fundet maal! Dg ende paa din
naade? Din storhed ey af ende
veed, Din naade lige storlighed
Med dig, o! Guld, mon øye.

5. Hvis hierte-suk har du
forstødt? Hvis raab har gien-
svaret savnet? Hvo er fra naa-
dens alter stødt, Som har det
ret omfavnet? Jeg græder,
raaber, beder dig, Jeg vent-
ter, haaber, Jesu! mig Lad
trost og redning finde.

6. See jeg er den forlorne
søn, Som selv sig vilde raade,
Dg ødte bort sin arv saa ston

G 5

For skiden lyst og baade; Mig
smagte ikke himmel-brød, Men
verdens galde var mig sød, Jeg
ligned' soe i sole.

7. Min villie dig har mod-
stand gjort, Dg egensindig vær-
ret, Mit hierte lidet eller stort
Af dig har ey begjæret; Du
var, o! Guld af mig foragt,
Men jeg min hu og ganske
magtaf vellyst lod regiere

8. Derfor vil din retfærdig-
hed, At jeg skal døden smage;
Jeg maae i usel nogenhed fra
verden afsted tage. I graven
visner jeg som løv, Jeg raad-
ner i mit eget støv, Jeg bli-
ver orme-fode:

9. Men Gud! min synd du
senke ned, Hvor havet dybt mon
være. Saa bliver nok min usel-
hed Omfider føldt med ære.
Mig her et helligt hierte giv,
Saa faaer mit støv vel engang
liv, Som ey har død i vente.

Til Beslutning:

Beklage af al min sinde, p. 1.

Ottende Søndag efter Tri-
nitatis.

Hørmesse, for Prædiken:

O! Guld af himmelen p. 39.

Naar Præsten gaaer paa
Prædikestolen.

Det første Vers af:

Af Adams fald er plat. p. 71.

Til Beslutning:

O Herre frels mig og p. 40.

Aftensang, til Indgang:

Rom. 5. Mand, o Herre p. 31.

Til Beslutning:

Jeg vil mig Herren p. 42.

Niende

Tiende Søndag efter Tri-
nitatis.

Høymesse, for Prædiken :
O! Jesu, livsens Herre.

Siunges som :

Jeg vil mig Herren love.

O! Jesu, livsens Herre,
Kom mig til hjælp og
trøst, En synder monne jeg væ-
re, Jeg kender for dig min
brøst, Min synd kan jeg ey
dølge, Den tvinger mig nat og
dag, Stor forrig monne jeg so-
le, Dertil gøres jeg nu svag.

2 Den stund jeg er i live, Her-
re Jesu, jeg beder dig, Du ville
mig naaden give At jeg maae
omvende mig: Jeg haver me-
get ont bedrevet, Ial min gan-
ske tid, Og haver ret ilde levet,
Det gjør mig forrig og quid?

3. Mit kors haver jeg og dra-
get Med stor moisommelighed,
Som Guld det haver behaget,
Hvad os tien, han best veed.
Dog vil jeg mig ey overgive
I denne min sorg og brøst,
Men altid hos Gulds ord blive,
Som er min høieste trøst.

4. Hvem skal jeg mig ellers
tilvende, Thi tiden den gøres
mig lang? Saa faae ere de mig
kiende, Naar jeg er i nød og
trang; Man kan sig ikke besin-
de, Naar lykken vel stikker sig,
Siden skal man det vel besin-
de, Hvo levet haver stlemmelig.

5. Stor forrig lønlig at bæ-
re, Det gjør i hiertet vee, Jeg
tør mig for ingen kiære, Men
du, Guld som alting monne
see, Du kan mig bedst huseale,

Jeg klager for dig min nød,
Du vilt mig ikke undfalde,
Hverken i liv eller død.

6. En stadig troe mig skien-
ke Med et fast haab til dig,
Mig med dit blod bestaenke,
Det beder jeg hiertelig. Din
villie lad mig fuldgjøre, Dig
altid frygte saa, At ingen skal
mig forføre, Men salig jeg bli-
ve maae.

7. For din døds skyld allene
Bønhor mig naadelig, Alt ved
dit ord det reene Jeg altid trø-
ster mig, Naar jeg skal heden
fare Af denne jammerdal,
Min siel vil du bevare udi
din himmel-sal.

Naar Præsten gaaer paa
Prædikestolen.

De to første Vers af:
Af dybsens nød raaber p. 90.

Eller det sidste Vers af:
Om himmeriges rige, p. 73.
Til Beslutning:
Jeg raaber fast, o Herre p. 60.

Aftenssang, til Indgang:
Jeg løfter høyt op øyne p. 66.

Til Beslutning:
Et trofast herte, o! p. 38.

Tiende Søndg efter Trini-
tatis.

Høymesse, for Prædiken :
Af dybsens nød raaber p. 90.

Naar Præsten gaaer paa
Prædikestolen.

Det første Vers af:
Vil Guld vor Herre p. 58.
Til Beslutning:

Breden din afsvend, p. 83.

Aften-

Aftensang, til Indgang:
Kom Guld Skaber p. 65.

Til Beslutning:

De tre sidste Vers af:
Hvad kan os komme til p. 93

Elleve Søndag efter Trini-
tatis.

Sønmesse, for Prædiken:
Allene til dig, HErre p. 59.
Maar Præsten gaaer paa Præ-
dikestolen.

Det første Vers af:
O HErre Guld benaade p. 16.

Til Beslutning:
Udi min angst og p. 70.

Aftensang, til Indgang:
HErre I Jesu Christ min p. 63.

Til Beslutning:
Iesus Christus vor p. 112.

Tolvte Søndag efter Trini-
tatis.

Sønmesse, for Prædiken:
O! Guld, hvor længe glemmer.

Siunges som:

Jeg raaber til dig, o HErre.

O! Guld, hvor længe glem-
mer du Mig i min store
elænde? O! Guld, hvor længe
vilt du nu Dit ansigt saa bort-
vende? Jeg beder dig, o! HEr-
re sød, Du vilt mig ihukomme,
Mig til fromme, Hielp mig af
al min nød, Bortvend din vrede
des domme.

2. Hvor længe skal jeg sørge
saa, Dg være i hiertet bange?
Hvor længe skal min fiende
saae, Lige som han vilde mig
fange? Mine egne raad bedro-

ve mig, Du kan mig eene best
raade, Mig til baade, Forstyr
min fiendes sliig, At hans
raad mig ey skade.

3. Seed dog til mig, min HEr-
re Guld, Lad mig ret se din naa-
de, Her du min bon, og frels
mig ud Fra alskens forrig og
vaade, Mine øyne giv det sande
lys, At mistroft mig ey døder,
Jeg dig beder, Styrk mig her i
dit huus Til vise raad og glæde.

4. At min fiende sig ey rose
kan, At han mig overvinder,
At de, som giøre mig modstand,
Mig ikke fange og binde: Lad
dem ey faae den glæde saa stor,
At de kunne trodselig siige, Mig
at ligge; Styr diavlels
grumme mord, Lad hans
børn fra mig vige.

5. HErre, paa din barmhjer-
tighed Vil jeg mig visselig tro-
ste, Mit hierte fryder sig af
glæde, At du mig selv forløste,
Dg gierne hielper allenstund,
Derfore saa vil jeg siunge
Med min tunge Dig lov af
hiertens grund: Siorer saa,
I gamle og unge.

6. Den HErre Guld af him-
merig Bør os at ære og prise,
Fader, Son og Hellig And
tillig! Som os alt godt beviser:
Hans godhed og barmhertig-
hed, Som han os elænde Vil
tilsende, Hans hielp og salig-
hed Vi love uden al ende.

Maar Præsten gaaer paa
Prædikestolen.

Det første Vers af:

Trist op, min siel. forf. p. 43.

Til Beslutning:

G 6

I at-

Salffens fare, jammer og nød.

Siunges som:

Kommer til mig, sagde Glds.

Salffens fare, jammer og nød I sygdom, banghed, angst og død Ja diævelens list og stormen, Naar egen hielp intet formaaer, Al viisdoms raad og brøst forgaar, Dog er jeg uforloren.

2. Thi hvor kan jeg blive fortabt, Mens Gld er min, som mig haver skabt Med sin mund, haand og hierte; Disse tre ord mærk altid vel, De trøste dig til liv og siel Mod synd, død og al smerte.

3. Sandrue nok er Glds ord og mund, Det er min glæde i allensund, Og mon mig vel behage, Om sin hielp han fortroster mig Ved Christum sin Søn visselig, Han vil mig ey bedrage.

4. Glds fingre eene have gjort Soel, maane, himmel, hav og jord, Med alle creature, Dog maae alt saadant verk forgaar, Glds ord allene skal bestaae, Som ingen kan forføre.

5. Gld Faders hierte er dernæst Det som mig trøster allermest Med sin Naads naade og gave Udi sin Søn den Herre Christ, Som sit blod haver for mig udst, Hvo kan mig kiærer have.

6. Thi hvo haver hørt flig venlighed, Saadan faderlig kjærlighed, Som os sin Søn haver givet? Ved hvilken han haver igien Forlost det menne-

skelige kion, Som ellers fortabt havde blevet.

7. Det tredie er Glds magtige haand, Som strekker sig til alle land, Over himmelen og jorden, Den endnu uforkortet er, Og i al fare hos os nær, Indtil vi salige vorde.

8. Den, som byder det vilde hav, Naar det bruser, at lade af, Lader de døde leve, Den, som bød solen stille staae, Ja den al verden lyde maae, Hvo kan hannem modstræbe?

9. Thi takke vi dig, Herre viis, Og give dig ære, lov og pris, Ved Christ din Søn eenbaarne, Giv, at vi troe af hertens grund Altid paa din haand, hierte og mund, Saa er er man uforloren.

Aftensang, til Indgang:

Herre Christ Gud Fad. p. 27.

Eller:

O! kiære siel, fald ydmyg ned.

Siunges som:

Kommer til mig, sagde.

O! kiære siel, fald ydmyg ned, Og kiend din ufor-muenhed Paa villie og kræfter Udi de ting, som Gud angaar, I dem du intet dig formaaer, De intet ved dig hester.

2. Den tid, du udi Adam faldt, Blev alt det gode hos dig qvalt, Nu rinder du af røde, Som den, der starn og afløgs er I tanker, ord og gierninger, Ja død udi det gode.

3. Selv Glds Apostler klagge saa, At af sig selv de ey formaae Glds ambede at drive,

Men

Men troe ham dog, som alting kan, At han beqvemhed og forstand Vil dem af naade give.

3. Thi evangelii tjeneste, Hvor al Guds naade er at see, Jesu Christ vor HErre, Er overvætted are klar, Langt meer, end loven fordum var. Som os Guds Naad maa lære.

5. Vel skinte Moosis ansigt frie, Der han kom ned af Sinai Med loven udi hænder: Men Jesus fra sin naade-stoel Omstraaler, som al verdens soel, den ganske jordens ender.

6. For lovens bogstav slog ihjel Og hver mand blev en dødsens træ, som loven ikke holdte, Dog loven hellig er og puur, Men den fordærvede natur Selv dom og død forvoldte.

7. Men see nu op, min kiære siel, Du est en meer nu lovens træ, Enddog du est forbunden Med pligt udfad de ti Guds bud, At holde dem, og elske Gud, Dog er din nød forvunden.

8. Thi lovens dom du frygter en, Om du paa poenitentsees vey Din Jesum vil opsege, Hans søde evangelium Skal med saa stor en naadesum Din glæde snart forege.

9. Han vil med sin retfærdighed Bedække al din synd saa leed, Og livet dig tilfige, Om du i troen stadig staaer, Med tillid paa hans død og saar, Saa faaer du himmerige.

10. O! søde Jesu Frelsermand, Jeg uden dig dog intet kan Til salighed udrette, Styrt selv min troe, og giv mig mod,

At trostes kraftig ved dit blod, Som skal min synd aftvette.

Til Beslutning:

Mit haab og trost p. 53.

Trettende Søndag efrer Trinitatis.

Høymesse, for Prædiken: Af Adams fald er plat p. 71.

Naar Præsten gaaer paa Prædikestolen.

Det første Vers af:

Salig forvist er alle p. 147.

Til Beslutning:

Gud Fader udi himmerig p. 70.

Aftensang, til Indgang:

Her, lov og pris i høieste ic.

Singes som:

Guds Søn er kommen ic.

Her, lov og pris i høieste throne Bære Gud over al naade, Og fred enhver til frelse og sone, Med salighed af naade, Bære her paa jorden tryggelig, At Gud sig os behagelig Du vilde findes lade!

2. Vi love og høy-prise dig, Dig bede, gjøre dig ære, For din store kraft evindelig, Dig takke vi, o! HErre, Ja HErre Gud vor Konning bold I himmerig med magt og vold, Du est vor Fader kiære.

3. O! HErre, du eenbaarne Søn, O! Jesu Christ med naade, Du HErre Gud for menneskens kion, Guds Lam, gavst dig i vaade, Du som bær verdens synder hen, Forbarme dig over os hver og een, Som sig paa Dig forlade.

4. Du os evig forløsning fand

sandt, Annam du vor begjære,
Du sidder hos Guds høyre
haand, Forbarne dig over os o!
Herre; Thi hellig est du eenes-
te, Den eeneste Herre og høyes-
te, Du Jesu Christe med ære.

5. Ja det troe vi enhver for
sandt, Og derfor friligt sige:
Hoylovet være den Hellig Mand
Med dig Guds Søn tillige; Og
Faderen: en tre-reenig Gud,
Vi kiende af hans ord og bud,
Os alle til salighed, amen.

Til Beslutning:

Dig være lov og pris, o!
Herre Christ, Benedid det
er den dag forvist, Vi love dig
nu og til evig tid, Hellig, hel-
lig, hellig est du i det høieste.

2. Englene og over-engle-
ne, Thronerne og det himmel-
ske herstabs, Dig love Cheru-
bim og Seraphim, Hellig, hel-
lig, hellig synges i det høieste.

3. Dit folk, o! Christe, lover
dig, Din brud af hiertet nu
glæder sig, For din naade og
barmhertighed, Hellig, hellig,
hellig hun sjunger dig.

Tiortende Søndag efter
Trinitatis.

Høymesse, for Prædiken:
Allene paa Gud fortroster ic,
Siunges som:

Min siel nu lover Herrem
Allene paa Gud fortroster jeg
mig Ildi min store angst
og nød, Hvo paa hannem byg-
ger stadelig Skal aldrig see den
evige død, Enddog min siel er
bange, Jeg er kun støv og jord,
Dg mine fiender ere mange,

Dg troer jeg af Guds ord,
Gud skal min siel vederpøge
Alt efter sin tilfagn god, Dg
være min beste læge, Dg raa-
de min angst bod.

2. Bereed for mig, o! Her-
re, din siel, Viis mig vejen til
salighed, I al min nød stat du
mig bi, Beviiis mig din barm-
hertighed; Du est al fuld af
naade, Vil ingen synders død
Deryaa vil jeg mig forlade,
Saa haver det ingen nød, Din
Søn haver mig forhvervet Liv,
glæde og himmerig, Dg med
sin død forðarvet, Den grum-
me død visselig.

3. Til dit ord, Herre, staaer
al mit sind Dg al min hjer-
tens begjære. Hvo det ikke sol-
ger, er visselig blind, I hvem
han helst monne være, Gud
hjelpe mig arme synder Paa
denne her viltsom øe, At jeg
hans store velgierninger Kan
prise i liv og død, Han vil mig
jo ikke forlade, Den troe og
gode Gud, Gud give, at jeg
maae hade Alt det, som er
mod hans bud!

4. Han give mig lykke og go-
de raad, At jeg mig ret kan
holde Gudsfrygtig og ærlig i
ord og daad, Min velsfærd ha-
ver han at vordre, Dig, Herre,
bør priss og ære alleen; Med
mig er det intet værd, Send
mig dit hjælp, og vær ey seen,
Trost mit bedrovede herte,
Gaf ey i dom og rette Med
mig, dit creatur, Jeg kan ikke
mod dig trætte, Du kiender
min arde natur.

5. See

5. See til, hvor ganske elænde Vi mennesker i fare staaer, Paa jammer er her ingen ende, Som hver dag over vort hoved gaar. Hvad ere vi andet end stov og muld, Dg vare saa kort en tid, Som græs vi falde flux omkuld, Vort liv saa blive vi qvit, Alt inden saa stakket en stunde, Naar vi tænke mindst derpaa, Saa gaar vi hen til grunde, Hvo kan mod døden bestaae?

6. Nu vil jeg derfor inderlig Dig, Herre og Gud, paakalde, Vær du mig altid miskundelig, Dg mig aldrig undfalde, Bæver os alle i dødsens fare Dg i vor sidste ende, Løs os af diævelens bænd og snare, Dg os din Hellig Aand sende; Vær siel annam, o! Jesu blid, Udi din høyre haand, Lov, priis og ære skee altid Guld Fader, Son og Hellig Aand;

Naar Præsten gaar paa Prædikestolen.

Det første Vers af:

Min siel nu lover Herre. p. 52.

Til Beslutning:

Herre Jesu Christ, min p. 63.

Aftensang, til Indgang:

Seg vil mig Herren p. 42.

Eller:

Som en hiort tørstig og ic.

Siunges som:

Som hiorten med tørst ic.

Som en hiort tørstig og bange, Soger fast det ferske vand, Saa giv min siel med forlangen, Dg raaber til Guld paa skand; Min trofaste Guld

og Herre, Lad din hielp være mig nær I denne min store elænde, Dg din naadig' hielp mig sende.

2. Jeg føel daglig i mit herte Stor vee og uroelighed, Der tilmed bær jeg stor smerte For min ufuldkommenhed, At jeg dig, o! Herre god, Siør saa tit og ofte imod, Det jeg dig min Guld, vil klage, Dg er det min forkierte plage.

3. Stedse jeg en srid mon føre Mod mit eget kiød og blod, Som mig gierne vil forføre, Dersom aanden efterlod Leget med sin onde lyst, Er kommen af Adams bryst, Hvilken vi ey kan forglemme, Men altid vor seyl fornemme.

4. Seg mærker, og kan erfare, At jeg selv er meget svag, Uden du mig vil forsvare, Dg paatage dig min sag; Min Guld og troe Frelsermand, Siør mig din stærke bistaand, Ellers vil mine synder stemme Mig fortrykke og farlig klemme.

5. Naar mig noget er i sinde, Som kunde behage Guld, Da kan jeg det strax befinde, At jeg gjør der tvært imod, Det gode, jeg gjøre skal, Bliwer slet, forglemt med al, Men det jeg meest skulde lade Skeer ofte, mig til stor skade.

6. Jeg vœd vel, o! kiære Herre, At det ey staaer i min magt, Min vœ selv at regiere, Uden du har mig i agt, Dg styrer mig naadelig, Sa opholder mildelig, Af din gunst og store naade Friet mig af forrig og vaade.

7. Derfor

7. Derfor kan jeg ofte falde,
Dg forsee mig grovelig, Hvor-
for jeg dig vil paakalde, Dg
bede ganske inderlig, At du
som en Fader god, Mild og
from af hierte-rod, Vil straffe
mig, dog med naade, Dg be-
tee din store naade.

8. Ach! hvor skal jeg mig nu
vende Dg befries i denne strid?
Vilt du, Herre, mig trosten
sende, Dg være mig mild og
blid Strax jeg da husvalet er,
Naar du mig vilt naadig vær',
Dg see til mig aabenbare, Med
dit milde ansigt klare.

9. Ellers maa jeg slet for-
svinde, Dg omkomme med en
fart: Uden jeg din gunst kan
vinde, Som pleier at hielpe
snart, Guld troster i rette tid,
Dem, som altid deres lid Sæt-
ter til hans evige naade, Det
skal dem evindelg baade.

10. Regier os med din Hel-
lig Mand, At vi maae fortrøde
fast Vore synder, som ingen
kan Bortage, og vores last,
Uden du vor Guld allene, Som
gior os aldeles reene, Dg vore
synder blodrode Gior snee-
hvid' o! Herre søde!

11. Hjelp, at vi udi al fare
Sege allene raad hos dig, Fra
satanens list os bevare Dg hans
lemmers falske svig, At de
os ey skade kan, Dg fore os i
sorrig og vaand': I nød ville
vi dig paakalde, Saa blive vi
frie med alle.

12. Ingen modgang os til-
foye, Der os slet kuldfaste kan,
Hjelp, at vi os lade noye, Naar

sorrig og stor modgang For
vor synd kommer os paa, At
vi ey skal undergaae, Dg paa
din miskundhed tvivle, Men
paa dine løfter hvile.

13. Herre, vil du dog be-
tænke Vor store skrobellighed,
Din styrke og naade stænke,
Der til stor taalmodighed
Naar vor skund forhaanden er,
Dg døden holder sig nær Paa
vort liv at giøre en ende, Dg
slukke vor store elænde.

14. Strid for os, Israels
Riemp, At vi beholde over-
haand, Dg forgiæt al vor
ulempe, Vor troefaste Frelser-
mand, At vi beholde troen fast,
Dg med glæde og stor hast For-
løsning gierne begiære, Os til
glæde og dig til ære.

15. Saa ville vi dit navn
prise Med uafsladelig stemme,
Dg dig evig lov bevise, At du
os ey vilt forglemme Udi denne
jammerdal, Men annamme
udi din sal, hvor vi med fryd
uden quide Dig skal prise til
evig tide.

Til Beslutning:

Beklage af al min sinde, p. 15.

Femtende Søndag efter
Trinitatis.

Heimesse, for Prædiken:

O! menneske, vilt du betænke.

Stunges som:

Herre Christ, Guld Faders.

O! menneske, vilt du betæn-
ke Min bitter pine og død,
Seg vil dig igien stænke Livet
for den evige død, Til mig skal
du dig holde, Seg haver alting
at

at volde, Jeg er den dig haver frelst.

2. Jeg haver dig ikke betalet Med selv eller guld saa rød, Men dig fra diavelen taget Alt med min pine og død, Hvi est du da saa blinde, Dg ikke min godhed kiender? Du selv forkaster dig.

3. Du agter verdens ære, For hende gior du din flid, At du mine bud kunde lære, Der til haver du ey tid; Verden, som dig skal daare, Den haver du kiar saa saare, Mig haver du slet forgiøt.

4. Hvo rigdom her meere elsker, End min naade og godhed, Hans anslag skal hannem falske, Dg blive hannem evig leed; Den rigdom, som ey kan svige, Den findes i himmerige, Os alle til salighed.

5. Derfor lad dig nu nøye, O! menneste, ihvo du est, Jeg skal dig vel tilføye Alt det, dig tiener best, Din salighed ikke forsomme, Jeg skal dig ikke forglemme hos mig til evig tid.

6. See lilierne hos de enge, Hvor deylige de monne staae, De betale ikke med penge Den hertighed, de have paa: Salomon i alt det han hadde Var ikke liig de blade, Som samme lilier bær.

7. See fuglene, i luften flyve, Hvor Guld forsyner dem, De dyr i deres hule, De have deres føde af hannem. Ravnunger i deres rede Giver han det, de skulle æde, Dg lader dem ey svelte ihjel.

8. Thi lader eder ikke bedrøve, I som mine tienere er, For klæder eller livsens føde, Thi jeg eders sorig bær, Jeg vil eder vel forsyne, Agte i kun ordene mine, Dg haver eders troe til mig.

9. Er himmel og jord da mine, Dg al hertighed dertil, Hvi skulde jeg ikke forsyne Dem, paa mig lide vil? Israæl haver jeg bespiøst, Dg dem ret veyen vifet Til det svjættede land.

10. Lader eder derfor paa minde, Dg agter det uden skremt I skulle det aldrig befinde, At jeg mit folk haver glemt, Ingen er bleven forladt, Som paa mig haver haabet, Bliover derfor fast hos mig.

11. Tak, lov, priis, hæder og ære, Stee Guld i evighed, For sin guddommelig lære, Som han haver os beteed! Han unde os, at vi kunde Hans godhed ret begrunde, Os alle til salighed!

Naar Præsten gaær paa Prædikestolen.

De to første Vers af:
Mit hierte, hvi græmmer p. 91.

Til Beslutning:

Den som mig føder, p. 65.

Eller:

D gode Guld og Fader.

Siunges som:

Mit haab og trost og at tillid.
O! gode Guld og Fader hör,
Hör og bønhör i naade!
Giv, jeg ey vidre, end jeg bær,
Ey serger overmaade: For
dette liv Saa meget giv, At jeg
mig kan ernære, At udaf mig
Kan

Kan gives dig Tilbørlig tak
og ære.

2. Det haaber jeg, du give
vil, Du ravne-unger spiser,
Min lid jeg slaar og ganske
til, At du saa god dig viser End-
og for mig, Som troer dig,
Du markens urter klæder,
Skal du mig da, (Det er langt
fra,) Forlade? dn mig glæder.

3. Du glæder mig, om
mange har, End mange lader
fulde, Hvorved de kan forven-
des snar, Som Herren elste
skulde: Hvo lidet har, (Om
han det har Med ret og skiel,)
og dyrker Sin Guld dermed,
Da kiendes det, At han det go-
de styrker.

4. Det er og bliver altid dog,
Den allerførste baade, Det al-
drig nogen mand bedrog, At
lade Herren raade. Troe han-
nem vel, Gjør ret og skiel, Saa
hielpes du og dine, Forlad dig
til, Guld aldrig vil Slaar
haanden udaf sine.

Aftensang, til Indgang:

Jeg raaber til dig, p. 66.

Til Beslutning:

Ah Guld! du kiæreste p. 126.

Sextende Søndag efter
Trinitatis.

Høymesse, for Prædiken:

Herre Jesu Christ sand p. 44.

Naar Præsten gaar paa
Prædikestolen.

De to første Vers af:

Naar jeg betænker den tid
og stund, Som jeg af ver-
den skal fare, Mit hierte sig

fryder saa mangelund, Som
fuglen ved dagen den klare.
Det er den dag, Da al min
klag, Min sorg og jammer
faar ende; Til glæden fød,
I Abrahams skod, Kommer
jeg fra dette klænde.

2. Jeg veed min Frelser Je-
sus Christ I Gulddoms ære le-
ver, Han mig af døde opvæk-
ker vist Med denne min hud
omgiver, Mit kiød og been U-
den bræk og meen Skal skinne,
som solen den klare Gulds an-
sigt blid Skal jeg altid Be-
skue aabenbare.

3. Er jeg end fuld af synd og
last Som jeg haver her bedre-
vet, Dermed det evige liv for-
kast, Dg dødsens fange er ble-
ven: Det er min trost, At Je-
sus Christ Kom ned til mig
paa jorden, Han traadde for
mig Mod døden i krig, Min
Frelser er han vorden.

4. Ligesom vi alle af Adams
fald Ere dødens skyldener vor-
den, Saa haver Kristus vor
synd betalt, Alt med sin død
den haarde Min synd og last
Er paa ham kast, For dennem
han fyldest gjorde, Jeg ved
hans død Dg blod saa rød Med
Guld forligt er vorden.

5. Slangens hoved er son-
der-traad Af qvindens fød den
reene, Den grumme død haver
mist sin brod, Den borttog
Christus allene, Dg helvedes
magt Er ødelagt, Dver min
siel skal den ev raade, Trods sa-
tan og død, Dg helvedes glød,
De kunne mig intet skade.

6. Paa

6. Paa korsset døde Kristus for mig, Dg lod sit legem begrave, At jeg skal leve evindel-
lig, Med hannem himmerig have: Til min retfærdighed jeg veed, Er han igien op-
standen, Min jammer og nød, Min synd og død Tog han al-
lene til fange.

7. Gja, min siel, vær frisk og bold, Glæd dig i Christo din Hærrer; Thi døden, som før var syndens sold, Til gode skal dig nu være, Straf var den før, Nu er den en dør, En gang til himmeriges rige, Nu er din død En søvn saa sød, Al sorg med hannem bortviser.

8. Du tørst ey sørge, hvor du kommer hen, Naar du af verden skal vige, Dig savner en tryk og fuld-trøe ven, Som dig vil aldrig svige, Kristus Guds Søn Giorde for dig bøn, At du skulde hos hannem blive, I glæde og roe Han altid boer, Den vil han dig og give.

9. Et sove-kammer skal være min grav, Mit legem sig der skal hvile, Paa domme-dag staaer jeg deraf, Derpaa jeg intet tvivler, Sak ind, min siel, Dg hvil dig vel, Det onde lad vederfare, Luk døren til, Naar Guld han vil, Da skal du aabenbares.

10. Retfærdige Guld og Fæder bliid, Din wiisdom kunde det raade, At naade og retfærdighed Ved magt kunde blive baade; Hvo synden gior, Han rettelig doer, Det kan ey andet være: Vær død og grav

Er syndens straf, Retfærdig-
hed det begierer.

11. Saa vilde og Guds barmhertighed, At vi skulle igien opstaae, Til evig liv og salighed, Alt i de levendes lan-
de: Lide vi her nød, Dg blive død, Vi maae dog ey fordærves, Vi skulle opstaae, I himmerig gaae, Det haver Christus forhvervet.

12. Gya! saa doer jeg glædelig, Jeg frygter for ingen vaade; Kristus mit liv er visselig, Dg døden er mig en baade, Doer jeg end her, Jeg lever dog der, Mit liv der først begynder Med glæde stor I engles-
chor Som aldrig skal forsvinde.

13. Naar du vil kalde, o! Hærrer, Min siel med fryd i Abrahams stød Lad dine Engle bære D! Jesu Christ, Som døden vist For mig paa korsset taalde, I dødens krig Du stat mig bi, At jeg kan seer beholde!

Til Beslutning:

Jeg beder dig, min p. 34.

Aftensang, til Indgang:

D! Guld, efter dig p. 55.

Til Beslutning:

Mit hierte, hvi gramm. p. 19.

Syttende Søndag efter Trinitatis.

Høymesse, for Prædiken:
D! trofaste hierte, lov, ic.

Siunges som:

Guds Søn er kommen.

D! trofaste hierte, lov, tak og pris Siv du din Guld og

og Herre, Tænk, at han er din Fader viis, Den dig bør stedse at ære; Thi du uden hannem kan ingenlind Med al din forrig af hiertens grund Dit liv forsørge og nære.

2. Han haver dig af sit hierte kiar, Dg sit gode med dig deeler, Forlader dig dine misgjæringer, Din sorg og saar han heeler. Til aandelig striid han væbner sig, At fienden ey kan dig med sin sin sviig Dvervinde, og dit gods deele.

3. Han saare barmhiertig er og god Mod arme og elænde: Som sig fra falskhed og hovmod Til hans sandhed omvende. Han som en Fader staaer dem bi, Dg gjør, at de den rette stie Til salighed kunde fuldende.

4. Som en troe Fader ret hiertelig Sig over sine børn forbarmer, Saa gjør og Guld i himmerig Imod os syndere arme, Han haver os kiar, og er os huld, Forlader os naadelig al vor skyld, At vi stor seyer kan arve.

5. Han giver os sin Hellig Mand, Nye hjerter i os bereder, At vi leve efter hans lærdom sand, Dog vi skulle sukke og græde, Hans naadige hielp bekomme vi her, Han lover os rigelig een og hver Det ewige gode og glæde.

6. Han efter vor uretfærdighed Giver en, som vi forskyldt, Men teer os sin barmhiertighed Udaf sin naades fulde, Han sin gunst, naade og store godhed Haver os alle mennesker

bered, Som tiener hannem af hiertet.

7. Hvad han i os begyndte got, Det vil han og fuldende, Vi flye til hannem, vort faste slot, Dg give os i hans hænder, Dg gjøre dertil vor beste flid, I haab vor gjærning han altid Til sit navns ære vil vende.

8. O! Fader, du villt fast med os staae, Mens vi ere her elænde, At vi her kristelig vandre maae, Dg faae en salig ende. Dplys os med dit klare ord, At os i denne mørkhed stor Ingen med sviig forblinder.

9. O! Guld, lad dig være takkelig, Hvad vi eenfoldig synge, Siv, at dit ord, som er priselig, Ret i vore hjerter kan klinge; O! Guld, hielp, at vi ved din kraft I troens sandhed ret standhaft Til livets krone fremtrænge.

Naar Præsten gaer paa Prædikestolen.

Det første Vers af:

O! Guld, hvor lange p. 157.

Til Beslutning:

Paa Guld allene p. 76.

Eller de tre sidste Vers af: Af dybsens nød raaber p. 90.

Aftensang, til Indgang:

Den naade Guld har os ic.

Siunges som:

Jeg lefter hønt op øyne.

Den naade Guld har os be-
teed Af faderlig barmhjer-
tighed, At kalde os til himme-
rig Dg ewigt liv og lyst hos sig,
Den bør vi hønt at skionne paa,
Dg ey paa ondskabs veje gaae.

2. Men

2. Men som det christne
somme kan, Der er' i de gien-
fødtes stand, Betænke vel vort
syndesald, Dg ansee HErrens
maade-kald, Ja vandre for
hans ansigt saa, Vi himlens
gløde nyde maae.

3. Af hierte, siel og ganste
find Vi endelig bør lægge vind
Paa ydmyghed og trykke ned
Den satans synd hosmodighed,
Som i Guds øyne hadet er,
Dg evig fiendsel til os bær.

4. Vor næste bør vi en for-
smaae, En heller det fortryde
paa, Fordi hans lykke, sted og
stand Bør meget overstige kan,
Men med et ydmygt hierte see,
Vi ham al gunst og hielp betee.

5. Enhver af os sin mangel
har, Dg er en engle-reen og
klar, At han sig ofte jo forseer
I dette syndig legems leer,
Best derfor er, vi fare sagt,
Dg paa os selv har nye agt.

6. Sagtmodighed og hiertes-
taal Bør være vores øye-maal,
Saa hastig harm en tænder
ild, Naar vor jevn-christen
farer vild, At skæmme ham,
men med fordrag, Ansee i
kiærlighed hans sag.

7. Af kiærlighedens rene væld
Dyrder alle dyders held;
Ihi kiærligheden ydmyg er,
Sagtmodig, taalig mod enhver
Dg elsker altid eenighed Paa
troens grund i Andens fred.

8. Dg vi, som navn af Chri-
sto bær, Et legeme med han-
nem er', Vi alle ved Guds
gode Vand Bør holde fast ved
fredens baand, Dg alle har

et lives haab, Een HErr,
og een troe, een daab.

9. Een Guld vor Faders titel
bær, Som over alle mægtig er,
Dg ved sin Søn har os gienløst,
Ja kiærlighed ved Anden øst
I vore hiertes rundelig, At
danne os til himmerig.

10. Saa bør da derfor kiær-
lighed I vore hiertes blive ved,
Fordi vi alle sødskend' er'; D!
gid vi sammenknyttets her, Saa
vi kan ærens krone faae, Naar
dommens store dag skal staae!

Til Beslutning:

Vi takte dig, o! Guld, p. 56.

St. Mikkel's-Dag.

Høymesse, for Prædiken:

De elleve første Vers af:
Vor HErr Jesu Chr. p. 37.

Naar Præsten gaaer paa
Prædikestolen.

Det eene Vers af:

Bevar os altid, o Jesu, ic.
Siunges som:

Maria hun er en jomfrue reen.
Bevar os altid, o! Jesu
Christ, Fra synd og sorg
og satans list, Guld lade sine
hellige engle klare, Sin him-
melste herskare, Vore vægte-
re være, og os bevare.

Eller: Det første Vers af:
Vor Guld han er saa fast p. 83.

Til Beslutning:

Min siel nu lover HErr. p. 52

Aftensang, til Indgang:

D! Guld, riig af barmhiertigh.

Siunges som:

D! stjerners skaber i himmel.

Eller som:

Naar

Naar vi i største noden.

S! Guld, rrig af barmhjer-
tighed, Jeg takker dig for
din godhed, Ved hvilken du
mig til liv og siel Bestiermet
haver ret ganske vel.

2. Du haver al ulykke fra
mig Mod satans list saa væl-
delig Afværget alt ved engle
din', Som ere mine vægtene
ud og ind.

3. Dpholde mig i allenstund,
Und mig at blive karsk og sund,
Det beder jeg dig, o! Fader
kiær, Vær du min hjælp baa-
de fiern og nær.

4. Mit hjem og gods, mit
liv og siel, Under din bestier-
melse vogte vel, Lad dine helli-
ge engle kiær Dem dag og nat
besalet vær'.

5. Lad dennem fra os til-
bage drive Diævelen, verden,
som os forgive, Lad dennem
og vore ledsagere være Paa
rette stie os alle hjemføre.

6. Lad dennem forfremme,
hvad vi slaae paa, Dg om vor
seng om natten staae, Imod
den listige diævels magt, At
holde øver os en sikker vagt

7. Dg siden paa vor sidste
ende Vør siel hjemføre dig til
hænde, Dg føre den af denne
jammer-dal Ind udi himme-
lens glæde-sal.

8. O! Fader hør mig i
al min nod, Forlad mig ey i
liv og død, Gior mig i Chri-
sto din kiære Son, En arving
til den ewige løn.

Eller:

Hvo sig fortroster p. 57.

Til Beslutning:

Christe, som est en høvding.
Siunges som:

Vi takke dig, o! Guld, vor.
Christe, som est en høvding i
engle-skare, Dg besitter
dem, at de os bevare, Tag os til
dig i dit himmerige, Alle tillige.

2. Lad dine engle hos os væ-
re og vaage, Dg ledsage os
baade frem og tilbage Dg os
bevare fra diævelens liste, Der
os vil friste.

3. Hold os ved dit ord og
reene lære, Alle spær mere og
kættene afværge, At de os en
stem forgift indgive, Dg trost
bortdrive.

4. Christe, Gulds Son, du
alle englers HErre, Din skal
jo seyer, kraft og riget være,
Giv os da mod og lykke vel at
stride I alle tide.

5. Lad dine Engle hielpe at
udføre Til dit navns ære alt
det vi giøre, Paa det vi maet
vores sager alle Dig vel besalde.

6. Saa ville vi dig, o! Gud, i
himlens throne, Dg din Son
Christo, som bær ærens krone,
Samt Hellig Mand høytøvet
Guld tillige, Lov og priis siige.

Attende Sondag efter
Trinitatis.

Højmesse, for Prædiken:
Af Adams fald er plat, p. 71.
Naar Præsten gaar paa
Prædikestolen.

Det første Vers af:
Gulds Son er kommen af p. 28.

Til Beslutning:

HErre Christ, Guld Fad. p. 27.
Aften

Aftenfang, til Indgang:

Seg beder dig, min p. 43.

Til Beslutning:

D! du Trefoldig Eenighed.

Siunges som:

Christe, du est den klare dag.

Eller som:

Naar vi i første noden.

D! du Trefoldig Eenighed,
Dg en sand Guld af evig-
hed, Solen med dagen gaaer
os fra, Dit Guddoms lys lad
hos os staae.

2. Vi love dig om morgen-
stund, Om aftenen bede om
din miskund, Vor arme lovsang
priser dig Nu altid og evindeligt.

3. Guld Fader see nu evig
ære, Glds Søn, som er vor
cerest' Herre, Dg vor Trøster
den Hellig Aand Skee lov og
priis i alle land.

Mittende Søndag efter
Trinitatis.

Hormesse, for Prædiken:

En skien aandelig Samtale
imellem Jesum Glds Søn
og en arm Synder.

Synderen:

D! Jesu, for din pine Dg
for din uskyldige død For-
lad mig synderne mine, Dg
frie mig fra den evige død.

Jesus:

2. Kom hid, o! synder elen-
de, Mens du bekiender dig,
Seg vil mig til dig omvende,
Stue du mit ansigt blid.

Synderen:

3. Jeg haver saa grovelig
syndet, Dg altid fortørnet dig,

Jeg kunde mig ikke omvende,
For du nu straffede mig.

Jesus:

4. Den straf, som du nu li-
der, Den er ikke uden legemlig,
Seg dig dermed indbyder, Troe
mig ret visselig.

Synderen:

5. Skulde jeg mig altid raa-
de, Da nægtede jeg, at Guld
er til, Derfor er det mig stor
baade, At du mig spørge vil.

Jesus:

6. Tænk paa den elændige
pine, Ja jammer og evige død,
Som dievelen skienker sine, Dg
fører dem til helvedes glød.

Synderen:

7. Jeg skulde mig ellers hof-
mode Dver alle paa jorden boe,
Som paa fuglen af sine fiere,
Dg loven af sin styrke og mod.

Jesus:

8. Jeg glæder mig, at du est
kommen, Med Fader og Hellig
Aand, Ja den ganske Engle-
skare Føre dig til det forjætte
land.

Synderen:

9. Af David, Peder og an-
dre Haver jeg exempel for mig,
At jeg skulde til dig gange, D!
Jesu, hielp du mig.

Jesus:

10. Være sig, at du over alle
En synder i verden varst, Du
maae mig Frelser kalde, Forlad
dig paa mig fast.

Synderen:

11. Anden vey kan jeg ikke
gange, Om jeg skal himmerig
faae, End til dig, som en fattig
fange, Lad mig din glæde naae.

Jesus

Jesus:

12. Du kan ikke sige med rette, D! synder, sandelig, At jeg nogen synder forgiætter, Som af hiertet kommer til mig.

Synderen:

13. Ney, ney, o! Jesu søde, Det haver jeg aldrig hørt: Du hjælper alle af møde, Derfor er jeg til dig ført.

Jesus:

14. At mennesken bliver for- dømt, Aarsagen er ikke hos mig, Thi jeg mit ord lader lyde: Kommer, kommer alle, til mig.

Synderen:

15. Lad mig nu blive med alle Din arving i himmerig, Som dig af hiertet paakalde, D! Christe, evindelig:

Jesus:

16. Saa sandelig, som jeg lever med Fader og den Hellig Aand, Skal du min arving være: Udi det forjætte land.

Synderen:

17. Nu haver jeg seyer fanget, Lovet være du gode Guld Søen, Som hører en synder saa bange! Guld give os den evige løn!

Naar Præsten gaar paa Prædikestolen.

Det første Vers af:

D! Herre Guld, benaade mig, Af din godhed forbarme dig, Slet ud al min ulydighed, Af din store barmhertighed, Dg toe mig vel, o! Herre Guld, Af al min ondskab og udbyd, Dg gjør mig reen af synder, Thi jeg dem nu besinder;

Dg al min synd er stedse for mig, Allene haver jeg syndet imod dig, For dig haver jeg ild de gjort, Men du bestaaer altid i dine ord, Dm man dem vilde dømme.

2. Uduelig er jeg kommen hid, Min moder fuld af ondskabs ild I synden mig undfangget, Stor synd haver jeg begangget. Til sandhed haver du, Herre, lyst, Dg lærer mig til hertens trost Din viisdom imod sorgen, Som hemmelig er forborgen. Væstent mig, o! Herre, med isop stion, At jeg som snee bliver hvid og reen; Din glæde og fryd lad høre mig, Saa frydes de been og glæde sig, Som du haver sonderknuset.

3. See ikke til min last og skam, Afslæt min synd, vær mig ey gram, D! Herre, mig begavve, Et herte rent at have, En retvis aand fornye udi mig, Forstød mig og ey plat fra dig, Sag ey fra mig din Hellig Aand, Giv mig naade og ret forstand, Min saligheds trost lad komme her, D! Guld, min Fader og Herre kjær, Med en stærk aand gjør mig stadig, De vantroe vil jeg lære stiftelig, Deres veye til dig vende.

4. Fra alle blodskyldige redde mig, D! Guld, min Herre, jeg beder dig, Saa vil jeg prise og tale Din retvished over alle. Mine læber lad op, o! Herre min, At jeg forkynder æren din. Til offer haver du ingen lyst, Det veed jeg vel, min Herre vist. Brænd-offer eller andet mere

mere saadant Behager dig en, det er vel sandt, For dine ønen o! Herre Guld, Et offer er efter dit bud Et forrigfuldt hierte for synden.

5. Et forrigfuldt hierte, som er ret, Vilt du en have plat forgiøt, Du vilt det en foragte, Det kan jeg vel betragte. D! Herre Guld, betant Zion, Alt efter din gode villie sion, Dg Jerusalems mure Vil du igien opbygge, Saa skal du have glæde og lyst Til det offer, som er ret vist, Til det brands-offer er dit mod, Saa skal man da den gave god Ket paa dit alttere lagge.

6. D! Herre Guld, du vær vor trest, Tank paa din naadige lofters rost, Paa hvilken vi til dig komme, Os til evig gavn og fromme; Lad din øren her mærke vaa, Lad dine øyne her aabne staae, Bønher vores hiertes klage, Lad os naade hos dig have. Israel kiender sig mangfoldelig, At have med synd fortørnet dig, Men slyer til din barmhertighed, Hiely hannem nu og i evighed, Det bede vi arme synder.

Til Beslutning:

Naar vi i første noden, p. 67.

Eller:

Udi min angst og p. 70.

Eller: De fem sidste Vers af:

Jeg vil mig Herren love.

Aftensang, til Indgang:

Gud Fader udi himmer. p. 70.

Til Beslutning:

Christe, du est baade p. 88.

Tivende Søndag efter Trinitatis.

Høymesse, for Prædiken:
Af høyheden oprunden p. 30.

Naar Præsten gaaer paa Prædikestolen.

Det første Vers af:
Hvad kan os komme til p. 93.

Til Beslutning:
D Fader vor barmhert. p. 78.

Aftensang, til Indgang:

Lover nu Herren, p. 56.

Til Beslutning:
D! Guld, vi takke og love dig.

Siunges som:

Af dybsens ned raaber ic.

D! Guld, vi takke og love dig, Ved din Søn Christum vor Herre, For alle dine gaver og godhed, Som du beviser os here, Med meget godt, som du formeer, Dg altid os saa vel forseer, Thi bør dig priis og ære.

2. Som du nu haver vederqvæget vel Bort legeme med det gode, Saa vilde du aandelig føde vor siel Med dit hellesige ord og naade, Derved den lever evindellic, Dg bliver hos dig til evig tid, Dg glædes foruden al ende.

3. Være være dig, Fader i alden tid, Med din Søn Christo vor Herre, Ved hvilken du haver os alle friet, Dine evige børn at være; Thi prise vi din barmhertighed, Med din helleslig Mand i evighed, Nu og evindellic, amen!

H

Forst

Første og tiende Søndag
efter Trinitatis.

Høymesse, for Prædiken:
Fromme christne haver et frit.

Siunges som:

Wil Guld vor Herre ey ic.
Fromme christne, haver et
frit mod, Hvi lade I mo-
det falde? Men os hiem søger
den Herre god, Lader os han-
nem paakalde, Den straf ha-
ver vi vel fortient, Det skal
af hver være bekiendt, Ingen
tør sig udelukke.

2. Vi give os udi din haand,
D! Guld vor kiære Fader, Hos
dig er vort fædreneland, Du
vilt os til dig drage, I denne
hutte slem og leed Er itkun
pin' og elendighed, Hos dig
vi glæde vente.

3. Ingen frugt hvedeskornet
bær, Uden det falder i jorden,
Saa maae og vore legemer Til
støv og aske vorde. Før end de
naae den herlighed, Som du,
Herre Christ, haver os bereed
Med din bortgang til Faderen.

4. Hvi vilde vi da frygte saa
For døden, mens vi leve? Vi
maae engang skilles herfra.
Vel haver den her været, Hvil-
ken med Simeon hendsøer,
Sin synd bekiender, Christum
isøer, Det er en salig ende.

5. Din siel betænk, dit legem
bevar: Guld Fader din dig kien-
der, Hans engle altid hos dig
staaer. Vaer dig for grove syn-
der; Som hønen sine kyllinger
Bedækker med sine vinger,
Saa gjør og Guld os arme.

6. Vi vaage eller sove født,
Saa ere vi dog Herrens, Paa
Christum er enhver vist døbt,
Han kan satan afværge. Ved
Adam kom den grumme død,
Os hielper Christus af al nød,
Ehi love vi vor Herre.
Naar Præsten gaaer paa Præ-
dikestolen.

Det første Vers af:

Jeg raaber til dig, v. p. 66.

Til Beslutning:

Udi min angest og nød, v. 70.

Aftensang, til Indgang:

Wil Guld vor Herre p. 58.

Til Beslutning:

Vor Guld han er saa fast p. 83.

Alle Helgens Dag.

Høymesse, for Prædiken:
Lover Guld i fromme christne.
Eller:

Den christelige kirkes skionne.
Siunges som: Wil Guld vor H.
Den christelige kirkes skionne
D navn Wil hver paa jor-
den bære, Gulds folk sig kalde
uden skel og gavn, Dog det
en monne være, Alle kiættere,
som gjør' forsang Med deres
digt og lærdom vrang, Gulds
kirke sig falskelig kalde.

2. Den christelige kirke kal-
des ret Almindelig, tag det va-
re, Tid, sted, folk, lærdom ikke
forgiet, Disse fire det forklar-
re. Saa længe som verden stod
og staaer, Gulds Son sig sam-
ler lydige faar, Hvo vilde han-
nem det forhindre.

3. Al verden er forvøst den
sted, Som Christus selv knuds
giører, I hvilken Gulds folk

er adspred, Dg eet evangeli-
um horer. Alle mennesker kal-
des og hertil Fra diævelens
garn og syndens spil, At de
kunde salig blive.

4. Den christelige kirkes ret-
te tegn, Som skriften klarlig
lærer, Er først Glds ord, som
allevegn' Om Jesu vidnesbyrd
bærer, Hvor som det prædikes
uden al tant, Glds menighed
findes der forsandt; Uden frugt
kan det ey være.

5. Hvor daabens sacrament
saa god, Som Christus mon-
ne indstikke, Dg hans testa-
mentes legem og blod, Som
vi skulle æde og drikke, Hvor
disse to de bruges ret Foruden
klatters fund og sæt, Glds kir-
ke uden tvivl der kendes.

6. Paa Iydighed imod Glds
ord, Kan vi og Glds folk mær-
ke, Som er Glds tempel her
paa jord, Dg Christi lemmer
stærke, Gld horer visselig de-
res bøn, Dg de give ham tak-
sigelse skion, De hannem ret
kiende og dyrke

7. Korsset og modgang er for-
vist Christi bruds rette farve,
Dog trøster du hende, o! Jesu
Christ, At hun skal himmerig
arve. Mod diævelens list og
grumme mord, Mod verdens
børns forargelse stor Dg kio-
det, du hende bestierme!

8. Ukrud og klinte der findes
fast Blandt hveden her paa jor-
den, Mund-christne leve i skam
og last, Paa dommen de adskilt
vorde! Glds helgen de have et
kraftigt haab, Een Gld, een

Herre, een troe, een daab, I
himmerig skulle de samles.

9. Thi takke vi dig o! Jesu
Christ, At paa disse tegn og fle-
re Din hellige kirke kan forvist
Bevises blandt os at være.
Din lærdom, som ved Luther
igien Til løst kom, lad blive
reen Altid i disse lande!

Paar Præsten gaaer paa Præ-
dikestolen.

Det første Vers af:

Nu er os Gld mistund. p. 61.

Oder det første Vers af:

Min siel nu lover HER. p. 52.

Til Besiurning:

Mit haab og trost p. 35.

Aftensang, til Indgang:

Af ganske herte, siel og.

Siunges som:

Af dybsens nød raaber jeg til.

Af ganske herte, siel og
mod, I christne aaben-
bare, Den HERre takker mild
og god ldi hans kirke-stare;
Thi store er' hans gierninger,
Hvo dennem vel betragter
her, Han priser ham derfor.

2. Hvad han forordner, hvad
han gior Med sine Hænder
mægtig, Er kosteligt, som det
sig bor, I alle maader prægtig:
Hans retvished og dom be-
staaer, Naar hele verden un-
dergaaer, En HERre er han
rigtig.

3. Dog overalt gaaer dette
ud, Han os til gavn i tide
Den naadig og barmhiertig
Gld Ein Søn lod pinen li-
de, At vi ey skulle glemme det,
Men

Men vel hukomme led fra led
Til verdens ende vide.

4. Han gav os til aemindelse
god, Dg til vor siele-føde, Det
samme legem, samme blod,
Paa forset for dumdøde. For
saadan pagt ey skulde staae,
For skulde himmel og jord for-
gaae, Dg alting lægges øde.

5. Vi hedninger, som vare
for Vidt fra Glds naade-rige,
For os staaer aaben naadens
død, Gld kalder os tillige Med
Abraham at arve vel Den him-
meriges arvedeel Derefter skal
vi sige.

6. Alt hvis han lover, det er
vist, Vi maae der vel paa lide,
Dg paa hans sandhed os for-
drift, Som staaer til evig tide.
Thi skulle vi hans hellige navn
Vaade frygte og ære os til
gavn I hele verden vide.

7. Thi HErrens frygt i sand-
hed er Al viisdoms hoved-kilde,
Dg god forstand for een og
hver, Derefter giøre vilde.
Glds ære bliver evindelig,
forst her, og saa i himmerig,
Hielp os, o! Jesu milde.

Eller:

D! Kiære siel, frygt aldrig oc.
Siunges som:

Om himmeriges rige saa.

S! kiære siel, frygt aldrig
meer, Naar alting suurt
i verden seer, Dg HErrens sto-
re domme For syndens skyld
vil falde ind, Bar dog fri-
modig udi sind, Lad, hvad der
vil, kun komme, Gud kiender
dog de fromme.

2. Jeg gruer ey, om jeg end

saae, Al verden vilde under-
gaae, Dg ey om himlens vrede
I luft og hav, og jorden stød
Fordærvelser og giftig død,
Min Jesus skal dog lede Mig
ud og for mig bede.

3. Thi jeg ved HErrens gode
Aand Beseglet er, og i Glds
haand Indtegnet udaf naade,
Han aldrig mig forglemme
kan, Det troer jeg vist og be-
der, han Vil eene for mig raa-
de I velstand og i vaade.

4. Dg mens jeg er en vans-
drings-mand Paa jorden, og
til himlens land Med hu og
hierte stunder, Seg een udaf
Glds helgen er, Som udi
stride-kirken her Paa Jesu
saar og vunder Min troe og
frelse grunder.

5. Imidlertid jeg frygte
maa, Dg idelig bevaabnet staae
Med satan, synd og laster,
Indtil min sidste fiende faaer
Med Jesu død sit bane-saar,
Dg døden slet omkaster, Naar
han mig stærk antaster.

6. Hvad meye, trængsel
mig har mødt Fra første dag,
at jeg blev født, Den skal jeg
nok forglemme, Naar jeg i
sejer-kirken skal Blandt Engle-
nes og Helgens tal Glds evig
ære fremme Med Engle-maal
og stemme.

7. Min kiortel toer mig Je-
sus hvid Udi sit blod i naadens
tid, Han vil mig ogsaa give
Den lange hvide kiortel paa,
Hvormed jeg skal for thronen
staae, Der Engle-liig at blive,
Dg al min sorg fordrive.

8. Da

8. Da skal jeg faae i hænde
fat Den seyers palme, som er
fat Til stor triumph og ære,
For seyeren, som Iesus lod
Mig vinde ved sin død og blod,
Den skal min glæde være,
Som seyers-tegn at bære.

9. Da skal jeg for den satig-
hed, Som ved Glds Lam mig
er bereed, Gld Fader ære sige,
Hvortil Glds engle stemme
vil, Dg lægge deres amen til,
Som udi himmerige Al sands
skal overstige.

10. Min siel alt fuld af læng-
sel er, Dg længes, mens jeg le-
ver her, D! Iesu, til den glæ-
de, Hvor alle helgen tiene dig
Udi dit søde himmerig, D!
naar vil du tilståde Mig did
hen op at træde?

11. Hvor modgang, syg-
dom, forrige qval Til glæde sig
forandre skal, Dg mig ey meer
omspænde, Men al min graad
skal tørres af, Saa gaaer jeg
trostlig til min grav Af denne
tids elände, Dg faaer en sa-
lig ende.

Til Beslutning:

Vor Gld han er saa fast p. 83.

Unden og tivende Søndag
efter Trinitatis.

Heymesse, for Prædiken:

Ach levende Gld, jeg 17.

Naar Præsten gaaer paa Præ-
dikestolen.

Det første Vers af:

Af dybeste nød lader os p. 87.

Til Beslutning;

Breden din afvend, p. 83.

Aftensang, til Indgang:

Rom 5. Aand, o H Erre p. 131.

Til Beslutning:

Troefaste Gld, H Erre Iesu.

Siunges som:

Fader vor udi himmerig.

Troefaste Gld, H Erre Iesu
Christ, Du som min Gld
og Frelser est, Din er jeg, jeg
levet eller døer, Derfor mig,
H Erre bistand gjør, Liv, ære,
gods, hvad jeg formaaer, Alt-
sammen det i din haand staaer.

2. Dg frels mig udaf al
min nød, Bevar mig fra den
evige død, forlad mig min skyld
naadelig, Dg hav taalmodig-
hed med mig, Du fandst min
nød, selv vel forstaae, Langt
bedre, end jeg sige maae.

3. Du est en helt af Davids
stamm', Frelser og hjælper er
dit navn, Du est mit hiertes
krone stien, og stienker mig
den evige løn, Forhvervet ved
dit kors og blod, Udst for mig,
o! H Erre god.

4. Hvad dit er, du mig give
vil, Hvor kan større rigdom
være til, Derfor jeg dig af
hiertens grund lover og tak-
ker allensfund, Dg beder, at
du denne tid Vilt være mig
naadig og blid.

5. Dit hellige ord tag ey fra
mig Saa vil jeg altid takke dig,
Dermed vil jeg her stilles fra,
D Gld! naar det dig synes
saa, Derpaa vil jeg i navnet
dit Siunge og sige Amen frit.

Eller de to sidste Vers af:
Glds Son er kommen p. 28.

Tredie og tivende Søndag
efter Trinitatis.

Høymesse, for Prædiken:

Forgieves er arbejd og konst.

Siunges som:

Af Adams fald er plat ford.

Forgieves er arbejd og konst,
Naar Gld ey huset bygger,
Menneskens gierning er om-
sonst, Hvo paa egen kraft er
trygge; Thi hvilken stad Gld
med sit raad Ey hielper selv
og raader, Man gjør dertil,
I hvad man vil, Det vist plat
intet haader.

2. Hvad hielper, at vi aarle
opstaae, Belade os med stor
moye? Vor anslag gaaer ey
til, ey fra, End som Gld det
vil føye, Enddog dit brød Med
sveed og nød I arbejde maae
forhverves, Naar Gld ey vil
Befigne til, Dit arbejd' dig
fordærves.

3. Vor Fader gjør det saa
alleen, At landene vel regieres,
Det see vi daglig hver og een,
Hvor denne Hyrde undværes,
Hvert regiment Blev ilde endt,
Hvor det end var høymægtigt,
Christe, vor Volk, Benaad' dit
folk, At troen ey vansmægter.

4. At Gld menneskens born
forseer, Af hans naade det mon
være, Han opholder dem baade
saa og fleer, Der sorg kan
dem ey nære, Om de med hast
End stræbe fast, Han det for
dem omvender, Som en fuld
stærk, Sir pilen færd, Den
hende haver i hænde.

5. Hvor salig er da sli en

bye, Som af Gld selv regieres,
Hvor en regenter er udi, Der
af Gld selv veyledes! Derfor
see til, At du dig still' Paa Gld
allene fortrosier, Thi uden
hans haand Hver konges land
Vist i sit beste brøster.

6. Thi prise vi dig, o! Fader
sand, Som os din hielp tilsen-
de, Desligest din Søn og Hel-
lig Mand Med tak vi alle bekiend-
de, At du saa vel Til liv og siel
Dine born vil bevare. Ach! lad
vort land Alt ved din haand
Blive frie fra vaade og fare.

Naar Præsten gaaer paa Præ-
dikestolen.

Det første Vers af:

D! Herre frels mig p. 40.

Til Beslutning:

Herren i din nød høre dig.

Siunges som'

Naar vi i største noden.

Herren i din nød høre dig,
Jacobs Glds navn be-
skierme dig, Sende dig hielp
af sin helligdom, Dg styrke dig
udaf Zion.

2. Dit offer være hannem
behagelig, At din Glds tjeneste
taknemmelig, Han give dig
hvad dit hierte begier, Dg dine
anslag fuldkomne saa her!

3. Vi glædes og rose deraf
saa saare, At Gld os hielper
aabenbare, Vi slaae vor ban-
ner udi hans navn, Han hø-
rer og hielper os til gavn.

4. Jeg mærker, at Gld kom-
mer ihu Sin salved' Konge, og
hjelper ham nu, Af himmelen
hører han vist hans bøn, Saa
vældig

vældig hjælper hans høvre
haand stien.

5. De fiender paa vogne
forlade sig Paa heste og folk
mangfoldelig, Men vi paa
Herrens vor Guds navn Vil
tænke og raabe os til gavn.

6. Lad dem, o Gud! saa fal-
de ned, Og finde deres fortræ-
delighed, Men lad os alle op-
reiste staae Ved din hjælp, som
vi driste paa.

7. O! Herre Gud, hjælp
vor Konge og Herre, Bonhør
hvad vi for hannem begjære,
Naar vi raabe og paakalde dig,
Hjælp Kongen og os saa naa-
delig.

8. Tre være dig, Hellig
Tre-Enighed, Som været ha-
ver af evighed, Nu er, og
bliver evindeligt! Vi synge a-
men sambrægtelig.

Aftensang, til Indgang:

Naar jeg betænker p. 164.

Til Beslutning:

Jeg beder dig, min, p. 34.

Fjerde og tivende Søndag
efter Trinitatis.

Gonmesse, for Prædiken:

Herre Gud, lær mig mit.

Stunges som:

Naar min tid og stund.

Eller med sin egen Melodie:

Herre Gud, lær mig mit
Hendeligt Ret alvorlig at
fiende, Mig her at blive er
umueligt, Du vilt mit hjerke
optænde, At jeg mit levnets
maal kan agt', Hvor snart min

død kommer med al magt, At
jeg dig stedse kan frygte.

2. Som en haand breed er
al min tid, Mit liv er forrig
og vaande, Slet intet er al
menneskens tid, Svaghed kom-
mer mig paa haande. Mit lev-
net er forgængeligt, Forsænge-
ligt og omstifteligt, Langt
meer end stygge og drømme.

3. Det skionnefte blandt vor
alder og aar Er svart arbejnde
og møye, Som vand, græs,
snaak, vort tid bortgaer, Som
fugle, vi snart bortflyve Du kal-
der bort all' menneskens born,
Du est dem vred, som dig for-
tørn', Døden vil os snart gles-
te.

4. Dog mange, som her paa
jorden boe, Med daarlighed
sig belade, Forgives giøre sig
megen uroe, Samle stor rig-
dom og baade, Og vide ikke,
hvem dem arve skal, Lær mig,
o! Gud, min dages tal, Og
hvort jeg skal trostes.

5. O! Gud, du est mit haab
og trøst, Paa dig jeg stedse vil
lide, Frels mig af alle mine
synders brøst, Fra alskens for-
rig og qvide, Frie mig fra død-
sens jammer og spot, Bevar
min siel paa himmeriges stot,
Lad mig med ære opstaae.
Naar Præsten gaer paa Præ-
dikestolen.

De to første vers af:

Hvi vil du dig saa klage.

Stunges som:

Guds godhed ville vi prise.
Hvi vil du dig saa klage, Og
give, fiære siel? Dig saa
med forrig plage? Treve dog din
Frelser

Frelser vel, Vær dog i hannem
froe, Han veed din sag at vende
Til god og lykksom ende, Det
skal du stadig troe.

2. Han aldrig dem forlader
I nogen modgangs tid, Som
kende ham for Fader, Og
Isaac til ham al tid, Seer det
end farligt ud, Saa tør du dog
ey grue, Du skal dog frelse
sue Fra al miskundheds Guld.

3. Han aldrig monne glem-
me, Hvad nød du est i sted, Thi
skal du dig ey gremme, For
mennesken er vred, Kun tie,
lid og bie, Vil han dig hjælp
tilsikke, Saa kan al verden ik-
ke Der giøre hinder i.

4. Hvad satans pak end sver-
mer, Saa er dog Guld din borg,
Som altid dig bestemmer, Og
redder af al sorg, Du heele
helvede Sig ind imod dig sæt-
ter, Det intet dog udretter,
Gulds villie dog maa stee.

5. Skal det dog hart tilgan-
ge, Saa vrie dig ey derved,
Det gaaer saa andre mange I
denne uselshed. Langt bedre det
dog er, Med Gulds folk her at
lide End siden hisset quide I
evig døds ufærd.

6. Lad dig derfor noye Med
det i Jesu navn, Som Guld
vil selv tilføye Det alt er til dit
gavn, Dit haab paa ham kun
stil, I hvad dig gaaer til
haande, Dig frelse af al vaan-
de Han baade kan og vil.

7. Derfor jeg ham hengive
Mig vil og al min tid, Guld
unde mig at blive Derved til
evig tid, Det alt behager mig,

Som Herren selv behager,
Jeg veed, han omsorg drager
For mig saa faderlig.

Til Beslutning:

Hvad min Guld vil, p. 50.

Aftensang, til Indgang:

Paa dig haaber jeg p. 68.

Til Beslutning:

Udi min angest og nød, p. 70.

Femte og tyvende Søndag
efter Trinitatis.

Hørmesse, for Prædiken:

Ah! Herre from, hvor p. 120.

Naar Præsten gaaer paa
Prædikestolen.

Det første Vers af:

Vaager op i christne p. 32.

Til Beslutning:

Breden din afvend, p. 83.

Aftensang, til Indgang:

Herre Jesu Christ sand p. 33.

Eller:

Jeg haver min sag til Guld
hiemstilt, Ved al min sor-
rig haver han mig stilt, Jeg
giver mig under hans fader-
lig villie, Er taalig og stille,
Ingen ting kan os adskille.

2. Min tid og stunder, naar
Guld vil, Han raader allene i
dette spil, De hovedhaar mine
ere alle talde, Enhver og alle,
Ingen af dennem kan affalde.

3. Alt udi denne jammer-
dal Paa forrig og nød er infet
tal. Vort levnet det en liden
stund varer I tusinde farer,
Det vendes i strid og snarer.

4. Hvad er et menneske i ver-
den her? Ey andet en jord,
afte

afte og leer, Af moders liv kom-
mer nogen herfor, Det lille no-
er, Tager intet bort, naar det
lægges i jord.

5. Her hjælper ey riigdom,
penge eller gods, Ey konst, ey
gunst, ey mod, ey trods, Med
styrke og magt, lægedoms
kraft, Eller urters saft, Naar
vi med døden er behaft.

6. I dag ere vi stærk', karst'
og sund', I morgen lægges i
jordens grund, I dag vi blom-
sere, som rosen rød, I morgen
ere død', Trost os, o! Herre,
i saadan nød.

7. Den ene alt efter den an-
den bæres bort, Vor tid er
her ret ond og kort, Komme
vi af ønen, vi glemmes vel
snart, Det haver den art, Vi
føres til jorden med en fart.

8. O! Herre, lar os ret at
betænke, At døden os daglig
vil betænke, Og vi have her
ingen blivende sted, Naar alle
paa rad, Baade unge og gamle
lide den fortred.

9. Det glør alt synden med
sorrig og nød, Som fører os
paa den bittere død Den uden
forskjel mon fortære Baade
knegt og herre, Pas ey paa,
hvad han monne være.

10. Jeg haver her ingen
gode dage, Jeg æder mit brød
med møye og plage, Naar min
Guld vil, saa vil jeg med Fare
hen i fred, Det skal ey giøre
mig nogen fortred.

11. Omstønt min synd
ansøget mig, Jeg vil dog ey
forlade dig, I døden du for

mig gav din Søn, Som en
fuld løn, Derved fanget jeg
den glæde støn.

12. Jeg veed, o! Herre Je-
su Christ, For mine synder du
dødet est, Og est opstanden alt
mig til gode Med feyer og mod,
Dg gav for mig dit liv og blod.

13. Dig lever og døer jeg
allen tid, Døden giør mellem
os ey spliid, Jeg lever eller
døer, saa er jeg din, Herre Je-
su min, Frels mig fra helve-
des qual og pin'.

14. Det er min trost nu og
altdig, I al min modgang, sor-
rig og quid', Jeg veed jeg paa
den yderste dag uden sorrig
og klag: Skal vist opstaae med
rigtig sag.

15. Du skal og alle mine been
bevare, Ey noget af dennem
skal misfare, Dg alle mine
lemmer skal jeg beholde, Du
kandst det volde, Enddog de
ere visne og kolde.

16. Ansigt fra ansigt skal
jeg bestue Dig, Guld min Her-
re, hvi vil jeg grue? I him-
melen glæde og salighed Mig
er bered, Dig stee lov, priis i
evighed.

17. O! Jesu Christ, Glds
evige Søn, Som os forhver-
ved' den evige løn, Ach! stul
mig i dine saar saa reen', Du
est alleen', Som frelser mig
fra evig piin.

18. Amen, min fromme
Guld og Herre, Du mig en sa-
lig end' bestiere, Hielp, at vi
maatte nu alle tillige ldi dit
rige komme, og blive eviglige.

Eller:

Det er forvist paa tiden snart.

Siunges som:

Naar min tid og stund er.

Det er forvist paa tiden snart, At Christ Guds Søn vil komme I stjerne med Engle-fart, Til frelsning for de fromme, Stor stræk skal være da for sand, Naar alting smeltes bort i brand, Som Peder om formæder.

2. Basunen skal man høre gaae Med Engles frig og stemme, De døde skulle da opstaae Med legem og med lemmer, Som hver har havt i verden her; Men hvo endda i live er, Skal i en hast forvandles.

3. Dernæst de bøger lades op, Hvor inden staaer bestrevet, Hvad som enhver med siel og krop Paa jorden har bedrevet. Der kan dog ingen sige ny, Samvittigheden gjør dem sey, Enhver sin synd beviser.

4. D! vee da den, i syndig tid Sit levnet har fortæret, Dg ikke her i naadens tid Guds ord og lemmer æret! Den meget ilde da bestaaer, I helvede med satan gaaer, Fra Guld til evig plage.

5. D! Jesu, hjælp i samme stund Alt for din død og pine, Drag mig her ud af syndsens dynd, Dg sæt mig der blandt dine, Derpaa jeg ingen tvivl bær, Thi du selv, min Gienløser kær, Har al min skyld betalet.

6. Vard derfor, o! min Talsmand god, Min synd mig ey tilregne, Dg rens mig ved dit

dyre blod, Din værdskyld mig tilegne, At jeg samit alle christne maae I himmelen ved dig indgaae Til Guld i evig glæde.

7. D! Jesu, for din bitter død, Dg for din ang'st og smerte, Hjælp mig udi min sidste nød, Siv troen i mit hierte, At jeg herfra maae stilles saa, Jeg salighed maae hisset faae, Hos dig i himmel-bolig.

8. Hvi tøver du, hErre Jesu kær, At komme hid til dommen? De sande christne plazes her, De vente paa din kommen, Kom dog, kom dog, o! Dommer blid, Stor ende paa al syndig tid, Dg paa al jammer, amen!

Eller:

Min siel var lystig glad og Siunges som:

Jeg beder dig, min hErre.

Min siel var lystig, glad og froe Dg lad ey verdens quide Forraske dig, men tænk og troe, Du kan paa Jesum lide, Som haver efter denne død Det beste udi glemme Til dig, at du i alskens nød Dig ikke skal forgræmme.

2. Lad hedninger, som intet haab I Jesu Christo have, Henjordes og med jammers raab At deres fryd begrave, Den glæde passer jeg ei paa, Den maae sin afsteed tage, Som ikke længer kan bestaae End med mit levnets dage.

3. Men jeg fuldkommen troer og veed, At Jesus Christ, min hErre, Opstod til min retfærdighed, Til evig fryd og ære, Jeg

Jeg leve vil i ham og døe, Dg
hoile paa hans naade, Dg
om mit kiød er kun som hør,
Dog er hans død min baade.

4. Thi som han traadde
under fod Den død, os vilde
fælde, Dg op igien fra døde
stod Ved Guddoms magt og
vælde, Saa skal vor døde been
og krop Til evig liv og ære
Ved Jesu værdshylds kraft
saae op, Forklarede og kiære.

5. Dg vi, som leve skal den
dag, Da Jesus han vil kom-
me Til de udvaldes velbehag,
Dg trøst for alle fromme, Med
Dver-Englers røst og skrig,
Dg Guds basune røre, Sin
hiord hen op til himmerig Med
herre-pragt at føre.

6. Derpaa skal de først kom-
me frem, Som er i Christo
døde, Dg vi, som leve skal med
dem Henrykkes til at møde
Vor Jesu udi skyen, som Af
naade vil os give, At vi him-
lens herredom Hos Guld maac
stedse blive.

7. Frijs op, min siel, forsag
da ei, Om du end skal indtræ-
de Ved en fuldtornet stie og
vey Til denne store glæde, Lad
kors og kummer, verdens sorg
Dit hierte intet bryde, I him-
lens store frydeborg Skal vel-
lyst-strømme flyde.

8. Frygt ey for døden, men
bered Dig villigen at tage I-
mod hans bæggers bitterhed,
Naar du den faaer at smage,
Lænk paa den kalk, som Jesus
drak, Fuld af din synde-galde,
Favn ham i troen, giv ham tak,
Han dig vil til sig kalde.

9. Frygt ey for graven, men
gaf ud Fra verdens megen jam-
mer, Om orme gnave skal din
huud, Udi dit sove-kammer,
Du skal opreises uden meen,
Naar Jesus aabenbares, Dg
dine lemmer hver og een Ved
hannem skal forklares.

10. Styrk mig, o! Guld, i
denne troe Mod dødens grim-
me vaade, Lad sielen stedse sin-
de roe I Jesu død og naade,
Jeg trøster mig i al min vee,
I kiendsel og vanære, At jeg
skal Guld i ære see: Hvor got
er der at være!

Til Beslutning:

Jeg beder dig min p. 34.

Siætte og tivende Søndag
efter Trinitatis.

Hoimesse, for Prædiken:
Kommer til mig, sagde p. 116.

Naar Præsten gaar paa
Prædikestolen.

Det første Vers af:
Guds Son han sagde p. 114.

Til Beslutning:

D! Guld efter dig mig p. 57.

Aftensang, til Indgang:

D! Guld Fader i evigh. p. 101.

Eller:

D! Kiære siel, luk op din r.

Slinges som:

Herre Jesu Christ al.

D! Kiære siel, luk op din
mund, Din tunge bør sig
røre Med tak ud af dit hiertes
grund, At Guld og Jesus høre,
Hvor du ved Guds Land takke
vil For ordet, han dig sendte til,
D! see, hvad du kan gjøre.

H 6

2, Hvor

2. Hvor kan jeg noksom
 skienne paa, Dg værdelig be-
 grunde, At verden, som i syn-
 den laae, Guld vilde dog forun-
 de, Sit saliggjørend'! hellig ord,
 Ja daaben og sin nadvers bord,
 Hvorved den hjælpes kunde.

3. Dg at vi kan hans naade
 see, Han lærere os sender,
 Hans ord og sacramenterne,
 Som har i mund og hænder,
 Dg med formaning til enhver
 Forstandere i Herren er; Sid
 vi den naade kiender!

4. Det embede saa værdigt
 er, Sid vi det aldrig savne,
 Men dem, som der i tiene her,
 Med kiærlighed omfavne, Dg
 leve samtlig udi fred Med god
 og frelst samvittighed! Det
 vil os meget gavne.

5. Dien, o! min siel, det er
 ey nok, At vi Guds rige naa-
 der Annammet har i tusind
 flok! Det os dog intet baader,
 Om vore lærer' og hver mand
 Vi elske ey, og med forstand
 Til eenighed dem raader.

6. Elet ingen udi verden
 her Fuldkommen er at finde,
 Der findes feyl hos een og hver,
 Det være mand og kvinde
 Thi bør vi den, som stikker sig
 Ey vel, men er uordentlig,
 Med kiærlighed paaminde.

7. Den som i sind nedslagen
 er, Guds trost vi bør tilfige,
 Dg hjælpe op med stor begier
 Den faldne og stræbelige; Dg
 ont med ont ey lønne saa, At
 vi fra kiærligheden gaae, Dg
 miste saa Guds rige.

8. Sid Jesu glæde i os boe,

Dg bønnens Aand os rere:
 At vi vor Gud med glæd' og
 roe Taksigelse kan giøre, Dg
 aldrig staae Guds Aand imod,
 Men troe hans ord af hierte-
 rod, Det elske, ære, høre.

9. Siv os, o! Gud, din Hæl-
 lig Aand, Hvorved vi ret kan
 prøve Hver lærdom og med
 sund forstand, Ds i den sande
 øve, Dg slye al ondskabs skam
 og skinn, At ey i usund lærdoms
 trin Guds Aand vi skal bedrøve.

10. Men fredens Gud i
 kiærlighed Ds saa tilfamen bin-
 de, At i hans kraft vi blive ved,
 Et helligt navn at vinde, Saa
 siel og aand og legem maae
 Paa Christi dag fuldkommen
 staae, Guds salighed at finde.

Til Betslutning:

Christe, du est den klare dag,
 For dig kan stules ingen
 sag, Du lysere os af Faderen
 her, Dg du est lysens Prædi-
 ker, Prædiker.

2. Herre, ved dit ord den
 dyrebare skat, Bevare os vel
 i denne nat, Dg lad os i dig
 hvile naae, Dg for satans list
 tryghed faae ;:

3. Naar sønnen falder vore
 øyne paa, Bort hierte lad for
 dig vaagen staae, Hold over
 os din høyre haand, At vi ey
 falde i syndsens haand ;:

4. D! Jesu Christe, til os
 see, Driv bort vor fiende, som
 gjør os vee, Lad hannem med
 os have ingen magt, Som os
 at myrde har i agt ;:

5. Vi ere dog din arvedeel
 god, Forhvert ved dit helli-
 ge

ge blod, Det var din evige Faders raad, Der han dig os gav af sin naad' :;

6. Besæd dine Engle til os komme, Dg os bevaage din eyendom, Lad dem vore vægtere være saa, At vi for satan hvile faae :;

7. Saa sove vi, I Jesu, i dit navn, Af dine Engle faae vi det gavn, O! du hellig Tre-Enighed Vi love dig i evighed, I evighed.

Syv og tivende Søndag
efter Trinitatis.

Ee tilforne den siette Søndag
efter Hellig Tre-Kongers Dag.

Psalmer at bruge ved
Brudevielser.

I Jesu navn Skal al p. 54.
Uden Herrens opholder p. 64.

Eller denne:

Hvo som vil salig udi verden leve, I Herrens ord og frøgt skal han sig øve.

2. Den evige Herre Gud skal han og dyrke, I troen til hannem sig altid styrke.

3. Vil du ogsaa leve med Gud og ære, Af dine hænders arbejd skal du dignære.

4. Frugtlommelig skal og din hustru være, Som et viin-træ mange viindruer monne bære.

5. Dg skulle dine børn deilig og reene Om dit bord sidde som olie-grene.

6. Saa skal den mand af Gud velsignet være, Som hannem hiertelig vil frøgte og ære.

7. Herren skal dig og længe

i verden spare, Dg altid med sit salige ord bevare.

8. At du maa see dine børnebørn uden stamme, Dg siden Israels fred evig annamme.

9. Hertil beslutte vi nu allesammen, Sigende hver af hiertet: amen.

Eller:

Dægtestand! du høylyks p. 65.

Eller:

Af høyheden oprunden p. 30.

Psalmer at bruge ved Liig-
Begængelse.

For Prædiken:

En eller flere af efterfølgende
Psalmer:

Naar jeg betænker den p. 164

Herre Gud lær mig p. 177.

Herre Jesu Christ mit levn.

Synges med sin egen Melodie.

Eller som:

Herre Jesu Christ sand.

Herre Jesu Christ, mit levnets lys, Min eeneste trøst og tilflugts huus, I verden er jeg en fremmed gæst, Dg trykker mig hart mine synders last.

2. Jeg haver for mig en farlig reys: Hen til det himmelske paradisis; Der er mit rette fædreneland, Derfor dit hellige blod udbrand.

3. Til reysen er mit hierte saare mat, Min styrke haver mig slet forladt, Min siel raaber og sukker i mig: Kom snart, o! Herre tag mig til dig.

4. Styrk mig, Herre, ved dine saar saa rød' udi min sidste angst og nød, Din blodige
sveed

svæde mig vederqvæg', Mine
synders last neddæmp og læg.

5. Dine kindheste og skarpe
riis, Mine synders straf fra
mig bortvis', Din spæe og spot,
din torne-kron Lad være min
ære i høieste thron.

6. Din galde=drik i største
tørst Lad give mig kraft i nød
og brøst, Din angst og skrig,
dit blod saa rød Min siel be-
var fra helvedes nød.

7. Hielp, at min siel maae
himmelen find', Naar mine
øyne blive blind', Dit sidste
ord lad være mit lys, Naar
døden da mit hierte knus.

8. Skiul mig, Herre i din
aabne sid', Min arme siel
frels fra al qvid', Paa din op-
standelse jeg troer, Paa din
tilkomst jeg tryggelig boer.

9. Luk mig døren til himlen
op, Naar sielen stilles fra min
krop, Med domme=dag ey
langt borte bliv, Gjør mig
saa liig dit klare liv.

10. At jeg med dine Engle
klar' Altid maae synge dig pris
og ær', Dg saa med den udval-
te star' Ewig skue dit ansigt klar.

Eller:

Herre Jesu Christ sand p. 32.

Hiertelig mig nu læng. p. 149.

Naar min tid og p. 111.

Jeg haver min sag p. 178.

Breden din afvend, p. 83.

Dg ubi Pestens Tid.

Herre Jesu Christ al, p. 141.

Hvo sig fortrøster p 57.

Eller denne:

D! fromme og trofaste Guld.

Stunges som:

Naar min tid og stund er.

D! fromme og trofaste Guld
Førdem, som paa dig li-
de, Nu over os efter dit bud
Saaer gruelig nød og qvide;
Nok føle vi, at du est vreed, Un-
ge og gamle gaae nu med Af-
pestilentse hin grumme.

2. Du est retfærdig, og din
dom Kan ingen af os straffe
Vor synd, hvormed vi færdes
om, Mon saadan plage stæffe,
Ja vor misgierning grum og
leed Haver dig gjort saa grue-
lig vred, At du din' pile udstyn-
der.

3. Giv til, o! Guld, og straf
os ikk' I vreden din den grum-
me, Lys dog dit faderlig ansigt
Døer dine børn til fromme.
Din brede grum lad fare hen
Tag os atter til naade igien,
For din Søn's død og pine.

4. See, Herre, hvor forrig-
fuld' vi gaac, Kraftesles i frygt
vi leve, I angst og stor nød vi
staae, I megen kummer svæve.
Vore naboer for os stæve, Hver
mon undløbe og undstæve, Som
de os aldrig kiendte.

5. Far=ambede og ordene
stær, Har ey saa frit sin gænge,
Vor næring mindstes meer og
meer, Vore hjerter ere os ban-
ge, Hvad vi gaae ind, eller gaae
ud, Naadig see til os, Herre
Guld! Trest os igien, o! Fader.

6. Hold op, dit riis, o! Fa-
der god, Borttag, det os' saa
trykker, Hvad kan dog gavne
dig vort blod, Naar døden os
henrykker? Den døde kan ey
prise

prise dig, Han kan ey lære ef-
ter sig Andre dit navn at ære.

7. Beteer os naade, Herre
from, Borttag din grumme vrede,
Med hielp og trøst du til
os kom, Til livet er din glæde.
Du est en Gud i sandhed fast,
Din brede lader du med hast,
Naar man dig beder, fare.

8. O! Jesu Christe, til os
til, Alt ont til got du vender,
Formild den hue og den püll
ldi din Faders hænder, Byd
den fordarver at holde op, Han
ey dræber vor usle krop, Vi ere
dog dine brodere.

9. Din villie skee! bede vi
all', Inød os ey forlade, Hielp
os, som det kan dig befald', Du
veed den rette maade, Den
rette tid kan du vel see, Naar
os hielp herudi skal skee, Der-
til vi os forlade.

11. O! Hellig Aand, styrk
hiertelig Dem, som herfra skal
fare, Troen at de ret kiendelig
for os kunde forklare: Dg de
da saa med fryd og fred Tage
en sagtmødelig affskeed udi
Christo, vor Herre, amen!

Naar een eller flere Psalmer
ere til Ende, siunges endnu
for Prædiken:

Wi troe allesammen paa een
Gud, Som himmel og
jord og alting skabt, Han kalder
sig vor Fader tier, Som børn
røre vi hannem paa nær, Han
holder os op ved dagligt brød,
At vor siel ey maae lide nød, Liv
og legem varer han og, Seer
til for os, at vi faae nok, Des

haver han og vel stor magt, Thi
alting er hannem underlagt.

2. Vi troe ogsaa paa Jesum
Christ, Vor Herre og Frelser
allerkierest, Som er Gud Fa-
ders ewige Søn, Hannem liig i
magt over hvert kion, Af jom-
frue Maria fødes Mand, Det
bestillede den Hellig Aand, Død
paa korsset, helvede han brød,
Frelste os saa af al vor nød,
Han opstod, og i riget foer Rid-
de os rum udi Engleschor.

3. Vi troe og paa den Hellig
Aand, Med Fader og Søn een
Gud sand, Som os udi en chris-
sten samfund Samler og pry-
der mangelund, Bogter os fra
syndig iid, Dg i vor brøst er han
os blid: Vi skulle og alle igien
opstaae, Med vor idræt for
dommen gaae Riget skulle vi
da faae sammen, Som Christus
haver os forhvervet, amen!

Efter Prædiken synges først:
Maade, Lad Guds ord
dig trøste og raade, Ikke af-
taalmødighed synde, Ved dø-
den vi livet begynde.

2. De begravelser skionne
og reene, Klæder, kister, grav-
skrift og steene, Betyder, at det
deri er lagt, Ikke er død, men
sover sagt.

3. Thi dog at legemet ligger
stiv, Dg hviler foruden al
sands og liv, Den tid skal kom-
me, at de saa sage Deres bolis-
ger igien skulle indtage.

4. Guds magt skal da ikke
være seen, At samle igien disse
tørre been, Dg stelen i kroppen
indlive

indlive, Ikke en blods-draabe borte skal blive.

5. De som førre lugtede saare, Dg i jorden forraadnede vare, Udi lusten da skulle de sove, Hos Guld selv evindeligt leve.

6. Som kornet i mulden hin forte Synes at være dødt og slet borte, Dog naar rette tid monne være Det oprinder igien med stor ære.

7. Tag ikkun fort hen udi dit skød, Du jord, denne krop til sønnen fød, Jeg antvorder dig til troer haand Dette legeme, et meget ædelt pant.

8. Thi sielen sin boelig der havde, Hvormed Guld det for-dum begavde, Hvori sig og har ladet kiende Sand troe. taal, haab indtil ende.

9. Du jord maae vel legemet glemme, Men Guld skal dog ikke forglemme, Som skabte det efter sit billed, At kræve det, naar det faaer hvilet.

10. Ach! at den dag maatte komme frem, At Guld sine børn vilde hente hjem! Strax skal al jorden følge lade Gulds billeder alle saa sage.

Eller denne Psalme:

Nu lader os hans legem begrave, Dg ingen tvivl derpaa have, Han skal jo paa den yderste dag opstaae, Dg usfor-trækkelig her fremgaae.

2. Jord er han, og skabt af jorden, Til jorden bliver han nu igien, Dg af jorden skal han opstaae, Naar Guld lader sin basune gaae.

3. Hans siel skal leve til evig

tid Hos Guld, som den haver befriet Fra syndens baand og helvedes nød Ved sin eeneste Sønns blod og død.

4. Hans jammer, armod og elænde Er kommen til en salig ende, Han haver draget Christi aag, Er nu død, men han lever dog.

5. Sielen lever uden al klag, Legemet sover til dommedag, Dg da vil Guld det forklare, I evig glæde det bevare.

6. Han var i denne jammerdal, Nu boer han i den evige sal I himmelsk glæde og bolig skion, Skinner langt klarer end solen.

Men hvis ikke den hele Psalme siunges, bliver dog efter sædvane siunget disse to sidste Vers:

7. Nu lade vi hannem sove i fred, Vi gaae nu hver hjem til sit sted, Dg ikke os til betiden, Thi døden tomer og er ev seen.

8. Dertil hielpe os Kristus vor trøst, Som med sit blod haver os forløst Fra diavelsens magt og evige vee, Hannem skee lov, pris og ære!

Bed Barsel-Dvinders Kirkegang.

Hvor brugeliger, og imedens der ofres, kan siunges:

Ret salig forvist er den re.

Siunges som:

Uden Herrens opholder.

Ret salig forvist er den mand, Som sig paa Guld forlader, I Herrens frygt staaer altid han, Al synd han flyer

ffyer og hader. Han vandrer og i HErrens vey, De ondes raad samtykker han ey, Guds bud han altid elsker.

2. Af dit haandvert føder du dig Som HErren selv dig lærer, Du bruger ey falskhed eller sviig, Med retviished dig nærer, Du er forvist en satig mand, Det skal og gaac dig vel i haand, Fra alt ondt Guld dig frelser.

3. Saa er og din fromme hustru, Den Guld gav dig selv here, Som een frugtformelig viindru, Sine børn føder hun med fare: Hun er en prydelse i dit huus, Ligesom solen det klare lys Den deyllige himmel pryder.

4. Men dine børn, den deyllige frugt, Som HErren dig mon give: Dem føder du op i christelig tugt, Saa de Guds børn kunne blive, Som oliesqviste sidde de Omkring dit bord, saa du maatte see, Du Guds velsignelse nyder.

5. Velsignet bliver saa den mand, Som HErren altid frygter, Han prises hent i alle land, I troen han sig styrker, Han faaer og siden himmerig vist Formedelst den HErrre Jesum Christ, Som os gienloste alle.

6. Saa skal og HErren velsigne dig Af Zion i verden here, At du skal see ret visselig Jerusalems lykke og ære, Der er fred og eendragtighed, Glæde, velsignelse og rolighed I alle dine lives dage.

7. Hertil giver Guld dig og

livs frist, At du maa see og kende Dine deyllig børne-børn forsvist, Den lykke skal Gud dig sende, Du skal og nyde Israels fred Baade her og der i evighed, Det give os Guld allesammen!

8. Lov, ære og tak til evig tiid Stee dig, Gud Fader kære, Med din Son Christo mild og blid, Vild' vor Beskiermer være, Dertil ogsaa den Hellig And, Det ønske vi baade kvinde og mand, Sjænde alle: amen.

Bed Catechismi Dvelse i Kirken.

Kan sjunges een eller flere af disse Psalmer:

Gud Fader udi himmerig p. 51.
 Dit barn frygt den sande p. 63.
 Fader vor udi himmerig, p. 83.
 O! HErre Guld, miskunde, Sjunges som:

Nu er os Guld miskundelig.

O! HErre Guld, miskunde dig, Dg see til os paa jorden, Vi ere dine børn saa useligg, Vor Fader est du vorden, Du sidder hent i himmerig, Dg vi udi dødsens snare, Siv priis dit navn i jorderig, Lad os ey saa henfare I din ugunst saa faare.

2. O! Fader, foreg dit rige fast, Lad diævelen ey selv raade, Men frels os fra den skadelig giest, Begave os med din naade, At vi maae være dine lydige børn, Dg sate dig styre og raade. Din villie stee i jorderig, Att som i himmelens throne! Lær os dine børn til gode.

3. Siv os i dag vort daglig' brød

brød, Dine ord og hellige naade, Og frels os fra den evige død, Og saa fra diavlenes vaade, Borttag fra os ved naaden din Pharisaisk suurdey og lære, Skienk os igien den klare viin, Som Christus mon frembære, Det er ret troe og lære.

4. O! klare Fader, vær os huld Og spar os i vor brøste, Vor brøde er saa mangefold, Hielp, at vi ey mistroste, I vor strid stat os mandelig bi, At overvinde ubenner grumme, Mandelig og verdslig gienstrid, Ont vend fra os allesammen, Os hør, klare Fader, amen!

5. Priis, lov og hæder til evig tid, Er vor begiæring alle, Skal gives dig, vor Fader saa blid, Din Søn det og for alle, Dertil vor Trøster den Hellig Aand Skal gives den samme ære Af fattig og riig i alle land, Som det nu saa begiære, Giv dem den evig ære.

Eller:

Christus vor Hærrer p. 136.

Bed Ungdommens Confirmation.

Siunges efter Prædiken, før rend denne hellige forretning begyndes:

I Jesu navn skal al p. 54.

Eller:

Rom Gud Skaber ic. p. 65.

Efter at den er til Ende:

Mit barn frygt den sande p. 63.

Eller:

Gud Fader udi himm. p. 70.

Bed den daglige Chor-sang i Kirken.

Formiddag og Eftermiddag Siunges efterfølgende Psalmer, nemlig:

Mandag-Formiddag:

Jeg vil din priis udsiunge I denne morgenstund, O Gud! med rost og tunge Af ganske hertens grund Bed din Søn Jesum Christ, Som er vor Frelser klare, Og vil vor Talsmand være, Al ære bør hannem forvist.

2. At jeg udaf din naade Er nu bevaret vel I denne nat fra vaade Til liv ogsaa til siel: Jeg beder ydmygelig, Min synd du vilde tilgive Med hvilken jeg her i live Saa tit forfører dig.

3. Og at du vilde deslige I denne dag vogte mig, At saktan mig ey skal svige Med synd eller skade sig, Fra ilds-vaade og havs-nød, Fra armod, skam og skade, Fra fængsel, tvang og vaade, Fra en hastig og brød død.

4. Min siel, mit liv og aande, Min hustru, børn ogsaa Befael jeg i din haande, Med alt, hvis jeg formaaer, Mit ganske huus og hjem, Være og gods deslige, Og hvis jeg meere kan siige, Naadelig besvar og giem.

5. Dine Engle lad hos mig blive I denne farlige tid, Sattans list at fordrive, Thi det er al hans iid, At komme mig i fald; Sin ondskab vil han øve, At

At han kan mig bedrøve I
denne jammer-dal.

6. Guld skal for alting raade,
Thi han alting formaaer,
Han veed best vey og maade,
Hvor alting skal tilgaae: Paa
hannem staaer al min liid, Liv
og siel at bevare, Dg vogte fra
al fare I al min lives tid.

7. Nu ville vi takke og prise
Vor Gud af herte og mund
For naaden, han os beviser Al-
tid og mangelund, Dg bede
ydmuygelig Han vilde os naade-
lig give, At vi maatte evig bli-
ve Med hannem i himmerig.

8 Vor bisp, som os skal læ-
re, Med prædikanter all, Gud
naadelig hos dem vare I de-
res æmbed' og kald! At de saa
kunde frie Det salige Guds
ord lære, Hans navn til lof og
ære, Foruden al kiætterie.

9. Gud naadelig os bestier-
me Al chrisken øvrighed, Den
rige, og saa den arme Udi vor
meenighed; Du kan bestier-
me best Fra pestilentse og hun-
ger, Fra krig, dyr tid og kum-
mer, Altid vor Frelser est.

10. Amen vi her tilfætte,
Dg trivle der intet paa, Gud
skal vor bøn udrette, Efter
hans vilje saa; Derpaa tage
vi nu fat Vort arbeyd, og ey
forhale, Det Gud os monne
befale, Hver i sit kald og stat.

11. Derfor, i gode christne,
Holder det altid i agt, Den sal-
ste diævels liste At styre af gan-
ste magt, Med troe og ædrue
bøn, At Gud os naadelig vil gi-
ve, Altid hos hannem at blive,
Dg faae den evige løn.

Paa Gud allene haver p. 77.

Eftermiddag.

Seg beder dig, min p. 34.

Dg om Vinteren:

Nu vel an, vær frist til mo-
de, Sind og siel, opmun-
tre dig, Prise Gud for alt det
gode, Som han har beviist mod
mig, At han mig i denne dag
Fra saa megen nød og plag'
Har opholdet og bevaret, Dg
fra satans list forsvaret.

2. Glædelig min røst skal
klinge Med din lov, o! Fader
blid, At du lodst saa vel gelinge
Denne dag mit verk og iid,
Dg fra synden fuul og leed har
saa naadig hielp beteed, Dg al
fiendtlig magt bortdrevet, At
jeg ubeskadt er bleven.

3. Hvo kan med fornuff
udgrunde, Kiære Fader, din
godhed, Dg udfige nogenlunde
Alt det gode, mig er beteed?
Din velgierning overgaaer Alt
det, find og sands formaaer, I
din haand har det afvendt,
Intet ont at mig er hændet.

4. Denne dag er nu frem-
gangen, Solens skin har os
forladt, Derimod har os om-
fangen Denne mørk' og kolde
nat, Lad, o! Guld dit lyfes skin
Lyse for min siel og find, Dg
mit herte saa antende, Af
din kiærlighed at brænde.

5. Gode Guld, giv til af naa-
de, Hvad jeg har forbrudt mod
dig Denne dag i mange maade,
Derved satan glæder sig, Det
er dog hans lyst og spil, At han
mig fordærve vil, Læge du min
feles

fielses bylder, Straf mig ey,
som jeg forskylder.

6. Er jeg end fra dig bortvige-
get, Falder jeg dog nu til fod,
Har os ey din Søn forliget
Med sin død og hellig blod?
Jeg fornægter ey min synd,
Men hans død har større synd,
Lil din naade at forhverve,
End min synd, mig at forderve.

7. O! du sielens trøst og glæ-
de, O! du herlighedens glæds,
Vær i nat hos mig tilstede,
Med din' engler mig bestands,
Om end dagen viger bort, Bliv
dog hos mig immer fort, Og
min siel kiærlig omfavne, At
hun dig, Guld, aldrig savne.

8. Dæmpe satans gloende
pise, Sønderriv hans garn og
baand, At han ey den stund jeg
hviler, Mig besnære og skade
kan; Naar du, Guld, est kiul
og skiold, Min tillid og hinder-
hold Siel og liv da hviler tryg-
ge Under dine vingers skygge.

9. Naar sig hvil' mine trette
lemmer, Og min' øyne slutter
sig, Da mit herte stedse drøm-
mer, O! min Guld, med lyst
om dig; Du allene est den star,
Som jeg baade dag og nat Sø-
vendes mig paa fortroster.
Vaagendes mig med forlyster.

10. Dine vinger mig bedæk-
ke, Lad mig hvile i dit kiød,
Intet ont lad mig forstrække,
Eller hindre i søvnen sod, Dig
besal jeg nu i haand Liv og
legem, siel og aand, Huus og
gods, børn, ægteqvinde, Ven-
ner, slægt og huusgefinde.

11. Alle samtlig os bevare

Denne nat og al vor tid Fra
ulykke, vaade og fare, Fra uro-
lig tvist og strid, Afvend vands
og ildens nød, Pestilents og
hastig død, Lad din vredes ild
udslukkes, Og mig ey i synd
bortrykkes.

12. Ach! bønhør nu, kiære
Fader, Hvad jeg sønlig har
fremfort; Jesu, jeg dig ey for-
lader, For jeg blir hos dig
bønhørt; O! du værdig Hellig
Aand, Vores Trøster og Sals-
mand, Hør og fuldgjør min
begiere, Amen, ja, det skal saa
være.

Af dnybsens nød p. 90.

Tirsdag Formiddag.

Kom Gud Ekaber, p. 65.

O! Guld skee lov til evig tid,
For sin godhed og naade,
Som mig har bevaret med stør-
ste siid I denne nat fra vaade!

2. Saa beder jeg dig af
hiertens grund, O! himmelske
Fader og hErre, At du i dag
og allenstund, Vilt min bes-
kermer være

3. Fra synd og sarrig, ulyk-
ke og fare, Fra alt ont, mig
kan hænde, Dine hellige Engle
lad mig bevare, Din Hellig
Aand til mig sende.

4. Regter mit herte, raad
og siid, Lad ingen mig fra dig
skille, At jeg paa Gudsfrøgt
lægger vind, Og altid at fol-
ge din villie.

5. Hvad heller jeg er til land
eller vand, I huus eller uden
fore, Hold mig fast ved din
hoyre

hoyre haand, Mig mod mine fiender forsvare.

6. Staa dem imod med vaeldig magt, Som mig vil undertrykke, Al min fortroestning er paa dig lagt, O! Herre, giv raad og lykke.

7. Naar du est min, og jeg er din, Hvad kan mig siden skade? Dit hellige ord er troesten min Mod alle, som mig monne hade.

8. Min velsaerd, aere, siel og liv Jeg troligen dig befaler, Fri mig fra uroe tvist og tiv, Fra klaffer og onde bagtaler.

9. Giv mig af verden en saelig afgang, Naar min tid er tilskede, At jeg skal vandre den vey saa trang Hielp mig til himmeriges glæde.

10. Det beder jeg dig i Jesu navn, For Christi skyld alleene, Gud vende mig alting til beste og gavn Alt efter sin villie den reene!

Eller:

Hvo sig fortroester p. 57.

Eftermiddag.

Allene til dig Herre p. 59.

Min siel nu lover Herre. p. 52.

Onsdag Eftermiddag.

Hvad kan os komme til p. 93.

Eller om Vinteren:

Min Gud jeg prise vil med flid, Thi han mod mig er saare blid, Han er min Faeder, Som mig aldrig forlader, Men troelig staaer mig bi.

2. Han haver af stor naade I denne dag fra vaade, Dg fra

alt ont forsvaret, Dg faderlig bevaret Mig, som sin onesteen.

3. Jeg beder dig nu, o! Herre, Du for dit navns aere, I nat fremdeles vilde Mig vogte, og forspilde Al satans list og sviig.

4. Bevar mit hjem og venner Fra alle mine fiender, Bevar mit liv og levnet, Samt alt, hvis du mig har givet, Fra alt det, mig skade kan.

5. Naar soynen falder mine øyne paa, Da lad dine Engle hos mig staae, Mægtelig mig at bevare, Fra al ulykke og fare, Saa sover jeg tryggelig.

6. Derpaa vil jeg mig lægge, Med hvile mig at vederbage, Gud lad mig glad opvække, Dg lad mig dig altid takkes, For din Sønns død og pine.

7. Lov, tak, priis, hæder og aere Skee dig, o! Gud vor Herre, Din klare Søn deslige, Samt hellig Aand jeg siger Evindelig lov og priis.

Eller:

Vi takke dig, o Gud p. 56.

Torsdag Formiddag:

Jeg vil mig Herren love, p. 42.
Herre Jesu Christ, sand p. 33.

Eftermiddag:

Jeg raaber til dig, o! p. 66.
Herre Jesu Christ, min p. 63.

Fredag Eftermiddag:

Wil Gud vor Herre p. 85.

Eller om Vinteren:

Christe, du est den p. 182.
Naar vi i største nøden p. 67.

Løvedag

Løvedag Formiddag.

Jeg takker dig Ret hiertelig
D! Herre naadig og mild-
de, I nat at du Med stor om-
hu Mig vogte og vare vilde.

2. At jeg er karst, Paa benen'
rast, Dg fri fra nød og alstensk
vaade, At mig er vel Til liv og
siel, Alt det er udaf din naade.

3. Jeg beder dig, Du vilde
mig I dag bestierme og bevare,
D! Herre mild, D I Jesu Ild',
Vogte mig og alt mit fra fare:

4. At Ild og vand Gyskade
kan, Dnd luft og pestilentses
vaade, Lad klaffers mund Dg
falske fund, I dag over mig ey
raade.

5. Regier mit sind Ved Man-
den din, At jeg mig ey i dag
forhaster, Eller ved synd I ond-
skabs dynd, Dg saa i din vrede
kaster.

6. Lad ey satan Den fule aand
Mig ud i fristelse indlede, Din
Engle fromm' Mig om og om
Lad vegte med lyst og glæde.

7. Mit liv, min siel, Mig
ganske heel, Samt hvad sig
ror i mig, og vender, Befal jeg
nu Af hierte og hu, D! Her-
re, i dine hænder.

8. Solen opgaer, Dg træ-
der for, Som en brudgom ud-
af sit sæde: Christe Guds Søn,
Min Brudgom skion, Værdes
i mig at indtræde.

9. Lad mig i dag, Dig til
behag, Mit liv og levnet saa
anvende, At jeg kan naae, Dg
endelig faae En glædelig og
falsig ende.

10. Kongen regier, Hans

hænder lær Med moed ret
mandelig at stride For kirken
din Mod fienden sin, D! naa-
dige Gud og blide.

11. Kongen bevar Fra vaar-
de og far' Med dine Engle
ham omringe, At han ved sig
Allene af dig, D! Herre, med
lov opflinger.

12. Hans hierte bøy', Dg
heelt henføy' Dine legater han
maae kiende, Men lærdom
vrang, Som gjør forfang,
Med ivrighed at afvende.

13. Du Kongens raad Siv
find og moed, Over mand at
pleye ret og lige, Dem og re-
gier, Ds veyen lær Til naa-
dens og ærens rige.

14. Ulykke flye Fra denne
bøe, Ds Gud bestierme hver
og alle! Gud Zebaoth, Vor
undersaat' Samt øvrighed vi
befale

15. D! Fader vor, I him-
len boer, Dit navn lad helligt
hos os være, Dit rige kom,
Din villie from Lad stedse over
os regiere.

16. Siv du i dag Ds til
god mag Wort daglig brød og
livsens føde: Vor synd giv til,
Som vi og vil, Al avind og
had lægge øde.

17. D! Fader from, Til hielp
os kom, I fristelse at vi ey falde,
I satans snare At vi ey fare,
Befrie os og frels med alle.

18. D Fader, hør, Vor bøn
fuldgjør, Thi riget, kraft og
magt tilfamen, Al herlighed Dg
ære med Er dit uden ende, ame-

Lover nu Herren, p. 56. En

En Psalme, som er forordnet at singes i Kongens Slots = Kirke, naar Kongen er reyst af Landet.

Singes som :

Behold os HErre ved ic.

Gulds hellige Engle leyre sig Omkring vor Konge mægtelig; Dg selv er hannem vel bevar' uskadit og frelst, ud af al far'.

2. HErren, som David friede fra Løven og bjørnen ligesaa, Dg frelst ham fra hans fienders haand Samt falske venders snedig' baand.

3. Han være med vor Konge vel, Dg ham bestieem til liv og siel, HErren lyse over Kongen her Sit ansigt, og ham naadig vær'.

4. HErren, som er saa god og blid Fra nu og indtil evig tid, Belsignet Kongens indgang gier, Hans udgang og til ære før! Amen.

Psalmer over Passionen.

Spilke kan bruges i menighederne, Fasten igiennem, ved Uge = Prædikenerne og paa Bededagene, efter enhver Steds Levlighed.

Den første Uge i Faste.

Om Jesu Lovsang.

Hører til, I høye himle ic.

Singes som :

Som en hiort med tørst.

Hører til, I høye himle, Hører til, I Engle = chor, Hører, o! I folk, som vrime! Dg som jordens flod' beboer,

Hører hver, som høre kan, Hører, som sands har og forstand, Alt det som har Aand og øre, Lave sig nu til at høre.

2. Jesus, o! vor Jesus synger, D! en meer end Englesang. Tier alle Engle = tunger! Jesu røst maae have gang, Himlens hele harmonie Sættes nu i melodie Ved vor Jesu mund og herte, For ham døden skulde smerte.

3. D! I Gulds Apostel = skare, D hvad eders herte = grund Naatte med forstand opklare! Der I sang af Jesu mund Med et stort halleluja: Priske Guld for frelse fra Det Egyptis' aag og plage Dg for Caanaans fryde = dage.

4. Men, o! søde himmelsfanger, Du har vel opladt din røst For al verdens folk og fanger, Takker Guld for dens ne trost, At de skulle frihed faae, Dg udi Gulds rige gaae Ved dit sængsel, død og smerte, Dg ved blodet af dit herte.

5. D! hvad søde himmerigtoner Dog oppaa din tunge laae! Du, som verdens synd forsoner, Sang ret som du døden saae Adam gik af paradits, Græd for HErrens vredes riis, Du igien med sang oplukker Himlens dør, og slangen suffer.

6. Men du da af sang begynder, Dg du est i sielen froe, Sæde Jesu, det forkunder Lise for min svage troe, At, naar ieg min død og vee Skal for mine øyne see, Jeg i dig skal trostlig blive

blive, Dg i sang min død for-
drive.

7. Stem da op, mit svage
hierte, Stem min tunge, siel
og aand, At jeg synger om
din smerte, Vri mig ved din
egen haand, At din død den
blive maac, Alt hvad sielen ny-
ner paa, Saa jeg drive tan
og dræbe Døden med din død
paa laabe.

8. Syng, min siel, og lad
dig høre Glem dog en andæg-
tig graad; Jesu Aand den dig
skal røre, Syng om æblet, A-
dam aad! Syng saa om det,
Jesús leed Om hans kors,
hans blod og sveed! Syng og
troe, saa skal du siige Siun-
gendes i himmerige.

Om Jesu sveed i Urtegaarden
Under forrige Melodie.

Over Kedron Jesu træder
Med frivillig aand og
mod, Græder, alle øyne, græ-
der, Græder, om I kunde, blod!
See, hvor bladet nu er vendt,
Alle buer er nu spændt, Som
paa Jesum ene sigter, Dg til
døden ham forpligter.

2. David engang tung om
hierte Gik hen over Kedrons
vand, Fuld af harm, af graad
og smerte, Flingtig i sit eget
land! Men, o Jesu, maatte du
Ikke angstes meere nu? Du
som dig til døden skunder, Vær
al verdens sorg og synder.

3. Vilt du i din nød og
moye Hen til olie-bierget gaae,
Der er intet træ for øye, Hvor
freds-frugter er' at faae, Krig
og strid, og mord og død, Vid-

ste, plager, spot og nød Eys-
nes af hver knop at sprude,
Freden er for Jesus ude.

4. Gaar du ind udi en ha-
ve, Som er folkes fryde-sted,
Angest vil sig strax tillave,
Følge dig i hælen med, Kom
o! Adam, kom, at see Ind
udi Gethsemane, See, hvor pa-
radises lystes Hæved-angest af
ham krøster.

5. See, hvor skælvte Jesu
lemmer, See, hvor ryster Gud
og mand! Vønt, hvor synde-
sens byrde klemmer, Døden
skrømer krosens tand, Trænger
sig i Jesu blod, Kniber ved
hans hierte-rod. Sliber, sa-
ver. Stær og stinger, Som ti
tusind giftig' klinger.

6. See, hvor vaande-fuld
han falder, Med med bon udi
sin nød, Trende gange Gud
paakalder, Bøder, at den bitre
død Dg den kalk maae vige hen,
Er dog strax tilfreds igien,
Hvad hans Fader kun behager,
Derimod han gierne tager.

7. See, hvor han med dø-
den strider, Vængstet i sit hie-
te-rod, See hvor otterflangen
bider, Dg ophidser alt hans
blod! See, o! see, hvor ang-
stes han, See, hvor giftig var
den tand Som med dødsens
kolde smerte Brød Glds Søns
det reene hierte!

8. Ach! I himle, vil I give
Hid en hierte-stærkning snart!
Snart det endeligt maae blive,
Jesús døer, han døer med
fart, Kom, Glds Engel, kom
og see! Styrk ham dog mod
dødsens

dødsens ve! See, hvordan hans kinder falme For de grumme dødsens qvalme.

9. See, hvordan at blodet bryder Udaf hvert hans sveedehul! Døden i hver aare kræber, Gjør hans ansigt sort, som kul; Græffet, hvor min Jesu laae, Fik en blodig dug oppaa Af hans aarers purpur-kilde Ach! hvor leed da Jesu ilde?

10. Nu saa vil jeg mig da vende. Hen til Kedrons sorte bænk, Dg fra verdens veltlyst rende I en poenitentses søk: Ind udi Gethsemane Skal mit herte daglig see, Med hans pine, blod og moye Overstrynge sielens eye.

11. Vort, I verdens leeg og lyst! Til Gethsemane jeg gaaer, Dg vil see, hvor Jesu ryster, Samle mig en trøstetaar Af hans blodig angst-sveed, Som til min retfærdighed Jorden vilde for mig væde, Dem opsanker jeg med gløde.

12. O! I blomster, I som funde Jesu sveed for dødsens mord, I lykkelig stund I runde Op udaf den tørre jord! Blomsterne i paradisi Bær mod eder ingen pris! Thi det blod, som eder farvet, Gjør, at jeg har himlen arvet.

13. Naar jeg, som et blomster, visner, Naar jeg fældes skal, som hœe, Naar at blodet i mig isner, Naar jeg daane skal og døe, Naar den kolde sveed gaaer ud Af min ganske krop og hud, Da min Jesu sveede-draaber For min siel ses frelse raaber.

14. Endelig, naar herttet brister, Naar mine øynes lys forgaar, Naar min tunge maallet mister, Strng min siel da med en taar af din røde sveed og blod! Salve da mit hertterod, Saa skal jeg i dødsens vaade Finde salighed og baade.

Om de sovende disciple.

Under forrige Melodie:

Sove I? hvor kan I sove, O! I siel-vægttere? Hvor er eders troe og love? Sove I dog alle tre? Er det tid at sove nu? Nu Guds Son i siel og hu Hart beangstet er og bange, Som en usel dødsens fange.

2. Kan I ey en time vaage, Eger Jesu, er det ret, At den trygheds søvne-taage Blinder siel og øre slet? Rutke I da herttet til, Dg med sønnen slukke vil Al den Angest, nød og moye, Som jeg maae uskyldig døye?

3. I min store angst flyder Jeg udi en blodig sveed, Ingen dog af eder bryder Sønnen, eller af mig veed, Ingen tænker paa min nød, Ingen ynktes for min død, Ingen vil min sveed astørre, Om den var ti gange større.

4. Gene maae jeg byrden bære, Gene gaaer jeg og forladt, Gene maae jeg herttet tære Udi denne grumme nat! See, min Fader tier nu, Som han kom mig ey ihu! Ingen kan i verden vide Al den angst, jeg maae lide.

5. Ach! hvordan kan I dog slumme, Dg forsøve al min ve,

vee, Som I blinde var og dumme, Kunde intet hør' og see? Den tid jeg paa birget stod, Frygtede vel eders blod, Men det var for himlens ære, Som I saae mig ikklød være.

6. Men nu dødsens angst tegner Sig i hver min øyesteen, Nu mit blod paa jorden regner, Nu min siel er fult af meen, Nu vil ingen hos mig staae Ingen vil tilhaande gaae Ingen vil sin søvn forspilde, Dm jeg aldrig leed saa ilde.

7. Peder, løfte-rige Peder, Hvor er nu dit ord og haand? Cover du, imens jeg spæder, Vængstet udi siel og oand? Eatan vilde sigte dig, Da jeg bad saa inderlig; Der du var i havsens fare, Holdt jeg vagt dit liv at være.

8. Men hvordan du mig nu skriver I den lange glemmebog, Nu min Fader mig hendrigger Under dødsens jammer-aag, Det dit hierte vidne maa, Dg det gaaer i verden saa, At i nød man venner kiender, De med lystens hiul sig vender.

9. Vidste I den store fare, Vidste I den store nød, Saae I kun ulffkens snare, Som er lagt til eders død, D! hvor sit Jop at see, Waage, raabe alle tre, Bede, at I ikke alle Udi fristelse henfalde.

10. Thi den Judas, min forræder, Som har solgt mig skammelig, Inærberelsen han træder, Snarlig at forraade mig, Han udi sin synd er glad, Jeg i syndens blode-bad Maa

for ham og alle lide! Lidet agtes dog min qvide.

11. D! min Jesu, o! jeg klager Dg bejamrer hiertelig, At mig sikkerhed indtager, Dg saa tit forblinder mig, At, om jeg end eengang faaer Lanker om dit blod og saar, Saa kan dog den helved=drage Mig med syndig lyst indtage.

12. Trende gange du kun minder, At disciplene skal see, Jeg ti tusind gange finder Din advarsel meer end de; Ligger dog saa lad og blind, Cover digt i lyst ind, Vil en vaage, see og høre, Naar din Aand vil hieftet røre.

13. Vak mig dog, og lad mig ikke Slet i døden sove hen, Løs du op min trygheds strikke, Gode Jesu, sielen ven, Lad mit eye stedse see Paa din pine, nød og vee, Lad mig midt i dødsens taage Paa dig tænke, troe og vaage.

Den anden Uge i Faste.

Dm den forraadte og fangne Jesu.

Merket stiuler jorderige.

Siunges som:

Som hierten med tørst.

Merket stiuler jorderige, Matten den er nu for haand, Merket solen vil bekriige, Lægge Jesum hen i baand: Ellig en nat var albrig før; Himlen haver lukt sin dør; Jesu al vor soel og ære, Skal nu nattens skændsel bære.

2. Den forræder Judas tager Mørkheds vaaben villig paa,

paa, Dg i aag med satan dra-
ge, Som udi hans hierte laae;
Han en store samlet faaer Udaf
stak' og starn, som gaaer, Dg
hans ondskab skal betiene Med
de største præsters svenne

3. Blus og lamper ere tænd-
te Udaf satans fyrested, Synd
og strænger er' alt hente, Som
han sig beruster med: Dog en
blus, en spyd, en slang fanger
JEsu denne gang, Men et
kys og kjarlig mine Ham for-
raader til sin pine.

4. Eene kan hans ord og
tale Kaste fienden baglends
om, Deden i hvert ansigt ma-
le, Binde dem i bangheds bom;
Fri skal hans disciple gaae,
JEsus han vil eene staae,
Byde frem sit bryst og hierte
Mod den største dødsens smerte.

5. Kyttet har alt JEsus bor-
te, Kyttet haver ham forraadt
Kysset vil hans liv forkorte, Un-
der kysset slangens braad Stak
ham med en giftig pill; Un-
der dækket af en smil Blev
vor JEsu angest spunden, Dg
hans reene hænder bunden.

6. Var det kun om sværd at
giøre, Dg det kun om magten
galt, Ey allene Malchi ere
Blodigt hen paa jorden faldt,
Men Glds Engle tusindfold
Skulde hevne denne vold; Men
han maae sig taalig stikke, Dg
Glds vredes kalk uddrikke

7. See, disciplene de lade
Dig i sorgen eene staae, Flyer,
og lade dem dig hade, Giøre,
hvad de kan formaae, Den der
kun en linnestap har paa krop-

pen, han den slap, og løb no-
gen bort med glæde, Fra din
pine langt at træde.

8. Hjerte JEsu kiære Bro-
der, Kysens Herre, hvorfor skal
Natten, syndens mørke moder,
Natten, lasters skjul og dal,
Dække dig med mulm og mørk;
Hvorfor skal af helved-ork Di-
ne grumme ulve springe, Dig
til gravens mørk at bringe.

9. D! min JEsu, D! jeg
mindes, At jeg er et mørkheds
barn, Dg paa deres talstok fin-
des, Som i Iuders natte-garn
Billet var til evig ded, Der-
for du dig villig bød for min
fielses lys at vaage Udi døds
og nattens taage.

10. Du med naadens søde
løber Haver mig alvorlig kyst,
Skamme mig da, om jeg stræ-
ber Dig at jage af mit bryst!
Skamme maae min tunge sig,
Naar den taler skuffelig, Strng
den falskhed af mit hierte Med
dit blod og sure smerte.

11. Sid de blus, de spyd og
strænger, Hvormed du antastet
blev, Stedse mig i findet hæng-
er! Thi de mig en frihed krev,
At Glds lys for mig gaaer op,
Frelser baade siel og krop Fra
hvert slag og synde-plage Af
den helved-uld og drage.

12. Est du da en fange ble-
ven? Vel! jeg og en fange
var, Dog ved dine baand
er revnen fra de lænker, som
jeg bar! Jeg er bleven fri ved
dig, Bind mig til dig hiertelig,
Lad mig og, o! store fange,
Sattighed i dig erlange.

Den tredie Uge i Faste.

Jesus føres bunden udi Annas
og Caiphæs Huus.

Under den Melodie:

Som hjorten med tørst.

Rænge haver satan spundet
Snære-garn til Jesus
haand, Synden kraftelig har
tvundet Paa de stærke helveds-
baand, Himlen er i baand og
bist, Ja Guds egen Søn er fast,
Han en fange nu er bleven,
Dg omkring i skændsel dreven.

2. See, hvordan de hannem
støder, (Om han end velbillig
gaaer), Grumme hænder,
stemme læber Driver, tugter,
stænder, slaar; Hver er fuld
af hevn og harm, Frygter dog
for stor allarm, Som et lam
i ulvestænder, Maae han sol-
ge, hvor de vender.

3. Annas ey er end i senge,
Baagen er den gamle skalk, I
hans huus de Jesus trænge,
Som en due til en falk, Dg
derfra til Caipham, Hvor
ham møder spot og skam,
BOLD og uret paa ham falde,
Dprørt af al ondskabs galde.

4. Solen er alt under lide,
Men retfærdighedens soel Jesu
staar hos deres side, Dg
for deres spotter-stoel; Lyset
kom til dennem ind, Dog er
hver i findet blind, Alerke
spørge om hans lære, Den de
troede tant at være.

5. Vil han for sin lærdom
tale Med en sær sagtmødighed,
Løgn tør strax mod sandhed
prale, Rnytte næven, blive

vred, Dg en kindhest give ham
lden bludsel, uden skam, Gud
maae tage mundedaste Af en
skalk, der er kun aske.

6. Retten haver ingen gænge,
Al beviisnings lys er slugt,
Medynk er i søvn og senge,
Laas for kiærlighed er luft:
BOLD og magt kun vaagne er,
Satan fakkell for dem bær,
Hidser de graahærdes' præster
Til at blive helveds-bæster.

7. Falske vidner nu opseses,
Dg hvs løgn kan digte best,
Dnde folkets tal foreges, Dg
skal sidde retten næst! Jesu
ansigt spytted paa, Stiules,
slaaes, og here maae, At han
sige skal og giette, Hvo ham
saa tør forurette.

8. Slutted er det raad og
rænke, At han dræbes skal og
døe, Pan paa skaansel tør ey
tænke, Hører, hvor de hunde
giøe: At han skal faae dødsens
len, For han kalder sig Guds
Søn, Det han er maae han
ey være, Gud tør alle mand
vanære.

9. Lær mig, søde Guld, at
giøre Baand til vellyst af de
baand, Som de onde Jøder
føre Paa den rene himmels-
haand, Dg naar satan rækker
mig, Vellyst = snarer svigelig,
Ret mig da i sind og hierte Hu-
skud af din' baand og smerte.

10. Skal jeg og for sandhed
lide, Skal jeg haantlig spytted
paa, Vil man mig paa tungen
slide, Skal jeg munde-daste
faae, Lad mig da i troen see Al
den haanhed, spot og spee,
Som

Som du vilde for mig bære,
Lil min fryd og evig ære.

11. Om al verden mig vil
hade, Spende mig i klafferaag,
Ach! at du vilt da oplade, Al
din pines store bog, At jeg der-
udi kan see Falske vidner dig
belce! Trods da alle falske tun-
ger Trods da alle satans unger.

12. Vil man og med døden
true, Legge mig al skændsel paa,
Gid min siel maae da beskue,
Hvor taalmodig man dig saae,
Der du vidste dødsens dom
Kunde ey gaae uden om!
Saa skal al din mæen og møde
Dødsens tanker mig forsøde.

Om St. Peders Fald.

Under forrige Melodie.

Ingen høyhed, ingen ære,
Ingen slijg fuldkommen-
hed, Kan der under solen væ-
re, At den sig forsikkret veed,
For at gjøre syndefald; In-
tet embed', intet kald Er saa
helligt, at det ikke Dog kan
faae en synde-prikke.

2. Ingen gjøre sig de tan-
ker, At han ikke snuble kan,
Af sit eget hiertes anker Stuf-
fes man i syndens vand! In-
gen sig formaste maae, Om
han end i dag kan staae; Thi
han kan i morgen falde, Og
sig ulyksalig kalde.

3. Store helgen ogsaa ha-
ver Adams tiød og klæder paa,
Deres høye himmel-gaver De i
leerkar bære maae; Kom, og
see, hvor Peder faldt, Der det
om hans troestab galt, I Jesus
da hans lofter savner, De floy
bort, som røg og avner.

4. I Jesus staaer i stor vancæ-
re, Bunden, slagen, overspyt,
Skam og skændsel maae han
bære, Udaf vold og magt for-
knyt: Peder glemmer dog hans
nød, Frygter for at gaae i død,
Og med livets fyrste sætte Li-
vet, som han bør forjætte.

5. Han ved ilden, naar han
gyser, Veed sig selv at gjøre
varm, Men Guds kierlighed
dog fryser I hans hierte, bryst
og barm Naar en pige spør-
ger ham: Om han kiender det
Guds Lam? Han tre gange
I Jesus nægter, Sa med meen-
ed sig forsegter.

6. Han engaler, og forkynd-
der Nattens gang, men Pe-
der ey kiender gang i sine syn-
der, Han er paa den brede vey;
Han forbander sig og svær, At
ham I Jesus fremmed er, Og
just i hans synd og laster I Je-
sus eye paa ham kaster.

7. Peder, est du da en klip-
pe, Som Guds kirke bygges
paa? Hvor kan du da saa-
dant glippe, Og i storm ey bes-
dre staae? Nej, vor I Jesus
klippen er, Og hans ord, som
alting bær, Han staaer fast,
Og aldrig rygges, Paa hans
ord Guds kirke bygges.

8. Ingen forrig og elände
Dig, o! I Jesu, hindre kan, Du
jo øyet hen skal vende Paa den
ujste faldne mand, Han og
merkte, at du saae Alt, hvad
i hans hierte laae, Og hvad
skyld der i ham findes, Saa
dit sande ord ham mindes.

9. O! min I Jesu, naar jeg le-

der Paa mit hiertes skjulte stie,
Dg samvittigheden meder Paa
de torne derudi: Da mit hierte
figer mig, At jeg tusind gange
dig, Haver skændelig fornegtet,
Dg langt over Peder slegtet.

10. Kan dig negtet? krende
gange, Dg forsoer sin hierte
Guld, Mine fald' de er saa
mange Rod hvert lovens ord
og bud, At de overløbe kan
Stjerners tal og havets vand;
Mund og tunge, hiert og øye
Sig fra dig til verden bøye.

11. Vel kan jeg i synden
rende, Som en modig heft i
strid, Men at jeg mig om kan
vende, Det formaaer ey al min
flid; Wend dig derfor til mig
saa Med din naade, at jeg maa
Af dit guddoms øye skue Kraf-
ten af din naadelue.

12. Peder faldt og blev op-
rettet Ved din naades store
arm, O! min Jesu, det har
lettet Synde = steenen i min
barm; Du vil mig og ey for-
smaae, I hvor høyt min synd
gaaer paa, Vær med trostens
Aand tilstede Vær mig kun, som
han, at græde.

Et. Peders taarer og Dmhen-
delse.

Under forrige Melodie:

Bælder ud, I øyne = strøm-
me Flyder ned i hobe-
tal, Lader eder aldrig komme
Her i denne græde = dal! I
min øynes kilde = vald Flyder
for min synde = gæld, Flyder,
til I bliver rede, Ja til hier-
tet selv kan bløde!

2. Jeg i nat er skyndig bleven
Lil at døe en helved = brand,

For jeg blev af frygt tildreven,
At forsvære Guld og Mand;
Men min Frelser til mig saae,
Naade i hans øyne laae, Ja,
hvor fuld han stod af vaade,
Vær hans aasyn fuld af naade.

3. Jeg mit fald hos ilden
giorde, Jeg vil reyse mig ved
vand, Dg ved Guld, hvis naa-
de vorde Kraftig ved sin gode
Aand, At min' øynesilder
maae Aldrig, aldrig stille staae,
Men jeg alle, alle dage Gen
nats synd maae ret beklage.

4. Gengang jeg paa vandet
vandret, Dg hen til min Jesu
kom, Nu jeg er ved synd
forandret, Vil jeg vende til
ham om, Dg i taarers salte
søe Vil jeg gaae, til jeg skal døe,
At min lyst og al min glæde
Gene vare skal, at græde.

5. Jesu, gid det falds exem-
pel Dg oprensning blive mig
Paa mit hierte, som et stempel,
Der indtrykkes kiendelig! At
jeg ey fortvivle skal Over mine
sunders tal, Men mig ved
Gulds naade troster, Som
kan læge alle brøster.

6. Om jeg er saa slem en syn-
der, Som ey solen førre saae,
Dg om satan end begynder
Syndsens rulle at øvslaae,
Fuld af fald, som sole = grand,
Jeg til Jesum Guld og Mand
Vil i bedrings = graad henløbe,
Dg mig i hans naade søobe.

7. Sielen daglig faaer sin
smitte I mit kiøds urene bo,
Derfor vil jeg mig beslitte, At
jeg kan i stadig troe Følge med
i Peders stied Ven til bedrings =
vaster =

vaster = sted, Hvor jeg sielen
ud kan tvette, Og med Jesu
blod besprette.

8. Jesu, giv mig graad og
fukke, Giv mig sorg for mine
feyl, Lad din Aand mit hiert'
oplukke, Sæt der i din naades
speyl, Giv mig trost i sidste nød,
Bed din naade, blod og død,
Lad min sidste graad og klage
Dig til himlens glæde drage.

Den fjerde Uge i Faste.

Om Judas, som fortrivler.

Under den Melodie:

Som hierten med tørst.

Gode synd, du vellyst-engel,
Ach! hvad dog dit spire-
fros, Skyder først en yndig sten-
gel, Pover blomster til at stroe!
Men din frugt er skam og nød,
Pine, kummer, evig død, Hel-
ved-ild og bitter hede, Fra
Gulds strenge dom og vrede.

2. Judas skal et speyl være
For hver syndig øyesteen, Hvor
i synderen skal lære, At und-
flye hans strikk' og green,
Synd og satan i ham gik, Og
sit herre-domme fik, At sin
Frelser han solgte, Mens han
gik i satans bolte.

3. Der han mærkte, at hans
Gørre Forud var til døde
domt, Angest vil ham da ind-
sperre, Da blev skalle-hertet
ømt, Da samvittigheden stak,
Da sin syndegift han drak, Da
hans lyst til galde vendtes. Og
i evig skændsel endtes.

4. Naar han de selv=penge
suer, Hvorfor han sin Guld har
solgt, Da hver blode=draabe

gruer, Hiertet klapper og er
koldt; Mynt og penge intet
kan Gielpe hannem for et
grand, Dødsens stempel paa
hans herte Trykker sig med
helved-smerte.

5. Agt, min siel, hvordan
hun løber Lil de jode=præster
hen, For samvittighedens spø-
ber, Og bær pengene igien,
Kaster dem i templen ned,
Abner sin samvittighed, Som
er fuld af gift og pile, Og
nu færdig at fortrivle.

6. See, hvor brast hans ond-
skab's kilde, See, hvordan han
selv bestod, At han gjorde mez-
get ilde Imod det uskyldig blod,
At han med forræderie Brag-
te Gulds Søn hen udi Baane,
og fors, og døds vanære, Den-
ne synd kan han en bære.

7. Han sit herte hart tilluk-
ker For Gulds rige naade=stod,
Og sig under satan bukker, Vil
en gjøre pligt og bod: Alle
strømme, som der kan Fryde
hvert et siele-land, Dem han
skammelig forstyder, Helveds-
bække i ham flyder.

8. Jesus stod end for hans
øye Ved al verdens synde-
baand, Fuld af meen, af soot og
møye, Havde Judas kyst hans
haand, Og med poenitentses
vand Faldet for hans fod paa
stand, Lødslet Jesum i hans
vaade, Judas havde fanget
naade.

9. Men han meer, end een
forræder, Jesu naade agter en,
Paa hans blod og vunder træ-
der, Pøver hen ad dødsens ven,
J 4

Glem=

Glemmer slet hans pines kraft,
Dg hans dyre blodets saft, Sø-
ger hen til reeb og strikke! I
sit blod sin dom at drikke.

10. O! Gud, lad mig aldrig
lære Dnt af denne onde mand,
Dm end mine feyl de ere Fleer
i tal end havets sand! Dm
jeg med min slemme synd lig-
ger dybt i dødsens dynd, Dg er
stødt af satans pile, Gud, lad
mig dog ey fortvovle.

11. Dm din himmel og din
throne Jeg med synd har stør-
met paa, Dm Guds store æres
frøne Maae for mig ey urørt
staae, Dg jeg al den synd, som
kan Sætte folk i baand og
band; Havde end i verden
drevet, Dog er Gud min Frel-
ser blevet.

12. Thi om nogen synd var
større, End som Iesu dyre
blod Rægtig var slet ud at tør-
re, Hvor til tiende da den stod,
Som udaf hans hierte brød,
Der Guds vrede gav ham stød?
Da var den forgieves rundet,
Dg da havde satan vundet.

13. Ney! o ney! min Iesu
naade Alle synder overgaaer,
Alle synders ver og vaade Læ-
ges ved hans purpur-saar, Dg
hans værdstykkes dybe hav Er
min ondskabets trette-grav,
Naar jeg mig deri vil senke,
Drukner synd og satans lænke.

Dm Pottemagerens Uger.

Under forrige Melodie:

Pengene, som Judas slængte
I de onde præsters skid,
Dg den løn, hvorfor han hang-

te, Som hans fule indvold
brød, Vil ey deres hyle find, I
Gulds kiste lægge ind, Kirke-
blokken vil de spare, Men ey
hierterne forvare.

2. Uden frøgt de tør betale
Judas sin forræder-løn, Deres
vrede dristig spale Udi blodet
paa Gulds Søn, Kirkens
gjemme dog ey maae, De blod-
penges smitte faae; Men det
kan de intet føle I Gulds blod
sig selv at føle.

3. Derpaa deres raad beha-
ger, At de penge gives skal,
For en pottemagers ager, Som
for denne pris er fal, At og
pillegime kan faae et ringe
hvile-land, Dennem vil de der
begrave, Som blandt Gulds
folk lod ey have.

4. O! min Iesu, o! mig
fattes Sands i disse dybe ting:
Himlen kan mod dig ey stat-
tes, Dg ey hele verdens ring,
Fuld af perler, sølv og guld,
Dog kan nogle fodders muld
Mod dit kiød, o! Iesu, sættes,
Aldrig det af mig forgiettes.

5. Men jeg vil begynd' at
lære Hos den pottemagers
grav, At mit leer, som jeg mon
bære, Dg den krop, som Guld
mig gav, Aldrig skal hofmode
sig, Dm den kunde endelig Ud-
af guld og perler braste; Thi
den er dog leer og aske.

6. Udaf verdens jord og ager
Jeg med Adam tagen blev,
Guld, du est min pottemager,
Dg din forsyn hvielt drev, Di-
ne fingre danned' mig Alleveg-
ne underlig, Saa mit leer-
far

far end mon høre Dit almæg-
tig stempels ære.

7. Jeg var fremmed, (Guld
det bedre!) Som jeg daglig
mindes vel, Jeg saa vel som
mine fædre, Fremmed var fra
Israel, Men nu har vi deel og
part Blandt Glds egen børne-
art, Nu har vi en gravsted fun-
den, Som ved Jesu blod er
vunden.

8. Fremmed' er' vi alle dage
Pillegrimme i vor fæ, Naar
vi engang skal aserage Bandre-
klædet, som vi bær, Dg i graven
lægge ned Af vor pragt og her-
lighed, Tak, o! Jesu, vi maae
eye Bed dit blod et roligt leve.

9. Det er nu mit hiertes glæ-
de, Mens jeg boer i dette leer,
Bed hvert sted, som jeg mon
træde, At jeg stunder meer og
meer Til det sted, hvor jeg en
vraa Skal udi Guds ager faae,
Hvor jeg mig til roe kan give,
Fuld af haab at faae til live.

10. Jesu, gjør det for din
pine, At hvor jeg i verden
gaaer, Kan forsigteligen trine,
Tænke, graven aaben staaer:
Sid jeg døer i salig troe, Naar
jeg skal blandt døde boe! Dg
naar dommens dag skal være,
Sank mit leer til evig ære.

Om Jesu i Pilati Dom-
huus.

Under forrige Melodie:

Jesu, som skal verden dom-
me, Til Pilati domhuus
maa Under Jode-haand og
tomme Fuld af svot og stand-
set gaae; For en hedning, som
ey veed Af Guds lov og hellig-

hed, Maae han lade sig ankla-
ge, Ja mod vold og uret tage.

2. O! du hytter Jode-skare,
Som i domhuus en vil gaae,
Men dit kiøds ureenhed spare,
Paffer dog slet intet paa, At
du kandst i lasters dynd, Mord
og loqn og blodig synd, Siel
og hierte slet nedsenke, Dg alt
ont mod Gud optænke.

3. Du, for hvilken jorden
ryfter, Fra hvis ansigt lynet
gaaer, Jordens fyrster staaer
og kryster, Som et ringe pot-
testaar; Du, som en misgler-
nings mand, Den man agter
en et grand, Maae nu staae
for onde munde, Som et lam
blandt ulv og hunde.

4. End vil ey Pilatus være
Saa forhærdet i sin siel, Han
jo til sin domstoels ære Spær-
ge vil om ret og skiel, Dg hvad
klagemaal og sag, De kan fø-
re for en dag, Dm den arme
fanges brøde, Dg hvorpaa de
sig mon støde.

5. Deres giftig edder-sunger
Puste giennem loqnenes mund,
Dg med skiendig orme-tunger
Spotte Gud og sandheds
grund; Hvad de tale, det skal
staae, Som en muur at bryg-
ge paa: Nok er det, at de kun
sige: Han er ond og uden lige.

6. Loqn og last og alle lyder,
Som om nogen siges kan, Ud-
af deres munde stæder Paa den
rene Gud og Mand, At han
folk afvender plat, Keyseren at
give skat, Dg sig selv en konge
kalder, Som ey dennem vel
befalder.

7. Om sit rige og sin krone
 Jesus da et spørgsmaal faaer,
 Men han svarer, at hans thronen
 Udaaf evighed bestaaer;
 Sandhed, som er slet forhadt,
 Dg i verden ild' omladt,
 Den vil han dog rundt udfige,
 Trods al loegn i satans rige!

8. Selv Pilatus maae be-
 kiende, Jesus han uskyldig er,
 Hvad end de vil forevende,
 Dg hvad last de paa ham bær;
 Men om Jøde-loven kan Fæl-
 de nogen sag=løs mand,
 Da maae de ham med sig tage,
 Bringe, om de tør, af dage.

9. Lad da jøde=halse gale
 Logn og lydes, mens de vil,
 Jesus han vil intet tale,
 Svarer ey et ord dertil,
 Deres loegn saa skamløs er kiendelig
 for een og hver, At han derfor
 helst vil tie, Dg Guds egen
 dom opbie.

10. D! du rene Guld og Hæ-
 re, D! du Guds uskyldig Lam,
 Som de onde dyr omsperre,
 Dg paabyrde spot og skam,
 Maa dog nu med tungers snert
 Dg med dragers edder=stiert,
 Piffes, slaes, og uret gøres,
 Ja for ret og dom henføres.

11. Ach! hvad vil jeg mig
 da klage, Jeg et syndigt crea-
 tur, Naar min fiende vil beha-
 ge, Til at staae for mig paa
 luur, Lyve, skiende, flere tand,
 Du min søde Frelsermand, Har
 mod slikt uskyldigt taget, Mi-
 ne lyders skjendsel draget.

12. Taugst du end, ol from-
 heds kilde, For Pilati dom og
 ret, Da var det, fordi du vilde

Med din taushed dølge slet
 Al vor slemme synd og last,
 Som paa dig var eene kast,
 Dg fordi du vilde lide, Satte
 du din ret tilside.

13. Men naar døden mig
 vil støde For Guds dom, jeg
 da vel veed, At du villt for
 mig fremtræde Med al din u-
 skyldighed, Tale for mig, at
 jeg faaer Salighed i dine saar,
 Saa jeg efter min elænde Skal
 min Guld i glæde kiende.

Jesus sendes til Herodes.

Under forrige Melodi:

Til Herodes Jesus føres,
 Som et lam til ræven
 hen, Hvor tyrannens lyst op-
 røres, Ey fordi han var hans
 ven, Men fordi han vented'
 paa, Et mirakel af ham faae,
 At han kunde saa fornøye Sin
 begier og løse eye.

2. Joderne udi hans hœle
 Folge med og hos ham staae,
 Raabe med al magt og mæle,
 Hart med klager paa ham
 gaae; Hvad de før ey kunde
 naae, De nu slittig spinde paa,
 At de kan ham sort afmale,
 Dg loegnagtig paa ham tale.

3. Intet tegn vil Jesus
 gøre; Ikke heller svarer han
 Som en døv, der ey kan høre,
 Som en dum, ey tale kan,
 Saa anstiller Jesus sig, Men
 den Guld i himmerig Skal
 hans sag til lysset føre, Dg de
 haarde klipper røre.

4. Jesus seer, at sandhed
 ikke J. Herodes ore stod, Jorden
 derfor maatte drikke Sancte
 Hanses strube=blod, Dg fordi
 at

at Iesus saae, Retten i spyd-
stagen laae, Derfor vil han
munden lukke, Og kun til sin
Fader sukke.

5. Al foragt og al vanære,
Haanhed, trudsel, spæe og spot
Maae den arme Iesus bære,
Tage alting op for got, Vil
Herodes drille ham, Strax
hans hof med megen skam,
Gjør det tusind gange verre;
Søenne følge saa sin herre.

6. Og at deres onde glæde
I hans skam kan fyldes op,
Med en glimrend' omhængs-
klæde Dække de hans usle krop,
At han saa fra hoffet maa Som
en usel stymper gaae, Fuld af
al den spot og smerte, Som
der brød Guds eget hierte.

7. Midlertid Herodes bli-
ver Med Pilato vel-foreen't,
For han ham den ære giver,
Som han for ey havde meent,
At han Iesum spotte maae;
Dg det gaaer i verden saa:
Mellemmand skal Iesus væ-
re For de stores magt og ære.

8. Naar. o! Iesu, jeg besin-
der, Al din haanhed, vee og
spot, Derudi mit hierte finder
Vere, naade og alt got, Dg i
den skal al min skam, Dg mit
vandhelds fule ham For Guds
ansigt slet tildækkes, Dg mig
ærens krone rækkes.

Den femte Uge i Faste.

Barrabas løsgives, Christus
begieres af folket, at
forsæstes.

Under den Melodie:
Som hiorten med tørst.

See, nu er Pilatus gangen
Til sit dommer sæde hen,
Efter Iesus han er fangen
Ført til ham paa nye igien,
Han erklærer ham paa stand At
han skyld ey finde kan, Som
til døden ham forpligter, I
hvor høyt de hannem sigter.

2. Men om han dem kan
formilde, Vil han straffe ham,
og saa, Naar han er medhand-
let ilde, Vil han lade hannem
gaae, Saa det tit i verden
skeer, At personer man anseer,
Dg den rene ret at bøye, For de
store folk at føye.

3. Mens Pilatus saa mon
svare, Gaaer hans hustru bud
afsted, Veder, at han sig vil
vare, Dg sig ey befatte med
Fangen, som retfærdig er,
Gud selv tager ham sig nær,
Dg i hendes søvne-dvale Vil-
de himlen for ham tale.

4. D! i Foder, steene-blin-
de, D! i slet forhærdede, Hø-
rer her en hedenst kvinde, Som
flur bedr', end I kan see;
Naar hun sender frem sit bud,
Erindet er alt for Gud; So-
ver hun, som vel kan somme,
Da er Guld i hendes drømme.

5. Alle ting forgieves ere
Dog udi min Iesu sag, Om
hans uskyld end mon være Klæ-
rer' end den lyse dag; Intet,
intet hielp maae, Magten
skal for retten gaae, Gud
maa tie nu og tænke, Spændes
hart i urets lænke.

6. Vil Pilatus veyen bane,
Dg anledning give paa Deres
paastetik og vane, At han Ie-
sum

sum løs kan faae, Viser dem
saa Barrabam, Dvertyd af
mord og skam, Ham de kan
med stiel henrette, Dg i fri-
hed Jesum sætte.

7. Herpaa tændes alle tun-
ger Ved en helveds-avinds-glød,
Alle jodist øgle-unger Edder-
galden overflød, Raabte: bort
med denne, bort, Slaae, kors-
fæst ham, gjør det kort, At vi
hannem qvil kan blive, Bar-
rabam du frie maae give.

8. Saa est du, o! Jesu ble-
ven Regnet ind i morder-slof,
Blandt misdædere opstreven,
Blevet Jøders snuble-blof,
Som ey tænkte, at du tog
Dennem fra Egyptens aag,
Dg ved lammets blod befriede
Fra den morder-engels qvide.

9. Vil der da slet ingen kien-
de, Dg see Jesu jammer an,
Skal den morder løs bortren-
de, Som er fuld af rov og
ran, Fuld af blodskuld, synd
og skam? Dg Guds himmel-
reene lam, Som af syndplet
aldrig vidste, Skal sit liv paa
korsfæst miste.

10. D de underlige dom-
me! D Guds dybe stulte raad!
Hvor til ey min stiel kan kom-
me, Men maae bade sig i
graad; Naarden tænker, Je-
sus leed ldi sin uskyldighed,
Wilde intet sig erklære, Men
lod tøveren passere.

11. Heraf kan jeg daglig
finde En utroelig himmel-trøst,
Som kan mig i hietet vinde
Mod min synd og store brøst;
Er jeg end saa fuul og slem,

Som den verste morderlem, D!
jeg seer, at Gud han kaster
Hen paa Jesum mine laster.

12. Derfor skal ey mine
synder For Guds dom fordøm-
me mig; Thi jeg troer, at Gud
mig ynder, Keene Jesu, udi
dig; Derfor skal jeg naade faae,
Dg for dommen vel bestaae;
Thi du for min skyld og brøde
Lod dig saa uskyldig døde.
Jesús hudstræges, bespottes og
torne-krones.

Under forrige Melodie:

Wil dog himlen intet tale
Udi Jesu rene sag? Skal
da løgn og avind prale, Mørk-
ne sandheds soel og dag? Skal
dog Jesus, som er kiendt liden
skyld, og ey har tient, At fors-
følges saa og plages, Skal
hans hud dog af ham tages.

2. Himlene nu stille tier,
Mens man strækker lov og ret,
Dg den efter venstebærter, Ja
saaer den paa struer set! Dom-
meren han veed vel, hvad Sa-
gen er, og al den had, Som
gør Jesu denne mæne, Dog
maae retten ham ey føye.

3. Folket vil han dog fors-
nøye, Dg til villie være saae. At
hver bandsat Jøde-øye Dog
kan see og stionne paa, At han
dennem tiene vil, Steder der-
for minde til, Jesus han skal
hudeflettes, Dg mod retten
forurettes.

4. Riis og seve pisse-rem-
mer Flettes nu til Jesu hud,
Dermed slaaes hans usle lemer
Til at blodet strømmer ud!
Hvert et slag gjør dybe saar,
Som

Som til been og marven gaaer,
Saa han sig, som ormen vrier,
Dg hans hierte i ham svier.

5. Efter disse blodig slænger,
Som er giort ham over-
alt, De hans legem overhæn-
ger Med en purpur-kaabe palt,
At de med en ære-dragt kan
iføre ham foragt, Dg ubi et
konge-klæde Wrens Guld i stø-
ven træde.

6. Krone de med haanhed
sætte Paa den søde Frelser-
mand, Som af torne de udslet-
te, (Første frugt af jordens
band) Skarp som naal og
sverdets od, Ympet op af slan-
gens brod, Den de om hans
tinding trykker, Som hans
dyre blod udrykker.

7. Konge-spiir de ham og
vækker, (Wien et rør med stor
foragt) Dg en torne-krone
trækker Om hans isse af al
magt, Saa hans hoved rundt
omkring Staaer i tusind blo-
de-spring, Fuld af meere
meen og qvale End min tun-
ge kan udtale.

8. Spodste knæfald maae
han tage, Lide slag paa blodig
kind, Sa hver stak og skarn for-
drage, Ham i øyne spytter ind;
Dog kan ey den vredes flod
Dømmes med hans skam og
blod; Korsens død er det, de vil-
le, Intet kan dem ellers stille.

9. D! min Jesu, o! jeg fin-
der At mit hierte blode maae;
Thi samvittigheden minder,
Thi har dig hudflettet saa, Dg
Sag har dig suul og slem. Hæng-
de ved hvert riis og rem, Hvor-

med du blevst slidt og slagen,
Dg af megen vee betagen.

10. Derfor vil jeg hudflet-
te Alle lystre i mit blod, Dg
min siel i graad udsætte Hos
din naades purpur flod! Jeg
om naade raabe vil, Hielp, o!
Jesu, hielp dog til, Jeg i
troen hen kan krybe Did, hvor
dine saar de drybe.

11. Torne kronen, som dig
stinger, Dg ubi min lystgaard
randt, Dg min egen udyds sin-
ger Disse torne-qviste bandt:
Jeg dem vældig trykte ind Med
et ont halstarrigt sind, Saa, du
maatte strax udtomme Mang'
ustyldig' blodestromme.

12. Derfor vil jeg daglig
hugge Syndens torn og tidsel
op, Lad dit blod mig dog be-
dugge, Som flod af din hel-
lig krop! Tænk at tornen i dig
sød, Gior min siel dog dermed
glad, At min synd og slangen
stodte Brodden stumpet, der
du blødt.

13. Jeg har med al magt og
vælde Trykt dig spottens rør i
haand, Hielp mig det igien at
fælde, Hielp mig ved din kraftig
Aand; Selver jeg et uselt rør:
Men o! søde Jesu, hor;
Slaaer jeg dig foruden maade,
Revs igien, men dog i naade.

14. Hver den fik jeg paa
din ære Haver, som en daare
kast, D! lad den dog aldrig væ-
re, Mig en evig fiendsels last;
Skyl den bort i naadens flod,
Stryg den over med dit blod,
Saa skal al min fiendsel ikke
For Guds dom mig ureen stikke.

Den siette Uge i Faste.

See! hvilket menneſte.

Under den Melodie:

Som hiornten med tørst.

h^ovordan end Pilatus hinde-
ted', Og fra ret til uret
ſtreed, Siantes det dog, at
han viated' Efter lidt barm-
hertighed; Thi han ledde JEs-
sum ud Med en blode-
ſtriblet hud, Torne-
kronet; ilde fa-
ren, At bebage Jode-
ſkaren.

2. Seer dog nu, I stolte Jø-
der, Seer dog, hvilket menne-
ſte, Nu for eders øyne møder!
Seer dog paa den verk og vee,
Som hans hierte lide maae,
Nu der fra hans top til taae
Er ey hudelap at ſtue! Hvo
kan for ſlig ſyn ey grue?

3. Seer paa jorden, han be-
træder, Hvor den finder med
hans blod! Seer til himlen,
ham beklæder, Dm der nogen-
finde ſtod, Elig en fange uden
ſag Under heele himlens tag!
Eiger mig, o! vil I ſige, Dm
I have ſeet hans lige

4. Seer, om nogen orm kan
være Meer elandig, end ſom
han! Seer, om jorden dog kan
bære Nogen ſlig vidunders
mand! Seer dog an, om ey en
ſteen Maae bevæges ved hans
meen! Seer, og ſiger, om hans
jammer Gder ey om hiertet
frammer!

5. Seer, hvor tornene ham
bryde! Seer, hvor blodet tap-
pes ud! Seer, hvordan hans
øyne ſtyde! Seer, hvor han er
uden hud! Seer, hvor pine-

fuld han ſtaer, Hvor han over-
alt er ſaar! Seer, hvor han ſig
ſammenkrymper! Seer, og yn-
ker dog den ſtymper!

6. Seer, hvordan hans kin-
der blegner! Seer hans ſtore
hierte-klap! Seer, hvor han
mod jorden ſegner! Seer dog
at det er kun knap, At han livet
holde kan! D! hvor uſel er
hans ſtand! Jeg vil ham nu
lade fare, Dm han kan, fra
dødsens snare.

7. Ingen vil ſig dog forbar-
me, Ingen ret er JEsu ven,
Folket fanger an at larme,
Skyder ſig til kejseren, Kaa-
ber, at Pilatus maae Stor
unaade vente paa, Dm han
ſlipper denne fange, Som til
kronen torde lange.

8. Agt, min ſiel, og agt, mit
øye, Dm du nogen tid vil ſee,
See da paa din JEsu møye,
See dog an hans verk og vee:
See, hvor haarde ting han leed!
See, hvor ingen denlighed Bar
hos hannem at fornemme, Der
han ſtod i dødsens klemme!

9. Alt det, ſom jeg ſeer og
ſkuer, Er min ondſkabs bitter
rod, Og de ſunde-fulde druer,
Hvis forgiftig edder-blod Sten-
kes paa min JEsu troy, Fra
hans taa og til hans top, Som
hans lives kraft opæder, Men
han perſe-karret træder.

10. D! jeg ſeer dig fuld af
jammer, Fuld af verdens ſynd
og ſkam Under Herrens vredeſ
hammer! D! du Guds uſyndig
ſam, Fuld af pine, Fuld af ſtod,
Fuld af alſkens ſorg og nød,
Fuld

Fuld af al den helved-smerte,
Som var lavet til mit hierte.

11. Men fordi du vilde blive
Saadan et spectakel her,
Derfor skal min Gud mig give,
Dig at see i glæden der, Her be-
seer jeg dine saar, Der skal jeg i
evig aar, Fuld af Mandens lyst
og lue, Futrolig fryd dig stue
I Jesu dømmes til at kors-
fæstes.

Under forrige Melodie:

Rettens spirr det er alt bræk-
ket, Kiærlighed er bleven
kold, Al retfærdighed er svæk-
ket, Ustyld lider last og vold,
Lagn er ført i sandheds dragt,
Sandhed er i støven lagt, Uret
klæder dømmens sæde, Ste-
ne maae derover græde.

2. Ret og uret lige gielder,
Lige høyt optegnet er, I Jesu
klare sag den helder, Ingen ret
har øye der, Folkets løse snak
gaaer frem, Deres raab har
traft og klem, Retten skal for
den indrømmes, I Jesu hen
til korset dømmes.

3. Aldrig under himlens
bue Dg det hvalte stjerne-tag
Var der sig en dom at stue Udi
sig en retviis sag; Uden skyld
og al beviis Gaaer man paa
kans livs forliis, Dg til kor-
sens død ham stiller, Efter fol-
kets onde grille.

4. Nu saa er da dommen
gangen, I Jesu er til døde
domt, See nu frydes helvede-
slangen, Nu Guds hierte det
er smt, Nu den svare pin' og
nød, Nu den bitter korsens død
hannem digt om hiertet gri-

ber, Dg hans siel med bang-
hed kniber.

5. Strax Pilatus sine hæn-
der Tvetter udi hyle-vand, Dg
sin uskyld forevender, Meener
han er reen og grand; Men, den
dom paa I Jesu blod Toes ey
bort i nogen flod; Hænderne
maae tvettet' være, Smitten
skal dog hiertet bære.

6. Jøderne sig frngter ikke
For den skyld i I Jesu død, De-
res siel det ey kan stikke, Om
hans blod i ølen flød, Derfor
raabe de og paa, At hans blod-
hevn den maae Dem og deres
afkom røre, Thi de veed vel,
hvad de giøre.

7. Nu saa vil jeg da nedfal-
de For den domte I Jesu fod, Dg
besee min synde-galde, Om
den piinte ey hans blod: Om
jeg selv ey aarsag var, At
hans dom den blev saa svar;
Om jeg hialp ey til at fælde
Denne dom af al min vælde.

8. Jo min Gud, jeg bør ey
dolge At min synd foruden tal
Jo var med, dig hen at følge
Ind i dømmens huus og sal!
Mine synder dommen skrey,
Dg dig hen til døden rev; Hvor
jeg seer din dom og vunder,
Seer jeg alt mit segl der under.

9. Intet vil jeg haanden
vaste, Jeg vil ey undskyldte
mig, Men nedvælte mig i aske,
Græde, bede hiertelig, At, o!
I Jesu, du ey vil Mig min ond-
skab regne til, Men oppaa din
dom affrive At min skyld, og
naadig blive.

10. Du foruden skyld og
brøde

brøde Gavst dig under dødsens dom, Ja selv villig for mig døde, Derfor est du og saa from, At jeg for Guds domstoel maa Al min tilflugt hos dig faae, Saa din dom er mig en baade, Og jeg bliver dømt i naade.

Den syvende Uge i Faste.

Jesus ledes ud fra domhuset til Golgatha og bær sit kors.

Under forrige Melodie:

Som hierten med tørst.

Kommer I, som vil ledsage Jesus til sit rettersted, Hvo der vil hans kors paatage, Kommer nu, og følger med! Kommer, hvo der græde kan, Her heele bække vand udaf eders øjne = tuser, Som af hierte = forrig bruser!

2. See, hvor onde stridsmand slider Purpur-kaaben af hans krop, Ogter intet hvad han lider, Men hans saar kun river op, Trækker ham hans klæder paa, At de saar, som blodig staae, Kan fuldtrykkes udaf smerte, Og sig trænge til hans hierte.

3. See, hvordan de ham udstøder Kaster hannem forset paa, Simon af Cyrene møder, Der de hen med hannem gaae, Om han end ugiere vil, Nøde de dog hannem til, At han forset maae paatage, Og med Jesu det hendrage.

4. Dvinderne, som hannem følger, Brier hænder, væner sig, Og af øynes salte bølger Dverdugges jammerlig: Jesus fuld af dødsens vee, Vil dog vende sig, og see Den til

deres graad og qvale, Og saa ledes til dem tale:

5. Græder ey, I arme kvin-der, Græder ey saa hart for mig, Jeg min forrig snart forvinder I mit søde himmerig! Seer i eders egne saar, Og hvad eder forestaaer; Græder for den store plage, Eders syn-der forarsage.

6. See, jeg nu, som en misdæder, Fuld af dødsens angst gaaer, Og til forset villig træder, Fuld af eders skam og saar, Dog skal jeg saa snartlig faae Al min Guddoms ære paa, Tage himlen ind med glæde, Lader derfor af at græde.

7. Men naar jeg har himlen inde, Da skal eders afkom faae Store plager forst at finde, Da skal de i hver en vraa See eslcendighed og nød, Sværd og ild, og usel død, Da skal hver sig salig statte, Som ey giver barn at patte.

8. Søde Jesu, gid jeg kunde Følge dig, og noye see, Hvor- dan dine saar de runde, Hvor- dan du varst fuld af vee, Da man rev dit purpur af, Og hvad pine det dig gav, Der man dine saar oprykte, Og med forset dig betrykte.

9. Stjerne vil jeg mig ned- bøye, Villig tage forset paa, Det dog lindrer ey din moye, Hjælp deraf du ey kan faae; Om mit øye var en flod. Og jeg kunde græde blod, Maae du dog vaa forset lide, Og mod døden for mig stride.

10. Giv mig kun, naar jeg skal

skal bære Korsets byrde, at jeg da kan i dig taalmodig være, Dg dig aldrig falde fra, Vilt du fra min taa til top, Saare min den syndig krop, Hielp og trost da, naar mig rammer Armod, fængsel, nød og jammer.

Paa Langfredag.

Om Christi korsfæstelse, pine og Død, som kan bruges for Prædiken paa Langfredag, saavel til Fro-Prædiken, som til Høymesse, og endeel til Aftensang, efter Ritualets Anledning.

Under den Melodie:

Som hørteu med tørst.

Bryder frem, I hule sukke, Af mit dybe hiertes grund, Ingen kan min sorrig slutte, Ingen holde for min mund; Thi min sorg, som hiertet bær, Dg min indvold i mig stæer, Skal af mine øyne flyde, Dg ud fra min tunge brude.

2. Alle I, som eder vende, Paa den runde jordens bold, Kiende eders synds elænde, Thi Guds Søn han lider vold; Guld og Mand for vores sag Maae dog lide vold i dag, Guld i tiødet nu maa lide, Dg sig giennem døden stride.

3. Nys er han fordømt til døde, Tænk, min siel: han kommer der, See, hvordan hans saar de bløde! See, hvordan han korsset bær, See, hvor stribt er hans hud! See, hvor usel seer han ud! See, hvor torne-kronen stikker. Hvor hans mund sit blod inddrifker!

4. Tænk, hvor fuld han er af vaande, Dg som ormen vrier sig! Agt, hvor stakket er hans aande, Hvor han stonner ynkelig, Hvor han blodig er og blaa, Dg hvor neppe han kan gaae, Dg maae dog med korsset stræbe, Dp til Golgatha at slæbe.

5. Spørg dog en, hvorfor hans klæder De saa blod-besøled' er, Han Guds vredes perse træder, Dg al verdens blod-skyld bær, Slangen ham i hælen bed, Siften ham hans herte sleed, Som hans aarer giennemrendte, Dg ham for vor ondskab stændte.

6. Tænk, hvordan de korsset reise, D! min siel, forglem dog en, Hvor de stolte joder kneise, Dg ham bare dødsens veen, Skarpe nagler, vadsse spyd, Dg hvo fuldest af udyd Mæest kan ubarmhertig være, Han fortjener største ære.

7. Agt, hvordan de hannem stienke Med en galde blandet skaal, Dg hans svage herte krænke Med al ondskab fulde maal; Vdike og myrrha maae De velsigned' løber faae Paa sin retter-sted at smage, Ach! en ubørt synd og plage

8. Dp ad korsset de ham trække, Støde, trykke, gjør' ham meen, Dg med grumhed strax udstrække Hans udmatred' arm og been; Nagle ham til korsset fast, Saa hans seener hart ad brast, Dermed lade de ham hænge, Til hans pine at forlænge.

9. Merk, hvor de hans kræfter

ter sprenger, Og hans bryst, hvor trangt det gaaer, Hvor hans legems byrde hænger, Fuld af mange blodig' saar: See, hvor er hans scener raft', Hans afmægtig' arme strakt, See, hvor han af angest krummes, Og hans blodig' øyne dummes.

10. Her er nu ey meere naade, Ingen redning, ingen raad, Ingen ynker nu hans vaade, Om han ofer blod for graad; Ingen har medlidenshed, Udaf medynk ingen veed, Intet hierte vil sig skamme I den vaande, ham mon ramme.

11. Staaer dog stille, agter noye, Alle i, som gaaer omkring, Mærker dog, om noget øye I den heele verdens ring Haver stuet sig en mand, Fuld af Herrens vredes baand, Fuld af pine, spot og klage, Slangens gift og syndsens plage.

12. See, hvor han blandt rover-knegte Er opvrenst til spot og skam, Og hvor grumheds ild opstegte Dette Guds uskyldig' lam; Midt iblandt det rover-par Det forbandet' træ ophar Al min glæde, liv og lykke, Al min salighed og smykke.

13. Her, hvor falder han i fukke Lil sin Fader, at han ey I sin brede slet vil lukke Naadens dor og livsens vey For det blinde jøde-folk; Du vil dem til livet fore, Dødsens spot vil de dig giøre.

14. Paa hans kors Pilatus skriver Jøde-Konges titel op, avind digt i hiertet river Paa

hvert hardet Jøde-krop; De maa see og sprætte ved, At min Iesus led fra led Blodig er, og kan dog bare Konge-titel med stor ære.

15. Skriv dig, Iesu, paa mit hierte, O! min konge og min Gud, At ey vellyst eller smerte Dig formaaer at slette ud; Denne opskrift paa mig sat: Iesus udaf Nazareth, Den korsfaste er min ære, Og min salighed skal være.

16. Dette kom og til hans noye I det sure dødsens bad, At han stuer med sit øye, Hvor hans klæder splittes ad, Og hvor stridsmand tildre sig, At de kunde spottelig lod og ligning derpaa giøre, Hvem hans kiortel skal tilhøre.

17. Om jeg arm og nogen bliver, Og om verden mig til spot Klæder, middel fra mig river, O! det bliver dog vel got, Jeg skal dog ey nogen fraae, Naar jeg skal for dommen gaae, Thi jeg træder frem med glæde For min Gud i Iesu klæde.

18. Midlertid jeg seer og gruer, At du spottes trodselig, Og at hver et afkum truer, Og gier miner udaf dig, Men, o! Iesu, ved din spø Paa det røde korses træ Skal min skam og skændsel vinde, Og jeg himlens ære vinde.

19. Røveren, som sig tillegner Din døds kraft i stadig troe, Ham du paa dit hierte tegner, Lovet paradises roe Frie mig Iesu, frie mig fra Røvers skam, men giv mig da, Naar

jeg er i dødsens vaade, Røve-
rens hans troe og naade.

20. Ach! o! Jesu, hvor for-
ander Sig i mig hver draabe-
blod, Naar jeg did i tanker van-
drer, Som din kiære moder
stod, Under korset, og besaae Al
den spot, dig lagdes paa, Al den
skam og al den smerte! Ach!
hvor vee var hendes hierte!

21. Ingen kan med tungen
sige, Hvordan sværdet trængde
sig Med al forrigs jammerpig-
ge, Giennem sielen smertelig:
Hvor hun vilde om sig see, Var
kun idel ach og vee, Guds og
hendes Son der hænger, Som
man snart til døden trænger.

22. En discipels forsvar ta-
ger Hun af Jesu mund til trost,
Dg en draabe sød hun smager
I sin angest ved hans rost;
Dermed tier hun og troer, Dg
sig paa hans løfte roer! Sid jeg
saa i al min vaade Lader Gud
og Jesus raade.

23. Solen haanes og be-
dækker Sig med sørge=dragt
og mørk, Mod naturen verden
skrækker, Dagen er som nattens
ørk; Jesus raaber ynksom ud:
Eli, Eli o! min Gud, Pri
har du i denne fare Mig for-
ladt i dødsens snare?

24. O! mit legems soel, mit
øye Blues ved min synde=daad,
Skul min skam i megen møye,
Til du mærkes slet af graad;
Thi min Jesus er forladt, For
jeg ey i dødsens nat Ewig hel-
ved=mørk skal føle For min
skamløs synde=sole

25. Jesus tørster, men han

ikke Andet faaer at ledtes paa,
End som ædike at drikke, Sma-
ger den og raaber saa: Skrif-
tens vldne, som den bær Om
mig, nu fuldkommet er, Alt,
hvad Adam kund' lmaale, Gior
jeg ret i denne skaale.

26. Ret som alle blode=draa-
ber Ved hans hierte stille stod,
Jesus da mod himlen raaber,
Giennem dødsens grumme
stod: Fader, i din hulde haand
Jeg befaler siel og aand: Der-
med han sit hoved bøydte, Dg
Gud med sin død fornøydte.

27. Jesus doer, og jorden
ryfter, D! mit hierte, stalsv du
da, Doer da hen, i slemme lys-
ter, Doer, og driver langt her-
fra! Thi nu vøde Gud og Mland,
For den slemme lystestand, Der
i aplet torde bide, Hvorfor han
leed dødsens quide.

28. Jesu, jeg din død bes-
græder, For jeg dertil aarsag
gav, I din død jeg mig dog glæ-
der, Ja mit støv udi min grav;
Thi mit liv er i din død, Dg
der den dit hierte bred, Da
din søde naade=kilde Mig til
liv opbriste vilde.

29. O! min Jesu, gid jeg
kunde, Jesus, gid jeg kunde dog
Doe med samme ord i munde,
Hvorned du din affkeed tog!
Bøn, ol bøn dit hoved ned Til
mig udi dødsens sveed, At min
siel dit kys maae nyde, Naar
jeg skal min aand udgyde.

Efter Prædiken:

Om de syv ord, Jesus talede
paa Korset.

Under

Under den Melodie:

Jesus søde hufommelse ic.
Gaf under Jesus kors at
 staae, O kiære siel, og
 med attraaa Kys Jesus læber,
 og giv agt Paa, hvad han
 har til afskeed sagt.

2. Af korsets træ min Jesus
 sus lod, (Trods Bektals den
 bittere flod,) Fremklinge naa-
 dens fulde roft, Mig og en-
 hver til liv og trost.

3. Han først for sine fiender
 bad: O! kiære Fader, dem
 forlad; Thi hvad de gjøre,
 veed de ey, Saa blind' er' de
 paa syndsens vey.

4. O! Jesus, beed du og for
 mig, Du seer, hvor blind og
 skrobelig Jeg er i al min vey
 og verk, Men ved din bøn jeg
 bliver stærk.

5. Han dermed til sin moder
 saae, Hvor jammersuld hun
 monne staae, Som stødt iglen-
 nem siel og liv Med morder-
 sværd og dræbe-kniv.

6. En anden sen han hende
 gav Til lindring, trost og
 støde-stav: Johannes tag dig
 hendes sag, Som moders, an,
 fra denne dag.

7. Naar jeg, o! Jesus, og
 skal staae Forladt, forhadt med
 korsset paa, Ja vennelos blant
 rov og ran, Send et Gulds
 barn, som tar mig an.

8. Den rever, som sin synd
 fortrød, Dg troste sig i Chris-
 sti død, For hannem brød
 han dødsens riis, Dg ham til-
 sagde paradisis.

9. Lad mig og i min sidste

stund faae trost af Jesus Mand
 og mund, O! lad mig daglig
 bedre mig, Dg faae en lod i
 himmerig.

10. Det fjerde ord var græs-
 feligt, Dg aldrig herde him-
 len slikt: Min Guld, min Guld,
 hvi haver du J denne nød for-
 ladt mig nu?

11. For min skyld bleef du
 saa forladt, Dg af Gulds vres-
 de taget fat, At aldrig jeg for-
 lades skal J dødsens grumme
 dyb og dal.

12. Gulds vredes ild ham tæ-
 red' op, Dg saften af hans usle
 krop; Mig tørster, sagde han,
 og sit Af addike saa saur en drif.

13. Han smaged', og sagde:
 det er alt Fuldkommet, som er
 om mig talt; Hvad vidne skrif-
 ten om mig bær, Til priff' og
 punct fuldkommet er.

14. Saa tog du i den suure
 skaal Mit vellyst-syldes syndes-
 maal; Jeg drak af Adam syn-
 den først, Men du fikst giften
 i din tørst.

15. Des har jeg trost i hiers-
 tes-rod, At jeg en evig glædes-
 flod For din den sure drif skal
 faae Fra Lammets fryde-strøm
 og aae.

16. Derefter Jesus gav et
 raab, Alt fuld af livsens store
 haab, Han sagde: Fader, i
 din haand Befaler jeg min siel
 og aand.

17. Det ord, det ord sig
 trænger ind Iudi mit herte, siel
 og sind, Sid det og blive sidst
 de ord, Jeg tale skal paa den-
 ne jord!

En Almindelig Passions-
Psalme.

Under den Melodie:

Jeg beder dig min Herre.

S! store Guld, din Klærlighed
Jeg aldrig nok kan stat-
te, Dit riigdoms dyb jeg intet
veed Med al min sands at fat-
te, Hvordan du elskte verden
saa, Din Son at vilde give, At
hver, som troer paa hannem,
maae I himlen salig blive.

2. Du, søde Jesu, togst dig
paa uldi Gulds raad, at vilde
for verdens synd i borgen
gaae, Din Fader at forvilde,
Saa al den straf, og pligt og
bod, Guld vilde os tilregne,
Den paa dit regnskab du lod
Til fuld Betalning tegne.

3. I vor natur du klædte
dig, Og den med din foreente,
Og for vor arv i himmerig I
megen trældom tiente, I fat-
tigdom og megen nød, I hun-
ger, tørst og moye, I fristel-
ser og satans stød, Som tit
du maatte døve.

4. Men over alt din pinsel
gaaer, Din blodig sved og
smerte, I haanhed, spot og
mange saar, Om dit uskyltig
hierte, Din torne-krone og din
dom, Din vee og al den qvale,
Som dig paa korsset spendte
om, Som ingen ud kan tale.

5. Gulds vredes ild paa sielen
dig Med helveds-angest brænd-
te, Paa legemet elandelig Dig
alle plager stændte, Du maatte
Gulds retfærdighed Til prikke

fyldestgiøre, Af os til Guld i
evighed Du dermed kunde føre.

6. Saa har du ved din pine
hent Os fra al helveds-vaade,
Og for os ved dit blod fortient
Barmhiertighed og naade,
Som hen til alle strækker sig,
Der vil fra synde vende, Og
udi troen favne dig Til deres
sidste ende.

7. Min siel, vær derfor frist
og fro, Bliv fuld af himmels-
glæde, Du kandsi i fuld tillid
og troe Nu for Gulds ansigt
træde, Thi Jesus ved sit kor-
ses blod har fred med ham op-
rettet, Og i den dyrebare flod
Er al din synd aftvettet.

8. Lad død og diavel pøse
paa, Hvor de mig om kan brin-
ge! Min Jesus skal imod dem
staae, De skal mig aldrig twin-
ge: Thi døden haver mist sin
braad, Og slangens trædske
hoved Ved qvindens sæd er
undertraad, Som Guld selv
havde lovet.

9. Ved Christi død og ved
hans Aand Jeg synden vil af-
fige, Og verdens veltyst ved
hans haand Og store kraft be-
frige, Og taber jeg end tit mit
slag, Jeg bær dog en forsage,
Jeg vinder dog, fordi min sag,
Selv Jesus vil antage.

10. Saa skal da Jesu dybe
saar, Hans marter, død og pine
Beskytte mig, i hvor jeg gaaer,
Jeg skal i graven trine, I sta-
digt haab, at see forsandt Min
Guld paa ærens throne, Og
takke Jesum, som der vandt
Mig livsens dyre krone.

En

En anden almindelig Pæffions-Pfalme.

Under den Melodie:

Jeg raaber til dig, o Herre.

D! Jesu, verdens Frelsermand, Du store livsens Fyrste, Som hiorten efter tilde-vand, Min siel for dig mon tørste, D! du Gud Faders evig Søn, Som vilde fra dit rige Dybt nedfrige, At frelse Adams kien, Dg satan at bekrige.

2. Da jeg og alle mennecker War' fast i dødens grube Ved Adams synd, i al ufær Dg satans grumme strube: I tidens fylde lodst du dig Udaf en jomfrue føde, For at øde Vor død, og endelig Satans magt at omstøde.

3. Din Faders vredes ild og brand Slet ingen kunde dæmpe, Foruden dig, du Gud og Mand, Vor sag du vilde lempe, Dg for os indgaac haarde kaar, Dig at i døden give, Dg aflive, Et blodigt offer for Al verdens synd at blive.

4. Saa har du med dit dyre blod For mig og alle sonet, Dg gjort faldkommen synde-bød, Fra evig død os staaet, Om vi ey ubødfærdelig I synden os formaster, Dg forkaster Vor arv i himmerig Med vantroe, skam og laster.

5. Mig skal ey vellyst derfor meer, Ey riigdom mig betage, Dg ingen høyhed, som jeg seer, Mig nogen tid behage, Imod min Jesu kiærlighed: Hans

førs, hans saar og plage, Alle dage Gjør mig af verden kied, Dg skal mig derfra drage.

6. Dg om jeg havde synder fleer, End havsens sand i mængde, Dg satan, som min ufærd seer, Med fristelser mig trængde I troen vil jeg ham imod Med Jesu værdskuld traade, Dg den naade, Jeg haver i hans blod, Som har ey maal og maade.

7. Skal jeg og efter Guds behag Flux meer, end andre, tage Af forset, og hver levnetsdag Min byrde møysem drage, Min siel forbedres dog derved, Thi du mig understytter, Korset nytter, Thi ved taalmodighed Jeg nær til himlen stotter.

8. Om af min sterke fiende jeg Skal og forfulget være, Dg tage mangen magtig streng Paa legem, ja paa ære: Lad ham kun, mens hans magt for-maaer, Forfølge, slaae og slide, Jeg vil lide, Naar jeg beseret de saar Paa Jesu ryg og side.

9. Naar svaghed mig og legger paa Min sotte-seng, og smer-te Mig griber an fra top til taa, Til marv, til been og hjer-te, Da troster mig din pins kraft, Som jeg i sielen finder, Dg udrinder Fra dit blods dyre saft, Som mine saar forbinder.

10. Dg endelig i dødens stund, Naar øynene vil briste, Skal ingen i den sidste blund Af troens haand dig vriste, Udi din død jeg dristelig Dg i din tro vil yve At hensøve, Du tar min siel til dig, Som skal dig evig love.

Register

R e g i s t e r

Paa de Psalmer, som findes i denne Psalme-Bog.

A ch Guld! du kiæreste	124	Den idræt Gud er	133
A ch Guld. min HErre	83	Den lyse Dag forgangen	76
A ch HErre from	118	Den naade Gud har	164
A ch levende Guld, jeg	15	Den naade, som Gud	128
H Erre, lov og priis	157	Den signede dag er	42
H Erre, lov, priis og	80	Den som mig føder	63
A f Adams fald er	69	Der Jesus Christus	97
A f dybeste nød lader	85	Det er forvist paa	178
A f dybsens nød raaber	88	Det er Guds villie	112
A f ganske hjerter	171	Det hellige kors	103
A f hønheden oprunden	28	Det intet krænke	141
A l den ganske	44	Dig bede vi bornene	148
A l verden frude sig	141	Dig takke vi, o HErre	126
A lle ting er underlige	46	Dig være lov og priis	158
A llene paa Guld	158	G ia, hvor vel du	91
A llene til dig, HErre	57	Gia mit hjerter	73
A llene Guld i himmerig.	4	Enhver som troer	8
B ehold os HErre	70	En liden stund vil	116
Betlage af al min	13	Er skibet nu og folk	68
B evær mig HErre	88	Et barn er født i	44
B evær os altid	165	Et lidet barn saa	6
B ryder frem, i hule	209	Et trofast hjerter	36
C hriste, du est baade	86	F ader vor udi himmerig	81
C hriste, du est den	180	F olgt Jesu med, jeg	108
C hriste, lad din ædle fred	77	Forgieves er arbed	174
C hriste, som est en høvd.	166	Forleen os med fred	19
C hrist den Hellig Aand	7	Fra døde opstod den	107
C hrist laae i dødsens	105	Fra Gud vil jeg ey	113
C hrist stod op af døde	6	Fra himmelen hid	122
C hrist til himmels	6	Fra himmelen hønt	43
C hristus Jesus for os	5	Fra himmelen kom den	47
C hristus kom selv til	79	Fra mennesken haver	36
C hristus vor HErre	134	Frikt op min stel	41
D en christelige kirkes	170	Fromme christne, haver	170
Den dumme aand	88	Fryd dig du Christi brud	27

G aær du igien	121	Hvo som Christi kors	70
Gaf sorg og flag	123	Hvo som vil leve	51
Gaf under Jesu kors	212	Hvo som vil salig	181
Give Gud i himmerige	117	Hvordan end Pilatus	206
Glade ville vi halleluja	92	Hvor deilig skal	150
Gud Fader bliv du	137	Hvor gaær det dog	75
Gud Fader og Søn og	34	Hvor stor er dog den	60
Gud Fader udi himmerig	68	Hvor tryg en veg	49
Gud give vor Konning	19	J alffens fare	156
Gud Hellig Aand i	130	J christne, hvo i ere	66
Gud være lovet altid	12	J christne, som	122
Guds godhed ville vi	52	J døden Jesu	104
Guds hellige engle	191	J Jesu navn skal	52
Guds naade jeg altid	74	Jeg arme synder	16
Guds Søn er kommen af	26	Jeg beder dig Fader	119
Guds Søn han sagde	142	Jeg beder dig min	32
H erodes, hvi frugter	58	Jeg glæder mig	138
Herre Christ Gud	25	Jeg haver min sag	176
Herre Gud, du som	83	Jeg, Jesu, maa	143
Herre Gud, lar mig	175	Jeg løfter heit op	64
Herre Jesu Christ al	139	Jeg raaber fast	58
Herre Jesu Christ min	61	Jeg raaber til dig	64
Herre Jesu Christ mit	181	Jeg takker dig	190
Herre Jesu Christ sand	31	Jeg vil din pris	186
Herre mit haab det er	149	Jeg vil mig Herren	40
Herren han er min	113	Jesu Christ dig takke vi	82
Herren i din nød høre	174	Jesu Christe livets port	136
Hielp Gud, at jeg nu	98	Jesu dine dybe vunder	20
Hiertelig kær haver	140	Jesu søde hufommelse	9
Hiertelig mig nu	147	Jesus Christus er opf.	124
Hil, Jesu dig, est du	110	Jesus Chr. er vor saligh.	98
Hører til i høye	191	Jesus Chr. vor Frelserm.	110
Hører verdens øer	144	Jesus op paa korsset	102
Hør under stor udi vor	50	Jesus, som skal	201
Hvad kan os komme	91	Ingen hønhed, ingen	197
Hvad min Gud vil	48	K laer op mit Hierte	130
Hvi trodser du og	55	Kom Guld skaber	63
Hvi vil du dig saa	175	Kom hedningers Frelser	25
Hvo kan betale	131	Kom Hellig Aand, o Herre	
Hvo kan ei glædes	95	Guld besøg	135
Hvo sig fortroster paa	55	Kom Hellig Aand, o Herre	
		Gud opfyld	129
		Kom,	

70	Kom Jesu, nu	57	Nu kommer vaar	78
51	Kommer i, som vil	208	Nu lader os alle takke	4
181	Kommer til mig sagde G.	114	Nu lader os hans legem	184
206	Kom, talsmand, kom	128	Nu nærmer sig vor	127
150	Kyrie Gud Fader af	3	Nu vel an, vær frisk	183
75	Kyrie Gud Fader alsomh.	3		
60	Kyrie Gud fader forb.	4	S ærgtestand, du hevl.	63
49			D du Guds Lam, som	14
	L ad andre hen i træld.	92	D du Trefoldig	167
156	Længe haver satan	196	D Fader udi himmelen	106
66	Litaniet	17	D Fader vor barmh.	76
122	Lov Gud du christenhed	94	D fromme og trofaste	182
104	Lov og tak og evig	49	D gode Gud og Fader	161
52	Lover Gud i fromme	7	D Gud af himmelen	37
16	Lover nu hErren	54	D Gud efter dig	53
119	Lovet være du Jesu	4	D Gud Fader din	152
32	Lovet være hErren	143	D Gud Fader i	129
138	Luf øyne-op! o	33	D Gud, hvor længe	155
176	Løst op dit hoved al	31	D Gud, jeg vil dig	24
143			D Gud, viig af-barmh.	166
64			D Gud stee lov	188
58	M aria hun er en	51	D Guds Lam uskyldig	11
64	Med glæde og fred	75	D Gud vi love dig	2
90	Med sorgen og klagen	183	G Gud vi takke og	169
86	Min Gud, hvo skal	146	D Gud vor Fader	99
40	Min Gud jeg prise vil	189	D hellig Aand du	137
82	Min Jesu, du min	116	D hellig Aand kom	121
36	Min siel nu lover hErren	52	D hErre frels mig	38
20	Min siel og Aand	125	D hErre Gud benaade	
9	Min siel, om du	123	mig, af	168
24	Min siel, vær lystig	178	D hErre Gud benaade	
98	Mit barn, frøgt den	61	mig, for	14
10	Mit haab og trost og	33	D hErre Gud hvor	78
02	Mit hierte hvi	89	D hErre Gud i	86
01	Mørket stjuker jorderige	194	D hErre Gud miskunde	185
97			D hierte fiære Jesu	103
30	N aar jeg betænker	162	D høveste Gud og	126
63	Naar min tid og	109	D Jesu Christ som	45
25	Naar vi i stærste	65	D Jesu, for din pine	167
	Nu bede viden hEll. Aand	3	D Jesu, gaaer du da	120
35	Nu bør ey synden	151	D Jesu, hor mig	67
29	Nu er fød os Jesus Chr.	45	D Jesu, livets hErre	154
m,	Nu er os Gud miskundelig	59	D Jesu, Præst i	111
	Nu kom her bud	93	R	
			D Jesu	

D Jesu, søde Jesu	12	See, nu er Pilatus	203
D Jesu verdens	214	Siunge vi af hertens	90
D kiære siel fald	156	Som den gyldne soel	107
D kiære siel frygt albrig	172	Som en hiort tørstig	159
D kiære siel luk op din	179	Som hiorten med	60
D kiæreste siel op at	107	Sover I, hvor kan	193
D menneſte begræd	20	Søde Jesu, Festens	47
D menneſte vitt du	160	Søde synd, du vellyst-eng.	199
Om himmeriges rige	71	Store Gud og Frels.	39
Op glædes alle	41	Synden gjør menneſten	150
Op herte, hu, op siel og	80		
Op siel, bryd søvnen af	105	Til Herodes Jesus	202
Op siel, følg med paa	72	Til himmels foer	124
Opstanden er Christus	110	Trods fors og død	96
D siele-hyrde, Gud og	135	Trofaste Gud, Herre	173
D siel, som troer	125		
D søde Gud, din kiærl.	132	Uden Herren opholder	62
D stjerners skaber	29	Uldi din store vrede	13
D store Gud, din	213	Uldi min angst og nød	68
D store Gud, vi love dig	3		
D trofaste Gud	48	Vaager op i christne	30
D trofaste herte, lob,	163	Vælder ud i øyne-st.	198
Dver Kedron Jesus	192	Vær glad du hellige	29
D vi arme synder	85	Vær trøstig Zion	159
D viingaards-mand	76	Vær Gud ikke med os	57
		Vee mig, at jeg saa	153
Paa dig haaber jeg	66	Velsignet være Jesus	53
Paa Gud allene	74	Vi Christum love	92
Pengene, som Judas.	200	Vil dog himlen intet	204
		Vil Gud vor Herre ey	56
Ret salig forvist	184	Vi takke dig, o Gud	54
Rettens spirr det er	207	Vi troe allesammen paa een Gud, Himmels	5
		Vi troe allesammen paa een Gud, Som	183
Saa from og god	113	Vor Gud er idel	141
Saa har al verden	109	Vor Gud han er saa	81
Saa skal dog satans	87	Vor Gud ville vi	138
Saa taler den uwise	194	Vor Herre Jesus	35
Salig forvist ere alle	145	Vreden din afvend	81
See, hvor han gaaer	70		
See, hvor nu Jesus	96		

Collecter, Epistler og Evangelier,

Som Aaret igiennem læses paa alle Søndage
og Hellige Dage i Kirkerne udi Danmark
og Norge.

Første Søndag i Advent.

Collect. Vader os alle bede:

Herre Gud! himmelste Fader, vi takke dig tilbørligen, og love og prise dig evindeligen, at du satte os arme mennesker, som for syndens skyld skulle være under dødens og satans tyranni, din Søn til en Konge, hvilken der er en retfærdig og sagtmødig Konge, og vil formedelst sin bød gjøre os frie fra vore synder, og være vor Frelser, som vil redde og hjælpe os mod døden; Vi bede dig ogsaa, at du formedelst din Hellig Aand vil saa oplyse, styrke og regiere os, at vi allene kunde holde os til denne retfærdige Konge og Frelser, og ikke, som verden gjør, forarge os paa hans fattige Stikfælde og foragtede ord, men formedelst en fast troe til hannem til evig tid blive salige, ved den samme din elskelige Søn Jesus Christum vor Herre, som med dig lever og regnerer i Hellig Aands eenighed, een sand Gud fra evighed og til evighed, Amen.

Epistel. Rom. 13. C. 11. v.

Og dette siger jeg nu fornemmelig: Efterdi vi vide, at tiden og stunden er der, at opstaae af søvne, efterdi vor salighed er nu nærmere, end der vi før troede. Natten er forbigangen og dagen er kommen nær hid. Thi lader os afslægge mørkhedens gerninger og tage lysens vaaben paa os; Vader os vandre stikfælgeligen, som om dagen; ikke i fraadserie og drukkenskab, ikke i kammer og uteerligheder, ikke i tiv og avind; men iserer eder den Herre Jesus Christum, og bærer ikke omsorg for kiødet til at opfylde dets begierligheder.

Evang. Matth. 21. C. 1. v.

Og der de komme nær til Jerusalem, og vare komne til Bethphage hos Oliebriere, da sendte Jesus to af sine discipler, og sagde til dem: Gaaer bort i den bye, som ligger for eder, og strax skulle i finde en aseninde bunden, og et fæl hos hende, løser dem, og sætter dem til mig, og dersom nogen taler eder noget til, da siger, at Herren haver dem behov, saa skal han strax fremsende

de dem. Dette skeede altsammen, at det skulde fuldkommes, som sagt er ved Propheten, som siger: Siger Zions dotter, see din Konge kommer til dig sagtmodig og rider paa et asen og paa den undertvingde asenindes sel. Saa ginge disciplerne hen, og gjorde, som Iesus befalede dem, og hente aseninden og folket, og lagde deres klæder paa dennem, og satte hannem derpaa. Og mange af folket bredde deres klæder paa vejen: de andre hugge greene af træerne, og strøede dem paa vejen: Men skaren, som gik for og fulgte efter, raabte og sagde: Hosanna Davids Søn! Lovet være den, som kommer i Herrens navn, Hosanna i det højest.

Anden Sondag i Advent.

Collect. Fader os alle bede:

Herre Gud, himmelske Fader! du som formedelst din Søn aabenbarede os, hvorledes himmel og jord skulle forsgaare, og vore legemer skulle igien opstaae, og at vi alle skulle stilles for dommen; vi bede dig, at du formedelst din Hellig Mand vil beholde os ved dit ord, og udi en ret troe naadeligen vogte os fra synd, og bevare os i alle fristelser, at vi ikke skulle besvare vore hjerter med fraadserie og drukkenskab, og forrig for timelig næring, men altid være vaagne og bede, og med en vis og fast tillid til din naadedgadeligen vente din Sønns tilkommelse, og da formedelst

hannem til evig tid blive saltege, ved den samme din elskelige Søn Iesum Christum vor Herre, som med dig lever og regnerer i Hellig Mands eenighed, een sand Gud fra evighed og til evighed, Amen.

Epistel. Rom. 15. C. 4. v.

Jhi hvad, som er tilforn skrevet, det er forestrevet os til lærdom, paa det vi skulle have haab formedelst taalmodighed og skriftens trost: men taalmodighedens og trostens Gud give eder, at i kunde have eet sind iblandt hverandre efter Iesum Christum, paa det i endrægteligen med een mund kunde prise Gud og vor Herres Iesu Christi Fader. Derfor antager hverandre, ligesom og Kristus haver antaget eder til Guds ære. Og jeg siger, at Iesus Christus er bleven omstærrelsens tienerer for Guds sandheds skyld, til at stadfæste fæddernes forjættelser, og at hedningene skulle love Gud for sin barmhertighed, ligesom skrevet staaer: Derfor vil jeg bekiende dig iblandt hedningerne og sunge dit navn lov.

Gvangel. Luc. 21. C. 25. v.

Og der skulle see tegn i soel og maane og sterner, og paa jorden skal folket blive bange til mistroestelse, naar havet og vandbolgerne skulle bruse. Og menneffene skulle forsmægtes for rædsel, og for de tingers hers forventelse, som skulle komme over jorderige; Thi at himmelens kræfter skulle røre sig.

Dg

Dg da skulle de see menneskens Søn komme i skyerne med stor kraft og herlighed: Men naar dette begynder at skee, da seer op, og opløfter eders hoveder, fordi at eders forløsning stunder til. Dg han sagde dem en lignelse: Seer til figentræet og alle træer! Naar som de nu skyde ud, da see i og mærker af eders selv, at sommeren er nu nær. Ligesa og i, naar som i see, at dette skeer, da mærker, at Guds rige er nær. Sandelig, jeg siger eder, at denne slægt skal ikke forgaae, førend det er skeet alt-sammen; himmel og jord skulle ikke forgaae, men mine ord skulle ikke forgaae. Saa vogter eder selv, at eders hjerter ikke nogen tid besværes med fraadserie og drukkenskab og med forrig for dette livs næring, og denne dag skal komme hasteligen over eder: Thi den skal komme som en snare over alle dem, som boe paa jorden. Værer derfor altid vaagne og beder, at i kunde være værdige til at undslippe alt dette, som skee skal, og at staae for menneskens Søn.

Tredie Søndag i Advent.

Collect. Fader os alle bede:

Herre Gud, himmelske Fader! du som lod din Søn vor **H**erre **J**esum **C**hristum worde menneske, og derfor komme til verden, at han skulde afværge diævelens tyrannie, og hielpe os arme mennesker imod synden og døden, og giøre os til evig tid salige: Vi bede dig,

at du vil med din Hellig Aand saa styre og regiere vore hjerter, at vi ikke skulle see til noget andet end til hans ord, og derved undslippe al forargelse, som vor fornuft viser os til, paa det vi altid maae befindes iblandt den hob, som ikke forarger sig paa din Søn **J**esum **C**hristum, men blive formedelst hannem evindeligen salige, ved den samme din elskelige Søn **J**esum **C**hristum vor **H**erre, som med dig lever og regnerer i Hellig Aands eenighed, een sand Gud fra evighed og til evighed, Amen.

Epistel. 1. Cor. 4. C. 1. v.

Lad hvert meneske saa agte os, som **C**hristi tienere og huusholdere, over Guds hemmelige ting, og det, som ydermere udskræves af huusholdere, er, at enhver maa findes troe. Men mig er det en saare ringe ting, at jeg maa dømes af eder, eller af nogen menneskelig dom. Ja, jeg dømmer mig end ikke selv; thi jeg veed intet med mig selv: Dog er jeg dermed ikke retsfærdiggjort, men **H**Erren er den, som mig dømmer. Saa dømmes da ikke noget for tiden, før end **H**Erren kommer, som baade skal føre til lyset det, som er stult i mørket, og aabenbare hierternes raad, og da skal enhver vederfares lov af Gud.

Evang. Matth. 11. C. 2. v.

Men der **J**ohannes herde i fængselet **C**hristi gieninger, sendte han to af sine discipler hen og lod hannem sige:

Er du den, som skal komme, eller skulle vi vente nogen anden? Og Jesus svarede og sagde til dem: Gaaer hen, og forkynder Johanni igien det, som i høre og see: De blinde faae deres siun igien, og de halte gaae, de spedalste renses, og de dove høre, de døde staae op, og evangelium prædikes for de fattige, og salig er den, som ikke forarges paa mig. Der nu disse ting hørt, begyndte Jesus at tale til folket om Johanne; Hvad ere i gangne hen ud i ørken at see? Wille i see et rør, som røres hid og did af veyret? Eller hvad ere i udgangne at see? Wille i see et menneske, klædt i bløde klæder? See, de, som bære bløde klæder, ere i kongers huse? Eller hvad ere i udgangne at see? Wille i see en Prophet? ja jeg siger eder, og langt meere end en Prophet; thi han er den, om hvilken der staaer skrevet: See, jeg sender min engel for dig, som skal berede din vey for dig.

Fjerde Søndag i Advent.

Collect. Lader os alle bede: Herre Gud, himmelske Fader! det er tilbørlig, at vi takke dig, at du haver først bered den naadefulde daab ved den hellige døbere Johannem, og ladet os ogsaa komme dertil, hvorudi du tilsagde os syndernes forladelse, den Hellig Aand og det evige liv for din Sønns Jesu Christi skyld. Vi bede dig, behold os udi saadan

tillid til din naade og barmhertighed, at vi aldrig skulle tvivle paa samme din tilsigelse, men troste os dermed i alle fristelser! og giv ved din Hellig Aand, at vi kunde forvare os fra synd, og stedse blive i den uskyldighed, til hvilken vi komme ved daaben, indtil vi ved din naade maae blive evig salige, formedelst den samme din elskelige Søn Jesum Christum vor Herre, som med dig lever og regnerer i Hellig Aands eenighed, een sand Gud fra evighed og til evighed, Amen.

Epistel Phil. 4. C. 4. v.

Glæder eder i Herren altid, og atter siger jeg, glæder eder. Lader eders sagtmodighed være bitterlig for alle mennesker. Herren er nær, sørg ikke for nogen ting; men i alle ting lader eders begjæringer vorde aabenbarede for Gud ved bøn og ydmyg formaning med taksigelse. Og Guds fred, som overgaaer al forstand, skal bevare eders hjerter og eders sind i Christo Jesu.

Evang. Joh. 1. C. 19. v.

Da dette er det Johannis vidnesbyrd, der jøderne sendte af Jerusalem præster og leviter, at de skulle spørge hannem ad: Hvo er du? Og han bekiendte og negtede ikke, men han bekiendte: Jeg er ikke Kristus. Og de spurde hannem ad: Hvad da? Er du Elias? Han sagde: jeg er ikke. Er du en Prophet? Og han svarede: nej. Da sagde de til hannem: Hvad

Svad er du da, at vi kunde give
 dem svar, som os have udsendt:
 Svad siger du om dig selv? Han
 sagde: Jeg er hans røst, som
 raaber i ørken, bereeder Hæ-
 rens vej, som den Prophet
 Esaias haver sagt. Og de, som
 vare udsendte, vare af Phari-
 sæerne. Og de spurde hannem
 ad, og sagde til hannem: Hvi
 døber du da, om du er ikke Chri-
 stus, og ey Elias, og ey en Pro-
 phet? Johannes svarede dem
 og sagde: Jeg døber med vand;
 men han staaer midt iblandt
 eder, den i ikke kende, han er
 den, som skal komme efter mig,
 hvilken der haver været for
 mig, hvis skøtvinge jeg er ikke
 værdig at opløse. Dette skeede
 udi Bethabara, paa hin side jor-
 dan, hvor Johannes da døbte.

Christi Fødsels-Dag.

Collect. Lader os alle bede:
 Herre Gud, himmelske Fæ-
 der! vi takke dig for din
 store naade og barmhertighed,
 at du haver ladet din kiære Søn
 annamme vort kiød og blod, og
 formedelst hannem naadeligen
 hiulpet os fra synden og den
 evige død. Vi bede dig, oplys
 vore hjerter med din Hellig-
 and, at vi for saadan naade
 kunde være taknemmelige, og
 dermed trøste os i al vor nød og
 fare, og saa omsider blive
 evindeligt salige, formedelst den
 samme din kiære Søn vor
 Herre Jesum Christum, som
 med dig lever og regnerer i
 Hellig Ands enighed, een sand

Gud fra evighed og til evig-
 hed, amen.

Epistelen, Ebr. 1. C. 1. v.

Efter at Gud i fordom tid ha-
 ver talet mange gange og
 i mange maader til fædrene ved
 Propheterne, da haver han i
 disse sidste dage talet til os for-
 medelst Sonnen, hvilken han
 satte til en arving over alle ting
 formedelst hvilken han og gior-
 de verden. Hvilken efterdi han
 er hans herligheds klare stin,
 og hans værelses rette billede,
 som bær alle ting med sit krafti-
 ge ord, og, efterat han havde
 forrettet vore synders renselse
 formedelst sig selv, satte han sig
 hos Majestættens høyre haand
 i det høye, og er saa bleven saa
 meget høyere, end englerne,
 som han aldeles havde arvet et
 langt ypperligere navn for den-
 nem: Ihi, til hvilken engel ha-
 ver han nogen tid sagt: Du est
 min Søn, i dag fødte jeg dig?

Evangel. Luc. 2. C. 1. v.

Og det begav sig i de samme
 dage, at der udgik en be-
 falning fra Keyser Augusto, at
 al verden skulle beskrives til
 skat. Denne beskrivelse var den
 allerførste, som skeede, der Cere-
 nius var landsherre i Syrien.
 Og de ginge alle at lade sig be-
 skrive til skat, hver til sin stad.
 Da drog og Joseph op af Gali-
 læa af den stad Nazareth til Jo-
 deland til Davids stad, som
 kaldes Bethlehem, for di han
 var af Davids huus og slægt,
 at han skulde lade beskrive sig
 til skat med Maria sin tro-

lovede hustrue, som var frugt-
sommelig. Og det skede, mens
de vare der, da blev tiden fuld-
kommen, at hun skulde føde:
Og hun fødte sin første fødte
søn, og svøbte hannem i klude,
og lagde hannem ned i en
krybbe; thi de havde ellers in-
tet rum i herberget. Og der
vare hyrder i den samme egn,
som laa i marken, og holdt
natte-vagt over deres hiord.
Og see, HErrrens engel stod u-
formodentlig hos dem, og HErr-
rens herlighed skinnede om
dem, og de frygtede saare.
Men engelen sagde til dem:
Frygter eder ikke, Thi see! jeg
forkynder eder en stor glæde,
som skal vederfares alt folket;
thi eder er i dag en frelser fød,
som er den HErrre Christus, i
Davids stad. Og dette skal
være eder til et tegn: I skulle
finde et barn svøbt i klude, og
liggende i en krybbe. Og strax
blev der hos engelen en him-
melske herskærs mangfoldig-
hed, som lovede Gud og sag-
de: Være være Gld i det høye!
og fred paa jorden! og i men-
nesken en velbehagelighed.
Aftensangs Text paa Zule-dag.
Luc. 2. C. 15. v.

Og det skeede, der englene
fore bort fra dem til him-
melen, da sagde hyrderne til
hvertandre: saa lader os nu
gaae lige hen til Bethlehem,
at vi og maa see det, som der
er skeet, hvilket HErrren nu has-
ver aabenbaret for os. Og de
komme hasteligen, og funde

baade Mariam og Joseph, og
barnet liggendes i Krybben, Og
der de havde seet det, da for-
kyndede de overalt det ord, som
var sagt til dem om dette barn;
Og alle som det hørde, for-
undrede sig over det som hyr-
derne sagde til dem. Men Ma-
ria bevarede alle disse ord, og
overvejede dem i sit hierte, og
hyrderne vendte tilbage igien,
prisede og lovede Gud for alt
det, som de havde hørt og seet,
ligesom det var sagt til dennem.

St. Stephans Dag.

Collect. Fader os alle bede:

D! evige barmhertige Gud,
og himmelske Fader, du
som haver givet den hellige
Stephan naade, at han for dit
ord og din elskelige Søns skyld
blev den første martyr efter
Christi himmelfart, og med
taalmodighed gjorde bøn for
sine forfølgere: Giv os ogsaa
naade, at vi taalmodeligen
kunde lide, hvad os tilfikkes
efter din guddommelige vilje,
og at vi ogsaa kunde elske vore
fiender og uvenner, og bede for
dem, formedest den samme
din elskelige Søn. Jesum
Christum vor HErrre, som med
dig lever og regnerer i Hellig
Alands eenighed, een sand Gud
fra evighed, og til evighed,
Amen.

Lection, Ap. G. 6. C. 8. v.
og 7. C. 54. v.

Men Stephanus, fuld af
troe og kraft, gjorde un-
derlige gierninger og store tegn
iblandt

St. Hans Evangelist. Dag.

Collect. Lader os alle bede :

S! almægtige Guld, himmelske Fader, vi bede dig, at du ved din Hellig Aand saaledes vil oplyse din christen kirke, formedelst den reene og sande lærdom, at hun i en ret troe kan tiene din elskelige Søn, og altid leve i din lydhed, og blive til evig tid salig, formedelst vor Herre Jesum Christum din Søn, som med dig lever og regnerer i Hellig Aands eenighed, een sand Guld fra evighed og til evighed, Amen.

Epistelen, Tit. 2. C. 11. v.

Thi Gud s saliggjørende Naade, er aabenbaret for alle mennesker, som lærer os, at vi skulle forsjage det ugudelige væsen og de verdslige lyster, og leve tugtig, retfærdig og gudsfrygtig i denne verden, forventende det salige haab, og den store Guds og vor Frelseres, Jesu Christi herligheds aabenbarelse; hvilken der gav sig selv for os, paa det han skulde forløse os fra al uretviished, og rense sig selv et særdeles eget folk, som skulde være meget flittig til gode gierninger, Tael dette, og forman, og straf med al alvorlighed.

Evang. Joh. 21. C. 19. v.

Sg der Jesus det havde tallet, sagde han til Peder: Følg mig efter. Men Peder vendte sig om, og saae den discipel følge, som Jesus elskte, hvilken der og laae op til hans

bryst i nadveren, og havde sagt: Herre! hvo er den, som dig forraader? Der Peder saae denne, siger han til Jesus: Herre, hvad skal da denne? Jesus siger til hannem: Der som jeg vil, at han skal blive, indtil jeg kommer, hvad kommer det dig ved? følg du mig efter. Derover kom denne tale ud iblandt brødrene, at denne discipel ikke skulle døe, endog Jesus sagde ikke til hannem: Han døer ikke; men om jeg vil, at han skal blive, indtil jeg kommer, hvad kommer det dig ved? Denne er den discipel, som vidner om disse ting, og skrev dette: Og vi vide, at hans vidnesbyrd er sandt.

Søndag efter Juul.

Collect. Lader os alle bede :

S! evige og almægtige Guld, vi bede dig, at du vil naadelig styre og regiere vore vene, at vi kunde vandre efter din villie, og for din elskelige Søns skyld vore og forfremmes i et gudeligt levnet, hvilken som med dig lever og regnerer i Hellig Aands eenighed, een sand Guld fra evighed og til evighed, Amen.

Epistelen, Gal. 4. C. 1. v.

Jeg siger dog: saa længe som arvingen er et barn, da er der ingen forskiel imellem hannem og en tiener, enddog han er en herre over alt godset: men han er under formynder og pleyemester, indtil den bestykkede tid af hans Fader. Ligesaa

gesaa og vi, der vi vare børn, da vare vi trælbandne under de første verdens elementer; Men der tidens fylde kom, da sendte Gud sin Søn fød af en kvinde og loven underdanig, paa det han skulde forløse dem, som vare under loven, at vi maatte faae bornenes udkaarelse. Og efterdt i ere da børn, da haver Gud udsendt sin Sønns Aand i eders hjerter, som raaber: Abba, Fader! Saa er du nu ikke meere en tiener, men en søn, og er du en søn, da er du ogsaa Guds arving formedelst Christum.

Evangel. Luc. 2. C. 33. v.

Dg Joseph og Jesu moder forundrede sig paa de ting, som bleve sagde om hannem; og Simeon velsignede dem, og sagde til hans moder Maria: See, denne er sat til et fald og opstandelse for mange i Israel, og til et tegn, som skal imodsiges: Ja der skal og et sværd trænge sig igiennem din siel, paa det at mange hjerter tanker skulle aabenbares. Og der var en Prophetinde, Anna, Phanaels dotter, af Assers stamme, hun var kommen til en høy alder, og havde levet syv Aar med sin husbonde efter sin jomfruedom, og nu var hun en enke ved fire og firestidstive aar gammel, som aldrig kom af templet, men tierte Gud med fasten og beden nat og dag. Denne samme kom just dertil i den samme stund, og iligemaade prisede Herren, og talte

de om hannem til alle, som forventede forløsning i Jerusalem. Og der de havde fuldkommet alting efter Herrens lov, da føre de til Galilæam igien til deres stad Nazareth. Men barnet vorte og blev stærk i Aanden, fuld med visdom, og Guds naade var over hanem.

Nyt = Aars Dag.

Collect. Fader os alle bede:

D! barmhertige evige Gud, Himmelste Fader, som for medelst omstærelsen vilde give din elskelige Søn under loven, at vi dermed skulde forløses fra lovens forbandelse: Giv os din naade, at vi saa kunde vorde deelagtige i samme forløsning, at vi til evig tid kunde blive salige, formedelst den samme din elskelige Søn vorde Herren Jesus Christum, som med dig lever og regner i Hellig Aands eenighed, een sand Gud fra evighed og til evighed, amen.

Epistelen, Gal. 3. C. 23. v.

Men forend troen kom, da vare vi forvarede under loven, og indsluttede til den troe, som skulde aabenbares. Saa haver da loven været vor tugtemester til Christum, paa det vi skulle blive retfærdiggjorde formedelst troen; Men nu troen er kommen, da ere vi ikke meere under tugtemesteren; Thi i ere alle Guds børn for medelst troen til Christum Jesum; Thi saa mange af eder, som ere døbte paa Christum, have og iført Christum. Her

er hverken Jøde eller Græker, her er hverken tiener eller frie, her er hverken mand eller kvinde; thi i ere allesammen een i Christo Jesu. Ere i da Christe, saa ere i jo Abrahams sæd og arvinger efter Forfættelsen.

Evang. Luc. 2. C. 21. v.

Dg der otte dage vare fuldkomne, at barnet skulde omstiares, da blev hans navn kaldet Jesus, som det var kaldet af engelen, førend han blev undfangen i moders liv.

Søndag imellem Nyt-Aars og Hell. Tre Kong. Dag.

Collect. Fader os alle bede:

D! Herre Guld, himmelske Fader, du som lod din kære Søn Jesum Christum blive fremmed og udlandning i Egypten for vor skyld, og førde hannem hjem igien ustad til sit Fædreland. Vi bede dig, giv os din naade, at vi arme mennesker, som ere fremmede og udlandinge i denne farlige verden, maatte snartigen komme hjem til himmerigens rige, vort rette Fædreland, der at leve altid i hertighed og glæde, for din Søn Jesu Christi skyld, som med dig lever og regnerer i Hellig Lands enighed, een sand Guld fra evighed og til evighed, Amen.

Epistel. Rom. 3. C. 19. v.

Dg nu vide vi, at hvad som loven siger, det siger den til dem, som ere under loven, paa det at hver mund skal tilstoppes, og al verden skal være

skyldig for Guld; derfor kan intet Kiød vorder retfærdiggjort for hannem formedelt lovens gjerninger. Thi af loven kommer syndens kundskab, men nu er Gulds retfærdighed aabenbaret uden loven, og haver bevisning baade af loven og propheterne. Jeg meener den Guds retfærdighed, som kommer formedelt troen til Jesum Christum, til alle og over alle, som troe.

Evang. Matth. 2. C. 19.

Men der Herodes var død, see! da aabenbaredes Herrens Engel i en drøm for Joseph i Egypten, og sagde: Stat op, og tag barnet og hans moder til dig, og drag hen i Israels land; Thi de ere døde, som stode efter barnets liv. Og han stod op og tog barnet og hans moder til sig og kom i Israels land. Men der han herde, at Archelaus var konge i Jødeland i sin faders Herodes' sted, da befrygtede han sig at komme derhen; men som han blev advaret af Guld i en drøm, drog han tilside hen i den Galilæiske egn. Og han kom derhen, og boede i en stad, som kaldes Nazareth, at det skulde fuldkommes, som sagt er ved Propheten: Han skal hede Nazareus.

Hellig Tre Kongers Dag.

Collect. Fader os alle bede:

Herre Guld, himmelske Fader! du som haver ladet sinne for os dit hellige ord, der
er

er den sande stjerne, som viser os det lille barn Jesum; vi bede dig, giv os din Hellig Aand i vore hjerter, at vi kunde anamme dette lys, og bruge det til vor salighed, at vi, ligesom de viise søgte efter stjernen, ikke skulle lade os forfærde for nogen umag eller fare, men holde os med ganske hjerter til din eenbaarne Søn Jesum Kristus, som til vor eeneste Frelser, og vende vort timelige guds derhen, at din arme kristenhed maatte forbedres, og retteligt tiene din Søn Jesus Christo vor Herre, som med dig lever og regner i Hellig Aands eenighed, een sand Guld fra evighed og til evighed, Amen.

Lectien, Es. 60 C. 1 v.

Stat op, bliv klar, thi dit lys er kommen og Herrens herlighed er opgangen over dig; Thi see, mørket skal skjule jorderige, og taaget folket der udi; men Herren skal gaæ op over dig, og hans herlighed skal sees over dig, at hedningerne skulle vandre ved dit lys, og kongerne ved dit skin, som opgaaer over dig; Dyløst din øyne trikt omkring, og see! alle disse have forsamlet sig, og komme til dig: dine sønner skulle komme langt fra og dine døtre opfores ved din side; Da skal du see din lyst, og udbyde, og dit hjerte skal forundre og udbrede sig, naar den store mangfoldighed hos havet ombendes til dig, hednin-

gernes magt kommer til dig; thi kamelernes mangfoldighed skal skjule dig, og de unge kameler af Madian og Epha, alle de af Saba skulle komme, de skulle frembære guld og røgelse, og kundgiøre Herrens lov.

Evang. Matth. 2. C. 1. v.

Der Jesus nu var født i Bethlehem i Judeland, udi kong Herodis tid, see! da komme nogle Viise af østerland til Jerusalem, som sagde: Hvor er den nyfødde Jødernes kong; Thi vi have seet hans stjerne i øster, og ere komne at tilbede hannem? Men der kong Herodes det hørde, blev han forfærdet, og al Jerusalem med hannem: Dg han lod forsamle alle de ypperste præster og skriftefloger iblant folket, og udspurde af dem, hvor Kristus skulde fødes; de sagde til hannem: I Bethlehem, i Judeland; thi der staaer skrevet ved Propheten: Dg du Bethlehem i Judeland, er ingenlunde den mindste iblandt Juda Forster; thi udaf dig skal udgaae en Forste, som skal regiere over mit folk Israel. Da kaldede Herodes de Viise hemmeligen til sig, og udspurde af dem stifteligen, naar stjernen havde ladet sig tilsyne: saa viiste han dem hen til Bethlehem, og sagde: Reyser hen og spørg stifteligen efter Barnet, og naar i det finde, da lader mig det vide, at jeg ogsaa kan komme og tilbede det. Der de havde hørt kongen, droge de bort. Dg see stjernen, som

som de havde seet i Østerland, gik hen for dem, indtil den kom og stod oven over den sted, som barnet var; der de nu saae stjernen, bleve de saare meget glade, og ginge ind i huset og funde barnet med sin moder Maria. Saa faldt de ned, og tilbade det, og oplode deres liggendesæ, og ofrede hannem gaver, guld, røgelse og myrrha. Og efter at de vare blevne advarede af Guld i en drøm, at de skulle ikke drage til Jerodes igien, fore de en anden vej til deres land igien.

**Første Søndag efter Hellig
Tre Kongers Dag.**

Collect. Fader os alle bede:

Herre Guld, himmelske Fader! du som formedelst din naade og velsignelse haver givet os børn og tyende, vi bede dig, giv os saadanne hjerter, at vi kunde give dem gode exemplar, hverken forarge dem med ord eller gierning, men holde dem stittelig til kirke, at høre dit salige ord, og giv dem din Naad og naade, at saadan sæd kan bære god frugt, paa det de kunde leve dig til lov, ære og pris, og andre folk til nytte og forbedring, og ingen til Forargelse, ved din elskelige Søn JEsu Christum vor Herre, som med dig lever og regner i Hellig Naads eenighed, een sand Guld fra evighed og til evighed, Amen.

Epistelen, Rom. 12. C. 1. v.

Saa formaner jeg eder, kære

brødre, ved Gulds overflodige barmhiertighed, at i fremstille eders legemer til et levende, helligt og Guld velbegageligt offer, som er eders fornuftige Gulds tjeneste. Og skikker eder ikke lige efter denne verden, men bliver forvandlede formedelst eders sinds fornyelse, paa det at i kunde prøve, hvilken der er den Gulds gode, velbegagelige og fuldkomne villie; thi jeg siger, formedelst den naade, som mig er givet til hver mand, som er iblandt eder, at ingen skal tænke at forstaae over det, som han bør at forstaae, men at han skal forstaae til maadelighed, ligesom Gud haver uddeelt til enhver-troens maade, thi at ligerviis som vi have mange lemmer paa eet legeme, men alle lemmer have ikke eens forretning, saa ere vi og mange et legeme udi Christo, men indbyrdes ere vi hverandres lemmer.

Evangel. Luc. 2. C. 41. v.

Sg der JEsus var tolv aar gammel, ginge de hen op til Jerusalem, efter høytidens sædbane. Der de nu havde fuldendte de dage, og ginge hjem igien, blev barnet JEsus tilbage i Jerusalem, og Joseph og hans moder vidste det ikke. Men som de meente, at han havde været iblandt selskabet paa vejen, kom de en dags rejse, og ledte efter hannem blandt slægtinge og kyndinge. Og der de funde hannem ikke, ginge de tilbage igien til Jerusalem

salem, og ledte efter ham. Og det begav sig tre dage derefter, da funde de hannem siddende i templet, midt iblant lærerne, og at han baade hørde dem, og at han tilspurde dem, og alle de, hannem hørde, forundrede sig saaledes paa hans forstand og gien- svar. Og der de saae hannem, bleve de forferdede, og hans moder sagde til hannem: Søn, hvi gjorde du os det? See, din fader og jeg ledte efter dig med bedrøvelse. Og han sagde til dem: Hvad er det, at i lede efter mig? Vide i ikke, at det bør mig at være i de forretninger, som er min Faders? Men de forstode det ord ikke, som han talede med dem. Saa gif han med dem, og kom til Nazareth, og var dem underdanig; Men Maria bevarede alle disse ord i sit hierte. Og Jesus forfremmedes i wiisdom, alder og naade hos Gud og mennesken.

Anden Søndag efter Hellig Tre Kongers Dag.

Collect. Fader os alle bede:

Herre Gud, himmelske Fader, vi takke dig, at du har givet os din naade og ladet os komme i den hellige ægteskabs stand, og dermed bevaret os fra horerie og storlevnet. Vi bede dig, gif os din Hellig And, som kan regiere os derudi, at vi kunde leve eendragtige med hverandre, og ingen årsag give til brede og usamdrægtighed; Men at vi kunde

leve i kiærlighed og gudfrugtighed, paa det at, om vi blive ikke fri for fristelse, vi kunde dog altid fornemme din naadige hielp, og opføde vore børn efter din villie, og i troe og tillid saaledes fremdrage vort levnet her paa jorden, at vi kunde blive til evig tid salige, formedelst din Søn Jesus Christum vor Herre, som med dig lever og regnerer i Hellig Andens eenighed, een sand Gud, fra evighed og til evighed, Amen.

Epistelen, Rom. 12. C. 6. v.
Og efterdi vi have adskillige naadens gaver, efter den naade, som er os given, enten det er prophetie, da skal den være lige efter troens maade, eller et æmbede, da lader den tage vare paa æmbedet, eller om nogen lærer, da skal han tage vare paa lærdommen, eller om formaner nogen, da vare sig paa formannelsen; giver nogen, da lad hannem give eenfoldeligen; staaer nogen noget fore, han gjøre det med flid; og gjør nogen barmhiertighed, da gjøre sig det med glæde; eders kiærlighed være uden skromt; haver en affkye for det onde, men hænger fast ved det gode; elsker hverandre af hiertet med broderlig kiærlighed, og kommer hverandre tilforn med ærbødighed; værer ikke lade til det, i skulle gjøre; værer brændende i Anden og tiener Herren. Værer glade i haabet, taalmodige i bedrøvelse, og varagtige i bønnen: Tager eder de hel-
 lige

liges nødtorfstighed an, og laa-
ner gierne herberge. Velsigner
dem som eder forfølge: Velsig-
ner, og bander ikke; fryder eder
med de glade, og græder med
de grædende; haver eet sind
imod hverandre, og tragter ikke
efter høye ting, men holder
eder lige med de fornærede.

Evangel. Joh. 2 C. 1. v.

Dg paa den tredie dag skeede
et bryllup i Cana udi Ga-
lilæa, og Jesu moder var der;
der var baade Jesus selv og
hans disciple indbudne til bryl-
luppet. Og der dem fattedes
viin, siger Jesu moder til han-
nem: De have ikke viin; Je-
sus siger til hende: Kvinde,
hvad haver jeg med dig at giø-
re? min time er ikke endnu
kommen. Da sagde hans mo-
der til tienerne; hvad som han
siger eder, det giører. Og der
vare sex vandkar af steen, satte
efter jødernes renfelses stik,
hvoraf et hvert kunde holde to
eller tre maader. Jesus siger
til dem: Fylder vandkarrene
med vand, og de fyldede dem
til det øverste. Og han siger til
dem: Skenker nu i og bærer
det til krogemeesteren, og de bæ-
re det frem: men der krogeme-
steren smagede vandet, som var
bleven til viin, og vidste ikke,
hveden det kom, men tienerne,
som havde øst vandet, vidste
det, da kaldede krogemeesteren
brudgommen, og sagde til han-
nem: hver mand sætter gierne
den beste viin først frem, og,
naar de ere blevne drukne, da

den, som ringere er; men du
haver forvaret den gode viin
inntil nu. Denne begyndelse
giørde Jesus paa sine under-
lige tegn i Cana udi Galilæa,
og han aabenbarede sin her-
lighed; og hans discipler troe-
de paa hannem.

Tredie Sondag efter Hellig
Tre Kongers Dag.

Collect Lader os alle bede:

S! almægtige, evige Gud,
vi bede dig, at du naade-
lig vil see til vor skrøbelighed,
og udtrække din vældige haand
til at beskyerme os imod vore
fiender, formedelst Jesum
Christum din Søn vor HErr,
som med dig lever og regnerer
i Hellig Aands eenighed, een
sand Gud, fra evighed, og til
evighed, Amen.

Epistel. Rom. 12. C. 16. v.

Bærer ikke kloge i eder selv,
betaler ingen ondt med
ondt, beslitter eder paa at giøre
det, som got er, for alle mennes-
ker; er det mueligt, da haver
fred med alle mennesker, saa
meget som staaer til eder. Hæv-
ner eder ikke selv, mine aller-
tiæreste, men giv vreden
rum; thi der staaer skrevet:
Hevnen hører mig til, jeg vil
betale, siger HErrn. Derfor,
der som din fiende hungrer, da
giv hannem mad, og tørster
han, da giv hannem drikke; thi
naar du det giør, da samler du
gloende kul paa hans hoved.
Lad dig ikke overvinde af det
onde;

onde; men overvind det onde med det gode.

Evang. Matth. 8. C. 1. v.

Der han nu gik ned af bierget, fulgte der meget folk med hannem, og see, der kom en spedalsk og tilbød hannem og sagde: Herre, om du vil, da kan du vel rense mig. Da udtrakke Jesus sin haand og rørte ved hannem, sigende: Jeg vil, vær reen, og strax blev han reen af sin spedalskhed. Og Jesus sagde til hannem: See til, at du siger ingen det, men gik hen og betee dig for præsten, og ofre den gave, som Moses befalet haver, til et vidnesbyrd for dem. Og der Jesus gik ind i Capernaum, da kom der en høvedsmand til hannem, og bad hannem og sagde: Herre! min tienereligger hjemme verkfruden og pinees svarlig. Jesus sagde til hannem: Jeg vil komme, og helbrede ham. Men høvedsmanden svarede og sagde: Herre! Jeg er ikke værd, at du skal gaae under mit tag, men sig ikkun et ord, saa bliver min tiener helbredet; thi jeg er og et menneske under andres herredom, som haver stridsmand under mig. Naar jeg siger til den ene: Gik hen, saa gaaer han; Og til den anden: kom hid, saa kommer han; og til min tiener: gior det, saa gior han det. Der Jesus det hørde forandrede han sig og sagde til dem, som fulgte hannem: Sandelig, jeg siger eder: Saa

stor en troe haver jeg end ikke fundet i Israel. Men jeg siger eder: Mange skulle komme af øster og vester, og sidde til bords med Abraham, Isaac og Jacob i himmeriges rige; men rigets børn skulle kastes hen ud i det yderste mørke, der skal være graad og tænd-gnidse. Og Jesus sagde til høvedsmanden: Gik bort, dig see, som du troede. Og hans tiener blev helbredet i den samme time.

Fjerde Søndag efter Hellig
Tre Kongers Dag.

Collect. Lader os alle bede:

Herre Guld, himmelske Fader! du som af dit faderlige og gode raad stikker dine børn her paa jorden under forset, og lader komme adskillig storm over os at dæmpe synden med, og øve os i troen, haabet og idelige bønner; vi bede dig, at du vil forbarme dig over os, og forskaffe os naadig hjælp i alle vore fristelser og nød, saa at vi kunde kiende din naade og faderlige bistand, og med alle helgen love og vrise dig til evig tid, formødest du kiære Søn vor Herre Jesus Christum. som med dig lever og regner i Hellig Andes eenighed, een sand Guld fra evighed og til evighed, Amen.

Epistel. Rom. 13. C. 8. v.

Været ingen noget styldige, uden at elske hverandre; thi den, som elsker den anden, han haver fuldkommet loven; thi

thi dette: Du skal ikke bedrive hoer: Du skal ikke slaae ihjel: Du skal ikke stiele: Du skal ikke bære falsk vidnesbyrd: Du skal ikke begiere; og, om der er noget andet bud meere, det besattes i dette bud ligesom i en hovedsum, nemlig i dette: Du skal elske din næste, ligesom dig selv. Kiærlighed gjør sin næste intet ont, derfor er kiærlighed Lovens fuldkommelse.

Evang. Matth. 8. C. 23. v.

Dg som Iesus gif udi skibet, fulgte hans disciple med hannem. Og see, der begyndtes en storm i havet, saa at skibet stulkes ogsaa af bølgerne; men han sov. Da ginge hans disciple til hannem, vakte hannem op, og sagde: Herre! hielp os, vi forgaae; men han sagde til dem: I lidet troende, hvi ere i saa frygtagtige? saa stod han op, og trueede veyret og havet, og det blev ganske stille. Men menneskerne forundrede sig og sagde: Hvad monne denne være for een, at baade veyret og havet ere hannem lydige.

Femte Søndag efter Hellig

Tre Kongers Dag.

Collect. Fader os alle bede:

Herre Guld, himmelske Fader, vi takke dig, at du haver saacet den gode sæd, dit hellige ord, i vore hjerter; vi bede dig, at du vilt formedelt din Hellig Aand lade denne sæd blive levende i os, og bære frugt, og bevare os fra den onde siende, at han saacer ikke klink-

te der iblant; Bevar os fra fiendelig tryghed, og hielp os i alle haande fristelser, indtil vi blive evindeligt salige, ved den samme din Søn Iesum Christum vor Herre, som med dig lever og regnerer i Hellig Aands eenighed, een sand Guld fra evighed og til evighed, Amen.

Epistelen, Col. 3. C. 12. v.

Saa iserer eder nu, som Gulds udvalde, hellige og elskelige, hiertelig barmhiertighed, fromhed, ydmyghed, sagtomdighed, langmodighed, saa at i fordrage hverandre, og forlade hverandre, dersom nogen haver noget klagemaal imod nogen; ligesom Kristus forlod eder, saa skulle og i. Men over alt dette, da iserer eder kiærlighed, som er fuldkommenheds baand. Og Guds fred regnerer i eders hjerter, til hvilken i og ere kaldede i eet legeme; og værre taknemmelige. Fader Christi ord bære rigeligen udi eder med al Wijsdom; lærer og formaner eder selv med psalmer og lovsange, og aandelige visser, og svinger liflig i eders hjerter for Herren. Men alt det, som i gjøre med ord eller gieninger, det gjører altsammen udi vor Herres Iesu navn, og takker Guld og Faderen formedelt hannem.

Evang. Matth. 13. C. 24. v.

Iesus satte dem en anden lignelse for, og sagde: himmeriges rige lignes ved et menneske, som saaeede god sæd i sin ager; men der folkene so-

ve, kom hans fiende og saæde klinte midt iblandt hveden, og gik bort. Da sæden sprang nu op, og bar frugt, da siutes og saa klinten. Saa ginge huusbondens tienere frem og sagde til hannem: Herre, saæde du ikke god sæd i din ager? hvoraf haver den da klinten? han sagde til dem: det haver fienden gjort. Da sagde tienerne: vil du da, at vi skulle gaae bort og luge den af? men han sagde: nej, paa det i skulle ikke tillige rykke hveden op med, dersom i luge klinten af. Lader dem begge vore tilsammen indtil høsten. Og naar det er tid at høste, vil jeg sige til høstfolket: sanker først klinten sammen, og binder den udi knipper, at man kan opbrænde den; men samler mig hveden tilsammen i min lade.

Siette Søndag efter Hellig
Tre Kongers Dag.

Det skeer undertiden, dog sieluden, at der falder og den siette Søndag imellem Hellig Tre Kongers Dag og Septuagesima: Derfor, naar det skeer, da maae man brugeden Collect, Epistel og Evangelium, som falder paa den 27. Søndag efter Trinitatis, fordi der falder ikke da saa mange Søndage imellem Trinitatis og Advent.

Marix Reenselses Dag.

Collect. Lader os alle bede:

Herre Guld, himmelske Fader! du som beredde os din Son til en frelser, at han skal være hedningernes lys, og jødernes herlighed. Vi bede dig, oplys vore hjerter, at vi i hannem kunde kiende din naadige og faderlige villie imod os, og have ved hannem hielp og beskyttelse imod synd, fordømmelsen og satan, og formedelst hannem blive til evig tid salige, han som med dig lever og regner i Hellig Nands eenighed, een sand Guld fra evighed og til evighed, Amen.

Lectien, Mal. 3. C. 1. v.

See, jeg sender min engel, som skal berede veyen for mig. Og Herren, hvilken i søge efter, skal snart komme til sin tempel, og Pagtens Engel, hvilken i længes efter, see, han skal komme, siger den Herre Zebaoth; men hvo skal vel kunde taale hans tilkommelses dag? og hvo skal vel kunde bestaae, naar han aabensbares? thi han er ligesom en guldsmeds ild, og som en tvetterstes sæbe; han skal sidde at smelte og rense sølvet, han skal rense Levi børn og luttre dem, ligesom guld og sølv, og da skulle de frembære mad-offer for Herren udi retfærdighed. Og Juda og Jerusalems mad-offer skal være Herren behageligt, ligesom i fordem dage, og i de forrige aaringer.

Evang. Luc. 2 C. 22. v.

Der Marix reenselses dage vare fuldkomne efter
Mose

Mose Lov, da førde de hannem op til Jerusalem, der at stille hannem for Herrens, ligesom der staaer skrevet i Herrens Lov: At allehaande mandkion, som først aabner moders liv, skal kaldes Herren helligt: og at give offer, eftersom sagt er i Herrens lov, et par turtelduer, eller to unge duer. Og see, der var en mand i Jerusalem, hvis navn var Simeon. Og den samme mand var retfærdig og gudfrugtig, som venskede Israels trost, og den Hellig Aand var med hannem. Og det var aabenbaret hannem af den Hellig Aand, at han skulle ikke see døden, førend han sik Herrens Christum at see. Og han kom i templet af Aandens orvørelse. Og der forældrene førde barnet Jesum derind, at de skulle giøre for hannem, eftersom sædvanligt var, efter loven; da tog han hannem paa sine arme og lovede Guld, og sagde: Herre! nu lader du din tienere fare i fred, ligesom du haver sagt: thi mine øyne have seet din salighed, hvilken du beredde for alle folk. Et lys at oplyse hedningerne, og dit folk Israel til en herlighed.

Søndag Septuagesima.

Collect. Fader os alle bede:

Herre Guld, himmelske Fader! du som formedelst dit hellige ord kaldede os i din viingaard; vi bede dig, giv os din Hellig Aand i vore hjerter, at vi kunde i din viingaard flitteli-

gen arbejde, og vogte os for synd og al forargelse, rette os hørsmeligent efter dit ord og villie, og sætte alt vort haab allene paa din naade, som du saa rigelig haver bevist os i din Søn Christo Jesu, paa det vi kunde ved hannem blive tilevigtid salige, han som med dig lever og regnerer i Hellig Aands eenighed, een sand Guld fra evighed og til evighed, Amen,
Epistel. 1. Cor. 9. C. 24.

og 10. C. 1. v.

Vide i ikke, at de som løbe paa banen, de løbe vel alle, men een ikkun faaer klenodiet? løber nu saa, at i kunde faae fat derpaa. Hver den, som kiempes, han entholder sig fra alting, og saa giøre hine, at de kunde bekomme en forgiængelig krone, men vi en usforgiængelig. Derfor løber jeg saa, ikke som til det uviste. Jeg sigter saa, ikke som den, der slaar i veyret, men jeg spørger mit legeme, og underkuer det, at jeg, som prædiker for andre, skal ikke nogenfinde selv blive forskudt; thi jeg vil ikke dølgge for eder kiære brødre, at vore fædre vare alle under styen, og de ginge alle igiennem havet, og ere alle døde ved Mosen i skyen og i havet. Og de aade alle den samme aandelige mad, og drukte alle den samme aandelige drik, thi de drukte af den aandelige klippe, som fuldte med dennem; og klippen var Christus; men Guld havde ikke behagelighed til de fleste af dem,

dem, thi de ere nedslagne i øren.

Evang. Matth. 20. C. 1. v.
Thi himmeriges rige lignes ved en huusbonde, som udgik titlig om morgenen at leye arbejdere i sin viingard; og der han blev forligt med arbejderne om en pending til dag-løn, da sendte han dem hen i sin viingard. Siden gik han ud ved den tredje stund, og saae andre staae ledige paa torvet, og sagde til dem: gaaer i ogsaa hen i viingarden, og hvad ret er, vil jeg give eder, og de ginge derhen. Han gik atter ud ved den siette og niende stund, og gjorde ligesaa. Men ved den ellevte stund gik han ud, og fandt andre staae ledige, og sagde til dem: hvi staae i her den ganske dag ledige? de sagde til hannem: Fordi ingen levede os. Da sagde han til dem: Gaaer i ogsaa hen i viingarden, og hvad ret er, det skulle i saae. Der det blev nu aften, sagde viingards-herreren til sin foged: kald arbejderne frem, og giv dem deres løn, og begynd paa de sidste indtilde første. Da komme de, som vare levede ved den ellevte stund, og singe hver sin pending. Og der de første komme, meente de, at de skulle saae meere, men de singe ogsaa hver sin pending; og der de singe den, knurrede de imod huusbonden, og sagde: disse sidste have ikkun arbejdet en stund, og du haver giort dem lige med os, vi som have

baaret dagens byrde og heede. Men han svarede og sagde til een af dem; min ven, jeg gjør dig ikke uret, er du ikke forligt med mig om en pending? tag da, hvad dit er og gik bort, men jeg vil give den sidste lige som dig. Eller, haver jeg ikke magt til at giøre med mit, hvad jeg vil? eller, er dit øye ondt, fordi jeg er god? saa skulle de sidste blive de første, og de første de sidste. Thi mange ere kaldede, men saa ere udvalde.

Søndag Sexagesima.

Collect. Lad os alle bede:

Herre Gud, himmelske Fader! vi takke dig, at du haver formedelt din Søn Kristus Jesum saadet dit hellige ord iblandt os. Vi bede dig, at du vil med din Hellig Aand saa berede vore hjerter, at vi samme dit ord med tilbørlig flid og andagt kunde høre, glemme det i gode hjerter, og bære frugt deraf i taalmodighed, paa det vi ikke skulle hørge ved synden, men ved din hielp dæmpe hende, og i allehaande forfølgelser troste os ved din naade og evige hielp, formedelt den samme din elskelige Søn Jesum Christum vor Herre, som med dig lever og regnerer i Hellig Aands eenighed, een sand Gud fra evighed og til evighed, Amen.

Epistel. 2. Cor. 12. C. 2. v.

Jeg kiender et menneske i Christo, fiorten aar siden, hvad heller han var i legemet, veed

veed jeg ikke, eller han var uden legemet, veed jeg og ikke, Gud veed det. Den samme som blev undrykt hen i den tredie himmel, og jeg kiender det samme menneske, hvad heller han var i legemet, eller uden legemet, veed jeg ikke, Gud veed det, hvorledes han blev henrykt ind i paradisis, og hørde usigelige ord, hvilket intet menneske kan udfige. Af dette samme vil jeg rose mig, men af mig selv vil jeg ikke rose mig, uden af min skrobhelighed. Dog dersom jeg vilde rose mig, blev jeg derfor ikke daarlig, thi jeg vilde fige sandhed; men jeg holder mig derfra, Paa det at ingen skal tænke høyere om mig, end som han seer hos mig, eller hører af mig. Dg at jeg ikke skal ophøye mig af de høye aabenbarelser, da er mig given en pæl i kiødet, den satans engel, som mig skal slaae med næve, paa det jeg ikke skal ophøye mig. For hvilket jeg formanede Herren tre gange, at han maatte vige fra mig. Men han sagde til mig: lad dig nøye med min naade, thi min kraft fuldkommes i skrobhelighed. Derfor vil jeg helst rose mig af mine skrobheligheder, paa det at Christi kraft maae boe i mig.

Evang. Luc. 8. C. 4. v.

Som der var nu meget folk til sammen, end og de, som af stæderne vare reyste til Jesum, da sagde han ved en lignelse: der gik en sædmand ud at saae sin sæd. Dg i det han saae, faldt noget hos veyen,

og blev borttraad, og fuglene under himmelen aade det op. Dg noget faldt paa en klippe, og, saasnart det vorte op, viskede det, fordi at det ikke havde vædskke. Dg noget faldt midt iblant torne, og tornene vorte op med, og qvalte det. Dg noget faldt i god jord, og det vorte op, og bar hundredefold frugt. Der han det sagde, raabte han: hvo som haver øren at høre med, han høre. Da spurde hans discipler hannem ad, og sagde: Hvad lignelse skal dette være? og han sagde: Eder er det givet at vide Guds riges hemmelighed, men de andre i lignelser, at de seende skulle dog ikke see, og hørende dog ikke forstaae. Men dette er lignelsen: Sæden er Guds ord; og de, som ere hos veyen, ere de, som det høre; derefter koms mer diavelen, og tager ordet af deres hjerter, paa det de skulle ikke troe og blive salige. Dg de paa steen, ere de, som annamme ordet med glæde, naar de det høre; men disse have ingen rod, som troe til en tid, og de falde fra i fristelsens tid. Dg det, som faldt iblant torne, ere de, som det høre, og goaer bort, og qvæles af dette livs omhyggelighed, rigdom og vellyst, og bære ingen frugt til fuldkommenhed: men det, som faldt i god jord, ere de, som høre ordet, og bevare det i et smukt og godt hierte, og bære frugt i al taalmodighed.

Fasteavns Søndag.

Collect. Lader os alle bede:

S! Herre Guld, himmelske Fader! du som aabenbarrede dig med din Hellig Aand, med al naade hos din kiære Sønns daab, som haver lagt paa sig alle vore synder, og viste os med sin røst til hanzem, at vi formedelst hannem skulle have naade og syndernes forladelse: Vi bede dig, behold os i troen til dig. Og efterdi vi ere ogsaa døbte efter din befalning og din kiære Sønns exempel, da styrk vor troe med din Hellig Aand, og hielp os til det evige liv og salighed, ved den samme din elskelige Søn Jesum Christum vor Herre, som med dig lever og regnerer i Hellig Aands eenighed, een sand Guld fra evighed og til evighed, Amen.

Epistel. 1. Petr. 3. C. 18. v.

Jhi og Christus selv leed eengang for syndere, den retsfærdige for de uretsfærdige, paa det han derved maatte føre os til Gud, han, som vel blev dødgjort efter kiødet, men levendegjort efter Aanden. I hvilken han og gif bort og prædikede for aanderne, som vare i fængselet, hvilke fordum ikke troede, der Guds langmodighed tøvede eengang udi Noe tid, der arken imidlertid blev bereed, i hvilken faa, det er, otte fiende bleve frelste i vandet; til hvilket og daaben nu svarer,

som gjør os salige: Ikke den ureenligheds borttagelse paa kiødet, men en god samvittigheds pagt med Guld formedelst Jesu Christi opstandelse, hvilken, efter at han er opfaren i himmelen, er nu hos Guds hvire haand, hvor englerne og de vældige og krafterne ere hannem underdanige.

Evang. Matth. 3. C. 13. v.

Paa den tid kom Jesus af Galilæa til Jordan til Johannem, at han ville døbes af hannem. Men Johannes formeente hannem det hart, og sagde: Jeg haver vel behov at døbes af dig, og du kommer til mig? Jesus svarede og sagde til hannem: Lad det nu saa være, thi saa bør det os at fuldkomme al retsfærdighed. Da tilstædede han hannem. Og der Jesus var nu døbt, stige han strax op af vandet, og see, da aabnedes himmelen over hannem, og han saae Guds Aand fare ned, som en due, og komme over hannem. Og see, der kom en røst ned af himmelen, som sagde: Denne er min elskelige Søn, udi hvilken jeg haver min velbehagelighed.

Første Søndag efter Faste.

Collect. Lader os alle bede:

Herre Guld, himmelske Fader, vi bede dig, efterdi den arlige fiende stedse og altid derefter staaer, og som en brøslende løve omkring os gaaer, og søger, at han os kan opslu-

ge, at du for din Søns Jesu Christi døds og vines skyld vil med din Hellig Aands naade komme os til hjælp, og ved dit ord styrke vore hjerter, paa det vor fiende ikke faaer magt over os; men at vi altid kunde forblive i din naade, og vorde evindeligt salige, ved den samme din elskelige Son Jesum Christum vor Herre, som med dig lever og regnerer i Hellig Aands eenighed, een sand Guld fra evighed og til evighed, Amen.

Epistel. 2. Cor. 6. C. 1. v.

Derfor, som Guds medarbejdere, formane vi og eder, at i ikke tage Guds naade forgiæves. Thi saa siger han; jeg hørde dig i den behagelige tid, og hialp dig paa salighedens dag. See! nu er den velbehagelige tid, see! nu er salighedens dag. Vi, som ikke i nogen ting give nogen forargelse, paa det vort æmbede skal ikke lastes, men beviise os selv i alle ting, som Guds tjenere, i megen taalmodighed, i trængsel, i nød, i angst, i slag, i fængsel, i oprør, i arbejnde, i aarvaagenhed, i faste, i reenhed, i videnskab, i langmodighed, i godvillighed, i den Hellig Aand, i ubdragelig kiærlighed, i sandheds ord, i Guds kraft, formedelst retfærdigheds vaaben, baade paa den høyre og venstre side, ved ære og vanære, formedelst ondt rygte og godt rygte. Som bedragere, og dog

sandruer, som ubekjendte og dog bekjendte, som de der dør, og see, vi leve, som de der ere revsede, og dog ikke ihjelslagne, som bedrøvede, men dog altid glade, som fattige, men de, som dog gjøre mange rige, som de der have intet, og eye dog alting.

Evang. Matth. 4. C. 2. v.

Da blev Jesus bortført af daanden i ørken, for at fristes af diævelen. Og der han havde fastet i fyrgetive dage og fyrgetive nætter, hungrede hannem omsider. Og fristeren gik til hannem, og sagde: Er du Guds Son, da siig, at disse steene blive brød. Men han svarede og sagde: Der staaer skrevet: Mennesket lever ikke af brød allene, men af hvert ord, som gaaer ud af Guds mund. Da tog diævelen hannem med sig til den hellige stad, og satte hannem paa tindingen af templet, og sagde til hannem: er du Guds Son, da lad dig falde ned, thi der staaer skrevet: Han skal give sine engle befaling om dig, at de skulle bære dig paa hænderne, paa det du ikke skal støde din fod paa nogen steen. Da sagde Jesus til hannem: Der staaer atter skrevet: Du skal ikke friste Herren din Guld. Da tog diævelen hannem atter med sig op paa et saare høyt bierg, og viiste hannem al verdens riger og deres herlighed, og sagde til hannem: alt dette vil jeg give dig, om

om du falder ned og tilbeder mig. Da sagde Jesus til hannem: Viig bort fra mig satan; thi der staaer skrevet: Du skalt tilbede Herren din Guld, og tiene hannem allene. Saa forlod diævelen hannem. Og see, da komme englene frem og tiene hannem.

Anden Søndag i Faste.

Collect. Fader os alle bede:

Herre Guld, himmelske Fader! vi bede dig, at du vil formedelst din Hellig Aand stadfæste vore hjerter, og giøre os visse i troen og haabet paa din naade og barmhertighed, paa det at, enddog vi have aarsag til at frygte paa vor sambittigheds, synders og uværdigheds vegne, at vi alligevel med den Cananæiske kvinde kunde hænge hart ved din naade, og i al vor nød og fristelse finde hielp og redning hos dig, ved den samme din elskelige Søn Jesus Christum, vor Herre, som med dig lever og regnerer i Hellig Aands eenighed, een sand Gud fra evighed og til evighed, Amen.

Epistel. 1. Theff. 4. C. 1. v.

Saa bede vi eder fremdeles, og formane eder i den Herre Jesu, at ligesom i nu have annammet af os, hvorledes i skulle vandre og være Guld behagelige, i da maatte blive jo meere og meere herudi fuldkomne, thi i vide, hvordanne bud, vi gave eder

formedelst den Herre Jesus; Thi det er Gulds villie, nemlig eders helliggiørelse, og at i skulle flye horerie, og enhver af eder skal vide at bevare sit kar i helliggiørelse og are, ikke i begierlighedernes onde lyst, som hedningerne, der ikke kende Guld, og at ingen skal undertrykke og forfordele sin broder i nogen handel; thi Herren er hevner over alt dette, som vi og tilforn have sagt og vidnet for eder; Fordi at Guld kaldede os ikke til urenhed, men til hellighed.

Evang. Matth. 15. C. 21. v.

Da gif Jesus ud fra Genezareths land, og drog bort imod Tyri og Sidons egn; og see, en Cananæisk kvinde kom ud af den samme egn, og raabte efter hannem, og sagde: Ach Herre, du Davids Søn, forbarme dig over mig, min dotter plages ilde af diævelen; Men han svarede hende ikke et ord. Da traade hans disciple frem, bade hannem, og sagde: Stil dig dog af med hende; Thi hun raaber efter os. Han svarede, og sagde: Jeg er ikke udsendt uden til de fortabte faar af Israels huus. Da kom hun og tilbad hannem, og sagde: Herre! hielp mig, han svarede og sagde: Det er ikke smukt, at man tager brødet fra børnene og faster det for hunde; men hun sagde: Ja Herre, smaa hunde æde dog af de smuler, som falde af deres Herres bord. Da svarede Jesus og sagde

sagde til hende: D! kvinde, din troe er stor, dig skee ligesom du vil! og hendes dotter blev karst fra den samme stund.

Tredie Søndag i Faste.

Collect. Fader os alle bede:

Herre Guld, himmelske Fader! du som derfor lod din kjære Søn vor H. Erre Jesum Christum vorde menneske, at han skulle forhindre dievelens tyrannie, og bestierme os arme mennesker fra den arrige fiende: vi takke dig først for saadan naadig hielp, og dernæst bede vi dig, at du vilst alle fristelser naadelig komme os til hielp, vogte os fra kiodelig tryghed, og med din Hellig Aand naadelig bevare os ved dit ord og i din sande frugt, at vi kunde indtil enden blive befriede fra den onde fiende, og ved den samme din elskelige Søn Jesum Christum blive evindelig salige, H. Erre, blive evindelig salige, han som med dig lever og regnerer i Hellig Aands eenighed, een sand Guld fra evighed og til evighed, Amen.

Epistelen, Eph. 5. C. 1. v.

Saa værer nu Guld's efterfølgere, som elskelige børn, og vandrer i kiærlighed, ligesom Kristus elskte os, og gav sig selv hen for os til en gave og slagtoffer, Gud til en sød lugt. Men horerie og al ureenhed, eller gierrighed, lader end ikke nævnes engang iblandt eder, som det vor de hellige, ikke heller stemme ord eller gief-

kelig snak og skiemt, som eder ikke somner, men meget meere taksigelse; thi dette skulle i vide, at ingen skiorlevnere, eller ureen, eller gierrig, hvilken der er en afguds tienere, haver arv i Christo og Guds rige. Fader ingen forføre eder med forsængelige ord; thi for saadanne ting kommer Guld's vrede over vantroens børn. Derfor værer ikke deres staldbrødre: thi i vare vel fordum i mørkthed, men nu ere i et lys i H. Erren; Vandrer da, som lysets børn; thi Aandens frugt er udi al godhed og retfærdighed og sandhed.

Evang. Luc. 11. C. 14. v.

Dg Jesus drev en diavel ud, og han var dum: Dg det stede, der diavelen var udfaren, da taledede dendumme, og folket forundrede sig. Men nogle af dem sagde: Han driver diavle ud ved Beelzebub, den øverste iblant diavlene. Men de andre frilede hannem, og begiærede et tegn af hannem fra himmelen. Men som han fornåm deres tanker, sagde han til dem; hvert rige, som vorder ueens med sig selv, bliver øde, og et huus, som er adstilt imod sig selv, falder. Er da satan og ueens med sig selv, hvorledes kan hans rige blive bestandig, efterdi i siige, at jeg uddriver diavle ved Beelzebub, og om jeg uddriver diavle ved Beelzebub, ved hvem uddrive da eders børn dennem derfor skulle de være eders dommere. Men

Men dersom jeg uddriver diavle ved Guds finger, da er jo Guds rige kommen til eder. Naar som en sterk beovæbnet bevarer sit pallads, da bliver det, han haver, med fred; men kommer der een over hannem, som er stærkere end han, og overvinder hannem, da tager han hans fulde rustning, som han forlod sig paa, og bytter rovet. Hvo som ikke er med mig, han er imod mig, og hvo som ikke sanker med mig, han adspredes. Naar den ureene aand udfarer af et menneske, da vandrer han igiennem tørre steder, søger hvile, og naar han den ikke finder, siger han: jeg vil vende om igien til mit huus, som jeg gik ud af. Og naar han kommer, da finder han det fæyet med koste, og vel prydet. Saa gaar han bort og tager syv onde aander til sig, som ere arrigere end han selv. Og naar de kommer ind, boe de der, og det sidste bliver værre med det samme menneske, end det første. Men det begav sig, der han dette sagde, opløstede en kvinde iblandt folket resten, og sagde til hannem: Saligt er det liv, som har dig, og de bryste, som du diede. Men han sagde: Ja! salige ere de, som høre Guds ord, og bevare det.

Midfaste Søndag.

Collect. Fader os alle bede:

Herre Gud, himmelske Fader! du som haver formædelt din Søn i ørken rigeligen bespist fem tusinde mænd for-

uden kvinder og børn, med fem brød og to fiske. Vi bede dig, vær ogsaa naadelig hos os med din velsignelse. Vær os fra gierrighed og forrig for timelig næring, at vi først kunde adspørge dit rige og din retsædighed, og at vi kunde fornemme dine faderlige gaver i alle ting, som høre til liv og sel, ved din elskelige Søn Jesum Christum vor Herre, som med dig lever og regner i Hellig Aands eenighed, een sand Gud fra evighed, og til evighed, Am. *Evistelen, Gal. 4. Cap. 21. v.*

Siger mig, i som ville være under Loven, høre i ikke loven? thi der staar skrevet, Abraham havde to sønner, den ene af tjeneste-qvinden, den anden af den fri: Dog den som var af tjeneste-qvinden, han var født efter kødet; men den af den fri, er født forme-delt forjættelsen. Hvilke ord betegne noget andet. Thi disse mødre ere de to testamenter, det ene af Sinai berg, som føder til trældom, hvilket er *Ugar*. Thi det *Ugar* er Sinai berg i Arabia, og kommer overeens med Jerusalem, som nu er, og er i trældom med sine børn. Men det Jerusalem, som er oven til, det er den fri, som er alles vores moder. Thi der staar skrevet: Vær glad du ufrugtommelige, du som ikke søder, udbrød og raab du, som ikke er i barns nød. Thi den eenlige haver mange flere børn, end den, som haver

mand. Men vi kiære brødre, ere forjættelsens børn efter I=saac. Dog ligesom paa den tid, den som var født efter kiødet, forfulgte den, som var født efter Aanden, saa gaaer det og nu til. Men hvad siger skriften: Udstød tjeneste=kvinden og hendes søn: Thi tjeneste=kvindens søn skal ikke arve med den fri kvindes søn. Saa ere vi nu, kiære brødre, ikke tjeneste=kvindens børn, men den fri kvindes.

Evangel. Joh. 6. C. 1. v.

Derefter foer Iesus bort over den Galilæiske søe, som ellers kaldes Tiberiadis søe. Og meget folk fulgte hannem, fordi de saae hans tegn, som han gjorde paa de syge. Men Iesus gik hen op paa et berg, og satte sig der med sine discipler; Og det var nær Paa=ste, jødernes høytid. Der Iesus nu oplestede sine øyne og saae, at der kom meget folk til hannem, sagde han til Philip=pus: Hvor købe vi brød, at disse kunde æde? Men han sagde det for at forsøge hannem, thi han vidste vel selv, hvad han vilde gjøre. Philip=pus svarede hannem: Brød for to hundrede penninge ere ikke nok til dem, at enhver af dennem tager noget lidet. En anden af hans discipler, som var Andreas, Simons Petri brøder, siger til hannem: Her er en liden dreng, som haver fem byg=brød og to smaa fiske, men hvad er det iblandt saa mange?

Da sagde Iesus, stikker folket til sæde, thi der var meget græs paa den sted. Og der satte sig ned hen ved fem tusinde mænd i tallet. Og Iesus tog brødene til sig, takkede og gav disciplerne dem, men disciplerne deelte dem igien ud til dem, som havde sadt sig ned. Deslige ogsaa af de smaa fiske, saa meget som de vilde. Der de nu vare mætte, siger han til sine discipler: sanker tilsammen de overblevne levinger, at der intet spildes. Da samlede de dem tilsammen, og fyldede tolv kurve med levinger af de fem byg brød, som vare blevne tilovers for dem, som havde ædet. Der mennesterne nu saae det tegn, som Iesus havde gjort, sagde de: Denne er visselig den Prophet, som skal komme til verden. Som Iesus da mærkte, at de vilde komme, og tage hannem med magt, at de kunde gjøre hannem til Konge, vigede han atter op paa bierget selv allene.

Søndag efter Midfaste.

Collect. Fader os alle bede.
Herre Guld, himmelske Fader! din kiære Søn og vor Frelser Iesus Kristus siger: Hvo som holder mit ord, han skal ikke see døden evindeligt. Vi bede dig, efterdi du haver ladet os komme til dit helligste ord, at du vil give din hellig Aand i vore hjerter, at vi kunde holde det, og af vort ganske hjerter forlade os derpaa, og
 midt

midt i døden troste os dermed, at vi ikke skulle see døden evindeligt, for din kiære Søns Jesu Christi vor Herres skyld, som med dig lever og regnerer i Hellig Aands eenighed, een sand Gud fra evighed og til evighed, Amen.

Epistelen, Ebr. 9. C. 1. v.

Men Christus, som er kommen en ypperste Præst over det tilkommende gode, formædelst et større og fuldkommeligere tabernakel, hvilket ikke er gjort med haand: det er, som ikke er af denne bygning. Ikke heller formædelst bukkes eller kalve-blod, men formædelst sit eget blod gik han engang ind i det hellige, og fandt en evig forløsning. Thi dersom oxer og bukkes-blod, og asken af en quie, som besprengede de ureene, heliger dennem til fiødets reenhed, hvor meget mere skal Christi blod, som formædelst den evige Aand opofrede sig selv Gud ubesmiltet reense eders samvittighed af døde gierninger, til at tiene den levende Gud? og derfor er han ogsaa det nye Testaments Megler, paa det at de, som ere kaldede, skulle faae den forjættede evige arvedeel, formædelst den død, som stæede til forløsning af de overtrædelser, som vare under det første Testament.

Evangel. Joh. 8. C. 46 v.

Hvo af eder kan bevise mig nogen synd over? men siger jeg eder sandhed, hvorfor tro i mig ikke? hvo som er af

Gud, han hører Guds ord; derfor høre i dem ikke, fordi i ere ikke af Gud. Da svarede jøderne og sagde til hannem: Sige vi ikke ret, at du er en Samaritaner og haver diævelen? Jesus svarede: Jeg haver ingen diævel, men jeg ærer min Fader, og i vanhære mig: jeg søger dog ikke min ære, men der er en, som den søger og dommer. Sandelig, sandelig, jeg siger eder: Dersom nogen holder mit ord, han skal ikke see døden evindeligt; Da sagde jøderne til hannem: Nu kiende vi, at du haver diævelen. Abraham er død og Propheterne, og dog siger du: Dersom nogen holder mit ord, han skal ikke smage døden evindeligt. Er du da meere end vor fader Abraham, hvilken er død, og Propheterne ere døde, hvem gjør du dig selv til? Jesus svarede: Dersom jeg ærer mig selv, da er min ære intet: Men der er min Fader, som mig ærer, hvilken i sige, at han er eders Gud, og dog kiende i hannem ikke: Men jeg kiender hannem. Og dersom jeg sagde: Jeg kiender hannem ikke, da blev jeg en løgner, ligesom i nu ere, men jeg kiender hannem og holder hans ord. Abraham eders Fader ventede med stor lyst, at han maatte see min dag, og han saae den, og blev glad. Da sagde jøderne til hannem: Du er ikke endnu halvtrediesindstove aar gammel, og haver seet Abraham.

bredde deres klæder paa veyen, de andre hugge grene af træerne, og strøede dem paa veyen: Men skaren, som gik for og fulgte efter, raabte og sagde: Hosanna Davids Son! Lovet være den, som kommer i Herrens navn! Hosanna i det høieste.

Skjærtorsdag.

Collect. Fader os alle bede:

D! Herre Jesu Christe: vi takke dig, at du af din store naade haver beklædt os denne din nadvere, i hvilken vi æde dit legeme, og drikke dit blod: Vi bede dig, giv os formedelst din Hellig Aand, at vi ikke skulle bruge denne gave uværdeligen, men at vi kunde bekiende vore synder, ihukomme din død og pine, og troe syndernes forladelse, og fremmes saa dag fra dag i troe og kiærlighed, indtil vi blive formedelst dig evindeligt salige; du som med Faderen lever og regner i Hellig Aands eenighed, een sand Gud fra evighed og til evighed, Amen.

Epist. 1. Cor. 11. C. 23. v.

Thi jeg annammede det af Herren, som jeg og haver overantvordet til eder: At den Herre Jesus i den nat, der han blev forraad, tog han brødet, og der han havde takket, brød han det og sagde: Tager eder, dette er mit legeme, som gives for eder: Dette giorer til min hukommelse. Ligesaa tog han og kalken, efterat han havde holdet nadvere, og sagde;

Denne kalk er det nye Testament i mit blod: Dette giorer, saa ofte som j det drikke, til min hukommelse. Thi saa ofte, som j æde af dette brød, og drikke af denne kalk, da forkynder Herrens død, indtil han kommer: Hvo som æder uværdelig af dette brød, eller drikker af Herrens kalk, han er skyldig i Herrens legeme og blod. Derfor prøve sig selv hvert menneske, og æde saa af dette brød, og drikke af denne kalk; Thi hvo som æder og drikker uværdeligen, han æder og drikker sig selv dommen i det, at han ikke gior forskiel paa Herrens legeme.

Evang Luc. 22. C. 14. v.

Der timen var kommen, satte Jesus sig ned, og de tolv Apostler med hannem, og han sagde til dem: Mig haver hiertelig forlangt at æde dette paaske-lam med eder, førend jeg lider: thi jeg siger eder, at jeg skal ikke meere æde deraf, indtil det bliver fuldkommen i Guds rige, og han tog kalken, takkede, og sagde: Tager denne, og deeler den iblant eder selv; thi jeg siger eder, at jeg skal ikke drikke af det, som vorer paa viintræ, førend Guds rige kommer. Og han tog brødet, takkede og brød det, og gav dem det, og sagde: Dette er mit legeme, som bliver givet for eder. Dette giorer til min hukommelse. Ligesaa og kalken, efter at han havde holdet nadveren, og sagde: Denne

kalk

kalk er det nye Testament i mit blod, som bliver udgydet for eder.

Paaske-Dag.

Collect. Lader os alle bede:

Herre Gud, himmelske Fader! du som haver givet din Søn for vore synders skyld, og opvakte hannem for vor retfærdigheds skyld. Vi bede dig, giv os din Hellig Aand, som kan styre og regiere os efter din villie, og naadelig bevare os i en sand troe, vogt os fra alle synder, og efter dette liv opvakte os til det evige liv, formedelst den samme din elskelige Søn, vor Hære Jesum Christum, som med dig lever og regnerer i Hellig Aands eenighed, een sand Guld fra evighed og til evighed, Amen.

Evistelen, 1. Cor. 5. C. 7. v. Derfor udrenser den gamle suurdey, paa det j kunde være en ny dey, ligesom i ere usyrede. Thi Christus vor Paaske er og ofret for os. Derfor lader os holde høytid, ikke med den gamle suurdey, ey heller med ondskabs og staltheds suurdey, men med reenheds og sandheds usyrede brød.

Evangel. Marc. 16. C. 1. v.

Dg der sabbathen var forgangen, da købte Maria Magdalena, og Maria, Jacobi moder, og Salome dyrebare smørelse, at de vilde komme og salve Jesum. Og de komme til graven paa den første dag i Ugen meget aarle, der solen git

op. Og de sagde til hverandre: Hvo skal vakte os steenen fra døren paa graven? Men der de saae derhen, da bleve de vaer, at steenen var afvelt, thi den var meget stor. Og de ginge ind udi graven, og saae en ung person sidde ved den høyre side, som havde et langt høidt klæde paa, og de bleve forfærdede. Men han sagde til dem: Forfærdes ikke, j leede efter Jesum af Nazareth, som var forsfæst, han er opstanden, han er ikke her: Seer steden, hvor de lagde hannem! men gaær bort og siger hans discipler og Peder, at han gaær hen for eder til Galilæa, der skulle j see hannem, ligesom han haver sagt eder.

Anden Paaske-Dag.

Collect. Lader os alle bede.

Herre Gud, himmelske Fader! du som aabenbareded din Søn for de to discipule, som ginge til Emaus: vi bede dig, du vilde formedelst dit ord og din Hellig Aand ogsaa oplyse vore hjerter, at vi kunde blive stærke og stadige i troen, og blive hart ved dit ord, gierne tale derom, og det flitteligen handle. Paa det at om vi end efter Christi exempel skulle meget ondt lide her paa jorden, vi dog kunde have en vis trost af dit ord og den beholde, indtil vi blive efter dette liv opvakte til det evige liv, formedelst den samme din Søn vor Hære Jesum Christum, som

med dig lever og regnerer i Hellig Aands eenighed, een sand Guld fra ewighed og til ewighed, Amen.

Lectien, Ap. G. 10. C. 34. v.

Da oplod Peder sin mund, og sagde: Nu befinder jeg i sandhed, at Guld anseer ikke personer: men hvo som hannem frygter og gjør ret, hannem behagelig iblandt allehaande folk. Thi hvad den tale angaaer, som han udsendte til Israels børn, der han lod forkynde fred ved Jesum Christum, hvilken som er en Herre over alting, da vide i selv, hvad som er skeet over det ganske jødiske land, og begyndtes i Galilea, efter den daab, som Johannes prædikede: angaaende Jesum af Nazareth, hvorledes GULD salvede hannem med den Hellig Aand og kraft, hvilken som drog omkring og gjorde vel, og helbredede alle, som vare overvældte af dævelen; thi GULD var med hannem. Og vi ere vidne til alt dette, som han haver gjort baade i jedeland og udi Jerusalem, hvilken de sloge ihjel omsider, og hængde hannem paa et træ. Denne samme opvakte GULD paa den tredie dag, og lod hannem aabnebæres, dog ikke alt folket, men os, som tilforn vare de bestikede vidne af GULD, vi som aade og drukke med hannem, efterat han opstod fra de døde.

Evang. Luc. 24. C. 13. v.

Dg see, to af Jesu discipler ginge samme dag til en

bye, som var tredsindstive agre langt fra Jerusalem, hvis navn var Emaus. Og de talde med hve andre om alt dette, som var skeet. Og dette skeede, der de saa talde og bespurgte sig med hverandre, kom Jesus og selv nær til dem, og vandrede med dem. Men deres øyne holdtes til, at de kiendte hannem ikke. Da sagde han til dem: hvad er det for en tale, som i handle mellein eder paa vejen, og hvi see i saa bedrøvede ud? men een af dem, som heed Cleophas, svarede og sagde til hannem: Er du een fremmed udi Jerusalem, og veed ikke, hvad som i disse dage er skeet derudi? og han sagde til dem: hvad er det? de sagde til hannem: Det er om Jesus af Nazareth, som var en Prophet; Mægtig i gierninger og ord for GULD og alle folk. Hvorledes de ypperste præster og vore værste have antvortet det hannem hen til dødens dom, og korsfast hannem. Da vi haabedes, at han havde været den, som skulde forløst Israel. Og over alt dette, er det i dag den tredie dag, siden dette skeede. Der have og nogle af vore kvinder forserdet os, som vare aarle hos graven. Og der de ikke funde hans legem, somme de og siige, at de ogsaa have seet et siun af engler, hvilke der sagde, at han lever. Og nogle af dem, som vare med os, ginge bort til graven, og funde det ligesaa, som kvinderne havde

de sagt, men hanem saae de ikke. Da sagde han til dennem: O! i daarer og seenhierkede til at troe alt det, som Propheterne have sagt: Burde det ikke Christum at lide, og saa indgaae til sin herlighed? og han begyndte fra Mose og alle Propheterne og udlagde for dem i alle skrifter alt det, som var skrevet om hannem. Og der de komme nær til byen, som de ginge til, da lod han, som han vilde gaae længere: men de nødde hannem til, og sagde: Bliv hos os, thi det stunder til aften og dagen holder. Og han gik ind, at blive hos dennem. Og det skeede, som han sad med dem til bords, tog han brødet, takkede, brød det og gav dem det. Da bleve deres øyne aabnede, og de kiendte hannem. Og han blev usynlig for dennem. Og de sagde til hverandre, brændte ikke vore hjerter i os, der han talede med os paa vejen, og der han oplod os skrifterne? og de stode op i den samme stund og vendte til Jerusalem igien, og funde de elleve der forsamlede, og dem, som vare hos dem, hvilke der sagde, Herren er visselig opstanden, og aabenbaret Simoni. Og de fortællede dem, hvad som var skeet paa vejen, og hvorledes han blev kiendt af dem, i det han brød brødet.

Tredie Paaske-Dag.

Collect. Fader os alle bede:
D! almægtige Guld! du som
 formedelst din Søns død

gjorde synden og doden til intet, og formedelst hans opstandelse forde uskyldighed til os igien, og det evige liv, vaa det vi skulle forlooses af diavolens vold, og leve i dit rige. Forteen os, at vi kunde troe saadant af ganske hjerter, og blive bestandige i denne troe, altid prise og takke dig, formedelst den samme din Søn Iesum Christum vor Herre, som med dig lever og regnerer i Hellig Nands eenighed, een sand Guld fra evighed og til evighed, Amen.

Lection, Ap. G. 13. C. 16.

og 26. v.

Da stod Paulus op, og slog til lyd med haanden, og sagde, i mand, kiære brødre, børn af Abrahams slægt og de, som frugte Guld iblandt eder. Til eder er dette saligheds ord sendt, thi de, som boe i Jerusalem, og deres overster, efterdi de ikke kiendte hannem, da have de opfyldt Propheternes ord om hannem, som bleve læste alle sabbather, i det de fordømte hannem. Og alligevel at de funde ingen døds-sag med hannem, saa bade de dog Pilatum, at han maatte dræbes. Og der de havde fuldkommet alting, som var skrevet om hannem, da toge de hannem ned af træet, og lagde hannem i en grav, men Guld opvakte hannem fra de døde, og han blev seet mange dage af dem, som ginge med hannem op af Galilæa til Jerusalem; Hvilke som ere hans vidne til

folket. Og vi forkynde eder ogsaa den forjættelse, som skædede til vore fædre; Hvorledes Guld haver opfyldt den for os, deres børn, i det han opvakte Jesum.

Evangel. Luc. 24. C. 36. v.

Men der de saa talede, stod Jesus midt iblandt dem, og sagde til dem: Fred være med eder, da forfærdedes de og frygtede sig, og meente, at de saae en aand. Og han sagde til dem: Hvi ere i saa forfærdede? og hvi opstige saadanne tanker i eders hjerter? seer mine hænder og mine fødder, at det er jeg selv, finder paa mig, og seer, thi en aand haver ikke kiød og been, som i see, at jeg haver, og som han det sagde, viiste han dem sine hænder og fødder. Men der de endnu ikke troede for Glæde, og forundrede sig, da sagde han til dem, haver i her noget at æde? og de gave hannem et stykke af en stegt fisk og noget af en honning-tage, og han tog det og aad det for dennem, og han sagde til dem: Disse ere de ord, som jeg sagde til eder, der jeg endnu var hos eder, og alt det bør at fuldkommes, som er skrevet om mig i Mose loy, i Propheterne og ubi Psalmerne. Da oplod han deres forstand, at de forstode skrifterne og sagde til dem: Saa staaer der skrevet, og saa burde Kristus at lide, og opstaae fra de døde tredie dag og lade prædike i sit navn omvendelse og syn-

dernes forladelse for alle folk, og begynde i Jerusalem. Og i ere vidne til alt dette.

Første Sønd. efter Paaske.

Collect. Lader os alle bede:

Herre Guld, himmelske Fader! vi takke dig for din usigelige naade, at du haver formædelst din Søn os til trost og syndernes forladelse, indsat det hellige evangelium og de høyværdige sacramenter: Vi bede dig, giv din Hellig Aand i vore hjerter, at vi kunde afhjerteligt troe dit ord, og ved de hellige sacramenter dag fra dag styrke vor troe, indtil vi blive endelig salige, formædelst din Søn Jesum Christum vor Herre, som med dig lever og regnerer i Hellig Aands enighed, een sand Gud fra evighed og til evighed, Amen.

Epistel. 1. Joh. 5. C. 4. v.

Thi alt det, som er født af Gud, overvinder verden, og denne er den seyer, som overvinder verden, nemlig: Vor troe; thi hvo er den, som overvinder verden, uden den, som troer, at Jesus er Guds Søn? denne er den Jesus Kristus, som er kommen med vand og blod, ikke med vand allene, men med vand og blod; og aanden er den, som vidner derom; thi Aanden er sandhed. Saa ere der Tre, som vidne i himmelen, (Faderen, Ordet og den Hellig Aand,) og disse Tre ere Eet; og der ere tre, som vidne paa jorden, Aanden, Vand

Vand og Blod, og disse Tre ere til Gæt. Dersom vi nu annamme menneskets vidnesbyrd, da er jo Glds vidnesbyrd større; Og dette er det Glds vidnesbyrd, som han vandt om sin Søn; Hvo som troer paa Glds Søn, han haver dette vidnesbyrd i sig selv. Hvo som ikke troer Gld, hangior hannem til en løgner; thi han troer ikke det vidnesbyrd, som Gld haver vidnet om sin Søn. Og dette er det vidnesbyrd, at Gld haver givet os det evige liv: og dette liv er udi hans Søn. Hvo som haver Sønnen han haver livet; hvo som ikke haver Glds Søn, han haver ikke livet.

Evangel. Joh. 20. C. 19. v.

Den samme dag ad aften, som var den første dag i Ugen, da dørene vare tillukte, der som disciplene vare forsamlede af frygt for jøderne, da kom JEsus og stod midt iblandt dem, og sagde til dem: Fred være med eder: og som han det sagde, viiste han dem sine hænder og sin side; Og disciplerne bleve glade, at de saae Herren. Da sagde JEsus atter til dem: Fred være med eder! Ligesom faderen udsendte mig, saa sender jeg eder; og der han det sagde, blæste han paa dem, og sagde til dem: Annammer den Hellig Aand; hvilke som helst i forlade deres synder, dem ere de forladne; og hvilke som heldst i beholde dem, dem ere de beholdne. Men Thomas, een af de tolv, som kaldes

tvilling, var ikke hos dem, der JEsus kom; derfor sagde de andre discipler til hannem, vi have seet Herren; men han sagde til dem; Uden jeg faaer seet naglegabene i hans hænder, og stinger min finger i naglegabene, og stinger min haand i hans side, da troer jeg det slet intet. Og otte Dage derefter vare atter hans discipler derinde, og Thomas med dennem; da kom JEsus, der Dørene vare tillukte, og stod midt iblandt dem og sagde: Fred være med eder, derefter siger han til Thomas: Ræk din finger hid, og see mine hænder, og ræk din haand hid, og stik den i min side, og vær ikke vantroc, men troe. Da svarede Thomas, og sagde til hannem: Min Herre og min Gld! JEsus sagde til hannem, fordi du saae mig, Thomas, da trøede du; men salige ere de, som ikke have seet og dog troet. JEsus gjorde vel og mange andre tegn for sine discipler, som ikke ere skrevne i denne bog. Men disse ere skrevne, at i skulle troe, at JEsus er Kristus, den Glds Søn: Og at i som troe, skulle have livet i hans navn.

Anden Sønd. efter Paaske.

Collect. Fader os alle bede:

Herre Gud, himmelske Fader! Du som af din fæderlige godhed haver kommet os elændige Mennecker ihu, og sat din kiere Søn til en hyrde over os, ikke allene at føde os med

fit ord, men ogsaa at bestiaerme os imod synden, døden og diaævelsen; vi bede dig, giv os formedelst din Hellig Aand, at ligesom denne hyrde kiender os, og tager sig vor nød til, at vi ogsaa iligemaade kunde kiende hannem, og holde os til hannem, og søge hielp og trost hos hannem, og af hierttet efterfølge hans røst, og blive til evig tid salige, formedelst den samme din Søn Iesum Christum vor HErrre, som med dig lever og regnerer i Hellig Aands enighed, een sand Guld fra evighed og til evighed, Amen.

Epistel. 1. Petr. 2. C. 11. v.

Efterdi at Christus haver og lidt for os, og efterladt os et exempel, at vi skulle efterfølge hans fodspor; Hvilken, som gjorde ingen synd, der blev og ikke funden sviig i hans mund; hvilken der ikke stændede igien, der han blev overstændet, og ikke truede, der han leed. Men han overgav det til hannem, som dommer retfærdelig. Hvilken som selv bar vore synder paa sit legeme paa træet, paa det vi skulle doe fra synden, og leve i retfærdighed, formedelst hvis saar i ere blevne helbredede, thij forhen vare ligesom vildfarende saar; men i ere nu omvendte til eders fiesles hyrde og biskop.

Evang. Joh. 10. C. 11. v.

Jeg er den gode hyrde, den gode hyrde sætter sit liv, til for faarene; Men det, som er en leysesvend, og ingen ret

hyrde, hvilke faarene ikke egentlig tilhøre, seer ulven komme, og forlader faarene, og flyer; og ulven griber og adspredder faarene, men leysesvenden flyer, thij han er en leysesvend, og han bærer ingen omsorg for faarene. Jeg er den gode hyrde og kiender mine saar, og jeg kiendes af mine. Ligesom min Fader kiender mig, saa kiender jeg og Faderen, og jeg sætter mit liv til for faarene. Jeg haver end andre saar, som ikke ere af denne stie, de samme ber jeg ogsaa fore did, og de skulle høre min røst: og der skal blive een hiord og een hyrde.

Tredie Sond. efter Paaske.

Collect. Fader os alle bede:

HErre Guld, himmelste Fader! du som af din faderlige godhed holder os dine børn under riiset her paa jorden, paa det vi skulle være din eenbaarne Søn liig, baade i reyselse og dernæst i herlighed. Vi bede dig, trost os i fristelser og under korsset med din Hellig Aand, at vi ikke falde udi mishaab, men at vi stadelig forlade os paa denne din Søns forjættelse, at pinen skal ikkun være en liden stund, og da skal efterfølge evig glæde, paa det vi kunde i taalmodighed med dette haab overvinde al ulykke, og saa endelig blive til evig tid salige, ved den samme din Søn Iesum Christum vor HErrre, som med dig lever og regnerer i

Hellig

Sellig Aands eenighed, een sand Guld fra evighed og til evighed, Amen.

Epistel. 1 Petr. 2. C. 11. v.
Jelskelige, jeg formaner eder, som fremmede og udlødinge, at i holde eder fra tiødelige begjæringer, som stride imod sielen, og have en god omgiængelse iblandt hedningerne: Paa det at i den sted de tale ilde om eder, ligesom om misdædere, de derimod kunde af de gode gjerninger, som de see hos eder, prise Gud paa besøgelsens dag; Saa vær da al menneskelig forordning underdanige for Herrens skyld, være sig Kongen, som den øverste, eller høvedsmænd, som de, der udsendes af hannem til høyn over misdædere, men dem til lov, som gjøre got; thi saa er det Guds villie, at i med at gjøre det gode, skulle tilstoppe de daarlige menneskers uauvittighed, som de, der ere frie, dog ikke, som de, der have friheden til ondskab skyld, men som Guds tjenere. Giører hver mand ære, elsker brodrene, frygter Gud, ærer Kongen: I tjenere, vær eder Herrer underdanige med al frygt, ikke allene de gode og milde, men ogsaa de haarde. Thi det er naade, dersom nogen udstaaer sarrig for sin samvittigheds skyld til Gud, naar han lider uret, Thi hvad er det for en roes, dersom i taale det naar i blive slagte for eders synders skyld? men, dersom i

gjøre vel, og da taale det, naar i lide derfor, det er naade hos Gud.

Evangel. Joh. 16. C. 16. v.
Dm en liden stund, da skulle i ikke see mig, og atter om en liden stund da skulle i see mig: Thi jeg gaaer til Faderen. Da sagde nogle af hans discipler til hverandre: Hvad er dette, som han siger til os? om en liden stund skulle i ikke see mig, og atter om en liden stund, da skulle i see mig; thi jeg gaaer til Faderen. Da sagde de: Hvad er dette, som han siger: Om en liden stund? vi vide ikke, hvad han taler. Da merkte Jesus, at de vilde spørge hannem ad; og han sagde til dem: Derom spørge i iblant hverandre, at jeg sagde: Om en liden stund da skulle i ikke see mig, og atter om en liden stund da skulle i see mig. Sandelig, sandelig, jeg siger eder! i skulle græde og hyle, men verden skal glæde sig, og i skulle være bedrøvede, men eders bedrøvelse skal ombendes til glæde. En kvinde, naar hun føder, da haver hun bedrøvelse, thi hendes time er kommen, men naar hun haver født barnet, da tænker hun ikke meere paa den nød, for den glædes skyld, at et menneske er født til verden. Saa have i vel nu ogsaa bedrøvelse, men jeg vil see eder igien, og eders hierter skal glæde sig, og der skal ingen tage eders glæde fra eder.

Amin:

Ulmindelig Bededag paa
fjerde Fredag efter Paaske.

Collect. Lader os alle bede :

Gnaadige Guld, barmhjer-
tige, kiære Fader, du som
er meget rund til at forlade, og
gjerne vil forbarme dig over
alle dem, som gjøre en sand
poenitentse for synden, vi be-
de dig hiertelig, allerkiæreste
fromme Fader, forlad os alle
vore synder, og giv os din naa-
de, at vi alle, som paa kalde dit
navn, maae i dag og hver
dag træde fra al uretsfærdighed
og al synd, og af vort ganste
hierte saaledes omvendes til
dig, at vi dagligen ved din
Nands kraft maae findes ret-
skafne i din troe og lydighed,
altid opfyldte med de rette poe-
nitentse og omvendelses frug-
ter, paa det at naar vi saales-
des i en ret troe og tillid søge
og paa kalde dig, vi da maae
finde dig som en naadig Guld
og Fader, og i al vor anliggen-
de forsikre os om din naadige
hielp med al velsignelse baade
til liv og siel, indtil vi omsider af
din naade maae blive evindeligt
salige, formedelst din kiære Søn,
vor Herre Jesum Christum,
som med dig lever og regne-
rer i Hellig Nands eenighed,
een sand Gud fra evighed og
til evighed, Amen.

Lectien, Esa. 55. C. 6. v.

Søger Herren, mens han
findes, kalder paa han-
nem, den stund han er nær. Den
ugudelige forlade sin vey, og

den uretsfærdige sine tanker, og
han omvende sig til Herren,
saa skal han forbarme sig over
hannem, og til vor Guld; thi
han er meget rund til at forlade.

Texten til Solvs-Prædiken i
Kiøbstæderne, Ps. 67.

Gud være os naadig og vels-
signe os, han lade sit ans-
igt skinne over os, Sela! At vi
maae kiende din vey paa jor-
den, og din salighed blant alle
hedninger. Folkene skulle prise
dig, o Guld, ja alle folk skulle
prise dig. Folkene skulle glæ-
de og fryde sig! thi du skal
dømme folket med ret, og re-
giere folket paa jorden, Sela!
Folkene skulle prise dig, o Guld,
ja alle Folk skulle prise dig.
Landet skal give sin grøde, og
Guld, vor Guld, skal velsigne
os. Guld skal velsigne os, og
alle jordens ender skulle frygte
hannem.

Texten til Aftensang,

Matth. 3. C. 8. v.

Saa gjører da frugter, som
høre til omvendelse, og
tænker ikke, at jvilde sig ved
eder selv: Vi have Abraham
til Fader. Thi jeg siger eder,
At Gud kan opvække Abraham
børn endog af disse steene. Og
nu ligger øren allerede hos ro-
den af træerne; derfor skal hver
træ, som ikke bær god frugt,
afhugges og kastes i ilden.

Fjerde Sønd. efter Paaske.

Collect. Lader os alle bede:

Herre Gud, himmelske Fa-
der! du som formedelst din
Søn lovede os din Hellig Nand,
at

at han skal straffe verden for synd, retfærdighed og dom. Vi bede dig, oplys vore hjerter, at vi kunde bekiende vore synder, ned troen til Christum komme til den evige retfærdighed, og beholde denne trost i al vor nød og fristelse, at Christus er en Herre over diævelen døden og alting, og at han vil med sin naade hjælpe os af al ulykke, og giøre os evindeligt salige, formedelst den samme din Søn vor Herre Jesus Christum som med dig lever og regnerer i Hellig Aands eenighed, een sand Guld, fra evighed og til evighed, Amen.

Epistelen, Jac. 1. C. 17. v.

Alle gode gaver og alle fuldkomne gaver ere her ovenfra, og komme ned fra lysets Fader, hos hvilken der er ingen omstiftelse eller forvendinges stygge. Han fødte os efter sin Villie formedelst sandheds ord, at vi skulle være den første grøde af hans creature. Saa værer da, mine kiære brodre! et hvert menneske snart til at høre, men langsom til at tale, og langsom til vrede; thi en mands vrede giør ikke det, som ret er for Guld. Derfor aflægger al ureenlighed og al ondskabs overflødighed, og med sagtmodighed annammer ordet, som er indplantet i eder. hvilket der er mægtig til at giøre eders fielle salige.

Evangel. Joh. 16. C. 5. v.

Men nu gaaer jeg hen til den, som mig udsendte, og ingen af eder spør mig ad:

hvor gaaer du hen? Men for: di jeg haver talet dette til eder, da er eders hjerter forrigfuldt: Men jeg siger eder sandhed: det er eder godt, at jeg gaaer bort. Thi gaaer jeg ikke bort, da kommer trostøtteren ikke til eder: men gaaer jeg bort, da vil jeg sende hannem til eder. Og naar han kommer, da skal han straffe verden for synd, og for retfærdighed og for dom. For synden, at de troe ikke paa mig: for retfærdighed, at jeg gaaer til min Fader, og i see mig ikke meere: men for dommen, at denne verdens fyrste er dømt. Jeg haver endnu meget at sige eder: men nu kan i ikke bære det; Men naar han, den sandheds Aand, kommer, han skal lede eder i al sandhed: thi han skal ikke tale af sig selv, men hvad som helst han hører, det skal han tale, og de tilkommende ting skal han forkynde eder, den samme skal forklare mig, thi han skal tage det af mit, og forkynde eder; Alt hvad Faderen haver, det er mit, derfor sagde jeg: Han skal tage det af mit og forkynde eder.

Femte Søndag efter Paaske.

Collect. Fader os alle bede:

Herre Guld, himmelste Fader, du som formedelst din Søn tilsagde os, at alt, hvad vi bede om i hans navn det villt du give os, vi bede dig, behold os ved dit ord, og giv os din Hellig Aand, som kan styre og regiere os efter din vil-

lie,

lie. Bevar os fra diævelens riige, fra falsk lærdom og vrangge Guds tjeneste! Bevar og saa vort liv og levnet fra al ulykke! Giv os din velsignelse og fred, at vi kunde udi alle maader finde din naadige hielp, og baade her og der til evig tid love og prise dig! som vor naadige Fader, ved vor Herre Jesum Christum, som med dig lever og regnerer i Hellig Aands eenighed, een sand Guld fra evighed og til evighed, Amen.

Epistel. Jac. 1 G. 22 v.

Og varer i ordets gjørere og ikke hørere allene, med hvilket i bedrage eder selv. Thi dersom nogen hører ordet, og ikke gjør derefter, han er ligesom en mand, der beskuer sit naturlige ansigt i et speyl: Thi naar han haver beseet sig selv, da gaaer han bort, og strax glemte han, hvordan han var; men den, som saa kiger ind i frihedens fuldkomne lov, og bliver ved derudi, saadan en som ikke en forglemmelig tilhører, men en ret gløver i gjerningen. Saadan en, siger jeg, skal blive salig i sin gjerning. Dersom nogen iblant eder siunes at han dyrker Guld, og han ikke tæmmer sin tunge, men forfører sit eget hjerte, hans Guldedyrkelse er forfængelig; thi en reen og ubesmitet Guldedyrkelse for Guld og Faderen er denne, at besøge de faderløse og enker i deres trængsel, og holde sig ubesmitet fra verden.

Evangel. Joh. 16. G. 23 v.
Sandelig, sandelig, jeg siger eder, at hvad som helst i bede Faderen om i mit navn, det skal han give eder. Hertil have i ikke bedet om noget i mit navn: Beder, saa skulle i faae, at eders glæde maa være fuldkommen. Dette haver jeg talet til eder ved ordsprog, men den tid skal komme, at jeg skal ikke tale mere ved ordsprog, men frit ud forkynde eder om min Fader: Paa den samme dag skulle i bede i mit navn, dog jeg siger eder ikke, at jeg vil bede Faderen for eder: Thi Faderen elsker eder selv, derfor at i have elsket mig, og troet, at jeg er udgangen af Gud. Jeg udgik fra Faderen, og kom til verden, jeg forlader verden igien og gaaer til Faderen.

Christi Himmelfarts-Dag.

Collect. Lader os alle bede:

O! Jesu Christe! du almægtige Guds Søn, som er herefter ikke mere paa jorden arm og elændig, men sidder hos din Faders høyre haand, og er en Herre over alting. Vi bede dig, at du vil sende os din Hellig Aand, og give os fromme sike-tjenere og bevare dit ord, styre og forhindre diævelen og alle tyranner paa jorden, opholde dit rige vældelig, indtil alle dine fiender komme under dine foder at ligge, og at vi over synden, døden og diævelen beholde sezerwinz

erinding formedelst dig, som med Guds Fader lever og regner i Hellig Aands eenighed, een sand Guds fra evighed og til evighed, Amen.

Lectien, Apostl. G. 1. C. 1. v.

Den første tale gjorde jeg tiare Theophile! om alt det, der Jesus begyndte baade at giøre og lære, indtil den dag, der han blev optagen, efter at han havde givet Apostlerne, som han havde udvaldt, befaling formedelst den hellig Aand. Hvilke han og, efterat han havde lidt, fremviste sig selv levendes for, med mange ufenlbare beviisninger, der han lod sig see af dem i syrreritive dage, og talde med dem om de ting, som høre til Guds rige; og der han havde forsamlet dem, befalede han dem, at de skulle ikke vige fra Jerusalem, men blic efter Faderens forjættelse, hvilken i, sagde han haver hort af mig; thi Johannes døbte vel med vand, men i skulle døbes med den Hellig Aand, ikke længe efter disse dage. De derfor, som vare komne tilfammen, spurde hannem ad og sagde: Herre! vil du paa denne tid oprette riget for Israël igien? men han sagde til dem: Eder bør ikke at vide eller stund, hvilken Faderen haver sat i sin egen magt: Men i skulle anamme den Hellig Aands kraft, som skal komme over eder, og i skulle være mine vidne baade udi Jerusalem og ganske Judæa og Samaria og indtil

jordens ende. Og der han dette havde sagt, blev han optagen, at de saae derpaa; thi en skye tog ham bort fra deres øyne. Og mens de saa stirrede mod himmelen, hvor han henfoer, see! da stode to mænd hos dem i lange hvide klæder, hvilke der og sagde: I mænd af Galilæa, hvi staae i saa, og see op til himmelen? denne Jesus, som er opfaren fra eder til himmelen, skal komme ligesom i have seet hannem fare op til himmelen.

Evangel. Marc. 16. C. 14. v.

Paa det sidste aabenbaredes Jesus for de elleve, der de sadde til bords og bebreidede dem deres vantroe og hiertes haardhed, at de havde ikke troet dem, som havde seet hannem opstanden. Og han sagde til dem: Gaaer bort i al verden, og prædiker evangelium for alle creature: Hvo som troer og er døbt, han skal blive salig, men hvo som ikke troer, han skal blive fordømt. Og disse tegn skulle følge dem, som troe. I mit navn skulle de uddrive diavle, de skulle tale med nye tunger, de skulle borttage slanger, og dersom de drikke nogen forgift, da skal det ikke skade dem; paa de syge skulle de lægge deres hænder, og det skal strax blive bedre med dem. Da nu Herren havde saa talet med dem, blev han optagen til himmelen, os sidder hos Guds høyre haand. Men de ginge ud og prædikede allevegne;

og hErren arbeidede med den-
nem, og stadfæstede ordet ved
medfølgende tegn.

Siette Sønd. efter Paaske.

Collect. Fader os alle bede:

HErre Guld, himmelske Fa-
der! vi takke dig, at du ha-
ver formedelst din Hellig Mand
sat os til at bære vidnesbyrd
om din klare Søn, vor hErre
JEsu Christo; vi bede dig, ef-
terdi verden kan ikke lide dette
vidnesbyrd, og derfor forføl-
ger os paa alle sider, at du vil
give os frimodighed og trost, at
vi ikke skulle forarge os af for-
set; men blive hart ved dit vid-
nesbyrd, og at vi kunde altid
blive fundne i den forsamling,
som kender dig og din Søn, til
saa længe vi blive evindeligt sa-
lige, ved den samme din Søn
JEsu Christum vor hErre,
som med dig lever og regne-
rer i Hellig Mands eenighed,
een sand Guld fra evighed og
til evighed, Amen.

Epistel 1. Petr. 4. C. 7. v.

Saa værre nu ædrue og
vaagne til bonnen; men
haver for alting en brændende
kiærlighed til hverandre: thi
kiærlighed skal stule syndernes
mangfoldighed. Raaner hver-
andre glerne huus uden knur.
Ligesom enhver af eder haver
annammet en naades-gave,
saa tiener hverandre dermed,
som gode huusholdere over
Gulds mangfoldige naade: der-
som nogen taler, han tale som
Gulds ord, dersom nogen tie-

ner, han tiene, som af den for-
mue, den Guld giver: paa det
at Guld maae prises i alle ting
formedelst JEsu Christum,
hvilken være ære og magt i al
evighed, Amen.

Evang. Joh. 15 C. 26. v.

og 16. C. 1. v.

Naar Trøsteren kommer,
hvilken jeg skal sende eder
fra Faderen, sandheds Mand,
som udgaaer fra Faderen, han
skal vidne om mig, og j skulle
ogsaa vidne; thi j have været
hos mig fra begyndelsen. Dette
haver jeg talet til eder, at j
skulle ikke forarges. De skulle
udstøde eder af synagogerne.
ja den tid skal komme, at hvo
som ihjelslaaer eder, han skal
meene, at han gjør Guld en tie-
neste dermed. Og det skulle de
derfor gjøre, fordi de hverken
kende min Fader eller mig.
Men jeg haver talet dette til
eder, paa det at, naar den tid
kommer, j da skulle tænke der-
paa, at jeg sagde eder det; Men
jeg sagde eder ikke det af begyn-
delsen, thi jeg var hos eder.

Første Pinte-Dag.

Collect. Fader os alle bede:

D! hErre JEsu Christe
du almægtigste Gulds
Søn, vi bede dig, at du vil for-
medelst dit ord give din Hellig
Mand i vore hierter, at han
kan styre og regiere os efter
din villie, og troste os i alle-
haande fristelse og Ulykke, og
ledsage os i din sandhed imod
al vildfarelse, paa det vi kunde
blive

blive bestandige i troen, sørges fremmes i kiærlighed og alle gode gierninger, og med et vist haab til din naade, som du haver med din død forhvervet os, blive evindeligt salige, du som regnerer med din Fader og den Hellig Aand, een sand Guld fra evighed og til evighed, Amen.

Lection, Ap. G. 2. C. 1. v.

Dg der Pintse-fæstens dage nu fuldkommedes, vare de alle eendragtige tilsammen, og der stede hastelig en lyd af himmelen, ligesom af et vældigt drivende vejr, og opfyldede det ganske huus, der som de sadde. Og der saaes tunger af dennem adstilde, ligesom af ild, som satte sig paa enhver af dem. Da bleve de alle fulde af den Hellig Aand, og begyndte at tale med andre tunger estersom Aanden gav dem at udsige. Og der vare jøder, boende i Jerusulem, gudfrngtige mænd af allehaande folk, som ere under himmelen; der denne rost nu stede, kom almuen tilsammen og blev forvirret, esterdi hver mand horde dem tale hans eget maal. Og de forfærdedes alle, forundrede sig, og sagde til hverandre; see, ere ikke alle disse, som tale af Galilæa? hvorledes hore vi da enhver af dennem at tale paa vor eget maal, som vi ere fødte udi, Parter og Meder og Elamiter, og vi, som boe i Mesopotamien, i Judæa og Capadocia, Ponto og Asia, Phrygia og Pamphilia, Ægypt-

ten, og imod Lybiae egn, som ligger hos Syrenen, og udlændinge af Rom, Sæder og Sødernes tilhængere, Creter og Araber, vi hore dem tale Guds store og underlige ting med vore tunger.

Evangel. Joh. 14. C. 23. v.

Jesus svarede og sagde til Judam: dersom nogen elsker mig, da skal han holde mit ord, og min Fader skal elske hannem, og vi skal komme til hannem, og giøre bolig hos hannem: Men hvo mig ikke elsker, han holder ikke mine ord, og det ord, som i hore, er ikke mit, men Faderens, som mig udsendte. Dette haver jeg tallet til eder, mens jeg monne være hos eder; men Trøsteren, den Hellig Aand, hvilken Faderen skal sende i mit navn, han skal lære eder alle ting, og minde eder paa alt det, som jeg sagde eder. Fred lader jeg hos eder, min fred giver jeg eder. Jeg giver eder ikke, som verden giver; eders hjerter forfærdes ikke og forsage ikke. I have hort at jeg sagde til eder: Jeg gaaer bort, og kommer til eder igien. Havde i mig kiær, da glædede i eder, at jeg sagde: Jeg gaaer til Faderen; thi Faderen er større end jeg. Og nu haver jeg sagt eder det, forend det skeer, paa det, naar det er skeet, i da skulle troe. Jeg skal herefter ikke tale meget meere med eder; thi denne verdens første kommer, enddog han haver intet i mig; men at verden skal kiende, at jeg elsker Fader-

Faderen, og at jeg gjør saa-
som Faderen haver befalet
mig; staaer op, lader os gaae
herfra.

Anden Pintsse-Dag.

Collect. Fader os alle bede:

Herre Guld, himmelske Fa-
der! du som af din fader-
lige Kiærlighed til os haver gi-
vet din Søn, at vi skulle troe
paa hannem og ved hannem
blive salige: vi bede dig, giv os
din Hellig Aand i vore hjerter,
at vi kunde blive varagtige i
saadan troe indtil enden, og
saaledes worde ewindeligt salige,
ved den samme din elskelige
Søn Iesum Christum vor
Herre, som med dig lever og
regnerer i Hellig Aands eenig-
hed, een sand Guld fra ewig-
hed og til ewighed, Amen.

Lectien, Ap. G. 10. C. 42. v.

Dg Iesus bod os at prædike
for folket, og at vidne, at
han er den, som er besittet af
Guld, de levendes og dødes
dommere. Denne give og-
saa alle Propheter det vidnes-
byrd, at hver den, som troer
paa hannem, skal ved hans
navn bekomme syndernes for-
labelse. Mens Petrus endnu
taledede disse ord, faldt den Hel-
lig Aand paa alle dem, som her-
de ordet, og de troende, som
vare af omstikærellen, saa man-
ge, som vare komne med Petro,
bleve meget underlige derover,
at den Hellig Aands gave blev
og udøst over hedningerne; thi
de hørde, at de taledede med tun-

ger og prisede Guld. Da svarede
Peder: Kan og nogen forby-
de vandet, at disse skulle ikke
blive døste, som have annams
met den Hellig Aand, ligesom
og vi? Dg han befalede, at
døste dem i Herrens navn.

Evangel. Joh. 3. C. 16. v.

Thi saa elskte Guld verden, at
han gav sin eenbaarne
Søn, paa det at hver den, som
troer paa hannem, ikke skal for-
tages, men have det ewige liv:
Thi Guld sendte ikke sin Søn til
verden, at han skulle domme
verden, men at verden skulle
blive salig ved hannem. Hvo
som troer paa hannem, han
skal ikke dømmes, men hvo som
ikke troer, han er allerede
dømt, fordi han ikke troede paa
Gulds eenbaarne Sønns navn.
Dg denne er dommen, at lyset
er kommen i verden, men
menneskene elskede mere mør-
ket end lyset, fordi deres gier-
ninger vare onde; Thi hvo som
gør ilde, han hader lyset, og
kommer ikke til lyset, at hans
gierninger skulle ikke straffes;
men hvo som gjør sandhed, han
kommer til lyset, at hans gier-
ninger skulle aabenbares efter-
di de ere gjorde i Guld.

Tredie Pintsse-Dag.

Collect. Fader os alle bede:

D! almægtige og barmhjer-
tige Guld, du som haver
givet Apostlerne din Hellig
Aand, giv os ogsaa den samme
Aand, og retteligen at paafal-
de dig, paa det vi kunde blive
vans

bønherte i det, som vi bede: Nu bede vi dig, at du vil give din kirke fred, og hende naadelig bevare, formedelst din Søn vor Herre Jesum Christum, som med dig lever og regnerer i Hellig Aands eenighed, een sand Guld fra evighed og til evighed, Amen.

Lectien, Ap. G. 8. C. 14. v.

Der nu Apostlerne, som vare i Jerusalem, hørde at Sammaria havde annammet Guds ord, da sendte de Petrum og Johannem hen til dem. Hvilke, der de vare did komne bade for dem, at de maatte faae den Hellig Aand; thi han var ikke endnu falden paa nogen af dem; men de vare allene sine døbte i den Herres Jesu navn. Da lagde de hænderne paa dem, og de finge den Hellig Aand.

Evangel. Joh. 10. C. 1. v.

Sandelig, sandelig, jeg siger eder: hvo som ikke gaaer ind ad døren i faarestien, men stiger andensteds derind, han er en tyv og en røver: men den, som gaaer ind ad døren, han er faarenes hyrde: den samme lader dørvogteren op for, og faarene høre hans røst, og han kalder sine egne faar ved navn, og leder dennem ud. Og naar han haver uddrevet sine egne faar, da gaaer han hen for dem, og faarene følge efter hannem, thi de kiende hans røst, men en fremmed ville de ikke følge, men flye for hannem: Thi de kiende ikke den

fremmedes røst. Denne lignelse sagde Jesus til dem, men de forstode ikke, hvad det var, som han talede til dennem. Da sagde Jesus ydermeere til dem: Sandelig, sandelig, jeg siger eder: Jeg er døren til faarene. Alle de, som ere komne for mig, de ere tyve og røvere, men faarene høre dem ikke. Jeg er døren; dersom nogen gaaer ind ved mig, han skal blive salig, han skal gaae ind, og han skal gaae ud, og sinde føde. Tyven kommer ikke, uden for at stiale, myrde og ødelægge: Jeg er kommen, at de skulle have livet, og have det overflødigt.

Trinitatis Søndag.

Collect. Lader os alle bede:

D! Herre Guld, himmelske Fader! vi arme syndere bekiende, at der er intet got i vor natur, og at vi af os selv døe og fordærves i synden, essterdi hvad som født er af kiod, det er kiod, og kan ikke see Guds rige. Men vi bede dig: vær os naadig og barmhertig, og for din Søns Jesu Christi skyld send os din Hellig Aand i vore hjerter, og gjør nye mennesker af os, at vi kunde visselig troe formedelst Christum syndernes forladelse, som er os tilsagt i daaben, og vi maa vore dagligen i kierlighed til vor næste, og i andre gode gierninger, indtil vi blive evindeligt salige, ved den samme din elskelige Søn Jesum Christum

Christum vor Hærrer, som med dig lever og regner i Hellig Aands eenighed, een sand Guld fra evighed og til evighed, Amen.

Epistelen, Rom. 11. C. 33 v.
S! riigdoms dyb, baade paa Gulds viisdom og kundskab, hvor aldeles urandsagelige ere hans domme, og hans veyne usporlige; thi hvo haver kiendt Hærrens sind? Eller hvo var hans raadgiver? Eller hvo gav hannem noget tilforn, at hannem skal betales igien? thi af hannem, og ved hannem, og formedelt hannem ere alle ting: Hannem være ære i evighed, Amen.

Evangel. Joh. 3. C. 1. v.

Dg der var et menneske iblandt Pharisæerne, som hedde Nicodemus, en everste iblant jøderne. Denne kom til Iesus om natten, og sagde til hannem: Mester, vi vide at du er en lærer kommen af Guld; thi ingen kan gjøre de tegn, som du gjør, uden Guld er med hannem. Iesus svarede og sagde til hannem: Sandelig, sandelig, jeg siger dig, uden saa er, at nogen bliver født paa nye, da kan han ikke see Guds rige. Nicodemus siger til hannem: Hvorledes kan et menneske fødes, naar han er gammel? Kan han og anden gang gaae ind i sin moders liv, og fødes? Iesus svarede: Sandelig, sandelig, jeg siger dig, uden saa er at nogen bliver født af vand og Aand, da

kan han ikke komme i Guds rige. Hvad som er født af kiødet, det er kiød, og hvad som er født af Aanden, det er aand. Lad dig ikke forundre, at jeg sagde til dig: I skulle fødes paa nye; Veiret blæs, hvor hen det vil, og du horer vel lyden deraf, men du veed ikke, hveden det kommer, oa hvor det far hen, saa er og hver den, som er født af Aanden. Nicodemus svarede, og sagde til hannem: Hvorledes kan dette skee? Iesus svarede og sagde til hannem: Er du en lærer i Israel, og veed ikke det? Sandelig, sandelig, jeg siger dig: Vi tale det, vi vide, og vidne det, vi have seet; men jannamme ikke vort vidnesbyrd; Og troe ikke, naar jeg siger eder de jordiske ting, hvorledes skulle i troe, om jeg sagde eder de himmelske ting? thi ingen kan fare op til himmelen uden den, som hid nedfoer fra himmelen, det er: menneskens Søn, som er udi himmelen; og ligesom Moses ophoyede slangen i ørten, saa skal og Menneskens Søn ophøyes, paa det at hver den, som troer paa hannem ikke skal fortabes, men have det evige liv.

Første Søndag efter Trinit.

Collect. Fader os alle bede:

S! Hærrer Guld! himmelske Fader! Vi bede dig, at du vil formedelt din Hellig Aand saa styre og regiere vore hjerter, at vi ikke, som den rige mand

mand, foruden frugt høre dit ord, og saa omgaaes med de timelige ting, at vi derover forgiætte det evige: Men at vi gierne og mildeligen efter vor formue hielp ærme mennesker, og besmitte os ikke med hoffærdighed eller fraadserie. Og om vi blive besøgte med korset og ulykke, at vi da ikke falde i mishaab, men sette alt vort haab til din faderlige hielp og naade, at vi med en christen taalmodighed i troen kunde overvinde alting ved din Søn Jesum Christum vor Herre, som med dig lever og regnerer i Hellig Aands eenighed, een sand Gud fra evighed og til evighed, Amen.

Epistel. 1. Joh. 4. C. 16. v.

Gud er kiærlighed, og hvo som bliver i kiærlighed, han bliver i Gud, og Gud i hannem. Herved erkierlighed fuldkommen hos os, at vi maae have dristighed paa dommens dag, thi ligesom han er, saa ere og vi i denne verden. Der er ingen frygt i kiærlighed, men den fuldkomne kiærlighed drister frugten ud: thi frygt haver pine, og hvo som frygter, han er ikke fuldkommen i kiærlighed. Saa elsk vi hannem, fordi han elskede os først. Der som nogen siger: Jeg elsker Gud, og han dog hader sin broder, han er en løgner; thi den, som ikke elsker sin broder, som han seer, hvorledes kan han elske Gud, som han ikke seer. Saa have vi ogsaa dette

bud af hannem, at hvo som elsker Gud, han skal og elske sin broder.

Evangel. Luc. 16. C. 19. v.

Og der var en riig mand, han klædde sig med purpur og kostelige linklæder, og levede hver dag herligen og i glæde; Men der var en fattig ved navn Lazarus, som var lagt for hans dør, fuld af saar, og begiærede at mærkes af de smuler, som faldt af den riges bord. Men hundene komme og slikkede hans saar; da hendte det sig, at den fattige døde, og blev af englens henbaaren i Abrahams skid. Men den rige døde ogsaa, og blev begravet. Som han nu opløftede sine øyne i helvede, der han var i pinen, saae han Abraham langt borte, og Lazarus i hans skid. Da raabte han og sagde: Fader Abraham! forbarme dig over mig, og send Lazarus, at han dyyper det yderste af sin finger i vand, og ledsker min tunge; thi jeg lider stor pine i denne lue. Men Abraham sagde: Betænk Søn, at du haver annammet det gode i din livs tid, og Lazarus derimod haver annammet det onde; men nu bliver han trøstet, og du pines. Og over alt dette er imellem os og eder et stort spællende dyb befæst, saa at de, som ville fare herfra ned til eder, kunde ikke; Ikke heller kunde de, som der ere, fare derfra hid over til os. Da sagde han; Saa beder jeg dig Fader, at du sender hannem

M

nem

nem til min Faders huus. Thi jeg haver endnu fem brødre, at han kan vidne dette for dem, paa det de ikke skulle ogsaa komme i denne pines sted. Abraham sagde til hannem: De have Mosen og Propheterne, lad dem høre dennem. Da sagde han: Næw Fader Abraham, men dersom een af de døde gik hen til dem, da gjorde de poenitentse. Men han sagde til hannem: Høre de ikke Mosen og Propheterne, da troe de ikke heller, om nogen stod op fra de døde.

Anden Sønd. efter Trinitat.

Collect. Fader os alle bede:

S! Herre Gud himmelske Fader! vi takke dig, at du haver ladet os kalde til det evige livs maaltid ved dit hellige ord og bede dig, at du vil formedelst din Hellig Aand opvække vore hjerter, at vi ikke høre dit ord forgieves, men at vi maatte rettelig bestikke os til saadant maaltid, og ikke lade os forhindre af nogen verdslig handel, formedelst din klare Søn Jesum Christum vor Herre, som med dig lever og regnerer i Hellig Aands eenighed, een sand Gud, fra evighed, og til evighed, Amen.

Epistel. 1. Joh. 3. C. 13. v.

Forundrer eder ikke, mine klare brødre, om verden haver eder. Vi vide, at vi ere overgangne fra døden til livet; thi vi elske vore brødre. Hvo som ikke elsker sin broder, han

bliver i døden. Hver den, som hader sin broder; han er en manddraber, og i viide, at ingen manddraber haver det evige liv blivende hos sig. Derpaa kiende vi Guds kiærlighed, at han lod sit liv for os; derfor ere vi og skyldige at lade vort liv for vore brødre. Men den, som haver denne verdens gods, og seer sin broder at være nødstorftig, og lukker sit hjerter til for hannem, hvorledes bliver GUDS kiærlighed i hannem? Mine børn lille, lader os ikke elske med ord, eller med tungen, men med gierningen og med sandhed.

Evangel. Luc. 14. C. 16. v.

Da sagde Jesus til een af pharisaerne; Der var et menneske, som gjorde en stor nadvere, og bad mange dertil. Og han udsendte sin svend paa nadverens time, at sige til dem, som budne vare: Kommer, thi nu er det altsammen bereedt. Men de begynde alle eendragtigen at aarsage sig. Den første sagde til hannem: Jeg kiøbte en ager, og nu maae jeg endelig gaae ud at besee den, jeg beder dig, hav mig undskyldt. Og en anden sagde: Jeg kiøbte fem par oxen, og jeg gaaer nu hen at prøve dem, jeg beder dig, hav mig undskyldt. Og en anden sagde: Jeg tog en hustru, og derfor kan jeg ikke komme. Der nu den tiener kom igien, og sagde sin herre det, da blev huusbonden vred, og sagde til sin tiener: Gak strax

strax ud paa stadens stræder og gader, og før hid ind fattige og frøblinge og halte og blinde. Og tieneren sagde: Herre, det er gjort, som du befalede, og der er endnu rum. Da sagde Herren til tieneren: Saa gik da ud til alfare veye og gierder, og nød dem til at komme herind, paa det mit huus kan blive fuldt; men jeg siger eder, at ingen af de mænd, som vare budne, skal smage min nadvere.

Tredie Sønd. efter Trinitat.

Collect. Lader os alle bede:

Herre Gud, himmelske Fader! vi ere alle desværre, ligesom vildfarende faar, og have, formedelst satan og vort eget syndige kiød, ladet os føre fra den rette vey. Vi bede dig, vær os naadig! forlad os alle vore synder, for din Søns Jesu Christi skyld, og opvæk vore hjerter, formedelst din Hellig Aand, at vi blive hart ved dit ord, og med ret anger og fast troe blive varagtige i den Christen-Kirke indtil enden, indtil vi blive evindeligt salige, ved vor Herre Jesum Christum, din Søn, som med dig lever og regnerer i Hellig Aands enighed, een sand Gud fra evighed og til evighed, Amen.

Epistel. 1. Petr. 5. C. 6. v.

Saa ydmyg eder nu under Guds vældige haand, at han maae ophøye eder i sin tid, faster al eders omsorg paa hannem, thi han sørger for eder. Væxer ædrue og vaager, thi

eders modstander diævelen gaaer omkring, ligesom en brølende løve, og søger, hvem han kan opsluge. Staaer hannem imod, faste i troen, vidende, at lige de samme lidelser gaae eders brødre over, som ere i verden. Men al naadens Gud, som kaldede os til sin evige herlighed i Christo Jesu, han skal suldkommeligent berede, styrke, bekræfte og grundfæste eder, som lide en liden tid. Hannem være ære og magt i al evighed, Amen.

Evangel. Luc. 15. C. 1. v.

Og alle toldere og syndere holdte sig nær til Jesum, for at høre hannem. Og pharisæerne og de Skriftkloge knurrede, og sagde: Denne annammer synder, og æder med dennem. Da talde han denne lignelse til dem, og sagde: Hvilket menneske er iblandt eder, som haver hundrede faar, og ikke forlader de ni og halvfemtesindstive i ørken, dersom han mister eet af dem, og gaaer bort efter det, som blev borte, indtil han det finder? Og naar han haver fundet det, lægger han det paa sine skuldre med glæde. Og naar han da kommer hjem, kalder han sine venner og naboer tilsammen, og siger til dennem: Glæder eder med mig, thi jeg haver fundet mit faar, som var fortabt. Jeg siger eder: Saa skal der og være glæde i himmelen over en synder, som gjør poenitentse: meere, end over ni og halvfem-

tesindstive retfærdige, som ikke have poenitentse behov. **Es**ler hvilken kvinde er, som haver ti pendinge, og ikke tænder et lys, om hun mister een af dem, og feyer huuset, og søger med flid, indtil hun den finder? Og naar hun da haver fundet den, kalder hun sine venner og naboersker tilsammen, og siger: Glæder eder med mig, thi jeg haver fundet min penning, som jeg tabte. **Ligesaa** siger jeg eder, skal der være glæde for Guds engle over en synder, som gjør poenitentse.

St. Hans Baptisfæ Dag.

Collect. Fader os alle bede:

Herre Guld, himmelske Fader! vi takke dig for din store naade, at du ikke haver ladet os blive under lovens prædiken, men haver sendt os den hellige Johannem, at han skal viise os Christum med sin finger, og formedelst hannem tilsige os syndernes forladelse, hellighed og retfærdighed; Vi bede dig, opløs vore hjerter med din Hellig Aand, at vi maatte med en ret troe annamme saadan St. Hanses naadesfulde prædiken, at vi kunde foruden radsel tiene dig vor livstid i hellighed og retfærdighed, ved vor Herre Jesum Christum din Søn, som med dig lever og regnerer i Hellig Aands eenighed, een sand Guld fra evighed og til evighed, Amen

Lectien, Es. 49. C. 1. v.

Hører mig i øer, og i folk, som ere langt borte, giver vel agt paa, **H**erren kaldede mig af moders liv; fra min moders liv af tænkte han paa mit navn, og han haver gjort min mund, som et skarpt sværd, han haver skult mig under sin haands skygge, han gjorde mig til en reen pæl og stak mig i sit kaager, og han sagde til mig: Du er min tiener i Israel; Thi ved dig vil jeg prises. Da sagde jeg ved mig selv: Jeg haver arbejdet forgievet, og fortæret min kraft forgievet og unyttelig! Men min ret er dog hos **H**erren, og min gierning er for min Guld. Thi nu siger **H**erren, som beredde mig til sin tiener af moders liv, at jeg skal omvende Jacob til hannem. Enddog Israel vil ikke lade sig samle, dog skal jeg være herlig for **H**erren, og min Guld skal være min styrke. Og han sagde ydermere: Det er vel en ringe ting, at du er min tiener til at oprette Jacobs slægt, og at hente de fortabte af Israel tilbage igien, men jeg satte dig og til hedningernes lys, at du skal være min salighed indtil verdens ende.

Evangel. Luc. 1. C. 57. v.

Da blev Elisabeths tiid fuldkommen at hun skulle føde, og hun fødte en søn. Og hendes naboer og slægt hørde, at **H**erren havde gjort stor barmhertighed med hende, og de glædde sig med hende. Og det hende

hendte sig paa den ottende dag, da komme de at omfiære barnet; og de kaldede hannem, efter hans fader, Zacharias. Men hans moder svarede og sagde: Ingenlunde saa, men han skal hedde Johannes. Og de sagde til hende: Der er dog ingen i din slægt, som kaldes med dette navn, og de nikkede ad hans fader, hvorledes han vilde, at han skulde kaldes. Da begierede han en tavle, skrey, og sagde, hans navn er Johannes. Og de forundrede sig alle. Men strax oplødes hans mund, og hans tunge, og han taledede og prisfede Guld. Og der kom en frygt over alle, som boede rundt omkring dennem. Og alt det, som steet var, røgtedes altsammen over alle de jødiske bierge. Og alle som det hørde, lagde det paa herte; og sagde: Hvad skal der vel blive af dette barn? Thi Herrens haand var med hannem. Og hans fader Zacharias blev opfyldt med den Hellig Aand, spaaede og sagde: Lovet være Herren Israels Guld! Thi han haver besøgt og forløst sit folk, og han haver oprenst os saligheden horn i Davids sin tieneres huus, som han taledede ved sine hellige Propheters munde, hvilke have været af for um tid, at han vilde frelse os fra vore fiender, og fra alle deres haand, som os hade, og bevise vore fædre barmhertighed, og tænke paa sin hellige pagt, og paa den eed, som han soer vor Fader Abraham: Og at

han vilde give os, at, naar vi ere forløste af vore fienders haand, skulle vi tiene hannem uden redsel i hellighed og retfærdighed for hannem alle vore lives dage. Og du, barn lille! skal kaldes den Herrens Prophet: thi du skal gaae frem for Herrens ansigt, at berede hans vej, og at give hans folk saligheds forstand om deres synders forladelse, ved vor Glds hertelige barmhertighed, af hvilken opgangen af det høye haver besøgt os, paa det han skulle skinne for dem, som sidde i mørket og i dødens skygge, og styre vore fødder paa fredens vej.

Fjerde Sønd. efter Trinitat.

Collect. Fader os alle bede:

Herre Guld, himmelske Fader, du som er barmhertigt, og sagde til os ved Kristus, at du vil ikke dømme eller straffe os, men naadelig forlade os alle vore synder, og gierne give, hvad os er fornødent baasde til liv og sel; vi bede dig, at du vil formedelst din Hellig Aand gjøre saadan trofasthed til din barmhertighed vis og fast i vore hjerter, og lære os at gjøre iligemaade imod vor næste, at vi ingen dømme eller fordømme, men hver mand gierne forlade og tilgive, og dømme over os selv, og saligen leve i din frygt, ved din fiære Søn Jesum Christum vor Herre, som med dig lever og regnerer i hellig Aands eenighed,

hed, een sand Guld fra evig-
hed og til evighed, Amen.

Epistel. Rom. 8. C. 18. v.

Thi jeg holder det saa for, at
denne tids piinagtighed er
ikke vord at lignes ved den
herlighed, som skal aabenbares
paa os; thi creaturets omhyg-
gellige forlængsel venter efter
Gulds børns aabenbarelse, ef-
terdi creaturet er underkast
forsængelighed, ikke med sin
villie, men for hans skyld, som
gav det under forsængelighed,
i haab, at creaturet selv skal og
blive fri fra den forfrankeligheds
tjeneste til Gulds børns
herligheds frihed; thi vi vide,
at alle creaturer sukke tilsam-
men, og arbejnde tilsammen i
stor smerte, indtil den tid, ja,
ikke de allene, men ogsaa vi
selv, som have Aandens første
grode, vi selv, siger jeg, sukke
i os selv, forventende børnes
udkaarelse formedelsst vort
legems forløsning.

Evangel. Luc. 6. C. 36. v.

Saa værer da barmhertige,
ligesom eders Fader og
er barmhertig. Dømmer ikke,
saa skulle j og ikke dømmes;
fordømmer ikke, saa skuske j og
ikke fordømmes. Forlader, saa
skal og eder forlades, giver,
saa skal og eder gives. En god
knuget, skuddet og overflødig
maade skal man give i eders
skød; Thi lige med den samme
maade, som j maale med, skal
eder igjen maales. Men han
sagde dem en linessse: Kan
og en blind vise en anden blind

veyen? monne de ikke begge
skulde falde i graven. Discipu-
len er ikke over sin mester, men
enhver discipel, som er fulds-
kommen, skal være som hans
mester. Hvad seer du en skæv,
som er i din broders øye, men
bielken, som er i dit eget øye,
bliver du ikke vaer? Eller hvor-
ledes kan du sige til din bro-
der: Hold stille broder, jeg
vil drage skæven af dit øye, du
som selv ikke seer bielken i dit
eget øye. Du øyenskalk! drag
først bielken af dit øye, og da
skal du vel see til, at du uddra-
ger skæven, som er i din bro-
ders øye.

Marix Besøges Dag.

Collect. Vader os alle bede:

Herre Guld. himmelske Fa-
der! vi takke dig for alle
dine velgierninger, legemlige
og aandelige, hvilke du haver
saa rigeligen beviist os. Og vi
bede dig, bevar os fra hoffær-
dighed, at vi ikke blive utaknem-
melige, og falde i synden, og
miste din gunst, som du i dit ord
truer, at hverken vitedom,
magt, eller riigdom skal kunde
hjelpe dem, som dig ikke frygte!
Giv os derfor saadant et hjer-
te, som kan ideligen blive i din
frygt, og hange hart ved dit
Ord, paa det din vefsignelse
maatte fremdeles blive hos os,
at vi kunde formedelsst din naas-
de blive evig salige, ved din
kiære Son Jesum Christum,
vor Herre, som med dig le-
ver og regnerer i Hellig Aands
eenig-

eenighed, een sand Gud fra evighed og til evighed, amen.

Lectien, Esa. 11. C. 1. v.

Thi der skal opgaae et riis af Jesse-stub, og en kvist skal fremvære af hans rodde, og Herrens Aand skal hvile paa hannem. Blisdom og vittigheds Aand, raads og stærkheds Aand, forstands og Herrens frygtes Aand. Hans lugt skal være i Herrens frygt. Thi han skal ikke domme efter det, som hans øyne see, ey heller straffe efter det, som hans øren høre: Men han skal domme defattige med retfærdighed, og revse de sagtomdige i landet med retviisshed. Han skal slaae jorden med sit munds riis, og ihjel-slaae de ugudelige med sine læbers Aande; Thi retfærdighed skal være hans lænders belte, og troen hans nyrsers belte. Ulven skal boe hos lammet, og parderen skal ligge hos kuddet. En kalv og en ung løve, og det fede qvæg skulle dvæle tilhobe, og en liden dreng skal drive dennem; Koen og bjørnen skulle fodes tillsammans, og deres unger skulle hvile hos hverandre. Og løven skal æde hoe ligesom oren. Et diende barn skal forlyste sig hos øglens hul, og et afvant barn skal stikke sin haand i basiltens hule. Man skal ingensteds giøre skade eller fordærvelse paa mit hellige bierg; thi landet skal være fuldt af Herrens kundskab, ligesom vandet, der skjuler havets grund. Thi det skal see paa

den tid, at Jesse-rod, som staaer til folkets bannere, efter den skulle hedningerne spørge, og hans roslighed skal være herlig.

Evangel. Luc. 1. C. 39. v.

Men Maria stod op i de dage, og gik hasteligen paa biergene til en Juda stad, og hun kom ind i Zachariae huus, og hilfede Elisabeth. Og det begav sig, der Elisabeth hørde Marice hilfen, da sprang barnet i hendes liv. Og Elisabeth blev opfyldt imed den hellig Aand, og raabte med høy rost, og sagde: Velsignet er du iblandt kvinderne, og velsignet er din livs frugt, og hyeden kommer det mig, at min Herres moder kommer til mig? Thi see! der raften af din hilfen kom mig til øren, da sprang barnet i mit liv af glæde. Og o! salig er hun, som troede; Thi det skal fuldkommes, som hende er sagt af Herren. Da sagde Maria: Min siel ophoyer Herren, og min Aand glæder sig i Guld min Frelser, thi han haver anseet sin ringeste tienerinde; See nu herefter skulle alle slægter prise mig salig. Thi han haver gjort store ting imod mig, han, som er mægtig, og hans navn er hellig, og hans barmhertighed varer fra slægt til slægt hos dem, som hannem frygte: Han haver beviist magt med sin arm, og adspredet de hosmodige udi deres hjerteris tanke. Han haver nedstødt de mægtige af deres throner,

ner, og ophøyer de ringe. De hungrige har han opfyldt med godt, og de riige haver han afviist tomme. Han har hjulpet sin tiener Irael op, at han vilde ihukomme sin barmhertighed, som han sagde til vore fædre, Abraham og hans sød evindeligt. Og Maria blev hos hende ved tre maaneder. Deretter foer hun hjem tilbage igien.

Femte Sond. efter Trinitat.

Collect. Lader os alle bede:

S! Jesu Christe, du levede Guds Søn, som haver givet os dit hellige ord, og os med allehaande legemlige velsignelser benaadet, vi bekiende os at være uverdige til at annamme alt saadant, og have vel verre fortient. Men vi bede dig, at du vil forlade os, ligesom Petra vore synder, og give lykke og salighed ivort kald paa det vi kunde ved dig opholdes og bestiermes baade timeelig og evig og dig saa prise og love evindeligt; Du som lever og regnerer i Hellig Aands eenighed, een sand Guld fra evighed og til evighed, Amen.

Epistel. 1. Petr. 3. C. 8. v.

Men endeligen da værér allesammen ved eet sind, medlidige, kiærlige imod brødrene, barmhertige, venlige. Betaler ikke ont med ont, eller fiends-ord med fiends-ord; Men velsigner der tvertimod, vidende, at i ere kaldede dertil, at i skulle arve velsignelse. Thi hvo som har lyst til at leve,

og see gode dage, han skal stille sin tunge fra ont, og sine læber, at de ikke tale sliig: Han vendes sig fra ont, og giøre got, han søge fred og efterfølge den; thi Herrens øyne ere over de retfærdige og hans øren til deres bøn; Men Herrens ansigt er imod dem, som giøre ondt. Og hvo er den, som kan skade eder, dersom i efterfølge det gode? Dersom i og maae lide for retfærdigheds skyld, saa ere i dog salige: men frygter ikke af frygt for dennem, og forfærdes ikke, men helliger den Herre Guld i eders hjerter.

Evangel. Luc. 5. C. 1. v.

Og det begav sig, der folket trængte sig til Jesum: at høre Guds ord, da stod han hos den søe Genezareth, og saae to skibe staae ved bredden af søen: Men fiskerne vare udgangne af dennem, og toede deres garn. Saa traadde han i et af skibene, som var Simonis, og bad hannem, at han skulle lægge det lidet ud fra landet. Og han satte sig ned, og lærde folket af skibet. Men der han lod af at tale, sagde han til Simon: Faer ud paa dybet, og kaster eders garn ud, for at drage en dræt. Da svarede Simon, og sagde til hannem, Mester! vi have arbejdet den ganske nat, og fik intet; dog paa dit ord vil jeg udkafe garnet. Og der de det havde gjort, sige de en stor hob fisk, saa at deres garn brast i stykker. Og de vindede ad deres staldbrødre, som vare

vare i det andet Skib, at de skulle komme, og hielpe dem at drage; Og de komme, og fyldte begge Skibene fulde, saa de nær sunkede. Der Simon Petrus det saae, faldt han ned for Jesu knæ, og sagde: Herre! gik ud fra mig, thi jeg er et syndigt menneske. Thi hannem var kommen en rødsel paa, og alle dem, som vare med hannem, for denne fiske-dræt, som de havde gjort tilfammen. Deslige og saa Jacobum og Johannem, Zebedæ sønner, som vare Simonis staldbrødre. Men Jesus sagde til Simon: Frygt dig ikke: thi nu herefter skal du fange mennesker. Og der de havde ført Skibene til landet, forlode de alting og fulgte hannem efter.

Siette Sønd. efter Trinitat.

Collect. Fader os alle bede:

Herre Gud, himmelske Fader! vi bekiende, at vi ere (desværre!) arme og elændige syndere, og at der er intet godt i os; Thi vore hjerter, Kiød og blod ere af synden saa forgiftede, at vi aldrig her i verden kunde være foruden ond lyst og begiæring; Derfor kiære Fader! vi bede dig, forlad os saadan synd, og lad din gode Ånd saaledes rense vore hjerter, at vi kunde have lyst og kiærlighed til dit ord, og holde os derefter, og saa blive af din naade evindeligt salige, ved Jesus Kristus vor Herre, som med dig lever og regnerer i Hellig Ånds

eenighed, een sand Gud fra evighed og til evighed, Amen.

Epistel. Rom. 6. C. 3. v.

Eller vide i ikke, at vi, saaman-ge som ere dobt i Jesus Kristus, vi ere dobt i hans død? Thi vi ere begravne med hannem formedelst daaben i døden, at, ligesom Kristus er opvakt fra de døde til Faderens herlighed, saa skulle vi og vandre i et nyt levnet. Og dersom vi ere lige plantede med hannem efter hans døds liighed, saa skulle vi og være efter hans opstandelses liighed. Efterdi vi dette vide, at vort gamle menneske er korsfæst med hannem, paa det at syndens legeme skal blive til intet, at vi ikke meere skal tiene synden; thi hvo som er død, han er retfærdiggjort fra synden. Og ere vi nu døde med Christo, da troe vi, at vi og skulle leve med hannem, efterdi vi vide, at Kristus, efter at han er opvakt fra de døde, døer ikke meere; og døden skal ikke meere herse over hannem: thi det han døde, det døde han engang for synden: Men det han lever, det lever han hos Gud. Ligesaa slutte og i, at i ere vel døde i synden, men leve dog for Gud udi Christo Jesu vor Herre.

Evang. Matth. 5. C. 20. v.

Thi jeg siger eder: I uden eders Retfærdighed overgaaer de Skriftekloges og Phariseers retfærdighed, da komme i ingenlunde i himmeriges rige. I have hørt, at det er sagt af de gamle

gamle: Du skal ikke ihjelslaae; thi hvo som ihjelslaaer, han skal være skyldig for dommen! men jeg siger eder, at hver den, som er vred paa sin broder uden sag, han er skyldig for dommen, og hvo som siger til sin broder, *Kaka*, han er skyldig for raadet; og hvo som siger: du daare, han er skyldig til helvedes ild. Derfor, naar du ofrer din gave paa alteret, og kommer der ihu, at din broder har noget imod dig, saa lad blive din gave der for alteret, og gaa hen, og forlig dig først med din broder: Kom saa igien, og ofre din gave. Forlig dig snart med din modstandere, den stund du er endnu med hannem paa vejen, paa det at din modstandere skal ikke engang antvorde dommeren dig, og dommeren skal antvorde tieneren dig, og du skal kastes i fængsel. Sandelig, jeg siger dig: Du skal ikke komme der ud, førend du betaler den sidste skovb.

Syvende Søndag efter Trinitatis.

Collect. Fader os alle bede:

Herre Guds, himmelske Fader! du som haver ved din Søn i orken rigeligen bespiiset fire tusinde mænd, foruden kvinder og børn, med syv brød og saa sisse; vi bede dig, vær ogsaa naadelig hos os med din velsignelse og bevar os fra gierlighed og timelig omhyggelighed, at vi jo adspørge først dit rige og din retfærdighed, og saa

fornemme din hjælp i alle ting, som os behov gøres baade til liv og siel, ved din Søn *Jesus* Christum vor *Herre*, som med dig lever og regnerer i Hellig Aands eenighed, een sand Gud, fra evighed og til evighed, Amen.

Epistel. Rom. 6. C. 19. v.

Jeg maae tale menneskelig vis derom, for eders tiøds strøbeligheds skyld; Thi ligesom i have givet eders lemmer til at tiene ureenhed og en uretfærdighed efter en anden, saa giver nu eders lemmer til at tiene retfærdighed til helliggjørelse; thi der i vare syndens tienere da vare i fri for retfærdighed. Men hvad havde i da for frugt deraf, for hvilken i nu skamme eder? thi enden derpaa er døden. Men nu ere i frigjorte fra synden, og ere blevne Guds tienere, da have i eders frugt til helliggjørelse, og enden det evige liv. Thi døden er syndens sold: Men Guds naade-gave er det evige liv i Christo *Jesus* vor *Herre*.

Evang. Marc. 8. C. 1. v.

De samme dage, som der var ganske meget folk hos hannem, og havde intet at æde, da kaldte *Jesus* sine discipler til sig, og sagde til dem: Mig hntes hiertelig over denne skare, thi de have nu været hos mig i tre dage, og have intet at æde, og dersom jeg lader dem gaae fastende hjem fra mig, da maatte de forsmægte paa vejen; thi nogle af demnem vare

komne

komne langt fra. Men hans discipler svarede hannem; Hvor fra skal nogen kunde mætte disse med brød her i ørken? og han spurde dem ad: Hvor mange brød have i? de sagde: syv. Saa bød han folket, at de skulle sætte sig ned paa jorden, og han tog de syv brød, takkede og brød dem, og fik sine discipler dem, at de skulle lægge dem for dennem. Og de lagde dem for folket. Og de havde faa smaa stykker, og han velsignede dem, og sagde, at de og skulle sætte dem for dennem. Men de aade og bløve mætte, og toge de leenede stykker op syv kurve. Og de vare ved fire tusinde, som havde ædet, og saa lod han dem gaae.

Attende Søndag efter Trinitatis.

Collect. Lader os alle bede:

Herre Guld, himmelske Fader! vi takke dig af ganske herte, at du haver ladet os komme til dit ords kundskab, vi bede dig, du vil og naadelig beholde os derved, og lade os boe derudi til evig salighed. Bestik nu og altid fromme prædikere iblant os, som troeligen prædiker dit ord foruden al forargelse og vrang lærdom, og giv dem et langt levnet. Afvend herimod fra os al falsk lærdom, og forhindre alle deres anslag, som falskeligen handle med dit ord, og synes at være fromme faar, men ere dog glubende ulve, paa der din sande christen kirke maae frem-

deles stadfæstes hos os, og imod saadanne falske lærere naadeligen beskyrnes og bevares, ved Jesum Christum din Søn vor Herre, som med dig lever og regnerer i vellig Nands eenighed, een sand Guld fra evighed og til evighed, Amen.

Epistel Rom. 8. C. 12. v.

Mine Brødre, saa ere vi nu ikke kiødet skyldige, at vi skulle leve efter kiødet; thi dersom i leve efter kiødet, da skulle i døe, men dræbe i legemets gierninger formedelst Nanden, da skulle i leve. Thi saa mange, som drives af Gulds Nand, de ere Gulds børn; thi i have ikke annammet en troeltdoms aand til ydermere frygt, men i have annammet en sønlig udkaarelses Nand, formedelst hvilken vi raabe, Abba, fædere Fader. Den samme Nand giver vor aand vidnesbyrd, at vi ere Gulds børn, og ere vi da børn, saa ere vi og arvinger, det er Gulds arvinger og Christi medarvinger: At om vi ellers lide med hannem, vi og skulle ærefuldgiøres med hannem.

Evang. Matth. 7. C. 15. v.

Men vogter eder for falske Profheter, som komme til eder i faareklæder, men indvortes ere de glubende ulve. Paa deres frugter skulle i kiennde dennem; Kan man og plukke viindruer af torne, eller figen af tidsel? Saa bær og et hvert godt træ god frugt, men et raadet træ bær ond frugt. Et godt træ kan ikke bære ond frugt

frugt, og et raadet træ kan ikke bære god frugt. Hvert træ, som ikke bærer god frugt, skal afhugges og kastes i ilden. Derfor skulle i kiende dem paa deres frugter. Der skal ikke enhver, som siger til mig: Herre! Herre! komme ind i himmeriges rige, men den, der gjør min Faders vilke, som er i himmelen.

Niende Sønd. efter Trinitat.

Collect. Lader os alle bede:

Herre Guld, himmelske Fader, som haver rigeligen givet os din velsignelse og vort daglige brød, vi bede dig, bevar os fra gierrighed, og opvæk vore hjerter, at vi af din velsignelse gierne deele med arme mennesker, paa det vi kunde findes troe huusholdere over dine gaver, og aldrig fattes din naade til evig tid, naar vi affættes af denne huusholdning, og skulle komme for din dom, ved vor Herre Jesum Christum din Søn, som med dig lever og regnerer i Hellig Aands- eenighed, een sand Guld, fra evighed og til evighed, Amen.

Epistel. 1. Cor. 10 C. 6. v.

Men dette er skeet os til exempel, at vi ikke skulle have lyst til det onde ligesom og de havde lyst; Bliver og ikke afguds-dyrkere, ligesom nogle af dem bleve, som skrevet staaer: folket satte sig ned, at æde og drikke, og stod op at leege. Lader os ey heller bedrive horerie som nogle iblandt dem bedreve horerie, og sulde paa

en dag tre og tve tusinde. Lader os ey heller friste Christum, ligesom og nogle af dem fristede hannem, og bleve omkomne af hugorme. Knurrer og ikke, ligesom nogle af dem knurrede, og bleve edelagde af fordærveren. Men alt dette skeede dem til exempel, og er nu skrevet os til advarsel, til hvilke verdensende er kommen. Derfor, hvo som tyktes, at han staaer, see vel til, at han ikke falder. Eder er endnu ingen fristelse paa kommen, uden menestelig; Men Guld er trofast, som ikke skal lade eder fristes over eders formue; Men han skal og gjøre en udgang paa fristelsen, saa at i det kunde taale.

Evang. Luc. 16. C. 1. v.

Men Jesus sagde og til sine discipler: der var en riig mand, som havde en huusfoged, den samme blev beført for hannem, at han forødde hans gods. Og han kaldede hannem, og sagde til hannem: Hvi hører jeg det om dig? Stor regnskab for din huusholdning; thi du kan ikke længere være huusfoged. Da sagde huusfogden ved sig selv: Hvad skal jeg gjøre, efterdi min herre tager huusholdningen fra mig? jeg giber ikke gravet, og jeg skammer mig ved at trygle. Jeg veed vel, hvad jeg vil gjøre, at de skulle tage mig i deres huus, naar jeg nu bliver sat af huusholdningen. Saa kaldede han frem for sig hver og een af sin herres

herres skyldener, og sagde til den første: Hvor meget er du min herre skyldig? Han sagde: Hundrede säd olte. Men han sagde til hannem: Sag dit brev, sæt dig hastig ned, og skriv halvtrediefindstive. Derefter sagde han til en anden: End du, hvor meget est du skyldig? Han sagde: hundrede maader hvede. Men han sagde til hannem: Sag dit brev, og skriv firefindstive. Og herren lovede den uretfærdige huusfoged, at han gjorde snildelig. Thi denne verdens børn ere klogere end lysets børn i deres slægt. Saa siger jeg eder: Siører eder venter af den uretfærdige mammon, paa det, naar i engang savne dette, de da skulle annamme eder i de evige byliger.

Tiende Sønd. efter Trinitat.

Collect. Lader os alle bede:

Utmægtigste, evige Guld, du som haver formedelst din Hellig Aand aabenbaret og kundgiort os dit ord om din fiare Son Jesu Christo; Vi bede dig, opvæk vore hiertes, at vi det alvorligen kunde annamme, og ikke slaae det hen i beyret, eller here det uflitteligen, som dit folk, de vantroe jøder gjorde, paa det vi kunde leve i din frygt, og formeres dagligen i troen til din barmhertighed, og endeliger blive salige, formedelst din Son Jesus Christus, som med dig lever og regnerer i Hellig Aands renighed, een sand Guld

fra evighed og til evighed, Amen.

Epistel. 1. Cor. 12 C. 2. v.

Svide, at i vare fordum hedsninger, og ginge bort til de dumme afguder, ligesom i blev førte til; Derfor kundgiør jeg eder, at ingen, som taler formedelst Guds Aand, kalder Jesus en forbandet ting, og at ingen kan kalde Jesus en Herre, uden ved den Hellig Aand. Nu er der vel forstiel paa naadens gaver, men Aanden er den samme. Og der er forstiel paa tienesterne, men Herren er den samme. Og der er forstiel paa kraftige gierninger, men det er den samme Guld, som virker alting i alle. Saa gives enhver Aandens aabenbarelse til det, som er nytteligt. Thi den eene gives formedelst Aanden at forstaae vitsdoms ord, og den anden kundskabs ord, ved den samme Aand. En anden gives troen, ved den samme Aand. En anden gaver til at helbrede, ved den samme Aand. En anden magt til at gjøre underlige gierninger. Og en anden prophetie. En anden, at gjøre forstiel paa Aanderne. En anden, at tale adskillige slags tungemaal. Og en anden at udlægge tungemaal. Men alt dette udgiør den ene og samme Aand, som uddeler til enhver besynderligen, eftersom han vil.

Evång. Luc 19. C. 41. v.

Og der Jesus kom nær hen til Jerusalem, og saae staden,

den, græd han over den, og sagde: D! at du vel vidste, ja endog paa denne din dag, hvad som tien til din fred! men nu er det skjult for dine øyne. Thi den tid skal komme over dig, at dine fiender skulle kaste en vold op omkring dig, belægge dig op omkring dig, belægge dig alle vegne, og de skulle lægge dig slet øde, og dine børn i dig, og ikke lade en steen i dig blive paa den anden, fordi du kiendte ikke din besøgelses tid. Og han gif i templen og begyndte at ud-drive dem, som derudi solgte og kjøbte, og sagde til dennem: Der staaer skrevet: Mit huus er et bede-huus; men i have gjort det til en rover-kule, og han lærde dagligen i templet; men de nypperste præster og skrifstkloge, og de øverste iblandt folket stode efter at omkomme hannem, og de funde ikke, hvad de skulle gjøre hannem; thi alt folket hængde ved hannem og hørde hannem.

Ellevte Sønd. efter Trinitat.

Collect. Lader os alle bede:

Herre Gud, himmelske Fader! vi bede dig, at du vil formedelst din Hellig Aand saa styre og regiere os, at vi ikke skulle forglemme vore synder, og blive hofmodige; men at vi gjøre idelig poenitentse, og dag for dag bedre os, og ellers trøste os derved, at du vil være os naadig, og forlade os alle vore synder og gjøre os evindeligt salige, ved din elskelige Søn Iesum Christum vor Herre,

som med dig lever og regner i Hellig Aands eenighed, een sand Gud fra evighed og til evighed, Amen.

Epistel. 1. Cor. 15. C. 1. v.

Vdermeere, mine brødre, kundgior jeg eder det evangelium, som jeg forkyn-der eder, hvilket i og annamede, udi hvilket i have ogsaa kaaet hidindtil: Formedelst hvilket i og blive salige, dersom i beholde det paa samme maade, som jeg haver forkyndet det for eder. Uden saa er, at i have troet forgiæves; thi jeg antvordede eder i det første det, som jeg annammede, at Christus er død for vore synder efter skriften, og at han blev begravet, og at han opstod tredje dag efter skriften, og at han blev seet af Kepha, derefter af de tolv; derefter blev han seet af meere end fem hundrede brødre paa eengang, af hvilke de fleste ere endnu til, men nogle ere hensovede. Derefter blev han seet af Jacob, og siden af alle Apostler. Men sidst efter dem alle er han og seet af mig, som et utidigt foster. Thi jeg er den ringeste iblandt Apostlerne, jeg som er ikke værdig at kaldes en Apostel, fordi jeg forfulgte Guds meenighed, men af Guds naade er jeg det, som jeg er, og hans naade, som var uddeelt til mig, haver dog ikke været forgiæves.

Evangel. Luc. 18. C. 9. v.

Men Iesus sagde og til nogle, som dristede paa sig selv

selv, at de vare retfærdige, og foragtede andre, denne lignelse: Der ginge to mennesker op til templet at bede, den ene var en pharisæer, den anden en toldere; pharisæeren stod for sig selv, og bad saaledes: Jeg takker dig Gud, at jeg er ikke som andre folk, røvere, uretfærdige, hoerkarle, eller som denne toldere. Jeg faster to gange om ugen, og giver tiende af alt det, jeg eger. Men tolderen stod langt borte, og vilde end ikke opløste sine øjne til himmelen, men han slog sig paa sit bryst, og sagde: Gud vær mig syndere naadig! jeg siger eder: Denne gik retfærdig ned i sit hus for den anden. Thi hvo sig selv ophøyer, han skal fornedres, og hvo sig selv fornedrer, han skal ophøyes.

Tolvte Søndag efter Trinitatis.

Collect. Væder os alle bede:

Asmægtige evige Gud, du som alting haver skabt, vi takke dig, at du haver givet os et sundt legeme, og haver naadigen bevaret vore tunger, øren og andre lemmer, for den onde fiende: Vi bede dig, giv os din naade, at vi besynderligen bruge vore øren og tunger retteligen, at vi med vore øren flittigen høre dit ord, og det vel mærke, og med vore tunger prise og berømme din naade. paa det ingen skal fortørnes af vore tunger, men at hver mand

kunde forbedres deraf, ved din kiære Son Jesum Christum vor Herre, som med dig lever og regnerer i Hellig Aands enighed, een sand Gud fra evighed og til evighed, Amen.

Epistel. 2. Cor. 3. C. 4. v.

Saa dan fortrostring have vi da til Gud formedelst Christum, ikke at vi ere dygtige af os selv til at tænke noget, som af os selv, men vor dygtighed er af Gud, hvilken som og gjorde os dygtige til at være det Nye Testaments tienere, ikke bogstavens, men Aandens. Thi bogstaven ihjelslaar, men Aanden gjer levende. Dersom nu dodens tjeneste som bestod i bogstaven, og var udgraven i steene, skede med saadan herlighed, at Israels børn kunde ikke see stadig paa Moses ansigt for hans ansigts herligheds skyld, som dog maae forgaae, hvi skulde ikke Aandens tjeneste meget meere være i herlighed? thi var fordømmelsens tjeneste herlig, da er langt meere retfærdigheds tjeneste overflødig i herlighed.

Evang. Marc. 7. C. 31. v.

Dg der Jesus gik ud igien af Tyr og Sidons egn, da kom han til det Galilæiske hav, midt igiennem de ti stæders egne, og de forde en døv til hannem, som var møren dum, og de bade hannem at han vilde lægge sin haand paa hannem. Og han tog hannem for sig selv affides fra folket, og lagde sine fingre i hans ørne, og spyttede, og rørde ved hans tunge

tunge, og saae op til himmelen, sukede og sagde til hannem: Saphata! det er, lad dig op! og strax aabnedes hans øren, og hans tunges baand løstes, og han talede ret. Og Jesus forbad dennem, at de skulle ingen sige det, men jo meere kundgjorde de det, og de forundrede sig overmaade, og sagde: Han gjorde det vel altsammen, de døve gjorde han hørende, og de maallose talende.

Trettende Søndag efter
Trinitatis.

Collect. Fader os alle bede:

Herre Guld, himmelske Fader! vi takke dig af vort ganske hertes grund, at du haver ladet os leve denne salige tid, i hvilken vi kunde høre dit hellige Evangelium, ved hvilket du haver ladet os kende din faderlige villie, og see din Søn Christum Jesus. Vi bede din grundløse barmhertighed, at du vil naadeligen lade os beholde dit hellige ords lys, og vore hjerter saa regiere formedelst din Hellig Aand, at vi aldrig falde derfra, men blive haardt derved, og endeligen blive salige, formedelst den samme din elskelige Søn vor Herre Jesus Christum, som med dig lever og regnerer i Hellig Aands eenighed, een sand GULD fra evighed og til evighed, Amen.

Epistel. Gal. 3. C. 15. v.

Nære brødre, jeg vil tale efter menneskelig viis; Gior dog ingen et menneskes testamente til intet naar det er stadfast, eller sætter noget dertil. Nu ere jo forjættelserne tilfagde Abraham og hans sød. Han siger ikke: og hans søde, som om mange, men som om een: Dg din sød, hvilken er Christus. Saa siger jeg og dette, at det testamente, som er tilforn stadfast af Guld paa Christum, kan loven, som blev given fire hundrede og tredive aar derefter, ikke rygge, at den skulle giøre forjættelsen til intet; thi dersom arven er af loven, da er den ikke af forjættelsen: Men Guld gav Abraham den af naade formedelst forjættelsen. Hvad skal da loven? den blev lagt dertil for syndens skyld, indtil den sød kom, som forjættelsen var skeet. Dg den blev bestikket af englens ved meglersens haand. Nu er en meglere ikke een eenestes meglere: men Guld er een. Er da loven imod Guld's forjættelse? Det være langt fra; Thi havde nogen lov været given, som kunde giøre levende, da var retsferdighed sandelig af loven; men skriften besluttede alting under synd, at forjættelsen ved troen til Jesus Christum skulde gives dem, som troe.

Evangel. Luc. 10. C. 23. v.

Dg Jesus vendte sig til sine discipler, og sagde i besynderlighed til dennem: Salige ere de øyne, som see det, i see; thi

thi jeg siger eder, at mange Propheter og Konger vilde see det, i see, og have det ikke seet, og høre det, i høre, og have det ikke hørt. Og see! da stod en skriftklog op, som fristede hannem, og sagde: Mester! hvad skal jeg gjøre, at jeg kan arve det ewige liv? Da sagde han til hannem: Hvad staaer der skrevet i loven: Hvorledes læs du? Han svarede og sagde: Du skal elske Herren din Guld af dit ganske herte, af din ganske siel, af al din magt, af dit ganske sind, og din næste, ligesom dig selv. Da sagde han til hannem: Du svarede ret, gjør det, saa skal du leve. Men han vilde gjøre sig selv retfærdig, og sagde til Jesus: Hvo er da min næste? Da svarede Jesus ydermere og sagde: Der var et menneske, som gik ned fra Jerusalem til Jericho, og faldt iblant røvere, hvilke førde hannem af, og sloge hannem ilde, og ginge bort og lode ham ligge halv død. Og det skeede ved en hændelse, at en Præst drog den samme vej ned, og der han saae hannem, gik han ham forbi affides. Desligeste ogsaa en Levite, der han var nær ved steden kom han og saae hannem, og gik hannem affides forbi. Men en Samaritaner revste, og kom til hannem, og der han saae hannem, ynkedes han over hannem. Han gik til hannem, forbandt hans saar, og lod olie og vin derudi, og løftede hannem paa sit eget

dyr, og førde hannem til herbergerget, og rygtede hannem. Der han revste bort igien, den anden dag, tog han to penge ud, og gav verten dem, og sagde til hannem: Rygtede hannem vel, og dersom du lægger noget mere dertil, da vil jeg betale dig det, naar jeg kommer igien. Hvilken tyktes dig nu, der var af disse tre hans næste, som var falden iblandt røvere? Han sagde: den, som gjorde barmhertighed mod hannem. Da sagde Jesus til hannem: Saa gik du bort, og gjør du ligesaa.

Tiortende Søndag efter Trinitatis.

Collect. Læder os alle bede:

Herre Guld, himmelske Fader! du som haver formædelst dit salige ord og hellige daab naadeltigen hiulpet os alle, som troe, af den forfærdelige spedalstthed, som er synden, og beviser os endnu dagligen din naadige hielp i alt det, som os er nødterstigt. Vi bede dig, oppak vore hierter formædelst din Hellig Aand, at vi aldrig forglemme saadanne velgierninger; men at vi leve idelig i din frygt, og udi en ret tillid paa din barmhertighed altid takke og prise dig med et taknemmeligt herte, ved din kære Son Jesus Christum, vor Herre, som med dig lever og regnerer i Hellig Aands eenighed, een sand Guld fra ewighed og til ewighed, Amen.

Epistel.

Epistel. Gal. 5. C. 16. v.

Saa siger jeg da, vandrer i Nanden, og j skulle ikke fuldfomme kiødets lyst; thi kiødet begierer imod Nanden, og Nanden imod kiødet, saa staae disse tvært imod hverandre, at j ikke altid gjøre, hvad j ville. Dersom j drives af Nanden, da ere j ikke under loven. Nu er kiødets gierninger aabenbare, som ere: Hoer, størlevnet, ureenlighed, ukyskhed, afguderie, troldom, fiendskab, fiy, avind, vrede, trætte, trædragt, had, parti, mord, drukkeniskab, fraadserie og saadant deslige: Om hvilke jeg siger eder tilforn, ligesom jeg og før haver sagt eder, at de, som saadant gjøre, skulle ikke arve Guds rige; men Nandens frugt er tierlighed, glæde, fred, langmodighed, fromhed, godhed, troen, sagtomodighed, maa-delighed: Imod saadanne ere loven ikke; thi hvilke som høre Christo til, de forskæfte kiødet med sine lyster og begierligheder.

Evangel. Luc. 17. C. 11. v.

Dg det begav sig, der Jesus reyste til Jerusalem, drog han midt igiennem Samarien og Galilæam, og som han kom i en bye, mødte hannem ti spedalske mænd, som stode langt borte. Dg de opløstede deres røst, og sagde: Jesu Mester! forbarme dig over os! og der han saae dem, sagde han til dem: Gaær bort og beteer eder for Præsterne: og

det skeede, der de gik bort, bleve de rensede. Men een af dem, der han saae, at han var bleven farst, vendte tilbage, og prisede Guld med høy røst: og han faldt paa sit ansigt ned for hans fødder, og takkede hannem, og den samme var en Samaritan. Da svarede Jesus og sagde: Blev de ikke alle ti rensede? hvort ere da de ni? er der ellers ingen funden, som vendte tilbage igien for at give Guld ære, uden denne fremmede? og han sagde til hannem: Stat op, gaa bort, din troe haver frelst dig.

Temptende Søndag efter
Trinitatis.

Collect. Lader os alle bede:

Herre Gud, himmelske Fader! vi takke dig for alle dine velgierninger, at du haver givet os liv og levnet, og naadeligen opholdet os her til dags: Nu bede vi dig, tag ikke din velsignelse fra os, men besvar os fra tierlighed, paa det vi kunde alleneeste tiene dig, ikke og hænge hart ved dig, at vi ikke besmitte os med skendelig afguderie og mammons tiene: men at vi sætte alt vort haab, trost og tillid paa din naade, ved Jesus Christum din Søn, vor Herre, som med dig lever og regner i Helligs Nands eenighed, een sand Gud fra evighed og til evighed, Amen.

Epistel Gal. 5 C. 25. v.

og 6. C. 1. v.

Dere

Dersom vi leve i Nanden, da lader os og vandre udi Nanden, lader os ikke være begjærlige efter forføngelig ære, at vi byde trods til hverandre, og misunde hverandre. Kiære brødre! dersom et menneske bliver overilet af nogen brost, da hjælper saadan en til rette igien med en sagtmødig Nand, i som ere aandelige; og see til dig selv, at du ikke bliver fristet. Drager byrden med hverandre, og opfylder saa Christi lov; Thi dersom nogen meener, at han er noget, end dog han er intet, han bedrager sig selv. Men enhver prøve sin egen gierning, og da skal han have roes hos sig selv, og ikke hos en anden; Thi enhver skal bære sin egen byrde. Men den, som bliver underviist i ordet, han skal deele allehaande godt med den, som hannem underviiser. Farer ikke vild, Guld lader sig ikke spotte; thi hvad som et menneske saaer, det skal han høste; Hvo som saaer for sit Kiød, han skal høste fordærvelse af kiødet; Men hvo som saaer for Nanden, han skal høste det evige liv af Nanden. Vader os gjøre godt og ikke blive trætte; Thi vi skulle jo høste i sin tid, dersom vi ikke trættes. Saa lader os da, den stund vi have nu tid, gjøre godt mod alle, men allermeest mod troens egne folk.

Evangel. Matth. 6. C. 24. v.

Ingen kan tiene to herrer, thi han skal enten hade den

eene og elske den anden, eller han skal holde sig til den ene og forogte den anden. I kunde ikke tiene Guld og mammon. Derfor siger jeg eder; Sørger ikke for eders liv, hvad i skulle æde, og hvad i skulle drikke; ikke heller for eders legeme, hvad i skulle føre eder. Er livet ikke mere end maden? og legemet ikke mere end klæderne. seer til fuglene under himmelen, de saae ikke, de høste ikke, og saae ikke i laden; Dog føder eders himmelske Fader dem alligevel. Ere i ikke mege mere end de? men hvo er iblandt eder, som kan gjøre sig en alen længere, end han er, alligevel han bekymrer sig derfor? og hvi sørge i for klæderne? betragter lillierne paa marken, hvorledes de vore, de arbejnde ikke, de spinde og ikke, men jeg siger eder, at ikke end Salomon i al sin herlighed var saa klædt, som een af dem. Klæder da Guld det græs saa paa marken, som dog i dag staaer, og i morgen kastes i oven, stulde han ikke meget mere klæde eder? o i lidet troende! Derfor skulle i ikke sørge og sige: Hvad skulle vi æde? eller hvad skulle vi drikke? eller hvormed skulle vi klæde os? (efter alt saadant søge hedninger) thi eders himmelske Fader veed, at i have alt dette behov, men adspørger først Gulds rige og hans retfærdighed, saa skal alt saadant tillægges eder. Sørger derfor ikke for den anden

den morgen; thi den dag i morgen skal sørge for sig selv. Enhver dag haver nok af sin egen plage.

Sextende Søndag efter
Trinitatis.

Collect. Fader os alle bede:

Herre Guld, himmelske Fader, du som haver ladet din Søn blive menneske, at han først med sin død skulde bestale for vore synder, og siden frelse os fra den evige død, vi bede dig, behold os i dette haab, at vi jo ikke tvivle derpaa, at ligesom vor Herre Christus haver opvaft den vidues søn, ikkun med et ord, at han ilige maade vil opvække os paa dommedag, og giøre os evig salige, hvilken med dig lever og regnerer i Hellig Nands eenighed, een sand Guld, fra evighed og til evighed, Amen.

Epistel. Eph. 3. C. 13. v.

Derfor beder jeg, at i ikke mistroffes over mine trængseler, som jeg liden for eder, hvilket der er eder en ære. For den skyld bøyer jeg mine knæ for vor Herres Jesu Christi Fader, af hvilken al slægt kaldes i himmelen og paa jorden, at han skal give eder efter sin herligheds riigdom, at i kunde blive styrkede med kraft, formedelst hans Nand, i det indvortes menneske; at Christus formedelst troen maae boe i eders hjerter: At i maae saaledes blive rodfæstede og

grundfæstede i kiærlighed; paa det i tilfulde kunde begribe med alle de hellige, hvilket det er det brede, og det lange, og det dybe, og det høie, og kiende den Christi kiærlighed, som overgaaer forstanden, paa det i kunde opfyldes med al Guds fylde. Nu den, som kan overslødiggjøre over alt det, som vi bede eller forstaae, efter den kraft, som virker i os, hannem være ære i meenigheden ved Christum Jesum hos alle slægter i al evlghed, Amen.

Evang. Luc. 7. C. 11. v.

Dg det begav sig dagen derpæfter, at Jesus gik i en stad, som hed Nain, og der ginge mange af hans disciple med hannem, og meget folk. Og der han kom nær til stadsporten, see! da blev en død udbaaren, som var sin moders eeneste søn, og hun var en enke, og meget folk af staden gik med hende. Og der Herren saae hende, da ynkedes han hjerterlig over hende, og sagde til hende: Græd ikke. Og han traadde til, og rorde ved baaren, og de, som bare, stode stille. Og han sagde, Du unge dreng, jeg siger dig, stat op! og den døde reyste sig op, og begyndte at tale. Og han gav hans moder hannem. Men der kom en rødsel paa dem alle, og de prisede Guld, og sagde: Der er visselig en stor prophet opreist iblandt os, og Guld haver besøgt sit folk. Og denne tale om, hannem rygtedes i det ganste

ganske jødiske land og alle omliggende lande.

Syttende Søndag efter
Trinitatis.

Collect. Ladet os alle bede:

Herre Guld, himmelske Fader! vi takke dig, at du vil formedelst din Hellig Aand, saa styre og regiere os, at vi kunde altid beholde os i din frygt, og ikke være hoffardige, men med ganske hiertelighed høre og annamme dit ord, og retteligen helliggjøre sabbathsdagen, paa det vi kunde ogsaa formedelst dit ord blive helliggjorte; Forst, at vi sætte al vor fortroening og haab paa din Søn Jesus Christum, at han er allene vor retfærdighed og gienløser. Og dernæst, at vi rette og forbedre vort levnet efter dit ords lydelse. Og at vi tage os vare for al forargelse, indtil vi blive evindeligt salige, ved din naade i Christo, som med dig lever og regnerer i Hellig Aands eenighed, een sand Guld fra evighed og til evighed, Amen.

Epistel. Ephes. 4. C. 1. v.

Saa formaner jeg eder, jeg som er fangen i Herrens, at i ville vandre værdelig efter det kald, som i ere kaldede med, med al ydmyghed, sagtmodighed og langmodighed, at fordrage hverandre i kiærlighed, og stræber med flid at beholde Aandens eenighed ved fredens baand; thi der er ikkun eet legeme og een Aand, lige-

som i og ere kaldede til eet haab i eder kald: een Herre, een Troe, een Daab, een Guld og alles Fader, som er over alle, og ved alle, og i eder alle.
Evang. Luc. 14. C. 1. v.

Og det begav sig, der Jesus kom i en af de øverste pharisæers huus paa en sabbath, at æde brød, da toge de vare paa hannem. Og see! der var et menneske for hannem, som var vattersottig. Og Jesus svarede og talede til de skriftkloge og pharisæer, og sagde: Er det vel tilladt at helbrede om sabbathen? men de taugde stille, og han tog paa hannem, og helbredede hannem, og lod hannem gaae. Og han svarede og sagde til dem: Hvo er iblandt eder, hvis øre eller asen, der falder i en brønd, at han ikke strax drager det op om Sabbaths-dagen? og de kunde ikke give hannem svar igien. Men han sagde en lignelse til giesterne, der han mærkte, hvorledes de udvalde de øverste stæder, og sagde til dem: Naar du bliver buden af nogen til bryllup, da sæt dig ikke øverst, at ikke maaskee en høderligere, end du skal være buden af hannem: Saa kommer da den, der indbød dig og hannem, og siger til dig, giv denne rum: og da maae du med bludsel sidde nederst. Men naar du er buden, da gik bort, og sæt dig nederst, paa det, naar han da kommer, som dig indbød, at han skal sige til dig: Ven! sid bedre op; saa haver

haver du ære for dem, som sidde med dig til bords; thi hvo sig selv ophøyer, han skal fornædres, og hvo sig selv fornædret, han skal ophøyes.

St. Michels Dag.

Collect. Fader os alle bede:

Herre Gud, himmelske Fader! vi takke dig for din faderlige barmhertighed, at du haver dertil sticket dine hellige engler, at de skulle have tilsyn til os og bestierne os imod den lede satans grumme opsæt: Vi bede dig, styr og regier vore hjerter og find med din Hellig Aand, at vi kunde stikke os efter din villie, leve i din frugt, og i allehaande nød beholde din tillid, at dine hellige engler skulle gjøre en stærk muur omkring os og alt det, vi have, hvilken hverken diavlen eller verden skulle kunde bryde igiennem, og gjøre os skade: paa det at, ligesom os er tilsagt syndernes forladelse og det evige liv, formedelst din Son Christum Jesum, at vi maatte iligemaade ved dine hellige englers bestiermelse befries fra al ulykke baade til liv og siel, ved din Son vor Hære Jesum Christum, som med dig lever og regnerer i Hellig Aands eenighed, een sand Guld fra evighed og til evighed, Amen.

Lectien, Aabenb. 12. C. 7. v.

Dg der begyndtes en strid i himmelen, Michael og

hans engler stridde imod dragen, og dragen stridde iligemaade og hans engler. Men de vunde ikke, deres stad blev og ikke meere funden i himmelen; thi den store drage blev udkast, nemlig den gamle slange, som kaldes diavlen og satanas, som forfører den ganske verden; han blev udkast paa jorden, og hans engle bleve og udkaste med hannem. Og jeg hørde en røst, som sagde i himmelen: Nu hører vor Guld salslighed, og kraft, og riget til, og magten hans Christo til, efterdi vore brodres anklagere er nu nedkast, som anklagede dem for vor Guld dag og nae. Og de overvunde hannem formedelst lammets blod, og ved deres vidnesbyrds ord, og de elskede ikke deres liv indtil døden. Derfor fryder eder, i himle, og i, som boe der udi.

Evang. Matth. 18. C. 1. v.

Paa den samme stund ginge disciplerne til Jesum, og sagde: Hvo er dog den største i himmeriges rige? Men Jesus kaldede et barn til sig, og stiftede det midt iblant dem, og sagde: Sandelig, jeg siger eder: Uden saa er, at i omvendes og blive som børn, da komme i ikke ind i himmeriges rige. Derfor, hvo sig nu selv fornædret, som dette barn, han er den største i himmeriges rige! og hvo som annammer saadant et barn i mit navn, han annammer mig; men hvo som forarger een af disse smaa, som troe paa

paa mig, hannem var det bedre, at der var hangt en mølleskeen om hans Hals, og at han var sænkt i havets dybhed. Vee Verden for forargelses skyld, thi vel er det fornødent, at forargelse kommer, dog vee det menneske, ved hvilket forargelse kommer! Dersom da din haand eller din fod forarger dig, da hug den af, og kast den fra dig: Det er dig bedre, at du gaaer halt ind i livet eller en krebbling, end at du haver to hænder, eller to fødder, og kastes i den evige ild. Og dersom dit øye forarger dig, da riv det ud, og kast det fra dig. Det er dig bedre, at du gaaer ind i livet med et øye, end at du haver to øyne, og kastes i helvedes ild. Seer til, at i ikke foragte nogen af disse smaa; thi jeg siger eder: Deres engle i himmelen see altid min Faders ansigt i himmelen.

Attende Søndag efter
Trinitatis.

Collect. Lader os alle bede:

Herre Guld, himmelske Fader! vi ere jo arme og elændige syndere, din villie vide vi, men vi ere saa strøbelige, at vi den ikke kunde fuldkomme; thi fiend og blod i os er for stærkt, saa vil og den arrige fiende diavelen ey heller lade os til frede. Derfor bede vi dig at du vil udgyde din Hellig Aand i vore hjerter, at vi med en stærk troe kunde hænge hart

ved din Son Jesum Christum, og trøste os ved hans pine og død, og troe syndernes forladelse formedelst hannem, og leve saa et helligt levnet i lydighed her paa jorden efter din villie, indtil vi ved din naade kunde saligen bortdøe af denne elændige verden, ved den samme din Son Jesum Christum vor Herre, som med dig lever og regnerer i HelligAands eenighed, een sand Guld fra evighed og til evighed, Amen.

Epistel. 1. Cor. 1. C. 4. v.

Jeg takker min Guld altid paa eders vegne for den Gulds naade, som eder er given i Christo Jesu, at i formedelst hannem ere giorte rige i alle ting, udi at tale om kundskab, ligesom det vidnesbyrd om Christo er bleven kraftigt i eder, saa at intet fattes eder paa nogen naades gave. Saa vogter ikkun paa vor Herres Jesu Christi aabenbarelse, hvilken som og skal stadfæste eder indtil enden, at i skulle være ustraffelige paa vor Herres Jesu Christi dag.

Evang. Matth. 22. C. 34. v.

Der Pharisaerne hørde, at Jesus havde stoppet munden paa Sadducaerne, da forsamlede de dem? Og een af dem, som var en skriftklog, spurde hannem ad, at han vilde friske hannem, og sagde: Mester, hvilket er det store bud i loven? Men Jesus sagde til hannem: Du skal elske Herren din Guld af ganske hjerter,

af

af ganske siel, og af ganske find; dette er det første og største bud. Det andet er ligesom dette: Du skal elske din næste ligesom dig selv: udi disse to bud hænger al loven og propheterne. Men der Pharisæerne vare nu tilsammen, spurde Jesus dem ad, og sagde: Hvad tyktes eder om Christo? hvis Søn er han? De sagde: Davids. Han sagde til dem: Hvorledes kalder da David hannem i Anden en Herre, naar han saa siger: Herren sagde til min Herre: Sæt dig hos min højre haand, indtil jeg lægger dine fiender til dine fødders fodstammel. Efterdi David nu kalder hannem sin Herre, hvorledes er han da hans Søn? Og ingen kunde svare hannem et ord, der torde og ingen ydermeere spørge hannem om noget efter den dag.

Mittende Søndag efter
Trinitatis.

Collect. Fader os alle bede:

D! almægtige, evige Guld! du som formedelst din Søn Christum Jesus haver naadelig hiulpet det verkbrudne menneske baade til liv og siel, vi bede din grundløse barmhertighed, vær os ogsaa naadig, og forlad os alle vore synder, og regier os med din Hellig And, at vi ikke selv give aarsag til synden eller anden Ulykke, men behold os i din frygt, og styrk os med din naa-

de, at vi saa blive frie baade fra timelig og evig vrede og straf, formedelst den samme din Søn vor Herre Jesus Christum, som med dig lever og regner i Hellig Ands cenhed, een sand Guld fra evighed og til evighed, Amen.

Epistel. Eph. 4. C. 22. v.

Saa vider da, at i skulle aflægge det gamle menneske efter den første omgængelse, som fordærves formedelst de bedragelige lyst; men at i derimod skulle fornyes i eders finds aand, og iføre eder det nye menneske, som er skabt efter Guld i retfærdighed og sand hellighed; derfor aflegger lovn, og taler sandhed hver med sin næste, efterdi vi ere lemmet med hverandre. Bliver vrede, og synder ikke: Lader solen ikke gaae ned over eders vrede. Giver og ikke dia velsen rum. Hv som haver stjaalet, han stjaale ikke meere, men heller arbejde, og giøre noget godt med hænderne, paa det han kan have at meddele den nødtørftige.

Evang. Matth. 9. C. 1. v.

Da traadde Jesus i skibet, og foer over igien, og kom til sin stad. Og see! de fødte en verkbrøden til hannem, som laae paa en seng. Der Jesus nu saae deres troe, sagde han til den verkbrøden: Vær frimodig, min søn, dine synder ere dig forladne. Og see, nogle iblandt de skriftkloge sagde ved dem selv: Denne bespøtter Guld. Der Jesus saae

deres tanker, sagde han: Hvi tænke i saa ondt i eders hjerter? thi hvilket er lettere at sige: dine synder ere dig forladne; eller at sige: stat op og vandre? Men at i skulle vide, at menneskets Søn haver magt paa jorden at forlade synderne, sagde han til den verkbrødne: Stat op, tag din seng op! og gaa hiem til dit huus. Og han stod op, og gik hiem til sit huus. Der folket det saae, forundrede de sig, og prisede Guld, som havde givet menneskene saadan magt.

Tivende Søndag efter
Trinitatis.

Collect. Fader os alle bede:

Herre Guld, himmelske Fader! vi takke dig for din store barmhertighed og naade, at du haver ladet os komme til dit salige ord og glædelige bryllup, og ved din Søn forlader os alle vore synder. Men efterdi her er daglig fristelse, forargelse og fare paa færde, og vi ere af os selv saa skrøbelige, og meget tilbøyelige til synden, saa bede vi dig; at du vil forme delst din Hellig Land naadelig bevare os, at vi ikke falde, men om vi falde, og besmitte saavort bryllups klædebon, hvilket din Søn Iesus Christus haver iført os, da hielp os naadeligen igien, og leed os til anger og ruelse, og behold os i troen til din barmhertighed, at vi ikke falde til evig tid, ved

vor Herre Iesum Christum, som med dig lever og regner i Hellig Lands eenighed, een sand Guld fra evighed og til evighed, Amen.

Epistel. Eph. 5. C. 15. v.

Saa seer nu til, at i vandre forsigteligen, ikke som de uwise, men som de vise, og kjober den beleylige tid, Thi det er ond tid. Derfor bliver ikke uforstandige, men vider, hvad der er Herrens villie. Og drikker eder ikke drukne af viin, hvilket er overdaadighed: Men bliver fulde af Manden, og taler hverandre til med Psalmer, Lovsange og aandelige Viser, siunger og leger for Herren i eders hjerter, og siger altid Guld og Faderen tak, for alting i vor Herres Iesu Christi navn; og varer hverandre underdanige i Gulds frngt.

Evang. Matth. 22. C. 1. v.

Iesus svarede og talede atter ved lignelse til Jæderne og sagde: Himmeriges rige lignes ved en Konge, som gjorde sin Sønns bryllup, og udsendte sine tjenere, at de skulle kalde dem, som budne vare, til bryllup: Men de vilde ikke komme. Han udsendte atter andre tjenere, og sagde: Siger dem, som budne ere: See, jeg haver bereed mit maaltid, mine øren og mit feede qvæg er slagtet, og alting er rede, kommer til bryllup; Men de foragtede det, og ginge hen, den een paa sin ager, den anden til sit kjoemandskab; Men de andre

dre grebe hans tjenere, bespottede og ihelsloge dem. Der kongen det hørde, blev han vred, og stikkede sin hær ud, og ødelagde disse manddrabere, og satte ild paa deres stad. Da sagde han til sine tjenere: Brylluppet er jo bereedt, men de som vare budne, vare det ikke værd. Gaaer derfor hen ud paa de alfare veye, og byder til bryllup, hvem i finde. Saa ginge de samme ti nere ud paa veyene, og samlede tilsammen alle dem, de funde, onde og gode, og bordene bleve alle fulde: Men der kongen kom ind, at beseje gæsterne, saae han der et menneske, som ikke havde bryllups klæder paa. Og han sagde til hannem: Ven! hvorledes er du kommen her ind, og haver dog ikke bryllups-klæder paa? Men han taug stille. Da sagde kongen til sine tjenere: Bindt hænder og fødder paa hannem: tager hannem bort, og kaster hannem hen ud i det yderste mørke, der skal være graad og tændguds-fel: thi mange ere kaldede, men faa ere udvalgte.

Første og tivende Søndag
efter Trinitatis.

Collect. Fader os alle bede:

Almægtige, evige Gud! du som formædlest din Søn haver tilsagt os syndernes forladelse, retfærdighed og det evige liv, vi bede dig, at du vil med din Hellig Aand opvække

vore hjerter, at vi med vore daglige bønner i alle fristelser søge saadan hjælp hos hannem, og formædlest en fast troe til hans forjættelse og ord kunde faae det, vi begiære, og endelig blive salige, ved din Søn vor H. Erre Jesum Christum, som med dig lever og regnerer i Hellig Aands eenighed, een sand Gud fra evighed og til evighed, Amen.

Epistel. Eph. 6. C. 10. v.

Allersidst, mine brødre! vær stærke i H. Erren og udi hans styrkes magt; Forer eder udi Guds fulde harnisk, paa det i kunde bestaae imod diavelsens listige anløb; thi vi have ikke at stride imod kiod og blod, men endog imod fyrstendomme og vælde, som er imod verdens herrer, som regiere i denne verdens mørke, imod de onde aander under Himmelen: for den skyld tager Guds fulde harnisk paa, paa det i kunde være mægtigetil at imodstaae, paa den onde dag, og udrette alting vel, og beholde marken. Saa staaer nu omgjordede om eders lænder med sandhed, og iførte med retfærdigheds pantser; og haver skovle paa beenene, færdige til at forkynde fredens evangelium. Men for alle ting antager troens skjold, med hvilket i kunde udslukke alle den ondes gloende pile. Og tager særlighedens hielm og aandens sværd, som er Guds ord.

Evang. Joh. 4. C. 46. v.

Dg der var en kongelig mand, hvis søn laae syg i Capernaum. Der denne hørde, at Jesus var kommen af Judæa til Galilæam, gik han bort til hannem og bad hannem, at han vilde komme ned og helbrede hans søn; thi han laae nu for døden. Da sagde Jesus til hannem; Uden i see tegn og underlige gieninger, da vilde i ikke troe. Den kongelige mand sagde til hannem: Herre! kom ned, før mit barn døer. Jesus sagde til hannem: Gik bort, din søn lever; og menneket troede det ord, som Jesus sagde til hannem, og gik bort. Og som han nu gik ned, mødte hans svenne hannem, forkyndede hannem og sagde: Dit barn lever. Da udspurde han den time af dem, paa hvilken det var bleven bedre med hannem. Og de sagde til hannem: I gaar ved den sjuende time forlod kolde-sygen hannem. Saa merkte da faderen, at det var ved den samme time, paa hvilken Jesus havde sagt til hannem: Din søn lever. Og han troede selv, og alt hans huns.

Alle Helgens Dag.

Collect. Fader os alle bede:

D! almægtige, evige Gud!
som vil helliggjøre alle
dine udvalde og elskelige i din
eenbaarne og elskelige Søn
Jesus Christo, lad os efterføl-

ge deres tro, haab og færlig-
hed, at vi med den kunde
blive salige, formedelst den
samme din Søn, vor Herre
Jesus Christum, som med
dig lever og regnerer i Hellig
Alands eenighed, een sand Gud
fra evighed, og tilevighed, Am.
Pectien, Nabens 7. C. 1. v.

Dg derefter saae jeg fire engle
staae paa jordens fire
hjørner, som holdte jordens
fire vinde, paa det ingen vind
skulde blæse over jorden, eller
over havet, eller over noget
træ. Og jeg saae en anden en-
gel opstige fra solens opgang,
som havde den levende Guds
indsigle, og raabte med stor rost
til de fire engler, hvilket det
var givet at skade jorden og
havet, sigende: Skader ikke
jorden, eller havet, eller træer-
ne, indtil vi saae beseglet vor
Guds tæner i deres pander.
Og jeg hørde deres tal, som
bleve beseglede: Og der vare
hundrede fire og fyrgetøve tus-
sinde beseglede af alle Israels
borns slægter: Af Judæ slægt
tolv tusinde beseglede: Af Ru-
bens slægt tolv tusinde besegle-
de: Af Sads slægt tolv tusin-
de beseglede: Af Assers slægt
tolv tusinde beseglede: Af
Nephthali slægt tolv tusinde
beseglede: Af Manasse slægt
tolv tusinde beseglede: Af Si-
meons slægt tolv tusinde be-
seglede: Af Levi slægt tolv tu-
sinde beseglede: Af Iasars
slægt tolv tusinde beseglede:
Af Sebulons slægt tolv tusinde
beseglede:

befeglede: Af Josephs slægt tolv tusinde befeglede: Af Benjamins slægt tolv tusinde befeglede. Derefter saae jeg, og see! en stor skare, hvilken ingen kunde tælle, af alle hedninger, og slægter og folk og tungemaal, som stode for stolen og for lammet, klædte med hvide lange klæder, og de bare palmer i deres hænder, de raabte med stor rost, og sagde: Salighed være vor Gud, som sidder paa stolen, og lammet; Og alle engler stode trindt omkring stolen, og de ældste, og de fire dyr, og de fulde ned for stolen paa deres ansigter, og tilbade Gud og sagde: Amen! velsignelse og ære, og vildsom: og tak, og pris, og kraft og styrke være vor Gud fra evighed og til evighed, Amen.

Evangel. Matth. 5. C. 1. v.

Men der Jesus saae folket, og der han havde sat sig, ginge hans discipler til hannem. Da oplod han sin mund, lærde dem og sagde: Salige ere de, som ere fattige i Anden, thi himmeriges rige er deres: Salige ere de, som sørge; thi de skulle husvales; Salige ere de fagtmodige; thi de skulle besidde jorden: Salige ere de, som hungre og tørste efter retfærdighed; thi de skulle mættes; Salige ere de misfandlige; thi de skulle faae misfandhed: Salige ere de, som ere reene af hertet; thi de skulle see

Gud: Salige ere de fredsomme; thi de skulle kaldes Guds børn; Salige ere de, som lide forfølgelse for retfærdigheds skyld; thi himmeriges rige er deres: Salige ere de, naar mennekerne bespotte og forfølge eder, og tale allehaanden ondte paa eder for min skyld, om de hve det. Glæder og fryder eder; thi eders løn skal være stor i himmelen; thi de have saa forfulgt propheterne, som vare for eder.

Anden og tivende Søndag
efter Trinitatis.

Collect. Fader os alle bede:

G! almægtige evige Gud! vi bekiende os at være arme syndere, og at vær høyt opstrevne i dit register. Men vi takke dig af ganske herte, at du haver taget saadan skyld fra os, og lagt den paa din kære Son Jesus Christum, og haver ladet hannem betale derfor. Vi bede dig, at du vil naadelig beholde os i troen, og regiere os saa med din Hellig And her paa jorden, at vi kunde leve efter din villie, og gierne bevise vor næste alkiærlighed, tjeneste og hielp, og at vi maatte imod staae af vrede, hastighed og hævn, paa det vi skulle ikke oppække din vrede over os, men vi maae altid have en naadig Fader i dig, ved Jesus Christum, som med dig lever og regnerer i Hellig Andes

eenig-

enighed, een sand Guld fra evighed og til evighed, Amen.

Epistelen, Phil. 1. C. 6. v.

Det samme jeg visselig formoder, at den, som begyndte den gode gierning i eder, han skal og fuldkomme det indtil Jesu Christi dag. Ligefom det er billig for mig, at tænke det om eder alle, efterdi jeg haver eder i mit hierte baade i dette mit fængsel, saavel som i mit forsvar og evangelii bekræftelse. Eder alle, siger jeg, som ere deelagtige med mig i naaden; thi Guld er mit vidne, hvorledes mig forlænges efter eder alle af hiertens kiærlighed i Christo Jesu. Og dette beder jeg af Guld, at eders kiærlighed maae endnu blive jo mere og mere overflødig i allehaande kundskab og forstand, at i kunde prøve, hvad som best er, paa det i kunde være oprigtige og uden forargelse, indtil Christi dag, opfyldte med retfærdigheds frugter, som skee ved Jesum Christum, Guld til ære og lov.

Evang. Matth. 18. C. 23. v.

Derfor er himmeriges rige lignet ved en konge, som vilde holde regnskab med sine svenne, og der han begyndte at regne, kom en for hannem, som var hannem ti tusinde pund skyldig. Der han nu ikke havde at betale med, da ved hans herre, at man skulle sælge hannem og hans hustru og hans børn, og alt det han havde, og skylden at betales. Da faldt tieneren

ned og tilbad hannem og sagde: Herre! hav taalmodighed med mig, jeg vil betale dig det altsammen. Og herren ynkedes hierteligen over sammetiener, gav ham løs, og forlod ham gielden. Men saa gif den samme tiener hen ud, og fandt een af sine medtiener, som var hannem hundrede penge skyldig, og han greb fat paa hannem og vilde quæle hannem, og sagde: Betal mig det, du er mig skyldig. Da faldt hans medtiener ned for hans fødder, og bad hannem, og sagde: Hav taalmodighed med mig, jeg vil betale dig det altsammen, men han vilde ikke, men gif hen, og kastede hannem i fængsel, indtil han betalede det, han var skyldig. Der hans medtiener nu saae det, som skeet var, bleve de saare bedrøvede, og de komme, og fortalte for deres herre alt det, som skeet var. Da kaldede hans herre hannem for sig, og sagde: Du skalkagtige svend, al gielden forlod jeg dig, fordi du bad mig, skulde du ikke ogsaa have forbarmet dig over din medtiener, ligesom jeg og haver forbarmet mig over dig? og hans herre blev vred, og antvordede hannem til dem, som pine, indtil han betalte altsammen det, han var hannem skyldig. Saa skal og min himmelske Fader gjøre imod eder, om i ikke forlade af eders hiertes, hver sin broder, hans brøst.

Tredie og tivende Søndag
efter Trinitatis.

Collect. Lader os alle bede:

Herre Guld, himmelske Fa-
der! vi takke dig, at du ha-
ver hertil givet os fred, og naa-
delig bevaret os fra krig og
fremmede herskab. Vi bede dig,
giv os fremdeles din naade, at
vi kunde leve i din frygt og ef-
ter din villie, og ingen aarsag
give til krig, eller anden straf.
Regier og styr vor øvrighed,
at de ikke forhindre den lydags-
tighed, som dig bør, men at de
den samme forfremme, at vi
maatte have desmere lykke og
velsignelse under deres regi-
mente, ved vor Herre Jesum
Christum, som med dig lever
og regnerer i Hellig Aands
eenighed, een sand Guld fra
evighed og til evighed, Amen.

Epistelen, Phil 3. C. 17. v.

Værer tilsammen mine ef-
terfølgere, kiære brødre!
og giver agt paa dem, som saa
vandre, ligesom i have os til
exempel; thi mange vandre
anderledes, om hvilke jeg ha-
ver ofte sagt eder, og jeg siger
det endnu med grædende taa-
re, at de ere Christi korsens fiæn-
der, hvis ende er fordærvelse,
hvis Guld er deres bug, og hvis
are er i deres fiændsel, som ha-
ve jordiske find. Men vor vandr-
del er i himmelen, hvorfra vi
og vente Frelseren den Herre
Jesum Christum, hvilken som
og skal forvandle vort ringe
legeme, at det maae vordel

ge stikket ved hans ærefulde
legeme, efter den kraft, ved
hvilken han og kan giøre sig
selv alle ting underdanige.

Evang. Matth. 22. C. 15. v.

Da ginge pharisæerne hen,
og holdte raad, hvorles
des de kunde gribe Jesum i
hans tale. Og de sendte deres
discipler til hannem med de he-
rodianer, og sagde: Mester! vi
vide, at du er sanddrue, og læ-
rer Glds very rettelig, og du
støtter om ingen; thi du ag-
ter ikke menneskens ansælfse;
sig os derfor, hvad tykkes dig?
Er det tilladt, at give keyse-
ren skat, eller ey? men der
Jesum nu mærkede deres skalk-
hed, sagde han: I øyenskatke,
hvi friste i mig? Lader mig see
skattens mynt: Og de rakte
hannem en penning, og han
sagde til dem: Hvis billede og
overstrift er dette? de sagde til
hannem: Keyserens. Da sagde
de han til dem: Saa giver da
keyseren det, keyserens er, og
Guld, det Glds er! Der de det
horde, forundrede de dem, og
forlode hannem, og ginge bort.

Fierde og tivende Søndag
efter Trinitatis.

Collect. Lader os alle bede:

Salmægtige, evige GULD!
du som haver formeddelt
din Søn tilfagt os syndernes
forladelse og befrielse fra den
evige død; vi bede dig, styrk os
med din Hellig Aand, at vi dags-
ligen kunde voxer i troen til din
naade

taade ved Christum, og behulde et stadigt haab og tillid, at vi ikke skulle døe, men sødelig jøre, og paa dommedag blive opvakte igien til det ewige Liv og salighed, ved vor Herre Jesum Christum din Son, som med dig lever og regnerer i Hellig Aands eenighed, een sand Gud fra ewighed og til ewighed, Amen.

Epistelen, Coll. 1. C. 9. v.

Derfor lade vi og ikke af fradendag, da di det horde, at bede og begiære, at i maatte opfylde med hans villies kundskab i al aandelig wiisdom og forstand, at i kunde vandre værdeligen for Herren til al behagelighed, og vare frugtbare i al god gierning, og vore i Guds kundskab, styrkede med al kraft, efter hans herlige styrke i al taalmodighed og langmodighed med glæde, og sige Faderen tak, som gjorde os duelige til de helliges arvedeel i lys; hvilken som friede os af mørkheds magt, og oversatte os i sin elskelige Sønns rige, i hvilken vi have forløsning formædelt hans blod, som er syndernes forladelse.

Evang. Matth. 9. C. 18 v.

Der Jesus dette talde med dem, see! da kom der en øverst, og tilbad hannem, og sagde: Herre! min dotter er ret nu død; men kom, og læg din haand paa hende, saa bliver hun levende. Og Jesus stod op, og fulgte efter hannem, og hans discipler ligesaa. Og

see! en kvinde, som havde tolv Aar haft blodst, gik bag til hannem, og rørde ved sømmen af hans klædebon, thi hun sagde ved sig selv, kunde jeg ikkun røre ved hans klædebon, da blev jeg helbredet. Davendte Jesus sig om, og saae hende, og sagde: Vær trostlig min dotter, din troe haver hjulpet dig; og kvinden blev helbredet fra den samme stund. Og der Jesus kom nu i den overstes huus, og saae piberne, og folkets bulder, sagde han til dem: Viger; thi pigen er ikke død, men hun sover: og de beloe hannem med spot; men der folket var uddrevet, gik han ind, og tog hende ved haanden. Da stod pigen op, og dette rygte kundgiordes i det samme ganske land.

Femte og tivende Søndag
efter Trinitatis.

Collect. Fader os alle bede:

Herre Gud, himmelske Fader! vi takke dig hierteligen, at du haver hjulpet os formædelt dit ord af den græsselige pavedoms vildfarelse, og haver ført os til dit naades lys. Vi bede dig, at du vil naadelig beholde os i samme lys, og bevare os fra al vildfarelse og kietterie, og gibe os din naade, at vi ikke blive utaknemmelige, som jøderne, ikke heller foragte eller forsøle dit ord: Men at vi med vort ganske hierte maatte annamme det, og deraf

bedre vort levnet, og sætte al vort lid paa din naade og din kiære Sønns fortieneste, han som med dig lever og regner i Hellig Aands eenighed, en sand Guld fra evighed og til evighed, Amen.

Epistel. 1. Thess. 4. C. 13.

Men jeg vil og ikke, kiære brødre, dølgge for eder om dem, som sove, paa det i skulle ikke sørge, ligesom de andre, der have intet haab; thi dersom vi troe, at Jesus er død og opstanden, saa skal og Guld føre dem igien frem med hannem, som ere hensøvede i Christo; thi dette sige vi eder efter Herrens ord, at vi, som leve og overblive til Herrens tilkommelse, skulle ikke komme, førend de, der ere hensøvede, thi Herren selv skal komme ned af himmelen, med et anfælg, med overengles røst, og med Guldts basune; og de døde i Christo skulle først opstaae, derefter skulle vi, som leve og overblive, rykkes tillige bort med dem i skyerne, og møde Herren i luften. Og saa skulle vi altid blive hos Herren, derfor trøster hverandre med disse ord.

Evang. Matth. 24. C. 15. v.

Derfor, naar i nu see ødelæggelsens vederstyggelighed, som er sagt ved Propheten Daniel, at den staaer i den hellige sted; Hvo som dette læser, han give agt derpaa. Da flye sig op paa bjergene, hvo som er i jødeland, og hvo som er paa taget, han sitte ikke ned, at

hente noget af sit huus; og hvo som er paa ageren, han vende ikke tilbage, at hente sine kærder. See de frugtsumme Age, og dem, som give die paa den tid! men beder, at eders flugt maae ikke skee om vinteren, ey heller om sabbathen; thi da skal der blive saa stor en bedrøvelse, som der ikke havde været fra verdens begyndelse hidindtil, og skal ikke heller blive. Og dersom disse dage ikke bleve forkortede, da blev intet menneske frelst, men for de udvaldes skyld skulle de dage forkortes. Dersom nogen da siger til eder, see! her er Kristus, eller der, da skulle i det ikke troe; thi der skulle opstaae falske Christi og falske Propheter, og de skulle gøre store tegn og underlige gierninger, at de udvalde skulle ogsaa forføres, om det var mueligt. See! jeg haver nu tilforn sagt eder det, derfor, dersom de sige til eder: See! han er i orken, da gaer ikke hen ud; see! han er i kammeret, da troer ikke; thi ligesom lynet udgaer af østen, og skinner hen indtil vesten, saa skal og menneskens Sønns tilkommelse være. Hvor som aadset er, der forsamles ørnene.

Siette og tivende Søndag
efter Trinitatis.

Collect. Fader os alle bede:

S! almægtige, evige og barmhertige Guld! du som formedelst din elskelige Son

Søn, vor Herre og Frelser
 Jesum Christum, haver opret-
 tet naadens rige for os, at vi
 skulle troe vores synders forlas-
 delse her i din hellige kirke, lige-
 som du selv er en Guld, der
 ikke vil nogen synders død, men
 at han skal omvende sig, og le-
 ve. Vi bede dig, at du vil forlas-
 de os naadelig alle vore synder,
 formedelst den samme din Søn
 Jesum Christum vor Herre,
 som med dig lever og regner
 i Hellig Aands eenighed,
 een sand Guld fra ewighed og
 til ewighed, Amen.

Epistel. 1. Theff. 5. C. 12. v.

Men vi bede eder, kiære brø-
 dre, at i ville kiende
 dem, som arbejnde iblandt eder,
 og ere eders forstandere i Her-
 ren, og formane eder: Dg agt-
 ter dem overmaade høyt i kiær-
 lighed, for deres gierningers
 skold, og værer fredsommelige
 iblandt eder selv. Saa forma-
 ne vi eder, kiære brødre, at i
 ville paamine de uskikkelige:
 troste de kleinmodige, komme
 de strøbelige til hielp, og være
 langmodige mod Alle. Seer
 til, at ingen betaler nogen ont
 med ont, men lægger eder altid
 efter det gode baade indbyrdes,
 saa og imod alle. Værer altid
 glade, beder uden afladelse,
 takker Guld i alle ting; thi dette
 er Gulds villie i Christo Jesu
 til eder, udslukker ikke Aanden,
 foragter ikke prophetier, prøver
 alle ting, og beholder det go-
 de; styer alt det, som haver et
 ondt skin. Dg han, som er

fredens Guld hellige eder alde-
 les, og jeg vil bede Guld, at
 eders ganste aand, siel og le-
 gem skulle bevares ustraffelig
 til vor Herres Jesu Christi
 Tilkommelse

Evang. Matth. 11. C. 25. v.

Paa den samme tid svarede
 Jesus, og sagde, Jeg pris-
 ser dig, Fader! Herre over him-
 melen og jorden, at du haver
 skult dette for de vilse og kloge,
 og aabenbaret det for de umyn-
 dige; ja, Fader! thi det var saa
 behageligt for dig. Alle ting
 ere mig overgivne af min Fa-
 der, og ingen kiender Sønnen,
 uden Faderen, og ingen kiender
 Faderen, uden Sønnen, og den,
 som Sønnen det vil aabenba-
 re. Kommer hid til mig, alle
 i, som arbejnde og ere besvære-
 de, jeg vil vederqvæge eder.
 Lager mit aag paa eder, og
 lærer af mig, thi jeg er sagt-
 modig og ydmyg af hiertet, saa
 skulle i finde hvile for eders
 siel; thi mit aag er gavnligt,
 og min byrde er let.

Syv og tivende Søndag
 efter Trinitatis.

Collect. Lader os alle bede:

Dharmhiertige, ewige Guld!
 himmelske Fader, vi bede
 dig, at du vil opvække os, at vi
 med al flid kunde vandre chris-
 teligen i alle gode gierninger,
 og altid bestyrkes af din naade,
 og befindes i al gudelighed, ved
 vor Herre Jesum Christum,
 som med dig lever og regner
 i Hellig Aands eenighed, een
 sand

sand Guld, fra evighed, og til evighed, Amen.

Epistel. 2. Cor. 1. C. 12. v.

Derfor vil jeg ikke forsomme, at minde eder altid paa disse ting, alligevel at i vide slygt og ere styrkede i den nærværende sandhed. Thi jeg agter det tilbørligt, at oprække og paamine eder, saa længe jeg er i dette paulun, jeg som veed, at dette mit pauluns aflæggelse er snart for haanden, ligesom vor Herre Jesus Christus haver aabenbaret mig. Men jeg vil endog altid gjøre min stiid, at i skulle have dette i hukommelse efter min afgang; thi vi efterfulgte ikke kloge opdigtede fabel, der vi kundgjorde eder vor Herres Jesu kraft og ihukommelse, men vi have selv seet hans store herlighed; thi han fik høder og ære af Guld Fader, der saadan en rost skede til hannem af den høve herlighed: Denne er min Søn den elskelige, i hvilken jeg haver god behagelighed. Og vi hørde denne rost, som kom af himmelen, der vi vare med hannem paa det hellige bierg.

Evang. Matth. 17. C. 1. v.

Dg sex dage derefter tog Jesus Peder og Jacob og hans broder Johannem til sig, og forde dem for sig selv hen paa et høyt bierg: og han blev forvandlet for dem, og hans ansigt skinnede, som solen, og hans klæder bleve hvide som et lys. Og see da aabenbares des Moses og Elias for dem,

som talede med hannem. Da svarede Peder, og sagde til Jesus: Herre! her er godt for os at være, vil du, da vilde vi gjøre tre boliger, dig een, Moses een, og Elias een. Der han end saa talede, see! da overstyggede en klar sky dem, og see! en rost hørdes af skyen, som sagde: Denne er min Søn den elskelige, i hvilken jeg haver god behagelighed, hører hannem. Der disciplerne det hørde, faldte de ned paa deres ansigt, og bleve saare forskædede: Men Jesus traadde frem til dem, rørde ved dem, og sagde: Staaer op! og frægter intet. Og der de opløstede deres øyne, saae de ingen uden Jesus alene. Og der de ginge ned af bierget, bød Jesus dem, og sagde: I skulle ingen siige denne søn, forend menneskens Søn er opstanden fra de døde.

Ugentlige og Maanedes Bede-Dage.

Collect. Fader os alle bede:

D! Herre Jesu Christe! du som tillsagde os, at hvad vi bede om i dit navn, det skal os gives. Saa bede vi dig af hjer tet, at du vil give os din Hellig Aands naade, at vi kunde vide hvad vi skulle begiere og bede om, og hvorledes vi med en stadig troe skulle bede i dit navn, paa det vi i alt det, vi bede om, kunde sege Gults vor kiære Faders lov og ære, vor næstes nytte og forbedring, og vor egen

egen salighed, du som med Faderen og den Hellig Aand lever og regnerer, een sand Guld fra evighed og til evighed, Am.

Eller:

S barmhertige Guld, himmelste Fader, efterdi du formedelst din Søn Christum Jesum befalede os at bede, og tilbede i Aand og sandhed, da bede vi dig, at du efter din forjættelse vil give os naadens og bønnens Aand, at vi kunde med et gudeligt hjerte i en ret troe paakalde dig for vor egen og alle menneskers nød, paa det at, naar vi for din forjættelses skyld blive bonherte, vi da skulle elste, prise og ære dig, som en naadig Guld og Fader, formedelst din kiære Søn Jesum Christum, vor Herre, som med dig lever og regnerer i Hellig Aands eenighed, een sand Guld fra evighed og til evighed, Am.

Eller:

S! almægtige Guld, du som ikke forsmaer de elændiges suk og graad, og ikke foragter de bedrøvede hjerter begiæring: See dog naadelig til vor bon, hvilken vi udi vor store nød bære frem for dig, og bonhor os naadelig, at det, som baade af mennesker og dievelen er os imod, kan blive til intet, og efter din barmhertigheds raad forsvinde, at vi saa kunde frelses af alle fristelser, og altid takke og prise dig i din menighed, formedelst Jesum Christum din kiære Søn vor Herre, som med dig lever og

regnerer i Hellig Aands eenighed, een sand Guld fra evighed og til evighed, Amen.

Eller:

S! almægtige evige Guld, som er een al vor tilflugt og styrke, vi bede dig, at du vil værdes til at høre din kristen kirkes gudelige bøn, og unde os, at, hvad vi efter din villie retteligen bede, det maae os naadeligen gives, formedelst Jesum Christum din Søn vor Herre, som med dig lever og regnerer i Hellig Aands eenighed, een sand Guld fra evighed og til evighed, Amen.

Epistel. Jac. 5. C. 16. v.

Bekjender eders synder for hverandre, og beder for hverandre, at i kunde blive helbredde. Den retfærdiges bon formaer meget, naar den er alvorlig. Elias var et menneske, lige vilkor undergoven, som vi, og han bad en bon, at get skalde ikke regne: Og det regnede ikke paa jorden i tre aar og sex maaneder; Men han bad atter igien, og himmelen gav regn, og jorden bar sin frugt. Kiære brødre! dersom nogen iblandt eder farer vild fra sandheden, og nogen omvender hannem, den skal vide, at, hvo som omvender synderen fra sin veyes vildfarelse, han skal frelse en siel fra døden, og skilse syndernes mangfoldighed.

Evangel. Luc. 11. C. 1. v.

Og det begav sig, at Jesus var paa et sted og bad,

Og der han lod af, sagde een af hans discipler til hannem: Herre! lær os at bede, som Johannes lærte sine discipler. Da sagde han til dem; Naar i bede, da siger: Fader vor du som er i himlene! helligt worde dit navn; tilkomme dit

rige! skee din vilste, som i himmelen, saa og paa jorden! giv os i dag vort daglige brød, og forlad os vor skyld, som vi og forlade vore skyldener; og leed os ikke udi fristelse; men frels os fra det onde.

Vor Herres Jesu Christi Lidelses Historie.

Og der de havde sunget lov-sangen, gik Jesus hen ud efter sin sædvane over den bæk Kedron til olie-bjerget, og hans discipule fulgte hannem efter. Og Jesus sagde til dem: I skulle alle i denne nat forarge eder paa mig; thi der staaer skrevet: Jeg skal slaae hyrden, og faarene skulle adspredes. Men efterat jeg opstaaer, da vil jeg gaae hen for eder i Galilæa. Peder svarede, og sagde til hannem: Dersom de og alle forarge de dem paa dig, saa vil jeg dog aldrig forarge mig. Jesus sagde til hannem: Sandelig, jeg siger dig: I dag udi denne nat, førend hanen galer to gange, skal du nægte mig tre gange; men han talede end ydermeere: Ja, dersom jeg og skulle døe med dig, da vil jeg ikke nægte dig. Lige det samme sagde og alle disciplene.

Da kom Jesus med dem til en have, som heed Gethsemane, der var en urtegaard, der gik Jesus ind, og hans discipule; men Judas, som hannem forraadde, vidste og det sted; thi Jesus forsamlede sig ofte der med sine discipule. Da sagde Jesus til dem: Sætter eder her, saa længe jeg gaaer der bort, og beder. Og han tog Peder, og Jacob og Hans, de to Bebedæi sønner til sig, og begyndte at bedrøves, skælve og bære, og sagde til dem: Min siel er bedrøvet indtil døden; bliver her og vaager med mig; beder, paa det i skulle ikke falde i fristelse. Og han sleed sig fra dem ved et steenkast, og faldt paa knæ ned paa jorden paa sit ansigt, og bad at den stund maatte gaae over, om dette var mueligt, og sagde: Abba! min Fader, alting er dig mueligt: tag denne kalk bort fra mig, dog ikke

ikke hvad jeg vil, men hvad du vil. Og han kom til sine discipule, og fandt dem sovende; og han sagde til Peder: Simon; sover du? kunde du ikke vaage een time med mig? vaager og beder, at j skulle ikke falde i fristelse: aanden er villig, men legemet er skræbeligt. Anden gang gif han atter hen, bad, og sagde: Min Fader, er det ikke mueligt, at denne kalk kan gaae fra mig, uden jeg skal drikke den, da see din villie! Og han kom, og fandt dem atter sovende, thi deres øyne vare fulde af søvn, og de vidste ikke hvad de svarede hannem. Og han lod dem blive, og gif atter hen, og bad tredie gang, og talde de samme ord: Fader, vil du, da tag denne kalk fra mig, men dog see ikke min, men din villie. Da aabenbaredes en engel af himmelen for hannem, og styrkede hannem; og det kom, at der han stridde med døden, og bad inderligen, da blev hans sveed, som blodsdræaber, der fulde paa jorden. Og han stod op af bænken, og kom til sine discipule, og fandt dem sovende af bedrøvelse, og sagde til dem: Ach, ville j nu sove og hvile? hvi sove j? det er nok; see stunden er kommen, at menneskens Søn skal antvordes hen i synderes hænder: staaer op, lader os gaae: see, den mig forraader, er hart hos: beder, at j ikke falde udi fristelse. Og strax, som han endnu taledede, see, da kom Ju-

das, een af de tolv, frem, der han nu havde ladet skaren til sig, med de ypperste præsters, og skriftkloges, pharisæernes, og de ældste for folket, deres tienere; og han gif for dem, og kom derhen med blus, lamper, sværd og med stænger. Og forræderen havde givet dem et tegn, og sagt; Hvilket jeg kysser, den er det, griber hannem, og fører hannem varligen.

Der Jesus nu vidste alt det, hannem skulde overkomme, gif han ud, og sagde til dem: Hvem lede j efter? de svarede hannem: Jesum af Nazareth. Jesus sagde til dem: det er jeg. Men Judas, som hannem forraadde, stod og hos dem. Der Jesus sagde nu til dem: det er jeg, vige de tilbage, og fulde til jorden. Da spurde han dem atter ad: Hvem lede j efter? de sagde: Jesum af Nazareth. Jesus svarede jeg sagde eder, at det er jeg; lede j efter mig, da lader disse gaae. Paa det at det ord skulde fuldkommes, hvilket han sagde: Jeg mistede ingen af dem, som du haver givet mig. Og Judas holdt sig til Jesum, at kysse hannem, og strax traadde han frem til hannem, og sagde: Hil være dig, Rabbi! og kysste hannem. Jesus sagde til hannem: Min ven, hvorfor er du kommen? Juda, forraader du Menneskens Søn med et kys? Da traadde de frem, og lagde hænderne paa Jesum, og grebe hannem.

Og

Dg der de, som vare omkring hannem, saae, hvad der vilde skee, sagde de til hannem: Herre, skulle vi slaae til med svaerd? da havde Simon Petrus et svaerd, og drog det ud, og slog efter den Ypperste Praestes svend, og hug det høyre øre af hannem, og den svend heed Malchus. Da svarede Jesus, og sagde: Fader dem dog gjøre saa langt; og sagde til Peder: Stik dit svaerd i balgen; thi hvo som tager svaerdet, han skal omkomme med svaerd. Eller meen du, at jeg ikke kunde bede min Fader, at han tilstikkede mig meere end tolv stokke engle? skal jeg da ikke drikke den kalk, som min Fader gav mig? men hvorledes skulle skriften fuldkommes? det skal altsaa gaae til. Dg han vorder ved hans øre, og lægte hannem. Paa den tid sagde Jesus til de ypperste praester og hovedsmændene for templen, og de ældste, som vare komne til hannem: I ere udgangne, ligesom til en rover, med svaerd og med stænger, at fange mig; haver jeg dog dagligen siddet hos eder, og haver lært i templen, og i lagde ikke en haand paa mig? Men dette er eders time og mørkhedens magt, paa det skriften skal fuldkommes. Men det er altsammen skeet, at Propheternes skrift skulde fuldkommes. Da forlode alle disciplerne hannem, og flyede. Dg der var en ung karl, som fulgte hannem efter, han var

klædt med et linklæde paa sit bare legeme, og de unge karle grebe hannem; men han slap linklædet, og flyede nogen fra dem.

Men skaren og den øverste hovedsmand og jødernes tiere, toge Jesus, og bunde hannem, og forde hannem først til Annas, han var Caiphas svoger, som var det aar ypperste praest; men det var Caiphas, som raadede jøderne, det var godt, at eet menneske døde for folket. Dg de forde Jesus hen til Caiham den ypperste praest, det er, til den øverste bisp for praesterne, der, som alle de ypperste praester og ældste og skriftkloge vare forsamlede. Men Simon Petrus fulgte Jesus langt efter, og en anden discipel, indtil den ypperste praestes sal; den samme discipel var bekiendt med den ypperste praest, og gik ind med Jesus i den ypperste praestes sal. Men Peder stod uden for døren. Da gik den anden discipel, som var bekiendt med den ypperste praest, hen ud, og taledede med dørvogtersten, og flyede Peder ind.

Men svennene og tienerne stode, og havde gjort en kulild der neder midt i salen, og varmede sig; thi det var koldt. Dg Peder stod hos dem, og varmede sig, paa det han kunde see hvad ende det vilde faae. Men den ypperste praestes pige, som tog vare paa døren, saae Peder sidde ved lysen, der han varmede

de sig, og stirrede paa hannem, og sagde til hannem: Og du var med Jesu af Galilæa? er du ikke og een af dette menneskes disciple? Da nægtede han det for dem alle, og sagde: Kvinde! jeg er ikke, jeg kiender hannem ikke, jeg veed og ikke, hvad du siger. Men den ypperste Præst spurde Jesum om hans disciple, og om hans lærdom. Jesus svarede hannem: Jeg haver talet aabenbarligen for verden; jeg lærte altid udi skolen og i templet, der som alle jøderne komme tilsammen, og jeg haver intet talet i londom. Hvi spør du mig derad? spør dem ad, som have hørt, hvad jeg talde til dem, see! de vide, hvad jeg haver sagt. Som han det taledede, gav een af tienerne som der stode hos, Jesu en kindhest, og sagde: Skal du saa svare den ypperste Præst? Jesus svarede hannem: Haver jeg talet ilde, da bevilis det, at det er ondt; men haver jeg talet ret, hvi slaaer du mig? Men Simon Petrus stod i forgaarden og varmede sig, og en liden stund efter den første nægtelse, som han gik ud i forgaarden, goel hanen. Og en anden pige saae hannem, og begyndte atter at sige til dem, som der stode hos: Denne var ogsaa med Jesu af Nazareth. Da sagde de til hannem: Er du ikke een af hans disciple? og en anden sagde: du er en af dem. Og han nægtede atter, og soer dertil; og sagde: Menneske, jeg

er ikke, og jeg kiender ikke det menneske. Og noget derefter, ved en stund, stadfæstede en anden med dem, som omkring stode, og sagde: sandelig, du er en af dem, thi du er en Galilæer, og dit maal røber dig. Een af den ypperste præstes svenne, hvis frende Peder havde hugget oret af, siger: Saae jeg dig ikke i urtegaarden hos hannem? Da begyndte han at forbande sig, og svære: Jeg kiender det menneske ikke, der i tale om. Og strax, der han endnu taledede, goel hanen anden gang. Og pErren vendte sig og saae paa Peder. Og Peder tænkte paa pErrens ord, som han sagde til hannem: Forend hanen gæler to gange, skal du forspørg mig tre gange. Og Peder gik hen ud og græd bitterlig.

Men de ypperste præster og ældste, og det ganske raad, søgte falske vidnesbyrd imod Jesum, paa det de kunde komme hannem til døde, og de funde intet; og alligevel at der ginge mange falske vidner frem, saa komme deres vidnesbyrd dog ikke over eet. Paa det sidste stode der op, og traadde to falske vidner frem, og sagde falske vidne imod hannem, og sagde: Vi have hørt, at han sagde: Jeg kan og vil nedbryde den Gulds tempel, som er gjort med hænder, og inden tre dage bygge en anden, som ikke er gjort med hænder. Og deres vidnesbyrd komme ikke endnu over eet. Og den ypperste præst stod op

op iblandt dem, og spurde Jesum ad, og sagde: Svarer du intet til det, som disse vidne imod dig? men Jesus taugde stille, og svarede intet. Da spurde den ypperste præst hannem atter ad, og sagde til hannem: Er du Kristus, den Betsignedes Søn? Jeg besvarer dig ved den levende Guld, at du siger os, om du er Kristus Guds Søn? Jesus sagde: du siger det, jeg er; dog siger jeg eder: nu herefter skal det skee, at i skulle see Menneskens Søn sidde hos Kraftens højre haand, og komme i himmelens skyer. Da søndered den ypperste præst sine klæder, og sagde: Han bespottede Guld, hvad have vi længer vidnesbyrd behov? see, nu have i hørt hans Guds bespottelse, hvad tykkes eder? De fordømte hannem alle, og sagde: Han er skyldig at døe. Men de mænd, som holdte Jesum, bespottede hannem, og spyttede hannem i hans ansigt, og sloge hannem med knytte næver; men nogle andre stulte hans ansigt, og sloge hannem i ansigtet, (besfynderlig tienerne) og sagde: spaae os, Christe, hvo er den, der dig slog? og mange andre bespottelser, som de sagde imod hannem.

Men om morgenen forsamlende sig alle de ypperste præster, skriftkloge og folkets ældste, og det ganske raad, og holdte et raad over Jesum, at de kunde slaae ham ihjel; og de førde

hannem hen op for deres raad, og sagde: Er du Kristus? siig os det. Han sagde til dem: siiger jeg eder det, da troe i det ikke; men adspør jeg eder, da svare i ikke, og lade mig dog ikke løs. Derfor, nu herefter skal menneskens Søn sidde hos Guds Kraftes højre haand. Da sagde de alle: Er du da Guds Søn? Han sagde til dem: I siige det; thi jeg er. Da sagde de: Hvad have vi længere vidnesbyrd behov? vi have det selv hørt af hans mund. Og den ganske hob stod op, og bunde Jesum, og førde hannem bunden fra Caiapha til domhuset, og antvordede landsherren Pontio Pilato hannem, og det var aarle.

Der Judas, som hannem forraadde, saae det, at han var fordømt til døde, da angrede hannem det, og han bar de tredive sølv-penge til de ypperste præster og ældste igien, og sagde: Jeg gjorde ilde, at jeg forraadde uskyldigt blod. De sagde: Hvad kommer det os ved? see du dertil. Og han kastede sølv-pengene i templet, skyndede sig derfra, gik bort, og hængde sig selv, og brast midt itu, og al hans indvold udvæltedes. Men de ypperste præster toge sølv-pengene, og sagde: Det kommer sig ikke, at man lægger dem i Guds kiste; thi det er blod-penge. Saa holdte de et raad, og købte for de sølv-penge og uretfærdige løn, en pottemagers ager, til at

at jorde pillegime udi. Og det er kundgiort for alle dem, som boe i Zerusalem, saa at den samme ager kaldes paa deres maal: Hakeldama, det er, en blodager, indtil paa denne dag. Da er fuldkommet det, som sagt er ved propheten Jeremiam, der som han siger: De have taget tredive sølvpeng, der den solgte blev betalt med, hvilken de kiohte af Israels børn, og have givet dem for en pottemagers ager, som Herren befalede mig.

Men Jøderne ginge ikke i domhuset, paa det de skulde ikke blive urene, men maatte æde paaſte. Da gik Pilatus ud til dem, og sagde: Hvad klagesmaal føre i imod dette menneske? de svarede og sagde til hannem: Var denne ikke en misbøder, da havde vi ikke antvordet dig hannem. Da sagde Pilatus til dem: Saa tager i hannem hen, og dømmer hannem efter eders lov. Da sagde jøderne til hannem: Vi tør ingen dræbe; paa det at Jesu ord skulde fuldkommes, som han sagde, der han gav tilkiende, hvilken død han skulde døe.

Og de ypperste præster og ældste begyndte at klage hart paa ham, og sagde: Denne sinder vi, at han afsvender folket, og forbyder at give Kænsere skat, og siger, han er Kristus en konge. Da gik Pilatus ind igien i domhuset, og kaldede Jesum, og sagde til hannem: Er du Jøde-konge? Jesus

svarede staaendes for hannem: Taler du det af dig selv, eller haver andre sagt dig det om mig? Pilatus svarede: Er jeg en Jøde; dit folk og de ypperste præster antvordede dig mig; hvad haver du giort? Jesus svarede: Mit rige er ikke af denne verden; var mit rige af denne verden, da skulde mine tienerne stride derfor, at jeg skulde ikke antvordes jøderne, men nu er mit rige ikke deraf. Da sagde Pilatus til hannem: Saa er du alligevel en konge? Jesus svarede: Du siger det, jeg er en konge; jeg er dertil født, og kommen i verden, at jeg skal vidne sandhed: hvofrom er af sandhed, han hører min røst. Pilatus siger til hannem: Hvad er sandhed? og der han dette sagde, gik han ud til jøderne igien, og siger til dem: jeg finder ingen skyld i dette menneske. Og der de ypperste præster og ældste klagede paa hannem, da svarede han intet. Da spurde Pilatus hannem atter ad, og sagde: svarer du intet? see, hvor hart de anklage dig! hører du ikke? og han svarede hannem ikke et ord, saa at landsherren og forundrede sig saare. Men de holdte ved, og sagde: Han haver opvært folket, dermed, at han haver lært hid og did i alt det jødiske land, og begyndte i Galilæa hidindtil. Men der Pilatus hørde Galilæam, spurde han, om han var af Galilæa? og der han fornam, at han

han var under Herodis øvrighed, da sendte han hannem til Herodem, som var og i Jerusalem i de samme dage.

Der Herodes saae Jesum, blev han meget glad, thi han havde gierne længe siden seet hannem, fordi han havde hørt meget om hannem, og haabedes, at skulde see et tegn af hannem. Og han spurde hannem i mange maader, men han svarede hannem intet. Og de ypperste præster og skriftkloge stode, og klagede hart paa hannem men Herodes med sine høfzinder foragtede og bespottede hannem, hængde et høidt klæde om hannem, og sendte hannem til Pilatum igien. Paa den dag bleve Pilatus og Herodes venner med hverandre; thi de vare før hyrrendres fiender. Men Pilatus kaldede de ypperste præster og øverste for folket tilsammen, og sagde til dem: I have ført dette menneske til mig, som den der afvender folket, og see, jeg haver hørt hannem for eder, og sinder ingen af de sager hos dette menneske, som i skyldte hannem for: Herodes ikke heller; thi jeg sendte eder til hannem, og see, man haver intet ført hannem paa, som han bør at døe for. Derfor vil jeg straffe hannem, og lade hannem løs.

Men paa høytiden skulle Landsherren, efter høytidens sædvane, give folket en fange løs, hvilken de begjærede, og han havde paa den tid en fan-

ge, en besynderlig for andre, en misdæder og en mordere, som heed Barrabas, hvilken som med de oprørske var kast i fængsel, som havde gjort et mord i et oprør udi staden: og folket gik op, og bad, at han vilde giøre, som han plejede. Og der de vare forsamlede, sagde Pilatus til dem: I have en sædvane, at jeg skal give eder een løs om Paasken; hvilken ville i, at jeg skal give eder løs, Barrabam eller Jesum, Jøde-Konge, som kaldes Kristus? thi han vidste vel, at de ypperste præster havde antvordet hannem hen af had. Og der Pilatus sad paa domstolen, stikkede hans hustru bud til hannem, og lod hannem sige: Befatte dig intet med denne retfærdige; jeg haver lidt meget i dag udi drømme for hans skyld. Men de ypperste præster og de ældste toge folket med ord, at de skulle bede om Barraba, og aflive Jesum. Da svarede landsherren, og sagde til dem: Hvilken ville i, at jeg skal give eder løs af disse to? da raabte den ganske hob, og sagde: Vort med denne, og giv os Barrabam løs. Da raabte Pilatus atter til dem, og vilde lade Jesum løs, og sagde: Hvad skal jeg da giøre med Jesu, om hvilken der siges, han er Kristus? Men de raabte alle, og sagde: Korsfæste, korsfæste hannem! Da sagde han tredje gang til dem: Hvad ondt haver da denne gjort?

gjort? jeg finder ingen dødelig sag med hannem, derfor vil jeg straffe hannem, og lade hannem løs. Men de skrege end meget meere, og sagde: korsfæste hannem, med et stort skriig, og begierede, at han skulde korsfæstes; og deres va de ypperste præsters skriig fik overhaand. Da tog Pilatus Jesum, og lod hudstruge hannem. Men landsherrens stridsmand toge Jesum til sig i domhuset, og forsamlede til hannem den ganste stare, og de forde hannem af, og hængde en vurpurtaabe om hannem, og flettede en tornekrone, og satte den paa hans hoved, og et rør i hans høyre haand, og berede knæerne for hannem, og spottede ham, og begyndte at hilse hannem, og sagde, Hil være dig, du fiære jøde-konge! og de gave hannem kindhefte, og de spyttede paa hannem, og toge røret, og sloge hans hoved dermed, og fulde paa knæ, og tilbade hannem.

Da gik Pilatus ud igien, og sagde til dem: Seer jeg leder hannem hid ud til eder, at i skulle vide, at jeg finder ingen skyld med hannem. Saa gik Jesus ud, og bar en tornekrone og vurpurklæde. Og han siger til dem: see! hvilket menneske! Der de ypperste præster og tienerne saae hannem, raabte de og sagde: korsfæste, korsfæste hannem! Pilatus siger til dem: Lader i korsfæste hannem hen, og korsfæster

hannem; thi jeg finder ingen skyld i hannem. Jøderne svarede hannem: Vi have en lov, og efter den lov skal han døe; thi han haver gjort sig selv til Guds Son. Der Pilatus hørde det ord, frygtede han sig end meere, og han gik ind igien i domhuset, og siger til Jesum: hvordan er du? men Jesus gav hannem intet svar. Da sagde Pilatus til hannem: Saler du ikke med mig? ved du ikke, at jeg haver magt at korsfæste dig, og at jeg haver magt at give dig løs? Jesus svarede: du havde ingen magt over mig, dersom den ikke var givet dig her oven ned, Derfor haver den, som antvordede mig dig, større synd. Derefter tænkte Pilatus paa, hvorledes han kunde lade hannem løs. Men jøderne raabte og sagde: Lader du denne løs, da er du ikke kejserens ven; thi hvo sig gjør til konge, han er imod kejseren. Der Pilatus hørde det ord, ledte han Jesus ud, og satte sig paa domstolen, paa den sted, som kaldes Steenlagt, men paa ebraisk Sabbatha. Og det var bereedelsens dag i paaske, ved den siette time, og han siger til jøderne: Seer, det er eders konge! men de raabte: Bort, bort med hannem! korsfæst hannem. Pilatus siger til dem: skal jeg korsfæste eders Konge? De ypperste præster svarede: Vi have ingen konge, uden kejseren. Der Pilatus saae, at han udrettede intet,

tet, men at der blev et meget større bulder, vilde han dog gjøre folket fyldest; og Pilatus domte, at deres begiering skulde stee. Da tog han vand, og toede hænderne for folket, og sagde: Jeg er uskyldig i denne retfærdiges blod; seer i til. Da svarede det ganske folk, og sagde: Hans blod komme over os og over vore børn! Da gav han dem Barrabam løs, som var fast i fængsel for oprørs og mords skyld, om hvilken de bad. Men Jesum lod han hudstrøge og bespotte, og fik hannem hen efter deres villie og begiering, at korsfæstes.

Da toge stridsmændene Jesum, og førde hannem af purporet, og førde hannem i sine egne klæder, og førde hannem bort, at de skulle korsfæste hannem, og han bar sit kors. Og der de ginge ud, funde de et menneske, der gik frem, som heed Simon af Cyrene, som kom af marken, hvilken der var Alexandri og Ruffi fader, hannem tvungde de til, at han bar hans kors; og de lagde korset paa hannem, og han bar det efter Jesum. Og der fulgte en stor hob mænd og kvinder efter hannem, som ynkelig klagede og begrædte hannem: men Jesus vendte sig om til dem, og sagde: Idøttre af Jerusalem, græder ikke over mig, men græder over eder selv, og over eders børn; thi see, den tid skal komme, i hvilken man skal sige: Salige ere de ufrugt-

sommelige, og de kv, som ikke fødte, og de bryst, som ikke give die. Da skulle de begynde at sige til bjergene: falder over os, og til høiene: skjuler os; thi gjør man det med et grønt træ, hvad vil da blive med det tørre? Der bleve og to andre misdædere førte bort, at de skulde aflives med hannem. Og de førde hannem til den sted, som kaldes paa Hebraisk Golgatha, det er udlagt: Hovedpandested; og de gave hannem edise, eller myrtha at drikke udi viin, blandet med galde; og der han smagede det vilde han ikke drikke; og de korsfæstede hannem paa den sted, som kaldes Golgatha, og de to misdædere med hannem, den ene ved den høire, og den anden ved den venstre side, og Jesus midt imellem. Da blev skriften fuldkommet, som siger: Han er regnet iblandt misdædere. Og det var ved den tredie time, der de korsfæstede hannem. Og Jesus sagde: Fader! forlad dem; thi de vide ikke, hvad de gjøre. Da skrev Pilatus en overskrift oven over hans hoved, hvad skyld man gav hannem, og aarsag til hans død, og satte den paa korset; og der var skreven: Jesus af Nazareth, Jøde-konige. Denne overskrift læste mange joder; thi staden var nær hos staden, som Jesus er korsfæst. Og den var skreven paa Hebraisk, Græsk og Latinsk maal. Da sagde jodernes nye

perste præster til Pilatum: skriv ikke Jøde-Konge, men at han sagde: Jeg er Jøde-Konge. Pilatus svarede: Det jeg skrev, det skrev jeg. Og stridsmændene, der de havde forskæftet Jesum, toge de hans klæder, og gjorde fire parter, hver stridsmand een part, dertil ogsaa kiortelen; men kiortelen var knyttet og tvundet fra det øverste, og slet igiennem. Da sagde de til hverandre: lad os ikke dele den, men kaste lod derom, hvis den skal være: paa det Skriften skulde fuldkommes, som siger; De stiftede mine klæder iblandt sig; og kastede lod om min kiortel; og de sadde der, og toge vare paa hannem. Dette gjorde stridsmændene; og folket stod og saae derpaa. Og der stode hos Jesu kors hans moder, og hans moders søster, Maria Cleophas hustru, og Maria Magdalena. Der nu Jesus saae sin moder, og den discipel staae derhos, som han havde tier, da siger han til sin moder: Kvinde! see, det er din søn. Derefter siger han til discipelen: See! det er din moder. Og fra den time tog discipelen hende til sig.

Men de, som der ginge frem, bespottede hannem, og rystede deres hoveder, og sagde: Lvi dig! hvor deylig nedbryder du templet, og opbygger den i tre dage! hielp dig nu selv: er du Guds Søn, da stig hid ned af korset. Ligesaa spottede og

saar de ypperste præster hannem iblant hverandre, med de skriftkloge, og ældste og folket, og sagde: Han haver hiulpet andre, og kan ikke hielp sig selv: Er han Kristus, den Guds udvalte, da hielp han sig selv, og stige sig nu ned af korset, saa vi see derpaa, saa ville vi troe hannem: han forlod sig paa Guld, han frelse hannem nu, om han haver lyst til hannem; thi han sagde: jeg er Guds Søn. Ligesaa forhaanede ogsaa røverne hannem, som vare forsæfste med hannem. Der bespottede og stridsmændene hannem, traadte til hannem, og bare hannem ædike, og sagde: Er du Jøde-Konge, da hielp dig selv. Men een af misdøderne, som vare forsæfste med hannem, bespottede hannem, og sagde: Er du Kristus, da hielp dig selv og os. Da svarede den anden, straffede hannem, og sagde: Frygter du dig ogsaa ikke for Guld, du som dog er i lige fordømmelse? og sandelig! vi ere tilbørligen derudi; thi vi faae det, vore gierntinger forskybde, men denne handlede intet uskikkeligt; og han sagde til Jesus: Herre! tænk paa mig, naar du kommer i dit rige! Og Jesus sagde til hannem: Sandelig! jeg siger dig, i dag skal du være med mig i paradis. Og der det var ved den siette time, blev et mørk over det ganske land, indtil ved den niende time; og solen mistede sit

fit sin: og ved den niende time raabte Jesus høyt, og sagde: Eli! Eli! Sama Sabtani! det er udlagt: Min Guld! Min Guld! hvorfor haver du forladt mig? og nogle, som der stode hos, der de det hørde, sagde de: See! han kalder paa Elias. Derefter, som Jesus nu vidste at alting var nu fuldkommet, at striften skulde fuldkommes, siger han: Mig tørster. Der stod et kar fuldt af ædike, og strax lob een af dem hen, tog en svamp, og fyldte den med ædike og isop, og stak den paa et rør, og holdt hannem det til munden, og gav hannem drikke, og sagde med de andre: Hold! lader os see, om Elias kommer, og tager hannem ned. Der Jesus havde nu taget ædiken, sagde han: Det er fuldkommet! Og Jesus raabte atter høyt og sagde: Fader! jeg befaler min aand i dine hænder! Og som han det sagde, bøvede han hovedet, og udgav sin aand.

Og see! forhænget i templet revnede i to stykker, fra det øverste til det nederste, og jorden bævede, og steencne brast sønder, og gravene lode sig op, og der stode mange helgenes legemer op, som sove, og ginge af gravene efter hans opstandelse, og komme i den hellige stad, og aabenbaredes for mange. Men høvidsmanden, som stod derhos tvært over for hannem, og de, som vare hos hannem, og bevarede Jesus, der

de saae, at han udgav aanden med saadant raab, og saae det jordskiælv, og hvad der stode, da forfærededes de saare, og prisede Guld, og sagde: sandelig, dens ne var et retfærdigt menneske, og Gulds Son. Og alt det folk, som der var hos og saae til, der de saae det, som stode, sloge de sig for deres bryst, og vendte tilbage igien. Og alle hans tilhængere stode langt borte, og mange kvinder, som efterfulgte hannem af Galilæa, og saae alt dette, blant hvilke var Maria Magdalena, og Maria den lille Jacobs og Josephs moder, og Salome, Zebedæi børns moder, som og havde efterfulgt og tient hannem, der han var i Galilæa, og mange andre, som vare gangne op til Jerusalem med hannem.

Men Toderne, efterdi det var beredelsens dag, at deres legemer ikke skulde blive paa forset sabbathen over, (thi den samme sabbath-dag var stor,) da bade de Pilatum, at deres been maatte brydes, og tagges af. Da komme stridsmændene, og brøde benene paa den første og den anden, som vare korsfæste med hannem. Men der de komme til Jesus, og saae, at han var allerede død, brøde de ikke hans been; men een af stridsmændene aabned hans side med et spyd, og strax gik der blod og vand ud. Og den som det haver seet, har vandt det, og hans vidnesbyrd er sandt. Og den samme veed, at

at han siger sandhed, paa det i og skulle troe; thi dette skede, at skriften skulle fuldkommes: I skulle ikke sonderbrøde noget been paa hannem. Og atter siger en anden skrift: De skulle see, i hvilken de stunge.

Men derefter om aftenen, efterdi det var bereedelsens dag, hvilken der er for sabbathen, da kom en riig mand, Joseph af jødernes stad Arimathia, en god, retfærdig og ærlig raadmand, der ikke havde samtykt i deres raad og handel, hvilken som og ventede Guds rige, som var en af Jesu disciple, dog løslig; thi han frygtede sig for jøderne: han dristede sig til, og gik ind til Pilatum og bad hannem, at han maatte tage Jesu legeme af. Da forundrede Pilatus sig, at han var allerede død. Og han kaldede hovedsmanden, og spurde hannem ad, om han havde været længe død. Og der han formærkte det af hovedsmanden, da gav han Joseph Jesu legeme, og beføel, at man skulde antvorde hannem det. Og Joseph købte et linklæde. Der kom ogsaa Nicodemus, som for var kommen til Jesum om nateten, og bar myrrha og aloesammenblandet, ved hundrede pund. Da toge de Jesu legeme, som var nedtaget, og salvede det med dyrebare salve, og svøbte det i et reent linklæde, og bunde det med linnede klæder, som jøderne pleyede at begrave. Der var ogsaa hos

paa den sted, som han blev korsfast, en urtegaard, og i urtegaarden en nye grav, som var Josephs, hvilken han havde ladet hugge i en steen, i hvilken der var aldrig nogen lagt: der lagde de Jesum hen for jødernes bereedelses dags skyld, og sabbathen gik paa, efterdi at graven var nær; og de veltede en stor steen for dørren paa graven og ginge bort. Men Maria Magdalena var der, og den anden Maria Josephs, de satte sig tvært oven for graven med de andre kvinder, som vare komne med hannem af Galilæa, og saae til, hvorhen og hvorledes hans legeme blev lagt. Og de vendte dem tilbage, og beredte dyrebare urter og salve; og sabbathen over vare de stille efter loven.

Den anden dag, som følger efter bereedelsens dag, komme de ypperste præster og pharisæer eendragtigen til Pilatum, og sagde: Herre, vi komme ihu, at denne bedrager sagde, der han endnu levede: jeg vil efter tre dage opstaae. Befal derfor, at man forvarer graven til paa den tredie dag, paa det hans disciple skulle ikke komme og stiele hannem, og sige til folk: han er opstanden fra de døde; og det sidste bedragerie skal blive værre end det første. Pilatus sagde til dem: Der have i vægtere, gaaer hen og forvarer, som i vide. De ginge hen, og forvarede graven med vægtere og beseglede stenen.

Taksigelse for Jesu Lidelse.

D min Frelser og Saliggjø-
rer, min høyeste skat og
elskere! oplys min forstand,
reengjør min vilste og opvæx
min hukommelse, at jeg med
al taknemmelighed din usige-
lige store kierlighed og utallige
gaver, naade og velgierninger,
som du mig arme synder for-
medelst din pine og død beviste,
ret hiertelig maa betænke og
betragte. O hvor godvillig har
du givet dig hen for mig til den
skammeligste død! Med hvad
bedrøvelse og hiertes angest lod
du udi din udgang over den bæf
Redron gaae dig til hiertet! din
forestaaende pines og døds be-
tragtning! dine fiære disciplers
slugt! den forræderes Juda
ondskab og fordømmelse; det
jodiske folkes utaknemmelig-
hed, misgierninger og under-
gang! O! med hvad svrig be-
tænkning offrede du dig din
himmelske Fader, og gav dig
villig til at uddrikke pinelsens
kalk! Hvor heftig stridde du i
din døds-angest, der du allene
maatte træde Guds vredes per-
se! O! hvor hellig sved og ko-
stelige blods-draaber udrunde
der af dit allerhelligste legeme
paa jorden! Hvor ofte bøiede
du dig ned til lydighed paa dine
svage knæ! Hvor rene hænder
med fuldkomen hierte opløstede
du til din Fader, hvilken der,
om du ellers havde vildet, vel
kunde redde dig! Med hvilken
underlig bøn tillige med graad
og heftig raab udøste du dit

hierte for din himmelske Fæ-
der, og blev bønhørt efter din
værdighed! Hvor snar og fris-
modig kom din lydighed dig til
at møde dine fiender, og at
overantvorde dig i deres hæn-
der, os til vor saligheds vælfærd
og frelse! Hvor taalmodig
lodst du dig fange og binde,
os arme fangne fra det evige
fængsel at forløse! Hvor sagt-
modig lodst du dig føre til den
uretfærdige dommere! Hvor
ufkyldig lodst du dig færdoms-
me, paa det du vilde frelse os
skyldige fra vores rette dom
og velforstuodte evige fordøm-
melse! Hvor lodst du dig saa
ynkelig slaae bespotte, hudsflæ-
ge og korsfæste, paa det du os
fra den evige ulykke, skam og
fiendsel kunde befrie! Hvor
gavst du med saadant et alvor-
lig sterkt raab din Åand i din
himmelske Faders hænder!
Hvor villig døde du paa korset,
og med nedbøyet hoved, der
med venlig byndendes os alle
din vælsignelse til! Hvorledes
skal jeg dig, min allerværdigste
Frelser, for saadan stor kierlig-
hed og velgierninger altid nok-
som takke! Hvad skal jeg væ-
derlegge dig, og til taknem-
lighed dig behageligt opofre!
Hvad andet, o min hiertens
Gud, end mig selv, med alt
hvad jeg i mig haver? O Hæ-
re, annamme mig, og bind mig
med dine kierligheds-baand til
din allerhelligste villies lydig-
hed. Dig skee lov, ære og pris,
fra evighed og til evighed, amen.

I) D. M. Luthers korte Underviisning om Bønnen.

Naar du vilst bede, da fald ned paa dine knæ, eller stat med sammenlagde hænder, og syne op til himmelen, og siig eller tænk det allerførteste du kan, som herefter følger:

D! himmelske Fader, du gode Gud, jeg er en arm uærdig synder; Er og ikke værd, at jeg skulde opløste mine øyne eller hænder til dig at bede: Men efterdi du haver budet og befalet os alle at bede, og dertil ogsaa lovet og tilsagt at ville bønhøre, og derover ved din kiære Søn Jesus Christum vor Herre, lært os baade ordene og maaden, hvorledes vi skulde bede; Saa kommer jeg paa saadan din befaling, at ville være dig lydige, og forlade mig paa din naadige tilsagn: Og i min Herres Jesu Christi navn beder jeg med alle dine hellige christne her paa jorden, som Jesus Christus haver lært mig:

Fader vor, ic.

2) Bønner for og efter Guds-Tjeneste.

En Bøn at bede, naar man vil gaae til Kirken, at høre eller læse Guds Ord.

Psalm. 5. v. 8.

Jeg vil gaae i dit huus paa din store godhed, og tilbede dig

i dit hellige tempel i din frygt.

D! almægtige og barmhertige Gud, hvis ord der er en skinnende lygte for vore fødder, og et lys for vor gang; jeg beder dig, at du vil give mig din Hellig Aand, som kan oplade og oplyse mit hierte, at jeg klarligen kunde forstaae dit salige ord, annamme og bevare det udi et reent hierte, og fornyes deraf til dit navns ære, formedelst Jesum Christum din Søn, som haver tilsagt os sin Hellig Aand, at han skal føre os i al sandhed, og oplyse vore hjerter med sit guddommelige skien og klarhed, Amen.

En Bøn, naar man kommer i Kirken.

Almægtigste Gud og Fader, Søn og Hellig Aand, som naadelig haver lovet og tilsagt, at du vil lade dig finde i dit huus, dennem til trøst, som der forsamles udi troens, kiærligheds og din tjenestes eenighed: Jeg beder dig, du vilde forlene mig, at jeg maa vende mit hierte fra al verdslig og utidig omsorg, indfald og tanke, og til dig allene, paa det jeg maa paakalde dig udi denne meenighed i Aand og sandhed, og ikke allene med munden, men og med hiertet, og udi en værdig andagt bede om det, mig kan være nyttigt til min salighed, og dig i sandhed takkeligt:

Keligt: Ikke stolende paa mine gode gjerninger eller egen fortjeneste, efterdi jeg er intet andet end en unyttig tjener, men forladende mig paa din barmhertigheds riigdom, og din elskelige Søns uendelige fortjeneste. Forleen mig og, o Guld og Herre! at jeg dit ord maae her høre ydmygelig, og med saadan frygt og andagt, som jeg med mine legemlige øyne saae dig selv paa prædikestolen, paa det jeg kan blive i dig, og du i mig, saasom din tempel her paa jorden, indtil jeg dig i det evige Jerusalem og himmelske tempel fuldkommeligen maae beskue, Amen.

Den sædvanlige Kirke-Bøn, som læses i Kirken, for Guds-Tjeneste angaaer.

Herre! jeg er indkommen i dette dit hellige huus, at høre hvad du Guld Fader min Skaber, du Herre Jesu min Frelser, du værdige Hellig Aand i liv og død min Trøstermand, vil tale til mig. Herre! oplad nu saaledes ved din Hellig Aand for Jesu Christi Skyld mit hierte, at jeg kan af prædiken lære at sørge for mine synder, og at troe i liv og død paa Jesum, og hver dag i et helligt levnet mig forbedre. Det høre og behøre Guld ved Jesum Christum, Amen.

Fader vor, ic.

En Bøn at bede, naar Præstien gaaer paa Prædikestolen.

Luc. 11. v. 28. Salige ere de, som høre Guds ord, og bevare det.

Jeg beder dig, min fiære Herre Guld! at du vil forlene mig din Hellig Aand, paa det jeg maa begribe dit hellige ord med sin rette forstand, og det ikke alleneste høre (eller læse) men ogsaa annamme, beholde og i mit hierte bevare, dig Guld og Herre til lov og ære, og mig til forbedring, trost og troens styrkelse, at jeg saaledes kan af din naade være en god ager og jord, udi hvilken din guddommelige sæd maa falde, rodfæstes, vore og bære frugt i taalmodighed og bestandighed til det evige liv, Amen.

Den sædvanlige Bøn, efter Guds-Tjenesten er endet.

Herre! Jeg takker dig af mit ganske hierte, at du nu haver lært mig, hvad du vil, at jeg skal troe og gjøre: Hielp mig nu, min Guld, ved din Hellig Aand, for Jesu Christi Skyld, at jeg maa bevare dit ord i et reent hierte, og deraf i troen styrkes, og i et helligt levnet forbedres, og mig derved i liv og død troste, Amen. Fader vor, du som, ic.

3) Karlige Kirke-Bønner, som paa Prædikestolen paa bestemte Tider læses.

Nyt-Aars-Dags Bøn.

Dalmagtige og barmhertige Guld og Fader! vi takke

takke dig ydmyggelig og hierte-
 lig for dine store velgierninger,
 som du baade nu, og ellers al-
 tid, og besynderlig i dette for-
 gangne aar os beviist haver, og
 over alt, at du haver ladet os
 komme til den sande Evange-
 liste kundskab, om dig og din
 Søn, Guld og Mand tillige,
 og hvorledes han er bleven os
 et menneske, og haver for os
 bekommet det hellige, glædelige
 og trøstelige Jesu navn imod
 al synd, sorrig og elændighed.
 Vi bede dig inderlig, giv os til
 en vis nyt-aars-gave hannem
 ret at kiende og finde for al
 vor wiisdom, retfærdighed, hel-
 lighed og gienløsning, i det
 han er din herligheds glands,
 og Faderlige Persons udtrykte
 billede: Lad os finde hannem
 i vore hiertes stedse at boe ved
 troen, som vort lys og liv, med
 glæde og gavn, vort smykke og
 krone, vor herlighed og salig-
 hed, saasom han er allene vor
 Gyde og Herre, vor Præst og
 Konge, og alt det, som vi skal
 have got af. Lad hannem al-
 tid komme til os, og stedse være
 hos os! Lad hannem kysse os
 med sin munds kys, som vore
 hierters Brudgom, til at finde
 derhos, hvor sød du er, o kiere
 Fader! med hannem og den
 Hellig Mand, at han maa tale
 i os alt, hvad fornødent er til
 din ære og vor salighed, at
 komme vor fornøst, vort klød
 og blod, samt alle kiættene og
 sværmere, ja og al verden til at
 tie, naar vi holde haardt ved

dine ord, som er en lygte for
 vore fædder, og et lys paa vore
 stier til klar oplysning om alle
 de ting, som os bør at vide til
 vor evige salighed. Dertil lad
 os, o naadige Fader, altid be-
 holde og betænke det rette Je-
 su navn i ret omstaaene hiertes
 og brystet, som den allerypper-
 ste ædelsteen og perle, en ret
 Paradises evige rose, og det
 himmelske manna med al god
 behagelig smag og lyst, at vi
 daglig derved kunde bekomme
 den guddommelige trøst af den
 rette wiisdoms kilde ved ret-
 færdighedens Soel og al ver-
 dens lys, med al ret ledsugning
 og hielp i al elændighed. Lad
 det dyrebare og søde Jesu
 navn være vor rette hiertes
 skat og velsignelse imod al nød
 og fare, eftersom det visselig
 haver udi sig alt det, der godt
 er til liv og siel, og os elendige
 mennesker kan tiene til salig-
 hed. Vi hede syndere; hans
 navn er en Frelser af al synd.
 Vi ere vredens og elændigheds
 børn; han er den elskelige Søn
 med naade og al lykkelig hed.
 Vi vare under dødens og for-
 dømmelsens magt; han er ble-
 ven livets og salighedens Gæ-
 re. Saa und os da, o hiertens
 Fader! at dette din Søns Je-
 su navn altid signer os, læger
 os, spiser os, oplyser os, helliger
 os, styrker os, bestærmer os
 imod alle vore fiender; at dette
 Jesu navn smykker og bepry-
 der os, ja kroner os omfider
 med fryd og glæde i det evige

liv; at vi saaledes udi samme Jesu navn kan finde alle ting til fornødenhed, eftersom det var dig saa behageligt, at al vilddoms skat, ja at al Guddoms fylde skulde boe i hannem, os til salighed, paa det at alle ting, aandelige og legemlige, kunde saaledes velsignes i Jesu navn, og besegles med det samme til det evige liv. O du gode Gud! lad os alle, som saadan nyt-aars gave ville bekomme og beholde, med Simeon, Anna og alle rette Christne, tage vel imod dette ret omstaarne Barn, som for vor skyld med sit dyrebare Jesu navn er kaldet os til beste, at dit hellige ord udi samme Jesu navn maa saaledes blive hos os rent og ret imod alle vildfarende meeninger, med retsindige Glids ords tienere og den meenige sande Christendom. Bevar, o naadige Fader! i dette vor Herrens Jesu navn vor Christen Dyrighed, vor aller-naadigste Arve-Herre og Konge, K. Christian den Syvende, saa og Hendes Majestæt Dronning, deslige Hs. Kongl. Høyhed Kron-Prins Friderich, Hs. Kongl. Høyhed Arve-Prins Friderich, tilligemed hans Høye Gemahlinde, og de Kongl. Princesser, samt det ganske Kongl. Arve-Huus og Forvandre, indenlands og udenlands, at de med alle andre christne fyrster og herrer maa giøre portene og dørene høre og vide, at denne Herrens Konning med saadant

sit navn og nyt-aars gave maa komme der ind, dem og deres undersaatter til evig velsignelse og salighed; saa at Hans Kongelige Majestæts samtlige Raad, med menige Ridderstab og Adelskab, samt alle andre, som have noget embede at forestaae i denne bye eller andens steds, maa sige tillige med hertes glæde: Velsignet være den, som kommer i Herrens Navn. O milde Fader! giv os alle denne nyt-aars gave, som er saa befattet udi Jesu navn med al velsignelse efter din guddommelige villie i liv og død, at vi kunne finde og bekiende tilhøre, at Herren er den, som os saaledes foder og oplyst haver, og takke hannem hiertelig derfor i Jesu navn; Thi hans navn varer evindeligt, paa det hans godhed og barmhiertighed, som er befattet udi samme Jesu navn til en ret og god nyt-aars gave for alle dem, som det ved troen annamme ville, kan følge os alle vore livs dage, og vi kunde blive stedse i Herrens huus, hannem altid love og takke derfor udi al evighed, Amen.

Almindelig Bede-Dags
Bøn, paa tierde Fredag
efter Paaske.

O evige, alsommægtigste Gud, barmhiertige milde Fader! vi, dine affaldne børn, komme nu med den forlorne søn igien til dit huus og

og af vor ganske siel og hierte
 prise din overflødige godhed,
 som du tid efter tid, aar efter
 aar, saa faderligen haver be-
 vilst imod os indtil denne dag.
 Fornemmelig at du af blotte
 naade og misfandhed har givet
 os dit hellige og saliggjørende
 ords reene lærdom, hvormed
 du endnu saa rigeligen bespiser
 vore hungrige sieler, som med
 det rette himmelske brød og
 manna. Du har desforuden
 velsignet os med alt godt paa
 legemets vegne, og saa ganske
 faderlig befriet os og dette vort
 flere fædreneland fra adskilli-
 ge store lande-plager, som os
 ellers kunde hændet og veder-
 faret. For hvilket altsammen,
 og hvad du enten alle i almin-
 delighed, eller enhver af os i
 særdeleshed, af faderlig from-
 hed bevilst haver, du, vor Guld,
 og dit allerhelligste navn være
 velsignet og høyløvet af os
 evindeligt! Herre! dine vel-
 gierninger ere store for os, vi
 tale derom, enddog vi kunde
 ikke tælle dennem! Vi forkyn-
 de dine gierninger mod os, og
 glæde os, at du saa vel hjælper
 os. Men ach! hvad ere vi, o
 Guld! at du tænker paa os? og
 hvad ere vore gierninger, at du
 saa høyt agter os? vi maa vel
 bekiende og klage veemodelig,
 at vi intet mindre have fortient
 hos dig, end din naade, den vi
 saa ofte have taget forgieves,
 at vi ikke have villet lade os
 lede derved til en ret alvorlig
 og sand poenitentse; Thi vi

haver syndet, Herre! vi have
 syndet og gjort uret for dig. Vi
 have været ugudelige, og ere
 modvilligen bortvigede fra dine
 lyd og din ret. Vi have været
 gienstridige, og lydte ikke dine
 tiener, som talede i dit navn
 til vore konger, vore fyrster,
 og til alt folket i landet. Her-
 re! dig her retviished til, men
 os vore ansigters blusel. Ach!
 vore synder, vore synder, vore
 synder ligge haardt paa os! vo-
 re synder trykke os! vore synder
 raabe op i himmelen, og vi
 skamme os ved at opløfte vore
 ansigter til himmelen for vo-
 re misgierningers mangfoldig-
 heds skyld; Thi vore synder
 ere blevne mange over vore ho-
 veder, og vor skyld er stor ind-
 til himmelen. Vel have vi ofte
 beteed os forrigfulde for syn-
 den, med bøn og faste, med suk
 og klage; men hvad poenitent-
 ses frugter har du siden fundet
 hos os! Vi rose os af troen;
 men kjerlighed, uden hvilken
 vor troe kan ikke agtes uden
 en død troe, vide vi, desværre,
 nu moren intet mere af hos os!
 Vi kalde os selv christne, men
 Guld bedre os; Hvad for en
 elendig og slet christendom vise
 vi tidt og ofte hos os, fuld af
 de flemmeste synder og veder-
 stnggeligheder? Hvormed vi
 forvolde, at dit allerhelligste
 navn saa tidt vorder bespottet
 iblandt hedningerne. O vee,
 o vee os, at vi have saa syndet!
 Og hvad kunde vi sige? hvad
 kunde vi klage os, om du vilde

fortryde alt det gode, som du hidindtil har beviist os, og trættes ved at forbarme dig mere over os, men i det sted hiemsøge os med de haardeste plager, og overgive os til kraftige vildfarelser, at vi skulle troe løgn og falske lærdomme! Ach Herre! du har fundet vore misgierninger, og vi maae rettelig bekiende, at vi have vel fortient ikke allene alt dette, men endog det, som endnu er det allerverste, din evige vrede, døden og den evige fordommelse. Men for dit navns skyld, Herre! vær naadig og forbarme dig over os! Ach straf os ikke i din vrede, og tugt os ikke i din grumhed, men midt udi din vrede tænk dog paa naade og barmhiertighed; thi vi vide, at din barmhiertighed har ingen ende, og vi forlade os til den eed, du soer os, at du vil ingen synderes død, men at han skal omvende sig og leve. Derfor lade vi vort ydmyge hertes bøn nu falde for dit ansigt, ikke paa nogen vor retfærdighed, og raabe af et angersfuldt herte i troen: Ach Fader! vi have syndet imod himmelen og imod dig, og vi ere ikke værd at kaldes dine børn. Forlad, forlad, o milde Fader! vore synder, for din eneste Søn Jesu Christi skyld, og udslæt alle vore overtrædelser, for hans dyre fortienestes skyld! see til hans lydighed, og tilregn os ikke vor ulydighed! lad hans forsoning komme os til gode, den han med sin død forhver-

vede os, og giv os glæde, som ere hans igienløste, at vi alle maae faae vore synders forladelse for hans skyld.

Lad dit hellige ord boe altid rigelig iblandt os med de høye værdige Sacramenters rette og salige brug, og vær dog aldrig saa vred paa os, at du nogenfinde enten forvender, eller aldeles bortvender disse dine hellige ting fra os indtil verdens ende. Giv retskaffene Prædikantere og Lærere, som baade lære vel og leve vel, og lad dit ord altid lykkes for dem til din ære og folkets salighed. O Jesu Christe! ophold din sande Evangeliske Kirke imod alle forfølgelser og falske lærere, og lad vore modstandere og al verden see, at der er dog en Guld til, som allene er Herre over sine, og vil kraftig forsvare dem imod alle sine fiender.

Hav, o Gud! altid et vaaget øye over landets fromme Fader, din Salvede, vor aller-naadigste Urve-Konge og Herre, Kong Christian den Syvende, formeer hans herredomme i din frygt og ophold hans kongeriger med retfærdighed. Beskyt Hans Majestæt imod alle sine uvenner, hemmelige eller aabenbare, og gjør dem til skamme, som raadslaae imod hannem. Bind Kongens herte fast til dit herte, at han i alle ting maa søge din ære, som din tiener, og altid sørge for din sande Kirkes fremvert, som dens rette forsvare og foster-fader!

der! Ach Herre! lad Kongen leve, og velsigne hannem over alle hans fædre! Forleen Hans Majestæt et langvarigt og lykfsaligt regimente, og giv, at han maa blive gammel i fred og gode dage.

Giv miskundhed mod Hendes Majestæt Dronningen, og lad hendes begjæring altid være for dig. Dyfald Hendes Majestæt med glæde, og giv, at hendes hjerter altid maa fryde sig i din sandhed! Mæt Hendes Majestæt med et langt liv, og søt hendes siel evig for dit ansigt.

Hold din guddommelig beskyttelse over vor naadigste Arve-Kron-Prins og Herre, Prins Friderich, og Hans Høyhed Prins Friderich, tilligemed hans Høye Gemahlinde, de Kongl. Princeesser og det ganske Kongl. Arvehuus! Vær selv, o Gud! en gloende muur omkring dennem, at ingen ulykke maa være nogen af dennem! Herre! besøg Kongens Huus med naade, og borttag aldrig din barmhertighed derfra evindeligt.

Besigne Hs. Kongl. Majestæts Raad, og giv at de i alle ting maae følge dine raad, til din ære og landets beste.

Besigne iligemaade og beskyttelse Hans Kongl. Majestæts Krigsmagt baade til lands og vands! vær selv en skjold og værn for dennem imod alle deres modstandere, og giv dem lydagtige hjerter til at frygte

dit navn, troefaste hjerter til at tiene redelig, frimodige hjerter til at stride mandig, naar tid er, og enige hjerter til at staae alle, som een mand, og ikke frygte! lad dem være aarvaagne til kongens og landets beste, og lad døden aldrig overfalde dennem.

Befael dine hellige engle at leyre sig omkring det ganske land, og bortvæd naadeligt fra os alle velfortiente plager, krig og blods udstyrtning, hunger og dyr tid, storm og uvejr, ilds nød og vands vaade, pestilente og andre farlige og smitsomme syger, samt al anden ulykke baade til liv og siel! tilvæd os igjen din faderlige godhed til al timelig og evig lykfsalighed. Giv fred, Herre! i vore dage: giv lykke og salighed i vore lande. Lad din ære fremdeles være iblant os, at trofasthed og sandhed maa stedse møde hverandre; retfærdighed og fred kysse hverandre. Velsigne enhver i sin ærlige handling, baade til lands og vands: velsigne vor stand og vort embede, vor næring og biering, vor speed og arbejde: velsigne vore stæder og vore agre, vore huuse og vore kieldere, vore kurve og vore levninger! landets frugt og livets frugt være velsignet hos os. Herre! byd din velsignelse at komme til alt det, som vi tage os for, velsignelse af himmelen her oven fra, og velsignelse af afgrunden der neden fra, at vor velsignelse maa naae indtil de

evige høyes grændser. Velsigne os Gud vor Gud! og landet give sin grode. Vore her og der betrangte troes bekiendere og dine sande christne beviits, o Gud! din underlige hielp imod alle dem, som sætte sig imod din høyre haand, og lad dem see og kiende, at du er deres Frelser, som haabe paa dig. Herre! frels dit folk, og velsigne dem, som ere din arv og eyendom! Lad ingen af os savne din velsignelse, timelig eller aandelig, men vær du selv de syges læge, de nødlidendes hielper, de bedrovedes husvæler, de armes forsørger, enkers forsvar, og faderløses fader! trøst alle trøstløse, hielp alle hielpeløse, og forbarme dig over os allesammen! o Gud, vær os arme syndere naadig! forlad os alle vore blodige synder, og efterlad al vor fortiente straf, baade timelig og evig, for Jesu Christi for Jesu Christi skyld! Forleen os, o Gud! din naade til en ret alvorlig anger og ruelse for vore begangne synder, til en stadig troe og tillid til vor Frelser Jesum Christum, og endelig en glad og salig afsteed fra denne verden, at vi altid maa findes i din tjeneste, fulde af troe og gode gierninger, som ere de rette poenitentses og omvendelses frugter. Hielp os, o evige Gud og Fader! at vi aldrig mere henfalde i nogen syndig sikkerhed, og skammelig forsomme denne vor hiemsøgelses tid, og

vor rette saligheds dag, men at vi altid vaage og bede til dig, paa det vi med en frimodig aand i et glad haab stedse maa vente paa vor Herres og Frelseres Jesu Christi herlige tilkommelse, til vor fuldkomne evige forløsning og salighed. Ah Herre! du høylovede Treenighed, Fader, Son og HelligAand! Hellige Herre Gud! Hellige stærke Gud! Hellige barmhertige Frelsermand, du evige Gud, hør vor bøn og merk vor formaning! hør os, og forbarme dig over os, nu og altid, Amen, Amen.

Mikkels-Dags-Bøn.

Du langmodige, taalmodige, milde og barmhertige Fader! o al trøstens Gud! vi maa baade store og smaa bekiende tillige vore mange og slemme synder, der havde fortient langt større straf, end den din haand haver her til dags ladet komme over os, som dog vare alt for svage, slygt at udstaae i nogen maade. Men du, som ikke haver lyst til nogen fordærvelse, haver opholdet os i denne farlige tid, og ikke ladet os blive til sfiendsel, efter som vi af din naade haver forladt os paa din faderlige godhed allene, med vore smaa, hvilke du synderlig haver lovet din og dine hellige englers beskyttelse i al nød og fare. Du forholdte vel din hielp nogen stund, at lære os troen og taalmodighed, at faste al vor omsorg

forog paa dig allene, og længes
 efter dig til visse befrielse i be-
 timelig tid. Men vi have dog
 nu befundet imod al menneske-
 lig formodning, hvorledes du
 hjælper saa underlig, naar in-
 gen hjælp kan: Og dette baa-
 de ellers i den forrige elendige
 krig i adskillige maader, og end
 allermeest, da den grumme og
 mægtige fiende, som saa plud-
 selig havde indtaget baade Pol-
 skeen og Sylland tillige, maatte
 dog desimidlertid unde os vor
 gode reene Evangeliske Re-
 ligion uforhindret og ufor-
 krænkt, saa ingen blev nodt til
 anden betiendelse imod samvit-
 tigheden, i hvor det ellers gik af
 med adskillige beskatninger og
 plager, indtil du og gjorde det
 selv, af idel faderlig medynk og
 naade, at de maatte saa ufor-
 tøvet sig hen ud igien forsøye,
 saa snart den ønskelige fred af
 din blotte godhed blev beslut-
 tet derom, med saadanne vil-
 kaar og leyligheder, som vare
 over al menneskelig forhaab-
 ning og tanke i al maade.

O! du gode, milde og barm-
 hjertige Fader! dig ske lov
 pris og tak, for du saa vel ha-
 ver bevaret din Christen Kirke
 hos os, som din øresteen, og
 under dineingers skygge, og
 var selv hendes klippe og slot,
 ja skjold og værn, beskyttelse og
 salighed: Saa hun vel maae
 fortælle dine underlige ting,
 som din høyre haand haver
 gjort med egen kraft og magt
 allene, som er saa skrækkelig,

naar du vil vise den iblandt kon-
 gerne paa jorden. Hvilket er
 skeet, ligesom du dermed vilde
 forsikre os om hvis den gode
 Luther spaaet haver, at din san-
 de meenighed saaledes skulde
 blive ved i disse Nordiske Lande,
 og opholdes der indtil verdens
 ende, saafremt nogle ikke selv
 heel modvilligen forkaste saa-
 dan din godheds dyrebare skat,
 hvilket du selv bevare os fra
 med din Hellig Mand for Jesu
 Christi vor Herres skuld! Og
 saaledes ville vi ikke frygte, om
 end jorden vidderyste, og bier-
 gene henstode midt i havet.
 Flodens strømme skulde dog
 glæde Glds stad, ja den hel-
 lige stad iblant den højestes
 boliger; thi Gld er der midt
 udi, og skat hjælpe os betimelig
 imod al magt og kongeriger, ic.
 I det den Herre Zebaoth er
 med os, Jacobs Gld er vor
 høye bestermelse, Seta! End
 er og det en her at forglemme,
 at du gode Gld foruden den
 aandelige fred, som verden ikke
 give kan, haver saa uformo-
 det skienket os ogsaa den ædle
 og timelige fred, som den yp-
 perlige balsom paa Narons ho-
 ved, og som den himmelske dug,
 paa Hermon og Zion tillige:
 Hvor du saaledes lover velsig-
 nelse til al nødterftighed. Du
 foddrev vore fiender af vore
 lande, som røg og avner for
 vind, og som vor smeltes for
 ild: Herrens engel drev dem
 ud, saa vi maa gladelig stunge
 og hontidelig sige: Herrens
 D 5
 høyre

høyre haand er ophøyet, HErrens høyre haand beholdt dog marken, saa alle vore modstandere maae forføerdes for hannem saa saare.

Dal Freds Fyrste og HErre! Lad nu herefter det gode og troefaste møde hverandre i vore lande, og giv dine hellige engler befaling at slaae deres vognborg end og herefter om os. Giv os alle fredssommelige hjerter, at staae og jage efter fred og roe med alle menesker, saa meget mueligt er, eller saa vidt det i vor magt være kan, at vi aldrig give aarsag til ufred, eller bære skyld for uroe i nogen maade.

Vi vare haardt i nød, og søgte dig om hielp allene, som tænkte saa faderlig og vel, at vi vare stor og aske, og vor kraft var ikke af steen, eller vort kiød af jern, hvorfor du og i tide bøiede dit øre til os og behørde os for dit navns skyld: Du lodst os ikke forsøges over vor formue, men gjorde saadan en ende derpaa, at vi det kunde taale.

Du vilde ikke forlade din arvedeel, som er kaldet efter dit hellige navn: Du forlod os, og skulde dit ansigt i et lidet øyeblik, men samlede os igien, og miskundede dig over os med stor barmhertighed, til at bevise, at du ikke vilde forglemme dine børn, saasom dine forjættelser skulde have en ende, saa at vi maae fritlig herefter befale dig vore veye, og du vil frem-

deles gjøre os godt til al fornødenhed, saa vore ansigter ikke bleve bestæmmede evindeligt: Efter som vi vide, at du er den allermægtigste HErre Zebaoth for alle høer og seyer; Og det er dit navn, at du er i alle maader stor af raad, og mægtig af daad, og saaledes din sande Israels og den Christne kirkes, ja alle Guds børns trost og nødhjælper evindeligt. Vi bede dig saa inderlig og hiertelig, at du vil endnu herefter bestierme os for falsk lærdom baade i kirker og stoler, og al bedragerie, som kan være imod dit hellige navn, saa og fra al hykslerie og enenskaeth imod din sande frygt.

Frie os fremdeles fra Paven og Tyrken efter din guddommelige naade, indtil du selv vil gjøre en ende paa denne verden i sin tid, hvilket ikke maa være ret langt borte, saasom og alle rette christne, med Bruden og Anden udi Nabens baringen ønske det saa saare. Og des imidlertid ophold os naadeligt, o Guld! i liv og død, i hvor det ellers skal gaae til efter din visdoms raad og villie i alle maader.

Du naadige Guld! som saa skinbarligen og mangen gang her til dags haver bevaret vor allernaadigste Arve- Herre og Konge, Kong Christian den Syvende, imod at ulykke og fare, bevar endnu Hans Kongelige Majestet efter din guddommelige villie, og giv hannem

fligt

fligt med os at betænke i en sand hiertens gudfrygtighed jo mere og mere, saa og at nyde den sande og guddommelige fred indvortes og udvortes til dit navns ære, og sin evige salighed.

Den gode Guld bevare Hendes Majestæt Dronningen, paa alle hendes vene, længe og vel til liv og siel, for Jesu Christi vor Herres skyld.

Guld bestierme ogsaa Hans Kongl. Hønhed Kronprins Friderich, Hans Kongl. Hønhed Arveprins Friderich, tilligemed hans Poie Gemahlinde, samt de Kongelige Princesse, og det ganske Kongl. Arvehuus. Dan regiere dem alle med sin Hellig Aand, og ledsage dem ved sine hellige engler, til at slyde det onde, og efterfølge det gode, jo længer jo mere, sit navn til ære med fælles velsærd og salighed.

Guld regiere og beskytte Hans Kongelige Majestæts Raad med menige Ridderstab og Adelskab, og alle dem, som høye bestillinger ere betroede, at alting maae bestikkes til Gulds ære, almindelig fred og roe, og den menige mand til gavn og beste med al gudelighed og ærlighed.

Den barmhiertige Gud naadeligen afvende endnu pestilens og blodsot med andre farlige sygdomme! Og i sin brede tænke paa sin barmhiertighed, os til en sand omvendelse og evig salighed.

Den samme vor kjereste Fa-

der skee lov og tak for sin rige og runde velsignelse, som han i dette aar haver givet os af land og vand tillige! han afvende ogsaa fremdeles fra os hunger og dyr tid, brandskade og vandsnød, storm og uvejr, og give os derimod sin naadige velsignelse til land og vand, saavidt det verdslige og timeelige skulde ikke forhindre, eller forkaste os det himmelske og evige.

Endelig til denne vor taksigelses besluttning maa vi ikke i dag allene, men alle vore livers dage rettelig sige hver til sig selv, og den ene til den anden med Psalmisten inderlig og aandelig: Min siel, lov Herren, og alt det i mig er, hans hellige navn; Min siel, lov Herren, og forglem ikke noget af alt det gode, som han haver gjort mig. Min siel, lov Herren. Herre min Guld, du er meget mægtig, du haver iført dig ære og hæder. Takker Herren, paakalder hans navn, forkynde hans ideat iblant folkene, sjunger og leger for hannem, taler om alle hans underlige ting, priser hans hellige navn. Deres hjerter glædes, som søge efter Herren, spørger efter Herren og hans magt, søger hans ansigt altid, kommer hans underlige ting ihu, som han gjorde, hans underlige tegn, og hans mundsdomme, takker Herren; thi han er god, thi hans miskundhed varer evindeligt; Hvo kan udfige

udfige Herrens vældige gien-
ninger, og udføre al hans lov?
Ja takker Herren, thi han er
god, thi hans miskundhed varer
evindelig. De maa sige det,
som ere igienløste af Herren, de
han haver igienløst af siendens
haand. Halleluja, lover Her-
ren alle hans tjenere, lover alle
Herrens navn; lovet være
Herrens navn fra nu og ind-
til evig tid, Amen.

Alle Helgens Dags Bøn.

Dalmægtige og barmhjer-
tige Gud og Fader! vi,
dine arme børn, takke dig af
inderste herte, at du os saa naa-
deligen haver opholdet til den-
ne dag med dine mangfoldige
velgierninger, og besynderli-
gen, at du haver givet os din
Søn, vores eeneste midlere,
som stedse haver samlet sig, ved
den Hellig Aand, en hellig kirke
og menighed, i hvilken dit aller-
helligste navn retteligen kunde
kiendes og dyrkes, udi den san-
de troe til salighed. Svortil du
saa underligen haver hiulpet
alle dem, som dig retteligen
vilde kiende, og ey modvilligen
forstøde saadan din faderlige
naade og barmhertighed. Svil-
ket du og besynderligen haver
ladet paakiende, der du, nu for
to hundrede = = aar siden ud-
friele din christen kirke af det
papistiske mørke og fængsel, og
lodst saa mildeligen igien op-
tændes dit sande Evangelii lys
ved din troe tiener D. Morten

Luther, og andre, som hannem
retfindeligen have efterfulgt i
det hellige og salige Ord, saa-
vel i disse riger og lande, som
andensteds vidt og bredt her
omkring. Det er jo synderligen
at takke dig for, o naadige Fa-
der! thi det er alt af din barm-
hertighed, vor Gud og Herre,
at vi ikke slet bleve i saa maade
omkomne og ødelagde i vore
synder og vildfarelser, og det
er jo din uudsigelige godhed,
at du saaledes vilde endnu be-
søge os med det klare lysens stin
til liv og salighed, i denne sidste
verdens tid, og for din Søns
ærefulde tilkommelse, til den
yderste dag. Ach! hvad være
vi ubi største blindhed i alle styk-
ker, hvilket vi da først kunde
kiende og ret skionne paa, da
vi komme til dit sande lys igien,
som endnu saa naadeligen lys-
ser for os, og fører vore fødder
i alle bestillinger, jo mere og
mere paa fredens vej, at vi
skulle saa kiene dig med fryd og
lyst, i hellighed og retfærdighed
alle vore lives dage. Lovet vær-
re Gud, som lodst os ikke vær-
re længere under mørkhedens
magt, og i dine og vore sienders
snare og garn. Benedidet vær-
re Herren, som sendte os sin
hiely af det høye, og drogst os
af saa meget vand, Herrens
vor Guds navn være velsignet
derfor i evighed! Saa fryder
eder for Herren alle land!
siunger hannem ære og pris
tillige, berømmer og lover saa-
dan hans godhed til evig tid!

ja enhver siige for sig: Min siel nu lover herren, og alt det i mig er, hans hellige navn, og min Aand glæde sig saa inderliggen udi Guld min Frelser; thi han haver gjort mig saa store ting ved sin mægtighed og for sit hellige navns skyld! Guld give mig sin naade dertil, at jeg for sligt maae findes ham taknemmelig alle mine lives dage.

Fader os fremdeles alle bede, at den gode Guld vil bekræfte det, som han saa naadelig har begyndt, og nu til udi saar haandhævet haver saa rundeligg, for sin hellige kirkes og menigheds skyld, at han vil endnu saa mildelig bevare hos os sit sit hellige ord og de højværdige sacramenter i deres rette mening og brug, og begave sine ords tjenere dertil med sin gode Aand, som kan altid føre dem paa ret vej. O! kiære Fader! bevar og bestierme endnu fremdeles vor allernaadigste Herre og Arve-Konge, Kong Christian den Syvende, under din naades gode og faste beskyttelse, imod al bedragerie, list og ulykke, med alle sine riger og lande, udi hvilke din kirken kirke saa vel bestiermes og forfremmes, dit allerhelligste navn rettelig til evig lov, pris og ære. Hendes Majestæt, Dronningen, hvile under den højestes bestiermelse, og forblive under den almægtiges rygge. Gys din fred, o Guld! over vor naadigste Kron-Prins Frederich, og lad ham vore og

tiltage udi alder, viisdom og naade hos Gud og menneken. Bestierme ogsaa, o kiære Gud! vor naadigste Arve-Prins Frederich, med hans Høje Gemahlinde, samt de Kongelige Princesse og det ganske Kongl. Arve-Huus og Forvante, og und dem dagligen at forfremmes i din sande frygt. Den store Raads-engel raadføre altid Hans Kongelig Majestæts højvise raad, med menige Ridderstab og Adelskab, og hver, som høje embeder eller nogen synderlig bestilling haver at foreskæe, at alting maae skee den christen kirke til gode, og disse riger og lande til velfærd og roelighed. O hierte kiære Fader! forlad os naadeligen alle vore synder, bevar os alle tillige i din sande troe, og med en god samvittighed, at vi maa tænke, tale og giøre alt, hvad dit hellige navn kan komme til ære, og os, hver for sig, til vore sielses evige salighed. Dertil give os Guld alle sin Hellig Aand for Jesu Christi skyld, Amen.

Paa tredie Juule-Dag.

HErre vor Guld! hvor den lige ere deres foddere, som bebude fred, som bebude godt, som lader høre salighed, som siige til Zion: Din Guld er Konge! Herre, dine børns Guld er Konge, du haver nu udi saa mange aar ladet os ved dine tjenere bebude den gode og glædelige samvittighedens og salig-

lighedens fred, saa lydende: Jeg HErren er barmhertig, taalmodig og meget miskundelig: Jeg vil ikke altid trette: Jeg vil ikke være vred evindelig. Jeg haver ikke gjort mod eder efter eders synder: Jeg haver ikke betalt eder efter eders misgjerninger. Saa høyt som himmelen er over Jorden, haver min miskundhed været mægtig over eder, som mig frygte: Saa vidt som østen er fra vesten, haver jeg ladet eders overtrædelse været fra eder. Vore synder, som være som purpur, haver du gjort hvide som sne: vore misgjerninger, som være røde som skarlagens farve, dem haver du gjort hvide som uld. Du haver udflettet vore overtrædelse, som en sky; du haver borttaget vore synder som en taage; du haver hentastet vore synder udi havet, som det er dybest: Du vilde ikke mere komme dennem.

HErre! du haver ikke ladet det blive derved, at os er forkyndet sielens aandelige fred, men du, o allerkiereste himmelske Fader! haver endogsaa af din uendelige godhed ladet os forkynde, og udi dag ved din tieneres mund tilsiige: I skulle boe tryggeligen hver under sit viintræ og figentæ, og der skal ingen forføerde eder; thi den HErre Zebaoth haver talet det. HErre! du holder vore sieler i live, og lader ikke vor fod glide. Du haver forsogt os, du haver

klaret os, ligesom sølv bliver klaret. Du haver ført os udi garnet, du lagde en byrde paa vore lænder, du lod mennesken fare over vore hoveder, du lod os komme igiennem ild og vand; men, Herre! du udførde os igjen og vederkvægede os: Du saar, o HErre! til den blodige Jesu spæed, som vi udi stadig tro for dine øyne frembare: du gavst agt paa de dybe og dødelige saar, som vi i bodfærdige hjerter dig offrede. Du lodst dig befalde, at vi bekiendte vore synder: Det behagede dig, at vi bekiendte os til større straf skyldige. Du hørde vore løfter, at vi herester vilde tiene dig: Du antog vort tilsiagn, at vi ville vandre i dine bud: Du glædde dig, at vi lovede at bevise de fattige og betrængte miskundhed, og at hielpe enkers og de faderløses sager. Du lodst dig af dette bevæge, at lade vore siender forlade vort land. Du skikkede fred inden vore landemærker, du forbød det eene folk længere at løfte sværd op imod det andet, du sagde, vi skulle boe tryggeligen, du førde hver hjem til sin eyendom, du lodst os komme til vore boliger med roelighed. Vover derfor vore sieler HErren, og hvad i os er, love hans helige navn! Vore sieler love HErren, og forglemme ikke noget af alt det gode han haver gjort os. Vore lande fryde sig over HErrens miskundhed, og alle landets indbyggere glæde sig.

sig over Herrens godhed. I Herrens tienere, lover Herren, og opløfter eders hænder udi helligdommen. Fader eders lys skinne for menneskene, at de kunde see eders gode gerninger, og prise eders Fader i himmelen. Kongen saavel som Dronningen, Kron-Prinsen, Arve-Prinsen med hans Høye Gemahlinde, samt Princesseerne og det ganske Kongl Arvehuus boie knæ for Herren; thi de have siddet under den Almægtiges bestiermelse, og hvilet under den Allerhøiestes skygge. Vi kaldte paa Herren, saa bønhorde han os, han var hos os udi nød, og rev os ud. Det ganske Kongel. Huus takker Herren, som haver bevaret Kongen, og velsignet landet med fred. Landets raadsherrer paafalde Herren, som haver givet freds-raad, og velsignet dennem. Herrens befalninger være deres raad-giver: Herrens ord være en lygte for deres fædder; Herrens lov være et lys paa deres vej. Alle landets indbyggere, ædle og uædle, rige og fattige, gamle og unge, glæde sig udi Herren, som haver givet sit folk fred. Sigende alle og enhver: Herre! bevar dit ord og dine sacramenter, dig til ære og os til evig glæde og gode!

Bevar, o Guld! vor aller-naadigste Arveherre og Konge, Kong Christian den Syvende, lykfsaliggior Hans regimente, mar Hannem med et langt liv, og viis Hannem din fsalighed.

Hendes Majestat Dronningen, Hans Kongelige Hønhed vor naadigste Kron-Prins Friderich, Arve-Prins Friderich med hans Høye Gemahlinde, samt de Kongelige Princeffer og det ganske Kongelige Arve-Huus, velsigne, o Guld! med al aandelig og legemlig velsignelse! Lad dit ansigt skinne over dennem, og giv dennem fred!

Giv Hans Kongelige Majestæts Raad raad af himmelen, og raadene som du giver, udfør selv til din ære, og disse rigers velstand. Velsigne og alle landets indbyggere, ædle og uædle, rige og fattige; Og ligesom du, vor Guld, haver givet os den udvortes og legemlige fred, saa giv os ogsaa naadeligen den indvortes og aandelige samvitigheds fred, og efter dette liv forleen os udi himmelen den evige fred. Dette giv os Guld Fader, fredens Guld, og Jesus Kristus, fredens Fyrste, og den værdige Hellig Mand, fredens og tierlighedens Mand, een sand tre-reenig Gud, høyløvet udi al evighed, Amen.

Bøn at bruge i Fasten.

Bi takke dig, Gud Fader, at du haver givet os din eenbaarne Søn Jesus Christum, paa det alle de, som troe paa hannem, ikke skulle fortabes, men have det evige liv. Vi takke dig, Jesu Christe, at du haver baaret paa dit hellige lege-

me:

me alle vore synder, og med dit blod ubjlettet alle vore overtrædelser: Vi takke dig, du værdige Hellig Aand, at du haver givet os i vore hjerter denne troe, at vi latet andet vide til salighed, end den forskæste Jesum Christum. Giv os, o Gud! din naade, at vi fuldkommeligen troe, at alle vore synder ere os for Jesu Christi pines og døds skyld forladne, og med din Hellig Aand saaledes oplyse os, at vi dagligen ved Jesu døds kraft afstaae nogen synd, og aldrig slippe Jesum af vore hjerter, førend vi see hannem klarligen i det evige liv. Det bede vi alle i vor Herres Jesu navn.

Den nye Kirke-Bøn.

Almægtige evige Guld, barmhertige kiære Fader! Vi takke dig af inderste hierte, at du haver ladet det klare evangelii lys skinne for os, da vi sadde i mørket og dødens skygge; dit herlige og dyrebare ord er, endog denne dag, talet til os. Vi have hørt, hvorledes du i det tilbyder os alle din Sønns vor Frelseres velgerninger, i Sønnens velgerninger din naade, ved din naade syndernes forladelse, retfærdighed og evig salighed. Himmelste Fader! vil du endnu handle med os, der saa ofte have været dine bud ulydige? vil du endnu falde paa os, der findes saa uvillige til at komme, endskjønt

os tilbydes livet, og overflodig. Ja Herre! du lader ikke af at gjøre velimod os, endskjønt vi lade ikke af at gjøre ilde imod dig og mod os selv; vi have ofte toget din naade forgivenes, dog tilbyder du os den og kundgior i dit ord, at hver time vi leve er en deel af naadens tid, og henhører til saliggjorellens dag. Skulde vi da selv modtvilligen faae i sinde at misbruge tiden, og forspilde den salige evighed? Herre! din gode Aand følger stedse dit ord, som er liv og aand; samme Aand fæste til vore hjerter hvert ord af dem vi denne dag have hørt, og herefter saa længe vore dage vare, skulle høre! Det virke i vore hjerter troen til dig, foragt for verden, attraae efter himmelen: Det dæmpe hvad ondt der boer i os, og giøre vor villige aand alle øreblik villigere til at tiene, takke og tilbede dig i aand og sandhed. Du store lysens Fader! flyt ingen sinde din lyseftoge fra os, lad os aldrig findes i deres tal, der elste meere mørket end lyset, men hjælp, at vi maa stedse med andagt nærme os i dit hus, høre dit dyrebare ord, og bruge de af dig indstiftede høværdige sacramenter! Giv lærere efter dit eget hierte, der kunde føde din menighed med kundskab og forstand, samt opbygge saavel med levnet som lærdom! Giv tilhørerne agtsomhed at høre ordet, og lydighed at efterleve hvad de høre, saa de maa pryde
din

din og vor Frelsers Herdøm i alle stykker. Vi takke dig ogsaa, kiære himmelske Fader, at du saa naadelig haver aabnet troens dør for saa mange hedninger, som hidindtil ikke have kiendt dig. Og som din Salvende, vores allernaadigste Konge og Herre, bærer saa ivrig en omsorg for dette dit verk, saa velsigne du Kongen, din tiener derfor, her i tiden og hlisset i evighed! Befordre fremdeles selv, o barmhertige Guld! dette dit verk; lad dit ord boe rigelig i al viisdom hos dem, som bruges dertil, arbejde selv med dem, at hedninger og alle uoplyste kristne ved dit ords prædiken maa blive omvendte fra mørket til lyset, fra satans magt til Guld, til at faae omvendelse og syndernes forlædelse, samt arvedeel med dennem, som blive helliggjorde ved troen til Jesum Christum.

Gjør altid vel imod vor Allernaadigste Arve-Konge og Herre, Kong Christian den Syvende: Dine velsignelser formeres hver dag og hver time over Hans Majestæt, saa han stedse finder nye prøver paa din faderlige Kierlighed, og seer sig ledsaget til alle sit kongelige embeds forretninger ved din Hand, bekiærmet ved din høyre haand, samt velsignet af dig, siden han og alle konger ved dig regieres! Vær du hans og dine fienders fiende, og giv os lydige hjerter, at være ham lydige og troe, lige-

som du haver givet ham hjerter at være dig lydige og troe.

Hav din haand, dit øne og dit hjerter uophorligen hos Hendes Majestæt vor Allernaadigste Dronning, saa Hendes Majestæt, hver trin hun gaaer, finder, hvorledes hun ledsages af din almægtige haand, raadføres af dit afseende øne, og elstes af dit faderlige hjerter.

Hav, o trofaste Gud! altid et vaaget øne over Hans Kongelige Høyhed Kronprins Friderich, Hans Høyhed Arveprins Friderich med hans Høie Gemahlinde, samt de Kongelige Princeesser, og lad dem finde hvile i dine arme, vedligehold din frøgt i deres hjerter, og lad dem jevnlig finde, at saadan din frøgt, der overgaar alle ting, er nyttig til alle ting.

Vær selv et gjerde og en gløende muur om det ganske Kongelige Arve Huis! Du, som har bygt og hidindtil bestiermet det, gjør, at det bliver ved, indtil tiden omverles med evigheden. Underviis Hans Kongelige Majestæts raad og betiente, lad dem i alle deres forretninger aldrig søge deres eget, men dit og din Salvendes, saa fremmes din ære, saa bliver Kongens og undersaaternes beste, deres eneste ønemærke. Udrust Hans Kongel. Majestæts frøgmagt til lands og vands; giv dem hjerter at tiene troligen, samt, naar tid er, at fægte mandeligen; lad dem stedse saa leve og tiene dig,
som

som de der kunde leve og døe forsikrede, at du altid er med dem; thi hvo kand da være imod dem?

(Her kan paa de steder, hvor det er brugeligt, ogsaa bedes for hvert Steds Herskab og Patron, saaledes som tilførn steet er)

Forbarme dig over den ganske Christenhed! Velsigne især disse riger og lande, hvert sted i rigerne, hvert huus i stæderne, hver siel i husene; Fortørnes en, at vi dine uværdige børn trygle saa meget af dig; men hvor skulde saa store synderne, som vi, gaae hen, uden til saa inderlig en forbarmer, som du? O alle barmhiertighedens Fader! vær os arme syndere naadig! snuble vi, da hold os, at vi ikke falde; falde vi, da reis os, at vi ikke blive liggende. Vi have syndet, vi synde dagligen, men for din syndeløse Sønns skyld glem vore synder, og glem aldrig at beviiise os naade; Lad ingen siende foruvollige disse lande! steer det da vær du vor bestiermere og deres siende! Bevar os fra pestilente og smitsomme syger! Giv enhver af os hans bestikke-de deel, men især et nøysomt hierte, med hvad du bestikker ham! Lyksaliggjör de handlende! ledsage de søefarende! fremme hver ærlig mands hænders gjerninger! Bevar digerne og dæmningerne i Kongens Marschlande, samt giv velsig-nelse ved bergværkerne i Nor-

ge, dets drift til bestandig lykke, fremgang og velsignelse. Antag dig alle enker! værge alle fadersløse! forlad aldrig nogen af de forladte! Indsind dig hos de syges seng! annam de i troendendes sidste suk, og deelatig-gjör deres siel i den evige glæde! Gid vi saaledes stedse maae høre dit ord, som de der føle og fornemme i vore siel, at det er en Guds kraft til salighed, som de, der vise i vort liv og levnet, at det er den regel og rettesnor, hvorefter vi vandre! din Kand virke ved samme dit ord troen i vore hjerter! den hielp og ved troen at omfavne troens begyndere og fuldkommere, paa det vi ved hannem maae erlange troens ende, det evige liv, din naades gave i Jesu Christo vor Herre, Amen, i Jesu navn Amen.

Fredags Bøn efter Prædiken.

Du gode og barmhiertige Gud og Fader, som har ladet os elendige mennesker komme til dit hellige ords rette kundskab: Vi bede dig vdmlygelligen, hielp at vi samme din naade kunde ret betænke, og afstaae vore synder, hvor-med vi dagligen fortjene baade timelig og evig straf, for din tiære Sønns Jesu Christi skyld. O Herre! forlad os vore mangfoldige synder, som vi med hykkerte, hoffart, gjerrighed, had, avind, nid, løssagtig-

agtighed og andre udyder flere begaae, for samme din Søns Jesu Christi skyld og giv os din naade, at vi herefter stedse besittte os paa en sand lyd-
agtighed og taknemmelighed imod dig for samme din naade. Und os ret at bede, og at øve os udi en stedsevarende kierlighed, gudfrygtighed og andre dyder, paa det vi dit ord med sacramenternes rette brug timelig fred og velsærd maa nyde. Und os af din naade, at vi dagligen øve os med vor næste og jernchristen udi en sand christen kierlighed og barmhiertighed, uden skromt og hyklerie. O Herre! trost du dem udaf det høne, som fordrevne, fangne eller bundne ere for dit ords betiendelse, eller for nogen retfærdig sags skyld; hielp du dem, naar tid er, at de dig love og prise for saadan naadig hielp, at vi med alle fromme christne derover os kunde glæde og fryde, og altid os om samme din naade forsikkre udi al gjenvordighed, ulykke og fare os tilkomme kan.

O kiere Gud og Fader! bevare naadeligen vor allernaadigste Arve-Konge og Herre, Kong Christian den Syvende, samt vores naadigste Dronning, længe og vel til dit allerhelligste navns ære og disse rigers beste og evige salighed. Gud bevare vel Hans Kongel. Høyhed vor naadigste Kron-Prins Friderich, og Hs. Høyhed Prins Friderich med hans Høye

Gemalinde, samt de Kongel. Princesseer og det ganske Kongelige Arve-Huus, i din sande frygt og fremgang, for dit hellige navns skyld!

Guld være fremdeles med samtlig Hans Kongel. Majestets Raad, samt menige Ridderstab og Adelskab, og Alle, som nogen høy bestilling eller embede haver at forestaae og betiene, til en sand gudeligheds forfremmelse, og disse rigers rette velsignelse i alle maader.

Guld mildeelig afvende endnu fra disse riger og lande krig og blodstyrting, pestilente og brad død, hunger og dyr tid, storm og uvejr, vandflod og ilds vaade, at vi for saadan faderlig naade maatte love og prise dit hellige navn.

O Guld! und os af din store naade og barmhiertighed, at vi med hverandre maae leve under din naade og bestiermelse et gudfrygtigt, roeligt og ærligt liv og levnet, paa det alting iblandt os maa ret ansilles og forrettes, dit allerhelligste navn til lov, pris og ære, og os til timelig og evig velsærd. Sviket und og skienk os Gud Fader af naade, for din kiere Søns Jesu Christi skyld, som med dig og den Hellig Mand lever og regnerer een sand Guld i evighed, Amen.

Almindelige Bønner efter Litaniæt.

O allernaadigste Guld, himmelske Fader! vi elænder dig

ge menneſter bekiender hierte-
ligen vore mange og grove ſyn-
der; men oplys du vort ſind,
ſaa vi retteligen omvendes til
dig, og annamme ſyndernes
forladelſe ved troen af din naa-
de; maa og efter dit ord findes
dine rette aandelige børn med
daglig øvelſe og forøgelſe i din
ſande frygt, indtil vi blive evin-
delig ſalige. Og des imidler-
tid und os dit ords tjenefte ret
og reent, bevar vor allernaad-
digſte Konge, ſamt Hendes Ma-
jeſtæt Dronningen, tilligemed
vor naadigſte Kronprins Fri-
derich, og Hans Helhed Prins
Friderich med hans Høye Ge-
mahlinde, de Kongelige Prin-
ceſſer og det ganſke Kongelige
Arvehuus; ſaa og Hs. Kongl.
Majeſtæts ſamtlige Raad, og
al anden chriſtelig Vrighed: Und os fred og roligere baade
timelig og aandelig; afvend
krig og blodſtyrtning efter din
faderlig godhed: Giv os mod-
hunger og dyr tid din fader-
lige velsignelſe til den dagli-
ge nødtorftighed: Afvend pe-
ſtilentſe og farlige ſygdomme,
at vi kunde priſe dit navn baade
her og i menigheden, og ſiden i
al evighed, ved Ieſum Chri-
ſtum vor Herre, Amen.

For Ordets Tienere og det
hellige Prædike-Embede.

D almægtige, evige Gud!
du ſom formedelſt din el-
ſkelige Son vor Herre Ie-
ſum Chriſtum befalede os, at
vi ſkulle bede dig om troe ar-

beydere i din hoſt: Vi bede dig,
at du vil give os trofaſte from-
me lærere og prædikere og be-
vare dem, ſom du giver, i den
rette rene lærdom og i et chri-
ſteligt levnet, at de kunde fri-
modeligen ſtraffe al falſk lær-
dom og misbrug, og driſteligen
kundgiøre evangeliæ hemmelig-
hed, og tale derom, ſom tilbor-
ligt er, paa det at de med alle
deres tilhørere kunde formes-
delſt din Hellig Aand beſtyrkes,
leve i din lydagtighed, og blive
ſalige, formedelſt den ſamme
din Son Ieſum Chriſtum vor
Herre, Amen.

For Kongen.

D! almægtigſte, evige Gud,
ſom haver under din væls-
dige haand alle verdens riger
og regimenter, ſom giver al
fred og roligere, og altid beva-
rer din hellige meenighed udi
adſkillige friſtelſer og fare: Vi
bede dig ydmøgeligen, o! naad-
dige Fader, giv at vor naadig-
ſte Arve-Herre og Konge, Kong
CHRISTIAN den Syvende,
kunde med ſine lande og riger
bevares under den guddom-
melige beſtjermelſe; Regiere
hans raad og anſlag til dit
hellige navns ære, ſaa ot vi
med alle andre hans underſaats-
ter kunde leve et roligt og fred-
ſommeligt levnet udi al gude-
lighed og ærlighed. Ved din
kiære Son Ieſum Chriſtum
vor Herre, Amen.

For Kongen og hans Raad.

D! alſommægtigſte, evige
Gud, ſom viſſeligen re-
gierer

gierev baade himmel og jord! see miskundelig til vor aller-naadigste Arve-Herre og Konge, Kong Christinn den Syvende, og til Hans Kongelige Majestæts Raad, og til alle andre, som skulle styre og regiere lande, riger, stæder og byer: Og lad dem alle saa retfærdeligen regiere deres almue her i verden, at de maa siden besidde himmeriges rige med dig evindeligen, ved din kiære Søn Jesum Christum vor Herre, Amen.

Om aandelig Fred.

S! alsommøgtigste, evige Gud, som er en kilde til al timelig og aandelig fred, vi bede dig ydmygeligen, at du for din godheds skyld vil værdes til at give os den samme fred, som Verden ikke give kan; at vi maa leve efter dine budord, i din sande frygt, og frelses at alle vore fienders rædsel og fare: Bed din kiære Søn Jesum Christum vor Herre, Amen.

Om timelig fred.

S! almægtige, evige Guld og ærens Konge, du som er en Herre over himmel og jord, ved hvilken alle ting beskiftes og regieres; du som er fredens Guld, af hvilken allene al fred og roelighed kommer: Vi bede dig ydmygeligen, at du vil forlade os vore synder, og os med din guddommelige fred og eendragtighed naadeligen begave, og bevare os fra frig

og usamdræglighed, at vi kunde retteligen tiene og frygte dig, dit hellige navn til lov og ære, formedelst din kiære Søn Jesum Christum vor Herre, Amen.

Collect om Ordet.

S Herre Guld, himmelske Fader! vi takke dig for denne din faderlige velgiertning, at du af din store naade og barmhertighed haver givet os dit hellige og salige ord, ved hvilket du ogsaa her hos os forsamler din christen kirke: Vi bede dig ydmygeligen, giv os din Hellig Aand, at vi med taknemmelige hjerter maatte det annamme og skikke os derefter, og stedse og altid vore og forfremmes i den christelige troe, haab og tierlighed, og saa endelig blive salige, ved din elskelige Søn Jesum Christum vor Herre, som med dig lever og regnerer i Hellig Aands eenighed, een sand Guld fra evighed og til evighed, Amen.

Collect om Alterens Sacramente.

Vi takke dig Herre! almægtigste, evige Guld! at du med disse salige gaver haver os vederqvæget: Nu bede vi din barmhertighed, at du lader os disse samme gaver ret bekomme til vor troes styrkelse paa dig, og til en brændende tierlighed imellem os selv indbyrdes, for din Sønns Jesu Christi vor Herres skyld, Amen.

Taksigelse-Festens Bøn, som holdes i Kiøbenhavn hver 23 October.

Collect. Lader os alle bede:
Ulmægtige, evige Gud! som revser den, du elsker, og hudstrnger den søn du annammer: Vi bekiende, at du haver straffet os, dog med naade, og ikke i din vrede; thi ellers havde du gjort os til slet intet. Vi kysse dit riis og udbede os din naade. Glem aldrig, at du er Fader, og vi ere børn. Lad den ild, som fortærede en stor deel af vor stad, gjøre os bange for den evige, at vi maa skye synden, mod hvilken du er en fortærende ild, men brænde af Kierlighed til dig alleene. Lad dog vederqvægelsens beleylige tider komme fra dit ansigt! velsigne vor Konge! bevar hans riger og lande fra deslige og andre ødeleggelse. Byg vor afbrændte stad. Husval dens fattige indbyggere, men straf dog heller her, end hifset. Lad os alle omsider finde vort tilhold i dit huus og din himmel, hvor der ere mange boliger, og det for din kiere Søn Jesu Christi skyld, som med dig lever og regnerer, een sand Gud fra evighed og til evighed, Amen
 Texten til Tro-Prædiken og Høymesse.

Psalm. 66. v. 12.

Wi ere komne i ilden og vandet; men du udførde os til at vederqvæges.

Solv-Prædiken.

Ordspr. 3. C. v. 11, 12.

Min søn, bortkast ikke GErrens tugtelse, og kiedes ikke ved hans straf; thi GErren straffer den, som han elsker, og haver behagelighed til hanzem, som en fader til sin søn.

Aften-Sang.

Zach. 13. C. v. 9.

Jeg vil føre den tredie deel igiennem ilden og smelte den, som man smelter solv, og prøve den, som man prøver guld: De skal paakalde i mit navn, og jeg vil behøre dem. Jeg sagde: de ere mit folk! og de skal sige: GErren er min Gud.

Bønnen efter Prædiken.

Store og forfærdelige Gud! du mægtige hadere af synden, du inderlige forbarmere over bodfærdige syndere! Vi møde her i dag for dit allerhel ligste ansigt, men skamme os ved at opløfte vore ansigter til dig og himmelen; thi vore misgierninger gaae over vore hoveder, og vor synd er stor indtil himmelen. Vi vide, at dine øyne ere reenerer, end at de seer ont, men vi vide derhos, at du intet seer hos os, uden ulydighed og ondskab. Hvor ofte haver du ey beviist os naade! men i steden for den skulde ledet os til ombendelse, da have vi taget den forgieves, og misbrugt den til uteerlighed. Du haver hiulpet os i mange bedrøvelser, du har i utallige favrer sendt

os saadan frelse fra himmelen, at det har været underlig for vore øyne; men al din frelse har kun gjort os des frekkere til at synde. Da du, som fordum i Davids tid, hiemsøgte os med pestilentse, angrede dig det onde, besluttet over os: du forbandt vore ulægelige saar, du reddede os, som alle vare nær ved dødens porte. Men det liv du undte os, de kræfter vi samlede, brugte vi til at overtræde med des større magt, til at fortørne dig med desmere dristighed. Du søgte, ved en langvarig krig, om vi vilde gøre fred med dig; du lod os en og anden gang falde for vore fiender, ventende, at vi skulle falde ind til dig: Du ynkedes endelig over vore forarmede lande, du befalede det fortærende sværd, at fare ind i sin skede, hvile og være stille; du gav os saadan en udgang paa den blodige fende, som ingen af os kunde vente, men vi brugte din fred til at synde med desmere volighed, til at fortørne dig med oprakt haand, som de, der vilde udærste himmelen selv. De misgjerninger, vi siden den tid har begaaet, raabe nok saa høyt, som Sodoma, og overgaae vore forfædres misgjerninger. Du kunde overladt os til vor egen forhærdelse, og sagt, som til dit fordum ulydige Israel: Hvorfor skulle i Naabs længere, eftersom i affalde kun desmere? men din naade var alt for stor dertil, du agte-

de endnu at prøve, om vi ville høre dit riiis, og dig, som bandt og beredde det; thi sendte du ilden og storm-været, som udrettede dine befalninger, at udføre, for=aar siden, dine domme over os, hvilket, som det aldrig bør gaae os af glemme, saa ere vi denne dag forsamlede, at tilbede din retfærdighed, at erkjende din misfunds-hed. Du lodst luen fortære den største og beste deel af denne syndige stad, og hvor skulde du sparet vore boliger, siden du ikke staaede dine egne? vore kirker, vore skoler, vore fattige huuse bleve lagde i aske. Vi undre os en saa meget over, at det blev brændt, der brændte, som at det blev staaende, der endnu er tilbage: Thi hvad hindrede ilden, der havde raaderum, og aldrig siger: det er nok! uden din uendelige godhed allene; den sagde: det er nok! thi du vilde lade det lidet overblive af os, at vi en skulde være som Sodoma, og vorde lignede med Gomorra. Men ere vi nel ved denne ild blevne luttrede og rensede? haver vor egen sindighed, vor overdaadighed, vor ulydighed, siden den tid været mindre, eller vor guds frygt, vor troe, vor kjerlighed større? endnu bleve vi ved vore gamle syndige veye, ja den ild, hvilken du allene tændte, og allene slukte, burde gjort os bange for den evige ilds ild, som skal æde de indtil enden gliensfridige fieler.

Men

Men, o Herre! omvend du os, saa blive vi omvendte, giv suk til vore hjerter, giv graad til vore øyne, giv andagt til vore benner, giv troe til vore fieler, at vi maa med Petri taare begræde vore synder, med Davids andagt søge din naade, med Jacobs troe holde fast ved dig, og ikke slippe dig, før du velsigner os. Hør os, om en for vor skyld; thi vi ere ikke din hjælp værdige, da dog for din egen skyld! thi du er vor eneste hjælper; og for din Sønns skyld, hvis fuldkomne lydighed, hvis uskyldige død, hvis dyrebare blod vor troe og andagt i dag bære frem, som et uselbar middel, til at udvirke din forbarmelse over os. Betænk, milde forladelses Guld! at synder uden tal, som vore, trænge til miskundhed uden ende, som din allene: see til vor elændighed og vor møye, og forlad os alle vore synder. Jo større vor skam er, som havde forternet dig, jo større bliver din ære, som tilgiver os dine befalningers overtrædelser, dit ords foragt, din naades misbrug. Men lad din Aand herefter stedse lede os fra vore egne vildfarelser til din salighed, fra vore til dine veje, fra os selv til dig selv, saa betænke vi stedse, hvorledes hos dig er forladelse, at du maa frygtes; saa søge og imodtage vi din naade, men legge vind paa at leve i din sande frygt allene. I hvad vi end efter din villie skal lide, saa

flyt aldrig din lyststage fra os men bevar din kirke her i Norden, indtil du gjør en ende paa denne verden, som ligger i det onde. Redde den fra de vildfarelser, hvilke andensteds indsnige sig. Frels den, saavel fra hemmelige hylere, de ulve i faareklæder, som fra ugudelige og forargelige lærere. Giv dem, der skal dele sandheds ord, mund og tunge, med fris modighed at tale, som de tænke, hjerter og hjerne at tænke som de ting ere værd, om hvilke de tale. Giv dem, der høre ordet, at de annamme det, som det eneste, der er mægtig til at gjøre deres fieler salige, som din kraft til salighed, for hver den, der troer.

Du store himmelens og jordens Regenter, som ene have magt over menneskens kongeriger, regiere og velsigne vor allernaadigste Krue-Konge og Herre, Kong Christian den Syvende; pryde og forsvare den krone, du har sat paa hans hoved, værg og beslieme de lande, du har lagt under hans fødder. Du, som gav Hans Majestæt kongeriger, giv ham tillige magt, styrke og ære. Var Hans Kongel. Majestæts soel og stold; Lad hans vere stadfæstes, at holde dine bud. Voe selv i Hans Kongelige Majestæts hjerter! Sid selv paa thronen hos ham, saa vovise din visdom ham, at domme dit folk i retfærdighed, og dine elendige med dom. Lad
Hans

Hans Majestæt leve, og gjør hans regering lykkelig, at fred og hellighed, at gudsfrugt og mistundhed, at sandhed og alle christelige dyder maa blomstres i Hans Majestæts dage, og naar Hans Majestæt lange har tient dit raad paa jorden, da lad ham evindeligen regiere hos dig i himmelen.

Du store Gud! som selv er kjerlighed, elste og velsigne stedske Hendes Majestæt, vores allernaadigste Dronning, som statter dig og din kjerlighed for hendes eeneste og høieste glæde. Hendes Majestæt haver givet dig hendes hjerte, til at elste, tiene, dyrke og tilbede dig, giv hende og dit hjerte, til at vinde, benaade, værge og forsvare Hendes Majestæt. Velsigne Hendes Majestæt med allehaande aandelige velsignelser, i de himmelske gode ting i Christo Jesu vor Herre, indtil hun møet af dage gaaer ind, blant dine velsignede, at arve dit rige, som er bereedt Hendes Majestæt, for verdens grundvoelde bleve lagte.

Overgib Hans Kongl. Høyhed vor naadigste Kronprins Prins Friderich, og Hans Høyhed Arveprins Friderich, med hans Høye Gemahlinde samt de Kongl. Princesser, med alle timelige, aandelige og evige velsignelser. Gjør altid vel, o tre-reenige Gud, mod disse store Kongers usfatterlige Døtre; thi du er deres Herre, og det er

deres lyst, hver dag at tiene og paakalde dig i aand og sandhed. Lad os lange hofte frugten af deres bønner, og opbygges ved deres himmelske vandet, indtil du omsider indtager dem til dig selv, til din herlighed uden lige, til din salighed uden ende.

Byg det ganske Kongelige Arve-huus, og lad det blive evindeligt for dit ansigt. Dine øyne staae aabne over det nat og dag! dine velsignelser hvile over det, fra nu og indtil evig tid!

Edsag Hans Kongl. Majest. Raad og høye Betiente med dit raad, og dine vidnesbyrd være deres raadmænd: din gode Aand fylde deres hjerne med din himmelske visdom, deres hjerte med din sande frugt, at de i alle ting maa søge din ære, din Salvedes tjeneste, dine og din Salvedes undersaatters gavn og gode.

Udbreed dine vinger over Hans Kongelige Majestæts krigsmagt til lands og vands: vær en gloende muur omkring dem, en mægtig beskyermelse for dem, gik med dem i striden, vind for dem seieren, og lad deres hænder arme styrkes af dine hænder, du Jacobs mægtige.

Forbarme dig over dette fattige land, og over dem, som sukke og raabe til dig. Glæd os dog engang efter de dage, du haver plaget os, efter de aar, vi have seet saa mange slags ulyk-

ter. Tænk paa vor jammer og elendighed, tænk paa vore smaa, hvis engle altid see dit ansigt i himmelen, lad dem bevæge dig til medynkt, som fordum de i Ninive! vi have syndet, det tilstaae vi, ja vore synder ere flere, end at vi kan tælle dem, men ere de derfor flere, end at du io kan tilgive dem? du haver dog ikke forglempt at være naadig, din miskundhed er ikke ude. Dine tilsagn kan ey have faaet ende, siden de vare til slægt efter anden. Skynd dig, skynd dig, Herre! lad din barmhertighed komme os tilforn; thi vi ere blevne meget tynde. Bevar os herefter fra krig og blodstyrtning, fra pestilentse og smitsomme syger, fra vandfloder og ilds-vaade og lad det blive derved, at vi paa nogen tid have forsøgt alle disse plager. Virke en sand omvendelse i alle syndere! beviis naade til alle omvendte! ræk lægedom til de syge, giv din frygt til de levende, din Ånd til de døende! deel brød med alle hungrige, trøst med alle bedrøvede, forsvær med alle forladte! und alle enker din beskyttelse, alle faderløse dit værgemaal, alle fattige din undsætning! du haver engle nok, at ledsage de reisende, velsignelser nok, at lykfsaliggjøre de handlende, hielp nok, at redde os alle: See i naade til denne stads mange huusvilde borgere, sem have villien men ikke evnen til at bygge! Du

selv har lagt vor stad i aske, du selv faaer at reyse den af asken; thi uden du bygger den, da arbeide de forgieves, som bygge derpaa. Lad os aldrig forglemme det ærende, i hvilket vi, denne dag, ere forsamlede, at erklende dine retfærdigheds domme, der aflædde saa mange af os nøgne, at tilbede din uendelige naade, der, da du kunde have ødelagt os alle, skaanede dog nogle. Lad den ild, der fortærede vore boliger, gjøre os bange for den anden og evige, i hvilken de træer som ey bære god frugt, skulde kastes. Ach! at vi herefter maae gjøre frugter, som høre til omvendelse, og staae opfyldte med retfærdigheds frugter, der skeer ved Jesum Christum, Guld til ære og lov! Lad os hver dag betale dig de løfter, som vi denne dag gjøre dig, saa skal denne dag føde mange gode og glade dage affig. Men behager det dig, vor himmelske Fader! anderledes, da skal dog vore forrige-dage engang faa ende, naar vor sidste dag bliver den beste, og du, vor Guld! hielper os at ende vort liv i troen, da vort lives ende skal møde med troens ende, som er sielens salighed; samme vilde vor troes begyndere og fuldkommere, vor saliggjørelses Fyrste, af naade unde os, for sit navns skyld, i hvilket allene det er givet os at blive salige. Amen i Jesu navn Amen.

Psalmer til Fro-Prædiken:	
For Prædiken:	
Ah levende Guld! jeg	15
Efter Prædiken:	
Litaniet	17
Seg raaber fast, o	58
Høymesse, for Prædiken:	
Af dybsens nød raaber	88
Fader vor udi himmerig	81
Nu bede vi den Hellig	3
Efter Prædiken:	
Litaniet	17
Et trofast herte	36
Seg lofter høyt op	64
Lølv-Prædiken, for	
Prædiken:	
Breden din afvend	13
Efter Prædiken:	
Litaniet	17
Udi min angst og nød	68
Aftensang, for Prædiken:	
Udi din store vrede	13
Nu bede vi den Hellig	3
Efter Prædiken:	
Litaniet	17
Seg beder dig min	21
Mit haab og trøst, og	33

Confirmations-Bønnen.

Gvide og almægtige Guld!
 vor Herres Jesu Christi
 og vor Fader! af hvilken al fa-
 derlighed kaldes i himlene og
 paa jorden: Vi bøye knæ for
 dig, og tilbede din faderlige
 fierlighed, med hvilken du hid-
 indtil haver elsket, og hrefter
 vil elske os. Dine velgiernin-
 ger ere flere, end at vi ret kan

tælle dem, og større, end at vi
 nok kan takke for dem. At vi
 leve er din godhed, at vi have
 et liv, bedre end dette, i vente,
 er din miskundhed! du oplø-
 rer os idette liv til det andet,
 som din Søn fortiente os, og
 did din Aand veyviser os. Vi
 vare neppe indkomne i verden,
 før du rensede os ved vandba-
 det i ordet, af den besmittelse,
 vi bragte med os; du lovede
 at være vor Fader, at annam-
 me os, som din Søns brødre;
 du gav os din Hellig Aand til
 pant og forsikring om din kjer-
 lighed, og den, de helliges ar-
 vedeel, der for os er til beste
 hos dig. Vi lovede derhos, at
 forsage din og vor fiende, at
 sbye alt, hvad der kan være
 stridigt mod din are og vor sa-
 lighed. Du haver holdt dit
 løfte, thi vi finde dig en mage-
 løs Fader indtil denne dag
 Men hvorledes vare lofter ere
 efterlevede, sligt er dig allene
 best bekiendt; thi vel vide vi os
 at være syndere, men du veed
 dog flere og større synder med
 os, end vi selv vide.

Da vi forbandt os til dig,
 imod at du virkede troen i os og
 gav Aanden til os, vare vi
 endnu spæde og umyndige, vi
 vidste ey engang forskiel imel-
 lem vor høyre og venstre
 haand, dog var det dig behage-
 ligt, at vi endskönt som smaa
 børn skulle komme til dig; thi
 du vilde forsikre os om den ret,
 som vi, af din naade, have til
 himmeriges rige, saafremt vi ey

selv forsømme slyg saliggjørelse, og gjøre os uværdige til det evige liv.

Men som din godhed er uden lige, saa er det billigt, at dig derfor skeer taksigelse offentlig i den meentighed, hvilken din Søn med sit dyrebare blod saa dyre haver betalt; det er nødtigt, at hvad dig er lovet af dem, der en selv forstod, hvad løfte andre paa deres vegne gjorde, igientages af samme, naar de vide at forklare deres hjerter tanket, og desmeere kunde forbinde dem til sig selv; du vor Guds vinder ære derved, thi endog den lov, som du bereder dig af de umyndiges mund, forsmaaer du ikke; de bestyrkes i troen, og bindes med des fastere baand til dig: Wi opbygges ved at høre, hvorledes de kunde-gjøre rede for det haab, som er i dennem.

I slygt ærende have adskillige af dine børn, denne dag, her været forsamlende, og en allene godtgiort, at de ere oplærde om din villie og dine velgjerninger, efter Guds ord og den uforandrede Augsburgiske Confession, men endog have igientaget det forbund, som af dem i den hellige daab er indgaaet med dig; giv! at deres hjerter, efter denne dag, aldrig henfalde til nogen eller noget, uden til dig allene, og det som er dig velbehageligt!

Hjelp dem at betænke hvad naade du i den hellige daab beviste dem. da de, der vare fødte i synden og derved for-

tlente døden, bleve ved igiensfødselen, saaledes befriede fra begge deele, at synden kan en fordømme dem, og døden ikke skade dem, naar de selv en vilde modtvilligen synde, og evindeligen døe! Hvor stor var en din godhed, der forsikrede dem om Børnens udkaarelse, is hvorvel du havde langt bedre børn i din eeneste evig-fødte Søn, i de hellige engle, som alle ere dine børn, endstønt ikke din Søns brødre! Du haver lodtaget dem, ved daaben, i dine børns herligheds frihed, forsikret dem om dit faderlige hjerter, berettiget dem til det evige liv og livets krone, gjort dem til de helliges medborgere og dine huus-egne; hvad større naade kunde du yde til nogen? hvad større godhed kunde de vente af dig eller nogen?

Hørre! lær dem at betænke, hvor grundløs din godhed er imod dem, at begræde, hvor lidt de have skønnet paa saadan din himmelske velgerning: Lær dem at anklage sig selv, som overtrædere af moders lov, som de, hvis hjerter tanket paafund have være onde af deres ungdom op, i det de ofte have vandret paa deres hjerter veye, og efter deres øyes siind, hvor ilde end deres hjerter og deres sine iblant beviste dennem: giv dem altid at erkjende og fortryde saadanne vildfarelser, stridende imod din villie, og imod deres saa helligens til dig gjorte løfter!

Din

Din naade haver sparet den-
nem til denne tid, at de kunde
i din menigheds paahør igien-
tage hvad tilfagn du imodtog
af dem, den tid de bleve rense-
de formedelst vandbadet i or-
det; lad dem alle deres livsdage
arbejde paa at holde saadanne
løfter, samt med bavelse og
frygt, for nogenfinde at bryde
dem, forarbejde deres egen sa-
liggjorelse! Udret i dem det,
at de vilde tiene dig, som hellig-
ger deres villie; virke og, at de
kunde udrette hvad du vil, og
de selv her vilde, saa forfrem-
mer du deres gerninger; og,
efterdi de uden din Søn kunde
flet intet gjøre, saa lad ham bli-
ve i dem, og dem blive i ham,
at han og de maa være eet, li-
gesom du og han er eet, paa det
de ved ham maa kunde, hvad
de af dem selv i ingen maade
kunde! Vær deres ungdoms
tugtemester, saa lade de en alle-
ne af at gjøre ilde, men lære
endog at gjøre vel; saa skyde
en allene den forfrænklichkeit
der er i verden, men legge des-
foruden vind paa, i deres troe
at bevise alle christelige, dig vel-
behagelige, og dem selv bestan-
dige dyder, at de maa blive
hellige templer og rene boeli-
ger for din Aand, som afstoede
dem i daaben, og er stedse villig
at dele sine gaver med dem

De have nu frivillig, og
i alles vor paahør, tilfagt at
forsage dievelen, af hans væsen
og alle hans gerninger: hjælp,
at sligt gaær dem aldrig af

glemme! Lad dem med et
fuldkomment had, hade alle di-
ne fiender, som deres sieles og
deres saligheds fiender! For-
byd du, Fader! at de nogen-
finde skulle give dievelen rum,
enten at gjøre hvad han vil,
eller høre efter, hvad han raa-
der: Thi hans væsen er bedra-
geligt og strider imod deres
frelse, hans gerninger ere
skændige, og sigte til deres for-
dervelse. Lad dem ikke falde i
de fienders haand, af hvilken
du haver forløst dem, men
hielp dem, at tiene dig i hellig-
hed og retfærdighed alle deres
livsdage! Løber end satan,
som deres modstandere, om,
saa vil du dog hindre, at han en
opsluger dem; giv dem deres
forstands oplyste øyne, paa det
hans anslag ikke skal være dem
ubekjendt, ræk dem troens
skjold, at de i samme maa slutte
hans gloende pile! giv dem ef-
ter din herligheds riigdom, at
de blive mægtelig bekræftede,
formedelst din Aand, i det ind-
vortes menneste, at din Søn
maae hve formedelst troen i
deres hjerter, saa at han, som
er i dem, er større, end den,
der er i verden og imod dem;
saa vorde de stærke, og dit ord
bliver saa i dennem, at de over-
vinde den onde.

End have de forbundet sig
til at troe paa dig, din Søn,
din og din Søns Hellig Aand!
hielp dem at betale saadant des-
res løfte hver dag, at troe paa
dig af ganske hjerter, og aldrig
slippe

slippe den troe, der engang er overantvordet de hellige, men følge den, som en urygkelig, uforanderlig og uigienkaldelig sandhed, der er det evige livs ord, og veyviser dem til det evige liv! lad dem kiende, at de aldrig kunde gjøre bedre, end give noye agt paa samme ord, hvilket, siden det skinner som et lys i en mørk sted, saa skinner det ind i deres hjerter til din Søns herlige kundskabs oplysning; Det oplyse deres forstand, hellige deres villie, raadføre dem til alle deres gerninger! Lad det, at de have kaldet dig Fader, minde dem om den ære, gode børn skyldte til saa god en Fader! det, at de have tilbedet din Søn som en HErrre, vedligeholde den frygt i deres hjerter, hvilken fromme tienere bør bære for den HErrre, der er himmelens og jordens HErrre! det, at de tilbade den Hellig Aand minde dem, hvorledes de bør følge hannem, til at vandre i al sandhed og paa dine veje! Lad dem derhos aldrig glemme, hvorledes de i dag have soret, og bør saaledes holde, hvad de have soret, at de hver dag bevare din retfærdigheds domme.

Dine tienere have ved haands paaleggelse velsignet dem, og indbudet din Hellig Aand, at formeere sine gaver over dem og i dem: HErrre, tag aldrig din Hellig Aand fra dem! vegier dem, som dine handers gerninger: udræk din haand

at styrke, hielpe og forsvare dem imod alle deres aandelige fiender, og lad ingen rive dem af sin haand.

De have nu erkjendt dig offentlig for deres Guld, samt godtgjort, at de ey ere uvillende om dig, din villie og dine velgerninger, hvorudover dem skædes adgang til din Søns hellige legeme og hans dyrebare blod i det højværdige alterens sacramento. Lad dem aldrig, uden vel prøvede og vel beredte indfinde sig til sligt saligheds maaltid, men betænke, hvad de der nyde, og hvad udgangen vil blive, saafremt de møde der, som uværdige gæster. Tfer dem selv rette bryllups klæder; danne dem saaledes, som du vil have dem, og lad dem saa imodtage dit huusets gode og din tempels helligting, som de der agte at leve og døe forsikrede om, at lodtages i din himmel og herlighed, i din ære og salighed; gjør, at de ikke nogensinde glemme, hvorledes du haver givet dem rum i dit huus, et navn bedre end sønners og døttres; hielp dem hver gang de betræde dine forgaarde, at findes i dit huus, som dine huus-egne, samt inden og uden for det, at kunde kiendes for dine sønner og døtre; Din saliggjørende naadetugte og oplære dem at forsage ugudelighed, og de verdsflege begierligheder, at leve tugteligen, retfærdeligen og gudfrygteligen i denne verden, som de

der vente og ere forvissede, at lide evindeligen vel i den anden! thi naarde tænke paa dig deres Skabere i deres ungdom, da vil du tænke paa dem til det beste her og hifset i tiden og i evigheden.

Hjelp os alle, saavel gamle som unge, saavel forældre som børn, saavel huusbønder som tyende, at betænke og begræde, hvor liden tak vi have ofret dig for din naade, beviist os i den hellige daab, samt hvor flet vi have betalt dig de der af os giorte saa dyre løfter; din gode Hellig Aand føre os herester, til at sige alt, hvad dig mishager, men holde fast ved dig allene! især, lad os aldrig ved et ryggesløs og forargeligt løbnet, ved ord, der enten stride imod din aabenbarede sandhed eller mod al sømmelig ærbarehed, forarge nogen af de små og unge, der kan være om os; thi da maatte vi forvolde ey allene vore, men endog deres sieles evige fordervelse.

Strid med og for din stridende kirke, hvis lemmer de ere, som denne dag offentliggen have aflagt deres troes-bekendelse. Dit hellige ord og dine hønyverdige sacramenter blive hos os, uden ringeste forandring, indtil verdens ende, at vi, ved begge deele, maa stedse komme dig jo nærmere og nærmere!

Din Salved vor allernaadigste Arve-Fætte og Konge, Kong Christian den Syvende,

vare og bliv velsignet af dig, nu og herefter i denne og den tilkommende verden: lad ham høste frugten, endog af denne dags forretning, saa at han i alle dem, der have fornyet deres daabes løfte, maa finde gode og lydige undersaatter, som vide, at enhver, der frygter Gud, skal ære Kongen.

Byd liv og lykke, byd held og hæder, byd alt dit gode at være hos og over Hendes Majestæt, vores allernaadigste Dronning! Hendes vore stadfæstes i din frygt! din villie være Hendes Majestæts villie, og lad aldrig af at give hende nye beviis paa din guddommelige kjerlighed!

Lad, o Gud! Hans Kongel. Høyhed Kronprinsen, samt Hs. Høyhed Prins Friderich med hans Høye Gemahlinde, og de Kongl. Princesseer finde, hvert trin degaacr, dig som ledsager, og din miskundhed som bestiermelse! boe du i deres hierter, og lad dem hvile i dine arme!

Gjør vel imod det ganske Kongl. Arve-Huus, forleene det med din naade, og formere dine velsignelser over det!

Antag dig den ganske Christenhed! handthæve og forsvare disse riger og lande, samt hver indbygger i dem! giv os fred med dig! bevar os fra smitsomme syger, men især fra den synd, der besmitter vore siele! deel brødet ud til alle hungriges munde! gyd trøsten ind i alle bedrøvedes hierter! din

haand vørge alle enker, faderløse og forladte! dit øye gaae for de rensende! din velsignelse følge de handterende! dit helige ord omvende syndere! din uendelige barmhertighed be-naade de omvendte! gjør, at de syges sieler maa lide vel, og viis de i troens døendes sidste suk veyen til dit hierte! giv os alle mere end vi have bedet om, samt mere end vi forstaae at bede om! bevar og vor ganske aand og siel og legeme ustraffelige indtil vor Herres Jesu Christi tilkommelse! Amen, i Jesu navn, Amen.

Fader vor, du som ic.

Psalmer for Confirmationen.

I Jesu navn skal al vor 52

Eller:

Kom Gud Skaber 63

Efter Confirmationen.

Mit barn frygt den 61

Eller:

Gud Fader udi himmerig 68

Hierte-Suk og Bønner om Poenitentse, samt for og efter Skriftemaal og Alterens Sacramentes Annamelse.

Om Syndernes Forladelse.

Hierte-Suk.

Ah! min Jesu! jeg maa klage, At jeg slet er fra dig vendt! Ah! min Jesu! see tilbage; See! jeg er paa

dødens skrent! Moses tavlet, lovens stene, Støder sig mit hierte paa, Herrens bud-ords himmel-grene I min jord en rod vil faae! Men naar Moses lader høre Trusel, torden, død og band: Eger at han mig vil føre Ned til de fordømtes stand, Da for lovens vidst og svæbe Krumpes jeg med strig og skraal, Og vil til min Jesum løbe, Som er troens rette maal, Ja jeg ønsker, Gud vil lave Det med mig i verden saa, At mig Moses maatte ave, Jesus legge plaster paa.

Bøn.

D! hellige og retfærdige Guld; en Guld, som ikke behager det ugudelige væsen, som hader den ugudelige siel, og er deres fiende, som ere misgierningsmænd, og gjøre ilde; du, som haver vederstiggelighed til de blodgierrige og falske; du, som forderver dem, som tale løgn, og den, som er ond, bliver ikke for dig; du, som haver alvorlig truet, at ville straffe dine hellige buds overtrædere: Du har jo gjort mig til eet af dine faar, som du søder, og kaldede mig til dit søfkes arvedeel, forløst mig med din kære Sønns dyrebare blod; ja haver ladet mig høre dit ord, og vide din villie, derfor skulle jeg billig elske dig over alting af ganske hierte, siel og sind, og fremstille mit legeme til et levende, helligt og dig velbehageligt offer; og tiene dig alle mine lives-dage i hellighed og retfærd

retfærdighed; og ikke stikke mig efter denne verden, men forvandle mig formedelst mit sinds fornyelse. Men jeg haver desverre været ulydig: har ikke frygtet eller elsket dig: har vel vidst din villie, men mig ikke stikket derefter. Jeg har, af mit klods og blods fordervede egenstabs, syndige art og natur, verdens forargelse og djevlelsens tilskyndelse, i mange maader grovelig syndet og mig forset, hvormed jeg dig, min Staber og mit livs opholder, haver til brede og straf opirret.

Derfor haver du og med al rette ikke forstaaet mig, men med din haand rørt og revset mig, hvilken straf og revselse jeg haver vel fortient og noksom givet dig aarsag til. Saa-dant kiender jeg og bekiender det af hiertet. Du est retfærdig, vi maa skamme os: ja skamme maa jeg mig i mit herte, efterdi du seer ind i de lønlige vinkler og vraaer, randsager hierter og prøver nyrer. **ØErre!** gik ikke til dom med din tiener, thi din brede er ulidelig, som du truer syndere med: Dersom du vilde tilregne synden, **ØErre!** hvo kan da blive bestandig? o barmhertigheds Fader, og al trostens Gud, hos hvilken der er megen naade og barmhertighed, du som er ganske naadig, af stor taalmodighed! hvis godhed himmelen og jorden er fuld af; tænk paa din barmhertighed, som haver været

fra verdens begyndelse, og udslæt alle mine misgierninger, formedelst din store og ubegribelige godhed og overflødige naade.

Og, efterdi jeg har intet, hvorpaa jeg mig kan dristelig forlade, hvormed jeg for din domstoel kan bestaae, paa det jeg ikke skal blive til skamme, uden allene din kiære Søn **Jesus Christum**, og hans dyre værdshyd og fortieneste, hvormed han mig fra synden frelst og forløst haver; saa forer jeg da hannem, i hvilken du haver god behagelighed, frem for dig, og stiller hannem dig for øyne, som en midler og talsmand imellem dig og mig for din strænge dom. See til hannem, kiære Fader! hvorledes han har ladet sig saargjøre for mine synders skyld: See til hans uskyldige igiennemstungne hænder, som have arbeddet for mig; see til hans igiennemstungne fødder, som for mig haver gaaet saa mangen tung og bitter gang. Giv agt paa hans saargjorte side, af hvilken, saasom af min saligheds sunde og sande kilde, der udslød blod og vand til at rense og aftoe alle mine synder. See! hvor piinlig er han paa sit hellegelegeme, for mine synders skyld, plaget og slagen! tænk paa hans jammerlige og ynkelige gestalt og stikkelse, udi hvilken han sig paa korsset, som den rette og sande ypperste præst, for mig har opofret:

vær mig naadig, og lad mig nyde hans fulde forsikring og noyagtige betaling, evindeligt godt ad!

Fornye mig og, formedelst din Nands kraft, at jeg bliver et nyt menneske, og faaer lyst til dine bud, at jeg paa det indvortes menneske bliver ved din Nand stærk i troen, kierlighed, haabet, ydmyghed, sagtnodighed og taalmodighed, paa det at Christus kan boe i mig formedelst troen, leve i mig formedelst kierlighed, styrke mig formedelst haabet, saa jeg aldrig bliver til skamme, men opholdes til det evige liv! Amen.

Naar man vil gaae til
Skriftestolen.

Hjerte-Suf.

Søde Jesu! sielens læge,
See! og lad dig dog bevæge Ved min sielens dybe saar! Ved dit sielens saar bitter nøy! Ved den flod som fra mit øye Af mit hjertes kilde gaaer! Men om mine saar og sukke Kan dit hjerte ey oplukke, Da, o hjerte Jesu! see Til din' egne saar og sprække, Og de grumme dødens bækte, Hvor du selv leed trang og vee, Saa skal du mig vel husvæle, Og saa trostigt til mig tale: Jeg vil hele syndens saar! Aldrig skal du finde smerte I det dybe saaret hjerte, Naar jeg legger saar paa saar!

Bøn.

Hørrer, Jesu, allerventligste Frelser! du som i dit hel-

lige ord har tilsagt alle bødferdige syndere, og dem, som komme frem for dig med sønderknusede hjerter, din naade og mistandhed. Jeg arme elendige menneske kommer nu med en besværet samvittighed til din naadestol, falder ned paa mine hjertes knæ, og bekiender for dig alle mine synder, som ere flere end haar paa mit hoved, og beder i dybeste ydmyghed. Ach hjerte allerkierreste Hørrer Jesu! afløs mig af alle mine synder, og tænk aldrig mere paa dem i evighed. Doe min syndige siel med dit allerseligste blod, og lad mig finde naade for dit allerseligste ansigt; og som jeg nu ved din tjeners haand, i dit navn vil lade mig afløse af alle mine synder, saa beder jeg i dybeste ydmyghed, vær du med din tjeners ord; og sig selv dit hellige og kraftige Amen, og lad mig finde den trost i min siel, at min samvittighed maa renses, min siel trostes, og jeg iglen hos dig komme i naade. Dette giv mig, o allersødeste Jesu! for dit alledyrebareste blods skyld, Amen.

Bøn, efter Afsløsnings Annammelse.

Allersødeste Hørrer Jesu! hvor ventlig har du ladet tale til mig ved din tjener: frygt dig ikke, og vær ey mistroetig, vær frimodig, dine synder ere dig forladne! Ach, Hørrer,

Herre, dine underlige gierninger ere store, intet er at ligne imod dig. Hvor er saadan en Guld, som du er, som forlader synden, og tilgiver de overblevne af sin arvedeel deres misgierninger? derfor ophoyer min siel dig, min Guld, og min aand glæder sig i min Frelser.

Saa stadfæst nu, Herre Guld, dit ord i evighed, og forleen mig din hellige naade og bistand, at jeg stedse maa erindre mig om den dig gjorde tilfagn: hade det onde, elske det gode, og blive bestandig i et kristeligt levnet og omgængelse, indtil mit sidste endeligt. Bønhor mig, o Jesu, for dit blods og din døds skyld, Amen.

Naar man er kommen af Skriftestolen.

Hjerte-Suf.

Hvad tak skal jeg udøse Til dig, min Herre Guld? Som ved dit sendebud For mig har vildet løse Min udnyds fangestrik, Samt hjerte-vee og mode Med syndens straf og brøde, Hvormed jeg bunden gik. Med lovsang at opklinge, Som det min pligt tilhør, Og din miskundhed bøn, Er jeg for svag og ringe, Tak-offer af min mund Skal dog behagligt være, Naar jeg det kan frembære Af villig hjertes grund. See, hjertet er da rede At yde dig sin pligt, Og med aarvaagen digt Din ære skal udbrede; Thi du mig trøster, at Min synd, som var bedreven, Er og

i himlen bleven for Christi Skyld forladt.

Bøn.

O allerkiereste Herre Jesu! du som aldrig haver nægtet dem din godhed og miskundhed, som kommer til dig i en sand bødferdighed, og ydmyge sig for dig: Jeg siger dig lov og tak af inderste hjerte, at du atter ved din tiener har sagt mig qvit og fri fra alle mine synder; ach min Herre Jesu! min siel er nu vel tilfreds, og jeg er vis paa, at jeg nu igien er dit kiere barn, og hos dig i naade. Ach! saa regier mig ogsaa i mit gandske tilbagesktaaende levnet, formedelst din Hellig Aand, og lad mig aldrig glemme denne din store barmhertighed, at jeg ikke igien falder i de gamle synder, men før mig ved din naade, at jeg holder det, som jeg dig nu haver tilfagt, uryggeligen, til mit livs ende, og bliver en uopløselig og uadskilt green paa dig, du sande livets træ; hvilken kunde bære frugt til din ære og herlighed: det giv mig, o allersødeste Jesu! og forlæn mig roelighed, for din store kierligheds og barmhertigheds skyld, Amen.

Bønner for Alterens Sacramentes Annammelse.

Førend man gaaer til Nadveren.

Hjerte-Suf.

Prød dig med din zür og smykke, Kiere siel, du
P 6 Jesu

Jesu brud! Før dig i dit gyl-
denstykke, Gak til din Forløser
ud! Lad din troes lampe bræn-
de, Og i blus og lue staae, At
du kan fra verden rende, Og
til brude-salen gaae. See, din
brudgom aabenbares, Og hans
kierlig hiertelaug I hans nad-
vere forklares, At han har til
dig behag. Vil din Kiortel dig
bestiæmme, Vil din lampe
helde ned; Beed og suk, saa
virk han fremme Alting i din sa-
lighed, Dig retfærdighed skal
pryde Som et høytids klæde-
baand, Ja i troens glands
frembrøde, Styrket af hans
ord og Aand. Du tør dig
derfor ey skamme, Naar din
JEsus pryder dig, Thi da skal
du vist annamme Livets føde
værdelig.

Bøn.

Hørre Jesu Christe, min sie-
les troe Hørde og Biskop,
du som haver sagt: Jeg er li-
vets brød, hvo som æder af
mig, han skal ikke hungrer, og
hvo som troer paa mig, han skal
ikke tørste evindelg: jeg kommer
til dig, og beder dig ydmygelig,
du vilde mig, formedelst en sand
troe, berede, og giøre mig til
en værdig giest til det himmel-
ske maaltid: Du vilde føde
mig, dit arme saar, i denne dag
paa den grønne eng, og lede
mig til det første livets vand;
du vilde for dit navns skyld ve-
derqvæge min siel, og føre mig
paa retfærdigheds stier; du vil-
de giøre mig af naade værdig
til dit bord og himmelske maal-

tid; og din Kierligheds- og
naades-kalk oven-fuld for mig
iskenke. Jeg arme saar kom-
mer til din føde, til din spise,
til dit livets-brød, og til de
levende vandkilder: O sande,
føde, himmelske brød, opvæk
i mig en aandelig hunger og
hellig tørst, saa at jeg skriger ef-
ter dig, som en hiort skriger
efter det første vand.

For alting lad mig hiertelig
angre og fortryde mine synder,
og isfor mig troens rette bryl-
luvs-klædning, ved hvilken
jeg kan fatte og nyde din helli-
ge fortieneste, og at jeg samme
klædebon maa fast beholde og
bevare, at jeg skal ikke være en
uærdig giest. Giv mig og et
ydmygt og forligeligt hierte
mod min næste, at jeg gierne
tilgiver og forlader, hvad no-
gen kunde have gjort mig imod.
Dyrk og udryd al bitterhed
og sündstabs rod af mit hierte:
og plant derimod i min siel
kierlighed og barmhiertighed,
at jeg i dig kan elske min næ-
ste og alle mennesker.

O du rette og sande paastes-
lam, vær du min sande spise,
lad mig nyde og æde dig, med
hiertelig angers og ruelses bit-
tre salt, og med et helligt bød-
færdigt levnets usyrede brød.
Jeg kommer, Hørre! til dig,
beladt med megen stor ureen-
hed, og fører frem for dig et
urcent legeme og siel, fuld af
spedalskhed og vedsinggelig-
hed, værdiges mig at rense og
reengiore, Der dit hellige lege-
me

me var taget af forset, blev det indsvøbt udi et reent lin-fløde: Giv Guld, jeg maatte dig med saa reent et hierte annamme og optage, saa det dig kunde være takkeligt og velbehageligt! D! at jeg dig med hellig andagt maatte omfavne, og dig i min kierlighed indvikle, og salve dig med et sønderknuset hiertes og angerfuld aands bittere myrrha, det himmelske brød, som skulde til afmindelse indlegges i pagtens ark, maatte udi guldene røgelse-kar annammes og legges: Giv Guld, jeg ogsaa maatte annamme og bevare dig i et reent hierte!

D min HØrre! du har jo selv sagt: de stærke og karste have læger ikke behov; men de syge og de som have vndt; ach! jeg er ogsaa syg, jeg behøver dig, som min himmelske siele-læge. Du har sagt: Kommer til mig, alle i, som arbejnde og ere besværede, alle i, som ere syge og plagede: jeg vil vederqvæge eder. D HØrre! jeg kommer beladt med mange synder, tag dem fra mig, læt mig naadelig af den store og tunge byrde; jeg kommer som en ureen, rens mig: som en blind, oplys mig: som en fattig og elendig, gjør mig riig paa min siel: som en fortabt, opsig mig og opleed mig: som en fordømt, gjør mig salig. D JESu! min sieles yndeligste og allerkierefte brudgom, lad mig lade af at have behagelighed til mig selv, og kielne for mig selv. Annam-

me mig til dig, ja udi dig, og afvend mig bort fra mig selv; thi udi dig bekommer jeg en sand friehed, uden dig er jeg aldeles ufrie og en træ!; udi dig lever jeg, i mig selv døer jeg; udi dig er jeg retfærdig, i mig selv er jeg ligesom idel synd, og med al urettslighed, skam og skændsel beladen; udi dig er jeg salig, i mig selv er jeg idel fordommelse.

D min himmelske brudgom! kom til mig, jeg vil ledsage og føre dig i mit hiertes kammer, der vil jeg kysse dig, paa det ingen skal mig forhaane og bespotte. Forcer og giv mig din kierligheds sødhed, det salige og evige livs lugt, din retfærdigheds smag, din venligheds skønhed, din godheds kierlighed, din ydmygheds prydelse, og din barmhiertigheds frugt. D min himmelske læge, jeg fører til dig en død siel, gjør du den sund igien; et hierte, som er tomt af alle retfindige og christelige dyder, opfyld du det med din naade, med din Ånd, med din kierlighed, med din sagtmødighed, med din ydmyghed og med din taalmodighed. D søde livsens brød, spis mig til det evige liv; saa at jeg i evighed ikke hungrer eller tørster: D dig har jeg suldkommen nøyagtighed, du est mig alting, bliv du evindeligt i mig, og lad mig blive evindeligt i dig, efter dit ords og forjættelses lydelse: Hvo som æder mit kiød, og drikker mit blod, han bliver i mig,

og jeg i hannem, og jeg skal opvække hannem paa den yderste dag, Amen.

Bøn, naar man gaaer hen at annamme Sacramentet.

D Herre! foreen mig med dig efter dit løfte og tilsagn, og virke i mig alle gode gierninger, og bliv saaledes med mig, at jeg evindeligt bliver i dig, Amen.

D Gud, min hjælper og beffiermer! til dig haver jeg sat mit haab og tillid, derpaa vil jeg nu nyde og annamme min giensløfers, Jesu Christi, sande legeme og blod, udi hvilket mig er tilstaaet alle mine synders forladelse, og at min troe hermed skal fornyes og styrkes, og jeg med hannem skal blive foreenet, og som et levende lede-mød blive udi hans aandelige legeme indplantet, og der udi blive bestandig indtil enden, Amen.

D Herre Jesu Christe, dit hellige sande legeme, som haver lidt den bittere død for mig, og dit hellige uskyldige blods dyrebare liggendefø, med hvilket jeg er kjøbt og igienløst, som er udgydet for mig til alle mine synders afstoelse, det spise mig nu, søde, bevare og føre mig til det evige liv, og give mig alle mine synders forladelse, Amen.

Hjerte-Suk og Bøn, naar man ved Alteret annammer Jesu sande Legeme.

Hjerte-Suk

D it sande legem, Jesu sød! Lad trøste mig i liv og

død, Mod verdens svig og syndens gnist, Mod helvedes glød og satans list: Min svage troe og det styrke skal, At jeg er i dit naade-val, Og du forened er med mig Dit legems lem evindeligt!

Bøn.

Bor Herres Jesu Christi legeme, som for mig er givet i døden, styrke min troe, til min siels og legems bevaring til det evige liv! Amen.

Hjerte-Suk og Bøn, naar man annammer Jesu sande Blod.

Hjerte-Suk.

Ach Jesu! lad dit sande blod, Som flød udaf dit hjerte-rod, Omcirkles i min siel og sind, Og strømme dybt i hjertet ind, Ved troens kraft til salighed, Som ved din død er mig bereed, At paa den frelse, du mig fandt, Jeg have kan et arvepant.

Bøn.

Bor Herres Jesu Christi blod, som for mig er udgydet til alle mine synders forladelse, styrke og opholde mig i troen til det evige liv, Amen.

Hjerte-Suk og Bøn, efterat man har annammet det hellige Nadverens Sacramente.

Hjerte-Suk.

Min siel, hvo er dog den, som dig saa tierlig føder, Og med sit aadne bryst og rene hjerte

hierte møder? Hvad er dog det for mad, som nu dit kiød og blod Med kraft bespiser saa? hvad er det for en flod, Som hiertet overalt med liv og lyst omrinder? Hvorved sin kierlighed i alle aarer finder! Det er jo visselig, korsførste Jesu! dig, Som med dig selv har holdt et maaltid her med mig? Driigdoms store dyb! hvi vilde du en regne Dit manna mere ned? hvad er det høit at tegne, At du, Gulds evig Son, selv vilde værebrød, Som uafsevighed leed aldrig hungers nød. Hvi vilde du saa høit den ringe jordens drue Betsigne, at man der livagtig kunde sue Dit rene hierte-blod? min siel den staaer i brand, Og leder smaalig, dog ei dette finde fand! I guldet kunde du dit billed' lade trykke, Og hænge paa dit bryst, som deilig guldens stykke, Med kunstig demantspil du kund' i perler hængt Dit liflig contrasfey med rosenblod omsprængt! Men, ach! det kunde mig saa ganske lidet nytte, At jeg din lignelse udvortes kunde slytte, Fra lem til anden i det allerbedste guld, Seg blev indvortes dog af synd og ondskab fuld! Hvad gavned' det min siel, om jeg end fik at æde Ansalden himmel-man? og om jeg kunde vade Min syndestæred siel med klippe-sprungen vand, Om jeg en Jesu brød og blode-kilde fånd? Du derfor vilde mig, o søde Jesu! give Dit eget kiød og blod, som

for mig skulde blive En hellig spise til at rydde siel og krop Fra verdens luste-mad og synde-vædster op! Saa deler du din kraft til mine svage lemmer, Og slangens hoved hos mit hierte sonderklemmer! Dit sande kiød og blod mit reene maaltid er, Hvor du dig ganske selv i kierlighed frembær! Og var det en dig selv, da kunde jeg vel æde Et slagtet paaafte-lam, og mig i skygger glæde: Men du togst skyggen bort, og sagde selv: det er Mit legeme, mit blod; der er en skygger her. Lad andre noyes med din tilfagns bare skygge, Og deres salighed og troe derpaa opbygge; Men det er glæden, som mig ind i hiertet gaaer, At jeg min Jesum selv i sacramentet faaer!

Bøn.

Svenlige, kierlige, søde, hierte allerkierefte Herre Jesu Christe! dig takker jeg af mit ganske hierte, at du mig med dit hellige legems og blods kostelige og dyrebare spise og drik saa naadelig og rigelig har spiset og vederqvæget. Hvo er jeg, Herre! at du mig uværdige har gjort værdig til at æde ved dit bord? Jeg takker dig for al din kierlighed og trofasthed: for din manddoms annammelse; for din hellige fødsel; for dit hellige og naaderige evangelium; for din døds-kamp og blodige sveed; for al din hellige lidelse; for dine slag; for din forsmædelse; for din bespot-

bespottelse og bespyttelse, som du med saa stor taalmodighed leedst; for den skarpe og hvassse torne-krone, du bar; for dine vunder og saar; for al din pine og smerte; for din modige graad og taarer; for dine sukke; for din angst; for din korsfæstelse; for din ynkelige død, og for alle dine velgierninger, som mig derved ere forhvervede; for lovens fuldkommelse; for syndernes forladelse; for den nøyagtige forsikkring og fuldkommen betaling, som er gjort for mine misgierninger; for den forligelse, som er skeet med din himmelske Fader; for den retfærdighed os er stienket og forhvervet; for den helliggjørelse, som os er skeet formedelst den Hellig Mand; og for det evige liv; udi hvilke velgierninger du mig, formedelst troen, har gjort deelagtig, og ved dit legems og blods dyrebare pant udi sacramentet derpaa forsikket. Hvorledes kunde du dog give mig et hoyere pant paa din kiærlighed, og en større forsikkring paa min forløsning, end syndernes forladelse og det evige liv.

Giv, at jeg aldrig mere forglemmer din store kiærlighed; men stedse og uden afstædelse betænker din hellige død og pine. Dit hellige legeme og blod hellige mig, benedide og velsigne mit legeme og siel, og bevare mig fra alle synder. O min igienløser og saliggjører, lev du i mig, og jeg i dig:

Jordriv af mit hierte al udyd; behold og besid du mit hertes huus allene. Min arme og fattige siel har, som din brud, med dig trolovet, og du har som hendes brudgom, trolovet dig med hende i al evighed, saa at hun er bleven en dronning, og har bekommet dig, alle kongers Konge, til sin brudgom: hvorledes skulde hun da igien gjøre sig til en tjeneste-pige, og tiene saa mange synder og saa megen ureenhed? Hvorfor skulde hun da ved syndens forføngelighed og ringhed tage skade paa sit adelstak og store frihed, og gjøre sig selv uværdig til saadan kongelig samfund, og til at være saadan en kongelig brud?

Smyk og pyrd min siel med aandelige pyrdelser: med den himmelske deuslighed; med en fast troe; med en brændende kiærlighed; med et levende haab; med den ædle ydmyghed; med en hellig taalmodighed; med en andægtig bøn; med en venlig sagtmodighed, og med en inderlig og hertens forlængsel efter dig allene og efter det evige liv: saa at jeg altid, enten jeg æder eller drikker, sover eller vaager, lever eller døer, maae have en venlig samqvem og omgiængelse med dig. O! Herre, at du hos mig og i mig, og jeg hos dig, maa i dig, blive evindelig, maa stedse med dig æde og drikke, om dig tale og sange,
og

og uden afladelse paa dig tænke: og i denne troe maa hensove, og paa den yderste dag glædelig opstaae, og indgaae til den evige fryd og glæde.

Ugentlige Morgen- og Aften-Sukke og Bønner.

Morgen-Suk og Bøn om Søndagen.

Morgen-Suk.

Nu staaer jeg op i Herrens navn, Min Fjellers Jesu kjerlig favn Med naade mig omarme; O! Hellig Mand i hjertet mod, Og med din kraftig naades glød, Dig til alt godt opvarme! Lad ordet læres reent og ret, Lad alle satans smugesæt, Som avn og sve bortdrive: Giv Kongen lykke, raad og mod, Lad hver en Achitophels blod Forbandet evig blive. Giv disse riger fryd og fred, Lad ret og skiel alt blive ved, Og daglig blomster bære: Lad mig, o Gud! i denne dag I tanker, ord og al min sag, Dig hjerteknyttet være. Tag mig og mine vel i agt, Dving kjædets baade list og magt, Som er mig fast om borde; Saa frygter jeg ey noget stød, og ey hvor snart i liv og død Det end vil aften worde.

Morgen-Bøn.

Jeg siger dig af inderste hjerte lov og tak, min him-

melske naadige Guld og Jader, ved Jesum Christum din kiere Son, at du mig i denne forgangue nat, af din høyberømte overmaade barmhertighed, fra den onde fiendes list og praktiker, og fra al uslykke og skade, paa legeme og siel, ved din stærke bestiermelse, ganske saderligen haver bevaret; Og derhos raaber jeg fremdeles til dig af min ganske siel, at du vilde mig og alle mine denne dag med din haand bestierme fra synd og skam og uleylighed naadeligen bevare, og med dine hellige engle slaae en vognborg omkring mig, at mig intet ondt vederfares, og at de ugudeliges hænder ikke røre mig.

Ledsag mig, o! Herre, paa dine bud=ords rette stie, og gjør alle mine veye sætte, at jeg for dig maa vandre ustraffelig, og glore din villie med al lyst og redebonhed. Afvend den onde fiende, den forargelige verden, og mit eget fordervede kiod og blod, at jeg ikke af demnem bliver overfaldet, eller i synden imod min samvittighed besvaret, og derover forsvilder din naade. Men at mit hjerte og sind, min forstand og villie, og alle mine idrætter og tanker, maatte henvendes til din guddommelige ære og tjeneste: Og om jeg endstønt af menneskelig skræbelfighed med nogen brøst bliver overilet, saa tag dog ikke din naade fra mig, og forfast

fast mig ikke derfor slet med alle; men hold mig fast ved din guddommelige haand, og opreis mig med din gode Nand: Bestyrk og grundfast mig i troen til enden. Dig skee ære og magt fra evighed og til evighed, Amen.

Aften=Sun og Bøn om Søndagen.

Aften=Sun.

Dagen nu sin afsked tager, Matten den af landet jager, Jeg vil knæle, Jesu sød, Og min bøn og til dig sende, At du til mig vilde vende Fred og sundhed, Liv og brød; Giv din kirke roe og glæde, Lad i Kongens sal og læde Ingen modgangs flygge gaae. Lad et hvert bedrovet herte, Og hver christes i sin smerte, Løs og lindring fra dig faae. Lad mig og, o Jesu! hvile, Frie fra synds og dødens pile, Tag mig i din' arme fat, Saa vil jeg i morgen siunge Denne lovsang med min tunge: Jesus var min soel i nat.

Aften=Bøn.

Jeg priser dig, Herre Gud, himmelske Fader, at du mig i denne forgangne dag, og min ganste livs-tid, saa rigeligen haver opholdet, og ved din guddommelige bestyttelse fra al ulykke og overmaade modgang ganste faderlig bevaeret. Besynderlig derfor, at du ikke haver ladet mig døe, eller omkomme i mine synder;

ikke heller ladet mig komme i dievelens vold og argelyst, hvilket jeg nok med mine mange og gruelige synder haver for-tient. O Herre! jeg er meget ringere end al din barmhertighed og troskab, som du mod mig, din elendige tiener (tjenerinde), af barndom op beviist haver, og endnu daglig faderlig beviser. Jeg beder dig derhos ved din eeneste og allertiereste Søns Jesu Christ sit bittere død og pine, at du vilde mig alle mine synder og misgierninger, som jeg i denne dag, med tanker, ord og gierninger, vidende eller uvidende, imod dig og dine hellige bud beganget, og dermed din retfærdige vrede optandt, og allehaande straf til legem og siel forskyldt haver, af idelnaade og barmhertighed tilgive; og mig fremdeles i denne nat med alle, som mig tilhøre, fra al skade og fare, naadeligen bevare. Udfrie mig fra den gruelige fiendes, satans tyranni og svig, at han ikke fører mig i nogen ulykke eller skade. Lad mig dit arme kreatur være din barmhertighed befaleet. Omgiv mig med din bestiermelse, at jeg maa legge mig ned, sødeligen og tryggeligen at sove, og ikke frygte for nogen forstrækkelse, ey heller for de ugudeliges storm, naar den brusar; thi du, Herre! er min skjold, du bevarer mig under dine vingers flygge. Hjelp, at jeg og alle

alle mine maa sunde sove, og glæde igien opvaagne, og med lyst og taktsigelse til vort arbejde fremtræde. I dine hændter befaler jeg, o! Herre, min aand, liv og siel, og alt hvad mig tilhører, i denne nat og altid, i navn Gud Faders, Søns og Hellig Aands, Amen.

Morgen-Suk og Bøn om Mandagen.

Morgen-Suk.

Dagen nu fra himlen rinder, Natten mig ey meere blinder: Lad, o! Gud, min Skabermand, Jesu naades sole-øye Gunst og glæde mig tilføje, I det taaget syndens land. Stin udi dit huus og kirke, Og vor salighed udvirke, Ved din Aand, vor Trøstermand. Glæd du Kongen! og forlene, At hans Arvesønnes grene Vidt i verden blomstres maa: Styrt hans fiende overende, Lad hver skalk og Judas rende, Til sin strikke snart at faae. Hjælp mig selv, min Guld, at finde Bøyn i verdens torned' ørk, Lad ey mørkheds engel binde Mig i lysters lænke-mørk, Giv mig bredet uden klage, Og foruden skam og spot, Slut i naade mine dage, Saa er alting vel og godt.

Morgen-Bøn.

Jeg takker dig, Herre Gud, himmelske Fader, af al min kraft og formue, at du

mig i denne fremfarne nat, under dine vingers skygge, sødeligen og tryggeligen haver ladet sove, og igien karst og sund opvaagne. Thi dersom du ikke havde været en skjold for mig, da havde jeg ikke kundet være frie for den onde aands beskaadelse, og andre utallige ulykker. Des takker jeg dig evindeligen; thi du est den alleeene, som min siel kan holde ved live. Fremdeles skriger jeg til dig af mit inderste hjerter grund, og beder dig ved din kære Søn Jesu Christi hellige menneskelige naturs annammelse og ærefulde opstandelse fra de døde, du vilde mig og denne dag, og al min ganske livs-tid, fra diavolens listige anløb, fra synd og fald, fra angst og nød, og fra al fare til legeme og siel, gods og ære faderligen bevare, og mine hændters arbejde, ja idræt og embede, naadeligen forfremme og velsigne.

Udbred din miskundhed over mig, og seer mig paa dine vinger, som en ørn fører sine unger og svæver over dem, paa det den onde aand ikke tør komme mig nær. Regier mig med din Hellig Aand, at jeg intet tænker, taler, eller tager mig fore, som kan være dine hellige ord og bud, eller mit embede og kald imod. Vend fra mig al ond lyst og fiodelige begjæringer, som altid stride imod sielen, at jeg ikke dermed besmitter med samvittig-

vittighed. Hielp, at jeg af-
 legger alle mørkhedens gler-
 ninger, og tager lysets vaaben
 paa, paa det jeg kan vandre
 ærligen, som om dagen, ikke
 i fraadserie og druckenstab, ikke
 i kammer og utugt, ikke i u-
 reenhed og skammelige gier-
 ninger, ikke i had og avind,
 men, at jeg kan føre mig den
 Hæere Jesum Christum, og
 tjene dig med et rent herte i
 hellighed og retfærdighed, som
 dig er behageligt. I synder-
 lighed bevar, o! gode GUD
 og Fader, min mund og min
 tunge, at jeg ikke dermed no-
 gen forager eller bagtaler,
 laster eller bestømmer. Lad
 skammelige ord og tefærdig
 snak være langt fra mig. Op-
 lad mine læber, at min tunge
 kan berømme din retfærdig-
 hed, og min mund forkænde
 din pris. O! Hæere, forbar-
 me dig over mig, og velsigne
 mig! Dphold mig ved din
 kraft og giv mig naade til,
 at jeg for din kærlighedens skyld
 gjør og lader alt hvad du vil
 have gjort og ladt: Herhos
 formaner jeg dig ogsaa, o! al
 naadens Fader, at du vilde
 forlene mig en christelig, on-
 skelig og lykkelig henfart af
 denne jammedal, naar min
 tid er kommen, at jeg haver
 ikke længere her nogen bliv-
 vende sted, for din eeneste og
 elskelige Søns Jesu Christi
 dyre fortieneste og vardskyld,
 Amen.

Aften = Suk og Bøn om
 Mandagen.

Aften = Suk.

Hav tak, o GUD, for denne
 dag, For sundhed, glæde,
 fred og mag, Tak ogsaa, naar
 dit rises snert Vil quiste mig,
 det er mig kiert. O! leg mit
 demants hiert i blød, I Jesu
 su blod og i hans død, Vrie
 det, og bey det i din haand,
 Bed din den gode Hellig Mand.
 Lad mig ey gaae til sovested,
 For jeg er vis, min GUD gaaer
 med: Din tempel og vor Kon-
 ges stoel, O! du retfærdighe-
 dens soel, Selv overskinne
 naadefuld: Vær mig og min'
 og hver mand huld; Skriv
 paa min seng og sove-træ:
 Her hviler han i Hærens læ,
 Hvis synd er skjult i Jesu saar,
 Han her en natte-hvile faaer:
 Der han slog verden af sit sind,
 Da lukte han sin Jesu ind.

Aften = Bøn.

Almægtige, evige GUD! jeg
 siger dig med mund og
 herte lov og tak, at du mig i
 dag af idel naade og barmhert-
 tighed, foruden al min for-
 tieneste og værdighed, fra alles
 haande skade og fare, som
 mig kunde hændes, besynder-
 lig fra en hastig og usforvaren-
 de død, fra sygdom og frants-
 hed, fra spot og skam, fra al
 ulykke til liv og sel, saa naa-
 deligen haver bevaret, og mig
 ikke i din billige og velforskyld-
 te vræde hlemføgt, men givet
 mig frist og tid til, alvorligen
 at

at ombende mig. Derfor er mit hierte glad, og min siel priser dig for al din godhed og barmhiertighed. Min tunge skal uden afsladelse tale om dig, og altid sige: Guld være storligen lovet! Jeg beder dig hierteligen, du vilde alle mine mangfoldige og grove synder som ere mig umuelige at opregne eller estertænke, med din kiere Søn Jesu Christi dyre rosen-farvede blod udslutte, og ikke mere tænke paa dennem. O Herre, skab i mig et reent hierte, og oplyls mig med din Hellig Aand, at jeg dagligen i mit levnet jo meere og meere maatte forbedres: Bend og din barmhiertighed til mig i denne nat, at jeg uden sorg og unyttig bekymring, ja foruden alle forgiengelige tanker sødeligen maa sove, og efter nødvendigt og naturligt roe og hvile, i morgen igjen til din tjeneste og til mit embeds kald fremtræde. Vær du imellem mig og alle mine synlige og usynlige fiender en gloende muur og værn. Vær du min vægter og bestiermer, min stold og faste slot, at mig ingen skade kommer nær. Bevær mig fra den helvedes natte-ravnens phantastie og uroelige forstræktelse og spøgerie, for onde drømme og uroelig vaagen, for spæte tanker og for al uleylighed. Lad mig ikke i nat eller i morgen forekomme onde og sorgfulde tidender, men lad mig høre aandeligt glæde og lyst.

Lad dine øyne stedse være aabne over mig, og lad mig med god helsen og sundhed igjen opvaagne, til din guddommelige majestæts ære og min salighed, for Jesu Christi vor Frelseres og saliggjørerens skyld, Amen.

Morgen-Suk og Bøn om Tirsdagen.

Morgen-Suk.

Nat, søvn og slum og seng far vel, det dages flux i offer. Til Bøn, til Bøn, min kiere siel, Suk til din Guld, og Trøster: O! lysens Fader, lysens soel, Med Gen og Aand tillige, See fra din høye himmel-stoel, Med til vort jorderige: Lad lyser i din kirke boe, Lad ordets lys og støtte Ledsave os i Christi troe, Til vi til himlen flytte: Op-lys du Kongens hiert og find, Hans sværd som lynild blive, Gjør hver hans fiende siunlig blind, En stadig fred os give: Lys og, o! Jesu, for min fod, At jeg skal ikke falde, Men at jeg varer kiød og blod For syndens sukker-galde, Lad dine engler mig ved haand Tgienenem verden lede, Ogudi sygdoms haarde baand Et plasser mig tilrede. Sid jeg saaledes leve maa, I hver en tid og-lykke, Jeg kan mod livets aften faae Det evig' livets smykke.

Morgen-Bøn.

Lovet være du, Guld, min Skaber, lovet være du, Guld,

Guld, min Frelser, lovet være du, Guld, min høyeste Trøst, som er min skjold og min saligheds horn, og min faste beskyttelse, som mig i denne forgangne nat atter for alle mine aandelige og legemlige fiender saa faderligen haver bevaret. Jeg beder dig paa det allerydmigeligste, du vilde og denne dag din godhed over mig udstrække, og opfylde mig med din barmhertighed, og fra synd og al ulykke naadeligen bevare. Omgiv mig, o! Herre, med din skjold, at den lede satan, eller nogen af hans anhangere, som paa alle sider stræbe efter min fordærvelse, ikke med al deres magt og idræt, list og anslag, indvortes eller udvortes, hemmeligt eller aabenbare, mig nogen skade tilføje. Hold mig fast i din frygt, at jeg ikke sonder, men at jeg stedse af hiertet elsker dig over alle ting, og min næste som mig selv, saa at jeg evindeligen maatte blive din tjener (tjenerinde) i det evige himmelske rige. Forleen mig naade til, troeligen og flitteligen, med al gudsfrygtighed, mit embede og kald at udrette. Lad mit arbejde, raad, ord, anslag, idræt og gjerninger af dig være velsignede. Velsigne mit brød og vand, mig udgang og indgang til din ære, og min timelige og evige velfærd. Bevar mig fra alle slemme sygdomme, og alt hvad mig til siel og liv skadeligt kan være.

Dg i besunderlighed vogt mig fra en hastig og brad død, og fra allehaande høit angaaende hiertesorg. Lad din Hellig Aand ikke nogen tid vige fra mig: Lad dine gode engle stedse være imellem mig og alle mine fiender, at de ikke faar rum til at legge en haand paa mig til det onde. Din velsignelse og naade være stedse og altid omkring mig, Amen.

Aften = Suk og Bøn om Tirsdagen.

Aften = Suk.

Gaf siel og tag dit regnes bredt, Gier overslag, og ey forgiæt Ti tusind pund at skrive, Som du fra Guld hver dag opbær, Som ey dit levnets traad affkier, Men spær dig ved live: Skriv om igten, og løset sluk, Dg sig, du har ti tusind suk I troen ham at yde. Kan det og ey i aften skee, Da sig, du vil i morgen see, Du kan dit herte bryde, Saa vil du tomme hvad du kand Af herte = suk og øynes vand; Men, o min Jesu lille! Du veedst, hvor haard den klyppe er, Hvor dybt at ondskaabs vande skier Ud den synde = tilde. Tag derfor dette aften = suk Til takke, og mit herte luk Fra verdens megen møye. I morgen skal du flere faae, Saa snart din Aand den banker paa, Dg vækker mig mit øye.

Aften = Bøn.

Lovet være dig, du himmelske

ste

fte Fader, ved Jesum Christum, og den Hellig Aand, som mig arme synder, af din overmaade godhed, denne dag paa alle mine veie og stier, ved dine hellige engles beskyttelse fra al skade og ulykke, som mig ellers kunde vederfare, faderligen haver bevaret, at den lede satan ikke med sin forgift, eller andre sine tusinde konsters peactriker, mig haver forderuet, eller med en hastig og uforvarende død nedlagt; at jeg ikke af hagel, lynild, torden, storm, eller andre ufordentlige hændelser, haver faaet nogen skade; at jeg ikke er selv nedfalden og slaget nogen lem sonder, at jeg ikke er bestad i spærds, ilds eller vands nød, eller ogsaa i mine fienders og andre onde menneskers vold og vrede. O! Guld, dette altsammen maa jeg allene din grundløse barmhertighed tilskrive, hvilken der er jo saa stor, som du er selv, den er saa stor, at den opfylder den ganske verden. Derfor vil jeg prise dig evindeligen, og ophøje dit navn, og aldrig forglemme det gode, som du mig beviist haver. Og efterdi jeg dig, o! retfærdige Guld, med mine grove og mange synder i denne dag, saavel som al min livs tid ofte haver forført, som du vel, o! Herre, selv veed; thi ingen ting er skjult for dig: Saa bekiender jeg for dig hermed det altsammen, og med

et sonderknuset og angerfuldt herte beder dig ganske ydmygeligen, du vilde ikke med mig din elendige tiener (tjenerinde) gaae i rette, eller mig mine synder tilregne, men de samme med din uendelige tierligheds og barmhertigheds naaderige kaabe skjule og bedække, og som en sky udslætte, ja kaste dem hen i havets dybhed, og aldrig tænke paa dem mere. Herhos raaber jeg af dybeste nød til dig, o! gode Guld, at du vilde mig ogsaa denne nat med dine hellige engle og himmelske vægtere omkringgive, og holde dine naadens øyne aabne over mig, paa det at min modstander den lede dievel ikke skal komme mig nær. Bevar mig som den øvstien: Skjul mig, med dine vingers skygge, at ingen gruelse, frøgt eller forstræfelse falder mig paa, men at jeg sagte og roelig maa sove, og min siel dog altid vaage til dig. Lad mig aldrig forglemme dig af hiertet, men lad mig igien i morgen sund og karst oppaagne, og med glæde til mit æmbede fremtræde. See: Herre, hvad heller jeg sover eller vaager, hvad heller jeg lever eller doer, saa hører jeg dig til; paa dig haver jeg sat al min tillid, du kan allene bevare mit liv, og mig med allehaande velsignelser opfylde, her timelig og der evindeligt, Amen.

Morgen-

Morgen=Suf og Bøn om
Onsdagen.

Morgen=Suf.

Du, min siel, thi soel er
Oppe, Straalerne paa
huset leer; Tænk, at du paa
Zions toppe Hærens naade-
straaler seer, Som dit hierte
skal oplyse, Klare dig fornuf-
tens mørk, Alle sorte trolde
kyse Til den fæle helved-ørk;
Gode Jesu, hold min tanke,
Til dit rene bud og ord, Lad
min siel i dag opsanke Naade-
smuler ved dit bord, Trost
mig, styrk mig, tag mig va-
re, Ved din egen gode Nand,
Verdens lyst, satans snare.
Blive fra min hu og haand.
Lad dit ansigts blide straale
Stinne paa din kirke ned, Du
for Kongen fuldt imaale Luf-
te, liv og salighed! Signe
landet, lad mig spale Synd
og sorg i Jesu blod! Og, naar
livets soel vil dale, Gjør da
dødens time god.

Morgen=Bøn.

Almægtige, gode Gld, efter-
di du i din lov alvorligen
dit folk Israël haver befalet,
dig hver morgen at gjøre et
brænd-offer: See, saa gjør jeg
ogsaa dig mit morgen-offer, og
giver mig selv dig ganske og
aldeles i vold, med liv og siel,
og alle mine indvortes og ud-
vortes kræfter: Gjør du mig
til et velbehageligt offer, som
er levende, helligt og velynde-
ligt. Lad mig være din eyen-
dom, og gjør med mig, lige-

som du vil, og best veed, hvad
dit navn kan komme til ære.
Tag fra mig alt hvad dig ilde
behager, og mig fra dig kan
vende: og giv mig igien, hvad
dig behageligt er, og mig kan
til dig omvende. Vær du min
mægtige bestiermelse, min styr-
ke, min klippe, min borg,
min befrier, og min salighed.
Vær du min hold imod snub-
len, min hielp mod fald, og
min høveste tillid; bevar og
regier mig i dag, og saalænge
som jeg skal være i denne jam-
merdal. Bevar min siel, for-
stand, fornust, sind og alle an-
slag, alle mine tanker, ord og
gierninger, min indgang og ud-
gang, min gang og stade, mit
leye og sæde, min digt og trangt,
og alt hvad jeg gjør eller lader,
at den onde fiende ingen magt
eller indgang til mig maa fin-
de: paa det at jeg saaledes i
dag og altid ved din kraft maa
blive beskyttet, ved din trofast-
hed bestiermet, ved din naade
trostet, og ved din salighed op-
holdet; og dig ikke allene i
dag, men altid og i evighed ære
og prise. Dette og intet andet
er min hiertelig begjær. D!
min allerkiæreste Hæere! Jeg
forlader dig ikke, førend du
velsigner mig. Din godhed,
o Hæere! være over mig, li-
gesaa som jeg haaber paa dig,
her timelig og der evindelg,
Amen.

Aften=Suf og Bøn om
Onsdagen.

Aften=

Aften = Suk.

Svilensstunden er i vente, Solen sættes meer og meer, Denne dag har Guld paa rente Hos mig, ogsaa andre fleer; Sundhed, styrke, liv og ære, Legges hver dag til min Sum; Glemmer jeg det, maa jeg være Ganste baade blind og dum. Fald du derfor ned og bøye, O! min siel, dit hjertes knæ, Løst dit troes vaade øye Op til Jesum, livets træ. Dig, o! Guld, ssee lov og ære For din naade denne dag, Evig du velsignet være, For jeg efter dit behag Fører sundhed med til senge, Og med god samvittighed Bag gardinet kan ophænge Al den sorrig, som jeg veed. Lad min synd udsløitet blive I dit blod, o Frelsermand! Lad min søvn mig styrke give, Væk mig udi helbreds stand. Sid din kirke i din skygge Altid maatte roelig boe; Kongens huus du selv opbygge, Siv det lykke, fred og roe. Lad enhver i dine arme Søvn og salig hvile faae! Døer mig sig Guld forbarne! Sov mit øye, sov derpaa.

Aften = Bøn.

S! almægtige Guld, som af nattens mørkthed gjør den klare dag, og atter af den lyse dag gjør den mørke nat, eftersom du i gamle dage dit folk Israet i loven alvorligen haver befalet, at man ikke alle- neste hver morgen, men endog- saa hver dag mod aften skulde gjøre dig et brænd-offer; saa gjør jeg dig og nu mit aften-

offer, og det ikke med lamme- kalve- eller bukke-blod, men jeg offerer dig mine læbers of- fer, og opløfter mine hænder til dig, ja jeg ofrer dig mig selv ganste til liv og siel, deslige- ske alle dem, som mig tilhøre, (hustru, børn, brødre, søstre, blodsforvandre) og alle troe christne, saavel som alt andet, hvad du mig af naade givet haver. Af din haand haver jeg faaet det altsammen; derfor, ligerviis som jeg haver alt det gode af dig, saa ofrer jeg dig det igien, og overgiver mig selv, og alt hvad mig tilkommer, din Guddommelige Majestæt til lov, ære og tjeneste; og beder dig ved din kære Søns Jesu Christi allerhelligste kors-offer, hvormed han os med dig ha- ver forligt, og gjort en fyldest betalning for alle vore synder, du samme min fattige gave og offer, ja mig selv ganste vilde tage til naade, og fremdeles faderligen fuldkomme og fuld- ende din godhed, som du paa mig haver begyndt og naade- lig bevare og beskyrme mig i denne nat fra den onde aands list og underfundighed, desli- geste fra al angst, forstræk- kelse og møysommelighed. Og efterdi jeg for dig ikkun alle- neste er en fremmed gjæst, og ikke kand vide min døds tid og naade, saa forleen mig, o Herre! din guddommelige naade, at jeg ikke usorvaren- des rykkes hen midt i mine synder; men forleen mig din

Hellig Aands naade, at jeg stedse og altid maa være vaagen og færdig til at offre dig igien min siel og liv i haand, som du mig givet haver, og at jeg saa udi en sand livagtig troe trostfug og frimodig, med fryd og glæde, til det evige liv maa saligen hensove, og at mit sidste ord og suk maa være det samme, som din kiere Søn sagde paa korsset: Fader, i din haand befaler jeg min aand! Ja, Herre Jesu Christe, annamme min siel, som du haver forløst, i dine hænder, Lad mit hensovede legeme faae hvile i sit sovekammer, indtil din salige og ærefulde aabenbarelse paa den yderste domme-dag, Amen.

Morgen=Suk og Bøn om
Torsdagen.

Morgen=Suk.

Farvel du hvile-søde nat, Dy klare soel, gjør dagen glat, Lad, hierte Guld, frembryde Din naade-soel; dit lys og lyst I dag mit herte, siel og bryst, Dg alt mit liv bepryde. Skin i dit huus og helligdom, Fryd Kongens huus, kast den-nem om, Der fred og sandhed hade. Udsø din Aands saa rige trost I alle christnes saar og brøst, Dg gjør dem himmelglade. Driv mig og føer mig til alt godt, Frie mig fra synd, fra skam og spot, Dg fra min siendes brede. Lad alle mine i din haand Dptegnet være; lad din Aand Paa rette vey dem

dele. Skriid saa, du dag, som aldrig meer Mit øye her i tiden seer, Fald hen i nattens slugge. Seg strider frem til himmerig, Min Guld at see ewindeligt, Derpaa min troe skal bygge.

Morgen=Bøn.

Herre Jesu Christe, som er det evige sande lys, retfærdighedens soel, oppangen af det høye, den skionne klarfinnende morgen=stjerne: I dit navn staaer jeg op: aarle vaager jeg til dig, aarle raaber jeg til dig, og takker dig hierteligen, at du mig i denne nattens mørkthed med din haand faderligen haver skilt, og ladet igien levende og karst til denne dags lys fremkomme. Kom mig, o du trofaste Frelser, i denne morgenstund med din uendelige naades=glands tilforn, og regier mig i denne dag i alt det, som jeg skal gjøre eller lade, efterdi jeg uden dig intet formaaer. Lad din barmhertighed bryde herfor, som den skionne morgenrøde: Lad din naade opgaae over mig, som en nyefalden morgen-dug, der udbreder sig aarle og vædsker landet. Ddu evige lys, oplys min blinde natur og for-mørkede hierte: Dg forleen mig med denne angaaende dag det rette troens lys, at jeg alle mine gierninger i dit navn christeligen begynder og lykkeligen fuldender, og ikke misbruger denne dags lys til synd og forsængelighed, ey heller

haver

haver nogen omgængelse med mørkheds ufrugtsomelige gierninger; men at jeg langt heller dagligen maa vandre, som et retsindigt lysets barn, og opvaagne af syndens søvn. Og om jeg endstiont er bestred i mørket, saa vær du dog, **H**Erre! mit lys. Din hellige uskylighed bestierme mig: din store marter og pine, som du for mig arme synder haver lidt, bevare mig: din bittre død styrke og trøste mig i al min nød: din hellige opstandelse og himmelfart aabne mig ved dødens mørke dal den rette dør til himlens frejdesal og herlighed, hvor du min trofaste Frelsermand, haver bereedt alle troe menneskers boelig, og alle mine bedrøvelses = taare skal afstryges. O **H**Erre **J**esu **C**hriste! hielp, at jeg udi samme himmelske glæde maa hos dig og alle fromme blive deelagtig, for din døds og pines skyld, og al din tierligheds skyld, Amen.

Aften = Suk og Bøn om
Torsdagen.

Aften = Suk

Paa vende = bakkens solen gaaer, Nu helder dagen, natten saae Et brunsort sabelklæde: Til hvile stunder alle mand, Den søde søvn for hver en stand Er ret en qvægsom glæde. Tak, søde Gud! for hver en stund Jeg haver levet glad og sund; Tak og for forsets time! Væg, hierte **J**esu! syndens byld, Lad satan ev for syndens skyld I drømme for

mig stime! Drag stul og stygge ved din magt **O**ppaa din kirke, tag i agt **A**l Kongens huus og stamme; Lad ey udi en hast og til Blandt nattens mørk' ulyk= tens piil **P**aa christine siele ramme! Lad mig og mine sove vel, Men tænk derhos, o tiere siel, Du skal i graven sove. **B**el= an: kom **J**esu, kom derpaa! **B**ed dig skal jeg af graven gaae, **M**in Gud at evig love.

Aften = Bøn.

HErre, hellige Fader, al= mægtige evige Guld! ligesom jeg haver begyndt denne dag med taksigelse, skriftemaal og bøn: saa vil jeg ogsaa fuldende denne dag med taksigelse, bekiendelse og bønner, og sige dig lov og pris, ære og tak, at du haver skabt, igien= løst, helliggjort, oplyst og trøstet mig, og ellers bevist mig allehaande store velgierninger. **M**angen en er i denne dag med stor elendighed og bedrøvelse hjemføgt: mig haver du af idel naade og barmhiertighed bevaret fra alt ondt. **M**angen en haver denne dag maattet leve i stor ufred og kummer: mig haver du af naade givet fred og roe, og dertilmed mit daglige brød. **M**angen en er forblindet, lemmelast, eller kommer i anden ulykke: til mig haver du udstrakt din naades haand. **M**angen en haver ved ildebrand mist sit huus og hjem: mig haver du, **H**Erre! bevaret fra sliig og anden ulykke. **H**vorfor jeg takker din **M**as=

leffet: Være være dig, o Guld, i det høye! thi al min næring, klæder, mad, drikke og al anden velfærd, og alt det, jeg haver og nyder, det haver jeg altsammen annammet af din naade; beder derfor, du vil ikke tage din grundløse godhed, din velsignelse, din Naad og naade fra mig, besynderlig i denne nat, nu mit legeme legger sig ned at hvile, og jeg selv ikke kan tage være paa mig, og det, som mit er. Vær du, fære Fader i himmelen, min Pleyemester og Skyts-Herre! Lad dine hellige engle holde vagt over mit legem, min siel, og alt hvad du haver betroet mig, at ikke diævelen, en heller onde mennecker kunde giøre mig skade. Bevar mig fra den evige fordømmelse, og de fordømmtes og ugudeliges nat; og om mit legem sover og hviler, saa lad, o Herre Gud! mit hierte og siel i og med dig vaage, for min eeneste Midlers Jesu Christi din Søns skyld, Amen.

Morgen-Suf og Bøn om Fredagen.

Morgen-Suf.

Frem til GUD med morgen-gave, Frem, min siel, og flux tillave Bønne-offer, kast dig ned, Med dit suf din Guld at ære, For din skiold han vilde være Udi nattens grusomhed: O min Jesu, lad det dages For min siel! lad mørket jages Ganste bort fra siel og sind, At jeg en min fod

skal sette, Hvor jeg kan min Guld forgiette, Og i synden blive blind. Lad din menighed sig glæde, At Gulds stoel og stadig sæde Er i hendes tempel sæt! Siv, at Lykkens soel vprinder Over Kongen, at han finder Veyen til din frygt og ret. Lad og mine timer flyde I din frygt, og lad mig lyde Dine bud-ord, lad mig gaae Rund forbi al synd og vaade, Livets aften i din naade Salig slutning engang faae!

Morgen-Bøn.

Ulmægtige, evige GUD vældige Herre over himmel og jord, livsens og ærens Herre! ved din evige naade ser jeg denne dags lys og denne morgenrøde; Siv, at jeg ogsaa paa den yderste dommedag med glæde maa see med alle troe christne retferdighedsens soel, Jesum Christum min Frelser, og komme til alle dine helgens og udvaltes salstabs dag. Jeg takker dig, at du denne nat ved dine hellige vægtere saa naadelig haver bevaret mit legem, min siel, og alt hvad du haver givet mig, fra en hastig og brad død, fra ildebrand, mord og anden nød; og beder dig hiertelig, du vilde ogsaa i denne dag naadelig bevare mig, med alt hvad du haver i dette liv forlenet mig; ledsag og regler mig, og bevar mig fra synd og skam; og forleen mig, til dit navns ære og min næste til gavn og velfærd, christelig at leve. O Herre!

fortlad

forlad mig aldrig med din trøst. Afvend fremdeles dyrtid, ildsnød, skadelig sygdom, skændelig og forsmædelig armod, synd og skam. Forbarm dig over mig, som en fader forbarmet sig over sine børn; lad mine synder være langt fra dig, saa langt som østen er fra vesten, ja saa høyt som himmelen er over jorden, lad din naade blive over mig. Giv mig hvad mig nytteligt er til liv og siel. Lad i dag opholde den onde tid, og lad komme den gode tid. Seg takker dig ogsaa af hjertet, at du haver taalmodighed med mig, og mangen gang haver givet mig godt for ondt: jeg haver ikke forskyldt det; men lovet være din barmhjertighed fra nu og indtil evig tid. Seg beder dig, lad i dag din velsignelse ikke vige fra mig: Formeer i os alle din naadegaver: Fornye i os din godhed, trofasthed og barmhjertighed, og lad ikke af at spare os. Velsigne mig og den ganske christenhed i dag og altid; thi paa din velsignelse ligger det altsammen, at hvem du velsigner, han bliver velsignet evindeligt. Trøst os og frels os fra satan og alt ont, at vi ved din hielp maa christelig leve, glæde os i Guld, og efter vor langvarige elendighed omfæder bekomme den evige glæde og salighed, ved de hellige guddommelige blods-draaber, ved den blodige angst-sveed, ved de hellige saar og sribler, ved

den bittere pine og død, og ved den seerrige opstandelse, som din allertiereste Søn Iesus Christus for os haver udoft, lidt, udstanden og fuldkommet, høyløvet i evighed, Amen. O Iesu Christe, Guds levende Søn, som haver forløst al menneskens sion, vær mig arme synder naadig, Amen.

Aften-Suk og Bøn om Fredagen.

Aften-Suk.

Aften-stienenen hisset tindrer, Hvad er det, som dig forhindrer, Søde siel, at ey din bøn ståer i andagts lys og lue, Oppe ved Guds himmel-bævre Og hans naade-throne sion? Søde Guld, jeg vil mig skynde, Iesu! tænd min siel i brynde, Hellig Aand, driv tanker hen, Som min siel til jorden trænger, Og mig om mit hjerte hænger, For at være verdens ven. Du, min soel, mit liv og lykke, Iesu, sielens himmelsmykke, Dig med Fader, Hellig Aand, Evig lov og ære blive, For i dag du vilde give, At mig alting gif til haand. Lad i nat din fred og sone Fra din høye himmel-throne Skygge Christi kirke om! Lad din værn og vagt bevare Kongens huus fra nød og fare, Styrk ham i din ret og dom: Lad og mig, O Iesu lille, Ey i mørket lide ilde, Giv mig søvn og sagte roe! Men naar dødens nat tilstunder, Skiul mig da i dine vunder, Lad mig døe i salig troe!

Aften-Bøn.

Min siel love HERren, og hvad i mig er hans hel- lige navn, min siel love HERren saa længe jeg lever, og siunge min GUD lov mens jeg er til! Thi det er en kostelig ting at takke HERren, og siunge dit navn lov, du Allerkjæreste, og forkynde din naade om morgenen, og din sandhed om aftenen! Derfor vil jeg dagligen prise GUD, og ikke heller opholde om natten. Jeg vil love HERren altid, hans lov skal altid være i min mund. Jeg vil ikke dølgge hans retfærdighed i mit hjer- te, jeg vil tale om hans sand- hed og salighed. O GUD! det er mit rette alvor af herttet, in- dertligen at prise dig: Om nat- ten tænker jeg paa dit navn, og ved midnats-tid takker jeg dig for din retfærdighed; thi din naade strækker sig saa vidt som stjerne gaae. Du er min GUD, og jeg takker dig, min GUD! jeg vil ikke lade af at berømme dig

Lovet være du, HERre, som allene gier underlige giernin- ger, og lovet være dit hellige navn evindeligt: Jeg priser dig for alt det gode, som du beviser menneskens børn; Og synder- lig derfor, at du mig arme syndige menneske denne for- gangne dag atter igien med din naade og barmhertighed haver kronet, med dine vinger over- skjulet, og for den helvedes jæ- gers mangfoldige pile, og fra

den syge, der skader om midda- gen, faderligen haver bevaret. O! hvor dyr og kostelig er din naade, min GUD! at alle bod- færdige syndere maa have en sikker tilflugt under dine vin- gers skygge. Send og vis mig i denne nat din godhed og tro- fasthed, som mig bevarer. Ud- bred din godhed over mig, og skjul mig i din hytte i den onde tid; forsvar mig hemmelig i dit paulun; beskyerm mig med din skjold, og lad min tillid væ- re under dine vinger, at jeg ikke forkrækkes af nattens gruelse, eller af pestilente, som slyver i mørket. Vær du min skygge og skjold i bedrøvel- sens tid; bevar min siel, og udfrie mig; lad mig ikke bli- ve til skamme, thi jeg troer paa dig. HERre! du er mit lys og min salighed, for hvem skulle jeg frygte? Du er mit livs kraft, for hvem skulle jeg grue? Derfor, om jeg end vandrede i mørkhedens dal, da vilde jeg ikke frygte for nogen ulykke, thi du er hos mig. Du er min faste borg og min stær- ke tilflugt. Til dig allene op- løfter jeg mine øyne, du som sidder i det allerhøjeste og dog anseer de elendige. See! li- gesom en tjeners øyne vogte paa sin herre, og ligesom en tjenestepiges øyne vogte paa sin frues eller hustrues hæn- der: saa seer og mine øyne paa dig, min Gud. I din haand befaler jeg mit liv og siel, og hvad mig tilhører.

Lad

Lad dine hellige engle leyre sig
trindt omkring os. Vær mig og,
at jeg er dødelig, og at mit lev-
net haver et vist maal, hvilket
jeg ikke kan overtræde, ey heller
forbigaae. Paa dit navn vil
jeg nu nedlegge mig til roe og
hvile, og lade mine øyne slum-
me. Oploft du over mig dit
ansigtets lys, at jeg maa ligge
tryggelig, og sødeligen sove i
fred; Thi du Herre hjælper
mig allene, at jeg under din
beskermelse og skygge boer
tryggeligen. Herre min Gud,
oplys mine øyne, at jeg ikke
hensover i døden. Lad mig og-
saa efter dette elendige og sor-
gefulde levnet skue dit ansigt
i retfærdighed, og mættes der-
af, naar jeg igien af jorden
skal oppækkes. Vær mig at
kiende livsens vey, thi hos dig
er al glædes fylde, og hos din
høyre haand er et evigt saligt
væsen, Amen.

Morgen-Suk og Bøn om
Løverdagen.

Morgen-Suk.

Morgenrøden sig udstræk-
ter, Solens straalere ho-
ved rækker Over stovne, mark
og eng, Som i aftes gik til
hvile: Op, min siel, til Gud
at ile, Op fra lyst og laden
seng! Væd dit øye, bank dit
hierte, Og med poenitentses
smerte Hen i morgenrøden gik
Eit din Jesum, lad ham være
Al din lovsang, bær ham ære,
Vær ham brystet fuld af tak.
Søde Guld, min lyst og glæde,

Naade-solens rette sæde, Tak
og ære være dig Al du dog i
nattens taage Med dit øye vil-
de vaage, Lyse freden over mig!
Styrk mig, lær mig, lad mig
blive Daglig trøstet her i live,
Bedre mig hver dag og stund,
Jesu! mig alt godt tilføye,
Giv jeg har et varsomt øye,
Paa mit anbetroede pund.
Lad din kirkes lystestage Være
ved med solens dage Paa den
hvalte himmel-vold: Vær vor
Konges liv og lykke, Geyer,
ære, lyst og smykke, Vær ham
baade soel og skjold! Hør dem
alle, som dig bede, Trøst dem,
som i angst sove, Glæd de
bange, gjør dem frøe, Som
er fast i sorgens snare, Guld
os alle vel bevare Fra samvit-
tigheds uroe! Tænk paa mig
og alle mine, Sid vi frem i
tiden trine Med en hiertens
synde-bod! Kom saa, Jesu,
fom at ende Tidens møye og
elende Med en time, som er god.

Morgen-Bøn.

Ah! du trofaste GUD og
Fader, at jeg dig tilfulde
skalde kunde love, og for alle
dine velgierninger takke, som
du mig min ganske livstid be-
viset haver, det staaer ikke i
min formue og kraft; thi jeg
er ikkun kiød og blod, som intet
andet end idel ondskab og synd
af mig selv kan forrette. Og
sandelig, dersom du i denne
nat ikke havde været min skjold
og bistand, saa havde diaveten
med mangfoldig list og svig
mig i adskillige maader forder-
et,

vet, at jeg ikke kunde have opstaaet karst og sund af min feng og leve. Men ved din naadige bestiermelse er jeg fra utallige ulykker og farer bleven bevaret, og beder dig ganske inderlig, du vilde lade mig ogsaa i denne dag være din naadige omhu befalet, og mig med Christi blod fremdeles fra siels og legems fare til det evige liv naadeligen bevare. Ach Herre Jesu! annam min siel i dine hænder, og lad dig hende evindeligen være befalet, Amen!

Aften-Suk og Bøn om
Loverdagen.

Aften-Suk.

Tiden skrider, dagen rinder, Solen daler, mørket blinder lysset med en aften-skye; Siel og hierte, møder begge, Takker Gld, i kan nedlegge Eder under Herrens ly! Bedder, lover, tegner sage Herrens mange naades dage, Regner dennem ien sum! Tænker, taler, sukker, raaber, Dyrer græder blode-draaber Før i falde hen i slum! Hierte Gld, jeg mig nedkaster, Og begræder alle laster, Som i dag bemestred' mig; Jesu, du dem undertræde, Lær mig ved din Aand at græde Over dennem hiertelig. Tak, min søde Gud og Fader, Som fra siels og legems skader Haver friet mig ved din haand, Lad endnu din store naade Frie mig ud fra nattens vaade Bed dit øye og din Aand! Viger bort, i synde-

drømme, Flyder ind, i glædestrømme, Fra Guds himle i mit sind! Waag, min siel, og lad dig ikke Drage ind i satans strikke, Naar at sønnen gjør mig blind! Sæt din kirke i dit øye; O min Gud! din naade bøye Hen paa Kongens høye huus, Jesu, med din arm afbrøde Deres arm som ondt vilnde; Satans verk og gierning knuus! Sak saa hen, min krop, at slumme; Dog, mens søvn din sands vil dumme, Skal min Jesus staae dig bi, Lyse paa dig fred og frelse, Giv volig søvn og helse, Og dig fra ulykke fri. Sov da, sov i Jesu arme, Viger alle verdens larme, Jeg er i min Jesu skjød! Han mig skal af mørket føre, Han min sidste søvn vil gjøre Salig, volig, sagt og sød.

Aften-Bøn.

Barmhiertige, naadige og meget miskundelige Gld og Fader! jeg siger dig af hertet lov og tak, at du ikke allene i denne dag eller forgangne uge, men og al min ganske livs-tid, fra al ulykke og skade paa legems og siels vegne, ganske faderligen og naadeligen mig haver bevaret. Og beder dig ydmiggeligen, du fremdeles vilde mig alle mine synder, som jeg ikke allene i dag og denne hele fremfarne uge, men ogsaa al min livs-tid haver beganget, videndes eller uvidendes, allene af idel naade tilgive, og aldrig mere tænke derpaa, men naadeligen og fa-

der-

derligen htelpe, at jeg af denne gamle fremfarne uge maa begynde et nyt christeligt levnet, dig til et velbehageligt og yndeligt aften-offer; O! lad mig denne tilkommende nat være din naadige og faderlige beskyttelse undergIVEN, paa det at jeg tryggeligen og sikker maa sove, og igien karst og sund, til dit navns ære, opvaagne. Og naar min time og dødens stund er forhaanden, da annam, o Herte Jesu Christe mig udi din bevaring; thi jeg er din, og du er min: o! hvor hiertelig glerne vilde jeg være hos dig evindeligt, Amen.

7) Reyse-Bønner.

En Reysendes Bøn.

Dalmægtige gode Gud! for hvis øyne vi stedse ere, i hvor vi gaae eller staae: du bevarer al vor indgang og udgang, og retter vore fødder paa den rette bane, at vi ikke snuble. Du førde din tiener Abraham af Chaldaernes land, og udi hans pillegriems-gang ufskadt opholdt hannem; du sagde til hans sønnesøn Jacob, der han inddrog i Mesopotamien: Jeg vil vandre did med dig, jeg vil føre dig herfra igien. Du ledsagede Israels Børn igiennem det røde hav, og igiennem den gruelige ujevne orken, og gif for dennem om dagen udi en skyestøtte, og om natten udi en ildstøtte: Jeg beder dig, du vilde og være med mig paa min reyse, og mig

bevare til lands og vands, dag og nat fra al ulykke og fare; og naar jeg haver forrettet mine ærender, da ledsag mig hjem igien med legems og siels sundhed. Eigesom du ved din hellige engel haver ledsaget den unge Tobiam, saa ledsag mig og paa alle mine veje og stier, paa det, at naar jeg med lykke kommer hjem igien til mit huus, jeg da med alle mine paarvønde maa have de større aarsag, dig, som min trofaste ledsager, at love og prise Desimidler tid befaler jeg dig alt, hvad jeg lader hjemme efter mig, og beder, du ville derover vogte og vaage, ville og lade mig finde det ufskadt igien, Amen.

Herte-Suf.

En fattig pillegrim jeg er, Som Adams synde-palter bær, Fra først jeg fik min vandre-stav Faa trin kun fra min fødegrav, Du lille barn du Jesu veed, Hvor tit min spæde fod den glead. Jeg har udi min ungdoms tid Siort reyse-pladsen skion og viid, Og meent, at verdens reyseklod Den havde ingen stød og od. Jeg tænkte tit, at honning flød, Hvor veyen grønneft faldt og blød, Da dog den slibrig var og slem I hænge-dynd at træde frem, Dog slav jeg vel, og gif forbi Ved Jesu gienveys trygge stie! Endnu jeg vandrer daglig dag, Alt som det er min Guds behag, Og søger lykke, hvor jeg kan, At nære mig udi

min stand! Sid jeg fra syndens veye maa I Jesu fodspor daglig gaae, Og fra ulykkens vaa- defald Bevares i mit lovlig fald. O Jesu lad din engle- hær Mig altid blive huld og nær, Sid alting vel i haande gaaer, Indtil mit reysepas jeg faaer Herfra til himlens hjem og boe, Saa har jeg naaet min reyse-roe.

Skibs-Bønner.

Naar man gaaer til Skibs.

O Herre Jesu Christe! du som, den tid du omgikkes her udi verden, stillede med et eeneste ord, efter dine disci- plers begiering, den gruelige storm og det brusende hav; du som ogsaa gif og vandrede paa det flydende hav, ligesaa vel som paa den haarde jord og tørre land: Du haver stabt alle ting, baade i himmelen og paa jorden og i havet; du er en Herre over alting, og raa- der ligesaavel udi havet som paa landet: Dig paakalde vi, og bede dig af hiertet, skin du for os i denne vor skibreyse og seylads, som en naadestjerne; vær du vor styrmand, ledsager og compas baade frem og tilbage, und os at komme udi en god havn, med heelt skib og holden reyse, søer og ledsag os did, som vi gierne vilde være, med sundhed og helbred. Bez- var os fra søerøvere, fra storm og uveyr, og al anden farlig- hed, paa det at vi altid kunde love og prise din uudsigelige

naade, godhed og barmhjer- tighed, du som allene hør al magt og ære til evig tid. Bøn- hør os, kiere Herre! for dit navns skyld, Amen.

Morgensignelse til Skibs.

Vor Fader, du som er en al- mægtig Gud og Konge, og med din nærværelse regie- rer over himlen, jorden og ha- vet, og alt hvís der er udi, dig siger jeg lov, ære og tak, at du mig i denne farlige nat trygge- ligen haver ladet sove og hvile: jeg er formeddelt din kraft ikke bleven forstrækket af nattens grumhed, af forstrækkelige stormvinde, som mig uforva- rende havde kundet omkomme og omkaste, ey heller for de grueligeølger, som mig so- vende uafvidende havde kundet opsluge; thi du er min til- lid, du Allerhøieste est min tilflugt, derfor er mig intet ondt veder- faret, og ingen plage er kom- men nær til mit skib, du haver befaleet dine engle om mig, at de have baaret mig paa hæn- derne, og mit skib haver ikke stødt paa nogen grund; thi du er hos mig i nød, derfor ha- ver jeg ogsaa paa dit løfte tryg- gelsen kundet sove, og nu med glæde bestue den skønne mor- genrøde og dagens lys, og mig over den bevægelige og om- svævende himmelske thrones underlige løb glæde og forlyste. Derfor siger jeg dig, evige Gud og Fader, lov og tak, og beder, at du vilde mig ogsaa denne til- kom-

Kommende dag med din bestier- melse bevare, at jeg med fuld- kommen fart i mit kald lykkes- ligen maa bortfare, efter dit hellige ords kaas lobe, og den- ne dag foruden al synd imod min samvittighed fuldende, paa det du i mig maatte blive, i mig boe, og din gierning i mig ud- rette, giv naade, at jeg foruden nogen dødsfare til siel og liv bliver bevaret, thi jeg overgi- ver mig udi din forvaring, mit legeme og siel, min gang og føde, min villie og raadslagen, min digten og tragten, min ud- reyse og hjemreyse, mit levnets ende, og alt hvad jeg er og for- maaer, du som er en evig Gld og Fader, høyløvet i himmelen og jorden og havet, Amen.

Aften-signelse til Stibets.

Bliv hos os HErre, thi da- gen er forløben, og det stunder til aften, og den mørke nat kommer an, derfor bliver vor fare stor og sørgelig; thi dersom du ikke bliver hos os, og med din klare glands viser os vejen, hvor snart er det da gjort med os? HErre, du som aldrig sover eller slummer, for- byd naadeligen, at vi ikke bruge natten til al synds og ondskabs dække; giv os naade, at vi med vores troe og tillid til dig al- tid, endog i den dybeste søvn, maa være vakkere og vaagne, paa det, naar du kommer og banker paa, vi da vores siels vaagende øye til dig maa op- løste, og efterdi du saaledes vaager og holder natte-vagt

over os paa sielens vegne, saa lad dig ogsaa vort liv og gods saaledes være befalet, at du jo (om vi endskiont af menneske- lig skrøbelighed paa vores vagt falde i utidig søvn) da faderli- gen lader os hvile, og selv saa- ledes være og blive vores aar- vaagne styrmand, at vi hermed formedelst den timelig søvn maa vederqvæges, og vores løb kristeligen fuldende; Der- paa kan vi os til hvile sagteli- gen nedlegge, og vore øyne lade slumme: Dine hellige engle, som du, menneskene til gode, gjør til vind, kunde vores reyse og dette stib lykkeligen drive, og med deres klare vinger vise os vejen, som vi skulle vandre, og vi ville dig for denne og al anden din barmhertighed love og prise, om morgenen din naa- de, og om aftenen din godhed forkynde, formedelst vor HEr- res og Frelseres Jesu Christi blodige sved og fortieneste, i den Hellig Aand, Amen.

Hjertesuk.

Naar jeg, o Gud, paa havet er Dgølge-ryggen giens- nemskier, Da kan jeg mig er- indre, At i mig selv der er et hav Ret ved mit dybe hjertes grav, Hvor stærke storme tin- dre, Dg tumler om ved dag og nat, Gaddog en stang derfor er sat, Som hver dog ikke kien- der, Hvordan det ulmer i min barm, Hvordan det pebler, naar jeg varm Af harm og vrede brænder, Hvordan be- tynnings storme gaar I mine

naarers lønlig vrage, Hvor frygt
udi mig vælter, Hvor blodet
rutter om min aand, Hvor pul-
sen pikker ved min haand, Til
hertet næsten smelter: Da
feer jeg salte taare-vand I gien-
nem øyet trille kand, At vise
mig den kilde, Som i mit bryst
sin udspring har, Hvor salt den
er, hvor suur og bar, Og hvor
den smager ilde! Da sukker jeg,
o Jesu! giv, At havet ikke skal
mit liv Med vold og grumhed
stække. Men skal jeg quæles i
en søe, Da, søde Jesu, lad mig
doe I synes hode-bække. Amen.

Naar man er i Havsnød.

Psalm 107, 23-32.

De som seyle paa havet med
stib, og bruge deres handel i
store vande. De have forfaret
Herrens gierninger, og hans
underlige ting i havet. Naar
han sagde, da oprørdes en stor
storm, som opløstede bølgerne.
Da fore de op mod himmelen,
og de fore ned i afgrunden, at
deres sieler fortvivlede af an-
gest, og de tumlede og ravede,
som en drukken, og vidste ingen
raad mere. Og de raabte til
Herren udi deres nød, og han
førde dem af deres angst, og
stillede stormen, og bølgerne
lagde sig. Og de bleve glade,
at det var bleven stille, og han
førde dem til land, efter deres
begiering. De skulle takke Her-
ren for hans misfandhed, og for
hans underlige gierninger, som
han gjør mod menneskens børn.
Og prise hannem hos meenig-
heden, og rose hannem hos de
gamle.

D hellige Fader, almægtige
Herre og evige Gld!
du som ikke allene stæbte
kreaturerne i begyndelsen men-
nesket til gavn og beste, men
ogsaa, efter vort stændelige
syndefald, ofte bruger dem til
at straffe mennesket med for-
synden, synderligen naar du
lader forfærdelig torden og
lynild høres af himmelen, og
gruelig storm og blæst opkom-
me over jorden og havet. Vi
arme syndere, som nu ere her
udi dette dit gruelige veyrlig,
storm og havsnød, bekiende, at
vi saare vel have fortjent denne
plage, og meget verre, om du
vilde handle med os efter din
strænge retfærdighed. Vi be-
de ydmiggeligen din barmhjer-
tighed, at du dog, efter din fæ-
derlige gode villie vilde være os
nu og altid naadig og barm-
hertig, og ved din guddomme-
lige almægtighed, og dit krafti-
ge ord stille denne forfærdelige
og gruelige storm og farlige
veyrlig, som endelig truer os
med undergang og ødeleggelse.
Bevar os med stib og gods, li-
gesom du bevarede din tiener
Noe, den tid den ganske ver-
den ødelagdes med vand udi
din retfærdige vrede. Herre!
hielp os, ligesom du hielp dine
discipler, den tid de vare udi
havsnød, eller vi forderves.
Er det, og din faderlige villie,
og vor tid er kommen, saa vi
endeligen skulle blive udi denne
havsnød, da bede vi, at du
naadeligen vil bevare og styrke
os

os i en stadig troe til dig, indtil vor sidste aandefang, og give os paa den yderste dag en glædelig opstandelse og det evige liv med alle dine udvalde børn! Dig, o Herre Gud, befale vi os med skib og gods, liv, siel og aand, og alt det vi have: hvad heller vi leve eller døe, da høre vi dig til. Dig skee lov og tak evindeligt! Amen, Amen.

Taksigelse, efterat man har endt en farlig Rejse.

Dalmægtige, evige, naadige Gud! himmelske Fader, du som haver befaleet at paafalde dig i al nød og modgang, og lovet derhos, at du naadeligen vil bønføre og redde os, saa vi derfor skulle takke dig: Vi have nu paa denne vor lange og farlige rejse været udi fare og nød, udi hvilken vi have dog formærket din naadige hjælp og bistand, i det du haver reddet og befriet os fra fare og fordervelse, saa at vi ved din hjælp ere komne hjem til vort huus, med lykke og beholden rejse, hvilken vi aldeles troe at være din gierning, og ikke er skeet formodest vor egen forstand eller forsynlighed. Hvorfor vi ydmygeligen og afhjerttet takke dig, o! du vor naadige hierte allertiaereste Fader, og bede, at du vil give os din Hellig Aands naade, at vi fremdeles kan findes taknemmelige, ikke allene med ordene, men ogsaa med et christeligt levnet og omgiængelse og tierligheds

beviisning mod vor fattige næste, dig til ære og pris, og vor næste til hjælp og trøst, andre til et godt exempel, os selv til vor troes øvelse og en god samvittighed: Dig, vor hierte fiere Fader, med din elskelige Søn og den Hellig Aand, skee evig lov og taksigelse, for denne og alle dine velgierninger, Am.

Bønner udi Nød og Sygdom.

En Bøn, hvorledes man skal sige til Gud i sin Modgang.

D! Herre Jesu Christe, verdens Frelser, og alle bedrøvede og angerfulde hjerter's eneste trøst, som imodstaar de hoffærdige og lover de ydmyge naade, og aldrig lader dem utrøstet, som af gandske hierte flyer til dig; Dig være tak, lov og ære i evighed, at du mig nu med dette kors saa faderligen hiemsøger og formaner. Jeg veed og troer, at du alting ret og vel forordner med dine troende christne, og stikker dem det alt til gode, hvad og hvorledes du det gjer med dem, enten det gaaer dem vel eller ilde. Jeg beder dig ved din grundløse barmhiertighed, at du udi mig vilde formeere troen og taalmodighed, paa det jeg ganske og aldeles giver min villie under din faderlige villie, og hvad du mig tilstikker at straffe mine synder med, jeg det

det altsammen med takfigelse antager, som dit faderlige riis og revselse, og derved mig ydmyger, retter og bedrer. Behold mig, o! trofaste nødhjelpere, Jesu Christe, udi din beskyttelse og beskyrmelse, gjør med mig efter din goddommelige velbehagelighed, at min lidelse og trængsel maa komme dig til loy, og mig til faldighed, Amen.

Hjerte=Suf.

Ah! hvi kan jeg aldrig lukke Hjertets dør for sorg og sukke, Dg en roelig time faar? Hvorfor ere mine dage, Meer end andres, fuld' af klage? Hvorfor skal jeg arme gaae Daglig spendt i korsets hilde, Dg i øyens taare trilde Sindets smerter i mit sklod? Hvorfor skal jeg ene velte Sorgens steen, som en vil smelte, Dm min graad som elven flod? Hvorfor er min angst meere, End som ellers ti og flere Skulde doe og daane ved? Hvordan skal min stakket aande Drages giennem vee og vaande I min suk-trangbrystighed? Søde Jesu, al min glæde, Al min trost i øyens væde, Alt mit haab i verdens sorg, Al min honning i min galde, Du min stav, naar jeg vil falde, Du min tilflugt, skjul og borg! Du vel vedst jeg suremuler, Naar du dig bag veggens stiuler, Fader, som du ikke seer, Dm jeg end maa meget døye, Lange modgangs=surer pløye I gienvor

digheders leer, Dog kan du i al min smerte, Dvæge mit halv-døde hjerte, Naar du viser mig en smil, Af dit ansigts blinde straaler, Da jeg meer end gierne taaler Hver døds-kierpet forse-piil! Thi jeg seer, at du mig prøver, Dg en tiden tid bevædrer, At du mig tilmaale kand, For en skaal=fuld øyne=taare, Af Glds himmel=væld og aare Tusind floder trøstes vand! D! min siel, saa lad dig tusse, Dm din Gld vil paa dig drønse Noger af en forrige regn! Naar du hjertets graad udtommer, Da til Gld i vand du svømmer; Al din sorg er naade=tegn.

Bøn ubi allehaande Drøvelser og Anfegtning.

D! barmhertige og naadige Gld, barmhertigheds Fader, og al trostens Gld! Jeg klager og bekiender for dig ganske ydmygelig, og med et angerfuldt og sønderknuset hjerte, at jeg ikke allene denne bedrøvelse og angst, men og meget større straf, med mine synder, vel fortient haver; derfore vil jeg bære din vrede, thi jeg haver syndet imod dig. Jeg bekiender og veed ogsaa, at du, Herre, mig denne angst og drønelse har tilstikket, og at den er kommen fra din haand. D! Herre, lad ikke din haand være for tung over mig, at jeg ikke forgaaer! Jeg vil gierne drikke den kalk, som du, min kære Fader, har for mig istykket; men

lad det ikke være din vredes men din naades kalk.

Betænk, kiære Fader, min svaghed og strøbelighed, straf mig ikke i din vrede, og tugt mig ikke i din grumhed: vær mig naadig, thi jeg er saare strøbelig: og brug ikke din magt imod mig, som er ikkun et forfløyet blad, og et tørt straae; jeg kan ikke taale din magt og din vrede; jeg frygter mig for din høye Majestæet, bøyer mit hertes knæ for dig og beder om naade; lad mig ikke omkomme og forderves i denne ulykke. O! Fader, dersom det er din villie, at jeg skal bære dette kors; saa suldkom da din hellige villie paa mig, ikke mig til fordervelse, men mig til beste, og til min evige salighed. Du har jo ikke lyst til vor ødeleggelse: Du har og ikke udsendt din kiære Son til at forderve menneskenes sieler, men til at frelse dennem. O kiære Fader, ophold mig under dette kors og i denne min trængsel og drøvelse. Du har saargiort mig, læg og forbind mig igien; du har dødet og ihjelslaget mig, gjør mig levende igien; du førde mig ned til helvede, før mig og op deraf igien: Lad din naades lys igien opgaae i mørket for mig, at jeg maa see min lyst paa din naade. Du har toet mine saar med skarp viin; forlindre og formild dem igien med din naades olie: Lad min svage troe, som en røgende hør eller tande, ikke udslukkes!

Sønderbryd ikke aldeles det forknuste rør!

Giv, at jeg ligesaavel i kors og modgang, som i medgang og gode dage, dig maa elske, og have den faste tillid til dig, at du vil endogsaa midt i største modgang, trængsel og bedrøvelse, beholde et faderligt hierte til mig. Styrk mit haab, at det ikke tvivler; og min taalmodighed, at den ikke er ubestændig, eller mistroster; gjør mig denne bittere kalk sund og sød, at jeg kan optage den af din haand, og paaafalde dit navn. O! kiære Fader, du har jo sagt: Kan og en moder forglemme sit barn, at hun ikke forbarmer sig over sit lillesøn; og om hun endskjøndt forglemmer det, saa vil jeg dog ikke forglemme dig, thi jeg haver tegnet dig i mine hænder. Disse dine ord ville du, Hørrer, tænke paa, og ikke forglemme. Bekræft og styrk mit haab og tillid til dig, kiære Fader, thi du haver sagt, at de skulle ikke bestømmes, som haabe paa dig: Hørrer! jeg troer paa dig, lad mig aldrig bestømmes!

Frels mig ved din retfærdighed; bøy dine øren til mig, og hjælp mig snarlig; vær mig en stærk klippe og et fast slot, at du hjælper mig. Thi du est jo dog min klippe og mit faste slot: For dit navns skyld vil du lede og føre mig: Du vil og drage mig af garnet, som de have stillet og stult for mig, thi du er min styrke. Jeg begierer dig

dig, **H**Erre! og har lyst til dig; derfor vilst du og bestierne mig. Jeg kalder paa dig; saa vil du og bønne mig. Vær du hos mig i min nød: rykke mig ud, og redde mig, og før mig til ære: Mæt mig med et langt liv, og vits mig din evige salighed, Amen.

En Bøn om et saligt
Endeligt.

D! allerkiæreste **H**Erre **J**esu, du est jo min styrke, min trost, min tillid, min Frelser, min **H**Erre, min ære og roes, paa den jeg troer, og den jeg afhiertet elsker; du est min glæde, mit slot og mit eneste haab. **D**! du livets Fyrste, kald mig til dig, saa vil jeg svare dig. See **H**Erre! du alle tings Staber, jeg er dine hænders gierning, du haver gjort mig af jord, med been og aarer haver du mig sammenføyet, ja du est død for mig, haver og i mange andre maader bevist kiærlighed og barmhiertighed med mig. Mæt mig din naades haand, byd mig at komme til dig, min **H**Erre, og forskyd mig ikke. Thidet er tid, at støvet kommer igien til jorden, og min aand opfaer til dig, min Frelser, som du har givet den ind i mig. Oplad for mig livets dør, som du mig lovet haver, der du for mig, ligesom en anden misdæder, hangde paa korsset, og sagde til roveren: I dag skal du være med mig i Paradis; da sagde du og tillige det samme til

mig. **D**! kom, kiære **H**Erre **J**esu, min brudgom, jeg har dig jo udi mit herte, jeg forlader dig og ikke, førend du indfører mig i dit herligheds huus. Du est jo min Frelser, som sætter mig til ære og opretter mit hoved, du est min salighed og min velsignelse. Tag imod mig, min Gud, efter din store barmhiertighed, som du togst mod roveren, der raabte til dig, da du skulde døe paa korsset, lad mig indgaae til dig i din evige salighed. See **H**Erre! her er jeg elendige, som den blinde paa veyen, og raader til dig: **J**esu, du Davids Son, forbarm dig over mig! Hielp, at jeg seer og stuer det evige lys. **D**! hvor klagede den gamle Tobias sig i sin blindhed: Hvad for fryd skulde jeg have, som maa sidde i mørket, og kan ikke see himmelens lys? **H**Erre! du eneste lys, uden hvilken ingen vitsdom, ingen sandhed, ingen forstand og ingen salighed er, oplys mine øyne, at jeg ikke sover hen i døden, paa det min siende ikke skal rose sig, at han har overmægtiget mig. Jeg er jo mæt og træt af dette liv, derfor klager jeg hos mig selv, og siger: **H**Erre, jeg er skrøbelig i **H**Erre, jeg er svag, mit liv tager af for bedrovelse, og min tid for suk, min kraft er falden for mine miægierninger, og mine been ere forsmægtede: Derfor kommer jeg til dig, **H**Erre, min læge; helbrede mig

mig HErre, saa er jeg helbredet; hielp mig, saa er jeg hiulpen: See, jeg troer paa dig, lad mig ikke blive til skamme, Am.

De 7 Kong Davids Poenitents-Psalmer.

Den 6 Psalme.

Ah HErre! straf mig ikke i din vrede, og tugt mig ikke udi din grumhed. HErre! vær mig naadig, thi jeg er strøbelig: Helbrede mig HErre! thi mine been ere forfærdede. Og min siel er meget forfærdet. Ah! du HErre, hvor længe? Vend dig, HErre, og redde min siel, hielp mig for din barmhertigheds skyld: Thi man tænker ikke paa dig i døden, hvo vil takke dig i helbede? Jeg er saa træt af suk, jeg bløder min seng den ganste nat, og væder mit leye med mine grædende taare; min stikkelse er salmet af sorg, og er vorden gammel, thi jeg haver angst allevegne. Viger fra mig alle misdædere, thi HErren hører min graad, HErren annammer min bøn. Alle mine fiender skulle blive til skamme, og saare forfærdes, vende sig tilbage, og snart blive til skamme.

Den 32 Psalme.

Salig er den, som overtrædelsen er forladt, den synden er skult. Saligt er det menneske, som HErren ikke

tilregner misgierninger, og i hvis aand er ingen falskhed. Thi der jeg vilde det tie, da vaansmøgtede mine been ved min daglige hulen. Thi din haand var dag og nat svar paa mig, at min vædske blev forvandlet til sommerens tørke, Sela. Thi bekiender jeg mine synder for dig, og skjuler ikke mine misgierninger. Jeg sagde: Jeg vil beklende mine overtrædelser for HErren, da forlodst du mig min synds ondskab, Sela. Derfor skulle alle helgene tilbede dig i rette tid, at naar der kommer store vandløb, skulle de ikke række til dem. Du est min bestiermelse, bevar mig for angst, at jeg kan prise dig ganste glædelig, naar jeg frelles, Sela. Jeg vil undervise dig, og vise dig veyen, som du skal vandre, og jeg vil have raad hos dig med mit øne. Værer ikke som heste og muler, som ikke ere forstændige, paa hvilke man skal legge tomme og bidsel, naar de ikke ville til dig. Den ugudelike haver mange plager, men den som haaber paa HErren, den skal misfandhed omkringive. Glæder eder i HErren, og fryder eder i retfærdige, og priser alle i fromme.

Den 38 Psalme.

HErre, straf mig ikke i din vrede, og revse mig ikke i din grumhed: Thi dine pile sidde i mig, og din haand trykker mig. Der er intet sundt paa

paa mit legeme, for din truen, og der er ingen fred i mine been, for mine synder. Thi mine synder gaae over mit hoved, og de ere blevne mig svære, som en svar byrde. Mine saar lugte ilde og flyde med røde, for min daarlighed. Jeg gaaer kroget og saare nedbøyet, den ganste dag gaaer jeg bedrøvet. Thi mine lænder fortørres aldeles, og der er intet sundt paa mit legeme. Det er bleven sygt og saare forstødt, jeg hylr for mit hertes uroelighed. Herre, al min begjæring er for dig, og mine suk ere ikke skjulte for dig. Mit herte baver, min styrke haver forladt mig, og mine øyens lys ere ikke hos mig. Mine venner og frænder holde sig fra mine plager, og min næste traadde langt bort. Og de, som staae efter min siel, sætte snarer for mig, og de, som ville mig ondt, tale hvorledes de kunde giøre mig skade, og omgaaes med idel svig. Men jeg maa være som en døv, og ikke høre, og som en dum, der ikke oplader sin mund. Og jeg maa være som den, der ikke hører, og som haver ingen gjen svar i sin mund. Men Herre, jeg bier efter dig, du Herre min Guld skal bønhøre. Thi jeg tænker, at de skulle jo ikke glæde sig over mig, naar min fod glider, da skulle de storligen rose dem imod mig. Thi jeg er giort til at lide, og min pine er al-

tid for mig. Thi jeg giver mine misgjæringer tilkiende, og sørger for mine synder. Men mine fiender leve og ere mægtige, de ere store, som mig hade uden skiæl. Og de, som giøre mig ondt for godt, sætte sig imod mig, fordi jeg efterfølger det gode. Herre min Gud, forlad mig ikke, vær ikke langt fra mig. Herre, som er min salighed! Skynde dig at hielpe mig.

Den 51 Psalme.

Guld vær mig naadig efter din miskundhed, afslæt mine synder efter din store barmhertighed. Toe mig vel af mine misgjæringer, og giør mig reen af mine synder. Thi jeg bekiender mine misgjæringer, og mine synder ere altid for mig. Jeg haver alleene syndet imod dig, og giort ilde for dig, paa det at du skal beholde ret i dine ord, og blive reen, naar du bliver dømt. See, jeg er født af syndig sæd, og min moder haver undfanget mig i synd. See, du haver lyst til sandhed, som ligger i skjul, du lodst mig forstaae din wiisdoms lønlighed. Afsløs mig med isop, at jeg bliver reen, toe mig, at jeg bliver sneehvid. Lad mig høre glæde og fryd, at de been bliver glade, som du haver sonderplaget. Skjul dit ansigt for mine synder, og udslæt alle mine misgjæringer. Guld,
skab

skab et rent herte i mig, og giv mig en nye vis aand. Forkast mig ikke fra dit ansigt, og tag ikke din Hellig Aand fra mig. Trøst mig igien med din hielp, og en frimodig aand opholde mig. Jeg vil lære overtrædere dine veje, at syndere skulle omvende sig til dig. Gud, du som er min Guld og salighed, frels mig fra de blodskyldige, at min tunge kan prise din retfærdighed. HErre, oplad mine læber, at min mund kan kundgiøre din priis. Thi du haver ikke lyst til offer, jeg vilde vel ellers give dig det; Og brænd-offer behager dig ikke. En angerfuld aand er det offer, som Guld behager, Guld forsmæder ikke et forrigfuldt herte. Gjør vel imod Zion efter din naade. Byg muurene i Jerusalem. Da skulle retfærdigheds offer behage dig. Brænd-offer og hele offer, da skulle man offere øren paa dit alter.

Den 102 Psalme.

HErre! hør min bøn og lad mit raab komme til dig. Skjul ikke dit ansigt for mig, bøn dine øren til mig i nød, naar jeg kalder paa dig, da bøn hør mig snart. Thi mine dage ere forgangne som en røg, og mine been ere opbrændte som en brand. Mit herte er nedslaget og tørt som græs, at jeg og forglemmer at æde mit brød. Mine

been hænger ved mit kiød for hylet og suk. Jeg er ligesom en rørdrum i ørken, jeg er ligesom en ugale i forstyrrede steder. Jeg vaager, og er ligesom en eenlig fugl paa taget. Mine siender forhaane mig dagligen, og de mig spotte svære ved mig. Thi jeg æder aske som brød, og blander min driik med graad, for din truusel og vrede, at du ophøiede mig, og kastede mig ned i grund. Mine dage ere borte som en skygge, og jeg visner ligesom græs. Men du, HErre, bliver evindeligt, og din ihukommelse stedse og altid. Gjør dig rede, og forbarme dig over Zion, thi det er tid, at du esthende naadig, og stunden er kommen. Thi dine tienere vilde gierne, at hun blev bygt, og saar gierne, at hendes steen og kalk tilredes. At hedningene skulle frygte for HErrens navn, og alle konger paa jorden dig ære. At HErren bygger Zion, og aabenbares i sin ære. Han vender sig til de forladtes bøn og forsmæder ikke deres bøn. Dette skal skrives for dem, som efterkomme, og det folk, som skal stables, skal love HErren. Thi han seer ned af sin hellige høyhed, og HErren seer ned af himmelen paa jorden. At han vil høre de fangnes suk, og løse dødsens børn. Paa det at de skulle prædike HErrens navn i Zion, og hans lov i Jerusalem. Naar folke-

ne komme tilfammen, og kongerigerne at tiene HERren, Han ydmyger min magt paa Beien og forstærker mine dage. Jeg siger: min Guld, tag mig ikke bort midt i mine dage, dine aar vare stedse og altid. Du grundfæstede jorden tilforn, og himlene ere dine hænders gierninger. De skulle alle forgaae, men du bliver, de skulle alle aldes, som et klædebon, de skulle forvandle, som et klæde, naar du vil forvende dem. Men du bliver som du est, og dine aar faae ingen ende. Dine tieneres køn skulle blive, og deres sød skal trives for dig.

Den 130 Psalme.

Af det dybe raaber jeg, HERre, til dig, HERre, hør min røst, og lad dine øren merke paa mine bønners røst. HERre, dersom du vil tilregne synden: HERre, hvo kan da blive bestandig? Thi hos dig er forladelse, at man skal frygte dig. Jeg bier efter HERren, min siel bier, og jeg haabes til hans ord. Min siel vogter efter HERren, mere end vægteren, som inderlig vogter efter morgenen. Israël haabe paa HERren, thi der er megen naade og igientøselse hos hannem. Og han skal frelse Israël af alle sine synder.

Den 143 Psalmer.

HERre! hør min bøn, og merk min formaning for

din sandheds skyld, bøn hør mig for din retfærdigheds skyld. Og gik ikke til doms med din tiener, thi der er ingen som lever retfærdig for dig. Thi fienden forfølger min siel, og nedslaaer mit liv til jorden, han legger mig ned i mørket, ligesom de døde i verden. Og min aand er bedrovet i mig, mit herte er fortæret i mit liv. Jeg tænker paa den fremfarne tid, jeg taler om alle dine mægtige gierninger, og siger om dine hænders gierninger. Jeg udbreder mine hænder til dig, min siel tørster efter dig, som et tørt land, *Sela.* HERre! bøn hør mig snart, min aand forgaar, skul ikke dit ansigt for mig, at jeg ikke bliver som de, der fare ned i graven. Lad mig aarle høre din naade, thi jeg haaber paa dig: Kundgør mig den vey, som jeg skal gaae paa, thi mig forlænges efter dig. Min Guld, frels mig fra mine fiender, jeg haver tilflugt til dig. Lær mig at gjøre efter din behagelighed, thi du est min Guld. Lad din gode Aand føre mig paa stet vey. HERre! vederqvæge mig for dit navns skyld, søer min siel af nød for din retfærdigheds skyld. Og forsværre mine fiender, for din miskundheds skyld. Og forderve alle, som bedrove min siel; thi jeg er din tiener.

De tre Hoved-Symbola eller christelige Troes-
Bekjendelser, hvilke eendragtigen ere brugte
i den christelige Kirke.

Det Apostoliske Symbo-
lum.

Jeg troer paa Gud Fader,
alsommægtigste himme-
lens og jordens Staber.

Dg paa Jesum Christum
hans eenbaarne Søn vor HEr-
re, som er undfangen af den
Hellig Aand; født af jomfrue
Maria; piint under Pontio Pi-
lato; korsfæst; død og begravet;
nederfoer til helvede; opstod
tredie dag fra de døde; opfoer
til himmels; sidder hos Gud Fa-
ders Almægtiges høyre haand,
derfra han skal igienkomme, at
domme levende og døde.

Jeg troer paa den Hellig
Aand, en christelig kirke at væ-
re, som er hellige menneskers
samsund; syndernes forladelse;
legemets opstandelse og efter
døden det ewige liv, Amen.

Det Niceniske Symbolum.

Jeg troer paa den eeneste al-
mægtige Gud; Faderen,
som haver skabt himmel og
jord, det synlige og usynlige.

Dg paa den eeneste HErre
Jesum Christum, Guds eneste
Søn, hvilken er født af Faderen
for verden, en Gud af Gud,
et Lys af Lys, en sand Gud af
en sand Gud, født, ikke skabt,
een værelse med Faderen, ved
hvilken alting er skabt. Hvilken

for os og vores saligheds skyld
er nedkommen af himmelen, og
ved den Hellig Aand er bleven
menneske af jomfrue Maria.
Dg saa korsfæst for os under
Pontio Pilato, død og begra-
ven, og paa den tredie dag op-
standen efter skriften, og er op-
faren til himmels, og sidder
hos Gud Faders høyre haand,
og skal igienkomme med herlig-
hed, at domme levende og dø-
de, hvis rige ikke skal have ende.

Dg paa den Hellig Aand,
som levendes gjør, hvilken ud-
gaar fra Faderen og Sønnen,
hvilken med Faderen og Søn-
nen tillige æres og tilbedes, som
haver talet ved Propheterne.
Dg en hellig christelig apostolisk
kirke. Jeg bekiender een eneste
daab til syndernes forladelse,
og jeg venter de dødes opstan-
delse, og et liv i den tilkommene
de verden, Amen.

Det Athanasianiske Sym-
bolum.

Hvo som vil blive salig, den
maa for alting have den
rette christelige troe. Hvo den
ikke holder ganske og reen, den
bliver uden tvivl til evig tid
fortabt.

Men dette er den rette chris-
telige troe, at vi ære een eneste
Gud udi tre Personer, og tre
Personer udi een Guddom.

Dg

Dg ikke blande de Personer tilhobe, ey heller adskille det guddommelig Væsen.

Faderens Person en anden, Sønnens en anden, den Hellig Aands en anden.

Men Faderen, Sønnen og den Hellig Aand er een eneste Gud, lige udi herlighed, lige udi evig majestæt.

Ligesom Faderen er, saadan er Sønnen, saadan er og den Hellig Aand.

Faderen er ikke skabt, Sønnen er ikke skabt, den Hellig Aand er ikke skabt.

Faderen er umaalelig, Sønnen er umaalelig, den Hellig Aand er umaalelig.

Faderen er evig, Sønnen er evig, den Hellig Aand er evig.

Dg ere dog ikke tre evige, men der er kun een evig.

Ligesom ikke tre uskabte eller tre umaalelige, men een uskabt og een umaalelig.

Saa ogsaa een almægtig Fader, en almægtig Son, en almægtig Hellig Aand.

Dg ere dog ikke tre almægtige, men een almægtig.

Ligesaa er Faderen Gud, Sønnen er Gud, den Hellig Aand er Guld.

Dog ikke tre Guder, men der er een Guld.

Ligesaa er Faderen en Herre, Sønnen en Herre, den Hellig Aand en Herre.

Dg dog ikke tre Herrer, men der er een Herre.

Thi ligesom vi maae efter

en ret christelig sandhed betiende hver Person for sig for een Guld og Herre, saa kunde vi ikke udi den christelige troe nævne tre Guder eller tre Herrer.

Faderen er af ingen, hverken giort, ey skabt, ey heller fød.

Sønnen er af Faderen alene, ikke giort, ikke skabt, men fød.

Den Hellig Aand er af Faderen og Sønnen, ikke giort, ikke skabt, ikke fød, men udgaaendes.

Saa er nu een Fader, ikke tre Fædre; een Son, ikke tre Sønner; een Hellig Aand, ikke tre Hellige Aander.

Dg iblant disse tre Personer er ingen den første, ingen den sidste, ingen den største, ingen den mindste.

Men alle tre Personer ere hverandre lige udi evighed og høvhed.

Saa at, som sagt er, tre Personer udi een Guddom, og een Guld udi tre Personer kunde æres.

Hvo som nu vil blive salig, han skal saaledes mene om de tre Personer udi Guddommen.

Det er ogsaa fornøden til den evige salighed, at man stædelig troer, at Jesus Christus, vor Herre, er et sandt menneske.

Saa er nu denne den rette troe, at vi troe og betiende, at vor Herre Jesus Christus, Guld Son, er Guld og Menneske.

Gud er han af Faderens natur, født for verden: Menneſte af moderens natur, født i verden.

En fuldkommen Gud, et fuldkomment Menneſte, med fornuſtig ſiel og menneſtelig liv.

Lig er han Faderen efter Guddommen, ringere er han, end Faderen, efter ſin menneſtelige natur.

Hvilken, enddog han er Gud og Menneſte, ſaa er han ikke to, men een Chriſtus.

En, ikke at Guddommen er omſtiftet til den menneſtelige natur, men at Guddommen haver paataget ſig den menneſtelige natur.

Saa, een er han, ikke at de tvende naturer ere beſandede, men at han er en eneſte Perſon.

Thi ligesom liv og ſiel er eet

menneſte, ſaa er Guld og menneſte een Chriſtus.

Hvilken haver lidt for vor ſaligheds ſkyld, er nedſaren til helvede, opſtanden tredje dag fra de døde.

Opſaren til himmelen, ſidder hos Gud Faders almægtiges høyre haand.

Derfra han ſkal komme, at dømme levende og døde.

Dg udi hans tilkommelle ſtulle alle menneſter opſtaa med deres egne legemer.

Dg giøre regnſtab for deres egne gierninger.

Dg hvilke ſom have gjort got, de ſtulle indgaae i det evige liv, men hvilke ſom have gjort ont, i den evige ild.

Denne er den rette chriſtelige troe; hvo ikke ret troer og fatter den, han kand ikke blive ſalig.

Den uforandrede Augſburgiſke Confessions
Artikler, ſom bleve offererede Keyſer Carolo 5.
1530 udi Augſborg.

Den chriſtelige Lærdoms

1. Artikel.

Om GUD.

Forſt troe vi og lære een-
dragtelig i vore kirker, ſom
og den Niceniſke kirke-modes
beſlutning lyder, at der er eet
eneſte Guddommeligt Væſen,
hvilket baade kaldes og er ſan-
delig een evig uadſkillelig GUD,
ubegribelig, uendelig udi magt,

viſdom og godhed, ſom er alle
tings, baade ſynliges og uſyn-
liges, Skabere og Opſholdere:
og ere dog trende Perſoner i
det ſamme eneſte Guddomme-
lige Væſen, lige mægtige, lige
evige, Fader, Søn og Hellig
Aand. Dg ved dette ord, Per-
ſon, forſtaaes ikke en dannelſe,
vis ſtikkelse eller regnſtab udi
en anden ting, men noget, ſom
er egentligen i ſig ſelv en ſelv-
ſtændighed, og i ſaa maade for
ſig

sig selv umeddelelig; saasom de gamle kirke-lærere og fædre have brugt dette ord udi denne sag.

Derhos fordommes alle de kættere, som ere denne artikel imod, saasom Manichæerne, der gjorde tvende begyndelser og guder, een ond og een god. Item, Valentianer, Arianer, Eunomianer, Mahometister, og alle andre saadanne, saavel som Zeder og Samosatener, baade gamle og nye, som holde det saa, at der ikke skulle være uden een Person allene, og gjøre sig siden en skændig ugubelig theoretisk snat om disse tvende, Drdet og den Hellig Aand, og sige: der maa ikke være adskillige Personer, men Drdet at skulle bemærke en lydlig tale og rosi, og den Hellig Aand at være den rørelse, som er skabt i creaturene.

Den 2. Artikel.

Om den oprindelige Synd.

Fremdeles læres, at alle mennisker, som naturlig fødes efter Adams fald, blibe udfangne og fødte i synden, det er, de alle af moders liv ere fulde af ond lyst og tilbøylighed, og kan ikke af naturen have nogen sand Gudsfrøgt, eller sand Gudsstierlighed, ey heller sand troe til Gud; og at denne medfødte syge eller oprindelige arvelige skade og brøst er visselig synd, hvilken fordommer under evig Guds vrede saa mange, som ikke formedelt daaben og

den Hellig Aand blive igien fødte.

Der fordommes de Pelagianer og andre, som ikke holde denne oprindelige synd at være synd; men lære, at den menneskelige natur bliver født uden synd, og kan ved naturens egne kræfter og udrettelser, foruden den Hellig Aand, formaae at blive retfærdig for Gud, og fyldestgjøre Guds lov. Thi de i saa maade forkrænte Christi værdskylts og velgjøringers ære.

Den 3. Artikel.

Om Guds Son.

Videre læres, at Drdet, det er Guds Son, er bleven menneske, og haver annammet den menneskelige natur udi den rene jomfrues Mariæ liv; at de tvende naturer, den guddommelige og den menneskelige, saaledes i een person uadstillelig tilsammenføyede, ere een Kristus, sand Gud, og sandt menneske, født af jomfru Maria, sandeligen piint, korsfæst, død og begravet, at være et offer ikke for den oprindelige synd allene, men og for alle gjørlige synder, og at stille Gud Faders vrede.

Saa og, at den samme Kristus er nedfaren til helvede, og sandeligen igien paa den tredje dag opstanden fra de døde, opfaren til himmelen, sidder hos Gud Faders høire haand, at regnere og herste evindeligt over alle creature, at helliggjø-

re alle, som troe paa ham, for- medelst sin Hellig Aand, hvil- ken han sender i deres hjerter, at styrke, styrke, troste, livagtig- giere, og give dem allehaande gaver, beslieme og beskytte dem imod al dievelens og syn- dens magt.

Saa og at den samme Her- re Christus skal igienkomme, aabenbare, at domme levende og døde: som og det apostoli- ske symbolum lyder.

Den 4. Artikel.

Om Retfærdiggjørelsen.

Saa læres ydermere, at vi ikke ved vore gerninger eller fyldestgjørelse kan fortie- ne syndernes forladelse, ey hel- ler blive for vore gerningers skyld regnede retfærdige for Gud: men at vi faae syndernes forladelse, og regnes retfærdige af naade, for Christi skyld, for- medelst troen, naar vor sam- vittighed trøster sig ved de naa- dens forjættelser i Christo, og troer, at Gud vil visseligen an- namme os til naade, og forlade os synderne, for Christi skyld, som med sin død haver fyldest- gjort og betalt for vore synder.

Hvo saaledes sandelig troer, han bekommer syndernes for- ladelse, og regnes retfærdig for Gud, for Christi skyld.

Den 5. Artikel.

Om Lære Embedet.

At vi kunde bekomme denne troe, da haver Gud dertil indsat det hellige prædike-embe-

de, givet evangelium og sacra- menterne; thi ved ordet og sa- cramenterne, som ved middel og instrumenter, stienkes og gi- ves den Hellig Aand, som forar- beyder og gjør troen i hjerter- ne, hvor og hvilken tid Gud vil, i dem, som høre evangelium; hvilket lærer os, at Gud ikke ved vore fortienester, men for Christi skyld gjør os retfærdig- ge, naar vi troe, at vi for Chris- ti skyld annammes i naade hos Gud.

Her fordømmes Anabaptis- ter, og andre flere, hvilke lære, at vi foruden det udvortes ly- dende evangelli ord, kan for- tiene og faae den Hellig Aand formedelst egne forberedelser og gerninger.

Den 6. Artikel.

Om den nye Lydighed.

Der læres ogsaa at samme troe skal give af sig gode frugter, og gode gerninger, og at man skal giøre gode giernin- ger, som ere befalede af Gud, for Guds villie, som det udfræ- ver: dog ikke at vi skulle sette tillid til samme gierninger, li- gesom vi ved dem fortiente syn- dernes forladelse og retfærdig- hed for Gud; thi vi ved troen fatte Christum, og for hans skyld bekomme og faae synders- nes forladelse og retfærdiggjø- relse, som han selv siger: Luc. 17, 10. Naar j have gjort alle ting, da siger: vi ere uduelige tienerne. Dette samme lære og de gamle kirke-skriventere; thi

Ambros

Ambrosius siger: Det er saaledes besluttet hos Gud, at hver den, som troer paa Christum, bliver salig, ikke ved gierninger, men at han udaf naade formædelst troen allene annammer og faaer syndernes forladelse.

Den 7. Artikel.

Om Kirken.

Der læres ogsaa, at der steds og altid er og bliver en hellig christelig kirke, hvilken er alle hellige menneskers forsamling: hos hvilken ogsaa det hellige evangelium reent og ret prædiktes, og sacramenterne rettelig uddeles. Og dette er nok til den christen kirkes sande eenighed, evangeliu lærdom der eendrøgtelig prædiktes i sin rechte og rene forstand, og sacramenterne rettelig efter Guds ord uddeles og medhandles. Saa er og ikke fornøden til kirken sande eenighed, at allestedes holdes lige ceremonier, som af menneskene ere indsatte, som Paulus siger Eph. 4, 4. Et legeme og een aand, ligesom i og ere kaldte i eet haab i eders kald: een HErr, een troe, een daab, een Gud, alles Fader, ic.

Den 8. Artikel.

Hvad Kirken er.

Item, enddog den christelige kirke egentlig ikke er andet, end de helliges og rettroendes forsamling og samsind; dog efterdi i dette liv ere man-

ge hylkere og falske christne, saavel som aabenbare syndere, iblant de fromme, da maa man bruge sacramenterne, om de end betienes og uddeles af dem, som ere ugudelige og onde: saasom Christus giver tilkiende, Matth. 23, 2, Paa Mossis stoel sidde skriftkloge og pharisæer ic. Thi ordet og sacramenterne ere kraftige for Christi befalnings og ordnings skyld.

Her fordømmes de Donatister og det selskab, som sagde: man maatte ikke bruge de ugudeliges tjeneste i kirken; thi de falskelig meente, at den tjeneste var unyttelig, og foruden nogen god og gavnlig udrettelse.

Den 9. Artikel.

Om Daaben.

Om daaben læres, at den er fornøden til salighed, og at Guds naade tilbydes og stienkes ved daaben; og at man skal døbe de smaa børn, hvilke ofres og antvordes Gud formædelst daaben, og annammes i naade hos Gud.

Her forskydes Anabaptister, som lære, det er ikke ret at døbe børn, fordi (sige de) børn blive salige foruden daaben.

Den 10. Artikel.

Om HErrrens Nadvere.

Om HErrrens nadvere læres saaledes, at Christi sande legeme og blod ere sandeligen nærværendes tilstede, og uddeles til dem, som æde og drikke

drif
ren
2
for

S
vate
det
maa
mie
det i
vid
Svo

S
ben
hvat
vend
dern
maa
kom
jo g
D
i dis
saud
for
for
naar
det a
ges
og tr
lader
troe
rer n
se,
D
bedr

brikke (brødet og vinen) i Hærens nadvere.

Vi forsage og forskyde dem, som anderledes mene og lære.

Den 11. Artikel.

Om Skriftemaal.

Om skriftemaal læres, at man skal beholde den private afløsning i kirkerne; dog det ikke er fornødent i skriftemaal at opregne og fortælle alle misgierninger og synd, efterdi det dog er umueligt, som David siger i den 19 Psal. v. 13. Hvo kan merke vildfarelser?

Den 12. Artikel.

Om Omvendelsen.

Om poenitentse læres saaledes: at de, som efter daaben ere faldne i synd, kan, paa hudsomhelst tid, naar de omvendes, bekomme og faae syndernes forladelse; og at kirken maa ikke nægte saadanne, som komme til poenitentse, at dem jo gives afløsning.

Og bestaaer ret poenitentse i disse tvende stykker: først i en sand hiertens anger, ruelse og forstrækkelse i samvittigheden for Guds vrede over synden, naar den bliver kiendt: og for det andet i troen, som undfanges af evangelio og afløsning, og troer, at synderne visselig forlades for Christi skyld. Denne troe troster hiertet igien, og fører med sig syndernes forladelse, fred, glæde og evigt liv.

Derefter skal følge levnets bebring, at man afstaaer syn-

den, og lader af fra det onde; thi det skal være poenitentse frugt, som Johannes siger, Matth. 3, 8. Giorer frugt, som hører til poenitentse.

Her forskydes Anabaptister, som lære, at de, som eengang ere bleyne retforddiggjorte, kan ikke miste den Hellig Aand; saa og de, som sige, at en part kan naae og faae saa stor fuldkommenhed i dette liv, at de ikke kan synde.

Her fordømmes og Novatianer, hvilke nægte dem afløsningen, som efter daaben falt i nogen synd, alligevel om de end være komne til poenitentse igien.

Sligemaade stille vi os ogsaa fra dem, som ikke lære, at vi faae syndernes forladelse for medelst troen for Christi skyld, uden vor fortieneste; men sige: vi skal fortiene naaden og syndernes forladelse ved vor kierlighed og gierninger.

Destligeste de, som lære, at Canonicæ satisfactiones (egne fyldestgjørelser) ere fornødne til at betale for den evige straf eller skærsilds-pine.

Den 13. Artikel.

Om Sacramenternes Brug.

Om sacramenternes brug læres, at sacramenterne ere indsatte, ikke derfor allene, at være udvortes tegn, hvorpaa man kan kiende de christne iblant andre; men meget mere, at være satte til tegn og vidnesbyrd om Guds gode villie imod

os; og naar man dem bruger, da derved opvække og bestyrke troen: hvorfor de og skal bruges og annammes i en sandtroe, og bruges da rettelig, naar troen fatter og holder ved forjættelserne, som vises og tilbæres os i sacramenterne.

Her skal deres Pharisæiske lærdom forskydes, som sige: sacramenterne giøre retfærdige afgjort gierning, foruden troen: og ikke lære, at troen skal høre til sacramenternes brug: eller at der tilbydes syndernes forladelse, hvilken vi ved troen bekomme, og ikke ved gierninger.

Den 14. Artikel.

Dm Kirke-Ordning.

Dm kirke-reglementet og ordning læres, at ingen skal eller maa i kirken aabenbare lære, prædike, eller meddele sacramenterne, uden han dertil er lovlig og rettelig kaldet.

Den 15. Artikel.

Dm Kirke-Sikke.

Dm menneskelige kirke-ordninger og sik læres, at man skal lade blive de skikkelser, som kand beholdes uden synd, og tiene til fred og god skikkelighed i kirken; saasom visse høitider og hellige-dage, og andet saadant: dog at derhos skeer underviisning og paamindelse til folket, at man ikke dermed besværer samvittighederne, li gesom saadanne ordninger og sik skulde være nogle

fornødne Gudedyrkelses, uden hvilke man ikke kunde blive retfærdige for Gud.

Desforuden læres, at alle traditiones og menneskelige skikkelser, som ere giorte og paaførte i den mening, med dem at forsone Gud, fortiene syndernes forladelse, og blive retfærdige for Gud, de ere evangelio og den ganske lærdom om troen til Christum aldeles imod.

Hvorfor kloster-lefter, og andre traditiones om stiksmisse paa mad, dage, og andet saadant, ic med hvilke, som med nogle dyrkelses, man formener at fortiene og faae syndernes forladelse og salighed, de ere unyttige og imod det hellige evangellum.

Den 16. Artikel.

Dm Verdslige Sager.

Dm politie og verdslige regimenter læres, at al øvrighed og verdslige regimen-ter, gode love og forordninger, ere Guds gode gierninger, som Gud haver skaffet og indsat; og at christne vel maa, foruden synd, være øvrigheds-mænd, fyrster, dommere: maa sige dom og ret af, enten af keyser-retten, eller andre landets love; straffe over misbødere med sverdet; retfærdelig føre krig, fiobe og selge: at man kan gjøre eed, naar man dertil holdes af øvrigheden; have gods og eyendom; have sin ægte-hustru, ic.

Dette

Dette er de fordømmelige Anabaptister imod, hvilke forbyde de christne, at have med saadanne verdslige bestilling og handel at skaffe.

De skal og fordømmes, som sette den rette christelige fuldkommenhed derudi, at man forlader huus og hjem, hustru og børn, og verdslige bestillinger og brug, og ikke i Guds frygt og troen til Gud, hvilke dog ere allene den rette fuldkommenhed; thi evangelium lærer ikke en udvortes timelig, men inderlig evig væsen, og hiertets reifærdighed. Desimellem gjør det dog ikke splid i verdslig stat, eller huusregimente, men vil, at de skal holdes ligesom Guds ordninger; og at man skal i samme stater bevise christelig kjerlighed enhver efter sit kald; og derfor ere alle christne skyldige at være øvrigheden underdanige, og deres love og befalninger hørige og lydige i alt det, som kan skee foruden synd; thi dersom øvrighedens befalning ikke kan skee uden synd, da er man skyldig meere at adlyde Gud end menneskene, Apostl. G. 5, 29.

Den 17. Artikel.

Om Christi Tilkommelse til Dommen.

Videre læres, at vor HERR Jesus Christus skal komme paa den yderste dag at dømme og opprække alle døde;

og give de gudfrygtige og udvalgte evigt liv og evig glæde; men de ugudelige mennesker, og alle dievle at fordømme i helvede til evig straf og pine.

Derfor fordømmes de Anabaptisters lærdom, som sigeder skal komme ende paa de fordømte menneskers og dievelens pine og qvale, og den skal ikke blive evig.

Item, her forskydes ogsaa de, som nu udsprede den Zediste lærdom og vildfarelses, at førend de dødes opstandelse skal idel hellige og fromme besidde verdens rige, og alle ugudelige da være ødelagte og udslættede.

Den 18. Artikel.

Om fri Villie.

Om menneskenes frie villie læres, at menneskene i nogen maade have en frie villie, at leve udvortes from for verdten, og udvælle iblant de ting, som ere fornuften undergivne. Men uden den Hellig Aands naade, hielp og arbejdelse, staaer det ikke i noget menneskes formue, at borde Gud behagelig, hiertelig at frygte Gud, elske Gud, troe Gud, eller udrydde af hiertet den medfødde onde lyst og begierlighed. Saadant skeer formødelst den Hellig Aand, som ved Guds ord undfanges og gives, som Paulus siger, 1 Cor. 2, 14. Det naturlige menneske fatter ikke de ting, som høre Guds Aand til.

Dg paa det man kan kien-
de og see, at her ikke indfø-
res noget nyt, da er dette Au-
gustini klare ord, om frie vil-
lien, af lib. 3. Hypogn. Vi be-
kiende, at der er frie villie i
alle mennesker; thi de have jo
alle af naturen medfødt for-
stand og fornøst: dog ikke saa
at de uden Guds hielp formaae
enten at begynde, eller fuld-
komme noget af de ting, som
høre Gud til; men have allene
frihed at udvælge iblant dette
livs udbortes gierninger, en-
ten gode eller onde: gode me-
ner jeg, hvilke naturen selv
formaaer og kan komme affted,
som at ville arbejde og dyrke
sin ager, eller ey; at æde og
drikke; have venfskab med no-
gen, eller ey; tage en eller an-
den klædning paa; at bygge,
tage hustru, eller ey; holde avl
eller ey; lære eller bruge haand-
verk, 2c. eller saadant andet
mere at gjøre, der nytteligt
og gavnligt kan være til dette
liv. Hvilket dog altsammen
hverken er eller kan være be-
standigt uden Gud; fordi alle
ting ere af ham, og formedelst
ham: det onde kan ogsaa men-
nesket selv udvælge, som at
ville falde paa knæ for afguder,
ville gjøre manddrab, 2c.

Her stille vi os slet fra de
Pelagianer og alle andre, som
lære, at vi foruden den Hellig
Aands hielp og naade, af na-
turens kræfter allene, kan elske
Gud over alle ting. Item,
at vi kan holde og fyldestgjø-

re Guds bud end i det aller-
yderste.

Thi om vi end formaae af
naturen at gjøre eller lade de
udbortes gierninger efter bu-
dene, som at holde vore hæn-
der fra tyverie, mord og mand-
slæt; saa kan vi dog ikke gjøre
de høieste Guds bud i hiertet
foruden den Hellig Aand, som
ere inderlig og rettelig at fryg-
te Gud, elske og troe Gud, 2c.

Den 19. Artikel.

Om Aarsag til Synden.

Om aarsag til synden læ-
res saaledes hos os: at,
enddog Gud allommægtigste
skaber og opholder den gan-
ske natur, saa er dog den for-
vendte villie selv udi alle on-
de og Guds foragtere aarsag
til synden: i det den vender sig
til forbudne ting, saasom die-
velens villie er, og alle ugude-
lighed, hvilke, saasnart som Gud
slaaer haanden af dem, vende
de sig fra Gud hen til det onde,
som Kristus siger Joh. 8, 44.
Naar han taler løgn, da ta-
ler han af sit eget.

Den 20. Artikel.

Om gode Gierninger.

Falstelig besyldes vore, lige-
som de skulde forbyde go-
de gierninger; thi deres ud-
gangne skrifter og udleggelse
over de Ti Guds Bud, saavel-
som andre deres skrifter bevi-
se, at de have gjort gode og
nyttige Underviisninger og for-
maninger om alle christelige
saker

stater og embeder, hvad hver bor at gjøre og lade i sit kald, som kan være Gud behageligt; hvorom der har været ganske lidet prædiket tilforne for denne tid: det allermeste de have drevet tiden med, var deres barnagtige, unyttelige, giefkelige gerninger, med visse hellige dage, besynderlige faste, broderskab, pilgrims-gang, helgenes tjenester, rosarier, eller paternoster-baand, munkerie, aflads-breve, og andet mere saadant: hvilke unyttige handeler vore modstandere nu, efter de ere paamindte, nogenlunde see ved, at de ikke saa meget høyt berømme sig af, som de tilforn have gjort. De begynde nu noget at tale om troen, hvorom man i lang tid tilforn slet haver taugt stille: dog vil de ikke afstaae deres vildfarelser: men blive endnu ved, at formørke den salige trøstelige lærdom om troen, efterdi de lade samvittighederne slet blive i tvivl; og befale, man skal fortiene syndernes forladelse ved gierninger, og ikke vil lære, at vi af troen allene for Christi skyld bekomme syndernes forladelse.

Men efterdi den lærdom om troen, som er den christelige lærdoms hoved-stykke, i saa lang tid haver været ubekjendt, og ikke derom været lært eller prædiket, som hver mand maa bekiende, at der haver slet intet været tallet i prædikener om den retfærdighed formedelst troen; men

derimod at være mange falske Gudsdyrkelser oprettede, saa have da vore saaledes lært, og undervist kirkerne om troen.

Om Troen.

Forst lærer, at vore gierninger kan ikke stille Gud tilfreds, eller fortiene syndernes forladelse, naaden og retfærdiggjørelsen; men at vi den bekomme allene formedelst troen, at vi troe og forlade os til, vi blive annammede i naade for Christi skyld, som allene er sat til en Midlere og Fortigere, ved hvilken Faderen forliges og forsones: derfor, hvo som troer og sig forlader, med gierninger at forliene naaden, han foragter Christi forteneste og naade, og søger uden Christo med menneskelige kræfter veyen til Gud; efterdi Christus om sig selv har sagt, Joh. 14, 6. Jeg er veyen, sandhed og livet.

Denne lærdom om troen, handles allesteds hos Apostelen St Povel; han siger Eph. 2, 8. I ere blevne salige af naade, formedelst troen; og det er ikke af eder; det er Guds gave, ikke af gierninger.

Dg at ingen skal spottelig sige, os at optænke og digte en nye udleggelse over St. Povels ord, da haver denne gandske sag ogsaa fædrenes vidnesbyrd med sig; thi Augustinus i mange store bøger forsvare og strider for den lærdom om naaden og troens retfærdighed, imod den lærdom om giernin-

gers fortienester. Ambrosius lærer og ligesaa i sin bog om hedningernes kald, saavel som og andre steder; thi saaledes siger han: Christi blods gienløsning blev ringe, og menneskelige gierningers prerogativ og fordeel blev ikke lagt ned uder Guds barmhertighed, dersom retfærdiggjørelsen, som skeer ved naaden, var skyldig at gives for de foregaaende fortienester, ligesom det ikke var hans gave, som giver, men hans løn, som arbejder.

Men enddog denne lærdom foragtes af de uforfarne, saa fornemme dog og befinde hos sig de gudsfrygtige forstreckede samvittigheder, at den fører gandske megen trøst med sig, fordi samvittighederne kan ikke blive rolige ved nogle gierninger; men ved troen allene, naar de visseligen sette sig fore og fast tilforlade, at de have en naadig Gud for Christi skyld, som Paulus lærer til de Romere c. 5. v. 1. Vi, som ba ere retfærdiggjorte af troen, have fred med Gud. Denne ganske lærdom skal henføres til en forstreckt samvittigheds kamp og strid, ellers kan den ikke ret forstaaes; hvorfore de uforfarne og ugudelige mennesker dømme forfængeligen og ilde derom, som gjøre sig tanke og mening, den christelige retfærdighed intet at være andet, end en verdslig og filosofisk retfærdighed.

I fordam tid plagedes samvittighederne ilde med den lær-

dom om gierninger: de hørte ingen trøste-prædiken af Evangelio. Nogle dreves af samvittigheden hen ud til ørken og eenlige steder, og til klostere, forhaabende, sig der at skulle forhverve naaden ved saadant klosterligt levnet. En part have optænkt andre gierninger, og med dem vilde forliene naade, og betale for synderne. Dersfore gjordes det storligen forligen, at fremføre og komme igien paa føde denne lærdom om troen til Christum, at forstreckede samvittigheder ikke skulde aldeles fattes trøst: men kunde lære og vide, at de saae og bekomme syndernes forladelse og retfærdiggjørelse formes delst troen til Christum.

Der paamindes ogsaa, at dette ord, troen, betynder her ikke allene, at man veed historien, som de ugudelige og dievelen ogsaa vide; men skal forstaaes saadan troe, som ikke allene veed og troer historien, men og historiens virkning og udretelse, som er denne artikel, syndernes forladelse, at vi visselig ved Christum have naaden, retfærdighed, og syndernes forladelse.

Hvo som nu veed sig at have Gud til sin naadige Fader ved Christum, han sandelig skender Gud; han veed at Gud anseer ham; han ogsaa elsker og paakalder Gud; han er og ikke uden Gud, saasom hedningene; thi dievlene og ugudelige kan ikke troe den artikel, synder-

dernes forladelse: derfor hade de Gud, som deres fiende, de ikke paakalde ham; de forventede sig intet got af ham. Augustinus paaminder ogsaa om troen i samme maade, og lærer, at dette ord troen tages i skrifterne ikke for saadan en videnstabs, som er i de ugubelige; men at den skal være en vis og fast tillid, som troster og opretter de forskrækkede hjerter.

Herforuden lærer vi, at det er fornøden, at giøre gode gerninger, dog ikke at vi skulle fortroe os ved dem at forhøve naade; men for Guds villies skyld, thi Gud vil dem endelig have. Syndernes forladelse og samvittighedens fred annames ved troen allene. Og fordi vi ved troen bekomme den Hellig Aand, saa fornyes da hjerterne, og iføre nye affecter, at de kunde give af sig gode gerninger. Thi saa siger Ambrosius: troen er den gode villies og den retfærdige gernings moder; thi uden den Hellig Aand er menneskelige kræfter fulde af ugubelige affecter, og ere alt for svage til at giøre gode gerninger for Gud. Dertilmed ere de i dievelens magt, som driver menneskene til adskillige synder, til de ugubelige meninger, til aabenbare flemme laster: som det er at see hos filosofus og verdslige vise, hvilke endogsaa have understaaet sig at leve ærligen; dog kunde de det ikke være mægtige at føre til ende, men bleve besmitte-

de med mange aabenbare grove laster. Saadan er menneskens svaghed, naar man er uden troen, og uden den Hellig Aand, og styres og raades af menneskelige kræfter allene.

Heraf er klarligen at see, at denne lærdom ikke med nogen ret bør beskyldes, eller klages over, saasom den der forbyder gode gerninger, men meget mere at skulle roses og berømmes, efterdi den viser, hvorledes vi kan giøre gode gerninger. Thi uden troen kan den menneskelige natur ingenlunde giøre de gerninger, som ere befalede i det første og andet bud: uden troen kan den ikke paakalde Gud, ey heller forvente sig noget got af Gud; fordrager og ikke korset, men søger menneskelig hielp og raad, og setter sin fortroening derpaa. Saa regnerer da i hjertet alle begierligheder og menneskelige raad, naar troe og tillid til Gud er borte. Hvorfor og Christus haver sagt Joh. 15, 5. Uden mig kan I slet intet giøre. Og den christelige kirke synger: Uden din kraft, o! Hellig Aand, er intet værd med nogen mand, vi ere skyldige alle.

Den 21. Arttkel.

Om Helgenes Dyrkelse.

Om helgenes dyrkelse læres saaledes hos os, at man vel maa ihukomme og tale om de hellige, paa det vi kunde have dem at efterfølge, og styrke vor troe, i det vi see, hvorlun-

de de ere ved troen frelstte, og have bekommet Guds hielp. Derhos at tage exempel af deres gode gierninger, enhver efter sit kald: ligesom Keys. Majestat kan tage exempel af Kong David, at føre krig med Tyrken, fordi de begge ere i kongelige embeder.

Men af den Hellige Skrift kan ikke bevises, at man skal paakalde helgen, eller søge hielp hos dem; thi der er allene sat een eneste Forsoner og Midler imellem Gud og menneskene, Jesus Kristus, 1 Tim. 2, 5. Hvilken er den eneste Saliggjorere, den eneste Ypperste-Prest, Naadestoel, og Talsmand for Gud. Denne skal tilbedes og paakaldes; og han haver allene tilfagt, at naar vi udi hans navn paakalde, da skulle vi for hans skyld blive bønhørte. Det er og den høyeste Guds tjeneste, der Skriften omtaler, som der staar 1. Joh. 2, 1. Dersom nogen synder, da have vi en Talsmand hos Faderen, Jesum Christum, som er retfærdig.

Det er meest summen paa lærdom, som udi vore kirker, til samvittighedens rette christelige Underviisning og trøst, og de troendes forbedring prædiket og læres. Og vi, som ikke gierne vilde sette vore egne fielle og samvittigheder i høyeste og største fare for Gud, at misbruge hans guddommelige Navn og Ord: ey heller vilde føre eller arve paa vore børn

og efterkommere nogen anden lærdom, end den som stemmer overeens med det rene guddommelige ord og christelige sandhed. Efterdi da denne samme lærdom er klarlig i den Hel. Skrift funderet og grundet, er og ikke heller den almindelige christelige, ja end Romerske kirke imod, saavidt man kender den Romerske kirke af de gamle skribentere.

Saa mene vi og, at vore modstandere kunde ikke være ueens med os udi disse forbedte Artikler: hvorføre de handle ganske fortreidelig, og imod al christelig eenighed og kjerlighed, som uden nogen bestandig Guds ords eller Skriftens grund stielde vore, for dens lærdoms skyld, og dem som kærtere frastille og forskyde. Striden er imellem os om nogle misbruge, som foruden nogen vis autoritet med vold ere indtrængte i kirkerne. Og dersom end udi samme traditionibus og misbruge var uliighed, saa maatte vel Bisperne dog fare noget mildere affted, og lade vore betemme, efterdi ingen urigtighed findes udi hoved-artiklerne, at denne vor beklendelse jo er christelig og gudelig. Kirkeloven er ikke saa streng, at den vil, alle stik og traditiones allesteds at skulde være eens: kirkerne have og ingen tid overalt holdt eens ceremonier og stik. Dog holdes hos os stittelig mestepart de gamle kirkers ordninger og stik,

og er det skændig løgn, os paafiges, at vi skulde have aflagt og affkaffet alle ceremonier, og gamle gode stikke i vore kirker at være øde: men efterdi at det haver været alle mands Klage over de misbruge, som vare udi de almindelige ceremonier og stikke, hvilke vore ikke kunde samtykke med en god samvittighed, da er hos os nogle traditiones og misbruge, forandrede og rettede.

NB. Herhos er at merke, at der ere overalt 28 Artikler i den Augsburgiske Troes-bekien- delse: men efterdem de 7 sid- ste handle allene om adstil- lige ceremonier; om messer; om kloster-lofter; om visse spise; og andre saadanne misbruge, have de for den- ne tid i det danske sprog hos de andre 21 Artikler ikke været foiede; thi ere de og her med sid blevne udelukte.

D. Morten Luthers

Liden Catechismus.

Den første Part.

De Ti Bud-Ord.

Det første Bud.

Du skal ikke have fremme- de Guder for mig.

Det er:

Vi skulle for alting frygte og elske Gud, og os paa Gud allene forlade.

Det andet Bud.

Du skal ikke tage Herrens din Guds navn forfængeligen; thi Herren vil ikke holde den uskyldig, som tager hans navn forfængeligen.

Det er:

Vi skulle frygte og elske Gud; ingen bande ved hans hellige navn, ikke sværge, ikke gjøre troldom, ikke lyve, ikke stusse; men udi al vor mod-

gang paa kalde Guds hellige navn, bede, love og takke.

Det tredje Bud.

Kom ihu, at du helliger hvile-dagen.

Det er:

Vi skulle frygte og elske Gud; ikke foragte eller forsømme hans guddommelige ord; men det heller holde høyt og i ære, det gjerne baade høre af andre, og lære andre.

Det fjerde Bud.

Hædre din fader og din moder, at det kan gaae dig vel, og du maa længe leve paa jorden.

Det er:

Vi skulle frygte og elske Gud; ikke foragte vore forældre: item dem, som have at byde og raade over os, og ey forførne dem; men gjøre dem ære, tie- ne, adlyde, agte og ære dem.

Det femte Bud.

Du skal ikke slaae ihjel.

Det er:

Vi skulle frygte og elske Gud; ikke skade vor næstes legem, og ey gjøre hannem uret derpaa; men hielpe og staae hannem bi til al livs fare.

Det siette Bud.

Du skal ikke bedrive hoer.

Det er:

Vi skulle frygte og elske Gud; leve et kydsk og tugtigt levnet, intet utugtigt enten sige eller gjøre: hver elske og agte sin hustru.

Det syvende Bud.

Du skal ikke stiele.

Det er:

Vi skulle frygte og elske Gud; ikke tage andres gods og penninge fra dennem med vold, og ey heller stye os dem med falske vare eller nogen svig; men fordre andres gavn, dem dertil befierme og forsvare.

Det ottende Bud.

Du skal ikke sige falsk vidnesbyrd imod din næste.

Det er:

Vi skulle frygte og elske Gud; ikke falskeligen beføre andre, ikke forraade andre, ikke bagtale andre, ikke berygte andre; men dennem undskyde, meene og tale vel om dennem, og tage alting i den bedste mening.

Det niende Bud.

Du skal ikke begjære din næstes huus.

Det er:

Vi skulle frygte og elske Gud; ikke med svig eller list ville komme til vor næstes arv eller

gods, og ey stye os det, enddog der kunde synes nogen ret at være paa vor side: men heller hielpe hannem, at han maa beholde sit ubeskaaret.

Det tiende Bud.

Du skal ikke begjære din næstes hustru, ey svend, ey vige, ey ore, ey asen, ey heller noget af alle de ting, som hannem tilhøre.

Det er:

Vi skulle frygte og elske Gud; ikke vilde stye os vor næstes hustru, eller tienere, eller fæe, med nogen undersundighed, ikke at skille andre af med dem enten med vold eller nogen list; men heller paaminde og tilraade, at de blive tilstede udi den tæeneste, som de ere deres herrer skyldige.

Om alle disse Bud siger

Gud saa:

Jeg er Herren din Gud, stærk, nidkier, som hiem søger fædrenes ondskab, paa børnene, i tredje og fjerde led, iblant dem, som hade mig: og gjør misfandhed paa mange tusinde, med dem, som elske mig og holde mine bud.

Det er:

Gud truer her haardeligen alle dem, som disse bud forkrænke og overtræde; Derfor skulle vi frygte for hans vrede og holde disse bud. Derimod lover han ogsaa dennem naade og alt godt, som holde disse bud; hvorfor det er billigt, at vi elske og forlade os paa hannem og følge hans befalninger.

Den

Den anden Part.
Den Apostoliske Troes
Artikl.

Den første Artikkel.
Om Skabelsen.

Jeg troer paa Gud Fader,
Almægtige himmelens og
jordens Skaber.

Det er:

Jeg troer, at Gud haver
skabt mig, endogsaa med alle
andre creature, at han haver
givet mig legem og siel, dertil-
med øyen, øren og alle andre
lemmer, ja fornøst og disse
sandsø, og ikke det allene, men
jeg troer ogsaa, at han op-
holder alle de ting, som ellers
maatte forgaae, at han for-
strækker overflødeligen til dette
liv dagligen at opholde, klæder,
sloe, mad og drikke, visse værel-
ser, huus og hiem, hustru, børn,
mark, fæ, og alt det, som godt
er. Jeg troer ogsaa, at han
forsvæder mig mod al fare, at
han afvænder og forhindre alt
ondt. Og det gjør han altsam-
men ikke af nogen min fortie-
neste, men af sin blotte fader-
lige godhed og barmhertighed:
hvorfor jeg er skyldig til, at jeg
derimod takker hannem, lover
hannem, adlyder hans villie
allesteds, og tiener hannem.
Det er altsammen baade vist
og sandt i alle maader.

Den anden Artikkel.
Om Igiensløffelsen.

Og paa Iesusum Christum
hans eneste Søn, vor Herre,
som blev undfangen af den

Hellig Mand, fød af Jomfru
Maria, piint under Pontio Pi-
lato, forskæft, død og begræ-
ven, nedføer til helvæde, tred-
die dag opstod fra de døde, op-
føer til himmels, siddendes hos
Gild Faders almægtiges høyre
haand; derfra han skal igien-
komme at domme levende og
døde.

Det er:

Jeg troer at Iesus Chri-
stus er en sand Gud, fød af Fa-
deren fra evighed. Jeg troer
ogsaa, at han er et sandt men-
neske, fød af Jomfru Maria;
at han er min Herre, der haver
igienløst mig, som var fortabt
og fordømt til den evige død,
som haver friet mig fra synd,
fra død, og fra satans rige,
hverken med guld eller sølv,
men med sit hellige og dyrebare
blod, og med sin ubillige og u-
skyldige død. Og det haver han
gjort altsammen derfor, at jeg
skulde være hans egen, som en
synderlig ting, og paa det jeg
skulde tiene hannem retfærdig,
uskyldig, og salig steds i hans
rige leve og regnere med han-
nem, ligerviis som han ogsaa
opstod fra de døde, lever og
regnerer i evighed. Det er alt-
sammen baade vist og sandt i
alle maader.

Den tredje Artikkel.

Om Helliggjørelsen.

Jeg troer paa den Hellig
Mand, en hellig almindelig kir-
ke, eller meenighed, helliges
samsund, syndernes forladelse,
R 7

lege-

legems eller kjøds opstandelse, og det evige liv, Amen.

Det er:

Jeg troer, at jeg ikke af min styrke eller fornøst kan troe paa Christum, eller komme til Christum, min Hjerre, men det er den Hellig Aands gierning, som haver kaldet mig ved evangelium, haver oplyst mig med sine gaver, haver helliggjort mig i den sande troe, og opholdet: ligerviis, som han ogsaa alle andre, som ere i meenigheden, kalder, forsamler, oplyser, helliggjører, og udi den sande og eeneste troe til Christum opholder. Fremdeles skienker han mig og alle dem, som troe i samme meenighed, dagligen en fuld syndernes forladelse, og paa den yderste dag skal han opvække mig med alle andre af døde, og sætte mig med alle andre, som troe, til det evigelig. Det er altsammen baade vist og sandt i alle maader.

Den tredie Part.

Hjerrrens Bøn.

Fader vor, du som er i himlene.

Det er:

Gud indbyder os tierkligen med denne liden Fortale, at vi skulle sandeligen troe, at han er vor rette Fader, og vi hans rette børn, paa det vi des trosteligere med fuld tillid bede skulle, ligesom vi see børn at bede noget med vis tillid af deres forældre.

Den første Bøn:

Helligt worde dit navn.

Det er:

Guds navn er vel ved sig selv aldeles helligt, men vi bede her, at det hos os maatte ogsaa helliges. Hvilket da skeer: Naar Guds ord læres puurt og rent, og vi, som det sommer sig Guds børn, lade det udtrykkelige tilsiune i vort levnet; hvilket at maa skee, giv du os, o! Fader i himlen. De som ikke lære andre Guds ord, og ey leve efter det forefrevne Guds ord, de vanhellige Guds navn iblant os; hvilket ikke at skulle skee, forhindre du, o! himmelske Fader.

Den anden Bøn:

Tilkomme dit rige.

Det er:

Guds rige kommer vel ved sig selv, enddog ingen af os bede derom; men vi bede her, at det maa og komme til os; hvilket da skeer: Naar vor himmelske Fader giver os sin Hellig Aand, hvilken der gjer det ved sin naade, at vi baade troe Guds ord, og leve et helligt og gudeligt levnet her og i det tilkommende liv.

Den tredie Bøn:

Skæe din villie, som i himmelen, saa og paa jorden.

Det er:

Guds gode villie skeer i himmelen, enddog vi aldrig bede; men vi bede her, at den maa ogsaa skee hos os paa jorden! hvilket da skeer: Naar Gud forhindrer alle vore on-

deraad, og alle vore ugudelige idretter, med hvilke vi forhindre, at vi ikke hellige Guds navn; item, at hans rige ikke kommer til os: Og det er dievelens, verdens, og vort kiøds villie; Derimod er det Guds gode og barmhertige villie, at han kan styrke og opholde os i ordet og i troen, indtil vi døe.

Den fjerde Bøn:

Giv os i dag vort daglige brød.

Det er:

Gud giver vel endogsaa de onde mennesker det daglige brød, enddog de ikke bede; men vi bede her, at han vil give os den forstand, at vi maa visseligen finde, at det brød, som vi fødes med, gives os af Guld, og at vi maa være Gud taknemmelige for saa stor en velgierning.

Fremdeles, ved det, at der nævnes dagligt brød, forstaaes alle de ting, som til dette liv at opholde gøres behov, saasom ere: mad, drikke, klæder, skoe, visse værelser, agre, fæ, penninge, gods, en god hustru, lodige børn, tjenestefolk, som gøre deres embede, runde og milde herrer, god og forstandig øvrighed, sund luft, almindelig fred, sundhed, gode søder, hæder, gode venner, gode naboe, og saadanne ting.

Den femte Bøn:

Og forlad os vor skyld, som vi forlade vore skyldener.

Det er:

Vi bede her, at vor himmel-

ske Fader ikke vilde hensee til vore synder, og derfor ikke bønne om denne vor bøn; thi naar vi bede om alle disse ting, da bekiende vi os, ikke at have fortient, at vi skulde bekomme end det ringeste; men at han vil give os den ved sin barmhertighed, thi efterdi vi dagligen synde, da fortiene vi heller straf, end søndernes forladelse: men at vi den maae bekomme, da skulle vi derimod af hiertet overgive hvad som helst andre have syndet imod os, og for ikke gjort give velgierninger igien.

Den siette Bøn:

Og leed os ikke udi fristelse.

Det er:

Guld frister vel ingen, men vi bede her, at han vil os bevare og forsvare imod dievelens, verdens og vort kiøds bestrægelte, at vi ikke skulle besviges af dem, og henkastes i vantroe, mishaab eller andre laster, at dersom vi fristes dermed, vi da som de, der blibe overmænd, maatte seer beholde.

Den syvende Bøn:

Men frie os fra det onde.

Det er:

Her bede vi udi en sum, at den himmelske Fader vil beskyerme og frie os fra al fare paa legem og siel, gods og rygte, og at vi i den sidste livs time maa lykfsaligen henvandre fra dette elendige liv til det evige liv.

A M E N.

Dette

Dette ord er derfor lagt hertil, at jeg skal aldeles være vis derpaa, at denne min bøn er antagen og bønhørt af min Fader, som er i himmelen. Thi han haver befalet, at vi skulle bede, og lagt en forjættelse til befalingen, saa det skal skee, at han skal bønhøre os. Amen, Amen, visseligen skulle alle de ting gives dig.

Den fjerde Part.

Daabens Sacramente.

For det første.

Hvad er Daaben ?

Daaben er ikke vand alleneſte, men det er vand, som er indsluttet med Guds befaling, og sammenføyet med Guds ord.

Guds ord, som er sammenføyet med daaben, er dette, hos Matthæum i det firdste:

Gaaer hen og lærer alle folk, døvende dem i navn Faders, Sons, og den Hellig Aands.

For det Andet:

Hvad er Daabens brug ?

Daabens brug og ende er: At den viker og udretter i os syndernes forladelse, frier os fra døden og diævelen, gæver alle dem det evige liv, som troe dette Guds ord og forjættelse.

Guds ord og forjættelse er denne:

Marc. 16 C. 16 v.

Hvo som troer og bliver døbt, han skal blive salig: men hvo som ikke troer, han skal fordømmes.

For det Tredie:

Hvorledes kan vandet udrette saa store ting ?

Vandet (uden tvivl) kan aldrig giøre det, men Guds ord, som i og med vandet er; item troen, som troer stadeligen dette ord, som er lagt til vandet: Thi dersom det var uden Guds ord, da blev vand vand, og var ikke daab; Men, efter at Guds ord monne være tilhøbeføyet med vandet, er det en daab, det er naadens og livsens vand, og igienfødelsens bad i den Hellig Aand, som Paulus siger om daaben til Titum i det tredie. Pauli ord ere disse: Men efter sin barmhertighed haver han frelst os ved igienfødelsens og fornyelsens bad, som skeer ved den Hellig Aand, hvilken han haver udøst paa os overflødelig, formedelst Jesum Christum vor Frelser, at vi, som ere retfærdiggjorte af hans naade, skulle være arvinger efter det evige livs haab. Det er en sand tale.

For det Fjerde:

Hvad daaben monne betyde ?

Den betyder dette, at den gamle Adam, som er endnu i os, skal dødes ved daglig poenitentse, det er, druknes aldeles i vandet, og dødes tillige med synder og begiærligheder: og at det nye menneske skal jo mere og mere daglig opkomme og opstaae, som retfærdig og reen af al synd stedse med Gud leve skal.

Det

Det stadfæster skriften til de Romere i det 6 C. 4 v.

Saa ere vi begravne tillige med Christo ved daaben i døden, at, ligesom Christus er opvaakt fra de døde, formedelst Faderens herlighed, saa skulle vi og vandre i et nyt levnet.

Den femte Part.

Om Alterens Sacramente.

Hvad er Alterens Sacramente?

Alterens Sacramente er vor Herres Jesu Christi sande legem og sande blod under brød og viin, indsat derfor af Christo selv, at christne skulle æde og drikke det.

Hvor staaer det skrevet?

Stæder i skriften, som det stadfæste, er hos Matthæum, 26 C. 26 v. Marcum, 14 C. 22 v. Lucam, 22 C. 19 v. og St. Paulum, 1 Cor. 11 C. 23 v.

Vor Herre Jesus Christus i den nat der han blev forraadt, tog han brødet, takkede, og brød det, gav sine discipule og sagde: Tager dette hen og æder det; det er mit legem, som gives for eder: Dette gjører til min hukommelse.

Ligesaa tog han og kalken efter aftens maaltid, takkede, og gav dem, og sagde: Drikker alle deraf; denne er det Nye Testaments kalk i mit blod, som udgydes for eder til syndernes forladelse: Dette gjører, saa ofte i det drikke, til min hukommelse.

Hvad gavner det saaledes at have ædet og drukket?

Det give disse ord tilkiende: (det gives for eder;) Item: (det udøses til syndernes forladelse;) Thi i dette Sacramente gives os, ved de ord, syndernes forladelse, livet og den evige salighed; thi liv og salighed følger af fornødenhed med syndernes forladelse. Hvorlunde kan den legemlige æden og drikken udrette saa store ting?

At æde og drikke kunde det uden tvivl aldrig udrette, men disse ord: (det gives for eder;) item: (det udøses til syndernes forladelse;) Thi disse ord ere den synderligste part i dette Sacramente, og som hovedet hvilke, hvo som troer, han beskommer alle de ting, som de tilsiige, som ere syndernes forladelse.

Hvorlunde annammes dette Sacramente værdeligen?

Jeg lover vel den udvortes tugt, at de som ville annamme dette Sacramente, berede sig tilforn med faste; men den haver omsider allerrettest bereedt sig til at annamme dette Sacramente, som troer disse ord: (Det gives for eder;) item: (Det udøses til syndernes forladelse.) Hvo som ikke troer disse ord, de annamme dette Sacramente usværdelig og aldeles uberedte; thi dette ord: For eder, udkræver et herte, som troer Gud.

Kort

Kort Begreb

af

Den saliggjørende Sandhed,
forestillet i sin naturlige Sammenhæng, til
desto større Lydelighed for de Unge
og Eensfoldige.

1. Der er een eneste sand Gud i tre Personer, Fader, Søn, og Hellig Aand.

2. Denne treenige Gud har skabt den ganske Verden, ligesom han endnu opholder og regierer den.

3. Englene vare alle af Gud skabte gode og hellige; men nogle faldt ved Ulydighed af fra Gud, hvilke kaldes Djele.

4. Mennesket blev og skabt af Gud uden Synd, efter Guds Billede, til at tiene ham.

5. Dette Guds Billede bestod i en Liighed og Overensstemmelse med Gud, eller i sand Blisdom, Retfærdighed og Hellighed.

6. I denne uskyldigheds-stand var Mennesket salig, saasom det levede i Forening med Gud, hvilken er det høyeste Gode.

7. Men vore første Forældre, Adam og Eva, lode sig af Djevelen forføre til at vende sig indvortes i Hjertet fra Gud, og udvortes at æde af det forbudne Træes Frugt.

8. Derved tabte de Guds

Billede, i hvis Sted kom Djevelens Billede, eller en Liighed med denne Guds Fiende: Forstanden blev formørket, Villien forvendt og dødt til det Gode, men tilbøvelig og duelig til alt Dnt.

9. Derved tabte de og deres salige Samfund med Gud, faldt under Guds Vrede, og bleve skyldige til Døden, den timelige, aandelige og evige.

10. Da nu Adam og Eva ere den Stamme, af hvilken alle Mennesker har deres Oprindelse, saa har disse første Forældre fødet Børn efter deres Billede, og tillige med den menneskelige Natur forplantet Synden og Døden paa alle deres Efterkommere.

11. Derfor fattes alle Mennesker af Naturen GUDS Billede, den medskabte Blisdom og Hellighed, og i dens Sted fødes de med Arvesynd, blinde, vanhellige og glensstridige.

12. Af denne medfødte oprindelige Synd udspringe alle gjørlige Synder, i Tanker, Begjeringer, Dåd og Gjerninger.

13. I denne usalige Syn-
de-Stand ere da alle Mennes-
ker af Naturen under Guds
Brede, skyldige til al Straf,
timelig, aandelig og evig.

14. Af saadan evig Glendig-
hed kunde intet Creatur redde
os.

15. Men Gud, som af
Ewighed saae denne det men-
neskelige Kiøns allerdybeste
Jammer og Nød, har af ufor-
skyldt Kirklighed ladet sig be-
vøge til inderlig Forbarmelse,
og besluttet at sende alle Men-
nesker sin egen eenbaarne Søn
til en Frelser.

16. Denne Frelser, som
hedder JEsus Christus, blev
Verden lovet strax efter Syn-
de-Faldet, og hans bittere og
blodige Død blev i det gamle
Testamente ved mange tusin-
de Dyrs Dffringer forestillet
og betegnet.

17. Endelig i Tidens Fylde
blev denne Guds evige Søn
ved den Hellig Aands Dver-
skyggelse uden Synd undfan-
gen, og født til Verden, af
sin Moder, den hellige Jom-
frue Maria.

18. Denne vor velsignede
Igienløsere har da i een Per-
son tvende Naturer, den gud-
dommelige og menneskelige, saa
han tillige er Gud og Mand.

19. Efter sit Embede er
han den eneste Midlere imel-
lem Gud og Menneskene, vor
Øpperste Præst, Prophete og
Konge, i en dobbelt Stand,
Fornedressens og Dphøvelsens.

20. Med sit hellige Levnet
og fuldkommen Lydighed har
han opfyldt Loven i vor Sted,
med sin bittere Lidelse har han
udstaaet Straffen for os, og
paa Stel og Legeme solet Lo-
vens Forbandelse, den timelige
og evige Død for vore Syn-
der, som i Guds Dom vare
ham tilregnede.

21. Ved denne sin Lidig-
hed og Lidelse har han filllet
Guds Retfærdighed tilfreds,
forsonet os med Gud, forhver-
vet os Befrielse fra Synden og
alt Dnt, samt Rettighed til
Forening med Gud, og al der-
af flydende Salighed, og saa-
ledes gaudste fuldkommet det
store Igienløsnings-Verk.

22. I Graven blev JEsus
efter sin Død ey længere end
til paa tredje Dag, da Faderen
opvakte ham, og han selv med
stor Severs-Kraft over sine og
vore Fiender opstod fra de Dø-
de, visende, at han havde bez-
talt Syndens Sold for os ind-
til sidste Skjern.

23. Efter Opstandelsen er
Christus faren til Himmels,
og har sat sig hos Guds høyre
Haand, hvor han beder for os,
og sender os sin Hellig Aand,
at hans forhvervede Salighed
maa komme os til gode.

24. Den Hellig Aand kal-
der alle Mennesker alvorlig til
denne Salighed, og virker kraf-
tig ved Naade-Midlerne, Dø-
det og de tvende Sacramen-
ter; men viser tillige en vis
Orden, i hvilken allene Men-
nesket

nefket erlanger den forhvervede Salighed.

25. Denne Orden kaldes Saliggjorelsens Orden, og bestaaer i en sand Omvendelse til Gud.

26. Omvendelsens Deele ere tvende: Anger og Troe.

27. Anger og Nuelse er, af Loven ret at kende sin naturlige Fordervelse og gjortlige Synder, smertelig at føle og alvorlig at hade dem.

28. Udi saadan sin egen Sammers Følelse fremkommer ved Evangelium Troens Længsel efter Guds Naade i Christo.

29. Denne Troe udstrækker sig efter sin Frelser, og omfavner med stor Begjærlighed hans dyre Værdstyd og Fortieneste som sin eneste Saligheds Grund.

30. Samme Troes rette Naturer, at den strax beviser sig virkende i Kierlighed til Gud og Næsten, samt i Hjertets daglige Renselse.

31. Hvo som da ikke imodstaar den helligs Lands Naade, men lader sig indlede i denne Saliggjorelses Orden, han opprækkes af sin aandelige Død, igjens fødes til et nyt Liv, erlanger igjen det tabte Guds Billede, nyt Lys i Forstanden, nye Lust og Kraft i Villien, et forandret Sind og Hjerte; han retfærdiggjøres, det er, beklædes med Christi Retfærdighed, befries fra Syndens Skyld og Straf, da Syndens Herredømme tillige og er borttaget.

32. Nu træder han ved Troen paa nye i Forening med Gud, og faaer Deel i alle de ved Christum forhvervede uskatteelige Naade-Gaver.

33. Nu er han et sandt og saligt Guds Barn, og har et levende Haab om Himmels evige Arve-Deel.

34. Nu faaer han guddommelig Lys og Kraft baade til at overvinde det Onde, saa han ikke mere forsætlig syndet imod Samvittigheden, og til at efterfølge det Gode af gandske Hjerte, saa han nu idelig adspørger Guds Rige og hans Retfærdighed, vandrende paa Jorden med et himmelsk Sind, og som for Guds Ansigt.

35. Nu har han en sand Trost i al Lidelse, esterdi Guds Rige, som er Retfærdighed, Fred og Glæde i den helligs Land, boer i hans Hjerte, endstjønt tit forborgen under Svagheit og Anfegtning.

36. Men vil han ikke tabe saadan sin salige Naadestand, da maa han ved Troen blive i Christo, og lade sig regiere af hans Land.

37. Han maa med hjertelig Bon og Andagt stittig bruge de Midler, ved hvilke hans Troe kan opholdes og styrkes, nemlig Guds hellige Ord og Sacramenter.

38. Han maa nu ret vaage, bede, og stride imod Drevelen, Verden og Synden, hvis Levninger hænge endnu ved ham, men skal udrenses jo mere

og meere ved daglig Fornøelse, og derimod Guds Billede, jo mere og mere oprettes i ham, saa han udtryffeligt lader det tilsynet i sit Levnet, at han, som et igienfødt Guds Barn, rører denne himmelske Fader nær paa, elsker alt det han elsker, men hader alt det han hader, og det denne Verden er fuld af, nemlig Dyens-Lyst, Riids-Lyst og et overdaadigt Levnet.

39. Han maa nu daglig fornegte sig selv, og taalmodig bære Korset efter sin Frelser paa den trange Vey.

40. Hvem som bliver bestan-

dig paa denne Vey sit ganske Liv, hannem er Døden omsider en Baade og fuldkommen Befrielse.

41. Thi han skal paa den yderste Dag ikke opstaae til Dommen, men til et evigt herligt Liv og en uopløselig Forening med Gud.

42. Men hvo som ikke i denne Saliggjørelsens Orden vil antage og bruge Guds Naade, den bliver i sin syndige Natur-stand, adskilt fra Gud, og maa vente Deel med Djevelen og hans Engle i den evige Forømmelse.

Register

Over de Karlige Kirke-Bønner med videre i den Orden, som de følge efter hinanden.

Leidelses-Historien = 300	Almindel. Bededags Bøn 316
Takksigelse for Jesu	Nichels-Dags Bøn = 320
Leidelse = = 312	Alle Helgens Dags Bøn 324
Karlige Kirke-Bønner.	Tredte Julebuds Bøn = 325
D. M. Luthers Underviis-	Bøn at bruge i Fasten 327
ning om Bønnen = 313	Den nye Kirke-Bøn = 328
Bøn naar man vil gaae	Fredags Bøn efter Prædi-
til Kirken = = 313	ken = = = 330
Bøn naar man er kom-	Almindelige Bønner ef-
men i Kirken = = 313	ter Titanlet = = 331
Den sædvanlige Bøn,	For Ordets Tjenere = 332
som læses før Guds	For Kongen = = 332
Tjeneste angaaer = 314	For Kongen og hans Raad 332
Bøn at bede, naar Præ-	Dm aandelig Fred = 333
sten gaar paa Prædi-	Dm timelig Fred = 333
kestolen = = = 314	Dm Ordet = = = 333
Den sædvanlige Bøn som	Dm Alterens Sacramente 333
læses efter Gudstjeneste 314	Takksigelse-Festens Bøn
Nytaars-Dags Bøn 314	den 23 October = 334
	Con-

Confirmations = Bønner 339

Bønner om Poenitentse,
samt for og efter Skriftemaal
og om Alterens Sacramen-
tes Annammelse.

Om Syndernes Forla-
delse = = = 344

Bøn naar man gaaer til
Skriftestolen = = 346

Bøn efter Afsløsnings An-
nammelse = = 346

Bøn naar man er kommen
fra Skriftestolen = 349

Bøn førend man gaaer
til Nadvoren = = 347

Bøn naar man gaaer hen
at anname Sacramentet 350

Bønner naar man ved Af-
teret annammer Sa-
cramentet = = 350

Hjerte-Suk og Bøn efter-
at man har annammet
Sacramentet = = 350

Ugentlige Morgen- og Af-
ten = Bønner.

Søndags Morgen-Bøn 353

Søndags Aften-Bøn = 356

Mandags Morgen-Bøn 355

Mandags Aften-Bøn = 356

Tirsdags Morgen-Bøn 357

Tirsdags Aften-Bøn 358

Onsdags Morgen-Bøn 360

Onsdags Aften-Bøn = 360

Torsdags Morgen-Bøn 362

Torsdags Aften-Bøn = 363

Fredags Morgen-Bøn 364

Fredags Aften-Bøn = 365

Løverdags Morgen-Bøn 367

Løverdags Aften-Bøn = 368

Reyse-Bønner.

En Reysendes Bøn og
Hjerte-Suk = = = 369

Bøn naar man gaaer til
Skibs = = = 370

Morgensignelse til Skibs 370

Aftensignelse og Hjerte-
Suk til Skibs = 371

Naar man er i Havs-Nød 372

Taksigelse naar man har
endt en fartlig Reyse 373

Bønner udi Nød og
Sygdom.

Bøn og Hjerte-Suk til
Gud i Modgang = 373

Bøn udi Bedrøvelse og
Ufsægtning = = 374

Bøn om et saligt En-
deligt = = = 376

De 7 Kong Davids Poeni-
tents-Psalmer 379-382

De tre Hoved-Symbola,
eller christelige Troes-Be-
kiendelser.

Det Apostoliske Symbo-
lum = = = 381

Det Niceniske Symbolum 381

Det Athanasianske Symb. 381

Den uforandrede Augsburg-
giske Confession = 383

D. M. Luthers liden Cate-
chismus = = = 395

Kort Begreb af den Salig-
giørende Sandhed 402

